

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Број 1068
Скопје, 31 декември 2013 година

Издание на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИН

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

Бр. _____
 5.8. 2013
 Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКиМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италијанскиот формат за македонските букви ‘**ђ**’, ‘**п**’, ‘**т**’, ‘**џ**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКиМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѝ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

Проректор
Проф. д-р Коле Василевски

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

Содржина на Билтен број 1068 од 31 декември 2013 година

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за избор на доцент по предметот геотехничко инженерство на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје (**д-р Кемал Едиџ**).....9-21

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Реферат за избор во звањето вонреден професор по предметите: српски јазик, методика на наставата по српски јазик, дијалектологија на српскиот јазик со акцентологија, српскиот јазик во практиката, стилистика на српскиот јазик, контрастивна анализа на српскиот и македонскиот јазик/македонскиот и српскиот јазик, комуникација и реклама, креативност во рекламирањето на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**д-р Ненад Вујадиновиќ**).....22-33

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија на ракописот **Парламентарно право-применета програма**, од **проф. д-р Марика Ристовска** и **проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска**, пријавен на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....34-37
2. Рецензија на читанката (ридер) под наслов **Уставно судство**, од **проф д-р Марика Ристовска** и **ас. д-р Јелена Трајковска Христовска**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....38-41
3. Рецензија на ракописот **Организација на власта во уставните системи (збирка устави со коментар)**, од **проф. д-р Марика Ристовска**, пријавен на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....42-45
4. Рецензија на ракописот **Избори и изборни системи**, од **проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска** и **проф д-р Марика Ристовска**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....46-49
5. Рецензија на ракописот **Регионализам, автономија и локална самоуправа**, од **проф. д-р Марика Ристовска**, пријавен на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....50-53
6. Рецензија на ракописот **Теорија и практика на федерализмот**, од **проф. д-р Марика Ристовска**, пријавен на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....54-56

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Битола во османлискиот период (од освојувањето до 1873 г.)** од **м-р Јенуз Ибраими**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....57-60

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (**Дијана Зафировска**).....61

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Реферат за избор во звањето доцент од областа на информатиката и компјутерско инженерство на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Билјана Стојкоска**).....62-68

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Трајан Балканов**).....69-77

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (**Викторија Ганзовска, Александра Лукиќ, Маја Ристевска, Марија Боневска, Тања Симонова, Милена Кеџевик, Кети Симоноска, Весна Ѓорѓиева, Андреј Атанасовски, Семра Ајро, Елеонора Делиниколова, Горан Димитриев, Владимир Јакимовски, Виолета Стјеповиќ Попацева, Елена Петреска, Анита Савовска, Бисера Станковска, Елена Николовска, Христијан Деспотовски, Кристина Толевска, Милица Милошеска**).....78-79

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за ликовни уметности во Скопје (**Арменд Нуредини, Михаил Корубин**).....80

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**Мијалче Гелев, Адриана Ани Цветкова, Бранислав Спировски, Стефан Михајловски, Алмина Шкријељ, Моника Петревска, Анита Јованчева, Сања Најдовска, Сања Јорданова, Мартина Ристеска, Катерина Картова, Александар Мицев, Росета Марковска, Милена Салџиева, Анита Стаменковска, Снежана Петреска, Филип Тодоровски, Наташа Јакимовска, Кристина Арсова, Симона Лескаорска, Анел Фидески**).....81-82

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа информатиката и компјутерско инженерство на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Невена Аџковска**).....83-101
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научната област информатиката и компјутерско инженерство на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Миле Јованов**)..102-118

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Вовед во историјата**, од авторот проф. д-р Виолета Ачкоска, пријавен на Филозофскиот факултет во Скопје.....119-122

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент**, изработена од м-р Мики Рунтев, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....123-127
2. Рецензија на докторската дисертација **Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија**, од м-р Мишо Николов, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....128-132
3. Рецензија на докторската дисертација **Исламски финансиски парази и институции – со студија на случај Саудиска Арабија**, од м-р Дрита Маличи, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....133-137

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Рецензија на докторската дисертација **Јавната дипломатија и брендирањето на државата во процесот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија** од м-р Тони Павловски, пријавена на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....138-141

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област болести кај непреливни животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**д-р Горан Николовски**).....142-178

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник по организациони науки и управување (менаџмент), по предметот наука за менаџмент на Економскиот факултет во Скопје (**д-р Виолета Цветкоска**).....179-196

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во насловно звање-доцент за научните области: историја на старогрчката книжевност и историја на римската книжевност на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Даниела Тошева Николовска**).....197-207

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Методологија на одлучување за градба на врските во процесот на конструирање за демонтира на производот** изработена од **м-р Иле Мирчески**, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....208-213

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија на докторската дисертација **Национализмот и меѓународните конфликти и случајот на Република Македонија**, од **м-р Виктор Ѓорѓиески**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....214-217

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на двајца наставници во сите звања по предметот психијатрија и медицинска психологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Марија Ралева, д-р Викторија Вујовиќ**).....218-249
2. Реферат за избор во научно звање по предметот педијатрија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Снежана Јанчевска**).....250-267

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник по економски науки по предметите бизнис логистика и е-менаџмент на односи со потрошувачите на Економскиот факултет во Скопје (**д-р Лидија Пулевска-Ивановска**).....268-283

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Реферат за избор на помлад асистент-истражувач (двајца извршители) во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**Борче Арсов, Душко Деспотовски, Николче Мицкоски, Македонка Додевска, Ивана Главичиќ, Влатко Симјановски, Дијана Петровска, Билјана Никовска, Мери Тодорва-Младеновска, Биљана Стојановска, Мирјана Вељаноска, Зоран Радически, Милена Николовска, Бобан Карашејовски, Васко Ташков**).....284-292

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот за учебник под наслов **Возрасните и писменоста**, од авторот **доц. д-р Елена Ризова**, пријавен на Филозофскиот факултет во Скопје.....293-298
2. Рецензија на ракописот за учебник под наслов **Интерактивни пристапи во наставата**, од авторот **доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска**, пријавен на Филозофскиот факултет во Скопје.....299-303

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**Мартин Лазов, Надица Сандева, Соњица Ѓорѓиевска**).....304

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**Јовица Лешоски, Марија Димковска, Ершен Картал, Златко Лозановски, Павлинка Кокошкарлова, Гоце Иванов**).....305

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Македонското прашање во политиката на Османлиската држава(1876-1909)** од м-р **Аднан Шериф**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....306-309

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**Марија Томеска, Соња Попоска, Мери Јанкулова, Маја Филиповиќ, Хајдин Укај, Весна Зафировска, Ивана Дуцкиноска, Костадин Голаков, Севдија Демирова Абдулова, Ергин Баки, Виктор Јованоски, Ерсин Керала, Надица Серафимовска**).....310-311

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Промоција во општествениот маркетинг со осврт врз потребата и ефектите на примената на промоцијата на работната сила во Република Македонија**, изработена од м-р **Виолета Стојановиќ**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....312-321

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за избор во звање – вонреден професор во наставно-научната област наводнување на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**д-р Вјекослав Танасковиќ**).....322-346

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Развој на методологија за оцена на безбедноста на моторните возила во зависност од нивната состојба**, изработена од м-р **Кристина Јакимовска**, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....347-350
2. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација под наслов **Дизајнирање на системи со високи динамички перформанси со примена на мехатронички приод**, и за оспособеноста на кандидатот м-р **Гоце Тасевски** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....351-357
3. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација под наслов **Анализа на динамичките карактеристики на активни системи со пиезоелектрични површински актуатори**, и за оспособеноста на кандидатот м-р **Јована Јованова** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....358-364

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на виш начен соработник по предметот имунологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Анита Христова-Димчева**).....365-375

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Модел на гравитациски и хидролошки непогоди во охридскиот регион во процесот на просторното планирање**, изработена од м-р **Лидија Трпеноска-Симоновиќ**, пријавена на Шумарскиот факултет во Скопје.....376-381

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Реферат за избор на наставник по предметите од наставно-научната област електрични централи и разводни постројки на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**д-р Невенка Китева Роглева**).....382-397

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Ирена Иванова, Тања Салева, Александар Костовски, Александар Донев, Димитар Шавкуловски, Дијана Поповска, Ана Накевска, Мирјана Накевска, Симона Трајковска, Јулијана Крстевска-Петрушевска**).....398

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за оцена на подобноста на темата за изработка на докторска дисертација **Прилог кон оптимирање на режимот на работа на когенеративна постројка за тригенерација со природен гас, во однос на крајниот корисник на енергија**, и научната оспособеност на кандидатот **м-р Маријан Гацевски** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....399-403

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Основи на клиничката трансфузиска практика** од авторите **Миленка Благоевска и Татјана Макаровска-Бојациева**, пријавен на Медицинскиот факултет во Скопје.....404-406

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за избор на вонреден професор во научната област овоштарство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**д-р Тошо Арсов**).....407-419
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања од научната област хемија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**д-р Ленче Велкоска-Марковска**).....420-499

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА ДОЦЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ГЕОТЕХНИЧКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО ИЗИИС-СКОПЈЕ

Со Одлука на Научниот совет на УКИМ-ИЗИИС бр. 09-1375/1 од 14.11.2013 година, формирана е Рецензентска комисија за избор на доцент по предметот геотехничко инженерство, во состав:

1. проф. д-р Михаил Гаревски
2. проф. д-р Голубка Нечевска-Цветановска
3. проф. д-р Виолета Мирчевска

На распишаниот конкурс од страна на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје, објавен во весниците „Дневник“ и „Lajm“ на 20.11.2013 и 19.11.2013 година, за избор на доцент по предметот геотехничко инженерство, се пријави кандидатот д-р Кемал Едип, вработен на ИЗИИС при УКИМ во Скопје, како асистент по горенаведениот предмет. Комисијата во горенаведениот состав ја разгледа пријавата од кандидатот, заедно со доставените прилози: биографски податоци, преглед на наставно-образовните и научноистражувачките активности, потврда за одбранета докторска дисертација и табеларен преглед на стручните активности.

Врз основа на извршениот увид во доставената документација за наставно-образовните и научноистражувачките активности на д-р Кемал Едип како асистент во ИЗИИС, а согласно со одредбите од законот и актите на УКИМ, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Кемал Едип е роден на 13 ноември 1979 во Скопје, Република Македонија. По завршувањето на средното образование во гимназијата „Јосип Броз-Тито“ во учебната 1998/99 се запишал на Градежниот факултет при Middle East Technical University во Анкара, Турција, кој редовно го завршил во јуни 2003 година. Веднаш по завршувањето на Универзитетот, во септември 2003 година се запишал на постдипломски студии на Универзитетот „Рур“ во Бохум, Германија. На 17.8.2005 година ја одбрал магистерската теза со наслов „The dual reciprocity boundary element method applied to half space dynamics in time domain“. По завршувањето на магистратурата се вратил во Скопје и се вработил во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Оддел за геотехника и специјални објекти, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во 2009 година, кандидатот ја пријавил својата докторска дисертација под наслов „Развивање на трофазен модел од конечни и бесконечни елементи за динамичка анализа на почвата“, реализирана под менторство на проф. д-р Михаил Гаревски. Докторската дисертација кандидатот д-р Кемал Едип ја изработил солидно при што кандидатот добил стипендија од германската DAAD. Експерименталните истражувања како составен дел на докторската дисертација се направени во Лабораторијата за динамика на почви при ИЗИИС-УКИМ. Кандидатот јавно ја одбрал докторската дисертација во јули 2013 година.

Кандидатот е вработен како асистент во ИЗИИС, и активно е вклучен во наставно-образовните и научноистражувачките активности од области на земјотресното инженерство кои се одвиваат на ИЗИИС. Во периодот од 2006 до 2007 година, д-р Кемал Едип, како асистент, активно учествувал во реализацијата на меѓународниот курс CADAC. Во рамките на истражувањата за докторската дисертација, кандидатот реализирал три престои од по четири месеци на Универзитетот во Ахен, Германија, на катедрата за статика и динамика. Неговиот престој преку соработката со неговиот коментор вонр.проф. д-р Кристоф Бутенвег резултирал во подигање на знаењето околу нумеричката анализа и моделирање на нов почвен елемент во софтверскиот пакет ANSYS. Преку изработката на докторската дисертација, кандидатот стекнал знаења и вештини од динамичкото тестирање на почвените примероци на триаксиален апарат, развивање на конститутивни закони и имплементација на нови нумерички модели од областа на земјотресното инженерство.

Своите професионални активности кандидатот д-р Кемал Едип ги ориентирал во неколку подрачја од областа на земјотресното инженерство и преку досегашните активности во ИЗИИС се стекнал со доста искуство од областите: примена на методот на конечни елементи, динамика на почви и геотехничко инженерство. Развиениот конститутивен закон за симулирање на почвениот материјал, неговото програмирање во софтверскиот пакет ANSYS и спроведувањето на обемните експериментални истражувања му овозможиле на кандидатот лесно и навремено да следи и да применува нови научни сознанија од области на геотехничкото инженерство, како и од областа на земјотресното инженерство.

Кандидатот, покрај примената на готови компјутерски програми, одлично совладал неколку компјутерски јазици кои му помагаат при решавање на комплексни проблеми од истражувачките и апликативни проекти.

Д-р Кемал Едип своето знаење го надградувал преку учество на домашни и светски конференции со реферати. Како позначајни можат да се издвојат учествата на следниве меѓународни конференции:

- 21st European Young Geotechnical Engineers Conference 4-7 September, 2011 Rotterdam, The Netherlands;
- 14th European Conference on Earthquake Engineering August 30 - September 03, 2010 Ohrid, Macedonia;
- 15th World Conference on Earthquake Engineering 24 – 28 September, 2012 Lisbon, Portugal;
- 7th International Conference on case histories in geotechnical engineering and symposium in honour of Clyde Baker, 29 April – 04 May, 2013 Chicago, USA;
- SE-50EEE - International Conference on Earthquake Engineering 29-31 May 2013 Skopje, Macedonia;
- International Conference on Seismic Design of Industrial Facilities (SeDIF-Conference), 26-27 September 2013 Aachen, Germany.

Член е на домашни и странски друштва од областа на градежништвото и земјотресното инженерство, и тоа на:

- Македонската асоцијација за земјотресно инженерство;

- Германската асоцијација за земјотресно инженерство.

Од странските јазици кандидатот активно ги користи англискиот, германскиот, турскиот и албанскиот јазик.

Наставно-образовни активности во периодот 2006-2013 година

Д-р Кемал Едип, од вработувањето во ИЗИИС до 2007 година, активно беше вклучен во изведувањето на наставата која се одржуваше во склоп на 12-неделниот курс за асейзмичко проектирање на згради и инженерски објекти (CADAC). Основната намена на CADAC-курсот беше едукација на кандидати од земјите во развој. Кандидатот беше вклучен како асистент по предметот динамика на почви и фундаменти.

На редовните постипломски студии од 2006 до 2013 година, д-р Кемал Едип беше вклучен во предметите: геотехничко инженерство, динамика на почви и фундаменти, основи на земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија и современи природни и човечки катастрофи. Покрај одржаните вежби, кандидатот активно одржувал консултации со студентите од постдипломските студии и студентите од меѓународниот курс CADAC.

Научноистражувачки активности во периодот 2006-2013 година

Во периодот од изборот во звањето асистент до денес, д-р Кемал Едип има учествувано во реализација на меѓународни научноистражувачки проекти и изготвување на трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборници на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор. Има одржано и неколку усни презентации на домашни и на меѓународни научни/стручни собири.

Стручно-апликативни активности во периодот 2006-2013 година

Стручно-апликативните активности на кандидатот во изминатиот период се состојат од негово учество во самоевалуација на институцијата, во изготвување на експертици за сеизмичката стабилност на конструкции, во изготвување на основни проекти од пошироко значење за државата. Посебно треба да се истакне неговото учество при изработката на проектот за конструктивна консолидација на саат кулата во Прилеп.

Кандидатот беше вклучен и во промоција на активностите на ИЗИИС-Скопје. Позначајни презентации се промоциите на активностите на Институтот на собирите „Наука за сите“ и „Ноќ на истражувачите“. Исто така го промовирал Институтот и пред странски делегации.

Особен придонес кандидатот дал и во изготвување на софтверски пакети со користење на компјутерскиот јазик: „FORTRAN“. Со користење на програмабилната платформа на софтверот ANSYS, кандидатот има развиено свои алатки кои му помагаат при реализацијата на научните и апликативните проекти. Активностите на кандидатот табеларно се прикажани во следниов

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ
ПО ПРЕДМЕТОТ ГЕОТЕХНИЧКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО УКИМ-ИЗИИС СКОПЈЕ

Кандидат : д-р Кемал Едип

Институција: УКИМ-ИЗИИС – Скопје

Научна област: земјотресно инженерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр.	Активност	Поени
1.	Одржување на настава -Втор циклус на студии 1. Геотехничко инженерство (2012)*20часа=20часа 2. Динамика на почви и фундаменти (2006,2007,2008,2009,2010,2011,2012)*15часа=105часа 3. Основи на земјотресно инженерство и инженерска Сеизмологија (2006,2007,2008,2009,2010,2011,2012)*15=105часа Поени: $230 * 0.05 = 11.5$ -Меѓународни курсеви-CADAC 1. Современи природни и човечки катастрофи (2006,2007)*20часа=40часа 2. Динамика на почви и фундаменти (2006,2007)*20часа=40часа Поени: $80 * 0.05 = 4$	15,5
2.	Консултации со студенти -Втор циклус на студии (2006-2012):72студенти*2 семестра*0.002=0,288 -Меѓународни курсеви – CADAC (2006-2007) 30студенти*2 години*0.002=0,12	0,408
3.	Подготовка на нов предмет Поени: $4 * 0.5 = 2,0$	2,0
4.	Интерна скрипта од предметот динамика на почви и фундаменти“	3,0
	Вкупно	20,908

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Активност	Поени
1.	Учесник на меѓународни научни проекти 1. EC FP7 Project – UREDITEME – “Upgrading of Research Equipment for Dynamic Testing of Large Scale Models” (2009-2012) 2. EC FP7 Project – SERIES – “Seismic Engineering Research Infrastructures	15,0

	for European Synergies” (2009-2013) 3.”Reduction of Liquefaction Hazard in Urban Areas – New developments,2009-2010, Macedonian – Chinese Scientific and Technological Cooperation” Поени: 3*5,0	
2.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во референтни научни/стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор 1. Kemal E., Garevski M., Sesov, V., et al, “Numerical Simulation of Geotechnical Problems by Coupled Finite and Infinite Elements” Journal of Civil Engineering and Architecture, pp.68-77, Volume 7, Number 1, January 2013, Serial Number 62, ISSN 1934-7359 Поени: 0.6*6=3.6	3,6
3.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. A. Tosecky, V. Kalinchuk and K. Edip "Transient 3d half-space dynamics using the dual reciprocity boundary element method", Proceedings of International Conference on Earthquake Engineering to mark 40 years of IZIIS-Skopje, 27 August – 1 September, 2005 Skopje-Ohrid, Macedonia. 1,8 2. Edip, K., Garevski, M., Schmid, G., and Tosecky, A. “The dual reciprocity boundary element method applied to 3d transient half-space dynamics” First European Conference on Earthquake Engineering and Seismology 3-8 September, 2006 Geneva, Switzerland 1,8 3. Sesov, V. and Edip, K. “Application and experience related to EC8 in Macedonia” International seminar on Eurocode 7 and geotechnical aspects of Eurocode 8; 29 October – 1 November, 2008 Struga, Macedonia. 1,8 4. Edip, K., I.Gjorgiev, M.Garevski and V.Sesov, "Soil structure interaction effects on the seismic analysis of multistorey frames" 14th European Conference on Earthquake Engineering August 30 - September 03, 2010 Ohrid, Macedonia. 1,8 5. Edip, K., M.Garevski, V.Sesov and C.Butenweg, "Numerical simulation of wave propagation in soil media" 21st European Young Geotechnical Engineers Conference 4-7 September, 2011 Rotterdam, The Netherlands. 1,8 6. K.Edip, M.Garevski, V.Sesov, I.Gjorgiev and J.Cvetanovska, “Boundary effects on seismic analysis of multi-storey frames in soil structure interaction problems” 14th International Symposium of Macedonian Association of	

	Structural Engineers (MASE) 28 September – 01 October, 2011 Struga, Macedonia. 1,8 7. J.Cvetanovska, I.Gjorgjiev and K.Edip, “Influence of local soil conditions in the response of the structures with application of the software SAGA-B” 14th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers (MASE) 28 September – 01 October, 2011 Struga, Macedonia 1,8 8. I.Gjorgjiev, M.Garevski, V.Sesov, J.Cvetanovska and K.Edip, “Response Of Base Isolated Structure Considering The Soil Structure Interaction Effects” International conference, Innovation as a function of engineering development, 25 – 26 November, 2011 Nis, Serbia. 1,8 9. J.Cvetanovska, V.Sesov, I.Gjorgjiev and K.Edip, “GIS Application In Earthquake Geotechnical Engineering Problems” International conference, Innovation as a function of engineering development, 25 – 26 November, 2011 Nis, Serbia. 1,8 10. K.Edip, M.Garevski, C.Butenweg, V.Sesov, J.Cvetanovska and I.Gjorgjiev, “Application of Coupled Finite and Infinite Elements in Numerical Simulation of Geotechnical Problems” International conference, Innovation as a function of engineering development, 25 – 26 November, 2011 Nis, Serbia. 1,8 11. J. Cvetanovska, V.Sesov, I.Gjorgjiev and K. Edip “Landslide hazard and risk assessment” 4th International Conference GNP 2012 Civil engineering – Science and practice, 20-24 February 2012 Zabljak, Montenegro 1,8 12. I.Gjorgjiev, M. Garevski, J. Cvetanovska and K. Edip “Influence of bearing damping on response of base isolated structure considering the SSI Effects” 4th International Conference GNP 2012 Civil engineering – Science and practice, 20-24 February 2012 Zabljak, Montenegro. 1,8 13. K. Edip, M. Garevski, V.Sesov, J. Cvetanovska and I.Gjorgjiev “Contact Effects On Seismic Analysis of Multistorey Frame In Soil Structure Interaction Problems” 4th International Conference GNP 2012 Civil engineering – Science and practice, 20-24 February 2012 Zabljak, Montenegro. 1,8 14. I. Gjorgjiev, M. Garevski, V.Sesov, K. Edip & J. Cvetanovska “Effects Of Soil Medium On Response Of Base Isolated Multistorey Frame Structures” 15th World Conference on Earthquake Engineering 24 – 28 September, 2012 Lisbon, Portugal. 1,8 15. J. Cvetanovska, V. Sesov, I. Gjorgjiev & K. Edip, “Influence of the Local Site Conditions For The Seismic Assessment of Historical Monuments” 15th World Conference on Earthquake Engineering 24 – 28 September, 2012 Lisbon,	

	Portugal. 1,8 16. V.Sesov, K.Edip & J. Cvetanovska, "Evaluation of the Liquefaction Potential by in-situ tests and laboratory experiments in complex geological condition" 15th World Conference on Earthquake Engineering 24 – 28 September, 2012 Lisbon, Portugal. 1,8 17. V.Sesov, D.Dojcinovski, K.Edip & J. Cvetanovska, "Evaluation of the site seismic potential for performance based design" 2nd International Conference on performance based design in earthquake geotechnical engineering 28 – 30 May, 2012 Taormina, Italy. 1,8 18. J. Cvetanovska, V.Sesov, & K.Edip, "Important aspects in design of laminar soil container for 1-g shaking table tests" 22nd European Young Geotechnical Engineers Conference 26-29th August, 2012 Gothenburg, Sweden. 1,8 19. V.Sesov, J. Cvetanovska & K.Edip, "Geotechnical Issues in Structural Stabilization of Historical Monument - Clock Tower" 7th International Conference on case histories in geotechnical engineering and symposium in honour of Clyde Baker, 29 April – 04 May, 2013 Chicago, USA. 1,8 20. J.Cvetanovska, V.Sesov, K. Edip "Sand characterisization for experimental studies on liquefaction phenomena", International Conference on Earthquake Engineering: From case history to practise (In honour of Prof. Kenji Ishihara), 17-19 June, 2013 Istanbul, Turkey. 1,8 21. V.Sesov, I. Zafirova, V. Gadza, J. Cvetanovska, K. Edip, "Laboratory tests on soil dynamic characteristics of NPP Site", International Conference on Earthquake Engineering: From case history to practise (In honour of Prof. Kenji Ishihara), 17-19 June, 2013 Istanbul, Turkey. 1,8 22. K.Edip, M.Garevski, V.Sesov, J.Bojadzieva and I.Gjorgjiev "Extension Of Sap2000 Functionality By Use Of Csi Open Application Programming Interface (OAPI)" 15th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers (MASE) 18-21 September, 2013 Struga, Macedonia. 1,8 23. I.Gjorgjiev , M.Garevski, K.Edip and J.Bojadzieva "Extension Of Sap2000 Functionality By Use Of Csi Open Application Programming Interface (OAPI)" 15th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers (MASE) 18-21 September, 2013 Struga, Macedonia. 1,8 24. J.Bojadzieva, V.Sesov, K.Edip and I.Gjorgjiev, "Evaluation of the liquefaction potential in complex geological conditions" 15th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers (MASE) 18-21	

	September, 2013 Struga, Macedonia. 1,8 25. I.Gjorgjiev, M.Garevski, K.Edip and J.Bojadzieva “Response of base isolated structure under severe earthquake considering SSI effects”, SE-50EEE - International Conference on Earthquake Engineering 29-31 May 2013 Skopje, Macedonia. 1,8 26. J.Bojadzieva, V.Sesov, K.Edip and I.Gjorgjiev, “Skopje Sand – Experimental program to evaluate applicability on soil liquefaction studies”, SE-50EEE - International Conference on Earthquake Engineering 29-31 May 2013 Skopje, Macedonia. 1,8 27. K. Edip, M. Garevski, V.Sesov, J.Bojadzieva and I.Gjorgjiev, “Influence of absorbing properties on infinite elements”, SE-50EEE - International Conference on Earthquake Engineering 29-31 May 2013 Skopje, Macedonia. 1,8 28. K. Edip, M. Garevski, C.Butenweg, V.Sesov, J.Bojadzieva and I.Gjorgjiev, “Boundary effects on seismic analysis of multi storey frames considering Soil Structure Interaction Phenomenon”, Proceedings of the International Conference on Seismic Design of Industrial Facilities (SeDIF-Conference) ISBN: 978-3-658-02809-1, 26-27 September 2013 Aachen, Germany. 1,8 Поени: 28*1.8	50,4
4.	Учество на научен/стручен собир со реферат -усна презентација 1. International symposium on EC7 & Geotechnical aspects of EC8, October 29-31, 2008 Struga, Macedonia 2. 14 European Conference on Earthquake Engineering, 30.08-03.09 2010, Ohrid, Macedonia 3. International SE-50EEE Conference to mark 50 years of Skopje Earthquake, May 28-31, 2013, Skopje 4. International Conference on Seismic Design of Industrial Facilities (SeDIF-Conference), 26-27 September 2013 Aachen, Germany. 5. International conference, Innovation as a function of engineering development, 25 – 26 November, 2011 Nis, Serbia 6. 21st European Young Geotechnical Engineers Conference 4-7 September, 2011 Rotterdam, The Netherlands 7. International Conference on Earthquake Engineering to mark 40 years of IZIIS-Skopje, 27 August – 1 September, 2005 Skopje-Ohrid, Macedonia.	

	Поени: 7*1,0	7,0
	Вкупно	76,0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр.	Активност	Поени
1.	Експертски активности: Евалуација, стручна ревизија супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија -Учесник во комисија за самоевалуација Поени: 3*1,0	3,0
2.	Експертски активности-експертски/стручни мислења 1. В.Шешов, К.Едип и Ј. Цветановска, “Експертско мислење од технички увид на појавена јама во тлото“, објект: Студентски дом „Стив Наумов“ во изградба, ИЗИИС, февруари 2013 г. 2. Експертско мислење за деформационата состојба на пристапен пат, Локација: Ул.Наум Охридски бр.27, Населба Црнице,општина Кисела Вода, Скопје, ИЗИИС, февруари,2010 г. 3. Стручно мислење за стабилноста на почвата, објект: Апарتمانско домување “Панорама“-Скопје,ИЗИИС,декември 2010 г. 4. Стручно мислење за потенцијална опасност од ископ на градежна јама,локација: ул. Димче Мирчев 18, Општина Центар, Скопје, ИЗИИС, декември 2010 г. Поени: 4*1,0	4,0
3.	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот -учесник 1. Geophysical and Microtremor Measurements for Prizren Fortress, Kosovo, IZIIS, 2011-25 2. Истражни работи и изработка на проект за санационо решение на свлечиштето на локацијата Порупи, општина Кисела вода, Скопје, ИЗИИС,ноември 2006 г. 3. Дефинирање на сеизмички параметри за проектирање,објект: Јавно обвинителство и управа за финансиска полиција, ИЗИИС 2010/51. 4. Оцена на сеизмичкиот потенцијал на локацијата св.Богородица Перивлепта во Охрид, ИЗИИС, август 2011 год. 5. Геофизички истражувања и дефинирање на сеизмички параметри за	

	локација, Собрание на Република Македонија, ИЗИИС, 2008-50 6. Студија за дефинирање на сеизмичкиот потенцијал на локацијата на нова аеродромска зграда, Аеродром во Скопје, ИЗИИС, 2010-21. 7. Студија за дефинирање на сеизмичкиот потенцијал на локацијата на нова аеродромска зграда, Аеродром во Охрид, ИЗИИС, 2010-33. 8. Студија за дефинирање на сеизмичките параметри за комплексот Висококатици на Џеваир, општина Аеродром, ИЗИИС, 2011-24. 9. Аналитичка и експериментална верификација на Сеизмичката стабилност и сигурност на постојни објекти на територијата на општина Карпош, Книга 1: Дефинирање на сеизмички параметри и теренски геофизички мерења Станбена зграда на бул. Партизански одреди бр.48а, општина Карпош, Скопје ИЗИИС, 2012-49/1 10. Assessment of Seismic Hazard and Risk in Emirate of Abu Dhabi, Geotechnical Laboratory Investigations on Dynamic Soil Properties and liquefaction potential; Municipality of Abu Dhabi, IZIIS, 2012-53. 11. Надградба на Информационен систем на општина Карпош со нови атрибути за евидентирање и следење на сеизмичка стабилност и сигурност на постојните објекти на територија на општина Карпош ГИС околина. Локација 1 (блок 6 и блок 7): Дефинирање на сеизмички параметри за проектирање и теренски геофизички мерења. Скопје ИЗИИС, 2013-49. 12. Надградба на Информационен систем на општина Карпош со нови атрибути за евидентирање и следење на сеизмичка стабилност и сигурност на постојните објекти на територија на општина Карпош ГИС околина. Локација 2 (блок 3, блок 4 и блок 5): Дефинирање на сеизмички параметри за проектирање и теренски геофизички мерења. Скопје ИЗИИС, 2013-50. 13. Надградба на Информационен систем на општина Карпош со нови атрибути за евидентирање и следење на сеизмичка стабилност и сигурност на постојните објекти на територија на општина Карпош ГИС околина. Локација 3 (блок 1 и блок 2): Дефинирање на сеизмички параметри за проектирање и теренски геофизички мерења. Скопје ИЗИИС, 2013-51. 14. Надградба на Информационен систем на општина Карпош со нови атрибути за евидентирање и следење на сеизмичка стабилност и сигурност на постојните објекти на територија на општина Карпош ГИС околина. Локација 4 (блок М1 и блок М2): Дефинирање на сеизмички параметри за проектирање и теренски геофизички мерења. Скопје ИЗИИС, 2013-52. 15. Надградба на Информационен систем на општина Карпош со нови	

	атрибути за евидентирање и следење на сеизмичка стабилност и сигурност на постојните објетки на територија на општина Карпош ГИС околина. Локација 4 (блок М3, блок М4, блок М6 и блок М7): Дефинирање на сеизмички параметри за проектирање и теренски геофизички мерења. Скопје ИЗИИС, 2013-53 16. HE PONOVIČE geofizikalne raziskave in seizmična mikrorejonzacija – Извештај ИЗИИС 2009/51 17. HE TRBOVLJE geofizikalne raziskave in seizmična mikrorejonzacija – Извештај ИЗИИС 2009/52. 18. HE SUHADOL geofizikalne raziskave in seizmična mikrorejonzacija – Извештај ИЗИИС 2009/53 19. Assessment of Seismic Hazard and Risk in Emirate of Abu Dhabi / Site Characterization and Site Response Analyses / Dynamic and Liquefaction susceptibility testing (2011-2012). Поени: 19*1,0	19,0
4.	Главен (основен) проект -учесник 1. Основен проект за конструктивна консолидација на Саат кулата- Прилеп, ИЗИИС, 2012-32 Поени: 1*2,0	2,0
5.	Ревизија -учесник 1. Ревизија на Основен проект за Потпорен сид за заштита на темелна јама, Објект: Семејна кука Пр+2+Пот, Ул. “Димо Хаџи Димов” бб – Скопје, гр. парцела 1.2 Б, тех. број 02/09. 2. Ревизија на Елаборатот за геотехнички истражни работи за паркинг на просторот на Ски-центар Попова Шапка. ИЗИИС, октомври 2012. 3. Ревизија на елаборат за геотехнички истражни работи за жичара на просторот на Ски-центар Попова Шапка, октомври, 2012, извештај ИЗИИС. 4. Ревизија на елаборат за геотехнички истражни работи за отворен резервоар за вода на просторот на Ски-центар Попова Шапка, Октомври, 2012, извештај ИЗИИС. 5. Revision of the Structural Engineering Phase of Technical Documentation on Cevahir Residences and Shopping Center, Aerodrom Settlement, Skopje, Blocks A – Foundation Structure, IZIIS, May 2012. 6. Revision of the Structural Engineering Phase of Technical Documentation on Cevahir Residences and Shopping Center, Aerodrom Settlement, Skopje, Blocks	

	D – Foundation Structure, IZIIS, May 2012. 7. Revision of the Structural Engineering Phase of Technical Documentation on Cevahir Residences and Shopping Center, Aerodrom Settlement, Skopje, Blocks B & C – Foundation Structure, IZIIS, May 2012. 8. Извештај за извршена ревизија на проект за заштита на темелната јама и сосендите структури за административен објект “Државни институции-ЕЛЕМ“,ИЗИИС, октомври 2013 год. Поени: 8*0,5	4,0
6.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот 1. Презентација на активностите на Институтот на собирот „Наука за сите“ 2. Презентација на активностите на Институтот на собирот „Ноќ на истражувачите“ (*2) 3. Презентација на активностите на Институтот пред странски делегации (*5) Поени: 8*0,5	4,0
7.	Изработка на софтверски пакет -Вградување на специјален Инфините-елемент за математичко моделирање на почвени медиуми во ANSYS -Вградување на специјален Трофазен-елемент за математичко моделирање на почвени медиуми во ANSYS	4,0
	Вкупно	40,0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. бр.	Активност	Поени
1.	Студиски престој во странство -Престој во Ахен,Германија (4 месеци) *3	3,0
	Вкупно	3,0

БРОЈ НА ПОЕНИ ЗА ПРВ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ-ДОЦЕНТ

Ред. бр.	Област	Поени
1.	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	20,908
2.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	76,0
3.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	43,0
	Вкупно	139,908

ЗАКЛУЧОК

Сумирајќи ги горенаведените податоци за наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Кемал Едип во периодот до објавувањето на конкурсот, може да се заклучи дека кандидатот е оформен истражувач со способност од самостојно или тимско реализирање на научноистражувачките и апликативните проекти. Поседува теоретско знаење и апликативно искуство од повеќе области од земјотресното инженерство. Во рамките на неговата докторска дисертација има развиено нов конститутивен закон за моделирање на однесувањето на почвата. Овој нумерички модел беше програмиран со користење на Intel Fortran компајлерот и вграден во програмата ANSYS. Одовде може да се види дека кандидатот има теоретско познавање од нумеричките методи и методот на конечни елементи. Оваа теоретска подготвеност во голема мера му помогнала при спроведувањето на нелинеарните динамички анализи на почвени медиуми. Во неговите досегашни активности, кандидатот беше вклучен во спроведувањето на експерименталните истражувања во лабораторијата за динамика на почви при што се стекна со теоретска и практична основа од триаксијални испитувања на почвени примероци. Ваквата стручна подготвеност на кандидатот му овозможува негово вклучување во реализацијата на научноистражувачки и апликативни проекти од повеќе области од земјотресното инженерство. Теоретската и апликативната способност на кандидатот да одговори на задачите од повеќе различни области од земјотресното инженерство се гледа и од неговите публикации.

Исто така, тој придонесува во реализацијата на редовните постдипломски студии и специјалистички курсеви во Институтот преку учество во наставата. Преку одржувањето на практичната настава, кандидатот успеал да изврши трансфер на неговото теоретско знаење и практично искуство на студентите при ИЗИИС. Врз основа на сето погоре изнесено, ни причинува чест и посебно задоволство да му препорачаме на Научниот совет на ИЗИИС, д-р Кемал Едип да биде избран во звањето доцент по предметот геотехничко инженерство.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Михаил Гаревски, редовен професор с.р.

Д-р Голубка Нечевска-Цветановска, редовен професор с.р.

Д-р Виолета Мирчевска, редовен професор с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ПО ПРЕДМЕТИТЕ: СРПСКИ ЈАЗИК, МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО СРПСКИ ЈАЗИК, ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА НА СРПСКИОТ ЈАЗИК СО АКЦЕНТОЛОГИЈА, СРПСКИОТ ЈАЗИК ВО ПРАКТИКАТА, СТИЛИСТИКА НА СРПСКИОТ ЈАЗИК, КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА СРПСКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК / МАКЕДОНСКИОТ И СРПСКИОТ ЈАЗИК, КОМУНИКАЦИЈА И РЕКЛАМА, КРЕАТИВНОСТ ВО РЕКЛАМИРАЊЕТО НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на својата триесет и деветта редовна седница одржана на 30.10.2013 година, нè избра за Рецензентска комисија во врска со пријавата на д-р Ненад Вујадиновиќ на распишаниот конкурс објавен во весникот „Вечер“ на 8.10.2013 г. за избор на еден наставник во сите звања по горенаведените предмети. Комисијата во состав: проф. д-р Чедомир Стојменовиќ, редовен професор, проф. д-р Димитар Пандев, редовен професор и проф. д-р Виолета Пирузе-Тасевска, редовен професор, има чест на Наставно-научниот совет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Ненад Вујадиновиќ е роден на 3. 10. 1964 година во Котор, Црна Гора. Основно училиште завршил во Бијела, а гимназија во Титоград.

Во учебната 1983/84 се запишал на Филолошкиот факултет во Скопје на групата за историја на книжевностите на народите на СФРЈ со српскохрватски јазик, каде што дипломирал на 28.12.1988 г. со просечен успех 9,00, а по јазичните предмети, српскохрватски јазик како втор главен предмет, постигнал успех 9,14.

Во учебната 1989/90 се запишал на постдипломски студии на Филолошкиот факултет во Белград, на групата за лингвистика, насока за српскохрватски јазик и на 23.4.1998 г. пред Комисијата во состав: д-р Радоје Симиќ, редовен професор, д-р Асим Пецо, редовен професор, и д-р Зорка Кашиќ, доцент, одбрал магистерска теза под наслов *Опис говора Каменара*.

На Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на 16. 5. 2008 г., пред Комисијата во состав: д-р Љубиша Станковиќ, редовен професор, д-р Стојка Бојковска, редовен професор, д-р Живко Цветковски, редовен професор, д-р Виолета Пирузе, редовен професор и д-р Чедомир Стојменовиќ, редовен професор, одбрал докторска теза под наслов „Српскиот јазик како наставен предмет во основните училишта во Република Македонија“.

Од 3.1.1991 г. работи на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во звањето помлад асистент, асистент и, во овој момент, доцент по предметите: српски јазик, современ српски јазик, методика на наставата по српски јазик, стилистика на српскиот јазик, контрастивна анализа на српскиот и македонскиот јазик / македонскиот и српскиот јазик и специјален курс по српски јазик (српски јазик во практиката) при Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици. Од учебната 2009/10 г. изведува и настава по предметите: комуникација и реклама и креативност во рекламирањето.

До изборот во звањето доцент, Ненад Вујадиновиќ учествувал на повеќе научни собири и објавил поголем број научно-стручни трудови од областа на лингвистичката наука во земјата и во странство, а во 2007 г. во Белград е издадена и неговата научна монографија *Говор Каменара* (Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, Студије српске и словенске, Монографије, Серија ИВ, бр. 4 (2002), 1-129).

Освен научни и стручни лингвистички трудови и книжевни преводи, Н. Вујадиновиќ досега има објавено и шест книги проза, збирка драмски текстови, како и поголем број кратки раскази и критички текстови од областите на филмот и музиката, а изведувани (односно снимени и прикажувани) му се и неколку драмски текстови и сценарија. Од 2003 година работи и во областа на огласувањето како креатор на комуникациски стратегии и креативен директор. За креативната работа во областите на драматургијата и огласувањето наградуван е на поголем број домашни и интернационални фестивали.

Ненад Вујадиновиќ е и првиот претседател на Програмскиот совет на Форумот за словенски култури (2006-2007), бил член на повеќе национални комисији за прашања од областите на образованието и на науката за јазикот (Бирото за развој на образованието на РМ и Министерството за образование и наука), како и на македонската државна Комисија за филм (Министерство за култура; 2003-2005).

Наставно-образовна дејност

Во периодот од изборот во звањето доцент до денес, кандидатот д-р Ненад Вујадиновиќ одржува настава, вежби и консултации по предметите: српски јазик, методика на наставата по српски јазик, дијалектологија на српскиот јазик со акцентологија, српскиот јазик во практиката, стилистика на српскиот јазик, контрастивна анализа на српскиот и македонскиот јазик / македонскиот и српскиот јазик, во рамките на првиот циклус студии при Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици, и по предметите: конференциско консекутивно толкување и техники на бележење (македонски <=> српски) и конференциско симултано толкување (македонски <=> српски) на вториот циклус студии при Катедрата за преведување и толкување на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје со вкупен фонд од најмалку 12 часа неделно.

Во учебната 2009/10 г. кандидатот подготви и два нови предмета: комуникација и реклама и креативност во рекламирањето, за кои изработи наставна програма и по кои до денес редовно изведува изборна настава.

Беше член на Комисија за оцена и одбрана на магистерскиот труд на Бојана Стојменовиќ: *Деклинација на именските зборови во Вранешничкиот апостол и во Матичиниот апостол* (2012) и на неколку дипломски трудови на студенти од Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици, како и рецензент на универзитетскиот учебник *Италијанскиот јазик во средствата за јавна комуникација*, изработен од д-р Александра Саржоска.

Во рамките на својата наставно-образовна дејност, кандидатот д-р Ненад Вујадиновиќ ги исполнува работните обврски совесно и одговорно, и успешно ги имплементира најсовремените сознанија од областите со кои се занимава, како во теоретска така и во практична смисла, овозможувајќи им на студентите квалитетно да се профилираат во рамките на стручните подрачја што ги избрале.

Научноистражувачка дејност

Во периодот од изборот во звањето доцент до денес, кандидатот д-р Ненад Вујадиновиќ беше учесник во меѓународниот научен проект од Темпус-програмата “Macedonian as a Foreign Language Curriculum Upgrading-MaFoLaC”: 158638-TEMPUS-1-2009-1-MK-TEMPUS-JPCR („Надградување на студиските програми по македонски јазик како странски”, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”, Филолошки факултет „Блаже Конески” – Скопје, Центар за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик; Цетис Мак – 2010-2012) и во националниот проект за покренување на изработка на новиот толковен речник при Одделението за јазик на Црногорската академија на науките и уметностите под раководство на проф. д-р Бранислав Остојиќ (Подгорица, 2012).

Во 2010 г. ја објави монографијата: *Примена на искуствата од областа на огласувањето во решавање на социолингвистички прашања* (Филолошки факултет „Блаже Конески”, 1-164), која претставува оригинален научен труд, подготвен според соодветните критериуми, методологија и техника на научна работа, но и со употреба на иновативни методи во научниот пристап. Авторот се потврдува како истражувач со критичко размислување, со заклучоци добро образложени и фундирани врз сеопфатна анализа, а неговиот труд претставува значаен придонес во македонската наука за јазикот, пред сè во областа на социолингвистиката, област која досега не била често предмет на обемни и комплексни проучувања. Деталното познавање на нашата социолингвистичка ситуација во врска со изучувањето на јазиците на малцинствата во РМ и практичните искуствата што авторот ги има во областа комуникација со јавноста (особено кога станува збор за креативната работа во рамките на создавање на комуникациски кампањи од областа на образованието, за која во текот на 2006 и 2007 година доби и повеќе значајни интернационални признанија) му овозможи да ги обедини овие само навидум разнородни дејности и да постави пат за

креирање на можни обрасци за разрешување на овој тип проблеми во образовната и во пошироката општествена сфера.

Освен ова, д-р Ненад Вујадиновиќ напиша и три значајни труда со оригинални научни резултати: *За можната употреба на некои искуства од областа на огласувањето во процесот на решавање на социолингвистички прашања* (Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, кн. 36, Скопје, 2009, 341-347), *Статусот на српскиот (српскохрватскиот) јазик во основните училишта во Република Македонија во периодот од 1945 до 1991 година* (Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, кн. 37, Скопје, 2010, 81-101) и *О статусу наставног предмета Српски јазик у основним школама у Републици Македонији послје распада СФРЈ* (Српски јазик, XIX, Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, Београд, 2014 / примено во печат 2013); а заедно со колегата С. Станковиќ учествуваше и на Меѓународниот научен собир „За идентитетот“, организиран од Црногорската академија на науките и уметностите во Подгорица (април 2013) со рефератот: *Црногорски дијалекти и македонски дијасистем (не)прекинати језички континуум*, во кој се отвораат некои комплексни лингвистички прашања кои се однесуваат на генетскиот и на типолошкиот идентитет на одделни словенски говори во контекстот на постоење на јазичниот континуум кој некогаш ги поврзувал црногорските дијалекти со македонскиот дијасистем.

Стручно-апликативна дејност

Во рамките на стручно-апликативната дејност, по изборот во звањето доцент, кандидатот реализира неколку експертски активности. Во текот на 2013 г. беше контролор (супервизор) на задачите за екстерно оценување по предметот српски јазик за основни училишта и стручен консултант на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија од областа на комуникацијата за потребите на заокружувањето на процесот на т.н. „брендирање на државата“ („state branding“).

Во овој период, д-р Ненад Вујадиновиќ се занимаваше и со интензивна преведувачка дејност и вкупно му се објавени над 1000 страници превод. Преведе еден роман од српски на македонски јазик (С. Угричиќ, *На незнајниот јунак*, Готен, Скопје, 2013), четири книги од македонски на српски (Lj. Dirjan, *Snijeg za dvoje*, *Otvoreni kulturni forum*, Cetinje, 2013; Т. Серафимовски, *Балканско сазвежђе, Скулптуре и цртежи*, Српска академија наука и уметности, Београд, 2012; Lj. Dirjan, *Privatni svetovi*, *Otvoreni kulturni forum*, Cetinje, 2009 – заедно со Марина Маркоска; Т. Серафимовски, *Споменици и спомен обележја*, Матица српска, Огранак Српске академије наука и уметности, Нови Сад, 2009 – заедно со Митко Маџунков), како и дури 25 статии, одн. книжевни трудови на македонски автори, за престижното сараевско списание „Сараевски тетратки“; а учествуваше и во промотивни активности на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (2013).

Дејности од поширок интерес

По изборот во звањето доцент, д-р Ненад Вујадиновиќ извршуваше повеќе активности, одн. дејности од поширок интерес.

Беше член на уредувачкиот одбор на *Годишниот зборник* на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Скопје (2011-2012) и на уредувачкиот одбор на меѓународното списание *Komunikacija i kultura online* (Forum za interkulturnu komunikaciju, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu; 2010-денес).

Членуваше и во факултетската Комисија за попис на библиотечниот фонд на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици (2010), како и во Комисијата за евалуација на ниво на студиски групи за Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици (студиска група по македонски јазик и студиска група по словенечки јазик, 2013).

Во текот на 2011 г. учествуваше и во авторскиот тим за изработка на ракопис за учебник за предметот српски јазик за VI одделение во деветгодишното основно образование (учебникот е завршен, позитивно рецензиран и се наоѓа во фаза на одобрување за печатење).

Заклучок и предлог

Имајќи ги предвид одредбите на *Правилникот* за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а врз основа на прегледот на професионалните активности на д-р Ненад Вујадиновиќ, Рецензентската комисија високо ја оценува неговата целокупна наставно-образовна, научноистражувачка и стручно-апликативна дејност. Комисијата заклучува дека кандидатот компететно, квалитетно и совесно ги извршува своите наставно-научни обврски и дека постојано стручно се усовршува, како во областите на српскиот јазик и на социолингвистиката, така и во комуникациските области на теоријата и на практиката на огласувањето.

Со оглед на образложеното, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот ги исполнува сите услови за избор во повисоко наставно-научно звање и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје да го избере д-р Ненад Вујадиновиќ во звањето вонреден професор по предметите: српски јазик, методика на наставата по српски јазик, дијалектологија на српскиот јазик со акцентологија, српскиот јазик во практиката, стилистика на српскиот јазик, контрастивна анализа на српскиот и македонскиот јазик / македонскиот и српскиот јазик, комуникација и реклама и креативност во рекламирањето.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Чедомир Стојменовиќ, редовен професор, с.р.

Проф. д-р Димитар Пандев, редовен професор, с.р.

Проф. д-р Виолета Пирузе-Тасевска, редовен професор, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ненад Милорад Вујадиновиќ

Институција: Филолошки факултет „Блаже Конески”

Научна област: филологија, лингвистика, српски јазик

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава (предавања и вежби) од прв циклус студии во летен сем. 2008/09: 1) Српски јазик „Ц” 2 (како странски): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 4 (како странски): 2+2 3) Современ српски јазик „Б” 6: 2+2	6,3
2.	Одржување на настава (предавања и вежби) од прв циклус студии во зимски сем. 2009/10: 1) Српски јазик „Ц” 1 (како странски): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 3 (како странски): 2+2 3) Современ српски јазик „А” 5: 2+2 4) Комуникација и реклама: 2+1	7,95
3.	Одржување на настава од прв циклус студии во летен сем. 2009/10: Српски јазик „Ц” 2 (како странски): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 4 (како странски): 2+2 3) Современ српски јазик „А” 6: 2+2 4) Креативност во рекламирањето: 2+1	7,95
4.	Одржување на настава од прв циклус студии во зимски сем. 2010/11: 1) Српски јазик „Ц” 1 (како странски): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 3 (како странски): 2+2 3) Методика на наставата по српски јазик 1: 2+2 4) Специјален курс по српски јазик 1: 2+2 5) Комуникација и реклама: 2+1	10,05
5.	Одржување на настава од прв циклус студии во летен сем. 2010/11: 1) Српски јазик „Ц” 2 (како странски): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 4 (како странски): 2+2 3) Методика на наставата по српски јазик 2: 2+2 4) Специјален курс по српски јазик 2: 2+2 5) Креативност во рекламирањето: 2+1	10,05
6.	Одржување на настава од прв циклус студии во зимски сем. 2011/12:	7,95

	1) Српски јазик „Ц” 1 (како странски): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 3 (како странски): 2+2 3) Современ српски јазик „Б” 5: 2+2 4) Комуникација и реклама: 2+1	
7.	Одржување на настава од прв циклус студии во летен сем. 2012/13: 1) Српски јазик „Ц” 2 (како странски; менторска настава): 2+2 2) Српски јазик „Ц” 4 (како странски; менторска настава): 2+2 3) Методика на наставата по српски јазик 2: 2+2 4) Српскиот јазик во практиката 2: 2+2 5) Стилистика на српскиот јазик 2: 2+2 6) Контрастивна анализа на српскиот и македонскиот јазик / македонскиот и српскиот јазик 2 (менторска настава): 2+2 7) Современ српски јазик „Б” 4 (менторска настава): 2+2 8) Современ српски јазик „А” 6 (менторска настава): 2+2 9) Креативност во рекламирањето: 2+1	18,45
8.	Одржување на настава од втор циклус студии во летен сем. 2008-2009: 1) Конференциско консекутивно толкување и техники на бележење 1 (МАКЕДОНСКИ <=> СРПСКИ) 1+0 2) Конференциско симултано толкување 1 (МАКЕДОНСКИ <=> СРПСКИ) 1+0	1,5
9.	Одржување на настава од втор циклус студии во зимски сем. 2011-2012: 1) Конференциско консекутивно толкување и техники на бележење 1 (МАКЕДОНСКИ <=> СРПСКИ) 1+0 2) Конференциско симултано толкување 1 (МАКЕДОНСКИ <=> СРПСКИ) 1+0	1,5
10.	Подготовка на нов предмет (2009/10): 1) Комуникација и реклама – предавања 2) Комуникација и реклама – вежби 3) Креативност во рекламирањето – предавања 4) Креативност во рекламирањето – вежби	3
11.	Консултации со студенти: 1) 2009-2010: 70 зимски + 70 летен 2) 2010-2011: 90 зимски + 90 летен 3) 2011-2012: 90 зимски 4) 2012-2013: 60 летен	0,94
12.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд: Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд на Бојана Стојменовиќ: <i>Деклинација на именските зборови во Вранешниќкиот апостол и во Матичиниот апостол</i> , 2012.	0,3
13.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа: 1) дипломски труд од Билјана Младеновска, <i>Приказ на архивската граѓа собрана од Климент Цамбазовски, посветена на историјата на македонскиот јазик</i> , 2010;	0,2

	2) дипломски труд од Марко Узелац, <i>Опит преглед на хрватскиот јазик (историја, дијалектологија, стандарден јазик)</i> , 2013.	
14.	Рецензент на универзитетски учебник: 1) Александра Саржоска, <i>Италијанскиот јазик во средствата за јавна комуникација</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, 2013	1
	Вкупно	76,96

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект од Темпус-програмата “Macedonian as a Foreign Language Curriculum Upgrading-MaFoLaC”: 158638-TEMPUS-1-2009-1-MK-TEMPUS-JPCR („Надградување на студиските програми по македонски јазик како странски“, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Центар за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик; Цетис Мак – 2010-2012).	5
2.	Учесник во национален научен проект: Учесник во проектот за покренуње на изработка на новиот толковен речник при Одделението за јазик на Црногорската академија на науките и уметностите под раководство на проф. д-р Бранислав Остојиќ, Подгорица., 2012.,	3
3.	Монографија: <i>Примена на искуствата од областа на огласувањето во решавање на социолингвистички прашања (врз основа на еден конкретен пример)</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, 2010, 1-164.	8
4.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: 1) <i>О статусу наставног предмета Српски јазик у основним школама у Републици Македонији послѣје распада СФРЈ</i> , Српски јазик, XIX, Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, Beograd, 2014 (примено во печат 2013).	4
5.	Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција: 1) <i>За можната употреба на некои искуства од областа на огласувањето во процесот на решавање на социолингвистички прашања</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, кн. 36, Скопје, 2009, 341-347.	4

	2) <i>Статусот на српскиот (српскохрватскиот) јазик во основните училишта во Република Македонија во периодот од 1945 до 1991 година</i> , Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, кн. 37, Скопје, 2010, 81-101.	
6.	Учество на научен/стручен собир со реферат: 1) <i>Crnogorski dijalekti i makedonski dijasistemi (ne) prekinuti jezički kontinuum</i> , Реферат (орална презентација) на научниот собир „За идентитетот“, организиран од Црногорската академија на науките и уметностите, Подгорица, април 2013 (заедно со Станислав Станковиќ).	0,9
	Вкупно	24,9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија: 1) контролор (супервизор) на задачите за екстерно оценување по предметот Српски јазик за основни училишта, 2013; 2) стручен консултант на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија од областа на комуникацијата за потреби на заокружувањето на процесот на тнр. „брендирање на државата“ („state branding“).	2
2.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот: Учество во промотивни активности на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје (2013).	0,5
3.	Превод на книги (од македонски на српски и од српски на македонски јазик): 1) Томе Серафимовски, <i>Балканско сазвежђе, Скулптуре и цртежи</i> , Српска академија наука и уметности, Београд, 2012. 2) Ljiljana Dirjan, <i>Snijeg za dvoje</i> , <i>Otvoreni kulturni forum</i> , Cetinje, 2013. 3) Сретен Угричиќ, <i>На незнајниот јунак</i> , Готен, Скопје, 2013 (во печат).	9
4.	Превод на дел од книга (од македонски на српски јазик): 1) Lj. Dirjan, <i>Snijeg za dvoje</i> , <i>Otvoreni kulturni forum</i> , Cetinje, 2009 (заедно со Марина Маркоска). 2) Томе Серафимовски, <i>Споменици и спомен обележја</i> , Матица српска, Огранак Српске академије наука и	2

	уметности, Нови Сад, 2009 (заедно со Митко Маџунков).	
5.	Превод на статии (од македонски на српски јазик): 1) R. Aladžovski, <i>korijeni, krvavi korijeni</i>, Sarajevske sveske, br. 23-24, Sarajevo, 2009, 170-175. 2) V. Nonevski, <i>Gramofon kao globtroter</i>, Sarajevske sveske, br. 23-24, Sarajevo, 2009, 181-191. 3) N. Madžirov, <i>Napuštanje povratka</i>, Sarajevske sveske, br. 23-24, Sarajevo, 2009, 420-428. 4) M. Madžunkov, <i>Roda jedinica i njegovo jato</i>, Sarajevske sveske, br. 23-24, Sarajevo, 2009, 448-464. 5) S. G. Dimovski, <i>Ne-dnevnik</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 19-40. 6) L. Kapuševska-Drakulevska, <i>U potrazi za mrvom smisla</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 53-59. 7) A. Popova, <i>Tri priče</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 209-211. 8) V. Martinovski, <i>Haibuni</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 212-218. 9) Z. Taneski, <i>Pustinjska poetela, Nijema brda</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 253-254. 10) S. Jovanova, <i>Mala pjesma, Uvijek</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 255-256. 11) A. Vasileva, <i>Danas je možda srećan dan, Umiranje</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 257. 12) M. Tasevski, <i>Preko brda, Ostavio je za sobom, P. S.</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 258. 13) B. Zimski, <i>I bi psalm grozničav, Lipe i anđeli</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 259-260. 14) F. Kletnikov, <i>Noćna ispovijed</i>, Sarajevske sveske, br. 25-26, Sarajevo, 2009, 261. 15) D. Duracovski, <i>Migrena, nepodnošljiva. Insomnija</i>, Sarajevske sveske, br. 27-28, Sarajevo, 2010, 529-534. 16) I. Doneva, <i>Džep</i>, Sarajevske sveske, br. 27-28, Sarajevo, 2010, 535. 17) S. Abadžijeva, <i>Dragan Petković (1952-2004), Sumnje i zadovoljstva u potrazi za ljubavlju</i>, Sarajevske sveske, br. 27-28, Sarajevo, 2010, 787-799. 18) I. Jakimovska, <i>„Naprijed je bilo bolje”: Apologija nostalgичnog gena</i>, Sarajevske sveske, br. 29-30, Sarajevo, 2011, 135-142. 19) V. Martinovski, <i>Pjesme</i>, Sarajevske sveske, br. 29-30, Sarajevo, 2011, 449-456. 20) F. Muhić и R. Aladžovski, <i>Power and size do not matter</i>, Sarajevske sveske, br. 32-33, Sarajevo, 2011, 47-68. 21) R. Aladžovski, <i>Goten ili saska hronika</i>, Sarajevske sveske, br. 35-36, Sarajevo, 2011, 285-295. 22) Lj. Dirjan, <i>Snijeg za dvoje</i>, Sarajevske sveske, br. 37-38,	12,5

	Sarajevo, 2012, 198-220. 23) J. Koteska, <i>Tri funkcije balkanske muškosti</i>, Sarajevske sveske, br. 39-40, Sarajevo, 2012, 115-130. 24) O. Čorveziroska, <i>Obično četvrtkom</i>, Sarajevske sveske, br. 39-40, Sarajevo, 2012, 311-314. 25) L. Starova, <i>Polifonisti</i>, Sarajevske sveske, br. 41-42, Sarajevo, 2013, 373-376.	
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: Член на уредувачкиот одбор на <i>Годишниот зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“</i> , Скопје (2011-2012).	0,5
2.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание: Член на уредувачкиот одбор на меѓународното списание <i>Komunikacija i kultura online</i> , Forum za interkulturnu komunikaciju, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu (2010-денес; http://www.komunikacijaikultura.org/O%20namera.html).	1
3.	Член на факултетски комисији: 1) Комисијата за попис на библиотечниот фонд на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици, 2010. 2) Комисија за евалуација на ниво на студиски групи за Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици (студиска група по македонски јазик и студиска група по словенечки јазик), 2013.	1
4.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: Учество во авторски тим за изработка на ракопис за учебник за предметот српски јазик за VI одделение во деветгодишното основно образование, 2011 (учебникот е завршен, позитивно рецензиран и се наоѓа во фаза на одобрување за печатење).	1
Вкупно		29,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	76,96
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	24,9
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	29,5
Вкупно	131,36

Рецензентска комисија

Проф. д-р Чедомир Стојменовиќ, редовен професор, с.р.

Проф. д-р Димитар Пандев, редовен професор, с.р.

Проф. д-р Виолета Пирузе-Тасевска, редовен професор, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ПАРЛАМЕНТАРНО ПРАВО – ПРИМЕНЕТА
ПРОГРАМА“ ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р. МАРИКА РИСТОВСКА И
ПРОФ. Д-Р. ТАЊА КАРАКАМИШЕВА ЈОВАНОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент за читанката под наслов “Парламентарно право - применета програма” од проф.д-р Марика Ристовска и проф.д-р Тања Каракамишева Јовановска.

Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката под наслов “Парламентарно право - применета програма” од проф.д-р Марика Ристовска и проф.д-р Тања Каракамишева Јовановска е учебно помагало за студентите на правните студии, втор циклус, на насоката по уставно право.

Првиот дел од читанката содржи трудови посветени на: поимот на парламентарното право, неговата еволуција, стандардната содржина на парламентарното право, како и изворите на парламентарното право како научна дисциплина. Во овој дел се селектирани и содржини за историската појава на парламентот, неговата улога и положба во системот на власта и неговата надлежност.

Особено значајно прашање е она за правата и должностите на пратениците, утврдени во уставот, законот за парламентот, изборните закони и деловникот на парламентот. Пратеникот самостојно располага со своите права, согласно со начелото на слободен мандат, гарантиран со уставот, без оглед на начинот на неговото стекнување. Во индивидуалните права на пратеникот спаѓаат: правото на говор, правото на гласање, правото на избор во работните тела и органите на парламентот.

Третиот дел од читанката се однесува на организацијата и функционирањето на парламентот и во него се обработени: регулативната функција на парламентот; функционерите во парламентот- претседател, потпретседатели на парламентот и други; видовите работни тела; учеството во работата на работните тела (одбори, комисии) и други прашања.

Четвртиот дел е посветен на законодавната функција на парламентот и нејзиното вршење во еднодомните и во дводомните парламенти. Анализирани се законодавните постапки во повеќе држави. Посебно се обработени фазите на постапката, улогата на работните тела, амандманската расправа, делегираното законодавство, правото на вето и повторната расправа по законот, скратената и итна постапка за донесување на законот и други прашања.

Петтиот дел од читанката се однесува на парламентарната контрола над извршната власт. Разработени се: прашањата за улогата на парламентот во изборот на владата; одговорноста на шефот на државата; одговорноста на владата (прашање на доверба и прашање на недоверба); распуштање на парламентот; контролата на владата (пратенички прашања, интерпелација, истражни парламентарни комисии). Користени се повеќе текстови кои овозможуваат увид и сознанија од искуствата на овој план во повеќе држави.

Шестиот дел е посветен на функционирањето на Европскиот парламент, начинот на неговото конституирање, разликите меѓу функциите на Европскиот парламент и парламентите на националните држави, работата на парламентарните групи, мандатот на пратениците, одржувањето на седниците и процедурите во Европскиот парламент.

Седмиот дел е посветен на парламентарното право во Република Македонија. Анализирани се: надлежноста на Собранието; пратеничките групи; контролната функција врз работата на Владата; законодавната постапка; улогата на комисиите како работни тела и други прашања.

Согласно со горенаведеното, убедена сум дека оваа читанка ќе има широка употребна вредност во сите степени на образовниот процес и ќе им овозможи на студентите да стекнат солидни познавања од областа на парламентарното право. Заради тоа, со задоволство го препорачувам нејзиното печатење.

Рецензент

Проф.д-р Гордана Силјановска Давкова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ПАРЛАМЕНТАРНО ПРАВО – ПРИМЕНЕТА
ПРОГРАМА“ ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р. МАРИКА РИСТОВСКА И
ПРОФ. Д-Р. ТАЊА КАРАКАМИШЕВА ЈОВАНОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избран сум за рецензент за читанката под наслов “Парламентарно право - применета програма” од проф.д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката (ридер) под наслов “Парламентарно право- применета програма” од проф.д-р Марика Ристовска претставува публикација која одговара на ургентната потреба за издавање на учебничарска и дополнителна литература за студентите од правните и политичките студии, како и студиите по новинарство во сите степени на образовниот процес.

Во првиот дел од читанката се изучуваат поимот на парламентарното право, изворите на парламентарното право, историскиот настанок на парламентите, нивниот состав, положба, организација улога и надлежности.

Вториот дел на читанката се однесува на правната положба на пратениците. Иако, неспорно, позицијата на парламентот како народно претставништво наспроти егзекутивата е значајно ослабена, сепак парламентот останува централна политичка институција на уставниот систем. Во добар дел, неговата политичка улога, особено во креирањето на правото, е одредена со акционите можности, кои парламентарното право им ги признава на пратениците. Во овој дел од читанката ќе се обрне внимание на правото на пратениците на говор и гласање, правото на законодавна иницијатива, правото на пратениците на избор во органите и работните тела на парламентот, како и на нивните должности да присуствуваат на седниците на парламентот и да го почитуваат парламентарниот ред, односно деловникот на парламентот.

Третиот дел од читанката се однесува на трудови од повеќе автори кои го обработуваат прашањето за внатрешната организација на парламентот, улогата на работните тела и функционерите. Во овој дел се понудени компаративни сознанија за повеќе држави, и тоа: Франција, Австрија, Германија и Србија, за одделни решенија поврзани со внатрешната организација на парламентот. Во контекст со претходното е прашањето за функционирањето на парламентарните групи, особено битно за нивниот поим и правна природа.

Четвртиот дел од читанката се однесува на текстови за законодавната постапка во парламентот, водејќи сметка за редовната постапка за донесување на закон, ефектите од бикамерализмот во законодавството, скратената и итната постапка, постапката за усвојување на буџет. Тука се приложени текстови со компаративна содржина за

законодавните постапки во повеќе земји (Австрија, Германија Велика Британија, САД, Франција).

Петтиот дел се однесува на активностите на парламентот во вршењето на контролната функција врз работата на владата, вклучувајќи ја постапката за избор на владата, поставувањето пратенички прашања, интерпелацијата и прашањето на доверба и прашањето на недоверба на владата.

Шестиот дел се однесува на востановување и развој на Европскиот парламент, мандатот на пратениците, внатрешната организација на Европскиот парламент, заседанијата и седниците и процедурите во Европскиот парламент.

Седмиот дел е посветен на Собранието на Република Македонија, положбата и надлежноста, пратеничките групи, Деловникот на Собранието, внатрешната организација на Собранието, работните тела, опструкциите во работата на Собранието, постапката за донесување на законите и други прашања.

Со оглед на фактот дека предметот парламентарно право-применета програма претставува задолжителен предмет на вториот циклус студии на насоката уставно право, но постои и можност истиот предмет да биде избран од другите насоки заради својата важност, како и заради видливиот квалитет на оваа читанка, изјавувам со задоволство дека може да се печати и да биде достапна до студентите и до пошироката публика, како и до стручната и научна јавност.

Рецензент
Проф.д-р Саво Климовски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „УСТАВНО СУДСТВО“ ОД
АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р. МАРИКА РИСТОВСКА И
АС. Д-Р ЈЕЛЕНА ТРАЈКОВСКА ХРИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент за читанката под наслов “Уставно судство” од проф.д-р Марика Ристовска и асис.д-р Јелена Трајковска Христовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката (ридер) на тема “Уставно судство “, која ја подготвија проф.д-р Марика Ристовска и ас.д-р Јелена Трајковска Христовска, претставува публикација која располага со можности за широка употреба, не само од страна на студентите на правните и политичките студии и студиите по новинарство, туку и од научната и стручната јавност при потреба од разјаснување на прашања во врска со уставносудската контрола на уставноста на законите и другите општи акти.

Трудовите што ја сочинуваат читанката се поделени во осум дела по одредени тематски целини. Последниот дел е посветен на Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија, одреден број на поништувачки одлуки на Уставниот суд, одреден број на укинувачки одлуки, одлуки со издвоено мислење, одреден број на различни видови решенија за кои е надлежен Судот, за да може студентот или читателот да ја проценува критички работата на Судот.

Првиот дел од публикацијата се занимава со поимите на уставноста и законитоста, историската појава на потребата од контрола на уставноста и законитоста од страна на редовното судство и од страна на уставното судство, толкување на уставот, уставни празнини и други општо-теоретски прашања.

Вториот дел се однесува на видовите системи на заштита на уставноста и законитоста, како од аспект на органот што ја врши, така и според времето кога се врши. Така, во овој дел има трудови кои се занимаваат со превентивна и репресивна контрола на уставноста, како и апстрактна и конкретна контрола на уставноста.

Трудовите во третиот дел се насочени исклучително на уставносудската контрола на уставноста на законите. Посебно внимание е посветено на карактерот на уставносудската функција, нејзината природа и односот со другите функции на власта од аспект на моделот на организацијата на власта.

Четвртиот дел има посебна вредност, бидејќи, покрај прашањата за цврстината на уставот и хиерархијата на правните акти, тој содржи еден богат компаративен преглед на

практиката на оцена на уставноста на правните акти во следниве земји: Русија, Хрватска, Германија, Полска, Унгарија и Црна Гора.

Посебно значајно прашање од оваа проблематика е, во суштина, карактерот и правното дејство на одлуките на уставните судови, преку кои тие како да го изразуваат ставот на уставотворецот. Петтиот дел од публикацијата е посветен токму на овие важни прашања, бидејќи одлуките на уставното судство се конечни, извршни и задолжителни за сите органи и граѓани.

Шестиот дел посебно може да го заинтересира секој студент или друг читател, бидејќи се однесува на уставната жалба, која, во основа, е краен инструмент на заштитата на човековите права, кога се тие прекршени.

Седмиот дел од читанката е посветен на Уставниот суд на Република Македонија од неговото востановување во 1963, уставните промени во 1974 и во новиот Устав од 1991 година. Во овој дел има трудови, што се занимаваат со прашањата за положбата и надлежностите на Судот, како и потребата од негово реформирање.

Осмиот дел го содржи Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија и избор на повеќе видови одлуки и решенија на Судот, донесени по одредени конкретни случаи во неговата практика.

Со оглед на горенаведената анализа може да се заклучи дека оваа читанка ќе послужи за повеќекратни намени во образовниот процес, како за подготвување испит на вториот циклус студии на насоката уставно право, така и за изготвување на стручни трудови или подготвување на магистерски или докторски трудови од оваа проблематика. Од овие причини, со задоволство, можам да препорачам печатење на читанката „Уставно судство“.

Рецензент

Проф.д-р Рената Дескоска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „УСТАВНО СУДСТВО“ ОД
АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р МАРИКА РИСТОВСКА И
АС.Д-Р ЈЕЛЕНА ТРАЈКОВСКА ХРИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент на читанката (ридер) под наслов “Уставно судство” од проф.д-р Марика Ристовска и асис.д-р Јелена Трајковска Христовска. Во ова својство на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката (ридер) на тема “Уставно судство “, која ја подготвија проф.д-р Марика Ристовска и асис.д-р Јелена Трајковска Христовска, им овозможува на студентите на вториот циклус на правните студии, на насоката уставно право, да се запознаат со голем број содржини од областа на уставното судство и да стекнат солидни знаења.

Читанката содржи осум дела, систематизирани по одредени тематски целини.

Првиот дел од читанката содржи повеќе трудови кои се занимаваат со општо-теоретски прашања поврзани со контролата на уставноста, како што се поимите за уставноста и законитоста; потребата од посебна грижа за остварување на уставот преку контролата над законодавецот од страна на редовното судство или посебен орган. Во овој дел се презентирани и трудови за толкување на уставот, за уставните празнини, како и за улогата на уставните судии во развивањето на уставот.

Вториот дел од читанката е посветен на системите на контролата на уставноста, што се развиле во последниве два века во областа на уставните системи, како што се: судска контрола на уставноста од страна на сите судови во САД; контрола на уставноста од страна на посебен политички орган во Франција и контрола на уставноста од страна на уставното судство во Германија, Италија и Австрија.

Во третиот дел се систематизирани трудовите што се однесуваат на поимот и карактеристиките, како и правната природа на уставносудската функција; односот помеѓу уставносудската функција и начелото на поделбата на власта и организацијата на власта; услови и претпоставки за остварување на уставносудската функција, како и начин на остварување на оваа функција.

Четвртиот дел од читанката се занимава со прашањето за предметот на оцена на уставноста и законитоста, односно кои акти можат да бидат оценувани од страна на уставниот суд во вршењето на уставносудската функција. Авторите на трудовите ја

анализираат практиката на уставните судови и доаѓаат до различни заклучоци за одделни акти, како што се меѓународите договори или уставните закони и уставните амандмани. Во овој дел се презентирани практиките во оценка на правните акти од страна на уставните судови во Унгарија, Хрватска, Германија, Полска, Русија и Црна Гора.

Петтиот дел се однесува на прашањата поврзани со карактерот и правното дејство на одлуките на уставните судови. Анализирани се одлуките на констатација, одлуките за касација, како и интерпретативните одлуки.

Шестиот дел од читанката ги содржи трудовите што се посветени на човековите слободи и права, заштитени преку можноста од поднесување на уставната жалба до уставните судови. Во тој правец, во овој дел, се пристапува кон анализа за уставните основи за уставна жалба, како и за правното дејство на одлуките на уставните судови по повод уставните жалби.

Седмиот дел од читанката е посветен на Уставниот суд на Република Македонија, од времето на неговото институционализирање, историскиот развој низ повеќе уставни системи на неговата положба и надлежности, како и актуелните прашања што се наметнуваат во поглед на неговата реформа во иднината.

Осмиот дел го содржи текстот на Деловникот на Уставниот суд, како и избор на одделни одлуки на Уставниот суд на Македонија, кои ја презентираат неговата практика. Студентите ќе имаат можност да дебатираат за правното дејство на овие одлуки.

Имајќи ги предвид наведените факти и бројните можности за користење на читанката, која е предмет на анализа, сметам дека можам да го препорачам нејзиното печатење.

Рецензент

Проф. д-р Гордана Силјановска Давкова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВЛАСТА ВО УСТАВНИТЕ
СИСТЕМИ (ЗБИРКА УСТАВИ СО КОМЕНТАР)“ ОД АВТОРОТ
ПРОФ. Д-Р МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.4.2009 година избрана сум за рецензент на учебното помагало под наслов “Организација на власта во уставните системи (збирка устави со коментар)” од проф. д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало под наслов “Организација на власта во уставните системи (збирка устави со коментар)” од проф.д-р Марика Ристовска претставува прва збирка на устави, преведени на македонски јазик, со коментар. Оваа публикација ги содржи текстовите на уставите на следниве држави: Соединетите Американски Држави, Белгија, Италија и Франција, вклучувајќи ги и измените на овие уставни текстови до денес, односно до 2013 година.

Кон превод на уставните текстови е пристапено заради нивното теоретско и практично значење. Од теоретска гледна точка се работи за устави-модели кои персонифицираат различни облици на организација на власта, врз основа на примената на начелото на поделба на власта.

Уставот на Соединетите Американски Држави е оригинален и оригинален облик на претседателскиот систем, создаден при конституирањето на американската федерација во 1789 година. Уставот на Белгија е донесен во 1831 година и со него се воспоставува моделот на парламентарна монархија. Уставот на Италија е донесен по Втората светска војна, во 1948 година и инаугурира модел на парламентарна република. Уставот на Франција од 1958 година е особено значаен, бидејќи воведува мешовит модел на организација на власта.

Наведените устави во збирката се изложени по хронолошки редослед, во четири посебни дела и секој од нив е проследен со авторски коментар за карактеристиките на обликот на поделбата на власта. Иако избраните устави датираат од различен временски период, нивна заедничка вредност е долготрајното важење и стабилност.

Битно е да се одбележи дека тие извршиле и се` уште вршат силно влијание врз уставите на другите земји, без оглед на тоа дали се работи за устави на новоформирани држави по распаѓањето на социјализмот или за држави кои донесуваат нови или ги иновираат и дополнуваат постојните устави.

Од горенаведените сознанија може да се заклучи дека наведената збирка на устави, со коментарите, ќе им послужи на студентите од правните и политичките студии, како и на студентите по новинарство, при подготвување на испитите по

предметите уставно право и политички систем, како дополнителна литература во расветлувањето на одредени прашања поврзани со организацијата на власта.

Се разбира, пошироката научна и стручна јавност, како и другите заинтересирани институции и субјекти можат да ги консултираат одредбите на овие уставни со цел изворно да се запознаат со нив. Компаративниот уставен преглед овозможува увид и оценка на различни уставни решенија, кои го положило тестот на демократијата и би можеле да бидат корисни во разрешувањето на одредени дилеми во нашиот уставен систем, во смисла на негова оценка, па и измена.

Согласно со презентираниите аргументи, со задоволство го препорачувам печатењето на оваа публикација.

Рецензент

Проф.д-р Гордана Силјановска Давкова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВЛАСТА ВО УСТАВНИТЕ
СИСТЕМИ (ЗБИРКА УСТАВИ СО КОМЕНТАР)“ ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-
Р МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година избрана сум за рецензент за учебното помагало под наслов “Организација на власта во уставните системи (збирка уставни со коментар)” од проф.д-р Марика Ристовска. Во ова својство на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало под наслов “Организација на власта во уставните системи (збирка уставни со коментар)” од проф.д-р Марика Ристовска претставува публикација која одговара на ургентната потреба за издавање на учебничарска и дополнителна литература на македонски јазик со цел студентите од правните и политичките студии, како и студиите по новинарство да се запознаат со текстовите на уставите во одредени земји, кои имаат посебно значење.

Имајќи предвид дека едно од големите прашања, кои го окупираат вниманието како на поширокото граѓанство, така и на научните кругови кои се занимаваат со правните и политичките феномени, е прашањето на организација на власта од антиката до денес. Постојано во фокусот на интересот е хоризонталната организација на власта, за која во поголем обем се говори во коментарите за уставите.

Во оваа збирка се презентирани четири оригинални облици на примена на теоријата за поделба на власта во четири различни земји преку анализата на уставните концепти за организација на власта во Соединетите Американски Држави, Белгија, Италија и Франција, вклучувајќи ги и измените на овие уставни текстови заклучно со 2013 година, како и самите уставни текстови, кои за првпат се достапни на македонски јазик.

Оваа збирка на уставни со коментар можат да ја користат студентите од сите циклуси на студирањето, почнувајќи од додипломските, па постдипломските и докторските студии. Во првиот циклус, оваа публикација може да се користи при солидна подготовка на испитите, особено од предметите уставно право и политички систем на правните и политичките студии и на студиите по новинарство, како и за предметот современи политички системи. За различните уставни решенија од другите области на правниот систем секако можат заинтересираните лица да ја користат оваа збирка, како, на пример, за подготовка на магистерски и докторски трудови со користење на компаративниот метод за евентуално различни уставни решенија за одредени правни феномени.

Како посебна вредност на оваа публикација може да се апострофира напорот на авторката што при преведувањето на уставните текстови се водело особено сметка за усогласувањето на стручната терминологија од различните јазици со соодветни

македонски термини од оваа област. Тоа овозможува поголема разбирливост на термините и поимите кои се користат и кои се идентификуваат како уставна терминологија, што помага при разјаснувањето на правните и политичките феномени во различните општествени реалности.

Заради наведените можности за употребната вредност на оваа публикација во рамките на образовниот процес од сите степени, па и во пошироката јавност со задоволство го предлагам нејзиното печатење.

Рецензент

Проф.д-р Рената Дескоска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ИЗБОРИ И ИЗБОРНИ СИСТЕМИ“
ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р ТАЊА КАРАКАМИШЕВА-ЈОВАНОВСКА И
ПРОФ. Д-Р МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избран сум за рецензент на учебното помагало-читанка под наслов „Избори и изборни системи“ од авторите проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало-читанка под наслов „Избори и изборни системи“ од авторите проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Марика Ристовска е одлично структурирана целина на релевантни материјали за најсуштествените аспекти и прашања поврзани со изборите и изборните системи во Република Македонија, но и во светот. Оваа публикација содржински, но и согласно со методолошката поставеност е повеќе од обично учебно помагало поради што ги охрабрувам авторките да преземат иницијатива за негово обликување во форма на учебник.

Тематските целини кои се дел од учебното помагало се мошне интересно одбрани и поставени на начин што ќе овозможат брзо совладување на испитниот материјал од страна на студентите, како и нивно пошироко запознавање со најрелевантните информации од оваа област. Студентите преку ова учебно помагало ќе добијат материјали од најреномираните извори во светот кои ги проучуваат изборите и изборните системи. Несомнено е дека податоците и документите содржани во учебното помагало се најнови сознанија присутни во теоријата на изборното право, што е уште еден доказ за вредноста на оваа публикација.

Покрај современите и најнови тенденции и информации, во учебното помагало се забележуваат и класичните теоретски сознанија за изборите и за изборните системи кои се неодминлив дел од истражувањето на секој правно-политички феномен. Така, навраќајќи се уште на самиот почеток, на „изборите“ во античка Грција, авторките ќе констатираат дека е невозможно да се проучуваат современите елементи на изборите и на изборните системи ако не се совладаат нивните ембрионални форми. Токму затоа воведниот дел од учебното помагало е целосно посветен на класичните и традиционални теории и сфаќања за изборите и за изборните системи.

Имајќи ги предвид најважните аспекти содржани во класичните теории, авторките веќе во вториот дел пристапуваат кон елаборирање на најновите сознанија за најзначајните прашања кои се дел од изборното право, со посебен акцент на избирачкото право, изборната администрација, европските стандарди и принципи за одржување фер, демократски и слободни избори, изборните модели итн.

Посебно значење во учебното помагало е дадено на темата видови изборни модели, при што тежиштето е ставено на објаснување не само на основните изборни модели (мнозински, пропорционални и мешовити), туку и на изборните модели кои се појавуваат

во различни варијанти и подваријанти (системот на поединечен непренослив глас, системот на поединечен пренослив глас, системот на алтернативен глас, паралелните системи и слично). Од особено значење во овој дел од помагалото е компаративниот приказ на изборните системи во 213 земји во светот со сите нивни позначајни карактеристики и обележја.

Исто така, во учебното помагало се поместени и текстови на реномирани автори кои го проучуваат односот и влијанието на изборните системи врз партиските системи и обратно.

Во последниот дел од учебното помагало, акцентот е ставен на развојот на изборниот систем во Република Македонија од осамостојувањето до денес. Во овој дел, особено значење има коментарот на Изборниот законик каде што се содржани не само актуелните одредби на Законикот, туку и можните решенија за нивно квалитативно подобрување, а во насока на подигнување на квалитетот на македонското изборно право во целина.

Имајќи го предвид сето погоре изнесено, ми претставува посебна чест и задоволство **позитивно да го рецензирам ова учебно помагало и да го препорачам неговото објавување во рамките на понудената содржина.**

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Саво Климовски, с.р

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ИЗБОРИ И ИЗБОРНИ СИСТЕМИ“
ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р ТАЊА КАРАКАМИШЕВА-ЈОВАНОВСКА И
ПРОФ. Д-Р МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент на учебното помагало-читанка под наслов „Избори и изборни системи“ од авторките проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало-читанка под наслов „Избори и изборни системи“ од авторите проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Марика Ристовска претставува мошне содржајна и комплексна целина која се осврнува на прашања од исклучителна важност за правно-политичкото функционирање на секој демократски систем.

Учебното помагало претставува систематизирана целина во која се инкорпорирани како бројни научни, стручни анализи и размислувања на реномирани автори од светот кои непосредно ги проучуваат изборите и изборните системи, така и најрелевантните документи донесени од органите на Советот на Европа, ОБСЕ, ООН и сл., кои се од суштинско значење за подобрувањето на квалитетот на овие исклучително важни уставни и политички феномени.

Наменето, пред сè, за студентите од втор циклус на студии на насоката уставно право и политички систем, но и за студентите запишани на докторските студии по правни науки, модул А-уставно право, ова учебно помагало не само што дава квалитетни сознанија за тематските целини содржани во наставните програми по предметот избори и изборни системи, туку, истовремено, нуди и дополнителни материјали и референтни извори од оваа област кои можат да послужат како насоки на студентите при подготвување на нивните магистерски трудови, односно докторски дисертации на теми кои се детално разработени во него.

Неопходно е да се нагласи дека учебното помагало е извонредно добро структурирано и обмислено на начин што ги опфаќа најзначајните прашања од сферата на изборите и на изборните системи.

Петте основни тематски целини на учебното помагало: вовед, изборно право, изборна администрација и европски стандарди за изборите, изборни модели со компаративен приказ на изборните модели во светот, изборното право во Република Македонија со коментар на Изборниот законик на Република Македонија, и дел во кој се поместени позначајни трудови на авторките од оваа област, значат вистински извор на релевантни податоци и на современи сознанија кои им нудат на читателите јасна претстава и заокружена слика за прашањата кои се негов предметот на интерес.

Авторите на учебното помагало навистина успеале да направат одличен избор, но и одлична синтеза на материјали од полза на студентите, но и на пошироката публика која

пројавува интерес за подетално проучување на изборите и на изборните системи во Република Македонија и во светот.

Во воведниот дел од учебното помагало се изнесени основните теоретски сознанија за развојот на изборите и на изборните системи од античкиот свет до денес.

Во вториот дел, посветен на современите прашања од изборното право, авторките на учебното помагало посебно место и значење му даваат на Кодексот на добри практики за изборните прашања усвоен од Венецијанската комисија при Советот на Европа, како и на основните принципи на т.н. европско изборно богатство: универзалната природа на избирачкото право, еднаквото, тајното, слободното и директното избирачко право, како и периодичната природа на изборите.

Во третиот дел, учебното помагало содржи квалитетни сознанија за развојот, но и за предизвиците со кои се соочуваат европските изборни администрации.

Во четвртиот дел се поместени материјалите кои се однесуваат на теоретските, но и на практичните аспекти од примената на различните видови изборни модели во светот, нивните предности и слабости, последиците кои ги предизвикуваат врз функционирањето на политичките системи итн. Во овој дел е содржан и компаративниот приказ на изборните системи кои се применуваат во 213 држави во светот.

Во последниот дел, посветен на Република Македонија, авторките даваат приказ на процесите на плурализација кои се случуваат од осамостојувањето на земјата до денес, со посебна нагласка на развојот на македонскиот изборен систем, неговите карактеристики, слабостите, предностите, можните изборни решенија во иднина и слично. Исто така, во овој дел е содржан и коментарот на Изборниот законик на РМ, кој претставува вистински патоказ за лоцирање на неквалитетните законски решенија во Законикот и нивно заменување со посоодветни одредби.

Имајќи го предвид сето погоре изнесено, ми претставува посебна чест и задоволство да дадам позитивна рецензија на ова учебно помагало и да препорачам негово објавување во постојната содржина.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Гордана Силјановска-Давкова, с.р

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „РЕГИОНАЛИЗАМ, АВТОНОМИЈА И ЛОКАЛНА
САМОУПРАВА“ ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р. МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент на учебното помагало-читанка под наслов „Регионализам, автономија и локална самоуправа“ од авторката проф. д-р Марика Ристовска.

Во ова својство на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало-читанка под наслов „Регионализам, автономија и локална самоуправа“ од проф. д-р Марика Ристовска е публикација која има за цел да обезбеди основна литература за истоимениот предмет за потребите на студентите од втор циклус студии на насоката уставно право, но и за студентите од втор циклус кои студираат на политичките и на новинарските студии во рамките на Факултетот.

Учебното помагало е структурирано во седум посебни целини каде што се разгледуваат најзначајните прашања поврзани со регионализмот, автономијата, како и локалната самоуправа. Така, во првиот дел акцентот во учебното помагало е ставен на општите теоретски поими и прашања, како што се: поим и елементи на регионализмот, поим и основни карактеристики на регионалната самоуправа, најважните прашања поврзани со процесите на регионализацијата и слично.

Во вториот дел се содржани основните документи кои поблиску ја третираат оваа проблематика, и тоа: Европската повелба за локална самоуправа од 1985 година, Повелбата на Европската унија за регионализација од 1988 година, Декларацијата за регионализмот од 1996 година, донесена од Собранието на европските региони и слично.

Третиот дел од учебното помагало содржи материјали во кои се проучуваат најважните прашања поврзани со целите кои треба да се постигнат со процесите на регионализацијата, пречките кои можат да ги опструираат овие процеси, како и системските последици кои можат да бидат предизвикани од неадекватното одвивање на процесите на регионализацијата.

Четвртиот дел од учебното помагало се занимава со анализа на прашања кои се однесуваат на локалната самоуправа, од една, и на регионите, од друга страна, потоа ги проучува т.н. инфра-регионални органи и прашањата поврзани со процесите на регионализација во унитарните држава, инфра-регионалните органи и политичката регионализација, како и прашањата за значењето и улогата на локалните органи во рамките на федералните држави.

Петтиот дел од учебното помагало содржи трудови од реномирани автори во кои се истражуваат облиците и формите на регионализацијата, како и нивното влијание врз локалната самоуправа во неколку конкретни земји, како што се: Франција, СР Германија, Обединетото кралство, Швајцарија, Унгарија, Полска, Португалија и Шпанија.

Во шестиот дел од учебното помагало се поместени материјали кои даваат основни сознанија за поимот и карактерот на регионалната политика во Европската унија, за целите на регионалната политика како дел од јавните политики на ЕУ, насочена кон намалување на економските разлики кои постојат меѓу земјите-членки и регионите на земјите-членки на Унијата. Во овој дел се објаснуваат првите чекори на Унијата во развивањето на регионалната политика (почнувајќи од средината на 70-тите години на 20-от век), како и новиот пристап на Унијата по ова прашање кој започна во 1988 година, се развиваше со реформата во 1993 година, потоа во 2006 година, па сè до развојот на најновите трендови во кохезивната политика на ЕУ во периодот 2007-2013 година.

Во седмиот дел од учебното помагало се разработуваат компаративните аспекти и искуства во управувањето со регионалните политики во светот, правните граници на регионалната политика во Република Ирска, Унгарија, Република Словенија и Финска. Во овој дел се разработени и прашањата за сличностите и разликите меѓу земјите во транзиција каде што се присутни процесите на регионализација, како и други прашања од значење за предметот.

Имајќи ја предвид богатата содржина на материјали собрани и систематизирани во учебното помагало, актуелната природа на прашањата обработени во него, како и потребата на студентите да ги развиваат своите способности и на правилен начин да ги перципираат процесите на регионализација, имам чест, но и задоволство да **дадам позитивна рецензија за објавување на учебното помагало под наслов „Регионализам, автономија и локална самоуправа“ од авторката проф. д-р Марика Ристовска.**

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф.д-р Тања Каракамишева-Јовановска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „РЕГИОНАЛИЗАМ, АВТОНОМИЈА И ЛОКАЛНА
САМОУПРАВА“ ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент за читанката под наслов “Регионализам. автономија и локална самоуправа” од проф. д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката (ридер) под наслов “Регионализам. автономија и локална самоуправа” од проф.д-р Марика Ристовска претставува публикација која одговара на ургентната потреба за издавање на учебничарска и дополнителна литература за потребите на студентите на правните и политичките студии и студиите по новинарство во сите циклуси на студирање по ЕКТС.

Првиот дел од читанката содржи трудови, кои што се занимаваат со теоретските прашања за поимите регионализмот, регионализацијата и регионална самоуправа, како и развојот на идејата за регионализам во различни документи. Во овој дел се говори и за поимот регионална држава, кој се појавува во поново време по појавата на регионите како облици на територијална автономија во рамките на унитарната држава. Примери за регионални држави се Италија и Шпанија.

Вториот дел од читанката е посветен на класификациите на формите на регионализацијата, кои се среќаваат во различни држави и тоа: регионализирање без регионално ниво, регионална децентрализација, политичка регионализација и односот помеѓу федералната држава и регионализацијата.

Третиот дел од читанката се однесува на контекстот на регионализацијата на различни простори и различно време, како и целите кои треба да се постигнат со регионализацијата. Истовремено треба да се укаже и на пречките кои стојат пред регионализацијата со кои се соочуваат државите. Во овој контекст има и трудови кои укажуваат на последиците од регионализацијата, односно како се уредени односите помеѓу државата и регионите и меѓурегионалните односи, координација и соработка, регионални финансии, солидарност и урамнотеженост.

Четвртиот дел е посветен на прашањата за поимот на локалната самоуправа и системите на локална самоуправа во европските земји, како и истражување на односите меѓу локалната самоуправа и регионите; постоењето на инфрарегионални органи и регионализација во унитарната држава; инфрарегионални органи и политичката регионализација и локалните органи во федеративните држави.

Петтиот дел се однесува на разгледување на националните извештаи за регионализацијата и нејзините влијанија врз локалната самоуправа во Франција, Германија, Велика Британија, Швајцарија, Унгарија, Полска и Шпанија.

Шестиот дел е посветен на регионалната политика и Европската унија; поимот и целите на политиката на кохезија по 2006 година; правните темели на регионалната политика, структурните фондови на Европската унија.

Седмиот дел се занимава со компаративните искуства во со регионалната политика, како и правната рамка на регионалната политика во Ирска, Унгарија, Словенија и Финска.. Во овој контекст има и трудови кои се однесуваат на сличностите и разликите помеѓу земјите во транзиција на патот на зачленувањето во Европската унија во поглед на регионалната политика, како и моделот на повеќестепено управување и неговите карактеристики.

Претходниот приказ на прашањата опфатени со читанката дава за право да констатирам дека се работи за современи трендови во областа на локалната самоуправа, регионите, како и поттикнувањата на Европската Унија за водење на одредена регионална политика. Сметам дека е потребно студентите, покрај потребата од подготовка на испитот, па, и пошироката публика да се запознаат со овие современи процеси, кои можат да имаат влијание и врз нашето секојдневие во иднина.

Од наведените причини препорачувам читанката под наслов да се “Регионализам. автономија и локална самоуправа” од проф.д-р Марика Ристовска да се даде на печатење.

Рецензент
Проф.д-р Гордана Силјановска Давкова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ТЕОРИЈА И ПРАКТИКА НА ФЕДЕРАЛИЗМОТ“
ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р. МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент за читанката под наслов “Теорија и практика на федерализмот” од проф.д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката (ридерот) по наслов “Теорија и практика на федерализмот”, подготвена од проф.д-р Марика Ристовска, претставува структуриран збир од содржини од различни извори, посветени на најважните теории за поимот на федерализмот (Алтузиус, Гроциус, Хамилтон, Медисон, Џеј, Јелинек, Лабанд и други) во правните и политичките науки.

Составен дел на читанката се и изворите во кои се презентирани сознанија за основните облици и законитостите, што се појавуваат во врска со федерацијата и федерализмот со цел студентите и други заинтересирани читатели да стекнат основни знаења за федерализмот како историски и модерен феномен на вертикалната организација на власта.

Во рамките на читанката се повеќе тематски целини, кои што се однесуваат на следниве прашања:

- поим, природа и својства на федерализмот;
- еволуција и причини за конституирање на федерацијата;
- видови федерации;
- статус, број и големина на федералните единици;
- организација на државната власт во федерациите;
- распределба на надлежностите помеѓу федерацијата и федералните единици;
- федерализам, регионализам и деволуција;
- етнофедерализам и асиметричен федерализам;
- современи облици на федерализам во САД, Швајцарија, Белгија, Германија и Канада;
- федералните обележја на Европската унија.

Оваа читанка можат да ја користат студентите на правните и политичките студии, како и на студиите по новинарство од сите циклуси на студирањето, почнувајќи од додипломските, па постдипломските и докторските студии. Во првиот циклус, оваа публикација може да се користи при солидна подготовка на испитите, особено од предметите уставно право и политички систем на правните и политичките студии и на студиите по новинарство, како и за предметот современи политички системи.

Оваа читанка наоѓа своја примена во подготовка на истоимениот изборен предмет на магистерските студии на насоката уставно право на вториот циклус правни студии.

За различните облици на федерализмот, секако, заинтересираните лица можат да ја користат оваа читанка како, на пример, за подготовка на магистерски и докторски трудови со користење на компаративниот метод .

Заради наведените можности за употребната вредност на оваа публикација во рамките на образовниот процес од сите степени, па и во пошироката јавност, со задоволство го предлагам нејзиното печатење.

Рецензент

Проф. д-р Рената Дескоска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ТЕОРИЈА И ПРАКТИКА НА ФЕДЕРАЛИЗМОТ“
ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р. МАРИКА РИСТОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.11.2013 година, избрана сум за рецензент за учебното помагало под наслов “Теорија и практика на федерализмот “ од проф.д-р Марика Ристовска. Во ова својство, на Наставно-научниот совет му го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Читанката (ридерот) под наслов “Теорија и практика на федерализмот”, подготвена од проф.д-р Марика Ристовска за потребите на студентите на правните и политичките студии и студиите по новинарство, претставува една заокружена целина на текстови од релевантни автори кои се занимаваат со сложената проблематика за развојот на идејата за федерализам, за поимот на федерализам и видовите федерации.

Подреденоста на текстовите по одредена тематска сродност ќе им овозможи на студентите и на заинтересираната јавност поподробно навлегување во проблемите и дилемите со кои се среќаваат современите федерации, како и на разновидноста на методите на решавањето на актуелните прашања од оваа област во различните држави, согласно со влијанието на повеќе фактори во процесите на политичкото одлучување.

Карактеристика на оваа литература е присутноста не само на правниот пристап кон проблемите на федерализмот, туку во последните децении е дополнет со политиколошкиот пристап, така што комбинацијата на правниот и политиколошкиот пристап ќе ги збогатат и ќе ги разјаснат сознанијата на студентите во значителна мера.

Во читанката се содржани и текстови, што се посветени на динамичкиот тренд на формирање на федерациите, како и нивното распаѓање. Првата федерација која се појавува е федерацијата на САД, која функционира повеќе од два века, како моќна држава, која одолеела досега на процесот на распаѓање, како што не беше случај со социјалистичките федерации СФРЈ, СССР и Чехословачка, кои престанаа да постојат како федерации. Динамичноста на федерациите може да се анализира и во рамките на развитокот на една федерација, која доживува промени во распределбата на функциите помеѓу федералните органи и органите на федералните единици. За овој вид на динамизам има текстови во читанката со различни ставови на авторите кои се занимаваат и со овие прашања и ни ги расветлуваат проблемите на одделните федерации.

Од наведените причини, а имајќи предвид повеќе намени за користење на читанката во сите степени на образовниот процес, но и во пошироката јавност, со задоволство можам да го препорачам нејзиното печатење.

Рецензент

Доц.д-р Каролина Ристова Астеруд с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „БИТОЛА ВО ОСМАНЛИСКИОТ
ПЕРИОД (ОД ОСВОЈУВАЊЕТО ДО 1873 Г.)" ОД М-Р ЈЕНУЗ ИБРАИМИ,
ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО
СКОПЈЕ

Врз основа на Одлуката бр. 10-390/2 донесена на седницата на Научниот совет на Институтот за национална историја одржана на 18. 10. 2013 г, со која сме избрани за членови на Комисијата за одбрана на докторската дисертација **Битола во османлискиот период (од освојувањето до 1873 г.)** од кандидатот м-р Јенуз Ибраими, до гореспоменатиот совет го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Историјата на Битола, како центар на еден од најважните и најголеми вилаети во европскиот дел на Османлиската Империја, досега е сериозно истражувана и за неа во периодот по станувањето центар на вилает (по 1873 година) е многу пишувано. Тоа е сосема разбирливо ако се има предвид фактот дека во тој период Битола, после Солун, е главниот политички центар во Румелија, каде што се испреплетуваат интересите и на големите сили и на балканските држави.

Меѓутоа, за Битола како обичен град, кој сè до средината на XIX век не бил ниту центар на санџак, многу малку е пишувано и истражувано. Историскиот развој на овој град во османлискиот класичен период е целосно засенет од многу пократкиот период кога градот станал седиште на вилает. Исто така, имајќи го предвид фактот дека во класичниот османлиски период за Битола постојат извонредно голем број извори, и објавени и необјавени, пред сè, од османлиска провениенција, како и изворите од друга провениенција, како што се патописите на странските, претежно западни, патописци и извештаите на странските конзули во градот за XIX век, тогаш засенувањето на овој период е уште помалку прифатлив.

Мотив за преточувањето на историјата на Битола во една ваква докторска дисертација беше и немањето една монографија посветена исклучиво на историскиот развој на овој град во класичниот османлиски период. Без разлика на тоа што Битола долго време во рамките на османлиската управа не добила повисок административен статус од каза, сепак нејзиното прераснување во еден многу значаен блакански град во XIX век, секако, заслужуваше посебно истражување. Идејата на оваа дисертација беше да го проследи развојот на градот од нејзиното освојување до седумдесеттите години на XIX век, од повеќе аспекти: административен, демографски, верски, социјален, воен, културен. Како хронолошка граница на дисертацијата беше определена 1873 година, т.е. годината кога Битола станува центар на вилает. Тоа беше направено од повеќе причини.

Првата веќе ја спомнавме, а тоа е фактот што за вилаетскиот период од историјата на Битола е доста истражувано и пишувано. Втората причина беше таа што, непосредно пред вилаетскиот период на градот, следува еден период на многу интензивни и важни внатрешни и надворешни настани кои, всушност, го одредуваат идниот развој на градот, а кои многу малку се третирали во истражувањата. Со нив Битола постепено прераснала во важен воен центар, а со тоа и во политички и административен центар. Третата причина е таа што за тие настани имаат бројна изворна документација, која за жал е недоволно искористена и која овозможува да се создаде солидна претстава за растот на Битола во XIX век.

Докторската дисертација **Битола во османлискиот период (од освојувањето до 1873 г.)** од кандидатот м-р Јенус Ибраими, се состои од: Вовед, четири глави, Заклучок и Библиографија.

Првата глава носи наслов: **Почеток на османлискиот период (10 - 35)** и е поделена на три подглави: *Османлиското освојување на Македонија; Освојувањето на Битола: време и начин; Последиците од освојувањето и промените во архитектурата на градот.* Таа е посветена на Битола непосредно пред османлиското освојување, потоа на времето и начинот на освојувањето, како и на последиците што произлегле од тоа освојување. Според кандидатот, постојат повеќе извори од домашна и османлиска провениенција кои сведочат за времето и начинот на освојувањето на Битола од страна на Тимурташ-паша во осумдесеттите години на XIV век. Токму тие извори се презентирани во првото поглавје од првата глава, при што докторандот прави споредба на тие извори и ги наведува разликите во однос на начинот и годината на освојување што постојат во нив.

Особено внимание м-р Ибраими посветува на големите промени што настанале во урбаниот изглед на градот со подигањето на првите сакрални и профани објекти од страна на новата власт. Со изградбата на тие објекти се случиле промени во урбаниот изглед на градот со што тој постепено од средновековен христијански град добил карактеристики на ориентален балкански град.

Во втората глава, која носи наслов: **Новиот османлиски град (35 - 71)** кандидатот, м-р Ибраими го претставува новиот град Битола во светлината на промените што настанале во Македонија и во самиот град од административен, политички и културен аспект. И оваа глава е поделена на неколку подглави, како што се: *Структурата на османлиската власт и административното уредување на територијата на Македонија; Битола - центар на каза во Паша санџакот; Градската управа и Културата и просветата во градот.*

Според докторандот, вклучувањето на Битола во редовното административно уредување како центар на каза, довело во градот нов административен и верски османлиски апарат, кој го променил начинот на живот во градот. Доминантна станала исламската вера и култура, кои ги диктирале односите во градот. Посебно е разгледано прашањето за тоа дали Битола била центар на поголема административна единица, односно санџак, во класичниот османлиски период или не. Иако во некои написи постои такво тврдење, сепак, кандидатот, повикувајќи се на пишувањата на неколку авторитетни османлици, смета дека тоа е неосновано затоа што сè до првата половина на XIX век османлиските извори не го потврдуваат тој статус на Битола.

Посебно внимание привлекува поглавјето посветено на претставниците на градската управа. Притоа, м-р Ибраими истакнува неколку градски административни службеници кои се појавуваат во изворите и кои биле важен дел од управата во градот. Тие службеници, според него се следниве: *кадијата, градскиот кехаја, мухтесибот, јаничарскиот сердар и мутеселимот односно кајмакамот*. Функцијата на овие административни и воени службеници била да се грижат за законското управување со градот во сите сфери од неговиот живот, како и да се грижат за безбедноста на граѓаните во него. Докторандот се обидува да ги разграничи нивните јурisdикции и да направи хиерархија меѓу нив, иако изворите не секогаш го дозволуваат тоа. Во секој случај, ваквото претставување на најзначајните градски службеници дава извесна претстава за начинот на организирањето и на функционирањето на Битола како градска населба.

Во третата глава под наслов **Демографската и професионалната структура на населението во класичниот османлиски период (71 - 111)**, кандидатот го разгледува демографскиот аспект на градот и социјалната структура на населението од аспект на неговата професија. Преку пописните дефтери од XV и XVI век, како и преку западните и другите патеписи (Евлија Челеби) од XVII и XVIII век, во подглавите *Демографски промени* и *Професионалната структура на населението*, м-р Ибраими го следи движењето на бројноста на населението, како и неговата верска структура. Посебно внимание е посветено на процесот на исламизацијата сред градското население, како и на доселувањето на еврејската и на влашката заедница во градот во периодот на анрхијата и уништувањето на Москополе и другите влашки населби во Епир од страна на Али-паша Јанински. Изворите, посебно сицилите на битолските кадии, му овозможиле на докторандот да направи анализа и на професионалната структура на населението, а преку тоа и на неговата социјална положба во контекст на верската припадност на градските жители.

Оваа глава завршува со подглавата *Градот и периодот на анархија од крајот на XVIII и почетокот на XIX век*, во која е опишана општата хаотична состојба која завладеала во целата држава и на кој начин таа се одразила врз животот во градот преку давање конкретни примери за настани што се случили во самиот град и во неговата околина.

Четвртата глава носи наслов **Битола во XIX век (до 1873 година) (111 - 165)** и таа целосно е посветена на XIX век затоа што, според кандидатот, првата половина од тој век била извонредно важна за идниот развој на градот. Големи промени се случиле како на надворешен, така и на внатрешен план. Така, Битола најпрвин во 1820 г. станала седиште на ејалетот Румелија и главен воен центар, потоа се формирал и Битолскиот санџак, а со започнувањето на танзиматските реформи (1839 г.) во градот се изградиле големи касарни, се отворило средно воено училишта, како и други секуларни училишта, кои го означиле почетокот на трансформацијата на Битола во важен воен и административен центар.

Посебна подглава е посветена на градењето на црквата Св. Димитрија во 1830 година, како симбол на промените во градот и на статусот на христијаните во османлиското општество. Во посебно поглавје е разработено и доаѓањето, во 1850-тите години на XIX в, на првите конзули на големите европски сили во градот, со што Битола станала и дипломатски и политички центар на Румелија. Со ова поглавје, м-р Ибраими ја завршува својата докторска дисертација, навестувајќи го

блескавиот период кој следел за градот, кога Битола стнала и конзулски град и центар на посебен вилает, но во исто време и главен политички центар на Румелија (заедно со Солун), во кој се случувале сите важни настани поврзани со политиката на големите сили и на османлиската држава кон овој дел од Балканскиот Полуостров.

Вака конципираната докторска дисертација под наслов: **Битола во османлискиот период (од освојувањето до 1873 година)**, од м-р Јенуз Ибраими, овозможува да се фрли поголема светлина врз историјатот на еден од најзначајните провинциски османлиски центри на Балканскиот Полуостров во пораниот османлиски период. Во него се користени релевантни извори од различна провениенција кои му биле на располагање на докторандот и се изнесени одредени нови сознанија и ставови, но и ставови поразлични од досегашните сознанија. Јазикот и стилот со кој е напишана докторската дисертација е лесно разбирлив и овозможува лесно следење на текстот, кој е поткрепен со соодветна научна акрибија и коментари.

Од горе изложеното може да се заклучи дека докторската дисертација **Битола во османлискиот период (од освојувањето до 1873 година)**, од м-р Јенуз Ибраими, ги задоволува стандардите и нормите на солидно направена докторска дисертација, поради што на Советот на Институтот за национална историја му предлагаме да му допушти на кандидатот м-р Јенуз Ибраими јавна одбрана.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Дарги Ѓоргиев с.р.
 Проф. д-р Ахмет Шериф с.р.
 Проф. д-р Силвана Сидоровска – Чупоска с.р.
 Проф. д-р Наташа Котлар – Трајкова с.р.
 Доц. д-р Владимир Јанев с.р.

ПРЕГЛЕД

на пријавена тема за изработка на магистерски труд, прифатена од Наставно-научниот совет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје,
на седницата одржана на 10.12.2013 година

Кандидат	Тема	Ментор
1. дипл инж. Дијана Зафировска	„Анализа на архитектурата и дизајнот на традиционалната куќа во некои села на Скопска Црна Гора како индикатор за развој на рурален туризам“.	д-р Владимир Каранаков, вонреден професор

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО ДОЦЕНТ ОД ОБЛАСТА ИНФОРМАТИКА И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје на својата четириесетта седница одржана на 5.12.2013 година, нè избра за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставнонаучни звања од областа информатика и компјутерско инженерство на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (ФИНКИ).

На конкурсот објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Журнал“ на 19.11.2013 година се пријави кандидатката д-р Билјана Стојкоска, асистент на ФИНКИ. По прегледувањето на конкурсните материјали и личното познавање на кандидатката, на Наставно-научниот совет на ФИНКИ му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци, наставна, научна и стручна дејност на д-р Билјана Стојкоска

Биографски податоци

Д-р Билјана Стојкоска е родена 1982 година во Охрид. По завршувањето на основното и средното образование, во 2001 година се запишала на Електротехничкиот факултет во Скопје, на насоката КТИА. За време на студирањето постигнала извонреден успех во сите студиски години, за што добила поголем број награди и дипломи. Дипломирала во јуни 2006 година, со просечен успех 9,51, како една од најдобрите во својата генерација. Во 2006 година се запишала на постдипломските студии на Факултетот за електротехника и информациски технологии, насока: компјутерска техника и информатика. Во период од 2 години ги завршила предвидените испити со просечна оценка 10,00, а магистерскиот труд го одбрала во ноември 2008 година, со што била промовирана во магистер на електротехнички науки од областа компјутерска техника и информатика. Во 2009 година пријавила тема за изработка на докторска дисертација, а ја одбрала во септември 2013 година. Зборува англиски јазик.

Наставно-образовна дејност

Д-р Билјана Стојкоска во септември 2006 година се вработила на Факултетот за електротехника и информациски технологии како демонстратор по предметите: алгоритми и структури на податоци, експертни системи, дистрибуирани компјутерски системи, информациона системи, мобилни информациона системи и проектирање на вградиви компјутерски компоненти.

Од 2009 година работи на Факултетот за електротехника и информациски технологии како помлад асистент по предметите: алгоритми и структури на податоци, експертни системи, дистрибуирани компјутерски системи и проектирање на вградливи компјутерски компоненти.

Од 15.9.2011 е вработена на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (ФИНКИ) како помлад асистент, а од мај 2013 година како асистент. Има учествувано во изведувањето на наставата (аудиториски и лабораториски вежби) по следните предмети: алгоритми и структури на податоци, експертни системи, дистрибуирани компјутерски системи, проектирање на вградливи компјутерски компоненти и напреден развој на софтвер.

Д-р Билјана Стојкоска покажува посебен интерес и успех во одржувањето на наставата. Покрај квалитетот во одржувањето на наставата, д-р Билјана Стојкоска постојано ја унапредува и ја осовременува наставата со воведување на нови материјали.

Научноистражувачка дејност

Во досегашната научноистражувачка дејност, д-р Билјана Стојкоска има објавено 17 научни труда, од кои првите 11 (единаесет) се рецензирани при претходните избори за помлад асистент и асистент (Универзитетски билтен бр. 1030, стр. 59 од 2 мај 2012 година).

Следните трудови се објавени по изборот за асистент:

- [1] Biljana Stojkoska, Danco Davcev, MDS-based Algorithm for Nodes Localization in 3D Surface Sensor Networks, SENSORCOMM 2013, Barcelona, Spain, 2013, pp. 44-50.
- [2] Biljana Stojkoska, MDS-MAP Algorithm for Nodes Localization in 3D Wireless Sensor Networks, DSC, Thessaloniki, 2013.
- [3] Biljana Stojkoska, Vesna Kirandziska, Improved MDS-based Algorithm for Nodes Localization in Wireless Sensor Networks, Eurocon, Zagreb, 2013, pp. 608-613.
- [4] Biljana Stojkoska, Nodes Localization in 3D Wireless Sensor Networks, CIIT, Bitola, 2013.
- [5] Biljana Stojkoska, Andrijana Popovska Avramova, Wireless Sensor Networks Framework for Indoor Temperature Regulation, DSC, Thessaloniki, 2013.
- [6] Biljana Stojkoska, Kliment Mahoski, Comparision of different data prediction methods for Wireless Sensor Networks, CIIT, Bitola, 2013.

Во трудовите [1], [2], [3] и [4] се презентирани техники за локализација на јазли кај безжични сензорски мрежи. Овие техники се базираат на алгоритмот за мултидимензионално скалирање. Во трудовите е извршена евалуација на новопредложените алгоритми. Нивната супериорност е докажана преку споредба со референтни алгоритми. Трудот под реден број [1] се однесува на површинска мрежа. Во трудот под реден број 3 се третира локализација во две димензии. Во трудовите [2] и [4] се третира локализација во три димензии.

Трудот под реден број 5 се однесува на развој на систем за мониторирање и регулација на температура во затворени објекти со помош на безжични сензорски

мрежи. Во овој труд се третира локализација на јазлите, групирање на јазлите и анализа на податоците прибрани од мрежата. Дополнително се предложени техники за дистрибуирано одлучување.

Трудот под реден број 6 се однесува на развој на алгоритми за предикција на сензорски отчитувања. Притоа се имплементирани и споредени четири различни техники за редукција на бројот на пратени пораки кај безжични сензорски мрежи.

Учество на проекти и стручно-апликативна дејност

Д-р Билјана Стојкоска учествува во еден меѓународен проект:
COST VISTA IC 1102

При работата на овој проект, д-р Билјана Стојкоска ги применува најсовремените методи и техники за одредување на растојание помеѓу јазли од мрежа со користење на јачина на примен сигнал. Понатамошната анализа на овие информации се користи за подобрување на точноста при локализација.

Д-р Билјана Стојкоска, исто така, има учествувало во пет проекти финансирани од Факултетот, а на два од нив како раководител на проект.

Други активности

Д-р Билјана Стојкоска 4 пати учествувала во промоција на Факултетот низ средните училишта низ државата, 3 пати на промоција на Факултетот на Саемот за образование и 4 пати на Отворен ден на УКИМ.

Д-р Билјана Стојкоска била член на меѓународна жири-комисија на натпревар организиран од АСМ во Романија во 2008 година. Учествовала во организацијата на конференцијата „ICT Innovations 2009“.

ЗАКЛУЧОК

Од претходно изложеното може да се заклучи дека д-р Билјана Стојкоска постигнала значајни резултати во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност преку различни активности.

Врз основа на приложениот извештај, Рецензентската комисија заклучува дека д-р Билјана Стојкоска ги исполнува сите потребни услови за избор во звањето за кое конкурира. **Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје да ја избере д-р Билјана Стојкоска за доцент од областа информатика и компјутерско инженерство.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Данчо Давчев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Владимир Трајковиќ, член, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Андреа Кулаков, член, с.р.

АНЕКС
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: БИЛЈАНА ЛУПЧО РИСТЕСКА СТОЈКОСКА

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: компјутерска техника и информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд)	47.25
2	Консултации со студенти	4.698
3	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (вкупно 6)	0.6
4	Пакет материјали за одреден предмет (6 предмети)	3
Вкупно		55.55

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во меѓународен научен проект	5
2	Учесник во национален научен проект (3 настани)	9
3	Раководител на национален научен проект (2 настани)	12
4	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	5.4
5	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	28.8
6	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	6.4
7	Учество на научен/стручен собир со реферат	4
Вкупно		70.6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Дизајн или изработка на информациски систем	2
2	Член на меѓународна жири-комисија	2
2	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот (11 настани)	5.5
Дејности од поширок интерес		
1	Студиски престој во странство до 3 месеци (6 настани)	3
2	Награда за најдобар труд на конференција „ITI SRCE 2008“	1
3	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собира	1
4	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект - носител (2 проекта)	2
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник (2 проекта)	2
Вкупно		16.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	55.55
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	70.6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	16.5
Вкупно	142.6

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р. Данчо Давчев, с.р.
2. Проф. д-р Владимир Трајковиќ, с.р.
3. Вонр. проф. д-р. Андреа Кулаков, с.р.

Ангажираност во наставниот процес по семестри и предмети на соработникот Би-Јана Стојкоска

ПОЕНИ													
Година		Семестар	Предмет		Аудит		Лаб	Студенти		Вкупно часови	Вкупно студенти	Одржување на вежби	Консултации со студенти
2005/2006	летен	зимски	Структури и бази на податоци		0	6	123	12	242	13	375	5.4	0.484
	Дистрибуирани компјутерски системи (КТИА)		0	6	119								
	Експертни системи		2	1	8								
2006/2007	летен	зимски	Алгоритми и структури на податоци		6	4	367	14	349	14	88	5.85	0.75
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	1	8						
			Дистрибуирани компјутерски системи (КТИА)		4	2	266						
2006/2007	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	3	75	13	338	9	44	6.3	0.698
			Експертни системи		2	1	8						
			Алгоритми и структури на податоци		4	2	240						
2007/2008	летен	зимски	Дистрибуирани компјутерски системи		2	2	90	14	460	12	267	5.85	0.676
			Мобилни информационални системи		1	2	10						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	1	7						
2007/2008	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	1	27	14	227	12	159	4.05	0.088
			Експертни системи		2	1	7						
			Алгоритми и структури на податоци		4	2	364						
2008/2009	летен	зимски	Дистрибуирани компјутерски системи		2	3	89	14	227	12	162	6.3	0.92
			Информационални системи		2	5	184						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	1	8						
2008/2009	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	35	12	267	4	47	6.3	0.454
			Експертни системи		2	1	27						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	1	120						
2009/2010	летен	зимски	Алгоритми и структури на податоци		2	4	120	12	159	12	88	5.4	0.534
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	2	47						
			Алгоритми и структури на податоци		2	6	120						
2010/2011	летен	зимски	Експертни системи		2	2	39	4	47	12	162	1.8	0.094
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	1	16						
			Напреден развој на софтвер		0	6	55						
2011/2012	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	1	17	12	162	12	20	5.4	0.176
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	5.4	0.324
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	1.8	0.04
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4	20	4	20	47.25	4.698
			Експертни системи		2	1	22						
			Дистрибуирани компјутерски системи		2	7	140						
2012/2013	летен	зимски	Проектирање на вградливи компјутерски компоненти		2	2	20	4					

Учество во меѓународни научни проекти

Реден број	Име на проектот	Период на траење	Позиција	ПОЕНИ
1	COST VISTA IC 1102	2011-2015	учесник	5
			ВКУПНО	5

Учество во национални проекти

Реден број	Име на проектот	Период на траење	Позиција	ПОЕНИ
1	SOMOS - Колаборативен модел за мобилен систем за справување на зголемено ниво на шеќер во крвта	2011-2012	учесник	3
2	AMUMO - Адаптибилно мултимедијско учење во мобилен облак околина	2012-2013	учесник	3
3	3D-МДС Алгоритам за тридимензионална локализација кај безжична сензорска мрежа базиран на мултидимензионално скалирање	2012-2013	раководител	6
4	ADAMO - Адаптибилна испорака на мултимедијска содржина во мобилен облак	2013-2014	учесник	3
5	3D-МДС Алгоритам за тридимензионална локализација кај безжична сензорска мрежа базиран на мултидимензионално скалирање	2013-2014	раководител	6
			ВКУПНО	21

[illegible]

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ФАРМАКОЛОГИЈА СО ТОКСИКОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата **I редовна седница** одржана на **7. 11. 2013 година**, по конкурсот за избор на 1 наставник во сите звања по предметот фармакологија со токсикологија донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Петар Милошевски, проф. д-р Никола Лабачевски, проф. д-р Маја Сланинка Мицеска, проф. д-р Сашко Кедев и проф. д-р Милчо Богоев.

На распишаниот конкурс објавен во „Утрински весник“ на 10.10.2013, за избор на 1 наставник во сите звања по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје се пријави доц. д-р Трајан Балканов. Рецензентската комисија, откако ги разгледа доставените материјали од кандидатот, има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. ТРАЈАН БАЛКАНОВ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Трајан Балканов е роден на 19.3.1962 година во Куманово. Основното и средното образование - гимназија ги завршил во Скопје. Студиите на Медицинскиот факултет ги започнал во учебната 1981 / 82 година, а дипломирал во 1987 година со просечен успех 8,38. Од 15.2.1990 година е вработен на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија каде што и сега работи.

За помлад асистент по предметот фармакологија е избран во 1991 година, а за асистент во 1996 година. Реизбран е во звањето асистент во 2000, 2003 и во 2007 година.

Специјализацијата по специјалноста клиничка фармакологија ја започнал во 1992 година. Специјалистичкиот испит го положил на 22.12.1995 година.

На 6.5.1999 година ја одбранил магистерската теза под наслов: *Превентивно и терапевско дејство на донорите на азотниот оксид на експериментално предизвикани гастрични улкуси кај стаорци со нестероидни антиинфламаторни лекови (НСАИЛ)*, со што се стекнал со звањето магистер на медицински науки.

На 1.3.2001 година успешно ја одбранил докторската дисертација под наслов: *Влијание на активноста на серумската холинестераза и дибукаинскиот број врз должината на деполаризираниот невромускулен блок*, под менторство на проф. д-р Звонимир Будик, на Медицинскиот факултет во Ниш (Универзитет во Ниш, СРЈ), со што се стекнал со звањето доктор на медицински науки. Со одлука на Министерството за образование и наука на Република Македонија од 26.11.2004 година, признаени му се завршените докторски студии и стекнатиот степен доктор на медицински науки, со оглед на тоа што тие се стекнати надвор од Р. Македонија.

За научен соработник по предметот фармакологија на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, е избран во 2009 година.

За доцент по предметот фармакологија на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, е избран во 2012 година.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот од изборот во звањето помлад асистент, активно учествува во изведувањето на практичната настава по предметот фармакологија со токсикологија за студентите по медицина, фармација и стоматологија. Од 1991 година учествува во изведувањето на практичната настава по предметот фармакологија за студентите на медицина, фармација и стоматологија. Од 2007 година активно е вклучен и во изведувањето на теоретската настава по предметот фармакологија за студентите на медицина, фармација и стоматологија. Активно има учествувано во подготвувањето на материјалите од практичната и теоретската настава за предметот фармакологија со токсикологија. Како автор и коавтор учествувал на повеќе домашни и светски конгреси. Бил ментор на неколку студентски теми.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во изминатиот период, кандидатот континуирано активно учествува во научноистражувачката работа на Институтот. Научноистражувачката работа му е насочена главно кон базични и клинички истражувања од областа на фармакодинамијата и токсикологијата. Досега, како автор и коавтор има објавено голем број на трудови во домашни и странски списанија. Учествувал во изведбата на голем број национални и меѓународни научни проекти кои се изведуваат на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје, и тоа како главен истражувач, одговорно лице за научната работа во истражувачкиот проект или истражувач.

При досегашните избори и реизбори на кандидатот за помлад асистент, асистент и научен соработник, рецензирани се повеќе од 40 труда објавени во билтените на УКИМ во Скопје.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот во изминатив период активно учествува во севкупната здравствена дејност на Институтот. Успешно ги врши сите експертски активности што се изведуваат на Институтот во смисла на изготвување експертски извештаи за фармаколошко - токсиколошката (претклиничката) и клиничката документација за лековите во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет, како и изведување на клинички студии со лекови во Р. Македонија.

Д-р Трајан Балканов е лице вклучено во листата на експерти на Министерството за здравство за изработка на експертски извештаи и проценки на претклиничката и клиничката документација, како и експертски проценки на студиите на биеквивалентност во постапката за добивање на одобрение за ставање на лек во промет во Р. Македонија.

Во текот на изминатиот период учествувал на повеќе семинари, симпозиуми, конференции и курсеви за обука. Во периодот од 31.5.1994 до 1.6.1994 година престојувал на стручниот семинар со работен наслов „Bioavailability, Bioequivalence and Therapeutic Substitution“, на покана од Фармацевскиот факултет во Љубљана. Во периодот од 17.2.1995 до 26.2.1995 година престојувал на семинарот „Pharmacological Evaluation of Cardioprotective Substances“ кој се одржал во Hugo Sachs Elektronik Фраибург, Германија.

Во текот на изминатиот период учествувал на повеќе семинари, симпозиуми, конференции и курсеви за обука од областа на фармаковигиланцата и болничката употреба на лековите. Има учествувано и на неколку семинари и работилници за етичките и регулаторните аспекти на добрата клиничка практика при изведувањето на клиничките истражувања (Скопје, 2005; Белград, 2010; Софија, 2011).

Исто така, член е на Македонското лекарско друштво, Лекарската комора на Македонија, Здружението за хипертензија на Македонија и на Здружението на фармаколози на Македонија.

ЗАКЛУЧОК

На конкурсот за избор на 1 наставник во сите звања по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје се пријави доц. д-р Трајан Балканов, вработен на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Врз основа на наставно-образовните, научноистражувачките и стручно-апликативните активности на кандидатот може да се види дека доц. д-р Трајан Балканов ги поседува сите квалитети за избор во звањето вонреден професор по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје. Кандидатот ги исполнува и сите услови за избор во звањето вонреден професор, пропишани во Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.

Оценувајќи ги сите квалитети на кандидатот, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, доц. д-р Трајан Балканов да биде избран во звањето вонреден професор по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Петар Милошевски с.р
2. Проф. д-р Никола Лабачевски с.р.
3. Проф. д-р Маја Сланинка Мицеска с.р.
4. Проф. д-р Сашко Кедев с.р.
5. Проф. д-р Милчо Богоев с.р.

АНЕКС 2
ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

ТРАЈАН БАЛКАНОВ

Институција:

Медицински факултет/Институт за претклиничка и клиничка
фармакологија со токсикологија

Научна област:

Медицина/фармакологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување на теоретска настава од прв циклус студии за студентите по медицина, стоматологија, фармација, висока школа за стручни медицински сестри (редовни и вонредни студенти) и висока школа за радиолошки технолози (редовни и вонредни студенти):			
	2008 год. 12 часа	12 часа	1.5	18
	2009 год. 12 часа	12 часа	1.5	18
	2010 год. 12 часа	12 часа	1.5	18
	2011 год. 12 часа	12 часа	1.5	18
	2012 год. 12 часа	12 часа	1.5	18
2	Одржување на практична настава од прв циклус студии за студентите по медицина, стоматологија и фармација :			
	2008 год. 20 часа	20 часа	0.2	4
	2009 год. 20 часа	20 часа	0.2	4
	2010 год. 20 часа	20 часа	0.2	4
	2011 год. 20 часа	20 часа	0.2	4
	2012 год. 20 часа	20 часа	0.2	4
3	Позитивно рецензиран универзитетски учебник во земјата	2	15	30
4	Позитивно рецензиран универзитетски учебник во странство	1	20	20
	Вкупно			160.0

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр	Назив на активнoста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одбранета докторска теза	1	8	8
2.	Одбранета магистерска работа	1	4	4
3.	Раководител на меѓународен научноистражувачки проект			
3.1	COMPARATIVE, PILOT, SINGLE-DOSE, TREE WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE ZIPRASIDONE (40 mg) CAPSULE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS	1	6	6
4.	Раководител на национален научноистражувачки проект			
4.1	A RANDOMISED, TWO-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO CEFIXIME GRANULES FOR ORAL SUSPENSION FORMULATIONS FOLLOWING SINGLE DOSE ADMINISTRATION TO HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	1	4	4
4.2	A RANDOMISED, TWO-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO CEFIXIME GRANULES FOR ORAL SUSPENSION FORMULATIONS FOLLOWING SINGLE DOSE ADMINISTRATION TO HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	1	4	4
5.	Учесник во меѓународен научноистражувачки проект			
5.1	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 MG IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION. SPONSOR PROTOCOL/STUDY CODE: 10-284. CRO STUDY CODE: EUQ-1213-10	1	3	3
5.2	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 MG IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION. SPONSOR PROTOCOL/STUDY CODE: 11-336. CRO STUDY CODE: EUQ-2020-11	1	3	3
5.3	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 1000 mg LEVETIRACETAM FILM-COATED TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION. SPONSOR PROTOCOL/STUDY CODE: 10-305. CRO STUDY CODE: VEL-2900-10	1	3	3
6.	Учесник во национален научноистражувачки проект			
6.1	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 2 mg RISPERIDONE CAPSULE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS	1	2	2
6.2	Pilot, randomised, open-label, 2-way crossover, comparative bioavailability study of two formulations containing clopidogrel (Synetra 75 mg film-coated tablet, product of Alkaloid AD-Skopje, Test drug and Plavix 75 mg film-coated tablet, product of Sanofi Pharma Bristol-Myers Squibb SNC, Reference drug) in healthy subjects under fasting conditions (Protocol 90055)	1	2	2
6.3	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 500 mg	1	2	2

	CIPROFLOXACIN FILM-COATED TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION. CRO STUDY CODE: PIC-900-11			
7.	Монографији			
7.1	Slavko Konstantinovic i <u>Trajan Balkanov</u> : Monografija, „Misicni relaksanti-mehanizam i klinicka primena”.	1	15	15
8.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно списание со меѓународен уредувачки одбор			
8.1	Zoranco Petanovski, Gligor Dimitrov, Birol Aidin, Makjuli Hadxi-Lega, Valentina Sotirovska, Damjan Suslevski, Stefan Saltirovski, Vladimir Matevski, Sne`ana Stojkovska, Ana Lazarova, Emilija Petanovska, <u>Trajan Balkanov</u> : Recombinant FSH Versus HP-HMG for Controlled Ovarian Stimulation in Intracitoplasmic Sperm Injection Cycles MED ARH, 2011; 65(3): 153-156	1	6	6
8.2	Svetlana Krstevska, Sonja Genadieva-Stavric, Aleksandra Pivkova, Zlate Stojanovski, Borce Georgievski, <u>Trajan Balkanov</u> : Acute Graft Versus Host Disease in Hematopoietic Stem Cell Alotransplant Recipients MED ARH 2011; 65(5): 260-264	1	6	6
8.3	Svetlana Krstevska, Sonja Genadieva-Stavric, Tatjana Sotirova, Dejan Spasovski, <u>Trajan Balkanov</u> : Hairy Cell Leukemia Treatment: Where We Are Now? Mat Soc Med, 2011; 23(4): 227-229	1	6	6
9.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание			
9.1	P.Kandikjan, S.Sabolic, D.Djordjevic, B.Polenakovic, <u>T.Balkanov</u> : Quantitative contents of cholesterol and triglycerides in the separated HDL of patients with fresh myocardial infarction Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol 1 No 2 1994	1	3	3
9.2	<u>T.Balkanov</u> , M.S.Miceska, J.Trojacanec, S.Petrov: The role of prostaglandin E2 on prevention of gastric ulcers induced by non - steroidal antiinflammatory drugs in rats. Pharmacological reasearch , vol.31 Suppl. p:94. 1995.	1	3	3
9.3	<u>T.Balkanov</u> , M.Slaninka-Miceska, S.Petrov: Role of nitric oxide in the healing process of gastric ulcers. Acta Biologiae et Mediciniae Exp, Vol 21, Suppl, p.30, 1996.	1	3	3
9.4	M.Slaninka Miceska, <u>T.Balkanov</u> , S. Petrov: Response of perfused rat mesentery in vivo on intramesenterical application of bradykinin and L- NMMA 13. Kongres Farmakologa, Tekirova, Antalija, 4 - 8. 11.1996.	1	3	3
9.5	<u>T.Balkanov</u> , M.Slaninka Miceska, S. Petrov: Evaluation on the influence of nitric oxide in the healing process of provoked gastric ulcers by piroxicam in the rat. Kongres Farmakologa, Tekirova, Antalija, 4 - 8. 11.1996.	1	3	3
9.6	M.Slaninka Miceska, <u>T.Balkanov</u> , S. Petrov: Vascular response of perfused rat mesentery in vivo on nitric synthase inhibition by N Monomethyl Arginine (L - NMMA) Acta Biologiae et Medicinae Exp. Vol 21, No 1 Suppl, p.30, 1996.	1	3	3
9.7	M.Slaninka Miceska, <u>T.Balkanov</u> , S.Petrov: Endothelium - dependent and endothelium independent relaxation of rat mesentery in vivo . The role of N Monomethyl L –Arginin 4th International Symposium on Multiple Risk Factors in Cardiovascular Disease: Strategies of Prevention of Coronary Heart Disease, Cardiac Failure and Stroke, April 23 - 25, 1997 Washington D.C. USA.	1	3	3
9.8	M.Slaninka - Miceska, <u>T.Balkanov</u> , S.Petrov: Effect of the inhibition of the nitric oxide synthetase on chronic gastric	1	3	3

	ulcers healing Digestive Diseases and Sciences , Vol 42, No.1. p.205 .1997 .			
9.9	<u>T.Balkanov</u> , M. Slaninka Miceska, S.Petrov: A nitric oxide donor accelerates healing of gastric ulcers provoked by NSAID in the rat Digestive Diseases and Sciences , Vol 42, No.1. p.205 .1997	1	3	3
9.10	M.Slaninka - Miceska, <u>T.Balkanov</u> , N.Labacevski, M.Piponski, K. Jakovski, P.Milosevski, S.Petrov, S.Tofovic: The influence of endothelium relaxing factor in sympathoinhibitory effects of enalapril in vivo. <i>Fundamental & Clinical Pharmacology</i> . 2 nd European Congres of Pharmacology , Budapest, Hungary, 3-7 July, 1999.	1	3	3
9.11	N. Labacevski, <u>T. Balkanov</u> , M.S. Miceska, J. Trojacanec, D. Zafirov, K. M. Piponski, A. Trifunova, S. Petrov, P. Milosevski. Influence of sex on pharmacokinetics of theophylline given per os, in a single dose, in normotensive rats. <i>Fundamental & Clinical Pharmacology</i> . 2 nd European Congres of Pharmacology, Budapest, Hungary, 3-7 July 1999.	1	3	3
9.12	<u>T. Balkanov</u> , M. Slaninka-Miceska, N. Labacevski, O. Sibinovska, D. Zafirov, P. Milosevski, S. Petrov: The protective role of nitric oxide on experimentally provoked gastrik ulcer with ketoprofen in the rat. <i>Fundamental & Clinical Pharmacology</i> . 2 nd European Congres of Pharmacology, Budapest, Hungary, 3-7 July 1999.	1	3	3
9.13	N.Labacevski, E.Kostova, <u>T.Balkanov</u> , M.S.Miceska, J.Trojacanec, O.Sibinovska, S.Petrov, P.Milosevski: Comparative bioavailability of two oral preparations of ciprofloxacin. <i>Fundamental & Clinical Pharmacology</i> . 2 nd European Congres of Pharmacology, Budapest, Hungary, 3-7 July 1999.	1	3	3
9.14	<u>T. Balkanov</u> , M. Soqakova, S. Konstantinovic, Z. Budic, V. Gjorgjevic, S. Pesic, Z.S. Malobabic: The pseudocholinesterase activity in surgical patients with acquired hepatic disorders. <i>Fundamental & Clinical Pharmacology</i> . EPHAR 2001, Lyon 6-9 July .VOL 15, Suppl. 1, p.64.	1	3	3
9.15	S.Pesic, <u>T.Balkanov</u> : Mehanizam blokade neuromisicne transmisije u klinickoj praksi. <i>Pharmaca Iugoslavica</i> 2001, Vol 39 (1-2): 28- 32. Novi Sad - Beograd 2001.	1	3	3
9.16	S.Konstantinovic, <u>T. Balkanov</u> : Akutni problemi u primeni misicnih releksanata u klinickoj praksi. <i>Vojnosanitetski pregled</i> 2003; 2 (vol. 60): 219-222.	1	3	3
9.17	Н.Лабачевски, М.Сланинка-Мицеска, <u>Т.Балканов</u> , Д.Зафиров, С.Петров: <i>Индукција на митохондриалните цитохром Р-450 ензими</i> Мак спи мед 2003;49(1-2):156-170.	1	3	3
9.18	Никола Лабачевски, Маја Сланинка-Мицеска, <u>Трајан Балканов</u> , Димче Зафиров, Стојмир Петров: Индукција на митохондриалните цитохром Р-450 ензими. <i>Македонско списание за медицина</i> 2003; 49(1-2):123-135.	1	3	3
9.19	Zafirov D, <u>Balkanov T</u> , Kostova E, Kikerkov I, Jovanoska E, Ristovski M, Petrov S. Effect of epoetin alfa in prevention of cisplatin-induced anemia in rats. <i>Macedonian pharmaceutical bulletin</i> , 2004; 50(1)15-22	1	3	3

9.20	Лабачевски Н., Сланинка-Мицеска М., Зафиров Д., Јаковски К., <u>Балканов Т.</u> , Тројачанец Ј., Милошевски П., Петров С. Ефект на фенотропал врз серумските концентрации на карбамазепин и валпроати кај пациенти со епилептични напади. Мак. сп. мед., 2004; 50 (1-2): 53-61.	1	3	3
9.21	Biljana Sirgoska, Marija Soljakova, Liljana Simjanovska, Rozalinda Isijanovska, <u>Trajan Balkanov</u> : „Sodiumnitroprusid kao hipotenzivni agens za vreme opste anestezije i nivo azotnog oksida u plazmi”. Acta Medica Mediana 2005; 44 (1):5-9.	1	3	3
9.22	Петрова-Костова Е, Јованоска Е, Зафиров Д, Јаковски К, <u>Балканов Т.</u> , Сланинка-Мицеска М. Антицитокинската терапија кај воспалителните превни заболувања и ревматоиден артритис. Македонски медицински преглед, 2005;59:71-5.	1	3	3
9.23	Тројачанец Ј., Зафиров Д., Лабачевски Н., <u>Балканов Т.</u> , Кикерков И., Коловска В., Цековска С., Петров С. Ефектите на простациклин во третманот на дијабетичната нефропатија кај стаорци. Maced Pharm bull 2006; 52 (1,2): 33-40.	1	3	3
10.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир			
10.1	С.Петров, Н.Лабачевски, Т.Балканов: Влијание на разни фактори врз диспозицијата на теофилинот кај нормотензивни стаорци. Прв македонски пулмо-алерголошки конгрес со меѓународно учество 6-10 09.1993, Зборник на резимеа стр. 448.	1	1	1
10.2	Т.Груев, К.Чакаларовски, С.Шубеска, С.Ефремова, Т.Балканов, С.Петровска: Бета2 Микроглобулин во диференцијална дијагноза на бубрежните заболувања. Прв конгрес на медицинските биохемичари на Република Македонија, Зборник на апстракти, 13-15 октомври 1993.	1	1	1
10.3	З.Николова-Тодорова, М.Шољакова, Т.Балканов: Фармакологија на постоперативната болка. Прв конгрес на хирурзите на Македонија, Зборник на трудови, Охрид, 1995, стр. 149	1	1	1
10.4	Atanasovska E, Labachevski N, Korneti P, Miloshevski P, Slaninka-Miceska M, <u>Balkanov T</u> , Kostova E, Zafirov D, Jakovski K, Kikerkov I, Gjorgjievska K, Trojachanec J, Petrovski O, Petrov S. Effects of rosiglitazone on metabolic profile, adiponectin level and adipose tissue distribution in fructose-fed rats. Journal of Diabetes. Abstract from the 3 rd International Congress on Prediabetes and the Metabolic Syndrome 2009 Vol 1 (Suppl 1): A239	1	1	1
10.5	Ј.Нанчева,Т.Балканов: „Тромбопрофилактика кај хируршки пациенти, IV конгрес на анестезиолозите на Македонија 23-26 септември 2010.	1	1	1
10.6	Ј.Нанчева,Т.Балканов: „Регионална анестезија и тромбопрофилактика „ IV конгрес на анестезиолозите на Македонија, 23-26 септември 2010.	1	1	1
10.7	Ј. Нанчева, Т. Балканов, Д. Ѓоргиева: „Регионална анестезија и тромбопрофилактика „ IV конгрес на анестезиолозите на Македонија, 23-26 септември 2010.	1	1	1
11.	Рецензент на научен труд	3	1	3
	Вкупно			153.00

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Учебник издаден и во употреба на универзитет во странство	1	15	15
2.	Учебник издаден и во употреба на универзитет во земјата	2	10	20
3.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија: 120 предмети	100	2	200
4.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	2	1	2
	Член на факултетски орган, комисија	1	2	2
	Вкупно			239

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	160
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	153
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	239
Вкупно	552

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Петар Милошевски с.р
2. Проф. д-р Никола Лабачевски с.р.
3. Проф. д-р Маја Сланинка Мицеска с.р.
4. Проф. д-р Сашко Кедев с.р.
5. Проф. д-р Милчо Богоев с.р.

ПРЕГЛЕД
на прифатени тези за изработка на магистерски труд на Економскиот
факултет-Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Викторија Ганзовска	„Мрежниот маркетинг како облик на директен маркетинг“	проф. д-р Снежана Р. Јовановска
Александра Лукиќ	„Алтернативни медиуми при организирање и спроведување на наградни игри“	проф. д-р Снежана Р. Јовановска
Маја Ристевска	„Современи дополнителни услуги во банкарскиот сектор“	проф. д-р Снежана Р. Јовановска
Марија Боневска	„Едношалтерски систем во Европската Унија и Република Македонија – предизвици и перспективи“	проф. д-р Ирена Кикеркова
Тања Симонова	„Менаџментот на синџирот на снабдување и конкурентноста кај винарските визби во Република Македонија“	проф. д-р Лидија П. Ивановска
Милена Кеџоевиќ	„Анализа на однесувањето на корисниците на мобилни телефони кон мобилниот маркетинг, со посебен осврт на корисниците во Република Македонија“	проф. д-р Лидија П. Ивановска
Кети Симоноска	„Улогата на анализата на финансиски извештаи во оценување и подобрување на работењето на банките“	проф. д-р Зоран Миновски
Весна Ѓорѓиева	„Сметководствено планирање во улога на дефинирање на стратегија за настап на глобален пазар“	проф. д-р Зоран Миновски
Андреј Атанасовски	„Унапредување на вкупниот квалитет со методата кругови на квалитет“	проф. д-р Бобек Шуклев
Семра Ајро	„Проблеми со кои се соочуваат малцинските жени, сопственици на мали бизниси“	проф. д-р Бобек Шуклев
Елеонора Делиниколова	„Воведување нов производ на пазарот во фармацевтската индустрија“	проф. д-р Анита Ц.Шулеска

Горан Димитриев	„Причини за неуспех и начини за избегнување на неуспехот кај малите претпријатија”	проф. д-р Бобек Шуклев.
Владимир Јакимовски	„Менаџерот, одлучувањето и етиката во бизнисот”	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Виолета Стјеповиќ Попацева	„Специфичноста на организациската култура во јавниот сектор”	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Елена Петреска	„Улогата на лидерот во процесот на иновации во организацијата”	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Анита Савовска	„Претприемачки менаџмент во малите претпријатија”	проф. д-р Бобек Шуклев.
Бисера Станковска	„Лидерството како стратегија за управување со промените”	доц. д-р Леонид Наков
Елена Николовска	„Платниот промет и развојот на електронското банкарство во Р. Македонија”	проф. д-р Михаил Петковски
Христијан Деспотовски	„Даночна хармонизација во ЕУ и конкурентноста на даночниот систем на Република Македонија”	доц. д-р Ѓорѓи Гоцков
Кристина Толевска	„Управување со средства и обврски: стратегии за заштита од ризик и предизвици”	проф. д-р Михаил Петковски
Милица Милошеска	„Оптимално ниво на девизни резерви за мали и отворени економии: примерот на Република Македонија”	проф. д-р Михаил Петковски

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски труд на
Факултетот за ликовни уметности во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Арменд Нуредини	Пејсаж и геометрија	Проф. д-р Трајче Блажевски
Михаил Корубин	Тонско огледало на ликот	Проф. м-р Благоја Маневски

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први„ во Скопје
Наставно-научен совет – 20.12.2013 година

Кандидат	Тема	Ментор
Мијалче Гелев	Правниот статус на странците во Република Македонија	Д-р Борче Давитковски
Адриана Ани Цветкова	Пензиски систем во Република Македонија	Д-р Тодор Каламатиев
Бранислав Спировски	Меѓународното право и илегалната трговија со оружје	Д-р Елена Михајлова
Стефан Михајловски	Концептот „одговорност да се заштити“ на ООН во случаите на Либија и Сирија	Д-р Елена Михајлова
Алмина Шкријел	Повреда на дипломатските привилегии и имунитети со посебен осврт на дипломатската практика на Република Македонија	Д-р Татјана Петрушевска
Моника Петревска	Функционирањето на Постојаниот Меѓународен кривичен суд	Д-р Татјана Петрушевска
Анита Јованчева	Постојаните мисии на државите кај меѓународните организации	Д-р Татјана Петрушевска
Сања Најдовска	Исклучување на незаконити докази во кривичната постапка	Д-р Гордан Калајчиев
Сања Јорданова	Јавност на судењето и основи за исклучување на јавноста	Д-р Гордан Калајчиев
Мартина Ристеска	Карактеристики на лицата сторители на кривично дело убиство	Д-р Александра Груевска Дракулевски
Катерина Картова	Третман на осудени лица со посебен осврт на затвор Гевгелија	Д-р Александра Груевска Дракулевски
Александар Мицев	Кривични дела против	Д-р

	правосудството со осврт на кривичното дело давање на лажен исказ	Александра Деаноска Трендафилова
Росета Марковска	Соучесништво во казненото дело и неговата застапеност во Република Македонија во периодот од 2007 до 2012 година	Д-р Александра Деаноска Трендафилова
Милена Салциева	Видови одлуки и правно дејство на одлуките на уставните судови	проф.д-р Марика Ристовска
Анита Стаменковска	Глобализација – процес или проект, мит или реалност	доц.д-р Дејан Донеv
Филип Тодоровски	The Relations between Sports Products Trademarks and Internet Domain Names in the Social Media (Односот меѓу трговските марки за спортските производи и интернет домен имињата во социјалните медиуми)	проф.д-р Гоце Наумовски
Наташа Јаќимовска	Издвојување на имотот од оставината во македонското право	проф.д-р Дејан Мицковиќ
Кристина Арсова	Банкарски договор за кредит	проф.д-р Димитар Гелеv
Симона Лескароска	Правни аспекти на фискалната децентрализација и финансирање на Градот Скопје	проф.д-р Александра Максимовска Велјановски
Анел Фидески	Отстапување на побарување со договор (цесија)	проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО НАУЧНИ ЗВАЊА ОД
ОБЛАСТА ИНФОРМАТИКА И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО
ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

На седницата на Наставно - научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, одржана на 5.12.2013 година, во врска со конкурсот објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Журнал“ од 19.11.2013 година, бевме избрани за членови на Рецензентската комисија за позиција 1: „Избор на наставник во сите наставно - научни звања од областа информатика и компјутерско инженерство“.

На конкурсот се пријави кандидатот д-р Невена Ацковска, доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, доктор на информатички науки. По разгледувањето на приложените документи, на Наставно - научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката Невена Ацковска е родена на 25.9.1975 година во Скопје. Основно и средно училиште завршила во Скопје со континуирано одличен успех. Во текот на образованието била добитник на повеќе награди и признанија на регионални и републички натпревари по биологија и математика.

Студиите по компјутерска техника, информатика и автоматика на Електротехничкиот факултет во Скопје ги започнала во учебната 1994/1995 година. Учебната 1995 година ја продолжила на University of Massachusetts, Amherst, MA, USA, каде што била на листата на најдобрите студенти на Универзитетот. Дипломирала во јули 2000 година на Електротехничкиот факултет во Скопје со просечен успех 9,52. Во текот на студиите како талентиран млад кадар, примала стипендија од Министерството за образование и физичка култура на Р. Македонија.

Од септември 2000 година работела како демонстратор на Институтот за информатика на Природно-математичкиот факултет. Во октомври 2001 година била вработена на Природно-математичкиот факултет како помлад асистент. На 8.12.2003 година ги завршила постдипломските студии на Институтот за информатика од областа на вештачки интелигентни системи со одбрана на магистерскиот труд под наслов „Информациски и управувачки процеси во биолошка клетка“, со што се стекнала со звањето магистер на информатички науки. Во 2004 година била избрана, а во 2007 е повторно избрана во звањето асистент.

На 15.10.2008 година ја одбрала докторската теза со наслов „Системски софтвер кај минималните биолошки системи“. Во 2009 била избрана за доцент на Институтот за информатика при ПМФ. Од 2011 година преминала како доцент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (ФИНКИ).

Како особен истражувачки и наставен интерес, д-р Ацковска ги издвојува полињата на: биоинформатиката, интеракцијата човек – компјутер, а посебно интеракцијата човек – робот, како и оперативните системи. Тековно се занимава со истражувања во доменот на концептите на генетските системи и генетското инженерство, аналогиите меѓу оперативните системи и биоинформатичките процеси, истражувања на суштествата – живи и вештачки, како и интеракцијата меѓу човекот и роботите.

Одлично говори англиски јазик, а се служи со германски и италијански јазик.

Наставно - образовна дејност

Во периодот по претходниот избор за доцент, од 2009 до 2013 година, има одржувано предавања и вежби по повеќе предмети на додипломски и постдипломски студии.

Предавања во првиот циклус студии одржала по предметите: роботика на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2009, 2010, 2012 и 2013), објектно и визуелно програмирање (2009-2011), дизајн и архитектура на софтвер на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2009-2013), основи на оперативните системи за четиригодишни и тригодишни студии (2009-2011), микропроцесори и микроконтролери (2009-2012), интеракција човек – компјутер на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2009-2013), тимска работа (2009), примена на информатика во молекуларна биологија на Институтот за биологија при ПМФ (2011), биоинформатика на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2010-2012), напреден развој на софтвер (2012-2013), концепти за развој на софтвер (2012), оперативни системи на ФИНКИ (2013) и структурно програмирање (2013).

По изборот за доцент, д-р Ацковска одржувала аудиториски и лабораториски вежби по следните предмети од прв циклус на студии: роботика (2009) и ДНА - програмирање на Институтот за математика при ПМФ (2009 и 2011).

На постдипломските студии во периодот од 2009 до 2013 Ацковска одржала предавања по следниве предмети на студиите 4+1 на ФИНКИ: примена на компјутерите во биологијата (Институт за Биологија) (2010), основи на роботика на ИИ на ПМФ и ФИНКИ (2010-2012), процесирање информации во биолошки системи на ИИ на ПМФ и ФИНКИ (2010-2012), архитектура, дизајн и модели на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2009, 2011, 2012), однесувачка роботика на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2011) и роботска перцепција на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2011, 2012). Исто така, држела и предавања на студиите 3+2 од вториот циклус студии на ФИНКИ по предметите: интеракција човек – компјутер на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2011-2013), роботика на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2012-2013), дизајн и архитектура на софтвер на ИИ на ПМФ и на ФИНКИ (2012-2013), микропроцесори и микроконтролери (2011-2012), примена на информатика во молекуларна биологија (2011), оперативни системи (2011) и биоинформатика (2012).

За поголемиот дел од предметите за кои одржувала предавања и вежби д-р Невена Ацковска има креирано пакет нови материјали во вид на текстови, сајтови, слајдови или скрипти. Таа била коавтор на интерна скрипта (практикум) по предметот основи на оперативни системи за лабораториски вежби; материјали за предавања по предметите основи на оперативни системи, интеракција човек – компјутер, дизајн и архитектура на софтвер, роботика, биоинформатика (заедно со проф. д-р Ана Мадевска Богданова), процесирање информации во биолошките системи, примена на информатика во молекуларната биологија, примена на компјутерите во биологијата; материјали за вежби по предметите: ДНА -

програмирање, роботика, биоинформатика, процесирање информации во биолошките системи, примена на компјутерите во биологијата.

Исто така, д-р Ацковска била ментор на 60 дипломски работи и била член на 61 комисија за одбрана на дипломска работа.

Во периодот 2009-2013 година Ацковска била главен организатор на следниве школи за ученици и студенти: 2012 година (DAAD) школа Mathematics and Robotics, одржана во Охрид и 2013 година (МОН и ФИНКИ), Летна школа за талентирани ученици по основи на роботика одржана во Битола, на кои наедно била и предавач. Освен тоа, во 2010 година била предавач и на (DAAD) Летната школа за теории за учење (Learning Theory) одржана во Охрид. Како учесник присуствувала на работилницата за сервисно учење на проектот „Equal Access through Service Learning for Persons with Disabilities“, во организација на Македонско-американската алуни - асоцијација во 2012.

Научно- истражувачка дејност

Како доцент на Институтот за информатика, а потоа и на ФИНКИ, по изборот д-р Ацковска ја продолжила својата научна работа, чиј резултат се следниве објавени трудови во последниот период, во кои фигурира како главен автор или како коавтор:

[39]. L. Bozinovska, **N. Ackovska**, *Modeling Lamarckian Evolution: From Structured Genome to a Brain-Like System*, chapter in ICT Innovations 2012, Secure and intelligent Systems, ed. Smile Markovski and Marjan Gusev, Springer, pp. 91-110.

Во овој труд се опишува моделирање и развој на мозочен систем користејќи го Ламарковиот поглед кон еволуцијата. Се опишува развојот на вештачки мозок од почетен геном до мозочна клетка. За добивање на ваков систем, мора да бидат разгледани и генетската и однесувачката околина.

[40]. **N. Ackovska**, L. Bozinovska, S. Bozinovski, *Genetic Engineering in a Computer Science Curriculum*, chapter in Applied Biological Engineering – Principles and Practice, InTech, 2012, pp.589-606.

Ова поглавје прикажува иновативен пристап кон едукацијата на студентите на компјутерските науки преку учење на генетско инженерство. Компјутерското инженерство ги учи студентите на начините на програмирање и репрограмирање, кое е суштина на генетското инженерство и создавањето на нови организми. Покажани се примери за успешно применување на овој пристап.

[41]. **N. Ackovska**, S. Bozinovski, *Information/Material Processing Synergy: Flexible Manufacturing and Operating System Metaphor for a Biological Cell*, chapter in ICT Innovations 2009, ed. Danco Davcev and Jorge Marx Gomez, Springer LNS 2009, pp. 85-94.

Во овој труд е прикажана синергијата на обработката на информации и материји кај биолошките и човечки изградените системи гледана низ призмата на флексибилното производство и метафората на оперативните системи. Дискутирана е аналогијата меѓу обработката на генетските информации и оперативните системи на компјутерите преку концептите за датотечни системи, управување со процеси и меморија, паралелност и дистрибуираност, компајлирање, како и производство во реално време.

[42]. A. Madevska- Bogdanova, **N. Ackovska**, *Different Approach to Information Technology - Teaching the Intelligent Systems Course*, Book chapter in "Technology, Education and Development", ed. Aleksandar Lazinica and Carlos Calafate, InTech 2009, pp. 357-366.

Во поглавјето се прикажува специфичен приод кон учење интелегентни системи за студентите од компјутерските науки. Опишана е методологијата на учење на овој интегративен курс, кој на студентите им нуди знаење за неколку интересни подобласти на интелегентните системи како: машинско учење, биоинформатика, роботика и податочно рударство.

[43]. A. Bozinovski, **N. Ackovska**, *The Binary Tree Roll Operation: Definition, Explanation and Algorithm*, International Journal of Computer Applications, Volume 46– No.8, May 2012, pp 40-47.

Во овој труд се воведува операција на бинарно дрво наречена свиткување (roll) на бинарно дрво. Презентирани се две верзии на свиткувањето на бинарно дрво, во насока на движење на часовникот и во обратната насока. Операциите се математички дефинирани, дадени се нивното визуелно опишување и нивната компјутерска имплементација.

[44]. **N. Ackovska**, *Taxonomy of Learning Agents* In Didactical Modeling Annals Vol 4: Year 2010/2011, ISSN 1314-1651, Institute of Mathematics and Informatics, Bulgarian Academy of Science.

Трудот ја прикажува таксономијата на учечките агенти и парадигмите на учење. Прикажани се 10 парадигми на учење кои започнуваат од контекстно независни до емоциски базирани парадигми за само - учење. Во трудот се опишува и морфогенеза на архитектурата на учечките агенти која им овозможува на овие агенти да се адаптираат и да учат користејќи различни пристапи на учење.

[45]. V. Bidikov, **N. Ackovska**, *Microcontroller Based Ambient LED Lighting*, In Proc. Of the 9th International Conference For Informatics And Information Technology (CIIT 2012), pp. 87-90.

Во овој труд е покажана комбинираната употреба на модерниот Atmel - микроконтролер со Arduino - платформата со отворен код за добивање амбиентално осветлување. Прикажано е како со користење на малку дополнителна електроника е изграден PWM базиран RGB LED - светлечки систем.

[46]. V. Kirandziska, **N. Ackovska**, *Sound Features Used In Emotion Classification For Human Interaction With Robotic Systems*. In Proc. Of the 9th International Conference For Informatics And Information Technology (CIIT 2012), pp.91-95.

Во овој труд е прикажана класификација на човечките емоции користејќи ги особините на човечкиот глас како влез во системот. Различните особини на човечкиот глас се разгледуваат и се рангираат.

[47]. M. Jovanov, E. Stankov, B. Kostadinovski, **N. Ackovska**, *Progress of Competitions in Informatics: A success story*, in Proc. of the 9th International Conference For Informatics And Information Technology (CIIT 2012), pp.347-351.

Трудот ја опишува еволуцијата на форматот на националните натпревари по информатика и постигнатите резултати од избраните најдобри ученици на интернационалните натпревари.

[48]. M. Jovanov, M. Mihova, E. Stankov, **N. Ackovska**, *Informatics in primary and secondary Schools: Revision in Macedonian Education*, in Proc. of the 9th International Conference For Informatics And Information Technology (CIIT 2012), pp.352-355.

Во овој труд е направен осврт на застапеноста на информатиката во наставните планови и програми во основните и средните училишта во Македонија и презентирани се идни предлог-промени.

[49]. M. Gjuroski, A. Madevska Bogdanova, **N. Ackovska**, M. Kostoska, *Sign Language Tutor*, in Book of Case Studies, Service Learning Success Stories in Macedonia and Croatia, Ed. A. M. Lazarevska, I. Bilic, A. Koci, 2012, pp. 1-8.

Во оваа студија е прикажана интерактивна платформа за електронско учење на македонскиот знаковен јазик. Прикажана е колекција на модули и игри наменети за учење на македонскиот знаковен јазик кои истовремено ги зголемуваат и менталните и мемориските капацитети на корисниците.

[50]. V. Kirandziska, **N. Ackovska**, *Robotics Education For Computer Science Students*, Proceedings of the 8th Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2011), Bitola, Macedonia.

Во овој труд се прикажува пристап кон учење на предметот роботика на студии на компјутерски науки. Се предлага предметот да се учи на 4 различни нивоа: математичка апстракција, моделирачка апстракција, хардверска апстракција и конечно, самото хардверско ниво. Прикажани се и математичките програми, моделирачките алатки, софтверот за управување со роботите, како и самиот хардвер кој го користат студентите кои го посетуваат курсот роботика.

[51]. K. Spirovska, **N. Ackovska**, *Modeling of the Immune System Using Prey and Predator Model*, Proceedings of the 8th Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2011), Bitola, Macedonia, pp.68-73.

Во овој труд се воведува нов математички модел на имуниот систем користејќи го моделот на жртва и предатор. Специфично, тука се анализира реакцијата меѓу антителата, антигените и заштитните клетки - убијци кои имаат клучна улога во имуниот одговор. Моделот кој тука се предлага се базира на диференцијални равенки.

[51] **N. Ackovska**, S. Bozinovski *Biped Robots: From Inverted Pendulum to Programming 12dof Dancing Postures*, Proc. Seventh International Conference for Informatics and Information Technologies, 2010, pp.3-7.

Овој труд истакнува некои од аспектите на двоножната роботика, почнувајќи од основната механичка метафора на инвертирано нишало. Дадена е стратегија за двоножно одење базирана на инвертирано нишало. Во вториот дел на трудот се опишува лабораториската работа со двоножни хуманоидни роботи. Даден е и псевдокод за општа програмирачка рутина за двоножни роботи.

[52]. M. Jovanov, M. Mihova, **N. Ackovska**, S. Markovski *Redesign Of The CDN Portal*, Proc. Seventh International Conference for Informatics and Information Technologies, 2010, pp.133- 136.

Во овој труд е презентирана работата и воведените новини во порталот на Центарот за дигитизација на националното наследство, при неговата повторна изработка.

[53]. M. Kostoska, **N. Ackovska**, D. Gjorgjievski, *Ciit 2010 Web Application*, Proc. Seventh International Conference for Informatics and Information Technologies, 2010, pp.137- 142.

Во овој труд се дава опис на структурата и функционалностите вклучени во апликацијата за веб - презентација и поднесување на трудови на конференцијата „СИИТ 2010“.

[54]. A. Madevska-Bogdanova, **N. Ackovska**, *'Intelligent Systems' – The Course*, Proc. Sixt International Conference for Informatics and Information Technologies, 2009, pp. 64-66.

Овој труд ја прикажува методологијата според која се учи курсот интелигентни системи, наменет за студентите на компјутерските науки. Прикажани се модерни поглавја кои се вклучени во овој предмет како што се: моделирање на реалниот свет, податочно рударство, биоинформатика, роботика и др.

[55]. M. Mihova, M. Jovanov, **N. Ackovska**, S. Markovski, *CDNH Portal*, Proc. Sixt International Conference for Informatics and Information Technologies, 2009, pp.60-62.

Во овој труд е покажана улогата на Центарот за дигитизација на националното наследство (ЦДНН) во презентирањето на елементи на културното наследство. Прикажани се дел од презентациите кои се изградени во рамките на овој Центар и се поставени јавно достапни за публиката преку веб - порталот на Центарот. Во трудот е прикажана и структурата на порталот на ЦДНН.

[56]. **N. Ackovska**, S. Bozinovski, G. Jovancevski, *File System Concepts in minimal biological systems*, Proc. Sixt International Conference for Informatics and Information Technologies, 2009, pp.44-48.

Во овој труд се прикажани различните начини на групирање на гени и нивната сличност со организацијата на датотечните системи кои ги има изградено човекот. Вклучени се групирања по сличност, извршување задачи, сегментација и пакување.

[57]. V. Kirandziska, **N. Ackovska**, *Finding Important Sound Features for Emotion Evaluation Classification*, Proceedings of EuroCon 2013, Zagreb, 2013, pp. 1637-1643.

Целта на овој труд е наоѓање на погоден модел за класификација на емоции преку користење на погодни звучни карактеристики. Прикажан е и за таа цел изградениот класификатор кој ги користи овие звучни карактеристики, како и негова евалуација и споредба со тековно постојните слични класификатори.

[58]. **Ackovska, N.** ; Ristov, S. *Hands-on improvements for efficient teaching computer science students about hardware*, Global Engineering Education Conference (EDUCON), 2013 IEEE, pp. 295 – 302.

Во трудот со реден број 58, кандидатот предлага нова методологија за оценување и нови лабораториски вежби по предметот микропроцесори и микроконтролери со кои се мотивираат студентите за поредовно учење, добивајќи многу подобри резултати во оцените на студентите и преку колоквиуми и преку завршни испити.

[59]. V. Kirandziska, **N. Ackovska**, *Effects And Usage Of Emotion Aware Robots That Perceive Human Voice*, IADIS International Conference ICT, Society and Human Beings 2013, Prague, 2013, pp.120-124.

Во овој труд се разгледува отворениот проблем на перципирање на емоции. Тука се дава доказ дека робтската емоциска перцепција е слична со човечката

перцепција на туѓите емоции. Даден е и осврт на социјалните и психолошките аспекти кои произлегуваат од изградбата на роботи кои перципираат човечки емоции.

[60]. A. Madevska Bogdanova, **N. Ackovska**, B. Ilijoski, *Intelligent Systems through active and collaborative learning*, INTED 2013, Valencia, pp.2305-2309

Во овој труд се опишува како со воведувањето на новиот наставен план на ФИНКИ, курсот интелигентни системи станува воведен курс за повеќе напредни области. Во трудот е прикажана методологијата која се користи во активното учење на интелигентните системи, како и студентската колаборација во рамките на овој предмет. Прикажани се некои од позначајните студентски проекти, како и нивната примена во корисни апликации.

[61]. V. Kirandziska, **N. Ackovska**, *Human-robot interaction based on human emotions extracted from speech*, 20th Telecommunications Forum (TELFOR), 2012, pp. 1381- 1384.

Во трудов е опишан робот кој се користи во интеракцијата човек – робот и е способен да класифицира емоции. Истражувањето ги одредува звучните карактеристики на човечкиот глас кои можат да се користат за класифицирање човечки емоции. Избрани се најдобрите карактеристики според кои е изработен класификатор за емоции, кој потоа е вграден во робот.

[62]. **N. Ackovska**, S. Bozinovski, L. Bozinovska, *Genetic engineering and bioengineering: Cell software and cell (re) programming*, Proceedings of IEEE Southeastcon, 2012, pp. 1- 5.

Овој труд пристапува кон генетското инженерство како кон класичните инженерски дисциплини. На генетското инженерство се гледа како дел од инженерството потребно за дизајнирање, развој и давање функционалности на биолошките системи. Предложена е терминологија која ги објаснува термините во генетското инженерство на компјутерските инженери.

[63]. **N. Ackovska**, M. Kostoska, M. Gjurovski, *Sign Language Tutor – Digital Improvement for People Who are Deaf and Hard of Hearing*, Web proceedings of 4th ICT Innovations 2012 conference, Ohrid, Macedonia, 2012.

Во овој труд се дава вовед во светот на луѓето кои се глуви или имаат тешкотии во слушањето, како и нивните секојдневни предизвици со кои се соочуваат. Оваа група, според нејзините специфики, претставува голем предизвик во градењето системи за интеракцијата човек – компјутер. Во овој труд, презентирана е и платформата за електронско учење на знаковниот македонски јазик и е наменета за децата кои имаат тешкотии во слухот или се глуви, како и за луѓето во нивната непосредна околина (родители, пријатели и слично).

[64]. M. Stolikj, S. Ristov, **N. Ackovska**, *Challenging Students Software Skills To Learn Hardware Based Courses*, Proceedings of the ITI 2011 33rd Int. Conf. on Information Technology Interfaces, Cavtat, Croatia, pp.339-344.

Во овој труд е опишана (р)еволуцијата на хардверскиот курс микропроцесори и микроконтролери на Институтот за информатика. Презентирани се подобрувањата на курсот и се предлага нова методологија за предавање, како и резултатите од нејзината примена.

[65]. S. Ristov, M. Stolikj, **N. Ackovska**, *Awakening Curiosity - Hardware Education For Computer Science Students*, MIPRO/CE 2011, Opatija, Croatia, May 23-27, 2011, pp.319-324.

Во овој труд е предложена нова методологија за учење на хардверскиот курс Микропроцесори и микроконтролери на Институтот за информатика за да се зголеми заинтересираноста на студентите во хардвер, а користејќи ги софтверските способности на студентите по компјутерски науки.

[66]. P. Milosev, **N. Ackovska**, *AI Planning For Organizing Personal Schedules* MIPRO, Proceedings of the 34th International Convention, Opatija, Croatia, 23-27 May 2011, pp. 988 – 992.

Овој труд ги анализира можностите за градење на планирачки систем кој ги оптимизира секојдневните активности. Во неговото моделирање се користат модерните текови во интеракцијата човек – компјутер, интернетот како главен извор на информации, како и мобилните уреди кои сè повеќе се користени за добивање информации.

[67]. **N. Ackovska**, S. Bozinovski, L. Bozinovska, *Artificial Chromosomes as Genetic Disks: A Systems Software Metaphor for Genetic Engineering*, IEEE SoutheastCon2010, Charlotte, NC, USA, 2010, pp. 18-21.

Во овој труд се надградува метафората на оперативни системи за разбирање на генетските процеси. Фокусот во овој труд е на инженерството на вештачки хромозоми. Тука се предлага разгледување на овој процес во рамки на генетски датотеки и дискови. Се предлага и користењето на таквите дискови во комбинација со стем - клетки за изградба на органи. Во трудот се дискутираат и низи од трансгенетски дискови, т.е. човечка геномска библиотека дистрибуирана на колонија бактерии.

[68]. A. Madevska Bogdanova, **N. Ackovska** *Data Driven Intelligent Systems*, ICT Innovations 2010 Web Proceedings ISSN 1857-7288, pp.1-10.

Во трудот се дава преглед на тековните парадигми во машинското учење. Се дава и осврт кон сè поголемата достапност на податоците, но и нивната несигурност и подложност на шум. Во трудот се прикажува апликација на Бајесовата рамка во роботските интелигентни системи.

[69]. V. Kirandziska, **N. Ackovska**. *Comparison of emotion evaluation perception using human voice signals of robots and humans*. Book of abstracts of International Conference - Mechatronics Engineering and Robotics, Durres, Albania. 2013, pp.48.

Во овој апстракт се прави споредба меѓу начинот на кој луѓето восприемаат туѓи емоции и начинот на кој тоа го прават роботите. Специфично, тестирањето е правено на изграден робот во кој има вградено класификатор на човечки емоции користејќи ги звучните карактеристики на човечкиот глас.

[70]. A. Bozinovski, **N. Ackovska**, *The Binary Tree Roll Operation: Definition, Explanation and Algorithm*, Ноќ на истражувачи, Скопје, 2013

Во овој постер се дадени дефинициите, образложението и алгоритмот за користење на операцијата за вртење (roll) на бинарно дрво.

Презентации

Во периодот од последните пет години, д-р Невена Ацковска има учествувало на следниве научни/стручни собири со пленарни или секциски предавања и со сопствени реферати:

Од 12 до 15 септември 2012 во Охрид, учесник е на конференцијата „ICT Innovation“ со презентацијата: Modeling Lamarckian Evolution: From Structured

Genome to a Brain-Like System. Од 15 до 18 март 2012 учесник и предавач е на IEEE Southeastcon 2012, Орландо, FL, USA. Од 19 до 22 април 2012, во хотел „Молика“, Битола учесник е на 9th Conference for Informatics and Information Technology, а од 16 до 18 Март 2011 учесник е на 8th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2010) со повеќе секциски предавања.

Од 18 до 21 март 2010 била учесник и предавач на конференцијата SoutheastCon2010, Charlotte, NC, USA, со презентацијата Artificial Chromosomes as Genetic Disks: A Systems Software Metaphor for Genetic Engineering.

Од 24-27 февруари 2010 била учесник на 7th International Conference on Informatics and Information Technology, во Битола, Македонија. Од 12 до 15 септември 2010 учествувала на ICT Innovations2010, а од 28 до 30 септември 2009 учествувала на ICT Innovations2009.

На 30.10.2012 на првиот TEDxSkopje настан одржала пленарно предавање насловено Biological Operating Systems. Од 5 до 12 септември 2010 била учесник на DAAD Workshop on Software Engineering, Ivanjica, Serbia, со презентацијата Teaching Architecture, Design and Patterns in Skopje. Од 2 до 8 мај 2010 учествува како предавач на RoboMac2010, Skopje со презентацијата Robotics: From Classical to Bio-nano Robots. На 21.5.2011 го одржа предавањето Еволуција на роботи: Од механички до био-нано роботи, на настанот LanFest, Skopje, 2011. На покана на Бугарската академија на науки, на 16 мај 2011 година го одржала предавањето Taxonomy of Learning Agents на Didactic Modeling Seminar, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, 2011.

Учесник е на следниве меѓународни проекти во периодот 2009-2013: DAAD, Stability Pact "Software Engineering Education and Reverse Engineering" – Humbolt University in Berlin, координатор: проф К. Здравкова од 2010 година; DAAD, Centre of Excellence for Applications of Mathematics, координатор акад. Дончо Димовски од 2009 година.

Учесник е на следниве национални проекти во периодот 2009-2013: Летна школа за талентирани ученици од средните училишта, финансиран од МОН, на кој е раководител за ФИНКИ во 2013 година; Моделирање на когнитивна роботска архитектура" за 2013/2014 година, чиј раководител е Андреа Кулаков, а е финансиран од ФИНКИ; Биоинженерство и моделирање интелигентни суштества, 2012-2013, чиј раководител е Невена Ацковска, финансиран од ФИНКИ; Анализа и моделирање на повеќе-состојбени и комплексни системи, за 2011 година, чиј раководител е раководител Марија Михова, финансиран од ФИНКИ; Развивање на напредни средини за учење, во 2011година, раководител Ана Мадевска Богданова, финансиран од ФИНКИ; Методи за податочно фузирање кај проблеми од Биоинформатиката, за 2011 година, раководители Ана Мадевска Богданова и Невена Ацковска, финансиран од ФИНКИ.

Во периодот од нејзиниот последен избор до сега таа била ментор на две магистерски работи: Весна Киранциска – Препознавање емоции преку звучни карактеристики во интеракција човек – робот (2013) и на кандидатот Михаил Давитковски - Евалуација на C# дизајн шаблони во .NET веб апликација со три нивоа (2012).

Стручно - апликативна дејност

Д-р Невена Ацковска се јавува како коавтор во следната книга од стручна област:

[71]. Ѓ. Јованчевски, Н. Ацковска, Б. Стојчевска, Миле Јованов, *Програмирање за почетници*, Гоцмар, Скопје, 2011.

Оваа книга е изработена како поддршка за наставната програма по информатика за учениците во прва година од средно образование во сите училишта во Република Македонија. Во неа на разбирлив јазик се објаснети основните концепти на програмирањето и преку примери и решени задачи во програмскиот јазик C++ им е дадена можност на читателите да ги направат првите чекори во изработката на програми.

Во 2009 година Ацковска правела стручна лектура на преведени материјали на книгата „Богатството на мрежите“ од Ј. Бенклер издадена од АРСЛамина. Во 2010 правела превод и стручна лектура на преведени материјали на книгата „Веројатносна роботика“ од С. Трун, В. Бургард и Д. Фокс. Преводите и лектурите на книгите се работени во рамките на проектот на Владата на Република Македонија „Превод на 1.000 стручни, научни книги и учебници од кои се учи на врвните, најдобрите и најреномираните универзитети во САД и Англија, а од областа на правото во Франција и Германија“.

Рецензент била на два проекта на МОН и на еден меѓународен проект.

Учествувала во изработката на следниве апликации и информациски системи:

31. М. Јованов, М. Михова, Н. Ацковска, Нов портал на центарот за дигитизација на националното наследство, www.cdnh.edu.mk
32. М. Јованов, М. Гогушев, Р. Мирчевски, Е. Станков, Н. Ацковска, Портал на Здружение на информатичарите на Македонија, <http://cs.org.mk>
33. Б. Костадинов, Н. Ацковска, Информациски систем за аплицирање и рангирање на ученици за потребите на проектот на МОН за летна школа за талентирани ученици <http://summercamp.finki.ukim.mk/> .

Д-р Ацковска била член на повеќе комисиии за натпревари и жири - комисиии: член комисиите за регионалните натпревари по програмирање за учениците од основно и средно образование од 2009 до 2013 година; член на комисиите за државните натпревари по програмирање за учениците од основно и средно образование од 2009 до 2013 година; член на комисиите за македонските олимпијади по информатика од 2009 до 2013 година; член на жири - комисиите за оцена на проекти на државните натпревари по информатика по апликативни вештини за учениците од основното образование во 2012 и 2013 година; член на организациониот одбор на Јуниорската балканска олимпијада по информатика во 2012 година; раководител на Македонската екипа на Јуниорската јалканска олимпијада по информатика и член на меѓународната комисија за натпревари во Бистрица, Романија, во 2011 година.

Тековно д-р Ацковска е раководител на Лабораторијата за интелигентни системи на ФИНКИ.

Во 2011 година, Ацковска била член на Комисијата за прием на кандидати за втор циклус студии на ФИНКИ и е координатор за насоките за втор циклус пренесени од ИИ во зимскиот семестар во 2011 година. Од 2013 година член е на Комисијата за самоевалуација на ФИНКИ. Во 2011 и 2012 година била советник за студентите на ФИНКИ за насоката КНИ на ФИНКИ.

Во 2009 и 2010 година била изведувач на промотивните активности на Институтот за информатика на ПМФ, изведени во средните училишта во Скопје, Битола и Прилеп и на настанот „Отворен ден“. Во периодот 2011-2012 година учествувала и во промотивните активности на ФИНКИ, изведени во средните училишта во Скопје и Битола и, особено, во промоцијата на Факултетот на надарените ученици кои учествуваат на натпреварите во програмирање.

Кандидатката била главен организатор и уредник на зборникот на трудови од 7. Интернационална конференција за информатика и информатички технологии. Учествува во организациските и во програмските одбори на 7., 8. и 9. Интернационална конференција за информатика и информатички технологии (СИТ 2008-2013). Учесник е и во програмските одбори на сите ICT Innovations конференции од 2009 до 2013, а член е и во организациониот одбор на ICT Innovations 2012. Учесник е во научниот одбор на ETAI (2009-2013) и во програмскиот одбор на Balkan Conference of Informatics (BCI 2012-2013).

Од претходниот избор во звањето доцент до денес, д-р Ацковска била на 3 студиски престои во странство: од 15.3-11.4.2010 престојувала во Лабораторијата за роботика, вештачка интелигенција и биокибернетика и во Лабораторијата за невронауки на Државниот универзитет во Јужна Каролина; во мај 2011 престојувала на Институтот за математика и информатика на Бугарската академија на науки; од 5.3 до 30.3.2012 престојувала во Лабораторијата за роботика, вештачка интелигенција и биокибернетика и во Лабораторијата за невронауки на Државниот универзитет во Јужна Каролина.

Д-р Ацковска учествувала во пријавата на меѓународните проекти: FP7-ICT-2013-10 ICT tools for good intellectual shape of elderly people – MindGym под раководство на Марјан Гушев, како и Linnaeus – Palme Project application 2013-2014, 2013-2015, под раководство на Искра Попова.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на сите прикажани активности, јасно се согладува дека д-р Невена Ацковска прикажува значителни резултати и успеси во сите дејности, Таа успешно ја реализирала наставата на бројни предмети на првиот и вториот циклус не само на матичниот Факултет, туку и на други факултети на УКИМ. За успехот во научно - истражувачката дејност сведочи обемиот опус во кој се наведени преку 30 библиографски единици. Исто така, била активен учесник на различни меѓународни проекти и работилници на кои ја презентирала својата стручна активност.

Своето усовршување го реализирала преку неколку студиски престои. За односот кон усовршувањето на помладите кадри сведочат бројните менторства, ангажманот во олимпијадите и организацијата на неколку настани наменети за студентите од различни степени.

Од тие причини, ни претставува чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство да ја избере д-р Невена Ацковска во звањето **вонреден професор** од областа информатика и компјутерско инженерство.

Рецензентска комисија

Д-р Катерина Здравкова,
редовен професор на ФИНКИ, с.р.

Д-р Ана Мадевска Богданова,
вонреден професор на ФИНКИ, с.р.

Д-р Андреа Кулаков,
вонреден професор на ФИНКИ, с.р.

АНЕКС: ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО- НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: НЕВЕНА СТЕВО АЦКОВСКА
(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско
инженерство – Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: информатика и компјутерско инженерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава од прв циклус (Прилог 1)	46,8
2	Одржување на настава од втор циклус (Прилог 1)	40,5
3	Одржување на вежби (прв и втор циклус) (Прилог 1)	14,85
4	Настава во летни школи и работилници (Прилог 1)	0
5	Консултации со студенти (Прилог 1)	5,152
6	Ментор на дипломска работа (60)	12
7	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (вкупно 5)	1,5
8	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (вкупно 61)	6,1
9	подготовка на нов предмет (предавања)	13
10	подготовка на нов предмет (вежби)	5,5
11	Пакет материјали за одреден предмет	10
Вкупно		155,402

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Учесник во меѓународен научен проект	10
2	Учесник во национален научен проект	27
3	Дел од монографија објавена во странство	21
4	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	26,8
5	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	40,8
6	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	3,6

7	Пленарно предавање на научен/стручен собир	2
8	Секциско предавање на научен/стручен собир	12
9	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	14
10	Одржано предавање по покана на универзитет	1
11	Учество на научен/стручен собир со реферат со орална презентација	12
12	Учество на научен/стручен собир со реферат со постер презентација	0,45
13	апстракти во зборник на меѓународна конференција	0,9
Вкупно		170,200

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Книга од стручна област - коавтор	7
2	Дизајн или изработка на информациски систем (3 настани)	3
3	Експертски активности (3)	3
4	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот (6 настани)	3
5	Учество во работата на комисии за државни натпревари (10 настани)	10
6	Член на национална жири - комисија	2
7	Член на меѓународна жири - комисија	4
8	превод на книга/ учебник	6
9	Раководител на лабораторија	1
Дејности од поширок интерес		
1	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	1
2	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	1
3	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир (13 одбори)	6,5
4	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (8 одбори)	8
5	Студиски престој во странство- до три месеци (3 студиски престои)	1,5
6	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник (2 проекта)	2
7	Член на факултетска комисија (4 комисии)	1
8	Член на комисија за избор во звање (1)	0,2
9	Учество во комисии и тела на државни и други органи	1
Вкупно		54,200

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	155,402
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	170,200
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	54,200
Вкупно	379,802

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Катерина Здравкова, претседател с.р.
2. Вонр. проф. д-р Ана МАдевска Богданова, член с.р.
3. Вонр. проф. д-р Андреа Кулаков, член с.р.

Прилог 1

Ангажираност наставниот процес по семестри и предмети на доц. д-р Невена Ацковска од април 2009 до септември 2013 на ПМФ-ИИ и ФИНКИ I циклус студии

Година/Семестар	Предмет	Часови предавања	Часови вежби	Часови лабораториски вежби	Студенти	Вкупност студенти	ПОЕНИ		
							Одржување на предавања	Одржување на вежби	Консултации со студенти
2008/09 л.	Роботика	2	1	2	7	7	1.2	1.4	0.01
2008/09 л.	Објектно и визуелно програмирање	2	0	0	122	122	1	0.0	0.24
2008/09 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	54	54	1	0.0	0.11
2008/09 л.	Основи на оперативни системи (4г)	2	0	0	33	33	1	0.0	0.07
2008/09 л.	ДНА Програмирање	0	1	1	3	3	0	0.9	0.01
2009/10 з.	Микропроцесори и микроконтролери	2	0	0	109	109	1	0.0	0.22
2009/10 з.	Основи на оперативни системи (4г)	2	0	0	103	103	1	0.0	0.21
2009/10 з.	Основи на оперативни системи (3г)	2	0	0	69	69	1	0.0	0.14
2009/10 з.	Интеракција човек-компјутер (4г)	2	0	0	50	50	1	0.0	0.1
2009/10 з.	Интеракција човек-компјутер (3г)	2	0	0	45	45	1	0.0	0.09
2009/10 з.	Тимска работа	2	0	0	10	10	1	0.0	0.02
2009/10 л.	Објектно и визуелно програмирање	2	0	0	72	72	1	0.0	0.14
2009/10 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	64	64	1	0.0	0.13
2009/10 л.	Основи на оперативни системи (4г)	2	0	0	30	30	1	0.0	0.06
2009/10 л.	Биоинформатика	1	0	0	25	25	1	0.0	0.05
2009/10 л.	Роботика	2	0	0	3	3	1	0.0	0.01
2010/11 з.	Микропроцесори и микроконтролери	2	0	0	113	113	1	0.0	0.23
2010/11 з.	Основи на оперативни системи (4г)	2	0	0	71	71	1	0.0	0.14

2010/11 з.	Интеракција човек - компјутер (4г)	2	0	0	78	78	1	0.0	0.16
2010/11 з.	Интеракција човек - компјутер (3г)	2	0	0	58	58	1	0.0	0.12
2010/11 л.	Биоинформатика	1	0	0	3	3	1	0.0	0.0 1
2010/11 л.	Објектно и визуелно програмирање	2	0	0	78	78	1	0.0	0.16
2010/11 л.	Основи на оперативни системи (4г)	2	0	0	29	29	1	0.0	0.0 6
2010/11 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	69	69	1	0.0	0.14
2010/11 л.	ДНА Програмирање	0	1	1	1	1	0	0.9	0
2011/12 з.	Основи на оперативни системи (4г)	2	0	0	69	69	1	0.0	0.14
2011/12 з.	Микропроцесори и микроконтролери	2	0	0	74	74	1	0.0	0.15
2011/12 з.	Интеракција човек - компјутер (4г)	2	0	0	11 6	11 6	1	0.0	0.2 3
2011/12 з.	Примена на информатика во молекуларна биологија	2	0	0	16	16	1	0.0	0.0 3
2011/12 л.	Напреден развој на софтвер	2	0	0	12 5	12 5	1	0.0	0.2 5
2011/12 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	61	61	1	0.0	0.12
2011/12 л.	Биоинформатика	2	0	0	5	5	1	0.0	0.0 1
2011/12 л.	Роботика	2	0	0	5	5	1	0.0	0.0 1
2012/13 з.	Концептиза развој на софтвер	2	0	0	13 7	13 7	1	0.0	0.2 7
2012/13 з.	Микропроцесори и микроконтролери	2	0	0	61	61	1	0.0	0.12
2012/13 з.	Интеракција човек - компјутер (4г)	2	0	0	52	52	1	0.0	0.1
2012/13 л.	Роботика	2	0	0	19	19	1	0.0	0.0 4
2012/13 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	34	34	1	0.0	0.0 7
2012/13 л.	Оперативни системи	2	0	0	74	74	1	0.0	0.15
2012/13 л.	Напреден развој на софтвер	2	0	0	12 5	12 5	1	0.0	0.2 5
2013/14 з.	Структурно програмирање	2	0	0	10 6	10 6	1	0.0	0.21
2013/14 з.	Интеракција човек - компјутер	2	0	0	51	51	1	0.0	0.1
вкупно I циклус							46. 8	3.2	4.8 6

II циклус студии

Година	Предмет	Часови предавања	Часови вежби	Часови лабораторијских вежби	Студенти	Вкупност студенти	Одржување на предавања	Одржување вежби	Консултации со студенти
2009/10 з.	Архитектура, дизајн и модели	2	1	0	5	5	1.5	0.5	0.0 ₁
2009/10 л.	Примена на компјутерите во биологијата (Институт за Биологија)	2	1	1	10	10	1.5	0.9	0.0 ₂
2010/11 з.	Основи на роботика	2	1	1	1	1	1.5	0.9	0
2010/11 з.	Процесирање информации во биолошките системи	2	1	1	2	2	1.5	0.9	0
2010/11 л.	Однесувачка роботика	2	1	1	1	1	1.5	0.9	0
2010/11 л.	Интеракција човек - робот	2	1	1	1	1	1.5	0.9	0
2011/12 з.	Архитектура, дизајн и модели	2	1	0	6	6	1.5	0.5	0.0 ₁
2011/12 з.	Интеракција човек - компјутер	2	0	0	15	15	1.5	0.0	0.0 ₃
2011/12 з.	Интеракција човек - робот	2	1	0	1	1	1.5	0.5	0
2011/12 з.	Микропроцесори и микроконтролери	2	0	0	15	15	1.5	0.0	0.0 ₃
2011/12 з.	Однесувачка роботика	2	1	1	1	1	1.5	0.9	0
2011/12 з.	Основи на роботика	2	1	1	2	2	1.5	0.9	0
2011/12 з.	Оперативни системи	2	0	0	1	1	1.5	0.0	0
2011/12 з.	Процесирање информации во биолошките системи	2	1	1	7	7	1.5	0.9	0.0 ₁

2011/12 з.	Примена на информатикаво молекуларна биологија	2	0	0	2	2	1.5	0.0	0
2011/12 л.	Биоинформатика	2	0	0	5	5	1.5	0.0	0.0 1
2011/12 л.	Роботика	2	0	0	5	5	1.5	0.0	0.0 1
2011/12 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	3	3	1.5	0.0	0.0 1
2012/13 з.	Микропроцесори и микроконтролери	2	0	0	17	17	1.5	0.0	0.0 3
2012/13 з.	Интеракција човек - компјутер	2	0	0	4	4	1.5	0.0	0.0 1
2012/13 з.	Архитектура, дизајн и модели	2	1	0	9	9	1.5	0.5	0.0 2
2012/13 з.	Процесирање информации во биолошките системи	2	1	1	4	4	1.5	0.9	0.0 1
2012/13 з.	Основи на роботика	2	1	1	3	3	1.5	0.9	0.0 1
2012/13 л.	Дизајн и архитектура на софтвер	2	0	0	13	13	1.5	0.0	0.0 3
2012/13 л.	Интеракција човек - компјутер	2	0	0	9	9	1.5	0.0	0.0 2
2012/13 л.	Роботска перцепција	2	1	1	3	3	1.5	0.9	0.0 1
2012/13 л.	Роботика	2	0	0	2	2	1.5	0.0	0
вкупно II циклус							40.5	12	0.29

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ИНФОРМАТИКА И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

На седницата на Наставно - научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, одржана на 5.12.2013 година, со Одлука бр. 02-1801/2, во врска со конкурсот објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Журнал“ од 19.11.2012 година, позиција 2, бевме избрани за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставно научни звања во наставно-научната областа информатика и компјутерско инженерство.

На конкурсот се пријави кандидатот Миле Јованов, асистент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, доктор на информатички науки. По разгледувањето на приложените документи, на Наставно - научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот Миле Јованов е роден на 11 февруари 1980 година во Кавадарци. Основното образование го завршил во ОУ „Тошо Велков – Пепето“, како најдобар ученик на генерацијата. Средното образование го завршил во Гимназија „Добри Даскалов“ во Кавадарци. Во текот на школувањето учествувал и освојувал награди на повеќе регионални и државни натпревари и олимпијади по математика и информатика и учествувал на повеќе математички и математичко – информатички школи на кои постигнал одлични резултати.

На студиите по применета информатика се запишал во учебната 1998/99 година, дипломирал во редовен рок со просечна оценка 9,69 и одлично одбранета дипломска работа во ноември 2002. Прогласен е за најдобар дипломиран студент на Природно-математичкиот факултет за учебната 2001/2002 година. Во текот на студиите добил признанија за најдобар студент на Институтот за информатика и признание за најдобро дипломиран студент на Институтот за информатика во 2002 година. Во мај 2003 е награден за најдобро дипломиран студент од страна на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје. Постдипломски студии запишал во 2003 година, а магистрирал во 2009, со просечна оценка 10 и одбранет магистерски труд со наслов „Семантички веб-технологии во електронско тестирање“. Во 2013 успешно го одбрал својот докторски труд со наслов „Модел на е-колаборативно градење на онтологија и негови примени во електронското учење“ на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје и се стекнал со звањето доктор на информатички науки.

Почнувајќи од летниот семестар од учебната 2001/2002 работи како демонстратор на Институтот за информатика. Во март 2005 е избран за помлад асистент, а на крајот на декември 2005 е вработен на таа позиција на Природно-математичкиот факултет. Во јануари 2008 е реизбран на позицијата помлад асистент, а во декември 2009 за асистент на Природно – математичкиот факултет. Од септември 2011 работи на позицијата асистент на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство. На таа позиција е реизбран во ноември 2012. Одлично говори и пишува на англиски, српски и бугарски јазик, а има познавања и од латинскиот и шпанскиот јазик.

Наставно - образовна дејност

Во изминатите години, кандидатот Миле Јованов како демонстратор, помлад асистент и асистент, со успех и ангажираност изведуваше (и изведува) часови вежби по цела низа предмети: преведување и преведувачи (2003 – 2005), практикум (2004 – 2011), информациона технологии во образованието (2004-2007), вовед во информатика 1 (2004-2005), вовед во информатика 2 (2004-2005), основи на програмирање (2006-2013), објектно и визуелно програмирање (2005-2013), основи на вештачка интелигенција (2004-2005), математика 1 (2006-2011), математика 2 (2005-2011), методика на информатичката настава (2005-2006 и 2012-2013), мултимедија/ мултимедиски технологии (2006-2013), компајлери (2007-2013), тимска работа (2008-2013), алгоритми и сложеност (2009-2010), дигитизација и е-презентација (2010-2011), формални јазици и автомати (2010-2013), концепти за развој на софтвер (2011-2013), електронско учење / ИКТ во образованието (2010-2012), до 2011 година при Институтот за информатика, а од 2011 година на ФИНКИ. Тој исто така има одржувано информатика за студентите на институтите за историја и социјална работа и социјална политика при Филозофскиот факултет (2001 – 2006), информатика за стоматолози за студентите на Стоматолошкиот факултет во учебната 2003/2004 година, електронски преведувачки помагала 1 за студентите на Катедрата за преведување и толкување при Филолошкиот факултет во учебната 2002/2003 година.

Кандидатот Миле Јованов, како асистент, постојано е ангажиран со изведување на часови вежби од повеќе различни предмети, што подразбира организирање на бројни испити, колоквиуми и консултации, со голем број на студенти. Во содржинска и организациска смисла, тој има воведувано новини во изведување на вежбите и комуникацијата со студентите преку интернет (веб-ориентирани учебни материјали, тестирање на знаење, задавање и доставување домашни задачи, известувања, резултати, и сл.). За таа намена, за повеќе од одржаните курсеви има изработено веб-сајтови уште пред примената на веб-портал при Институтот за информатика. Кон подготовката и реализацијата на вежбите, како и кон сите други активности, тој пристапува мошне одговорно и самостојно. Во целост, самостојно или во соработка со колегите, има подготвено пакети материјали за вежби за повеќе предмети кои се држеле за првпат на Институтот за информатика како преведување и преведувачи, основи на програмирање, објектно и визуелно програмирање, основи на вештачката интелигенција, компајлери, ИКТ во образованието, практикум, математика 1, математика 2, мултимедија/мултимедиски технологии, формални јазици и автомати и концепти на развој на софтвер. Автор е и коавтор на една збирка задачи и три интерни скрипти вежби.

Член е на 68 комисији за оцена и одбрана на дипломска работа.

Дополнително, кандидатот има учествувало во обуки на наставниците од средните училишта во Македонија, а во периодот 2009 – 2013 редовно организира и одржува школи со подготвителна настава за најдобрите ученици учесници во тимовите кои ја претставуваат Македонија на интернационалните натпревари по информатика.

Научноистражувачка дејност

Како вработен на Институтот за информатика, а потоа и на ФИНКИ, резултатите од својата научна работа кандидатот ги има објавено во 26 научни трудови, од кои првите 19 труда се рецензирани во претходните рецензии:

1. M. Jovanov, M. Kindalov, G. Kolevski, P. Miloshev, N. Mihajlovski: „SYSTEM FOR STORING DATA ABOUT NATIONAL HERITAGE WITH ADVANCED SEARCH TECHNIQUES“, *Review of the National Center for Digitization*, Publisher: Faculty of Mathematics, Belgrade, ISSN: 1820-0109 Issue: 9 Date: 2006.

2. N. Ackovska, M. Jovanov, D. Alekovski, V. Atanasov, B. Endrovski: „SOFTWARE FOR DIGITIZATION OF ANCIENT SLAVIC GLAGOLIC HANDWRITTEN MANUSCRIPTS“, *Book of extended abstracts*, ISBN 9989-668-46-9.
3. M. Jovanov, M. Gusev: "SEMANTIC WEB, VISION AND REALITY", *Proceedings of the Fifth conference on informatics and information technology: CiiT 2007*, Institute of informatics, UKIM, Skopje, Jan.21-25, 2007, Bitola, Macedonia, ISBN 978-9989-668-69-2, 2008, pp. 31-38.
4. M. Kon-Popovska, M. Jovanov, M. Janceski, „BRIDGING THE DIGITAL DIVIDE IN SOUTH EASTERN EUROPE NATIONAL REPORT – MACEDONIA“, *Proceedings of Workshop "Bridging the Digital Divide in SEE"*, Sofia, 27-29 September 2007, pp. 35-149.
5. N. Ackovska, M. Jovanov, M. Mihova, S. Markovski: „ACHIEVEMENTS AND RESULTS OF CDN H MACEDONIA“, *Review of the National Center for Digitization*, Publisher: Faculty of Mathematics, Belgrade, ISSN: 1820-0109 Issue: 12 Date: 2008, pp. 96-102.
6. M. Jovanov, N. Ackovska, S. Markovski: „EDUCATIONAL ASPECTS OF DIGITIZATION OF NATIONAL HERITAGE“, *Review of the National Center for Digitization*, Publisher: Faculty of Mathematics, Belgrade, ISSN: 1820-0109 Issue: 12 Date: 2008, pp. 91-95.
7. M. Jovanov, M. Gusev: "E-TESTING SYSTEMS: POSSIBLE WEAKNESSES AND POSSIBLE SOLUTIONS", *Proceedings of the Sixth conference on informatics and information technology: CiiT 2008*, FNSM, Institute of informatics, UKIM, Skopje, Feb.10-14, 2008, Bitola, Macedonia, ISBN 978-9989-668-69-2, 2009, pp. 35-37.
8. M. Mihova, M. Jovanov, N. Ackovska, S. Markovski: "CDNH PORTAL" *Proceedings of the Sixth conference on informatics and information technology: CiiT 2008*, FNSM, Institute of informatics, UKIM, Skopje, Feb.10-14, 2008, Bitola, Macedonia, ISBN 978-9989-668-69-2, 2009, pp. 60-62.
9. M. Jovanov, M. Gusev: "PERFORMANCE EVALUATION OF A NEW APPROACH FOR AUTOMATIC QUESTION PRODUCTION", *ICT Innovations 2009*, Publisher: Springer Berlin Heidelberg, ISBN: 978-3-642-10780-1, 2010, pp. 275-283.
10. M. Jovanov, M. Mihova, N. Ackovska, S. Markovski, "REDESIGN OF THE CDN H PORTAL" *Proceedings of the 7th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2010)*, FNSM, Institute of informatics, UKIM, Skopje, ISBN 978-9989-668-88-3, pp. 133-136.
11. B. Kostadinov, M. Jovanov, E. Stankov: „A NEW DESIGN OF A SYSTEM FOR CONTEST MANAGEMENT AND GRADING IN INFORMATICS COMPETITIONS“, *ICT Innovations Conference 2010, Web Proceedings*, ISSN 1857-7288, pp. 87-96.
12. E. Stankov, A. Madevska – Bogdanova, M. Jovanov: „APPLICATION OF DATA MINING METHODS FOR CLASSIFICATION OF STUDENT RESULTS FROM CONVEYING AN ECTS FACULTY COURSE“, *Proceedings of the Eighth conference on informatics and information technology: CiiT2011*, FNSM, Institute of informatics, UKIM, Skopje, Bitola, Macedonia, ISBN 978-9989-668-90-6, 2011, pp. 58-62.
13. M. Jovanov, M. Gusev: "ON-LINE FEEDBACK: A HUMAN – COMPUTER E-COLLABORATION EXAMPLE", *Proceedings of the Eighth conference on informatics and information technology: CiiT2011*, FNSM, Institute of informatics, UKIM, Skopje, Bitola, Macedonia, ISBN 978-9989-668-90-6, 2011, pp. 187-189.

14. M. Jovanov, M. Mihova: "CDNH WEB PORTAL EXTENSION FOR VIDEO PROJECTS PRESENTATION", *Proceedings of the Eighth conference on informatics and information technology: CiiT2011*, FNSM, Institute of informatics, UKIM, Skopje, Bitola, Macedonia, ISBN 978-9989-668-90-6, 2011, pp. 138-140.
15. M. Jovanov, M. Gusev: "GRADING AND RATING OF STUDENTS IN NEW ON-LINE COLLABORATIVE ACTIVITY", *Proceedings of 4th International Conference of Education, Research and Innovations (ICERI2011)*, ISBN: 978-84-615-3324-4, 2011, pp. 1976-1981.
16. M. Jovanov, E. Stankov, B. Kostadinov, N. Ackovska: "PROGRES OF COMPETITIONS IN INFORMATICS: A SUCCESS STORY", *Proceedings of the 9th conference on informatics and information technology: CiiT2012*, Faculty for Computer Science and Engineering, UKIM, Skopje, 2012, Bitola, Macedonia, pp. 347-351.
17. M. Jovanov, M. Mihova, E. Stankov, N. Ackovska: "INFORMATICS IN PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS: REVISIONS IN MACEDONIAN EDUCATION", *Proceedings of the Ninth conference on informatics and information technology: CiiT2012*, Faculty for Computer Science and Engineering, UKIM, Skopje, 2012, Bitola, Macedonia, pp. 352-355.
18. Jovanov, M. Mihova, E. Stankov, E. Janevska: "NEW WEB SITE AND SERVICES OF COMPUTER SOCIETY OF MACEDONIA", *Proceedings of the 9th conference on informatics and information technology: CiiT2012*, Faculty for Computer Science and Engineering, UKIM, Skopje, 2012, Bitola, Macedonia, pp. 356-358.
19. M. Jovanov, S. Spasovski, V. Bidikov: "SCENARIOS FOR CARRYING OUT THE COMPETITION IN INFORMATICS WITH SPECIFIC OUTDATED HARDWARE", *Proceedings of the Ninth conference on informatics and information technology: CiiT2012*, Faculty for Computer Science and Engineering, UKIM, Skopje, 2012, Bitola, Macedonia, pp. 359-362.

Во последната година, по последниот реизбор кандидатот ги објавил следните трудови:

20. Jovanov, M., Gusev, M., Martinovikj, D., "COB: ONLINE EDUCATIONAL TOOL FOR COLLABORATIVE ONTOLOGY BUILDING," in Proc. of 36 International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics: MIPRO 2013, IEEE Conference proceedings, ISBN 978-1-4673-2577-6, 2013, pp. 934-939.

Во овој труд се презентираат резултати од истражувањата спроведени во рамките на докторската дисертација на кандидатот. Презентирана е новокреирана алатка, базирана на нов модел за колаборативно градење на онтологија и негова примена во електронското учење. На крај се дава оценка на карактеристиките на креираната алатка преку постигнатите резултати со нејзина примена во рамките на едносеместрален курс од компајлери. Посебен осврт се дава на карактеристиките на продуцираната онтологија, континуитетот во користење на алатката и мислењата на студентите.

21. Stankov, E., Jovanov, M., Madevska-Bogdanova, A., (2013-1), "SOURCE CODE SIMILARITY DETECTION BY USING DATA MINING METHODS", *ITI'13: proceedings of the 35th International Conference on Information Technology Interfaces, Cavtat/Dubrovnik, Croatia, June 24-27, 2013*, IEEE Conference proceedings, 2013, pp. 257-262.

Во овој труд се презентираат резултати од истражувањето базирано на оригинален пристап за утврдување на сличност на програмски кодови со употреба на техники на податочно рударство. Презентираните добри резултати ветуваат успех и во понатамошните истражувања во насока на нивно искористување.

22. Jovanov, M., Gusev, M., Martinovikj, D., "A NEW MODEL OF ON-LINE COLLABORATIVE ACTIVITY FOR BUILDING ONTOLOGY IN E-LEARNING," in Proceedings of The IEEE Eurocon 2013 Conference, 2013, pp 25-31.

И во овој труд се презентираат резултати од истражувањата спроведени во рамките на докторската дисертација на кандидатот. Презентиран е нов модел за колаборативно градење на онтологија и негова примена во електронското учење. Спроведен е експеримент во текот на еден семестар во рамки на курсот компајлери. На крај се дава оценка на карактеристиките на моделот преку постигнатите резултати од примената. Дадена е споредба на резултатите на студентите и утврдена е висока корелација помеѓу оценките на студентите за зададената активност и завршните оценки на студентите за курсот. И останатите презентирани резултати го потврдуваат новиот понуден модел.

23. Jovanov, M., Kostadinov, B., Stankov, E., Mihova, M., Gusev, M., "STATE COMPETITIONS IN INFORMATICS AND THE SUPPORTING ONLINE LEARNING AND CONTEST MANAGEMENT SYSTEM WITH COLLABORATION AND PERSONALIZATION FEATURES MENDO", Journal Olympiads in Informatics, ISSN 1822-7732, Vol. 7, 2013, 42-54.

Овде се презентира процесот на организација на македонските натпревари по информатика и новиот систем за поддршка на спроведувањето наречен МЕНДО. Во трудот се презентираат уникатните карактеристики на МЕНДО во однос на останатите постојни системи за поддршка на натпревари во светот, и се презентираат резултати од неговата примена во тек на тригодишен период.

24. Jovanov, M., Gusev, M., Kirandzhiska, V., Martinovikj, D., "THE ON-LINE COLLABORATIVE ACTIVITY FOR BUILDING ONTOLOGY: THE USE OF OUTPUT ONTOLOGY IN E-TESTING", Proc. of IEEE International Conference on Interactive Collaborative Learning 2013, Kazan, Rusia, pp. 725-733.

Трудот презентира комплетен модел за учење и оцена на студентите. Системот претставува композиција од новодефинирана колаборативна активност за градење на онтологија и примена на нејзиниот резултат од модел за автоматско креирање на прашања за системите за електронско учење и тестирање. Резултатите ги опишуваат постигнувањата на студентите, мотивацијата за континуирано учење, како и успешното креирање на големо множество на прашања со примена на продуцираната онтологија.

25. Stankov, E., Jovanov, M., Bojchevski, A., Madevska-Bogdanova, A., "EMAX: SOFTWARE FOR C++ SOURCE CODE ANALYSIS", Journal Olympiads in Informatics, ISSN 1822-7732, Vol. 7, 2013, pp. 123-131.

Во овој труд се презентира алатка за трансформација на програмски кодови во векторска форма погодна за примена на методи на податочно рударство. Исто така, се дискутира изборот на компонентите на опишувачкиот вектор.

26. Stankov, E., Jovanov, M., Madevska-Bogdanova, A., Gusev, M., "A NEW MODEL FOR SEMIAUTOMATIC STUDENT SOURCE CODE ASSESSMENT", CIT. Journal of Computing and Information Technology, ISSN 1330-1136, Vol. 21, No. 3, 2013, pp. 185-194.

Со резултатите презентирани во овој труд се заокружува работата за изградба на модел за полуавтоматска оценка на студентски програмски кодови. Во него се претставува оригинален алгоритам кој со примена на методи на податочно рударство нуди подобар начин за оцена на програмски кодови на студентите предадени како решенија на зададена задача.

Дополнителни учества на стручно/научни собири со реферат

1. M. Jovanov, B. Janeva: *"Determinism and parsing"*, Third International Conference on Informatics and Information Technology, Bitola, Macedonia, December, 2002.
2. M. Jovanov: *"Some security issues with PHP"*, Fourth International Conference on Informatics and Information Technology, Bitola, Macedonia, December, 2003.
3. M. Jovanov, V. Dimitrova, N. Ackovska: *"Implementation of the Macedonian national classification of the cultural heritage"*, V Nacionalna konferencija: Nove tehnologije i standardi: digitalizacija nacionalne bastine, Belgrade, June, 2006.
4. M. Jovanov, S. Markovski, M. Mihova, N. Ackovska: *"Directory search of digitized content: an implemented solution"*, The fourth SEEDI international conference Digitization of Cultural and Scientific heritage, Belgrade, Serbia, June, 2008.
5. M. Jovanov, M. Gusev: *"Semantic web ontologies as source for automatic production of test questions"*, Mathematical Conference: 85 Years of professor Blagoj Popov life, Ohrid, Macedonia, September, 2008.
6. M. Jovanov, M. Gusev: *"(e)Learning with (e)Collaboration"*, Seventh international conference on informatics and information technology: CiiT 2010, Bitola, Macedonia, 2010.
7. M. Jovanov, M. Mihova, M. Ilievski, G. Mrkovski, D. Gjorgjievski, *"Infoboard for ongoing II teaching activities"* 7th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2010), Bitola, Macedonia, 2010.
8. M. Jovanov, M. Mihova, E. Stankov, M. Micev: *"PROMOTION OF MACEDONIAN TRADITIONAL FOLK SONGS THROUGH MODERN MUSIC VIDEOS"*, XI Nacionalna konferencija: Nove tehnologije i standardi: digitalizacija nacionalne bastine, Belgrade, September, 2012.

Учество во проекти

Во својата кариера, кандидатот Миле Јованов учествува во работата на 4 меѓународни и 6 национални проекти, од кои кај еден се јавува како раководител:

1. Tempus Project CD-JEP 16160/2001 *"Innovation of Computer Science Curriculum in Higher Education"*, Електронски факултет Ниш, раководител за Р. Македонија: М. Гушев, 2002-2004
2. SCOPES Project, *"Establishment of Computing Science and Engineering in Bulgaria and Macedonia"*, раководител за Р. Македонија: С. Марковски 2004.
3. Tempus SCM No C009B03, *"Implementing Modules and ECTS for Computer Studies"*, раководител на проектот за Македонија: проф. д-р М. Гушев, 2005.
4. Tempus CARDS CD JEP 18046-2003, EUROPEAN COMMISSION, *"Management and (e)Business Education in Computer Studies"*, раководител на проектот за Македонија: проф. д-р М. Гушев, 2004-2007.
5. *"Центар за дигитизација на националното наследство"*, раководител на проектот: проф. д-р Смиле Марковски, 2005 –
6. Едубунту - обука за професорите во средно образование, во проектот за модернизација на образованието, предавач и координатор, - раководител на проектот: проф. д-р Благоја Велјаноски, 2009.
7. *"Развивање на напредни средини за учење"*, раководител на проектот: проф. д-р Ана Мадевска Богданова, 2011 – 2012.
8. *"Анализа и моделирање на повеќе-состојбени и комплексни системи"*, раководител на проектот: доц. д-р Марија Михова, 2011 – 2012
9. *"Кон подобар е-свет"*, раководител на проектот: д-р Миле Јованов, 2012- 2014.

10. „Оценување перформанси на програмски кодови и наставен процес преку методи на машинско учење“, раководител на проектот: проф. д-р Ана Мадевска Богданова, 2013 – 2014.

Стручно апликативна дејност

Публикации (зборници, книги, прирачници)

Кандидатот има учествувано во изработката на следните публикации, од кои првите 9 се рецензирани во претходните рецензии:

1. М. Јованов, *Информатика – основен курс – интерна скрипта*, 2003
2. Ѓ. Јованчевски, Н. Ацковска, Б. Стојчевска, Миле Јованов, *Збирка алгоритми и програми*, Гоцмар, Скопје, 2007.
3. М. Јованов, А. Мадевска Богданова, *Лабораториски практикум од Информациско комуникациски технологии во образованието – интерна скрипта*.
4. Vancho Kusakatov, Katerina Zdravkova, Mile Jovanov, *Proceedings of the Fifth conference on informatics and information technology: CiiT 2008, Jan.21-25, 2007, Bitola, Macedonia: Faculty of natural sciences and mathematics, Institute of informatics*, 2008, - 160 pages.
5. И. Самервил, *Софтверско инженерство*, (I. Sommerville, *Software Engineering*, 8th Edition), превод и стручна лектура на преведени материјали (поглавје), Просветно дело, 978-9989-0-0670-8, Скопје, 2009
6. М. Јанчески, М. Јованов, Д. Ѓорѓевиќ, Е. Станков, *Едубунту – прирачник за обука*, Скопје, 2009.
7. Б. Керниган, Д. Ричи, *Програмски јазик C*, (Kernigan, Ritchie, *The C Programming language*, 2nd edition), стручна лектура на преведени материјали, APC Ламина, 978-608-4535-48-5, Скопје, 2009.
8. П. Дајтл, Х. Дајтл, *C++, Како се програмира*, (P. Deitel, H. Deitel, *C++, How to program*, 7th edition), стручен превод и лектура на преведени материјали, APC Ламина, 978-608-4535-67-6, Скопје, 2010.
9. Ѓ. Јованчевски, М. Јованов, Н. Ацковска, Б. Стојчевска, *Програмирање за почетници*, Гоцмар, Скопје, 2011.
10. М. Јованов, К. Спировска, *Збирка задачи од Формални јазици и автомати – интерна скрипта*, 2012.

Оваа збирка од решени задачи е подготвена во текот на првата година од реализацијата на курсот Формални јазици и автомати и таа тековно се користи од страна на студентите за подготовка за испит. Збирката, во онлајн-форма, е бесплатно достапна за студентите.

Апликации

1. М. Јованов, П. Милошев, Н. Михајловски, Г. Арменски, Н. Ацковска – веб-портал на Центарот за дигитизација на националното наследство <http://www.cdnh.edu.mk>
2. Н. Ацковска, М. Јованов, Б. Јакимовски, В. Ајановски, веб сајт за Петтата конференција за информатика и информациски технологии, <http://www.ii.edu.mk/CIIT/2007/>
3. М. Јованов, Е. Станков, Апликација за изработка и презентација на распоред на часови при институтот за информатика, <http://www.ii.edu.mk/iiAsplications/Raspored/Raspored.aspx>
4. Н. Ацковска, М. Јованов, Б. Јакимовски, В. Ајановски, веб сајт за Шестата конференција за информатика и информациски технологии, <http://www.ii.edu.mk/CIIT>

5. М. Јованов, веб сајт за XVI балканска олимпијада по информатика, [http:// www.cs.org.mk/boi2008/](http://www.cs.org.mk/boi2008/)
6. М. Јованов, М. Михова, Невена Ацковска, Нов портал на центарот за дигитизација на националното наследство, www.cdnh.edu.mk
7. М. Јованов, Емил Станков, веб сајт за XVII балканска олимпијада по информатика, [http:// www.cs.org.mk/boi2009/](http://www.cs.org.mk/boi2009/)
8. М. Јованов, Емил Станков, веб сајт за III јуниорска балканска олимпијада по информатика, [http:// www.cs.org.mk/jboi2009/](http://www.cs.org.mk/jboi2009/)
9. Б. Костадинов, М. Јованов, Е. Станков, Нов систем за електронски натпревари „МЕНДО“, <http://mendo.mk>
10. М. Јованов, М. Гогушев, Р. Мирчевски, Е. Станков, Невена Ацковска, Портал на Здружение на информатичарите на Македонија, <http://cs.org.mk>
11. М. Јованов, Емил Станков, веб сајт за IV јуниорска балканска олимпијада по информатика, [http:// www.cs.org.mk/jboi2010/](http://www.cs.org.mk/jboi2010/)
12. В. Ѓоргиев, М. Јованов, Нова апликација за изработка и презентација на распоред на часови при Институтот за информатика
13. В. Бидиков, М. Јованов, Д. Мартиновиќ, Е. Јанева, веб-сајт за VI Јуниорска балканска олимпијада по информатика, [http:// www.cs.org.mk/jboi2012/](http://www.cs.org.mk/jboi2012/)
14. М. Јованов, Емил Станков, веб сајт за VII Јуниорска балканска олимпијада по информатика, [http:// www.cs.org.mk/jboi2013/](http://www.cs.org.mk/jboi2013/)

Учество во комисији за државни и меѓународни натпревари

Кандидатот Миле Јованов долги години работи на спроведување на државните натпревари по информатика и подготовка на учениците за успешно учество на интернационалните натпревари. Доказ за тоа е бројот на освоени медали во изминатите неколку години. Тој е иницијаторот за организација на натпреварите по информатика за учениците од основните училишта. Активноста може да се сумира преку следниве неколку точки:

6. Претседател или член на жири-комисијата на:
 - XIII балканска олимпијада по информатика, Грција, 2005
 - XIV балканска олимпијада по информатика, Кипар, 2006
 - XVII балканска олимпијада по информатика, Бугарија, 2009
 - XVIII балканска олимпијада по информатика, Црна Гора, 2010
 - XIX балканска олимпијада по информатика, Романија, 2011
 - XX балканска олимпијада по информатика, Србија, 2012
 - XXI балканска олимпијада по информатика, Босна и Херцеговина, 2013.
7. Претседател или член на жири-комисијата на:
 - II јуниорска балканска олимпијада по информатика, Бугарија, 2008
 - III јуниорска балканска олимпијада по информатика, Бугарија, 2009
 - IV јуниорска балканска олимпијада по информатика, Бугарија, 2010
 - V јуниорска балканска олимпијада по информатика, Романија, 2011
 - VI јуниорска балканска олимпијада по информатика, Македонија, 2012.
8. Член на жири-комисијата на:
 - XVIII интернационална олимпијада по информатика, Мексико, 2006

- XX интернационална олимпијада по информатика, Египет, 2008
 - XXI интернационална олимпијада по информатика, Бугарија, 2009
 - XXII интернационална олимпијада по информатика, Канада, 2010
 - XXIII интернационална олимпијада по информатика, Тајланд, 2011
 - XXIV интернационална олимпијада по информатика, Италија, 2012
 - XXV интернационална олимпијада по информатика, Австралија, 2013.
9. Член на жири-комисијата на АСМ – интернационалниот студентски натпревар во програмирање за регионот на југоисточна Европа, Букурешт, Романија, во 2007 и 2009 година.
 10. Член/претседател на комисијата за државен натпревар по информатика за учениците во средните училишта во периодот 2002-2006, 2008-2013.
 11. Член/претседател на комисијата за Македонска олимпијада по информатика за учениците во средните училишта во периодот 2002-2006, 2008-2013.
 12. Член/претседател на комисијата за државен натпревар по информатика за учениците во основните училишта во периодот 2007-2013.
 13. Член на комисиите за меѓууниверзитетски натпревари по информатика за високо образование, 2007-2011.

Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот

Од ангажирањето на Институтот за информатика при ПМФ, па сè до денес, на ФИНКИ, Миле Јованов редовно учествува на промотивните активности на институцијата кои се одвиваат секоја година преку отворените денови на Факултетот и презентациите низ средните училишта во државата, а исто така и со учество на настани како:

1. „Денови на образование и кариера 2009“, 8-10 април 2009, Скопје, Македонија.
2. „Наука за сите“, 24 мај 2009, плоштад „Македонија“, Скопје, Македонија.
3. „Денови на образование и кариера 2011“, 13-15 април 2011, Скопје, Македонија.
4. „Денови на образование и кариера 2012“, 25-28 април 2012, Скопје, Македонија.
5. „Ден на високото образование на УКИМ 2013“, 24 април 2013, Скопје, Македонија.

Други дејности од поширок интерес

Бил член (5) односно претседател (1) на организациониот одбор на шест домашни конференции: *“Fifth International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2007)”*, 2007, Битола, Македонија, *“Sixth International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2008)”*, 2008, Битола, Македонија (претседател), *“Seventh International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2010)”*, 2010, Битола, Македонија, *“Eighth International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2011)”*, 2011, Битола, Македонија, *“Nineth International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2021)”*, 2012, Битола, Македонија и *“Tenth International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2021)”*, 2012, Битола, Македонија.

Бил член (2) односно претседател (5) на организациониот/програмскиот одбор на седум меѓународни научно стручни собири: *“The First South-Eastern European Digitization Initiative (SEEDI) Conference DIGITAL (re-) DISCOVERY of CULTURE (PHYSICALITY OF SOUL) - Playing. Digital –“*, септември 2005, Охрид, Македонија, *“XVI Balkan Olympiad in Informatics“*, октомври 2008, Битола, Македонија, *“III Junior Balkan Olympiad in Informatics“*, ноември 2009, Шумен, Бугарија, *“XVII Balkan Olympiad in Informatics“*, ноември 2009, Шумен, Бугарија, *“ICT innovations 2010“*, септември 2010, Охрид,

Македонија, “IV Junior Balkan Olympiad in Informatics“, ноември 2010, Шумен, Бугарија, “VI Junior Balkan Olympiad in Informatics“, август 2012, Охрид, Македонија.

Во 2012 членувал во Комисија за изработка на правилник за спроведување на испити при ФИНКИ. Миле бил член на стручни тимови за *изработка на наставни програми по предметот програмирање за деветгодишното основно образование (2010)*, *изработка на наставни програми по предметот информатика за I година гимназиско, уметничко и средно стручно образование (2011)*, *изработка на наставни програми по предметот информатика за II година гимназиско, уметничко и средно стручно образование (2012)*, *изработка на наставни програми по предметот информатика за I година од тригодишно средно стручно образование (2013)*, *изработка на наставни програми по предметот информатика за I година од двегодишно средно стручно образование (2013)*, *изработка на наставни програми по предметот програмски јазици за III година на гимназиско образование (2013)*, Биро за развој на образованието, Скопје, Македонија.

Јованов бил член на владина Комисија за изработка на национална стратегија: Стратегија за развој на е-содржини 2010-2015, 2010, Скопје, Македонија.

Претседател е на Здружението на информатичари на Македонија.

Учество на конференции, семинари и работилници

Во текот на едногодишниот период од последниот избор за асистент до денес, кандидатот Миле Јованов продолжил со неговите континуирани учествува на конференции, курсеви, обуки, натпревари и работилници, како, на пример: Интензивен курс “*Applied dynamic programming*”, Center of Excellence for Applications of Mathematics, август 2013, Охрид, Македонија, “*Olympiads in informatics: International Conference joint with the XXV International Olympiad in informatics*”, јули 2013, Бризбејн, Австралија, “*The IEEE Eurocon 2013 Conference*”, јули 2013, Загреб, Хрватска, “*First Mathematical Grammar School Cup*”, јуни 2013, Белград, Србија, “*Computers in education/CE Conference on the 36th International convention MIPRO 2013*”, мај 2013, Загреб, Хрватска, “*The eighth SEEDI international conference Digitization of Cultural and Scientific heritage*”, мај 2013, Загреб, Хрватска, “*Tenth International Conference on Informatics and Information Technology (CIIT2013)*”, април 2013, Македонија.

Заклучок и предлог

Врз основа на доставената документација, познавањето и соработката со кандидатот, можеме да заклучиме дека д-р Миле Јованов многу успешно ги изведувал активностите во рамките на наставните задолженија на Институтот за информатика на ПМФ и Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

Во дадената област објавил 26 научни трудови и учествувал со реферати на 8 различни стручно/научни собири, успешно учествувал во реализација на 10 научно-апликативни проекти од кои кај еден се јавува и како раководител, и во периодот од последниот избор тој успешно ја одбрал својата докторска работа, што докажува дека д-р Миле Јованов е оформен научен истражувач.

Бил коавтор на две книги и една збирка задачи, преведувач/стручен лектор на две книги, преведувач/стручен лектор на поглавје во една книга, автор на интерни скрипти и материјали за повеќе предмети што се користеле во изведувањето на настава на Институтот за информатика, односно што се користат во изведувањето на наставата на ФИНКИ. Исто така, со задоволство ја истакнуваме педагошката дејност, извонредната ангажираност и самостојност во изведувањето на вежбите на Институтот за информатика / ФИНКИ, како и неговата дејност во Центарот за дигитизација на националното наследство. Особено го потенцираме значењето на дејноста на Миле Јованов во областа на организирањето на националните натпревари по информатика за учениците од основните и средните училишта, подготовката за нивно успешно учество на

интернационалните натпревари и неговата позиција во организацијата на балканските и меѓународните натпревари по информатика.

Затоа, имаме особена чест, на Наставно - научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да му предложиме д-р Миле Јованов да биде избран во звањето доцент во наставно-научната област информатика и компјутерско инженерство при Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

Рецензентска комисија

Д-р Марјан Гушев,
редовен професор на ФИНКИ, с.р.

Д-р Марија Михова,
вонреден професор на ФИНКИ, с.р.

Д-р Ана Мадевска Богданова,
вонреден професор на ФИНКИ, с.р.

АНЕКС: ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО- НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Миле Здравко Јованов

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: информатика и компјутерско инженерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1	Одржување на вежби (прв и втор циклус) (Прилог 1)	153
2	Настава во летни школи и работилници (Прилог 1)	14
3	Консултации со студенти (Прилог 1)	11,642
4	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (вкупно 68)	6,8
5	Позитивно рецензирана збирка задачи (коавтор 1)	3
6	Интерна скрипта од вежби (вкупно 3)	0
6	Подготовка на нов предмет (вежби)	5,5
7	Пакет материјали за одреден предмет (вкупно 12)	12
Вкупно		205,942

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1	Учесник во меѓународен научен проект	20
2	Раководител на национален научен проект	6
3	Учесник во национален научен проект	15
3	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	16,4
4	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	19,2
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	15,2
6	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна)	0,6
7	Секциско предавање на научен/стручен собир	16
8	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	26

9	Учество на научен/стручен собир со реферат	23
Вкупно		157,400

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Книга од стручна област - коавтор	14
2	Дизајн или изработка на информациски систем	13
3	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот (14 настани)	7
4	Учество во работата на комисии за државни натпревари (34 настани)	34
5	Член на национална жири-комисија	2
6	Член на меѓународна жири-комисија	38
7	превод на книга/учебник	6
8	превод на поглавје од книга/учебник	1
Дејности од поширок интерес		
1	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	1
2	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	1
3	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	2,5
4	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	10
5	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	2
6	Член на факултетска комисија	0,5
7	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)	2
8	Учество во комисии и тела на државни и други органи	7
Вкупно		127,000

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	205,942
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	157,400
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	127,000
Вкупно	490,342

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Марјан Гушев, претседател, с.р.
2. Вонр. проф. д-р Марија Михова, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Ана Мадевска Богданова, с.р.

Прилог 1

Ангажираност во наставниот процес по семестри и предмети на д-р Миле Јованов во периодот од 2002 до септември 2013 на ПМФ-ИИ и ФИНКИ

I циклус студии

Година	Семестар	Предмет	Часови вежби/неделно	Часови лабораториски вежби/неделно	Студенти	Вкупно вежби	Вкупно студенти	ПОЕНИ	
								Одржување на вежби	Консултации со студенти
2001/02	л	Информатика - двосеместрален		8	80	8	80	3,6	0,16
2002/03	з	Информатика - двосеместрален		8	80	8	80	3,6	0,16
2002/03	з	Електронски преведувачки помагала 1		4	40	4	40	1,8	0,08
2002/03	л	Информатика - двосеместрален		8	80	8	80	3,6	0,16
2003/04	з	Информатика - двосеместрален		4	80	4	80	1,8	0,16
2003/04	з	Информатика за стоматолози		6	60	6	60	2,7	0,12
2003/04	л	Информатика - двосеместрален		4	40	4	40	1,8	0,08
2003/04	л	Преведување и преведувачи	1	2	8	3	8	1,35	0,02
2004/05	з	Практикум		2	5	2	5	0,9	0,01
2004/05	з	Информациони технологии во образованието		2	5	2	5	0,9	0,01
2004/05	з	Вовед во информатика 1		4	21	4	21	1,8	0,04
2004/05	з	Информатика - едносеместрален (Социолози)		4	20	4	20	1,8	0,04
2004/05	л	Основи на вештачка интелигенција		6	61	6	61	2,7	0,12
2004/05	л	Вовед во информатика 2		8	41	8	41	3,6	0,08
2004/05	л	Преведување и преведувачи	1	2	10	3	10	1,35	0,02
2005/06	з	Практикум		2	16	2	16	0,9	0,03
2005/06	з	Информациони технологии во образованието		2	16	2	16	0,9	0,03
2005/06	з	Информатика - едносеместрален (СРСП)		10	105	10	105	4,5	0,21
2005/06	л	Објектно и визуелно програмирање		12	84	12	84	5,4	0,17
2005/06	л	Математика 2	3		42	3	42	1,35	0,08
2005/06	л	Методика на информатичката настава		4	8	4	8	1,8	0,02
2006/07	з	Практикум		2	5	2	5	0,9	0,01
2006/07	з	Информациони технологии во образованието		2	5	2	5	0,9	0,01
2006/07	з	Основи на програмирање	2	3	39	5	39	2,25	0,08

2006/07	з	Математика 1	6		58	6	58	2,7	0,12
2006/07	з	Мултимедија	1		90	1	90	0,45	0,18
2006/07	л	Математика 2	3		27	3	27	1,35	0,05
2006/07	л	Објектно и визуелно програмирање	4	6	99	10	99	4,5	0,2
2007/08	з	Мултимедија	1		100	1	100	0,45	0,2
2007/08	з	Основи на програмирање	6	3	110	9	110	4,05	0,22
2007/08	з	Математика 1	3	2	85	5	85	2,25	0,17
2007/08	л	Математика 2	3		78	3	78	1,35	0,16
2007/08	л	Објектно и визуелно програмирање	6		176	6	176	2,7	0,35
2007/08	л	Компајлери	1	4	90	5	90	2,25	0,18
2007/08	л	Практикум	1	1,5	2	3	2	1,13	0
2008/09	з	Мултимедија	1	1	206	2	206	0,9	0,41
2008/09	з	Основи на програмирање	8		255	8	255	3,6	0,51
2008/09	з	Математика 1	3	2	225	5	225	2,25	0,45
2008/09	з	Тимска работа		3	30	3	30	1,35	0,06
2008/09	л	Математика 2	3	2	169	5	169	2,25	0,34
2008/09	л	Објектно и визуелно програмирање	6		163	6	163	2,7	0,33
2008/09	л	Компајлери	1		40	1	40	0,45	0,08
2008/09	л	Практикум	1	1,5	6	3	6	1,13	0,01
2009/10	з	Мултимедија/ Мултимедијални технологии	2	2	152	4	152	1,8	0,3
2009/10	з	Основи на програмирање	4	3	98	7	98	3,15	0,2
2009/10	з	Основи на програмирање 3Г	2		107	2	107	0,9	0,21
2009/10	з	Тимска работа		2	4	2	4	0,9	0,01
2009/10	з	Електронско учење	1	2	10	3	10	1,35	0,02
2009/10	л	Математика 2		2	65	2	65	0,9	0,13
2009/10	л	Објектно и визуелно програмирање	4		121	4	121	1,8	0,24
2009/10	л	Компајлери	1	2	66	3	66	1,35	0,13
2009/10	л	Практикум	2	3	12	5	12	2,25	0,02
2009/10	л	алгоритми и сложеност		2	5	2	5	0,9	0,01
2010/11	з	Мултимедија/ Мултимедијални технологии	1	2	91	3	91	1,35	0,18
2010/11	з	Основи на програмирање	6	3	222	9	222	4,05	0,44
2010/11	з	Математика 1		2	120	2	120	0,9	0,24
2010/11	з	Електронско учење	1	2	46	3	46	1,35	0,09
2010/11	з	Формални јазици и автомати	1		35	1	35	0,45	0,07
2010/11	л	Математика 2		2	79	2	79	0,9	0,16
2010/11	л	Објектно и визуелно програмирање	6		136	6	136	2,7	0,27
2010/11	л	Компајлери	1		61	1	61	0,45	0,12
2010/11	л	Компјутерски практикум	2	3	22	5	22	2,25	0,04
2010/11	л	дигитизација и е-презентација	0,5	1	2	2	2	0,68	0
2010/11	л	Електронско учење / ИКТ во образованието	0,5	1	2	2	2	0,68	0
2011/12	з	Електронско учење / ИКТ во образованието	1	2	48	3	48	1,35	0,1
2011/12	з	Мултимедија/ Мултимедијални технологии	1		49	1	49	0,45	0,1

2011/12	з	Основи на програмирање	4	3	148	7	148	3,15	0,3
2011/12	з	Формални јазици и автомати	1	1	132	2	132	0,9	0,26
2011/12	з	Тимска работа		2	5	2	5	0,9	0,01
2011/12	з	концепти за развој на софтвер	2		57	2	57	0,9	0,11
2011/12	л	Електронско учење / ИКТ во образованието	1	4	50	5	50	2,25	0,1
2011/12	л	Објектно и визуелно програмирање	4	3	178	7	178	3,15	0,36
2011/12	л	Компајлери	1		61	1	61	0,45	0,12
2012/13	з	Мултимедија/ Мултимедијални технологии	1		32	1	32	0,45	0,06
2012/13	з	Основи на програмирање	2		98	2	98	0,9	0,2
2012/13	з	Формални јазици и автомати	1	4	162	5	162	2,25	0,32
2012/13	з	Тимска работа		2	3	2	3	0,9	0,01
2012/13	з	концепти за развој на софтвер	4		128	4	128	1,8	0,26
2012/13	л	Објектно и визуелно програмирање	4	3	126	7	126	3,15	0,25
2012/13	л	Компајлери	1		65	1	65	0,45	0,13
2012/13	л	Методика	2	2	22	4	22	1,8	0,04
ВКУПНО (I циклус)								146	12

II циклус студии

2011/12	з	Формални јазици и автомати	1	2	2	3	2	1,35	0
2011/12	з	Електронско учење	1	2	3	3	3	1,35	0,01
2011/12	л	Компајлери	1	2	16	3	16	1,35	0,03
2012/13	з	Формални јазици и автомати	1	2	1	3	1	1,35	0
2012/13	л	Компајлери	1	2	19	3	19	1,35	0,04
ВКУПНО (II циклус)								6,8	0,1

Вкупно ПРВ и ВТОР циклус	153	12

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ВОВЕД ВО ИСТОРИЈАТА“ ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ВИОЛЕТА АЧКОСКА

Со одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, донесена на I редовна седница одржана на 24.X 2013 година, избран сум за рецензент на учебникот *ВОВЕД ВО ИСТОРИЈАТА* чиј автор е проф. д-р Виолета Ачкоска. Во тоа својство го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот на универзитетскиот учебник *ВОВЕД ВО ИСТОРИЈАТА* чиј автор е д-р Виолета Ачкоска, редовен професор на Филозофскиот факултет, содржи 300 страници текст компјутерска обработка (форма Б5) и е поделен на 10 глави со повеќе поглавја.

Според наводите на авторката дадени во предговорот на трудот, *Вовед во историјата* е универзитетски учебник наменет за студентите по историја и архивистика на прв и втор степен на студии кои го слушаат овој предмет на Институтот за историја и архивистика, но и за оние што посетуваат докторски студии. Објавувањето на учебникот треба да ја задоволи потребата на студентите, на дипломираните историчари и архивисти, како и на оние што сакаат да дознаат повеќе информации за основните поими во историската наука, за развојот на историографијата од најстари времиња до денес и за историјата, воопшто, како посебна сфера на човековата интелектуална дејност, на најсоодветен начин да им се презентираат сознанијата до кои дошле бројните теоретичари и историчари во текот на развојот на историската наука, особено најновите достигнувања на тој план. Истовремено, со својата концепциска поставеност и содржини, учебникот дава одговори на полемиките со кои беше исполнета европската интелектуална сцена во последните години – околу прашањето за научноста на историјата, како и на обидите да се негира потребата од историјата присутни кај модернистите и глобалистите.

Со оглед на фактот што македонската историографија е млада историографија и нејзиниот подем се јавува по 1944 година, меѓу другото, малкумина историчари се занимавале и се занимаваат со теоријата на историјата и со историјата на историската наука. Токму затоа, проф. Ачкоска прави обиди со кои дава придонес кон обработката на теоретските и методолошките проблеми на историската наука кај нас. Притоа, како што самата наведува, целта на оваа книга е да даде скроман придонес во првите чекори на осознавањето на историјата на студентите по историја и на љубителите на историјата и да пренесе порака дека историчарот не смее да подлегне на манирите на „потрошувачкиот“ менталитет, туку треба да се бори за еманципација на научноста и на знаењето.

Првата глава под наслов *Многузначноста на историјата*, која е и најобемна, низ шест посебни подглави ги обработува теоретските проблеми на историјата - нејзиното дефинирање, поврзаноста со сегашноста, потребата од историјата, која и каква историја ни е потребна, дефинирањето на поимот историографија и историографска школа, видовите историографски трудови итн.

Втората глава ги обработува различните аспекти на прашањето на историската свест и историското време. Во тие рамки се дава периодизацијата на историјата, се објаснуваат календарското и историското време, како и социјалното време поврзано со промените на општествениот развој.

Тргнувајќи од тезата дека нема историја без постоење траги за минатите настани и минатиот живот, проф. Ачкоска во третата глава ги обработува *изворите за проучување и осознавање на историјата*. Притоа, таа ги анализира најосновните критериуми на класификацијата на историските извори, нивната распределеност и видови по историските епохи, но и мошне важното прашање на внатрешна и надворешна критика на историските извори. Поврзано со прашањето на критиката на изворите понатаму се обработува проблемот на утврдувањето на историските факти како најважна етапа во реконструкцијата на минатото.

Во наредните глави (од 4. до 9. глава) систематски се разработува развојот на историографијата од митска свест до наука, односно од најстарите времиња до почетокот на 21 век. Во овие рамки се обработени најзначајните историографски школи и историчари, како и нивните дела, карактеристиката на историскиот потход и толкувањето на историјата.

Особено интересна е десеттата глава со наслов *Посебни истражувачки области – гранки на историската наука*, која претставува резиме на целокупниот материјал, давајќи пресек на сето она кое денес постои како современа историографија – почнувајќи од политичката, економската, социјалната и културната историја, глобалната и локалната историја, историјата на секојдневниот живот, историјата на жената, екоисторијата и микроисторијата.

Меѓу другото, учебникот изобилува со бројни фотографии и личности и илустрации од соодветната епоха кои се објаснети како дополние на стекнувањето на знаења од историјата на науката. Како прилог кон основниот текст следат објаснувања на нови и непознати поими употребени во текстот, а кои се неопходни за натамошно следење и на другите предмети на студиската програма.

Со методолошкиот пристап, богатството на содржини, јасниот стил и јазик, поткрепен со бројни фусноти и цитирани референци, учебникот претставува значаен прилог кон историјата на историската наука, заради што го препорачувам за печатење.

Рецензент

Проф. д-р Никола Жежов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ НА УНИВЕРЗИТЕТСКИОТ УЧЕБНИК
„ВОВЕД ВО ИСТОРИЈАТА“
ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ВИОЛЕТА АЧКОСКА

Ракописот на универзитетскиот учебник „ВОВЕД ВО ИСТОРИЈАТА“, во авторство на проф. д-р Виолета Ачкоска, содржи 300 страници текст компјутерска обработка (формат Б5). Содржи предговор и десет глави со повеќе подглави.

Учебникот е наменет за студентите по историја и архивистика, за студентите од другите општествени и хуманитарни науки, како и за поширок круг на читатели кои се интересираат за историјата и нејзиниот развој.

Првата глава носи наслов „Мнозначноста на историјата“ и во шест подглави дава одговори на прашањата околу дефинирањето на поимот на историјата, историјата како минато, наука и кажување, понатаму одговара на прашањата што е историја, што е историографска школа и кои се видовите на историографски трудови. Во овие рамки, проф. Ачкоска ги поврзува општотеоретските објаснувања со богати примери од светската и македонската историја.

Во втората глава „Историска свест и историско време“ се даваат различните дефинирања на историската свест, се проследува нејзината појава, како и нејзината улога во фомирањето на општествената свест во минатото и сегашноста. Поврзано со категоријата историска свест, авторката го обработува и проблемот на историското време како најважна димензија на постоењето на историјата при што се објаснуваат и категоризираат различните сфаќања на времето, почнувајќи од календарско-хронолошкото, па сè до социјалното и психолошкото време.

Тргнувајќи од мислата дека изворите се врската што ја поврзува историската наука со историјата, во третата глава „Извори за проучување и осознавање на историјата“, преку богат материјал за видовите извори и нивната класификација, проф. Ачкоска го дефинира и го разгледува од повеќе аспекти проблемот на историските факти и нивната научна верификација.

Во четвртата глава се обработува развојот на историографијата во стариот век при што се одделуваат најзначајните историски сведоштва, творби и творци на народите на Стариот Исток, на античките Грци и Македонци, како и римските историчари. Понатаму, во петтата глава се следат развојните патеки на средновековната историографија преку византиските историчари, историчарите на Латинска Европа, како и некои воневропски творци.

Во шестата глава е посветено внимание на хуманистичката историографија, при што акцентот е ставен на Италија каде што се развиле реторичката, ерудитската и политичката школа, а потоа Франција. Во истиот дел се проследуваат и значајните основи поставени од ерудитите во текот на 16 и 17 век, на патот на историјата од убава книжевност кон наука. Посебно е нагласен интересот кон историските извори и филолошката критика на ракописите.

Просветителската мисла и историографија се обработени во седмата глава при што се обрнува посебно внимание на творците кои поставиле значајни филозофски теории за толкување на историскиот и општествениот развој, како во Франција, така и во другите европски земји.

Значаен простор во текстот е посветен на историографијата во 19 век кога таа конечно влегува во семејството на општествените и хуманистички науки, заснована врз сопствена методологија и врз конзистентна теорија за толкување на минатото и неговата реконструкција. Тука се посочени повеќето историографски школи, нивните карактеристики и најголемите имиња кои оставиле фундаментални историографски дела базирани врз историскиот метод.

Историската наука на дваесеттиот век е обработена во деветтата глава. Тука се следат развојните патеки на историографијата на Западна Европа и САД, либерално-демократските традиции и фашизмот, од едната страна, како и историографијата на СССР и на маркситичката школа од друга, иако авторката ги потенцира и различните подваријанти и прелевања во мноштвото на методолошки пристапи, интердисциплинарност итн., особно изразена во француската историска школа Анали.

Во десеттата глава се обработуваат областите и гранките на историографијата и на современото истражување на историјата, кое само по себе зборува за компетентноста и познавањето на авторката на најновите правци и достигнувања на планот на историографијата.

Текстот на учебникот е збогатен со илустративен материјал, со објаснувања на употребените поими и со цитирање и наведување на бројни извори и литература. Стилот и јзикот се разбирливи, и запазен е конзистентен категоријален систем.

Со сето горе наведено, имам особена чест универзитетскиот учебник „Вовед во историјата“, чиј автор е проф. д-р Виолета Ачкоска, да го препорачам за печатење.

Рецензент

Проф. д-р Маргарита Пешевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„НОВИ ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ФИНАНСИСКИ
МЕНАЏМЕНТ, ОД М-Р МИКИ РУНТЕВ ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ
ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Мики Рунтев со наслов „Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент“, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 92. седница одржана на 25.4.2013, донесе Одлука 02-974/1 за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Снежана Милошевска-Костадиноска
2. д-р Билјана Ангелова
3. д-р Климентитна Попоска
4. д-р Неда Петроска-Ангеловска
5. д-р Наташа Данилоска.

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по услогласувањето на мислењата, до Научниот совет на Економскиот институт, го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Кандидатот м-р Мики Рунтев во својата докторска дисертација „Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент“ обработува комплексна проблематика од областа на меѓународниот финансиски менаџмент, ставен во контекст на меѓународните економски односи. Спроведеното истражување на докторската дисертација е тесно поврзано со прашањата за односите меѓу националните економии и меѓународните финансиски пазари, од една страна и од друга страна, следењето и анализирањето на движењата на пазарите и тенденциите на меѓународните финансии. Во таа смисла, оваа докторска дисертација претставува приказ за современата улога, проблемите и значењето на основните карактеристики и функционирањето на меѓународниот финансиски менаџмент за време на последната светска финансиска криза.

Во овој труд направен е сериозен обид за одредување на финансискиот пазар во Република Македонија, а исто така, следени се и анализирани и движењата на пазарите во светот. Акцент е ставен врз состојбите, проблемите и правците за развој на финансискиот сектор, како и политиките на државите и меѓународната заедница во одговор на новонастанатите негативни состојби, кои се манифестираат во финансиска нестабилност, неликвидност, нестабилни девизни курсеви и камати, презадолженост, политичка нестабилност, неизвесности и. т. н.

Основното истражувачко прашање е кои се најновите тенденции и предизвици на меѓународниот финансиски менаџмент настанати по турбулентните состојби во

меѓународната економија и финансиите. Во таа насока, значителен дел од трудот е посветен на теоретските изучувања за улогата и проблемите при функционирањето на финансиските пазари, националните пазари, меѓународните финансиски институции и инструменти на пазарите, политичкиот ризик, валутната контрола девизните курсеви, глобалниот и корпоративниот менаџмент, суштината, целите и функциите на меѓународниот финансиски менаџмент. Целта на ваквата ориентација е идентификација на главните карактеристики и особености на меѓународната економска средина, анализата на глобализацијата во работата на мултинационалните корпорации и фирми, планирањето, организацијата и контролата на меѓународните финансиски пазари, етиката и општествената одговорност на меѓународниот финансиски менаџмент. Притоа, главното тежиште е ставено на современите практики, односно состојбите на сите сегменти од финансиските пазари и географски одредници.

Во трудот е нагласена потребата меѓународниот финансиски менаџмент да биде ориентиран кон отргнување на пречките и бариерите кои ја спречуваат тенденцијата за равојот на финансиските национални пазари во светот, а предложени се и соодветни насоки кон кои тие треба да се движат. Потоа, се укажува на фактот дека финансиските менаџери треба добро да ја разбираат суштината и разликата на парите и паричните односи, дека не сите парични односи кои формираат производ (доход) се финансиски, како и потребата од разграничување на објективноста и субјективноста при востановувањето на организациските форми во финансиските институции.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација со наслов „Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент““, поднесена од кандидатот м-р Мики Рунтев, се состои од вкупно 398 страници компјутерски обработен текст. Основниот текст се состои од 390 страници кои структурно се поделени на: вовед, пет поглавја, заклучок и користена литература. Користената литература е наведена на 8 страници и содржи 154 релевантни библиографски единици, периодични списанија и интернет - страници.

Воведниот дел од трудот елаборирана е актуелноста на проблематиката и од научен аспект, и од аспект на функционирањето на меѓународниот финансиски менаџмент во развиените земји од една страна, како и потребата за имплементација на искуствата на финансиските и мултинационалните корпорации во Република Македонија, од друга страна. Исто така, во воведот се претставени предметот, целите на истражувањето и користениот методолошки приод.

Во првото поглавје, насловено **Суштина и функции на меѓународните финансии**, елаборирани се суштината и развивањето на меѓународните парични односи, а особено нивната интензификација во последнава декада. Во ова поглавје се изнесени основните функции на меѓународните финансии, нивните цели и задачи во условите на финансиската глобализација и последиците од светската финансиска криза од 2008 година. Во продолжение, анализирана е современата суштина на парите и тековните парични односи, целите, задачите, проблематиката и функциите на меѓународните финансии и финансиски пазари, кои се третирали како целокупност од пазарни економски односи и институции, како елементи на механизам за мобилизирање и прераспределување на финансиските ресурси.

Вовторотопоглавје, кое носи наслов **Финансиски пазари и регулатива во услови на глобализација**, истражени се состојбите на меѓународните финансиски пазари, и тоа: состојбите на должничките пазари, пазарот на акции, пазарот на пари, пазарот на капитал на примарниот пазар и на секундарниот пазар, шалтерските пазари и состојбите на девизните пазари. Исто така, истражени се и потребите од долгорочна финансиска политика во соодносот со меѓународната конјуктура и основните фактори, кои ја детерминираат. Особено внимание е посветено на планирањето, управувањето и контролата на државните финансии. Како главна и основна функција на финансиските пазари е поврзувањето меѓу луѓето преку пренесување на фондови од оние што имаат суфицит на фондови кон оние што имаат дефицит на фондови. Финансиските пазари, ја спроведуваат својата економска функција како канализирање на фондови од домаќинствата, фирмите и владините организации што заштедиле вишок фондови преку трошење помалку отколку што изнесува нивниот приход, кон оние што имаат недостаток на фондови, бидејќи имаат потреба да трошат повеќе од нивниот приход.

Финансискиот пазар и политики во Република Македонија е насловот на третото поглавје кое ги третира состојбите и проблемите на националниот пазар во Република Македонија, односно финансискиот систем и финансиските односи во Република Македонија, како и тенденциите за развој. Во ова поглавје, анализиран и презентираан е финансискиот систем на земјата, на предпријатијата, нивните врски и зависноста од меѓународните финансиски односи. Истражени се можностите за нивното адаптирањето кон светската економија и за намалување на последиците од финансиската и економската криза. Исто така, во третото поглавје се обработуваат и проблемите и функциите, целите и улогата на меѓународниот финансиски менаџмент, како и структурата на финансиските пазари.

Четвртото поглавје носи наслов **Нови тенденции во меѓународните финансиски односи**, и во него е анализирана суштината и развојот на меѓународните финансии како севкупност и заемно дејство со државните и приватните финансиски односи и структури. Особено место се предвидува за анализа на меѓународниот финансиски пазар во контекстот на светската финансиска криза. Интегрален дека на ова поглавје е и анализа на структурата и суштината на меѓународните финансиски организации од родот на Меѓународниот валутен фонд, Светската банка и други регионални меѓународни финансиски институции.

Петтото поглавје е насловено **Предизвиците за новиот глобален финансиски менаџменти** во него анализиран е финансискиот менаџмент и можноста преку него оптимално да се прават разни корпоративни финансиски одлуки, како што се ониекои се однесуваат на инвестиции, структурата на капиталот, дивидентната политика и управување со капитал и промет, со цел да се постигне збир на дадени корпоративни цели. Во ова поглавје исто така даден е осврт кон предизвиците и перспективите на глобалниот финансиски менаџмент споредено со англо-американските земји, европско-азиските земји, како и во многу напредни земји, со добро развиени пазари на капитал, максимизирање на акционерското богатство, кое, генерално, се смета за најважната корпоративна и глобализирана цел како перспективна насока за во иднина.

Возаклучокот сесублимирани и прикажани резултатите од истражувањето и изнесени се заклучоците кои произлегуваат од трудот.

3. Оцена и предлог

Членовите на Комисијата внимателно ја проучија поднесената докторска дисертација на кандидатот м-р Мики Рунтев под наслов „Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент“ и сметаат дека таа претставува содржаен труд со фокус на меѓународниот финансиски менаџмент. Трудот содржи теориска основа и методолошка рамка кои обезбедуваат релевантна основа за соодветно третирање на поставените прашања.

Комисијата цени дека преку оваа дисертација, кандидатот м-р Рунтев одговорил на поставената хипотеза и ги детектирал тенденциите и предизвиците со кои се соочува меѓународниот финансиски менаџмент. Комисијата цени дека особен придонес на трудот е сознанието до кое стигнал кандидатот Рунтев, а, имено, дека во современата светска економија дејствуваат **две објективни тенденции**, кои во блиска иднина ќе ја утврдат состојбата и тенденциите за развој на современите меѓународни економско-финансиски и политички односи: **прво**, процесот на глобализација на светското стопанство, кој е предизвикан од развојот и продлабочувањето на економските врски меѓу земјите, либерализација на трговијата, создавање на современи телекомуникациски и информациски системи и светски технички стандарди и норми, **второ**, економска кохезија и интеракција на земјите на регионално ниво, формирање на големи регионални интеграциски пазари, структури за развој во насока на создавање на релативно самостојни центри на светското стопанство. Во овој контекст, кандидатот м-р Рунтев со право констатира дека во Република Македонија конципирањето на национална стратегија за финансиски развој неминовно мора да се води според овие две тенденции.

Во истражувањето, кандидатот м-р Рунтев користи обемна домашна и странска литература. Дополнително, тој масовно познава и добровладеа методологијата на научно истражувачката работа, како во конципирањето на појдовната теориско-методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето. Резултатите од истражувањето водат кандидатот до најдиректна примена во праксата, а воедно овозможуваат запоната мошне истражувања.

Имајќи ги предвид претходно изнесените ставови, Комисијата констатира дека кандидатот м-р Мики Рунтев, во својот труд, успеал да одговори на предизвиците што ги поставил при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува мошне успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Комисијата цени дека докторската дисертација „Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент“ по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оцена на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент“;

2. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација, а на кандидатот м-р Мики Рунтев да му се допушти јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оцена на докторската дисертација;

Д-р Снежана Милошевска-Костадиноска, с.р.

Д-р Билјана Ангелова, с.р.

Д-р Климентитна Попоска, с.р.

Д-р Неда Петроска-Ангеловска, с.р.

Д-р Наташа Данилоска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРИНЦИПИ НА УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ ФИНАНСИИ, СО ОСВРТ НА СТАБИЛНОСТА И ДОЛГОРОЧНАТА ОДРЖЛИВОСТ НА БУЏЕТСКАТА ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” ОД М-Р МИШО НИКОЛОВ,
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Мишо Николов со наслов „Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија”, Советот на Економскиот институт во Скопје, на седницата одржана на 20 август 2013 година, донесе Одлука (бр. 02-1567/1 од 22.08.2013) за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Биљана Ангелова
2. д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
3. д-р Климентина Попоска
4. д-р Диана Бошковска
5. д-р Елена Давитковска.

Членовите на Комисијата со потребното внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, на Советот на Економскиот институт му го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Докторската дисертација на кандидатот м-р Мишо Николов со наслов „Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија” третира актуелна, комплексна проблематика од областа на јавните финансии, каде што фокусот на вниманието е насочен кон менаџментот на јавните финансии.

Докторската дисертација претставува анализа на одржливоста на фискалната политика во Република Македонија преку оцена на менаџментот на јавните финансии. Во овој труд, основна задача како и целта која постигната е утврдување на недостатоците и сивите зони во процесот на менаџментот со јавните финансии, кај извршителите на фискалната политика во Република Македонија. Притоа, посебно внимание се посветува на еден од принципите на добриот менаџмент со јавните финансии, односно на одржливоста на фискалната политика во Република Македонија.

Одржлива фискална политика е, всушност, политиката која не предизвикува инфлациони притисоци и не придонесува за пораст на јавниот долг, а воедно придонесува монетарната политика на централната банка да биде стабилна, без притисоци на девизниот курс и каматните стапки. Притоа, со примена на квантитативни методи утврдена е одржливоста на фискалната политика во Република Македонија, при што врз основа на пресметките, како и теренското истражување се дадени препораки за подобрување на менаџментот со јавни финансии и водењето на одржлива фискална политика.

Актуелноста на самата проблематика произлегува од потребата за поефикасна употреба на буџетските средства. Растот на глобализацијата во светската економија и процесот на перманентна либерализација на националните економии ги прави националните финансиски системи да стануваат се повеќе меѓузависни. Секоја национална економија денес, па и нашата, станува се позависна од глобалните процеси, пред сè од економските поврзувања и релативизирање на националните економски системи, а во тој контекст и фискалните системи.

Стабилноста и долгорочната одржливост на буџетите и јавните финансии се клучни барања за менаџмент соочен со растечките ризици кои ги демнат јавните финансии. Ваквите ризици главно произлегуваат од влијанието на одделни фактори како нестабилноста на цените на стоките, пред сè на цените на нафтените деривати, нестабилноста на приходите од меѓународната трговија и тековите на капиталот, неповолните демографски трендови, пред сè произлезени од стареењето на населението, перманентниот тренд на растот на јавните расходи за социјалните програми, еколошките стандарди и климатските промени, природните катастрофи и епидемиите итн.

Ефективната употреба на буџетските ресурси е од големо значење за сите земји во напорите да ги остварат целите и приоритетите на јавната политика, како и на барањата на граѓаните за подобар квалитет и поголема достапност на јавните услуги и јавните добра со поголема ефективност и транспарентност на владата. За транзиционите, а посебно за економиите во развој, прогресот во достигнување на овие стратешки цели е предуслов за постигнување на нивните долгорочни развојни цели.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација на кандидатот м-р Мишо Николов со наслов „Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија” е конципирана во: воведен дел, две тематски поглавја, заклучок, користена литература и прилози. Генерално, трудот има опфатено теоретски дел посветен на принципите за управување со јавните финансии; принципи на „добро“ управување со јавните финансии во Република Македонија; одржливост на фискалната политика како и анализа на фискалната политика и фискална одржливост на буџетот на Република Македонија.

Воведниот дел ги содржи основните хипотези и целите на истражувањето, методолошкиот пристап во истражувањето, како и причините за поставувањето на оваа проблематика и значењето на оваа проблематика во науката.

Предмет на анализа на првиот дел од оваа докторска дисертација претставува теоретската анализа на принципите на управување со јавните финансии, со практичен осврт на почитувањето на овие принципи во Република Македонија. Притоа, првиот дел е поделен на две глави, од кои првата глава ги истражува теоретските принципи за добриот менаџмент со јавните финансии, додека втората глава е фокусирана на анализа на практичната примена на овие принципи во Република Македонија.

Доброто управување со јавните финансии во рамките на Централниот буџет на државата инкорпорира неколку аспекти:

- фискална транспарентност, која се однесува на отвореноста на структурата и функциите на владата кон јавноста, одговорност на владата, поврзаност на владата со останатиот дел од економијата, отчетност на владата, правење фискални проекции;
- стабилност на јавните финансии, која ја нагласува потребата од стабилност и одржливост на јавните финансии на среден и долг рок, ефикасни релации меѓу буџетските корисници, менаџирање на потенцијалните ризици и ефикасен систем на буџетирање и финансиска контрола;
- ефикасна и ефективна фискална политика, која ја потенцира ефикасноста во алокацијата на ресурсите (раководејќи се од економски принципи и политичките приоритети на владата), ефективноста на менаџментот во поглед на постигнатите резултати, давање отчетност за постигнатите перформанси, користење мониторинг, евалуација и ревизија со цел подобрување на ефективноста и ефикасноста во иднина;
- интегриран буџет и буџетски процес, што подразбира јасно дефинирање на одговорностите и задачите на извршните тела одговорни за спроведување на фискалната политика и вклучување на сите приходи и расходи во единствен буџет;

- среднорочно фискално планирање, што подразбира подготовка на годишниот буџет во согласност со среднорочната фискална рамка;
- воведување на планирање на буџетот ориентирано спрема резултатите, што подразбира воспоставување на јасни цели и очекувани резултати за секоја институција одговорна за спроведување на фискалната политика;
- воведување на ефективна и ефикасна финансиска контрола и мониторинг на извршувањето на фискалната политика.

Потребата и значењето на доброто управување со јавните финансии е повеќекратно:

- јавните финансии се клучни за секоја национална економија (пред сè, имајќи ја предвид благосостојбата на населението);
- фискалната стабилност и одржливост е неопходна за ефикасен развој како на националната, така и на глобалната економија;
- неадекватниот систем на менаџмент со јавните финансии го отежнува развојот на националната и на глобалната економија;
- транспарентноста во управување со јавните финансии е клучна за постигнување меѓусебна доверба и сигурност.

Притоа, покрај анализата на управувањето со јавните финансии и принципите на добро владеење, во рамките на истражувањето во втората глава е направена и анкета со претставници од Министерството за финансии, со едно министерство во рамките на Владата на Република Македонија (Министерството за транспорт и врски), претставници од два вонбуџетски фонда и три органи (буџетски корисници) во состав на централниот буџет и едно јавно претпријатие.

Вториот дел од докторската дисертација, исто така, е поделен на два дела, при што во првиот дел се претставени теоретските аспекти на одржливата фискална политика, како еден од принципите на доброто управување со јавните финансии, додека во втората глава, теоретски и аналитички е обработена одржливоста на фискалната политика во Република Македонија и нејзиниот придонес за стабилна макроекономска состојба и економскиот раст.

Фискалната политика претставува дел од интегрираната економска политика на една држава одговорна за водење и контрола на оданочувањето и потрошувачката на јавните финансии. Традиционално, фискалната политика извршува три основни функции, и тоа: алокација, дистрибуција и стабилизација. Алокацијата претставува процес на распределба на употребата на расположливите ресурси. Дистрибуцијата претставува процес на приспособување на дистрибуција на доходот на начин кој општеството го смета за фер, додека стабилизационата функција овозможува поддршка во остварувањето на макроекономските цели во насока на остварување висок економски раст со ниска и стабилна инфлација и одржливи надворешни сметки.

Влијанието на фискалната политика врз економската активност, преку потрошувачката и мобилизацијата на ресурсите, силно влијае врз алокацијата на ресурсите и производството на приватниот сектор и воедно претставува фокус на истражувањето на вториот дел од дисертацијата. Фискалната политика влијае врз економската активност главно на два начина: преку влијание врз основните макроекономски индикатори и преку микроекономскиот пристап, односно преку креирањето на стабилни и доверливи владини институции со цел да креира поволна бизнис-клима.

Кандидатот теоретски и аналитички го анализира влијанието на фискалната политика и врз инфлацијата, со квантитативна анализа. Исто така, детално е анализирано и влијанието на фискалната политика врз екстерните сметки и девизните резерви.

Во тезата, теоретски и емпириски е испитана и одржливоста на фискалниот дефицит во нашата земја и тоа на среден и на долг рок. Имено, одржлив фискален дефицит се смета оној дефицит кој може да се финансира без да креира инфлациони притисоци и не придонесува за пораст на јавниот долг, а воедно придонесува монетарната политика на централната банка да биде стабилна, без притисоци на девизниот курс и каматните стапки.

За да се определи колкаво е влијанието на цикличните флукуации врз буџетското салдо, пресметана е и цикличната компонента на буџетот, односно дадени се претпоставки во врска со состојбата на салдото на буџетот доколку реалниот БДП е на неговата трендна патека на растеж, односно доколку не постои јаз помеѓу остварениот (предвидениот) и потенцијалниот аутпут.

Дисертацијата содржи и аналитички пресметки на потенцијалниот економски раст на Република Македонија преку употреба на два метода, Hodrick Prescott метод и метод на вкупна факторска продуктивност. Вакавата анализа го покажува потенцијалот на македонската економија и ја утврдува разликата помеѓу актуелниот и потенцијалниот економски раст во вид на аутпут јаз (output gap).

Во рамките на аналитичките пресметки, кандидатот го утврдува и влијанието на цикличната компонента на буџетскиот дефицит со што е пресметан и циклично приспособениот буџетски дефицит. Циклично приспособениот буџетски дефицит е макроекономска варијабла која е детално анализирана во трудот. Ваквиот начин на утврдување и прикажување на приспособениот буџетски дефицит е во согласност со аспирацијата на Република Македонија за членство во Европската унија, каде што “циклично приспособениот дефицит” е потребно е да не биде поголем од 3%, што е во насока на исполнување на мастриските критериуми.

Во заклучните согледувања, кандидатот м-р Мишо Николов ги сублимира и ги презентира клучните наоди, заклучоци и препораки од теоретските и апликативните истражувања на докторската дисертација.

3. Оцена и предлог

Врз основа на внимателното проучување на изнесената содржина на докторската дисертација на кандидатот м-р Мишо Николов со наслов „Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија”, Комисијата оцени дека докторската дисертација е поставена на современ и оригинален приод и е исклучително содржаен и комплексен труд. Докторската дисертација обработува современа и актуелна проблематика од областа на јавните финансии.

Дисертацијата се одликува со оригинален пристап кон дефинираниот проблем на истражување и мошне успешно ги инкорпорира научниот и стручниот третман на јавните финансии, со посебен осврт кон менаџирањето на јавните финансии. Трудот заслужува посебно внимание пред сè и поради неговата актуелност и методолошкиот пристап во истражувањето кој може да се оцени како интегрален, целисходен и исцрпен според обемот на обработениот материјал користен во истражувањето. Концепциски, дисертацијата претставува заокружен систематски приказ на теоретските и практичните искуства од сферата на јавните финансии, поточно принципите за ефикасно управување со јавните финансии.

Имајќи ги предвид изнесените ставови, Комисијата беше едногласна во заклучокот дека кандидатот м-р Мишо Николов во својата докторската дисертација под наслов „Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија” целосно успеал да одговори на предизвикот што го поставил при дефинирањето на предметот на истражување. Појдовните тези успева мошне успешно да ги развие со аргументирани заклучоци, со свои оригинални ставови и со јасни препораки за подобрување и унапредување на менаџментот со јавните финансии во Република Македонија во насока на долгорочна одржливост на фискалната политика на Република Македонија.

Врз основа на претходното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Принципи на управување со јавните финансии, со осврт на стабилноста и долгорочната одржливост на буџетската политика на Република Македонија”, и
2. на кандидатот м-р Мишо Николов да му се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оцена и одбрана на
докторската дисертација

1. Д-р Биљана Ангелова , с.р.
2. Д-р Снежана Костадиноска Милошеска, с.р.
3. Д-р Климентина Попоска, с.р.
4. Д-р Диана Бошковска, с.р.
5. Д-р Елена Давитковска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

„ИСЛАМСКИ ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ И ИНСТИТУЦИИ - СО СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ САУДИСКА АРАБИЈА”, ОД М-Р ДРИТА МАЛИЧИ ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Дрита Маличи со наслов „Исламски финансиски пазари и институции - со студија на случај Саудиска Арабија“, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 94. седница одржана на 3.7.2013, донесе Одлука 02-1348/12 за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација, во состав:

6. д-р Снежана Милошеска-Костадиноска
7. д-р Билјана Ангелова
8. д-р Климентитна Попоска
9. д-р Неда Петроска-Ангеловска
10. д-р Наташа Данилоска.

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, до Научниот совет на Економскиот институт, го доставуваат следниов;

ИЗВЕШТАЈ

2. Општи согледувања

Кандидатот м-р Дрита Маличи во својата докторска дисертација „Исламски финансиски пазари и институции-со студија на случај Саудиска Арабија“ обработува комплексна проблематика од областа на меѓународните финансии. Истражувањето е насочено кон основните принципи на исламското финансирање, исламското банкарство и исламскиот финансиски пазар, исламските финансиски институции, развојот и функционирањето на исламското финансирање и неговата улога во економијата. Исламскиот финансиски пазар е огромен пазар во пораст со значаен потенцијал на клиенти. Исламските финансиски институции, односно исламските банки, се втемелени врз почитувањето на принципот на исламскиот закон-Шеријатот. Оттука произлегува спецификата на исламскиот финансиски систем. Имено, тој е ослободен од интерес, како општо јадро на финансиите. За разлика од конвенционалниот финансиски/банкарски систем, кој се фокусира на економските и финансиските аспекти на трансакциите, исламскиот бизнис модел става акцент на етички, морални, социјални и верски димензии на трансакциите, како средство за да се постигне пожелна распределба на богатството, економската и социјалната правда и на ширењето на исламската солидарност.

Во таа смисла поттикнува деловна активност со делба на ризикот, претприемаштво, почитување на сопственичките права, транспарентност и отчетност, целина на договорни обврски, обесхрабрува шпекулативно однесување. Врз овие основи на исламската економија, исламските банки функционираат како инвестициони банки кои прибираат депозити, односно голем дел од

активата им е врзана во инвестициони зделки. Делумно зделките се партнерски (Мударабах, Мушараках), лизинг (ицара), посреднички хартии од вредност (сукук), па дури и зделки кои се склучуваат за обезбедување идни трговски зделки, кои во голема мерка заличуваат на каматни договори или „долговно засновани структурирани аранжмани“.

Во таа смисла, оваа докторска дисертација претставува научен приказ на исламското финансирање, кое датира од одамна, се уште е недоволно познато и присутно во земјата, а предизвикува се поголем интерес во европските финансиски кругови. Основното истражувачко прашање е како исламското финансирање и врз вакви принципи работи ефективно и ефикасно и зошто со тек на време доаѓа до зближување со класичните финансии и пазари. За таа цел, значителен дел од трудот е посветен на теоретските изучувања за улогата и проблемите при функционирањето на исламските финансиски пазари и на неговото практично функционирање во Саудиска Арабија, како земја порта на исламските финансии во светот. Потоа, направен е осврт врз функционирањето на исламскиот пазар и исламските институции во најголемите финансиски центри во Европа, особено застапени во Велика Британија, Германија и Луксембург, како и поновите практики на Балканот и можностите за развој во Република Македонија.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација со наслов „Исламски финансиски пазари и институции - со студија на случај Саудиска Арабија“, поднесена од кандидатката м-р Дрита Маличи, се состои од вкупно 298 страници компјутерски обработен текст. Основниот текст структурно е поделен на: вовед, седум поглавја, заклучок и користена литература. Користената литература е наведена на 9 страници и содржи 157 релевантни библиографски единици, периодични списанија и интернет - страници.

Во воведниот дел од трудот е даден краток осврт на проучуваната проблематика, односно за местото и улогата на исламскиот финансиски систем во современата економија, базиран на класичните принципи на исламската религија. Понатаму е елаборирана актуелноста на проблематиката и од научен и од практичен аспект, а потоа се претставени предметот, целите на истражувањето и користениот методолошки приод.

Во првото поглавје, насловено **Исламски финансиски систем**, се пристапува кон дефинирање на исламскиот финансиски систем, се елаборираат неговите карактеристики и видови, исламските принципи на економијата, како и интерните и екстерните извори на финансирање во муслиманските земји. Потоа, во сите елементи на функционирање, се разработуваат исламските финансии низ практиката во Саудиска Арабија, која се смета како светска порта за исламските финансии.

Во второто поглавје, кое носи наслов **Принципи и правила на исламското финансирање**, се обработуваат принципите кои мора да ги почитуваат исламските финансиски институции, исламските меѓународни регулаторни тела и моделите на исламско финансирање. Принципите на исламскиот финансиски систем го оправдуваат само збогатувањето како резултат на работа или претприемачки активности, како и наследство и подароци. Според нив, не е дозволено размена на нееквивалентна сума на пари, како во случајот на кредитните трансакции. Прифатливо е финансирање на принципи на заедничко вложување и поделба на профитот и загубата. Банкарскиот приход не зависи од каматните стапки, туку од деловниот успех во кој се пласирани средствата. Од исламските меѓународни регулаторни тела, разработени се Сметководствената и ревизорска организација, Шеријатскиот одбор за финансиски услуги, Центарот за управување со ликвидност, Меѓународната организација за проценување и други организации.

Потоа, во овој дел се разработени моделите на исламско финансирање, кои се среќаваат и во конвенционалните финансии, но имаат сосема нови називи, како: мушарака (партнерство), мурабаха (претприемништво), мудареба (продажба по нарачка), ал салам (авансно финансирање), истисна (финансирање на занаетчиј), иџара (лизинг) и кард ел хасан (бескаматен заем).

Основни карактеристики на исламскиот финансиски пазар е насловот на третото поглавје. Во ова поглавје е направена паралела помеѓу конвенционалниот и исламскиот монетарен систем и пазари. Разликата, евидентно произлегува од изворите на исламската религија која е преточена во исламската монетарна политика, вредноста на парите, шеријатската валута и менаџментот. Таа, пак, од своја страна води кон сосема друг пристап кон исламскиот пазар на капитал, на кој се тргува со слични финансиски инструменти, но усогласени со шеријатските правила.

Четвртото поглавје носи наслов **Исламски финансиски институции**. Во него е направен целосен осврт на исламските банки. Поглавјето започнува со регулативниот и контролниот систем воспоставен од страна на централните банки, ги посочува разликите меѓу конвенционалните и исламските банки, а продолжува со разработка на поединечните функции на исламските банки, предоминантно како инвестициони посредници и снабдувачи на ликвидност. Потоа се разработени одредени оперативни прашања и перформанси на исламските банки врзани за нивните главни функции, меѓу кои посебно место има стратегијата за управување со ризици.

Петтото поглавје, насловено **Модели на финансирање во исламски бизнис**, ги третира исламското комерцијално банкарство и другите модели за мобилизација на финансиски ресурси, осврнувајќи се посебно на улогата на Исламската банка за развој и заедничките фондови кои имаат голема улога во стратегиите за развој на исламските земји.

Во шестото поглавје е разработена **оперативната структура за исламско акционерско финансирање**. Оваа разработка произлегува од фактот дека акционерството има посебно важна улога во исламското финансирање и дека оперативните структури се приспособени на исламските начела. Посебно внимание во ова поглавје е посветено на краткорочните финансиски инструменти и на работата на Саудиската берза – Тадавул и Саудиското биро за кредитирање.

Во седмото поглавје се презентирани резултати од емпириското истражување спроведено од страна на кандидатката. Имајќи ја предвид комплексноста на истражуваната тема, користени се неколку квалитативни истражувачки техники. Имено, заради компарирање и експлицитно согледување и сублимирање на основните разлики меѓу конвенционалното и исламското банкарство, употребен е методот студија на случај. За истражување на можноста на практикување на исламското банкарство во Република Македонија, применет е методот на семи – структурно интервју, спроведен меѓу етаблирани експерти од областа финансии. Специфично во оваа докторска дисертација е што семи – структурното интервју е изведено на два различни примерока, еден на експерти по финансии од Република Македонија, еден на меѓународни финансиски експерти.

Во заклучокот се сублимирани и прикажани резултатите од истражувањето и изнесени се заклучоците кои произлегуваат од трудот.

3. Оцена и предлог

Членовите на Комисијата внимателно ја проучија поднесената докторска дисертација на кандидатката м-р Дрита Маличи под наслов „Исламски финансиски пазари и институции-со студија на случај Саудиска Арабија“ и сметаат дека таа претставува содржаен труд со посебен фокус

на меѓународните финансии. Трудот содржи теориска основа и методолошка рамка кои обезбедуваат релевантна основа за соодветно третирање на поставените прашања.

Комисијата цени дека преку оваа дисертација, кандидатката м-р Маличи одговорила на поставената хипотеза и ги детектирала основните карактеристики и тенденции на исламските финансии. Комисијата, исто така, цени дека особен придонес на трудот е сознанието до кое стигнала кандидатката Маличи, а, имено, дека исламските финансии успешно функционираат, особено за време на кризите и се носат со неисламските финансии и во најразвиените финансиски средини, води кон силна меѓусебна конкуренција, што во крајна линија ќе продуцира состојба на доближување на двата типа финансии или кон похуман однос на конвенционалните финансии кон клиентите.

Комисијата е едногласна во констатацијата дека во докторската дисертација од особена вредност е спроведеното емпириско истражување, посебно делот посветен на студијата на случај, односно Саудиска Арабија. Имено, во оваа држава, исламскиот финансиски систем е на многу високо ниво на развој, а што е уште поинтересно, успешно коегзистира со конвенционалниот финансиски систем, па неговата анализа претставува одлична основа за компарирање на обата финансиски система, извлекување на заклучоци и генерализирање на сознанијата. Дополнителна оригиналност на трудот му даваат и спроведените семи – структурни интервјуа бидејќи преку нив се прибрани примарни податоци од релевантни домашни и меѓународни финансиски експерти, чијашто анализа ги идентификува и ги сублимира најзначајните тешкотии, но и можности за развој на исламското банкарство во Република Македонија.

Во истражувањето, кандидатката м-р Маличи користи обемна домашна и странска литература. Дополнително, таа има солидно познавање и добро владее со методологијата на научноистражувачката работа, како во конципирање на појдовната теориско-методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето. Резултатите од истражувањето во дисертацијата можат да најдат непосредна примена во практиката, а воедно отвораат можност за понатамошни истражувања.

Имајќи ги предвид претходно изнесените ставови, Комисијата констатира дека кандидатката м-р Дрита Маличи, во својот труд, успеала да одговори на предизвиците што ги поставила при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува мошне успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Комисијата цени дека докторската дисертација „Исламски финансиски пазари и институции - со студија на случај Саудиска Арабија“ по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оценка на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

3. да го прифати извештајот со позитивна оценка за поднесената докторска дисертација „Исламски финансиски пазари и институции-со студија на случај Саудиска Арабија“,
4. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација, а на кандидатката м-р Дрита Маличи да и се допушти јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оцена на докторската дисертација

Д-р Снежана Милошеска-Костадиноска, с.р.

Д-р Билјана Ангелова, с.р.

Д-р Климентитна Попоска, с.р.

Д-р Неда Петроска-Ангеловска, с.р.

Д-р Наташа Данилоска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА НАСЛОВ „ЈАВНАТА ДИПЛОМАТИЈА И
БРЕНДИРАЊЕТО НА ДРЖАВАТА ВО ПРОЦЕСОТ НА ПРИСТАПУВАЊЕ КОН
ЕВРОПСКАТА УНИЈА” ОД М-Р ТОНИ ПАВЛОВСКИ, ПРИЈАВЕНА ВО ИСППИ ВО
СКОПЈЕ

На својата седница од 13. 11. 2013, Научниот совет на ИСППИ формираше Комисија за оцена на докторскиот труд на кандидатот м-р Тони Павловски под наслов „Јавната дипломатија и брендирањето на државата во процесот на пристапување кон Европската унија”, во состав: проф. д-р Емилија Симоска - ментор, проф. др Петар Атанасов, проф. д-р Ганка Цветанова, доц. д-р Елеонора Серафимовска и доц. д-р Бојана Наумовска. По прегледот на трудот, Комисијата го поднесува следниов

Извештај

Докторскиот труд „Јавната дипломатија и брендирањето на државата во процесот на пристапување кон Европската унија” се состои од 230 страници компјутерски обработен текст (227 страници основен текст и литература). Текстот е поделен на Вовед и четири глави: И. Поим и дефиниции за јавната дипломатија и националното брендирање, ИИ. Анализа на организацијата и нормативната рамка на составните елементи на националното брендирање во Република Македонија, ИИИ. Истражување на имиџот и перцепциите на Република Македонија помеѓу странски респоденти (16 јуни 2013 – 4 јули 2013) и ИВ. Општи заклучоци и дискусија.

Во воведот, авторот ги наведува основните причини за појавата на брендирањето на државата како смислена активност за градење на поволни перцепции и асоцијации за државата не само со цел привлекување на странски инвестиции, туристи и остварување на поголем извоз, туку и за пропагирање на политичките и културните вредности и достигнувања. Тоа ги вклучува и инструментите и методите на јавната дипломатија. Авторот посочува на искуството на земјите од Централна и Источна Европа кои по ослободувањето од идеолошките граници го воочија значењето и влијанието на имиџот на нацијата и перцепциите на надворешната публика за државата. Во воведот се вклучени: проблемот на истражувањето, истражувачките прашања, хипотезите и значењето на докторскиот труд. Истражувачките прашања се однесуваат на карактерот на врската помеѓу концептот на јавна дипломатија, како специфична форма на односи со јавноста, и концептот на национално брендирање. Основната хипотеза е дека јавната дипломатија е субординативно позиционирана наспроти пошироката стратегија за национално брендирање. Дисертацијата се обидува да одговори на прашањето дали во Република Македонија постои смислен концепт и организиран напор за национално брендирање и дали и во колкава мера е воспоставена органска врска помеѓу надлежните сектори и чинители. Целта на истражувањето е да се даде придонес првенствено во практиката на јавната дипломатија и националното брендирање со неопходниот степен на академска анализа на најдобрите практики усвоени во јавната дипломатија, особено во

контекст на процесот на пристапувањето кон Европската унија. Во воведот се најавува истражување на имиџот на Македонија кај една целна група на квалификувани странски респоденти кои се занимаваат со прашања на Балканот (дипломати, функционери на ЕУ, новинари, истражувачи и претставници на невладиниот сектор). Авторот очекува дека резултатите ќе ги збогатат сознанијата за изградените перцепции во однос на националното брендирање, додека културната промоција, привлекувањето странски директни инвестиции, извозната промоција и јавната дипломатија ќе бидат ползувани за изградба на позитивен имиџ на Република Македонија.

Во **првата глава**, авторот ја поставува теориско-концепциската рамка за брендирањето и јавната дипломатија. Притоа, даден е историски осврт на постоење на свест за значењето на перцепциите на странските публики во градењето на односите помеѓу државите којашто резултира со појавата на јавната дипломатија. Како појдовна точка за истражување на поимот на јавната дипломатија е земена традиционалната дипломатија, при што се идентификуваат разликите помеѓу традиционалната и јавната дипломатија. Во овој дел е обработен и концептот на новата јавна дипломатија и влијанието на интернетот и посебно на социјалните медиуми. Авторот го обработува и односот помеѓу јавната дипломатија и: пропагандата, националното брендирање и надворешните културни односи. Во оваа глава се обработени и поимот и дефинициите за националното брендирање. Изнесена е и критиката на употребата на брендирањето во јавните политики, при што особено се укажува на несоодветност со праксата на доброто владеење. На крајот од оваа глава се анализирани и причините поради кои се смета дека нациите ќе продолжат свесно и смислено да го обликуваат и преобликуваат својот идентитет, како потреба наметната од промена на реалноста и потребата да се проектира симболично кон сите публики вистинската промена.

Втората глава се однесува на анализа на организацијата и нормативната рамка на составните елементи на националното брендирање во Република Македонија. За секој поединечен елемент, врз основа на документарна анализа и спроведени интервјуа, се изведени заклучоци од аспект на ефектите на преземените активности и концептот на национално брендирање.

Анализата на организациската поставеност и нормативната рамка за културната промоција во Република Македонија, од аспект на изградба на национален бренд, го доведува авторот до заклучок дека на институционално ниво постојат значителни структурирани активности за промоција на културата на Република Македонија во странство. Притоа не е идентификувана активна примена на концептот на национално брендирање.

Анализата на македонската промоција на странски инвестиции од аспект на изградба на национален бренд укажува на постоење комплексна организација со еволутивен карактер, како и континуираното зајакнување на кадровските и буџетските ресурси. Идентификувани се релевантните делови на организацијата. Кандидатот ја анализира и улогата на Министерството за надворешни работи во активностите за привлекување на директни инвестиции. Укажано е на фундаментални разлики во перцепциите на политичката и експертската јавност во однос на користената методологија и ефектите од примената на алатките. Од аспект на брендирањето, авторот констатира отсуство на интегриран пристап кој

би ги вклучил и аспектите на културната промоција, јавната дипломатија и туристичката промоција.

Авторот констатира примена на прва генерација на продукти на јавната дипломатија со еднонасочен карактер и недостиг на интеракција со факторите кои го формираат јавното мислење. Анализата утврди интеракција со другите сектори, пред се со секторот култура, како и постоење свест за концептот на националното брендирање, но без формални спреги. Авторот одговара на едно од главните истражувачки прашања, при што констатира дека јавната дипломатија не го вклучува брендирањето, ниту пак му е подредено, заради отсуството на програмиран концепт.

Од аспект на проблематиката на национално брендирање, кандидатот утврдува дека не постојат елементи кои би укажале на примена на формален концепт за поврзување со другите сектори.

Во **третиот дел** се поместени резултатите од спроведеното истражување на имиџот и перцепциите на Република Македонија помеѓу странски респоденти реализирано во периодот 16 јуни 2013 – 4 јули 2013. Групата на испитаници е висококвалификувана и ја сочинуваат владини претставници, претставници на меѓународни организации како Европската комисија и Европскиот парламент, новинари кои обработуваат теми од проширувањето на Европската унија и Балканот, претставници на меѓународни истражувачки центри и студенти на студии по меѓународна политика и односи. Кандидатот ги идентификува перципираните клучни предизвици на патот кон европската интеграција, перцепциите за Република Македонија како туристичка дестинација, перцепциите за Република Македонија како земја со препознатливи индустриски и земјоделски производи, перцепциите за Република Македонија како земја-дестинација за странски директни инвестиции, перцепциите за Република Македонија како земја со препознатлива надворешна политика и перцепциите за културните атрибути од аспект на националниот бренд. На крајот, авторот ги утврдува етаблираните асоцијации за Република Македонија, како и општиот впечаток за имиџот на Република Македонија помеѓу испитаниците.

Во последниот, заклучен дел насловен **Општи заклучоци и дискусија**, авторот ги презентира своите наоди од спроведените истражувања.

МИСЛЕЊЕ

Трудот на м-р Тони Павловски под наслов „Јавната дипломатија и брендирањето на државата во процесот на пристапување кон Европската унија” ги исполнува сите критериуми за самостојно изработена докторска дисертација. Темата која е избрана е оригинална и особено актуелна, а досега научно необработувана кај нас, заради што трудот ќе има несомнена научна, но и практична примена. Методологијата е коректно избрана а техниките применети во емпириското истражување се аплицирани на релевантен примерок кој овозможува валидни научни заклучоци.

Кандидатот исклучително добро ја владее проблематиката и теоријата и основните поими кои ги анализира. Од овие причини, Комисијата му предлага на Научниот совет да го прифати овој извештај и да закаже одбрана на докторскиот труд.

Комисија:

Проф. д-р Емилија Симоска – ментор, с.р.

Проф. др Петар Атанасов - член, с.р.

Проф. д-р Ганка Цветанова – член, с.р.

Доц. д-р Елеонора Серафимовска – член, с.р.

Доц. д-р Бојана Наумовска – член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ОД
НАУЧНАТА ОБЛАСТ БОЛЕСТИ КАЈ НЕПРЕЖИВНИ ЖИВОТНИ НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на седницата одржана на 6 .XII 2013 година, донесе Одлука бр. 0201-4393/3, со која се формира Рецензентска комисија во состав:

1. д-р Димитар Кузмановски, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во пензија,
2. д-р Вања Крстиќ, редовен професор на Ветеринарниот факултет во Белград, од Универзитетот во Белград,
3. д-р Дине Митров, вонреден професор, на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,

со задача да изврши рецензија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област болести на непреживни животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Откако ја прегледа доставената документација, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област болести на непреживни животни, објавени во весниците „Нова Македонија“ на 9/10. XI 2013 година и „Коха“ 8. XI 2013 година, се пријави единствено д-р Горан Николовски, вработен како доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Пријавениот кандидат ги има приложено потребните документи со кои ги исполнува сите услови предвидени со Законот за високото образование и објавениот конкурс.

1. Биографски податоци на кандидатот

Доц. д-р Горан Николовски е роден на 12. V 1968 година во Битола, Р. Македонија. Основното образование и средното ветеринарно училиште ги завршил во Битола. Започнал да студира во 1987 год. на Ветеринарниот факултет во Сараево, БиХ, а од учебната 1989/90 год. го продолжил своето студирање на Ветеринарниот факултет во Загреб, Хрватска, каде што и дипломирал на 14. I 1994 год.

На 28. X 1994 год. е избран за помлад асистент на Катедрата за внатрешни болести кај непреживни животни (договор бр. 08-356). Со Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр 698 од 29. XII 1997 год. е преизбран во звањето помлад асистент.

Постдипломските студии ги запишал на Ветеринарниот факултет во Скопје, на секторот свињарство, во групата болести на свињите во учебната 1995/96 год. На 16. II 2001 година го одбрал магистерскиот труд под наслов „Испитување на титарот на антитела против класична свинска чума при вакцинација со различни комерцијални вакцини“ и се стекнал со звањето магистер на ветеринарни науки.

Врз основа на рефератот објавен во Билтен бр. 803 од 26. IV 2002 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избран во звањето асистент (Одлука на ННС бр. 0202-190 од 13. V 2002), а преизбран е во истото звање согласно со рефератот објавен во Билтенот бр. 892 од 1. III 2006 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Одлука на ННС бр 0201-1001/3 од 27. III 2006).

На 23. II 2009 год. успешно ја одбранил докторската дисертација под наслов „Ниво на олово и кадмиум кај кучиња од урбани и рурални средини во Република Македонија“, со што се стекнал со научен степен – доктор на науки од областа на ветеринарната медицина. Врз основа на рефератот објавен во Билтен бр.962 од 15. IV 2011 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ е избран во наставно-научно звање-доцент по предметот внатрешни болести кај непреливни животни (Одлука на ННС бр.0201-2146/2 од 18. V 2009 год.).

2. Наставно-образовна дејност

Кандидатот доц. д-р Горан Николовски во изминатиов период совесно и квалитетно ја изведува теоретската и практичната настава во интегриран прв и втор циклус на студиската програма по ветеринарна медицина на задолжителните предмети: здравствена заштита кај домашни миленици и копитари и внатрешни болести кај домашни миленици и копитари. Истовремено ги спроведува наставните програми по изборните предмети: кинологија, клиничка исхрана на кучиња и мачки и промени во лабораториски профил кај заболувања на домашните миленици. Освен задолжителните и изборните предмети, Наставно-научниот совет со одлуки му ја доделува наставата по предметите основи на клиничка и лабораториска дијагностика и клиничка практика кај домашни миленици.

Доц. д-р Горан Николовски е коавтор на учебникот „Колики кај коњите“, кој е позитивно рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 973 од 2. XI 2009 год. Кандидатот доц. д-р Николовски е коавтор на учебното помагало-скрипта под наслов „Најчести заболувања на кожата кај кучиња и мачки“ (Одлука на Наставно-научниот совет бр. 0201-1478/5-1 од 9. IV 2011 год.).

Исто така, во изминатиов период, кандидатот доц. д-р Горан Николовски, извршуваше настава на трет циклус-докторски студии, кои се акредитирани со решение од Одборот за акредитација на високото образование на Р. Македонија бр. 12-95/5 од 4. III 2011 год. На третиот циклус студии тој ја спроведува наставата по предметите ветеринарна лабораториска медицина, нутриционистички нарушувања кај домашни миленици, болести на панкреас кај домашни миленици и лабораториска дијагностика на внатрешни заболувања кај малите животни. Член е на Советот на студиска програма од трет циклус на студии-ветеринарна медицина во состав на Школата за докторски студии (Одлука на Наставно-научниот совет бр. 0201-1478/4 од 9. IV 2011 год.).

Во изминатиов период, доц. д-р Николовски, во рамките на Универзитетската ветеринарна болница, има организирано и спроведено три работилници-континуирани едукации за доктори по ветеринарна медицина на тема „ЕКГ-дијагностика на кардиоваскуларни заболувања“ (потврда бр. 03-3867

од 14. X 2013 год.). Исто така, доц. д-р Горан Николовски бил и ментор на седум дипломски работи.

Со својата работа, доц. д-р Горан Николовски активно придонесувал во креирањето и подобрувањето на наставниот план и програма на Факултетот за ветеринарна медицина преку учество во Комисијата за самоевалуација на факултетот (Одлука на Наставно-научниот совет бр. 0201-927/9 од 24. II 2011 год.), како и учество во две комисии за спроведување на студентска анкета за квалитетот на наставниот процес на Факултетот (Одлука на Наставно-научниот совет бр. 0201-246/7 од 4. II 2010 год. и Одлука бр. 0201-927/14-4 од 24. II 2011 год.).

3. Научни и стручни трудови

Кон својата пријава, кандидатот доц. д-р Горан Николовски ги поднесе следниве објавени трудови:

- до реизборот во звањето помлад асистент, тој изработил 2 труда кои се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 698 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 29. XII 1997;
- до изборот во звањето асистент, кандидатот изработил други 3 труда кои се рецензирани и објавени во Билтенот 803 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 26. IV 2002;
- до реизборот во звањето асистент, кандидатот изработил 3 труда кои се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 892 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 01. III 2006;
- до изборот во звањето доцент, кандидатот изработил 2 труда кои се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 962 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 15. IV 2011.

Трудови за рецензирање:

1. **Nikolovski G.:** New approach to education of clinical subject with retrospective to disease of companion animal. International scientific conference “Knowledge- capital of the future” Ohrid XI, 26-29 2009; pp. 232-243.

Во овој труд, главна цел претставува изнесување на искуството кое го има авторот поврзано со предавања од страна на лица од сродни научни области, особено поврзани со практичната настава на клиничките предмети. Според авторот, ова искуство добиено за време на додипломската настава претставува иницијална можност за организирање на наставата од трет циклус на студии со стручни лица од сродните научни области.

2. Ilieski V., Pendovski L., Trojacanec P., Ilievska K., **Nikolovski G.**, Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 295; 2010.

Во овој труд се пластинирани респираторниот и гастроинтестиналниот систем од куче со модифицирана S-10 метода и тие се поставени на неговиот скелет. Ендоскопските испитувања се изведени со ендоскопска сонда со 7-9 mm дијаметар

и бронхоскоп со 2,2 mm дијаметар на сондата. Кај пластинираниот модел, голтникот и отворите на хранопроводот и дишникот се лесно пристапни за влез на сондите. Постои умерено проширување на хранопроводот кое овозможува да се евалуира неговата лигавица. Анализирани се отворите на желудникот и неговата лигавица. Заклучено е дека изучувањето на техниката за ендоскопски испитувања на анимален модел од пластинирано куче е соодветна замена за ендоскопија на живо животно овозможувајќи примена на 3P' концептот за заштита на животни во едукативни процеси.

3. **Nikolovski G.**, Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. Abstract book of days of veterinary medicine pp. 25, 2010, 28-30 October, Ohrid, R. of Macedonia.

Во овој труд, авторите ги опишуваат промените кај пациент предизвикани од дегенеративните промени на делови од 'рбетниот мозок, манифестирани со нервен дефицит, промени во рефлексите на задни екстремитети како и прогресивноста на заболувањето. Со оглед на карактерот на промените, примената на терапијата е во правец на редукција на симптомите, преку инхибиција на процесите на демиелинизација, но и соодветна физикална терапија.

4. Naumovska G., **Nikolovski G.**, Atanaskova E. The impact of the curent emotional state of students on achievement test tasks from clinical subject. Days of veterinary medicine pp 26, 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia.

Во овој труд, авторите ја испитувале моментната емотивна состојба кај студентите и нивните постигнувања на испити, но и зајакнувањето на позитивно индуцираната афективна состојба кај студентите пред почеток на испитите. Авторите изнеле заклучок дека со зголемување на позитивно емотивното расположение кај студентите на испит се постигнуваат подобри резултати. Според авторите, особено било значајно подобрувањето на соработката помеѓу наставникот-студентот-пациентот преку позитивниот приод кон студентот и отсуство на анксиозност кај нив што резултира со позитивниот приод кон клиничката практика и работата со пациентите.

5. Stefanovska Jovana, Naletoski I., **Nikolovski G.**, Kocovski Z. Prevalence and main aspect of diagnosis, treatment and prevention of canine leishmaniasis in R. Macedonia. Days of veterinary medicine, pp 14 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia.

Авторите го презентираат своето искуство во врска со појавата на лајшманијаза кај кучињата во текот на повеќегодишното истражување. Презентираат дека вистинската превалентност од 28,2 % на лајшманијазата кај сите видови кучиња одгледувани за различна намена, ја вбројуваат Р. Македонија во ендемична земја за ова заболување. Исто така, тие го опишуваат нивното клиничко искуство во однос на симптоматологијата, дијагностиката и тераписката разноликост на ова заболување.

6. Kocevski Z., Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Stefanovska J. Presence of *dirofilaria repens* in profesional dogs in the region of Skopje diagnosed with the KNOTT modified technique. Days of veterinary medicine, pp 26 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia.

Во овој труд, авторите ги анализираат резултатите од испитувањето на 39 професионални кучиња сместени во кафезни објекти, за присуство на нематодите од родот филаријаза. Кај осум кучиња, или 20,5 % од испитаните кучиња, имале позитивен наод на диروفиларијаза која особено е значајна во региони со високи подземни води. Сместувањето на службените кучиња во област со високи подземни води претставува можност за нивна континуирана изложеност кон различни видови на паразити, вклучително и диروفиларијата.

7. **Nikolovski G.**, Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. (2010) Mac. Vet Rew. Vol 33, No. 1 pp 33-37.

Во овој труд се опишани карактеристиките на заболувањето и искуството на авторите со кое е следена состојбата на дегенеративната миелопатија кај пациент. Имено, долготрајните процеси на дегенеративни нарушувања во мозочното ткиво на 'рбетниот столб директно влијае на текот на клиничката слика. Затоа, примената на новите методи за испитување на цереброспиналната течност, авторите ја сметаат за есенцијален приод во контролата на развојот и текот на ова заболување. Преземените терапевски постапки на авторите ја дополнуваат можноста на намалување на ефектите на дегенеративното мозочно ткиво врз развојот на клиничката слика, а со тоа и подобрувањето на квалитетот на живот кај пациентите.

8. Stefanovska J., Naletoski I., **Nikolovski G.**, Kochevski Z., Zivicnjak T., Martinkovic F.: Prevalence of visceral leishmaniasis among urban dogs in Skopje, R. Macedonia (2011) Second international southeastern and eastern parasitological society conference Zagreb Croatia 13-15 June.

Авторите ги презентирале своите искуства во однос на присуството на лајшманијазата кај кучињата во регионот на Скопје. Од вкупно 410 испитани серуми, 27,6 % се позитивни. Исто така, тие го опишале искуството со примена на ELISA-тестови за детекција на антилајшманијазните IgG имуноглобулини. Воедно го потенцираат фактот дека кај позитивните кучиња само 5,3% имаат присуство на одредени клинички знаци, додека останатите 96,4% не покажале присуство на какви било симптоми.

9. **Nikolovski G.**, Atanaskova E.: Use of canine hair samples as indicator of lead and cadmium pollution in the Republic of Macedonia. Bulgarian Journal of Veterinary Medicine (2011), 14, No 1 pp 57-61.

Во овој труд, авторите ги користат кучињата како биоиндикатори за загаденоста на околината во која се движат. Дополнително, користењето на влакната како продукт кој лесно се добива и одредувањето на присуството на тешките метали во

нив, претставува ефикасна постапка за оценување и компарирање на вредностите на присуството на тешките метали. Различното ниво на присуство на тешките метали во зависност од движењето во околината, ја потврдуваат потенцијалната корисност на кучињата како индикатор за одредување на присуство на контаминентите во непосредната човекова околина.

10. Atanaskova E., Kochevski Z., Stefanovska J., **Nikolovski G.**: Endoparasites in wild animals at the zoological garden in Skopje, Macedonia. *Journal of Threatened Taxa* July 2011 3(7) pp 1955-1958.

Во овој труд, авторите го опишуваат присуството на широкиот спектар на различни паразитарни инвазии кај животните од Зоолошката градина во Скопје. Авторите детално го објаснуваат начинот на лекувањето на овие инвазии, како и контролите за успешноста на спроведената терапија кај различните видови експонати. Дополнителен предизвик за авторите претставувал амбиенталниот фактор, кој уште повеќе може да ја усложни постапката за контрола на паразитарните заболувања.

11. Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Ulcar I., Enimiteva V.: Examination of the content of heavy metals in dogs from urban areas of Macedonia, using hair samples, *Veterinary World*, Vol.4 No.8 August 2011, pp 368-370.

Во овој труд, авторите ја испитувале содржината на контаминентите во влакна од кучиња кои живеат во урбани средини. Испитувањето на содржината на тешките метали ја извршиле со употреба на атомски апсорпционен спектрометар. Сигнификантноста на добиените резултати помеѓу различните урбани средини се движела од $< 0,05$ до $< 0,001$, што ја потврдува корисноста на кучињата за детерминација на контаминентите во биолошките продукти, во овој случај влакната. Според авторите, различните урбани средини имаат различно ниво на контаминација во околината што директно зависи од присуството на загадувачи.

12. Ilievska K., Trojachanec P., **Nikolovski G.**, Atanaskova E., Celeska I., Ulchar I.: Modified Toggle-Pin Technique in Salter-Harpis Type I Femoral Head Fracture Repair: Clinical Case. *Days of veterinary medicine, Ohrid Macedonia* 2011 p.p. 87-88.

Во овој труд, авторите го презентирале своето искуство преку употреба на различни методи на фиксација на фрактури на бутна коска, односно на главата на бутната коска. Користеле кранио-латерален приод до главата на бутната коска, со соодветна подготовка на ацетабулумот, при што се спроведува модифицирана фиксација со употреба на полиестерни сутури. Во постоперативниот период не биле забележани никакви компликации поврзани со хируршката техника или користениот материјал.

13. Kochevski Z., Stefanovska J., Atanaskova E., **Nikolovski G.**: A Survey of Gastro-Intestinal Parasites in Animals in Skopje Zoo, R. Macedonia, *Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia* 2011 p.p. 89-90.

Авторите ги опишале своите наоди за присуство на различните видови паразити во популацијата на животни во зоолошката градина. Најчесто присутни инвазии биле хелминтозните инвазии (34 % за 2008 год., 31 % за 2009 год.), но биле присутни и јајца од кокцидии, нематоди и стронгилоиди. Според авторите, присуството на гастроинтестиналните паразити кај животните во оваа Зоолошка градина претставува сериозен проблем кој редовно треба да се следи и контролира. Спроведувањето на адекватната терапија секогаш треба да биде во согласност со редовните контроли на видовите на паразитарни инвазии.

14. Ulchar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Trojachanec P.: Cytological Diagnostic of Canine Transmissible Venereal Tumor. Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 94-95.

Во овој труд, авторите го опишуваат присуството на кучешкиот трансмисибилен венерален тумор, кај двегодишен пациент. Опишале присуство на големи кружни клетки во туморската маса, со променливо присуство на анизоцитоза и анизокариоза. Со оглед на инвазивноста на туморските клетки, во нивниот случај не биле забележани промени во абдоминалните органи, но и во локалните лимфни јазли. Промените биле од локален карактер на надворешните гениталии.

15. **Nikolovski G.**, Atanaskova E.: Blood lead and cadmium levels in dogs from urban areas in the Republic of Macedonia; The International congress "Veterinary science and profession" Zagreb, HR, October 3-4 2011, pp 47.

Во овој труд, авторите го одредуваат присуството на контаминентите во крвта кај кучињата. Имено, со одредување на контаминентите во крвта, авторите сметале дека се одредува акутниот внес на контаминенти што е во директна корелација со загадувањето на непосредната околина во која се движат животните. Според авторите, кучињата како домашни миленици ги внесувале истите контаминанти кои се заеднички за човекот.

16. **Nikolovski G.**, Cokrevski S., Nikolovska G.: Initial assessment of the multi-annual programme for eradication of bovine tuberculosis in cattle in Republic of Macedonia for the period 2007-2010; Second international epizootiology days, Belgrade, Serbia April 18-21 st, 2012 pp 91-93.

Во овој труд, авторите ги презентирале почетните резултати од спроведувањето на мерките и контролата за спречувањето на туберкулозата кај говедата, нејзината раширеност, застапеност, но и слабостите во процесите на ерадикација. Особено ја потенцирале неопходноста од зајакнување на надзорот на движењето на животните, како и навременото надоместување на штетите кон држателите на животните. Секако дека неопходноста на едукација на сопствениците, според авторите, претставува значајна алатка за контрола на ова заболување.

17. Atanaskova E., Kocovski Z., Stefanovska J., **Nikolovski G.**: Case report Renal failure and associated leishmania infantum in female Samoyed. 17th Annual Counselling

of Doctor of veterinary medicine of Republic of Srpska (Bosnia nad Herzegovina), Teslich, 27-30.06.2012, pp 92.

Во овој труд, авторите го опишувале искуството во лекувањето на лајшманијазата кај кучињата и промените во бубрезите предизвикани од истата. При спроведувањето на долготрајните терапии за лекување на лајшманијазата според авторите, предизвик е зачувувањето и одржувањето на функцијата на бубрезите и нивната филтрациона улога. Затоа, авторите препорачуваат редовна контрола на бубрежната функција и приспособување на тераписките дози на лековите против лајшманијазата, во согласност со бубрежната функција.

18. **Nikolovski G.**, Atanaskova Petrov E., Cokrevski S., Arsevska E., Nikolovska G.: 2012, Slo. Vet. Res. 49 (2) p.p. 73-81: Bovine tuberculosis in cattle during the implementation of official control measures in Republic of Macedonia for the period 2007-2009.

Во овој труд, изнесени се прелиминарните епидемиолошки истражувања за присуството на туберкулозата кај говедата. За периодот од три години, авторите ги изнесоа своите анализи за ефикасноста и ефективноста на повеќегодишната програма за контрола и ерадикација на болеста. Авторите сметале дека во Р. Македонија има ниска превалентност туберкулозата кај говедата, но и дека опфатот на тестирани говеда се подобрува. Недостатокот на адекватна контрола на движењето на говедата, според авторите, претставува главна причина за перзистентност на туберкулозата, но и ненавремената депопулација на болните грла од стадата и неадекватната дезинфекција.

19. Atanaskova E., Kocevski Z., **Nikolovski G.**, Stefanovska J.: Case report of canine co-infection with *Leishmania infantum* and *Ehrlichia canis* Mac. Vet. Rev. Vol 34, No. 1, 19 – 24, 2011.

Авторите ги опишувале промените кај куче инфицирано со лајшманијаза и ерлихија. Особено ги навеле промените во клиничката слика која немала одредена специфичност за двата вида причинители. Исто така, не можело да се одреди поединечната улога на причинителите во правец на повторно појавување на клиничките знаци на лајшманијазата после спроведената терапија за нејзина елиминација. Затоа авторите препорачале непосреден мониторинг на спроведување на терапијата и за лајшманијазата и за ерлихијата како начин за успешно лекување. Секако дека и мониторинг на функционирањето на црниот дроб и бубрезите претставува есенцијален дел од комплексниот приод за заздравување на организмот.

20. Atanaskova Petrov E., **Nikolovski G.**, Ilievska K., Trojacanec P., Celeska I., Velev R.: Canine transmissible venereal tumor-surgical treatment and chemotherapy: case report Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2012 p.p. 73-76.

Во овој труд, авторите го опишуваат начинот на решавање на туморите на половите органи со адекватно спроведување на хируршка интервенција, но и

спроведувањето на хемотераписки протокол. Со користењето на винкристин во период од четири седмици веднаш по хируршката интервенција, биле спроведувани редовни хематолошки испитувања со цел мониторинг на општата здравствената состојба на животното. Авторите при редовните контроли по спроведената хемотерапија не забележале видлив негативен ефект од терапијата со винкристин кај кучето, а исто така не била присутна рекурентна појава на туморските маси.

21. Ulcar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Trojancanec P.: Cytological diagnostic of canine transmissible venereal tumor-case report Mac. Vet Rev. 2012; 35 (2) 91-96.

Во овој труд, авторите детално ги опишувале дијагностичкиот приод на венеричните тумори, начинот на боење и изгледот на клетките од туморската маса. Значајноста на детерминацијата на клетките од венеричните тумори е есенцијална заради спроведување на соодветни тераписки постапки кои може да бидат и од хируршки но и од хемотераписки карактер. Заради малигниот карактер на туморските клетки во овој случај, авторите сметале дека покрај отстранувањето на туморската маса и хемотерапијата, кастрацијата претставувала неопходна превентивна метода за спречување на понатамошните појави на трансмисивните венерични тумори.

22. **Nikolovski G.**: Use of ultrasonography in tendon injury in horse-initial experience, Days of veterinary medicine 2013, Struga, R. Of Macedonia pp 81.

Во овој труд, авторот ги опишувал наодите на промени во површинската и длабоката флексорна тетива кај коњ. Според авторот, ваквите стари повреди на тетивата биле лесно видливи со ултразвучен преглед како промена во градбата со присуство на анехогени структури во самите тетивни структури. Исто така, авторот препорачувал повеќе одморање и благо чекорење на коњот за време на кратки тренинзи, а ваквите постапки треба да траат најмалку 6 месеци. Со оглед на тоа дека се работело за стари повреди, авторот препорачува коњот со вакви повреди не може да зема учествуво во спортски натпревари.

23. Velkovski D., Grujovska S., Stojchevska M., **Nikolovski G.**: Spleen hemangioma in dogs: case study. Days of veterinary medicine 2013 Struga R. Of Macedonia pp 82.

Појавата на хемангиоми на сплина кај кучиња, според авторите, претставува невообичаена појава, која клинички тешко се препознава, а е со зголемена инцидентност кај постарите животни. Авторите најнапред ја опишале општата состојба на животното кое имало промени во срцевата работа, а со тоа и тешка општа здравствена состојба. Во текот на хируршкиот зафат биле откриени масовни туморски промени на сплината во вид на хемангиома.

Покрај објавувањето на научните и научно-стручните трудови, доц. Д-р Горан Николовски во изминатиов период учествувал на научни и стручни собири со постер и усни презентации:

Од 26 до 29. XI 2009 год., кандидатот учествувал на меѓународната научна конференција „Знаењето капитал на иднината“, каде што го презентирал научниот труд „Нов пристап во едукацијата на клиничките предмети со посебен осврт на болестите кај домашните миленици“ (Одлука на Наставно-научен совет бр. 03-4794 од 24. XI 2009 год.). Во периодот од 3 до 4. X 2011 год. Учествовал на меѓународниот конгрес „Ветеринарна наука и професија“, во Загреб, Хрватска, каде што усно го презентирал научниот труд „Blood lead and cadmium levels in dogs from urban areas in the Republic of Macedonia“ (Одлука на Наставно-научен совет бр. 0202-3329/4-3 од 20. IX 2011 год.). Во периодот од 18 до 21. IV 2012 година учествувал на конгресот „Втори интернационални епизоотиолошки денови“ во Белград, Србија, каде што усно го презентирал трудот „Initial assessment of the multy-annual programme for eradication of bovine tuberculosis in cattle in Republic of Macedonia for the period 2007-2010“ (Одлука на Наставно-научен совет бр. 0202-1184/3-2 од 11. IV 2012 год.).

Доц. Д-р Николовски бил учесник и координатор на работниот пакет за алергии кај домашните миленици, на националниот научен проект „Алергии и алергени, 2011 година на борба против амброзијата“ (потврда бр. 130/4 од 25. XI 2011 год. Од граѓанската организација „Еколошка канцеларија на о. Гази Баба). Учествовал во две телевизиски емисии и бил автор на Глава 4 „Алергија на домашни миленици“ од публикацијата „Алергии и алергени“.

Во периодот од 2009 до 2013 год., доц. Д-р Николовски беше член уредувачкиот одбор на Македонски ветеринарен преглед, научно стручно списание на ветеринарната наука на Република Македонија, чиј издавач е Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Со Одлука на Наставно-научниот совет бр. 0201-732/7-1 од 14. III 2013, повторно е именуван за член на уредувачкиот одбор. Во овој период, доц. Д-р Николовски е рецензент во Македонски ветеринарен преглед.

На 23. III 2012 год., доц. Николовски беше поканет предавач на едукативниот стручен собир „Итни состојби во ветеринарната медицина“, со тема „Состојби на итност кај акутни промени на абдомен“, во организација на „СИГМА АВ Група“ од Загреб, Хрватска. Исто така, од страна на Центарот за благосостојба на животните, доц. Николовски беше поканет за предавач на работилницата „Проценка на агресивност кај куче“, одржана на 25. VI 2013, на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

4. Стручно-апликативна дејност

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје бр. 0201-4984/14 од 7. XII 2009 год., бил член на Комисијата за спроведување на меѓународната евалуација според критериумите на ЕАЕВЕ.

Во периодот од 19 до 21. V 2010 год. бил учесник на Генералното собрание на ЕАЕВЕ, каде што активно учествувал како претседавач во работната група која работела на темата „Тези и антитези за потребата од јавни или приватни прашања во праксата кај домашни миленици“ (потврда за присуство од Универзитетот за ветеринарна медицина, Виена, Австрија од 19. V 2010).

Доц. д-р Горан Николовски бил учесник на интернационалната програма за обука за благосостојба на кучињата, одржана во периодот од 13 до 16. IX 2010 во Лондон, В. Британија, организирана од Фондацијата “Dog trust” (сертификат за учество).

За време на одржувањето на научно-стручниот собир „Денови на ветеринарната медицина“, одржан на 30. X 2010 год., учествувал на Работилницата за здравствена заштита кај животните каде што извршил усна презентација на тема „ЕКГ-дијагностика кај домашни миленици“ (сертификат за учество).

Доц. д-р Горан Николовски, активно учествува во работата на Универзитетската ветеринарна болница, каде што е и назначен за носител на ветеринарната дејност (барање бр. 03-3061 од 15. VIII 2011 год.).

Доц. д-р Горан Николовски е овластен судски вештак од областа на ветеринарството со лиценца бр. 07-560/2 од 20. II 2012 год. Воедно има извршено вкупно пет судски вештачења.

Исто така, доц. д-р Горан Николовски е кинолошки судија за II-ФЦИ категорија за сите раси и носител е на легитимација бр. 18 издадена од Кинолошкиот сојуз на Македонија.

Со Одлука бр. 0202-2902/4-14 од 1. X. 2012 год., на доц. д-р Горан Николовски, му е одобрено учеството на промотивните активности за обележување на Светскиот ден на борбата против беснилото. Исто така, со Одлука бр. 03-2277 од 4. VI 2013, одобрено му е учеството на промотивните активности „Ден на вашето милениче“, организирани од страна на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Во изминатиов период, во Универзитетската ветеринарна болница за домашни миленици и копитари, успешно ја вовел електро-кардиографската дијагностика на срцевите заболувања кај домашните миленици (потврда бр. 03-3867 од 14. X 2013 год.).

За време на одржувањето на конгресот на Ветеринарната комора на Р. Македонија, во периодот од 22 до 23. II 2013 год., делегиран е за член на стручниот одбор на Комората, од одборот на вработените во научно-образовните институции. Од страна на извршниот одбор на Комората (Одлука бр.03-74 од 25 IV 2013 год.) именуван е за претседател на Комисијата за увид и контрола на регистарот на доктори по ветеринарна медицина.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените конкурсни материјали на кандидатот доц. д-р Горан Николовски, како и врз основа на неговиот обем на работа во наставно-образовната дејност, научноистражувачката работа преку објавувањето на научни и научно-стручни трудови во меѓународни списанија, апликација и учество во реализација на повеќе национални проекти, но и со обемната стручно-апликативна активност во полето на ветеринарната медицина, Рецензентската комисија констатира дека доц. д-р Горан Николовски ги исполнува сите критериуми да биде избран во наставно-научното звање **ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР** на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Комисијата оценува дека со

неговите едукативни, научни и апликативни активности, доц. д-р Николовски има голем придонес во развојот на ветеринарната наука и едукација во Р. Македонија.

Бидејќи ги поседува сите наставно-педагошки вештини, професионални и научни квалификации потребни за изборот во звање, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет да му предложи кандидатот доц. д-р Горан Николовски да биде избран во наставно-научното звање **ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР** во научната област болести кај непреливни животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Димитар Кузмановски, с.р.
редовен професор во пензија,
Факултет за ветеринарна медицина Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
2. Проф. д-р Вања Крстиќ, редовен професор, с.р.
Ветеринарен факултет, Универзитет во Белград
3. Проф. д-р Дине Митров, вонреден професор, с.р.
Факултет за ветеринарна медицина-Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Горан Александар Николовски

Институција: Факултет за ветеринарна медицина Скопје

Научна област: болести кај непреливни животни

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
1	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (9+8), зимски 2009/2010-предавања.	6,75
2	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2009/2010 (Одлука на ННС. бр. 0201-3787/3 од 11. IX 2009)-предавања.	1,5
3	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (9+8), зимски 2010/2011-предавања.	6,75
4	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2010/2011 (Одлука на ННС. бр. 0201-3021/3 од 22. IX 2010) –предавања.	1,5
5	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (9+8), зимски 2011/2012-предавања.	6,75
6	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2011/2012 (Одлука на ННС. бр. 0201-3327/3 од 20. IX 2011) –предавања.	1,5
7	Внатрешни болести кај домашни миленици и копитари (2+3), зимски 2012/2013-предавања.	1,5
8	Внатрешни болести кај домашни миленици и копитари (2+2), летен 2012/2013-предавања.	1,5
9	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2012/2013 (Одлука на ННС. бр. 0201-2376/3 од 10. IX 2012) –предавања.	1,5
10	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (9+8), зимски 2009/2010- вежби.	3,6
11	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2009/2010)- вежби.	0,9
12	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (9+8), зимски 2010/2011- вежби.	3,6
13	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2010/2011 - вежби.	0,9
14	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (9+8), зимски 2011/2012- вежби.	3,6
15	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2),	0,9

	зимски 2011/2012- вежби.	
16	Внатрешни болести кај домашни миленици и копитари (2+3), зимски 2012/2013- вежби.	1,35
17	Внатрешни болести кај домашни миленици и копитари (2+2), летен 2012/2013- вежби.	0,9
18	Основи на клиничка и лабораториска дијагностика (2+2), зимски 2012/2013 (Одлука на ННС. бр. 0201-2376/3 од 10. IX 2012) – вежби.	0,9
19	Клиничка практика: домашни миленици, летен 2010/2011 (75 часа).	3
20	Клиничка практика: домашни миленици, летен 2011/2012 (75 часа).	3
21	Клиничка практика: домашни миленици, летен 2012/2013 (75 часа).	3
22	Ментор на дипломска работа (7 студенти, индекс бр. 566, 721, 779, 780, 789, 865 и 907).	1,4
23	Изборен предмет: кинологија (летен 2010/2011, 2011/2012,) консултации-2 студенти.	0,004
24	Изборен предмет: кинологија (летен 2012/2013) 30 часа предавања-17 студенти.	0,75
25	Изборен предмет: клиничка исхрана на кучиња и мачки (летен 2010/2011, летен 2011/2012, летен 2012/2013) консултации- 7 студенти.	0,014
26	Изборен предмет: Промени во лабораториски профил кај заболувања на домашни миленици (летен 2011/2012, летен 2012/2013) консултации- 2 студента.	0,004
27	Консултации со студенти 2009/2010 (59 студенти).	0,118
28	Консултации со студенти 2010/2011 (44 студенти).	0,088
29	Консултации со студенти 2011/2012 (53 студенти).	0,106
30	Консултации со студенти 2012/2013 (46 студенти).	0,092
31	Раководител на работилницата „ЕКГ-дијагностика на кардиоваскуларни заболувања“, 14-15. IX 2012, 17. XI 2012, 15. XII 2012 (потврда 03-3867 од 14. X 2013).	4,5
32	Учество во работилницата „Итни состојби во ветеринарната медицина“ и предавач со тема „Состојби на итност кај акутни промени на абдомен“ 23. III 2012. год. (сертификат).	1,5
33	Поканет предавач на работилницата „Проценка на агресивност кај куче“ одржана на ден 25. VI 2013 ФВМ-Скопје (сертификат).	1,5
34	Позитивно рецензиран универзитетски учебник: „Колики кај коњите“ Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 973 од 2. XI 2009 год.	6
35	Коавтор на интерна скрипта од предавања: „Најчести заболувања на кожата кај кучиња и мачки“ (Одлука на ННС бр. 0201-1478/5-1 од 9. IV 2011 год.	4
36	Докторски студии: „Ветеринарна лабораториска медицина“	1,8

	(30 часа) 2011-2012.	
37	Подготовка на нов предмет, додипломски студии „Внатрешни болести кај домашни миленици и копитари“ (студиска програма 2009).	1
38	Подготовка на нов предмет, докторски студии „Ветеринарна лабораториска медицина“ (студиска програма 2012).	1
39	Подготовка на нов предмет, докторски студии „Нутриционистички нарушувања кај домашни миленици“ (студиска програма 2012).	1
40	Подготовка на нов предмет, докторски студии „Болести на панкреас кај домашни миленици“ (студиска програма 2012).	1
41	Подготовка на нов предмет, докторски студии „Лабораториска дијагностика на внатрешни заболувања кај малите животни“ (студиска програма 2012).	1
	Вкупно бодови:	81,78

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	
1	Nikolovski G., Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. (2010) Mac. Vet Rew. Vol 33, No. 1 pp 33-37	3,6
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
2	Ilieski V., Pendovski L., Trojacanec P., Ilievska K., Nikolovski G., Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 295; 2010. (i.f. 0,573)	4,173
3	Nikolovski G., Atanaskova E.: Use of canine hair samples as indicator of lead and cadmium pollution in the Republic of Macedonia. Bulgarian Journal of Veterinary Medicine (2011), 14, No 1 pp 57-61	5,4
4	Atanaskova E., Kochevski Z., Stefanovska J., Nikolovski G.: Endoparasites in wild animals at the zoological garden in Skopje, Macedonia. Journal of Threatened Taxa July 2011 3(7) pp 1955-1958	3,6
5	Atanaskova E., Nikolovski G., Ulcar I., Enimiteva V.: Examination of the content of heavy metals in dogs from urban areas of Macedonia, using hair samples, Veterinary World, Vol.4 No.8 August 2011,pp 368-370	3,6
6	Nikolovski G., Atanaskova Petrov E., Cokrevski S., Arsevska E., Nikolovska G.: 2012, Slo. Vet. Res. 49 (2) p.p. 73-81: Bovine tuberculosis in cattle during the implementation of official control measures in Republic of Macedonia for the period 2007-	4,247

	2009 (i.f. 0,647)	
7	Atanaskova E., Kocevski Z., Nikolovski G., Stefanovska J.: Case report of canine co-infection with Leishmania infantum and Ehrlichia canis Mac. Vet. Rev. Vol 34, No. 1, 19 - 24, 2011	3,6
8	Ulcar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., Nikolovski G., Trojacanec P.: Cytological diagnostic of canine transmissible venereal tumor-case report Mac. Vet Rev. 2012; 35 (2) 91-96	3,6
	Труд со оригинални научно/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
9	Nikolovski G.: New approach to education of clinical subject with retrospective to disease of companion animal. International scientific conference "Knowledge- capital of the future" Ohrid XI, 26-29 2009; pp. 232-243-full paper on CD	4
	Секциско предавање на научен стручен собир со меѓународно учество	
10	Stefanovska J., Naletoski I., Nikolovski G., Kocevski Z. Prevalence and main aspect of diagnosis, treatment and prevention of canine leishmaniasis in R. Macedonia. Days of veterinary medicine, pp 14 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia	2
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	-усна презентација	
11	Nikolovski G., Atanaskova E.: Blood lead and cadmium levels in dogs from urban areas in the Republic of Macedonia; The International congress "Veterinary science and profession" Zagreb, HR, October 3-4 2011, pp 47	1
12	Nikolovski G., Cokrevski S., Nikolovska G.: Initial assessment of the multy-annual programme for eradication of bovine tuberculosis in cattle in Republic of Macedonia for the period 2007-2010; Second international epizootiology days, Belgrade, Serbia April 18-21 st, 2012 pp 91-93	1
	-постер	
13	Nikolovski G., Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. Abstract book of days of veterinary medicine pp. 25, 2010, 28-30 October, Ohrid, R. of Macedonia.	0,5
14	Naumovska G., Nikolovski G., Atanaskova E. The impact of the curent emotional state of students on achievement test tasks from clinical subject. Days of veterinary medicine pp 26, 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia	0,5
15	Kocevski Z., Atanaskova E., Nikolovski G., Stefanovska J. Presence of dirofilaria repens in profesional dogs in the region of Skopje diagnosed with the KNOTT modified technique. Days of veterinary medicine, pp 26 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia	0,5
16	Ilievska K., Trojachanec P., Nikolovski G., Atanaskova E., Celeska I., Ulchar I.: Modified Toggle-Pin Technique in Salter-Harpis	0,5

	Type I Femoral Head Fracture Repair: Clinical Case. Days of veterinary medicine, Ohrid Macedonia 2011 p.p. 87-88	
17	Kochevski Z., Stefanovska J., Atanaskova E., Nikolovski G.: A Survey of Gastro-Intestinal Parasites in Animals in Skopje Zoo, R. Macedonia, Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 89-90	0,5
18	Ulchar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., Nikolovski G., Trojchanec P.: Cytological Diagnostic of Canine Transmissible Venereal Tumor. Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 94-95	0,5
19	Atanaskova Petrov E., Nikolovski G., Ilievska K., Trojchanec P., Celeska I., Velez R.: Canine transmissible venereal tumor-surgical treatment and chemotherapy: case report Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2012 p.p. 73-76	0,5
20	Nikolovski G.: Use of ultrasonography in tendon injury in horse-initial experience, Days of veterinary medicine 2013, Struga, R. of Macedonia pp 81	0,5
21	Velkovski D., Grujovska S., Stojchevska M., Nikolovski G.: Spleen hemangioma in dogs: case study. Days of veterinary medicine 2013 Struga R. of Macedonia pp 82	0,5
	Апстракт објавен во зборник на конференција	
	-меѓународна	
22	Atanaskova E., Kocevski Z., Stefanovska J., Nikolovski G.: Case report Renal failure and associated leishmania infantum in female Samoyed. 17 th Annual Counselling of Doctor of veterinary medicine of Republic of Srpska (Bosnia nad Herzegovina), Teslich, 27-30.06.2012, pp 92	1
	Учесник во национален истражувачки проект	
23	Национален научен проект: „Алергии и алергени, 2011 година на борба против амброзијата“ –работен пакет алергии кај домашни миленици-учесник (потврда бр. 130/4 од 25. XI 2011 год.).	3
	Вкупно	48,32

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
	Експертски активности	
1	Вешт наод за извршено пребројување на дивеч во ловиште „Конечко“ (бр. 03-59 од 12. VII 2012 год. „Сафари-интернационал“ ДОО Скопје)	1
2	Вешт наод по судски случај XII МАЛ. ВП. 1930/08 со достава под број 03-2279/2 од 8. VI. 2011, ФВМ-Скопје	1
3	Вешт наод за проценка на штета на прегазени овци за агенција за вештачење „Ерманоски“ бр. 223/12 од 27. XII 2012	1
4	Вешт наод и мислење за извршена проценка на вредноста на	1

	молзни крави, јуници и телиња при АК. „Џумајлија“ во стечај бр. 39 од 9. VII 2012	
5	Вешт наод по судски случај бр. IX П-1.бр. 2263/11, а заведен под бр. 03-2935 од 24. IX. 2012 год., ФВМ-Скопје	1
	Учество во промотивни активности на факултетот	
6	Обележување на светскиот ден на борба против беснилото (Одлука 0202-2902/4-14 од 1. X 2012 год., ФВМ-Скопје)	0,5
7	Одржување на настан: „Ден на вашето милениче“ (Одлука бр. 03-2277 од 4. VI 2013 год., ФВМ-Скопје)	0,5
	Дејности од поширок интерес (стручно-апликативна дејност)	
8	Член на комисија за избор во звање (Одлука на ННС бр. 0201-2417/3 од 27. VII 2010 год.).	0,2
9	Член на Комисија за спроведување на меѓународна евалуација согласно со препораките на ЕАЕВЕ (Одлука на ННС бр. 0201-4984/14 од 7. XII 2009 год.).	0,5
10	Член на комисија за самоевалуација на ФВМ-Скопје (Одлука на ННС бр. 0201-927/9 од 24. II 2011 год.).	0,5
11	Член на комисија за спроведување на студентска анкета (Одлука на ННС бр. 0201-246/7 од 4. II 2010 год.).	0,5
12	Член на комисија за спроведување на студентска анкета (Одлука на ННС бр. 0201-927/14-4 од 24. II 2011 год.).	0,5
13	Член на комисија за сили за спасување (Одлука бр. 0202-1477/3-2 од 06. IV 2011 год.).	0,5
14	Член на уредувачки одбор на списанието „Македонски ветеринарен преглед“, период 2009-2013	1
15	Член на уредувачки одбор на списанието „Македонски ветеринарен преглед“ од 2013 (Одлука бр. 0201-732/7-1 од 14. III 2013 год.).	1
16	Рецензент во списанието „Македонски ветеринарен преглед“	1
17	Член на одбор на вработени во научно-образовни институции при Ветеринарната комора на Македонија	1
18	Член на Стручниот одбор при Ветеринарната комора на Македонија	1
19	Претседател на комисијата за увид и контрола на регистарот на доктори по ветеринарна медицина при Ветеринарната комора на Македонија (Одлука на Извршен одбор на Ветеринарна Комора бр.03-74 од 25. IV 2013 год.)	1
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
20	Проект: „Користењето на кучињата како биоиндикатори за загаденост со тешки метали во урбани средини“-носител (Одлука бр. 0201-246/8-5 од 4. II 2010 год.).	1
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	
21	Проект: „Имплементација на нуклеарни техники во ветеринарната медицина во Македонија“-носител (допис бр.	2

	03-2112 од 14. VI 2010 год.)	
22	Проект: „Воспоставување на нуклеарни дијагностички методи во ветеринарната клиничка пракса во Македонија“-носител (Одлука бр. 0201-1743/4-4 од 8. VI 2012 год.).	2
	Вкупно	19,7

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	81,78
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	48,32
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	19,7
ВКУПНО	149,8

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Димитар Кузмановски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Вања Крстиќ, член с.р.
3. Проф. д-р Дине Митров, член с.р.

REVIEW
FOR ELECTION OF ONE TEACHER IN ALL TEACHING AND RESEARCH
POSITIONS IN THE SCIENTIFIC FIELD DISEASE IN NON-RUMINANT ANIMALS AT
THE FACULTY OF VETERINARY MEDICINE IN SKOPJE

The Teaching-scientific Council of the Faculty of veterinary Medicine in Skopje, at the regular session held on 06. XII 2013, adopted decision no. 0201-4393/3 that established a Review Commission comprising of:

1. Dr. Dimitar Kuzmanovski, a professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, retired,
2. Dr. Vanja Krstich, a professor at the Veterinary Faculty in Belgrade, the University of Belgrade,
3. Dr. Dine Mitrov, associated professor at the Faculty of veterinary Medicine in Skopje

in order to perform a review for the election of one teacher in all teaching and research positions on the scientific field diseases in non-ruminant animals at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

After reviewing the submitted documents, the Review Commission proposes to the Teaching-Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine-Skopje the following

R E P O R T

On the open competition for one teacher an all teaching and research positions in the scientific field diseases in non-ruminant animals, published in the daily newspapers "New Macedonia" 9/10. XI 2013 and "Koha" on 8. XI 2013, only Dr. Goran Nikolovski, employed as assistant professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, applied.

The candidate has submitted all necessary documentation that meets all criteria stipulated by the Law of the Higher Education and the open competition.

1. Biography

Dr. Goran Nikolovski was born 12. V 1968 in Bitola, Macedonia. He had completed primary and secondary education in Bitola. In 1987 he began his study at the Veterinary Faculty in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, and during the academic 1989/90 year continued his studies at the Veterinary Faculty in Zagreb, Croatia, where he graduated on 14. I 1994 year.

On 28. X 1994, he was elected as a young assistant on the subject of "Internal Medicine at non-ruminant animals" (contract no. 08-356). On 29. XII 1997 he was reelected as young assistant according to the review report published in the University Bulletin No. 698.

He enrolled postgraduate studies at the Veterinary Faculty in Skopje, at the Department of pigs in the group of diseases in pigs in academic 1995/96 year. On 16. II 2001, he defended the master thesis entitled "Investigation of antibody titer against

classical swine fever vaccination in different commercial vaccines" and acquired the title of Master of Veterinary Science.

Based on the review report published in the Bulletin no. 803 of 26. IV 2002 at the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje was elected as assistant (Teaching-Scientific council decision no. 0202-190 of 13. V 2002) and re-elected in the same position according to the review report published in the Bulletin no. 892 of 01. III 2006 Year "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje (Teaching-Scientific council decision no. 0201-1001/3 of 27. III 2006).

On 23. II 2009, he defended successfully his doctoral thesis titled "Level of lead and cadmium on the dog from urban and rural area in Republic of Macedonia" and obtained a scientific degree - PhD in veterinary medicine. Based on the review report published in the Bulletin of no. 962 of 15. IV 2011 at the University "Ss. Cyril and Methodius" Goran Nikolovski was elected in the teaching and scientific title Assistant Professor of "Internal diseases at non-ruminants animals" (Teaching-Scientific council decision no. 0201-2146/2 of 18. V 2009).

2. Teaching and educational activities

Candidate assist. prof. Goran Nikolovski in recent years conscientiously performed quality a theoretical and practical education process in an integrated first and second cycle study program in veterinary medicine on compulsory subject: health care for companion animals and horses, internal diseases in companion animals and horses. At the same time he implemented the curriculum and elective subject: cynology, clinical nutrition of dogs and cats, changes in laboratory profile in disease of companion animals. Besides basic compulsory and elective subject, teaching council in making his award teaching subject of clinical and laboratory diagnosis and clinical practice in companion animals.

Assist. prof. Goran Nikolovski is co-author of the textbook "Colic in horses", which is positively reviewed in the Bulletin of the University "Ss. Cyril and Methodius" no. 973 of 02. XI 2009. Candidate assist. prof. Nikolovski is co-author of the educational aid script titled "Common skin diseases in dogs and cats" (Teaching-Scientific council decision no. 0201-1478/5-1 of 09. IV 2011).

Also, the candidate assists. prof. Goran Nikolovski, in recent years teaching performed on doctoral studies that are accredited by decision of the Accreditation board of higher educational of the Republic of Macedonia no. 12-95/4 of 04. III 2011. In these studies he conducted classes on subject Veterinary laboratory medicine, Nutritional disorders in companion animals, Diseases of the exocrine pancreas in companion animals, Laboratory diagnosis of internal diseases in small animals. He is a member of the Council on a study program of the third studies veterinary medicine within the School of doctoral studies (Teaching-Scientific council decision no. 0201-1478/4 of 09. IV 2011).

In the last period, assist. prof. Nikolovski, within the University veterinary hospital has organized and conducted three workshops-continuing education for doctor of veterinary medicine on "ECG diagnosis of cardiovascular diseases" (certificate no. 03-3867 of 14. X 2013). Also, assist. prof. Goran Nikolovski was the mentor of seven graduate works.

Through this work, assist. prof. Goran Nikolovski, actively contributed to the creation and improvement of the curriculum of the Faculty of veterinary medicine through participation in the commission of self-evaluation of faculty (Teaching-Scientific council decision no. 0201-927/9 of 24. II 2011) and participation in two committees to implement the student survey on the quality of the faculty teaching process (Teaching-Scientific council decision no. 0201-246/7 of 04. II 2010 and Teaching-Scientific council decision no. 0201-927/14-4 of 24. II 2011).

3. Scientific and technical papers.

At his request, the applicant Dr. Goran Nikolovski submits the following published papers:

- Till re-election in the title of teaching assistant he prepared two papers are peer-reviewed and published in the Bulletin no. 698 "Ss. Cyril and Methodius" of 29. XII 1997;

- By selecting the title of assistant candidate prepared other three papers are peer-reviewed and published in Bulletin 803 of the University "Ss. Cyril and Methodius" 26. IV 2002;

- Till re-election in the title of assistant candidate prepared three papers are peer-reviewed and published in the Bulletin no. 892 "Ss. Cyril and Methodius" of 01. III. 2006;

- By selecting the title of assistant professor, candidate prepared 2 papers are peer-reviewed and published in the Bulletin no 962 "Ss. Cyril and Methodius" of 15. IV 2011.

Paper for reviewing:

24. **Nikolovski G.**: New approach to education of clinical subject with retrospective to disease of companion animal. International scientific conference "Knowledge- capital of the future" Ohrid XI, 26-29 2009; pp. 232-243.

The main object of this study is to report the experience in collaboration with similar scientific departments, especially of practical teaching in clinical subjects. According to the author, this experience gained during the teaching process is an opportunity for organizing third cycle of studying program in collaboration with experts from similar scientific fields.

25. Ilieski V., Pendovski L., Trojacanec P., Ilievska K., **Nikolovski G.**, Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 295; 2010.

In this study, the respiratory and gastrointestinal tract from dog are plastinated with modified S-10 method and placed on the skeleton. Endoscopy was done with endoscopic sonde 7-9 mm diameter and bronchoscopy with 2,2 mm sonde. In the plastinated model, the larynx and the orifice of the oesophagus and trachea are easily approached by the sondes. There is a slight dilatation of the oesophagus that enables evaluation of the mucosa. The orifice of the stomach and its internal side are examined.

It was concluded that learning endoscopic techniques on animal model is a suitable replacement for endoscopy on live animal allowing application of the 3Rs' principles.

26. **Nikolovski G.**, Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. Abstract book of days of veterinary medicine pp. 25, 2010, 28-30 October, Ohrid, R. of Macedonia.

In this article, authors describe changes in patient due to degenerative processes of the spinal cord, manifested with neurological deficiency, alteration of the hind limb reflexes and the progression of the disease. According to the changes, appropriate therapy for reduction of the symptoms was given, for inhibition of the demyelization and physical therapy.

27. Naumovska G., **Nikolovski G.**, Atanaskova E. The impact of the current emotional state of students on achievement test tasks from clinical subject. Days of veterinary medicine pp 26, 2010, 28-30 October Ohrid Macedonia.

In this article, the authors examined the current emotional state of the students and their accomplishment at the exams, as well as strengthening induced positive affective state among students prior to exams. They have concluded that with increase of the positive emotional atmosphere at the exams, better results were accomplished. According to the authors, in particular any significant improvement of cooperation between teacher-student-patient through positive approach to student and absence of anxiety among them resulting in a positive approach to clinical practice and work with patients.

28. Stefanovska Jovana, Naletoski I., **Nikolovski G.**, Kocovski Z. Prevalence and main aspect of diagnosis, treatment and prevention of canine leishmaniasis in R. Macedonia. Days of veterinary medicine, pp 14 2010, 28-30 October Ohrid Macedonia.

Authors present their experience about leishmaniasis manifestation in dogs during a several year research. They present a prevalence of 28,2 % of leishmaniasis in all dogs breeds kept for different use, and they place Macedonia in the endemic countries. They also describe their clinical experience for diagnostic and therapy multiplicity of this disease.

29. Kocovski Z., Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Stefanovska J. Presence of dirofilaria repens in professional dogs in the region of Skopje diagnosed with the KNOTT modified technique. Days of veterinary medicine, pp 26 2010, 28-30 October Ohrid Macedonia.

In this article, authors analyze the results from examination of 39 working dogs placed in cages for presence of nematodes from gender filarial. Eight of the dogs (20.5%) had positive finding of dirofilaria spp. which is present in regions with high groundwater. Placement of working dogs in areas with high groundwater is an opportunity in their continuous exposure to different types of parasites including dirofilarijata.

30. **Nikolovski G.**, Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. (2010) Mac. Vet Rew. Vol 33, No. 1 pp 33-37.

This paper, describes the characteristics of the disease and the experience of the authors which is followed degenerative myelopathy condition of the patient. The lengthy process of degenerative disorders in the brain tissue of the spinal cord directly affect the course of the clinical picture. Therefore, the application of new methods for the examination of cerebrospinal fluid authors considered an essential approach to controlling the development and course of this disease. Therapeutic procedures undertaken by the authors add to the possibility of reducing the effects of degenerative brain tissue on the development of the clinical picture, and thus improving the quality of life for patients.

8. Stefanovska J., Naletoski I., **Nikolovski G.**, Kochevski Z., Zivicnjak T., Martinkovic F.: Prevalence of visceral leishmaniasis among urban dogs in Skopje, R. Macedonia (2011) Second international southeastern and eastern parasitological society conference Zagreb Croatia 13-15 June.

Authors presented their experience about the presence of leishmaniasis in dogs from Skopje. Out of 410 sera tested, 27.6% were positive. They also describe the experience of using the ELISA tests for detection of IgG immunoglobulins for leishmania spp. Also they highlight the fact that positive dogs only 5.3% have a presence of certain clinical signs while remaining 96.4% did not show the presence of any symptoms.

9. **Nikolovski G.**, Atanaskova E.: Use of canine hair samples as indicator of lead and cadmium pollution in the Republic of Macedonia. Bulgarian Journal of Veterinary Medicine (2011), 14, No 1 pp 57-61.

In this study, authors use dogs as bioindicators for environmental pollution. Additionally, the use of hair as a product that is easily obtained and determining the presence of heavy metals is an effective procedure for evaluating and comparing the values to the presence of heavy metals. Different level of presence of heavy metals depending on the movement in the environment, confirms the potential benefit of dogs as indicators for determination of the contaminants presence in the immediate human environment.

10. Atanaskova E., Kochevski Z., Stefanovska J., **Nikolovski G.**: Endoparasites in wild animals at the zoological garden in Skopje, Macedonia. Journal of Threatened Taxa July 2011 3(7) pp 1955-1958

In this article, authors reveal the presence of wide parasite spectra at zoo animals in Skopje. Authors thoroughly explain the therapy protocol of these infestations as well as the efficiency controls in different animals. Additional challenge for the authors is the environmental factor which additionally complicates the control of parasitic diseases.

11. Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Ulcar I., Enimiteva V.: Examination of the content of heavy metals in dogs from urban areas of Macedonia, using hair samples, Veterinary World, Vol.4 No. 8 August 2011, pp 368-370

In this article, authors examined the level of contaminants in hair from dogs living in urban environments. The level of heavy metals was established with atomic absorption spectrometer. The significance of the results between different urban areas ranged from <0.05 to <0.001 which confirms the usefulness of dogs for determination of contaminants in biological products, in this case the hair. According to the authors, the various urban areas have different levels of contamination in the environment.

12. Ilievska K., Trojachanec P., **Nikolovski G.**, Atanaskova E., Celeska I., Ulchar I.: Modified Toggle-Pin Technique in Salter-Harpis Type I Femoral Head Fracture Repair: Clinical Case. Days of veterinary medicine, Ohrid Macedonia 2011 p.p. 87-88.

In this article, authors presented their experience with different methods of fixation of fracture of the femur, regarding the head of the femur. They used cranial-lateral approach to head of the femur, with appropriate preparation of the acetabulum, using modified fixation with polestar sutures. In the post-surgical period they did not noticed any complications connected with the surgical technique or used material.

13. Kochevski Z., Stefanovska J., Atanaskova E., **Nikolovski G.**: A Survey of Gastro-Intestinal Parasites in Animals in Skopje Zoo, R. Macedonia, Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 89-90.

Authors describe their findings of different types of parasites in animals from zoo garden in Skopje. Commonly present helminth invasions (34% for 2008., 31% for 2009.) but there were also present eggs from coccidia, nematodes and strongiloides. According to the authors, the presence of gastro-intestinal parasites in animals in this zoo is a serious problem that needs to be regularly monitored and controlled. The implementation of adequate therapy should always be in accordance with the regular controls on the types of parasitic invasions.

14. Ulchar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Trojachanec P.: Cytological Diagnostic of Canine Transmissible Venereal Tumor. Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 94-95.

In this paper, the authors describe the presence of dog transmissible venereal tumor, two-year old patient. Presence of large round cells in the tumor mass, are described with variable presence of anisocytosis and anisocariosis. Given the invasiveness of tumor cells, in their case were not observed changes in abdominal organs and local lymph nodes. The changes were of a local character of the external genitalia.

15. **Nikolovski G.**, Atanaskova E.: Blood lead and cadmium levels in dogs from urban areas in the Republic of Macedonia; the International congress "Veterinary science and profession" Zagreb, HR, October 3-4 2011, pp 47

In this article, authors determine the presence of contaminants in the blood of dogs. With determination of the contaminants in the blood, a relation between environmental

and dog contamination can be made. According to them, dogs that are kept as pets import contaminants that are common to man.

16. **Nikolovski G.**, Cokrevski S., Nikolovska G.: Initial assessment of the multi-annual programme for eradication of bovine tuberculosis in cattle in Republic of Macedonia for the period 2007-2010; Second international epizootiology days, Belgrade, Serbia April 18-21 st, 2012 pp 91-93.

In this paper, the authors presented the initial results of the implementation of measures for the control and eradication of tuberculosis in cattle, its total circulation, representation and weaknesses in the process of eradication. Especially they underline the necessity of strengthening the supervision of the movement of animals, and timely compensation for damages animal keepers. Certainly the necessity of educating owners, according to the authors, is an important tool for control of this disease.

17. Atanaskova E., Kocevski Z., Stefanovska J., **Nikolovski G.**: Case report: Renal failure and associated leishmania infantum in female Samoyed. 17th Annual Counselling of Doctor of veterinary medicine of Republic of Srpska (Bosnia nad Herzegovina), Teslich, 27-30.06.2012, pp 92

In this article, authors describe their experience in treating leishmaniosis in dog and influence to the kidneys. When conducting long-term therapy for treating leishmaniosis according to the authors, the challenge is the preservation and maintenance of kidney function and their filtration. Therefore, the authors recommend regular control of renal function and adjustment of the therapeutic doses of drugs against leishmaniosis in accordance with renal function.

18. **Nikolovski G.**, Atanaskova Petrov E., Cokrevski S., Arsevska E., Nikolovska G.: 2012, Slo. Vet. Res. 49 (2) p.p. 73-81: Bovine tuberculosis in cattle during the implementation of official control measures in Republic of Macedonia for the period 2007-2009.

In this article, preliminary epidemiological research of presence of tuberculosis in cattle was made. For a period of three years, the authors presented their analysis of the efficiency and effectiveness of the multiannual program for the control and eradication of the disease. The authors believed that R. Macedonia has low prevalence of tuberculosis in cattle, and that the scopes of tested cattle are improving. The lack of adequate monitoring of cattle according to the authors is the main reason for the persistence of tuberculosis and untimely depopulation of herds of cattle sick and inadequate disinfection.

19. Atanaskova E., Kocevski Z., **Nikolovski G.**, Stefanovska J.: Case report of canine co-infection with *Leishmania infantum* and *Ehrlichia canis* Mac. Vet. Rev. Vol 34, No. 1, 19 - 24, 2011

Authors describe the changes in dog with leishmaniosis and ehrlichiosis. They particularly noted the clinical signs which were not specific for the diseases. Also, they

could not determine the role of individual agents in terms of recurrence of clinical signs of leishmaniasis following the treatment for its elimination. Therefore, the authors recommend immediate implementation of monitoring and treatment of leishmaniasis and ehrlichia as a way of successful treatment. Course and monitoring the functioning of the liver and kidney is an essential part of the complex approach to healing the body.

20. Atanaskova Petrov E., **Nikolovski G.**, Ilievska K., Trojancanec P., Celeska I., Velev R.: Canine transmissible venereal tumor-surgical treatment and chemotherapy: case report Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2012 p.p. 73-76

In this article, authors describe their experience in dealing with venereal tumors with surgical intervention and chemotherapy. The use of vincristine in period of four weeks after surgical removal of the tumor, together with regular blood samples and monitoring of patients' general condition. They did not notice any side effects of the chemotherapy in this dog and there was no recurrence of the disease.

21. Ulcar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., **Nikolovski G.**, Trojancanec P.: Cytological diagnostic of canine transmissible venereal tumor-case report Mac. Vet Rev. 2012; 35 (2) 91-96

In this paper, the authors described in detail the diagnostic approach of venereal tumors, how to dye the sample and the appearance of the tumor cells. The significance of this definition of venereal tumor cells is essential for the implementation of appropriate therapeutic procedures that can be both surgical and chemotherapy. Because of the malignant nature of the tumor cells in this case, the authors consider that despite the removal of the tumor mass and chemotherapy, an essential preventive castration method for preventing further occurrences of transmissible venereal tumors.

22. **Nikolovski G.**: Use of ultrasonography in tendon injury in horse-initial experience, Days of veterinary medicine 2013, Struga, R. of Macedonia pp 81

In this paper the author described the findings of tendon changes in surface and deep flexor tendon in the horse. According to the author, these old tendon injuries were easily visible on ultrasound as a change in the structure with the presence of un-echogen structures within the tendon structures. Also, the author recommended gentle walking and resting the horse during a brief training, and these procedures should last at least 6 months. Given that it was the old injury, the author recommends horse with such injuries can take participation in sports competitions.

23. Velkovski D., Grujovska S., Stojchevska M., **Nikolovski G.**: Spleen hemangioma in dogs: case study. Days of veterinary medicine 2013 Struga R. of Macedonia pp 82

The appearance of liver hemangiomas in dogs, according to the authors is uncommon, clinically difficult to recognize, with increased incidence in older animals. The authors first describe the general condition of the animal that had changes in heart rate, and thus difficult general health. During the surgery revealed a tumor mass changes of the spleen in the form of hemangiomas.

Besides the publication of scientific papers assist. prof. Goran Nikolovski in recent years participated in scientific conferences with poster and oral presentations:

From 26 to 29 XI 2009, he participated in the international scientific conference "Knowledge Capital of the Future", where he presented the paper "A new approach in the education of clinical cases with special emphasis on diseases of domestic animals" (Teaching-Scientific council decision no. 03 -4794 24. XI 2009.). Between 3 to 4 X 2011., he participated in the international congress "Science and Veterinary Profession", in Zagreb, Croatia, where he orally presented the paper "Blood lead and cadmium levels in dogs from urban areas in the Republic of Macedonia" (Teaching-Scientific council decision no. 0202-3329/4-3 20. IX 2011.). Between 18 to 21 IV 2012 he participated in the congress "Second international epizootiological days" in Belgrade, Serbia, where he orally presented paper "Initial assessment of the multy-annual program for eradication of bovine tuberculosis in cattle in Republic of Macedonia for the period 2007-2010" (Teaching-Scientific council decision no. 0202-1184/3-2 11. IV 2012.).

Assist. prof. Nikolovski was participant and coordinator of the workshop package for allergies in pets at the national scientific project "Allergies and allergens, 2011 year of fighting ambrosia" (approval no. 130/4 from 25. XI 2011, from civilian organization "Environmental office of commune Gazi Baba"). Hi participated in TV programs and was author of Chapter-4 "Allergies in pets" from the publication "Allergies and allergens".

In the period 2009-2013, Nikolovski was a member to the Editorial board of the Macedonian veterinary review, scientific journal of veterinary science in Macedonia. With the decision of the teaching council no. 0201-732/7-1 14. III of 2013 he was again appointed as a member of the editorial board. In this period, Nikolovski is a reviewer Macedonian veterinary review.

On the 23 of III 2012, Nikolovski was invited lecturer at educational professional conference "Emergency veterinary medicine" on "Urgent states of in acute abdominal changes" organized by "SIGMA AB Group" from Zagreb, Croatia. Also he was invited lecturer from the Centre for Animal Welfare at the workshop "Assessment of aggression in dogs" held on 25th VI 2013, in the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

4. Professional and applied activities

With decision no. 0201-4984/14 from 07. XII 2009, from the Teaching-Scientific council of the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, became a member of the Commission for the implementation of international evaluation according to criteria EAEVE.

In the period from 19 to 21 of V 2010 he participated in General Congress of EAEVE where he actively participated as moderator of the workshop "Thesis and antithesis of the need for public or private practice questions with pets" (Confirmation of veterinary medicine University of Vienna, Austria from 19. V 2010).

Assist. prof. Nikolovski had participated in international training program of animal welfare in the period from 13 till 16. IX 2010 in London, Grate Britain, organized from "Dog trust" foundation (certificate).

During the professional scientific conference "Days of veterinary medicine" held on 30. X 2010 hi participated in the workshop of health care of animals with oral presentation on "ECG diagnosis of pets" (certificate of participation).

Assist. prof. Nikolovski, actively participates in the University veterinary hospital as carrier of veterinary activities (application no. 03-3061 from 15. VIII 2011).

Assist. prof. Nikolovski is official coroner in the field of Veterinary medicine with license no. 07-560/2 from 20. II 2012. Since then hi made a total of six forensics.

Assist. prof. Nikolovski is cynology judge for FCI II-category for all breeds and is a holder of identity card no. 18 issued by the Kennel Union of Macedonia.

With decision no. 0202-2902/4-14 from 1. X. 2012 assist. prof Nikolovski was given permission to participate in the activities marking the „World Day against rabies”. Also with decision no. 03-2277 of 4. VI 2013 he gained approval for participation on activities for „Days of your pet“ organized by the Faculty of veterinary medicine in Skopje.

In the last period during his work in University veterinary hospital, he was implemented electro-cardiografic diagnosis on heart diseases in companion animal (certificate no. 03-3867 of 14. X 2013 год.).

During the congress of Veterinary Chamber in R. of Macedonia, held on 22 to 23 II 2013. he was elected as a member of professional comity, by the working member comity of the scientific-educational institution. By the executive comity of the chamber, he was elected as a chairperson of the commission for control of the register of the doctor of veterinary medicine. (decision no. 03-74 of 25 IV 2013).

CONCLUSION AND PROPOSAL

Based on the submitted materials of the candidate assist. professor Goran Nikolovski, and based on his workload in educational activity, scientific research through publication of scientific and scientific papers in international journals, application and participation in the implementation of several national projects, but with extensive applicative professional activity in the field of veterinary medicine, the Review Committee concluded that assist. prof Goran Nikolovski meets all criteria to be selected academic-scientific title ASSOCIATE PROFESSOR at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

The Commission estimates that with his educational, scientific and application activities assist. prof Nikolovski has great contribution in the development of veterinary science and education in the Republic of Macedonia.

Because he owns all teaching and pedagogical skills, professional and academic qualifications required for promotion to the title, the Review Committee has the honor to propose to the Teaching council candidate assist. prof Goran Nikolovski to be elected in teaching and scientific title of ASSOCIATE PROFESSOR in the scientific area diseases of non-ruminant animals at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

Review Committee

4. Professor d-r Dimitar Kuzmanovski, professor, retired
Faculty of Veterinary Medicine - Skopje,
University „ Ss. Cyril and Methodius “Skopje
5. Professor d-r Vanja Krstik, professor
Veterinary faculty- University of Belgrade
6. Professor d-r Dine Mitrov, assoc. professor
Faculty of Veterinary Medicine - Skopje,
University „ Ss. Cyril and Methodius“ Skopje

FORM
TO THE REPORT FOR THE ELECTION TO A TEACHING-SCIENTIFIC, SCIENTIFIC
AND TEACHING-PROFESSIONAL TITLE

Candidate: d-r Goran Aleksandar Nikolovski, PhD, assistant professor

Institution: Faculty for veterinary medicine in Skopje

Scientific field: Disease in non-ruminant animals

TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES

No	Name of the activity	Points
1	Health care in companion animals and horse (9+8). Winter 2009/2010 lectures	6,75
2	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2009/2010 (Teaching-Scientific council no. 0201-3787/3 of 11. IX 2009)-lectures	1,2
3	Health care in companion animals and horse (9+8). Winter 2010/2011 lectures	6,75
4	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2009/2010 (Teaching-Scientific council no. 0201-3021/3 of 22. IX 2010)-lectures	1,2
5	Health care in companion animals and horse (9+8). Winter 2011/2012 lectures	6,75
6	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2011/2012 (Teaching-Scientific council no. 0201-3327/3 of 20. IX 2011)-lectures	1,2
7	Internal diseases in companion animals and horses (2+3). Winter 2012/2013-lectures	1,5
8	Internal diseases in companion animals and horses (2+2). Summer 2012/2013-lectures	1,5
9	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2012/2013 (Teaching-Scientific council no. 0201-2376/3 of 10. IX 2012) lectures	1,5
10	Health care in companion animals and horses (9+8). Winter 2009/2010- practical exercises	3,6
11	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2009/2010 practical exercises	0,9
12	Health care in companion animals and horses (9+8). Winter 2010/2011- practical exercises	3,6
13	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2010/2011 practical exercises	0,9
14	Health care in companion animals and horses (9+8). Winter 2011/2012- practical exercises	3,6
15	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2011/2012- practical	0,9

	exercises	
16	Internal diseases in companion animals and horses (2+3). Winter 2012/2013- practical exercises	1,35
17	Internal diseases in companion animals and horses (2+2). Summer 2012/2013- practical exercises	0,9
18	Clinical and laboratory diagnosis (2+2). Winter 2012/2013- practical exercises	0,9
19	Clinical practice: companion animals, summer 2010/2011 (75 hours)	3
20	Clinical practice: companion animals, summer 2011/2012 (75 hours)	3
21	Clinical practice: companion animals, summer 2012/2013 (75 hours)	3
22	Mentor of graduate work- 7 students (index no. 566, 721, 779, 780, 789, 865 and 907)	1,4
23	Elective subject: Cynologique (summer 2010/2011, 2011/2012) consultation 2 students	0,004
24	Elective subject: Cynologique (summer 2012/2013) 30 hours lectures 17 students	0,75
25	Elective subject: Clinical nutrition in dogs and cats (summer 2010/2011, summer 2011/2012, summer 2012/2013) consultation 7 students	0,014
26	Elective subject: Changes in laboratory profile in diseases of companion animals (summer 2011/2012, summer 2012/2013) consultation 2 students	0,004
27	Consultations with students 2009/2010 (59 students)	0,118
28	Consultations with students 2010/2011 (44 students)	0,088
29	Consultations with students 2011/2012 (53 students)	0,106
30	Consultations with students 2012/2013 (46 students)	0,092
31	Head of workshop "ECG diagnosis of cardiovascular diseases" held on 14-15. IX 2012, 17. XI 2012, 15. XII 2012 (confirmation 03-3867 of 14. X 2013)	4,5
32	Participation in the workshop "Emergency veterinary medicine" and lecturer on the topic "Situation of urgency in acute abdominal changes" 23. III, 2012. (certificate)	1,5
33	Invited lecture in workshop "Assessments of aggression on dogs" held on 25. VI. 2013 Faculty of veterinary medicine-Skopje (certificate)	1,5
34	Positive peer-reviewed university textbook "Colic in horses," Bulletin of the University "Ss. Cyril and Methodius "no. 973 of 02. XI 2009.	6
35	Co-author of the script for internal lecture "The most common skin diseases in dogs and cats" (Teaching-Scientific council Decision no. 0201-1478/5-1 of 09. IV 2011.	4
36	Doctoral study: "Veterinary laboratory medicine" (30 hours) lectures 2011-2012	1,8
37	Preparation of a new subject, undergraduate study "Internal diseases in companion animals and horses" (study program 2009)	1
38	Preparation of a new subject, doctoral study "Veterinary laboratory medicine" (study program 2012)	1

39	Preparation of a new subject, doctoral study "Nutritional disorders in companion animals" (study program 2012)	1
40	Preparation of a new subject, doctoral study "Pancreatic diseases in companion animals" (study program 2012)	1
41	Preparation of a new subject, doctoral study "Laboratory diagnosis of internal diseases in companion animals (study program 2012)	1
	Total	81,78

SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES

No	Name of activities	Points
	Papers with original scientific results published in scientific / professional journal	
1	Nikolovski G., Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. (2010) Mac. Vet Rev. Vol 33, No. 1 pp 33-37	3,6
	Papers of original research results, published in scientific / professional journal with an international editorial board	
2	Ilieski V., Pendovski L., Trojancanec P., Ilievska K., Nikolovski G., Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 295; 2010. (i.f. 0,573)	4,173
3	Nikolovski G., Atanaskova E.: Use of canine hair samples as indicator of lead and cadmium pollution in the Republic of Macedonia. Bulgarian Journal of Veterinary Medicine (2011), 14, No 1 pp 57-61	5,4
4	Atanaskova E., Kochevski Z., Stefanovska J., Nikolovski G.: Endoparasites in wild animals at the zoological garden in Skopje, Macedonia. Journal of Threatened Taxa July 2011 3(7) pp 1955-1958	3,6
5	Atanaskova E., Nikolovski G., Ulcar I., Enimiteva V.: Examination of the content of heavy metals in dogs from urban areas of Macedonia, using hair samples, Veterinary World, Vol.4 No.8 August 2011,pp 368-370	3,6
6	Nikolovski G., Atanaskova Petrov E., Cokrevski S., Arsevska E., Nikolovska G.: 2012, Slo. Vet. Res. 49 (2) p.p. 73-81: Bovine tuberculosis in cattle during the implementation of official control measures in Republic of Macedonia for the period 2007-2009 (i.f. 0,647)	4,247
7	Atanaskova E., Kocevski Z., Nikolovski G., Stefanovska J.: Case report of canine co-infection with Leishmania infantum and Ehrlichia canis Mac. Vet. Rev. Vol 34, No. 1, 19 - 24, 2011	3,6
8	Ulcar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., Nikolovski G., Trojancanec P.: Cytological diagnostic of canine transmissible venereal tumor-case report Mac.Vet. Rev. 2012; 35 (2) 91-96	3,6
	Papers with original scientific/technical results, published in the Proceedings of the scientific/ professional conference	
9	Nikolovski G.: New approach to education of clinical subject with retrospective to disease of companion animal. International scientific	4

	conference "Knowledge- capital of the future" Ohrid XI, 26-29 2009; pp. 232-243-full paper on CD	
	Sectional lectures at professional scientific conference with international participation	
10	Stefanovska J., Naletoski I., Nikolovski G., Kocovski Z. Prevalence and main aspect of diagnosis, treatment and prevention of canine leishmaniasis in R. Macedonia. Days of veterinary medicine, pp 14 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia	2
	Participation in scientific/professional conference with paper	
	-oral presentation	
11	Nikolovski G., Atanaskova E.: Blood lead and cadmium levels in dogs from urban areas in the Republic of Macedonia; The International congress "Veterinary science and profession" Zagreb, HR, October 3-4 2011, pp 47	1
12	Nikolovski G., Cokrevski S., Nikolovska G.: Initial assessment of the multy-annual programme for eradication of bovine tuberculosis in cattle in Republic of Macedonia for the period 2007-2010; Second international epizootiology days, Belgrade, Serbia April 18-21 st, 2012 pp 91-93	1
	-poster	
13	Nikolovski G., Atanaskova E. Degenerative myelopathy in dogs. Abstract book of days of veterinary medicine pp. 25, 2010, 28-30 October, Ohrid, R. of Macedonia.	0,5
14	Naumovska G., Nikolovski G., Atanaskova E. The impact of the curent emotional state of students on achievement test tasks from clinical subject. Days of veterinary medicine pp 26, 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia	0,5
15	Kocovski Z., Atanaskova E., Nikolovski G., Stefanovska J. Presence of dirofilaria repens in profesional dogs in the region of Skopje diagnosed with the KNOTT modified technique. Days of veterinary medicine, pp 26 2010, 28-30 october Ohrid Macedonia	0,5
16	Ilievska K., Trojachanec P., Nikolovski G., Atanaskova E., Celeska I., Ulchar I.: Modified Toggle-Pin Technique in Salter-Harpis Type I Femoral Head Fracture Repair: Clinical Case. Days of veterinary medicine, Ohrid Macedonia 2011 p.p. 87-88	0,5
17	Kochevski Z., Stefanovska J., Atanaskova E., Nikolovski G.: A Survey of Gastro-Intestinal Parasites in Animals in Skopje Zoo, R. Macedonia, Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 89-90	0,5
18	Ulchar I., Celeska I., Ilievska K., Atanaskova E., Nikolovski G., Trojachanec P.: Cytological Diagnostic of Canine Transmissible Venereal Tumor. Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2011 p.p. 94-95	0,5
19	Atanaskova Petrov E., Nikolovski G., Ilievska K., Trojacanec P., Celeska I., Velev R.: Canine transmissible venereal tumor-surgical	0,5

	treatment and chemotherapy: case report Days of veterinary medicine Ohrid Macedonia 2012 p.p. 73-76	
20	Nikolovski G.: Use of ultrasonography in tendon injury in horse-initial experience, Days of veterinary medicine 2013, Struga, R. of Macedonia pp 81	0,5
21	Velkovski D., Grujovska S., Stojchevska M., Nikolovski G.: Spleen hemangioma in dogs: case study. Days of veterinary medicine 2013 Struga R. of Macedonia pp 82	0,5
	Abstracts published in conference proceedings	
	-international	
22	Atanaskova E., Kocovski Z., Stefanovska J., Nikolovski G.: Case report Renal failure and associated leishmania infantum in female Samoyed. 17 th Annual Counselling of Doctor of veterinary medicine of Republic of Srpska (Bosnia nad Herzegovina), Teslich, 27-30.06.2012, pp 92	1
	Participation in nacional research project	
23	National scientific project "Allergies and allergens, 2011 year of fighting ambrosia" (approval no.130/4 from 25. XI 2011).	3
	Total	48,32

PROFESIONAL AND APLICATIVE ACTIVITIES

No	Name of activities	Points
	Expert activities	
1	Expert reports made to recount deer in hunting ground "Konechko" (No. 03-59 of 12. VII 2012. "Safari-International" LTD)	1
2	Expert report for forensic case XII SMALLL. V. 1930/08 register under no. 03-2279/2 of 08 th . VI. 2011, FVM Skopje	1
3	Expert reports to assess the damage to sheep traffic accident for expertise agency "Ermanoski" no. 223/12 of 27 th XII 2012.	1
4	Expert reports, opinions and assessed value of dairy cows, heifers and calves agricultural company "Dzumajlija" in bankruptcy. No 39 from 09 th VII 2012.	1
5	Expert reports for forensic case no. IX-P 1.br. 2263/11, registered under no. 03-2935 of 24 th IX. 2012., FVM-Skopje.	1
	Participation in promotional activities in faculty	
6	Marking the World Day against rabies (decision no. 0202-2902/4-14 01. X 2012., FVM-Skopje)	0,5
7	Event the "Day of your pets" (decision no. 03-2277 of 04 th . VI 2013., FVM Skopje)	0,5
	Activities from wider interest (professional-applicative activities)	
8	Member of selection committee for the title (Teaching-Scientific council decision no. 0201-2417/3 of 27. VII 2010).	0,2
9	Member of the Commission for the implementation of international evaluation in accordance with the recommendations of EAEVE	0,5

	(Teaching-Scientific council decision no. 0201-4984/14 of 07. XII 2009.).	
10	Member of self-evaluation commission (Teaching-Scientific council decision no. 0201-927/9 of 24. II 2011).	0,5
11	Member of the commission for the implementation of student survey (Teaching-Scientific council decision no.0201-246/7 of 04. II 2010).	0,5
12	Member of the commission for the implementation of student survey (Teaching-Scientific council decision scientific commission no. 0201-927/14-4 of 24. II 2011).	0,5
13	Member of the commission for rescue power (Teaching-Scientific council decision scientific commission no. 0202-1477/3-2 of 06. IV 2011).	0,5
14	Member of the editorial board of the scientific journal "Macedonian veterinary review" period 2009-2013	1
15	Member of the editorial board of the scientific journal "Macedonian veterinary review" from 2013 (Teaching-Scientific council decision scientific commission no.0201-732/7-1 of 14. III 2013).	1
16	Reviewer in journal "Macedonian veterinary review"	1
17	Member of the Board of employees in scientific and educational institutions in the Veterinary chamber of Macedonia.	1
18	Member of the professional board in the Veterinary chamber of Macedonia	1
19	Chairman of the Insight commission for control of register of doctors of veterinary medicine at the Veterinary chamber of Macedonia (decision of the Executive Board of Veterinary chamber no. 03-74 of 25 IV 2013).	1
	Preparation and application of scientific / educational national project	
20	Project: "The use of dogs as bioindicators of heavy metal pollution in urban environments" carrier (decision no. 0201-246/8-5 of 04. II 2010).	1
	Preparation and application of scientific/educational international project	
21	Project "Implementation of nuclear techniques in veterinary medicine in Macedonia" carrier (letter no. 03-2112 of 14. VI 2010).	2
22	Project "Establishment of nuclear diagnostic methods in veterinary clinical practice in Macedonia" - carrier (decision no. 0201-1743/4-4 of 08. VI 2012.).	2
	Total	19,7

Professional reference of the candidate for the election to the title	Points
TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES	81,78
SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES	48,32
PROFESIONAL AND APLICATIVE ACTIVITIES	19,7
TOTAL	149,8

Members of the review committee:

1. Prof. d-r Dimitar Kuzmanovski, PhD, president
2. Prof. d-r Vanja Krstich, PhD, member
3. Prof. d-r Dine Mitrov, PhD, member

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ОРГАНИЗАЦИОНИ НАУКИ И
УПРАВУВАЊЕ (МЕНАЏМЕНТ), ПО ПРЕДМЕТОТ НАУКА ЗА
МЕНАЏМЕНТ НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На седницата на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје одржана на 25.10.2013 година (одлука бр.0202-3156/5 од 30.10.2013 година), определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања по организациони науки и управување (менаџмент) по предметот наука за менаџмент.

На распишаниот конкурс објавен на 7.10.2013 година во дневниот весник „Вечер“ се пријави само кандидатката д-р Виолета Цветкоска, досегашен асистент по организациони науки и управување (менаџмент), по предметите: наука за менаџмент и економско математички методи и модели на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

По проучувањето на пријавата и приложената документација, Комисијата го изготви рефератот во согласност со член 132 од Законот за високото образование и членовите 45 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во врска со тоа го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката д-р Виолета Цветкоска е родена на 19.7.1984 година во Скопје. Основното и средното образование го завршила во Скопје со континуиран одличен успех. Во учебната 2003/2004 година се запишала на Економскиот факултет при Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје, на депарманот за менаџмент. Студиите ги завршила во 2007 година како најдобар студент на депарманот за менаџмент со просечен успех 9,61 и стекнала право на стручен назив - дипломиран економист. За помлад асистент по предметите наука за менаџмент и економско математички методи и модели на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избрана непосредно по дипломирањето. Во учебната 2008/2009 година Виолета Цветкоска се запишала на академски студии – магистерски студии од втор степен на Факултетот за организациски науки (ФОН) при Универзитетот во Белград на студиската програма за операциски менаџмент, програмско подрачје: операциски истражувања и квантитативни методи. Предвидените испити ги положила со просечна оценка 9,86, а магистерскиот труд под наслов: „Dvofazni pristup merenju efikasnosti primenom metoda DEA i ANP“ го одбрала на 28.9.2010 година со највисока оценка 10 (десет), стекнувајќи се со академски назив - дипломиран инженер на организациски науки – магистер од областа на операцискиот менаџмент, програмско подрачје операциски истражувања и квантитативни методи. Кандидатката д-р Виолета Цветкоска во декември 2010 година е избрана во звањето асистент по организациони науки и управување (менаџмент), по

предметите: наука за менаџмент и економско математички методи и модели на Економскиот факултет во Скопје. Во април 2011 година на Економскиот факултет при Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје пријавила докторска дисертација под наслов: „Методи и модели на повеќекритериумско одлучување во менаџментот: емпириска студија за евалуација на ефикасноста на одредени организациони единици во Република Македонија“. Докторската дисертација успешно ја одбранила на 12.6.2013 година и се стекнала со научниот степен доктор на економски науки.

Во рамките на академската кариера, кандидатката д-р Виолета Цветкоска има учествувано на голем број меѓународни конференции, симпозиуми, семинари, обуки и работилници, а била и соработник во изготвување и пријавување на два меѓународни проекта. Пред научната и стручната јавност има презентирano повеќе научни и стручни трудови кои се објавени во зборници од меѓународни конференции, симпозиуми и списанија со што доаѓа до израз нејзиниот особен интерес и успех во научноистражувачката работа.

Д-р Виолета Цветкоска има реализирано три студиски престои со времетраење од по еден месец. Првиот студиски престој е во периодот од 1 до 31 март 2010 година на Факултетот за организација и информатика во Вараждин, при Универзитетот во Загреб, каде што активно ги следела предавањата по предметите: деловно одлучување и операциски истражувања на додипломски студии, теорија на одлучување на дипломски студии и квантитативен менаџмент на специјалистички последипломски студии, го надоградила своето знаење за повеќекритериумската метода аналитички хиерархиски процес и ги совладала програмските алатки за нејзина поддршка: Decision Lens, Expert Choice и Super Decisions. Вториот студиски престој го има реализирано на Економскиот факултет во Загреб при Универзитетот во Загреб во периодот 1-30.04.2012 година, каде што присуствувала на предавања на докторски студии по предметот квантитативни методи, се запознала и го совладала работењето во програмските алатки: LINGO, LINDO API, WinQSB и DEA-Solver-ProVersion 7, присуствувала на Семинар за математичко програмирање и теорија на игри, каде што одржала и предавање под наслов: „Двофазен пристап за мерење на релативната ефикасност на банките во Р. Македонија со примена на DEA и АНР“. Во периодот од 1 до 31.5 2012 година повторно престојувала на Факултетот за организација и информатика во Вараждин при Универзитетот во Загреб, каде што присуствувала на предавања на докторски студии по предметот научноистражувачки труд во информациските науки, што и овозможило да се едуцира и успешно да ги креира АНР - моделите за потребите на нејзиното истражување во докторската дисертација.

Кандидатката д-р Виолета Цветкоска е член на неколку комисији во рамките на Факултетот, а исто така учествувала во организација и реализација на научноистражувачкиот проект „Македонската младина за бизнис форумот“ (Macedonian Youth to Business Forum), како и во организација на меѓународната конференција од областа на корпоративното управување, организирана во рамките на прославата на јубилејот 20 години постдипломски студии по МБА - МЕНАЏМЕНТ.

Д-р Виолета Цветкоска одлично го познава англискиот јазик, а има солидни познавања и од германскиот и италијанскиот јазик (приложени дипломи и уверенија). Кандидатката одлично ги познава и ги применува алатките на

Microsoft Office (Word, Excel, Power Point), а ги има завршено и курсевите: “Microsoft Project 2007” и “MS Excel – бизнис - анализа и одлучување”. Исто така, кандидатката успешно применува голем број на програмски алатки и во рамките на наставата по дисциплината наука за менаџмент/операциски истражувања кои служат како поддршка на менаџерите во донесувањето на рационални и оптимални одлуки при решавање на комплексни проблеми.

Од јануари 2013 година, кандидатката д-р Виолета Цветкоска е член на Хрватското друштво за операциски истражувања.

2. НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Д-р Виолета Цветкоска, во рамките на нејзиното работно искуство, прво како помлад асистент, а потоа и како асистент на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, покажува забележителна активност во наставно-образовната дејност. Особено внимание заслужува нејзиното континуирано ангажирање во изведување на вежбите по предметите наука за менаџмент и економско математички методи и модели, а во учебната 2012/2013 година и по предметот математички методи. Благодарение на фактот што предметите се од области што ги изучувала на редовните и на постдипломските студии, работата со студентите и одржувањето на часовите ги врши на мошне професионален начин. Кандидатката д-р Виолета Цветкоска успешно ја приближува предметната материја до студентите, при што користи современи методи во наставно-образовната дејност кои овозможуваат поттикнување на нивната активност. Исто така, кандидатката мошне успешно ги води студентите во изработка на практични проектни задачи, семинарски и дипломски трудови, редовно одржува консултации, а повремено се вклучува и во изведување на наставата, како и во подготовката и прегледувањето на испитните тестови.

Д-р Виолета Цветкоска континуирано ги надоградува сопствените искуства во наставно-образовната дејност на квантитативните дисциплини на кои работи и со користење на современа странска и домашна литература, а посебен придонес во таа насока имаат и студиските престои што ги реализирала на универзитетите во Белград и Загреб.

Во целокупното досегашно работење во наставно-образовниот процес, кандидатката д-р Виолета Цветкоска покажува мошне сериозен и одговорен пристап и со голем ентузијазам и висока професионалност ги извршува сите доверени задачи.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Кандидатката д-р Виолета Цветкоска покажува особена активност и во научноистражувачката дејност што може да се согледа преку објавувањето на научни и стручни трудови, како и учества на конференции и научно-стручни собири. Покрај докторскиот и магистерскиот труд има објавено повеќе трудови во зборници на трудови од конференции, научни/стручни собири, зборници на трудови на в.о. институции и во списанија. Д-р Виолета Цветкоска ги има

изработено, објавено и презентирано пред научната и стручната јавност следниве трудови:

1. Методи и модели на повеќекритериумско одлучување во менаџментот: емпириска студија за евалуација на ефикасноста на одредени организациони единици во Република Македонија“, докторска дисертација, стр. 339, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет-Скопје, 12.6.2013 година.
2. Апликација на ВСС модели за мерење на ефикасноста на банките во Р. Македонија, Годишник на Економски факултет – Скопје, том 47, стр. 405-414, 2012.
3. Recruitment and Selection of Student Volunteers: A Multicriteria Methodology, *Management*, Vol. 16, No. 61, 2011, pp. 113-117. (во коавторство); (објавен труд на српски и на англиски јазик)
4. Data Envelopment Analysis Approach and Its Application in Information and Communication Technologies, Зборник на Петтата Меѓународна конференција за информациски и комуникациски технологии во земјоделство, храна и животна средина, том 1, стр. 421-430, Скијатос, Грција, септември 2011.
5. A Two-Stage Approach for Measuring the Efficiency of Banks with the Application of DEA and АНР, во коавторство, Зборник на апстракти на Деветата Меѓународна конференција за анализа на обвиеени податоци на тема: „Анализа на обвиеени податоци и управување со перформанси“, Универзитет „Македонија“, Солун, Р. Грција, август 2011.
6. Одредување на релативната ефикасност на енергетските и телекомуникациските компании во Р. Македонија и нивно рангирање со примена на методата DEA, Годишник на Економски факултет - Скопје, том 46, стр. 567-584, 2011.
7. Globalization and Policy-making in the European Union, коавтор, труд објавен во книга: “The Economies of the Balkan and Eastern Europe Countries in the Changed World”, edited by Anastasios G. Karasavoglou, Cambridge Scholars Publishing, United Kingdom, 2011.
8. Data Envelopment Analysis and Its Application in Education, *Management*, 57, 2010, pp. 73-83. (објавен труд на српски и на англиски јазик)
9. Квантитативна поддршка на процесот на одлучување во современата бизнис економија, коавтор, Зборник на трудови во форма на ЦД на Меѓународната научна конференција на тема: „Економијата и бизнисот во постресесискиот период“, Економски факултет – Прилеп, Прилеп, Р. Македонија, октомври 2010.
10. Dvofazni pristup merenju efikasnosti primenom metoda DEA i АНР, мастер труд, стр. 190, Универзитет во Белград, Факултет за организациски науки, септември, 2010.
11. Квантитативни основи на методата DEA – модели и подрачја на примена, Годишник на Економски факултет – Скопје, том 45, стр. 629-642, 2010.
12. Primena analiza obavijanja podataka za merenje efikasnosti u visokoobrazovnim institucijama u Makedoniji, коавтор, Зборник на трудови во форма на ЦД на Дванаесетиот Меѓународен симпозиум на Факултетот за организациски

науки на тема: „Организациски науки и управување со знаење“, XI-03, Златибор, Р. Србија, јуни 2010.

13. Uloga i primena kvantitativnih metoda i modela u menadžmentu, Зборник на трудови на Седмиот собир на стопанственици и научници (SPIN '09) на тема: „Операциски менаџмент и глобална криза“, стр. 559-566, Белград, Р. Србија, ноември 2009.
14. Примена на методите ELECTRE, PROMETHEE и АНР при избор на модел на автомобил (анализа на продажбата на нови автомобили во Р. Македонија за 2008 г.), Годишник на Економски факултет - Скопје, том 44, стр. 535-549, 2009.

Во продолжение накратко ќе биде даден приказ на некои од објавените трудови на кандидатката д-р Виолета Цветкоска.

Секако дека најзначаен труд е нејзината докторска дисертација под наслов: *Методи и модели на повеќекритериумско одлучување во менаџментот: емпирска студија за евалуација на ефикасноста на одредени организациони единици во Република Македонија* (труд под ред. бр. 1). Во неа, кандидатката обработува значајна, актуелна и комплексна проблематика која е од особен интерес за менаџментот на компаниите. Образложената материја во рамките на докторската дисертација е структурирана во два дела, така што во првиот дел: *Теоретско-методолошки разгледувања на повеќекритериумското одлучување* се обработени три глави, а во вториот дел: *Емпирска студија за евалуација на релативната ефикасност на филијалите на Комерцијална банка АД Скопје и за рангирање на нејзините експозитури* се обработени две глави, а дадени се и адекватни воведни и заклучни согледувања. Стекнатото теоретско знаење во рамките на дисциплината наука за менаџмент/операциски истражувања, која со широката лепеза на квантитативни методи и техники го помага менаџерското донесување на одлуки, како и повеќегодишното искуство на кандидатката како асистент на оваа моќна дисциплина и овозможиле во истражувањето да се фокусира на две релевантни методи. Едната метода е аналитичкиот хиерархиски процес (*Analytic Hierarchy Process* - АНР) која е најчесто применувана метода на повеќекритериумското одлучување, а другата е водечката непараметарска метода за мерење на перформансите на ентитетите, позната како анализа на обвие податоци (*Data Envelopment Analysis* - DEA). Методите АНР и DEA кандидатката д-р Виолета Цветкоска ги користи во емпириското апликативно истражување кое е спроведено во Комерцијална банка АД - Скопје. Исто така, значајно е да се истакне дека овој докторски труд е прв во Р. Македонија во кој е извршена евалуација на релативната ефикасност на филијалите на Комерцијална банка АД Скопје во временски период од 3 години (2009-2011) и направено е рангирање на експозитурите на Банката во временски период од 4 години (2008-2011) со користење на наведените две методи кои се признаени и широко прифатени во светот. Притоа, за првпат во нашата држава е користена COOPER – овата рамка која служи за изведба на непараметарски проекти, а во неа е имплементирана DEA - техниката која овозможува следење на промената на ефикасноста на ентитетите низ времето, позната како *Window* (прозорска) анализа. Д-р Виолета Цветкоска покажува извонредна професионална умешност во изградбата на моделите, изборот на променливите, во собирањето и изборот на потребните податоци за набљудуваниот временски период, така што се потврдува дека има

реализирано директна истражувачка активност во Банката. Резултатите кои се добиени со користење на програмски алатки за методите АНР и DEA кореспондираат со фактичката состојба и со перцепциите на интервјуираните менаџери што исто така го потврдува високиот квалитет на спроведеното истражување од страна на кандидатката. На крајот вредно е да се истакне дека заклучоците презентирани во трудот се засновани на соодветна квантитативна научна методологија и аналитички пристап и истите се релевантни, веродостојни и прифатливи. Во целина, докторскиот труд на кандидатката д-р Виолета Цветкоска претставува значаен научен придонес во оваа област и се надеваме дека презентираниите сознанија ќе бидат соодветно искористени од стручната и научната јавност.

Во трудот *Апликација на BCC модели за мерење на ефикасноста на банките во Р. Македонија* (труд под р. бр. 2), кандидатката д-р Виолета Цветкоска се фокусира на математичкото програмирање со примена на DEA за да ја измери ефикасноста на банките во Р. Македонија за 2009 и 2010 година. Користен е BCC (*Banker-Charnes-Cooper*) модел и со влезна и со излезна ориентација при што се избрани два влеза и два излеза, а примерокот го сочинуваат 17 банки. Врз основа на добиените резултати, кандидатката ги идентификува релативно ефикасните банки, како и оние кои се релативно неефикасни, а исто така ги интерпретира и износите на неефикасност за да можат банките кои се неефикасни да преминат на страната на ефикасни банки.

Во трудот *Recruitment and Selection of Student Volunteers: A Multicriteria Methodology*, (труд под ред. бр. 3) е укажано како можат да се спроведат процесите на регрутација и селекција со цел да се изберат студенти-волонтери кои активно ќе учествуваат во работењето на Економскиот факултет во Скопје, а со тоа ќе им дадат и вредност на своите студии. При тоа, направена е рамка за процесот на селекција кој се одвива низ четири фази, така што во првата фаза се врши преглед на добиените документи, во втората фаза се врши рангирање на кандидатите со примена на повеќекритериумската метода аналитички хиерархиски процес, во третата фаза студентите се повикуваат на разговор, а во четвртата фаза се врши избор на кандидатите.

Во трудот *Data Envelopment Analysis Approach and Its Application in Information and Communication Technologies* (труд под ред. бр. 4), кандидатката д-р Виолета Цветкоска се фокусира на анализата на обвие податоци која претставува релативно нов непараметарски пристап за евалуирање на ефикасноста на комплексни и хомогени ентитети кои ги трансформираат ресурсите (влезовите) во остварени резултати (излези). Прикажани се теоретските основи на оваа процедура на линеарното програмирање која е особено успешна за мерење и оценување на ефикасноста на ентитетите, а посебен осврт е направен на нејзината апликација во информациските и комуникациските технологии, поточно обработени се 9 студии за нејзината примена во оваа област кои се неодамна објавени.

Во трудот *Одредување на релативната ефикасност на енергетските и телекомуникациските компании во Р. Македонија и нивно рангирање со примена на методата DEA* (труд под ред. бр. 6), кандидатката д-р Виолета Цветкоска обработува доста актуелна проблематика фокусирајќи се на најголемите компании од енергетскиот и телекомуникацискиот сектор во Р.

Македонија во 2010 година. Имплементацијата на анализата на обвинени податоци е спроведена низ четири фази, така што во првата фаза се избрани единиците за кои се одлучува и специфицирани се DEA - моделите кои се користат во истражувањето, во втората фаза е извршен изборот на променливите, во третата фаза за решавање на моделите користена е адекватна софтверска поддршка, а во четвртата фаза добиените резултати се анализирани и толкувани. Резултатите можат да им помогнат на менаџерите на компаниите од енергетскиот и телекомуникацискиот сектор во донесувањето на рационални и оптимални одлуки во управувањето како со ефикасните, така и со неефикасните компании.

Може да се примети дека во трудовите на д-р Виолета Цветкоска доминира проблематиката од нејзиниот особен интерес, а тоа се методите и моделите на повеќекритериумското одлучување (со акцент на DEA и АНР и нивната примена) што претставува мошне интересно подрачје во рамките на науката за менаџмент/операциските истражувања.

Трудовите се пишувани со јасен стил, прецизно се истакнати проблемите, разработката и примената, така што слободно може да се констатира дека кандидатката е млад научен истражувач која може на соодветен начин да ги напише и презентира добиените резултати од истражувањата.

Исто така, кандидатката д-р Виолета Цветкоска има учествувало на бројни конференции, симпозиуми, семинари, обуки и работилници во земјата и во странство (вкупно 23) кои и дале значаен придонес во нејзиното стручно усовршување, а ги наведуваме само оние во периодот од последниот избор во звање:

- 26 септември 2013 година: учество на X сесија на Клубот на истражувачи во организација на НБРМ, НБРМ, Скопје, Р. Македонија;
- 4 јули 2013 година: работилница под наслов: „Политика за интелектуална сопственост на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје“, организирана од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје;
- 17 април 2013 година: семинар на тема: „Управување со ИТ-услуги“, Стопанска комора на Македонија, Скопје, Р. Македонија;
- 6-9.11.2012 година: Меѓународна конференција посветена на перспективите и предизвиците на корпоративното управување во комплексно и динамично бизнис окружување, организирана во рамките на прославата на јубилејот 20 години постдипломски студии по МБА МЕНАЏМЕНТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје, (член на организациски одбор, член на издавачки одбор и модератор на Конференцијата);
- 26 април 2012 година: Семинар за математичко програмирање и теорија на игри на тема: „Една примена на категориските модели на анализа на обвинени податоци“, Универзитет во Загреб, Економски факултет, Загреб, Р. Хрватска;
- 1-2.11.2011 година: Осми собир на стопанственици и научници, SPIN'11 на тема: „Операциски менаџмент во функција на одржлив економски раст и развој на Србија за 2011 – 2020“, организатори на Собирот: Универзитетот во Белград, Факултет за организациски науки, Центарот за операциски

менаџмент и Стопанската комора на Србија, Белград, Р. Србија. (учество со труд, во коавторство);

- 4 октомври 2011 година: Прва конференција на македонски бизнис - гуруа на тема: „Претприемачки оптимизам во Македонија“, во организација на маркетинг и ПР агенцијата Базз комуникации, Скопје;
- 8-11.9.2011 година: Петта меѓународна конференција за информациски и комуникациски технологии во земјоделство, храна и животна средина, НАИСТА 2011, Скијатос, Р. Грција, (учество со труд);
- 24-27.8.2011 година: Деветта меѓународна конференција за анализа на обвинени податоци на тема: „Анализа на обвинени податоци и управување со перформанси“, Универзитет „Македонија“, Солун, Грција, (учество со труд, во коавторство);
- 29 октомври 2010 година: работилница под наслов: „Активно учење во големи студентски групи – невозможност или предизвик?“, поддржана од страна на Американските совети во Р. Македонија и Македонско-американската алуumni асоцијација, Факултет за туризам и угостителство – Охрид, Охрид, Р. Македонија.

4. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Покрај во наставно-образовната и научноистражувачката дејност, забележителна е и големата активност на кандидатката д-р Виолета Цветкоска во рамките на стручно-апликативната дејност што може да се согледа во следново:

- извршена евалуација на ефикасноста на филијалите и експозитурите на Комерцијална банка АД - Скопје за период од три години (2009, 2010 и 2011), Скопје, октомври 2011 – јуни 2012 година;
- извршена стручна лектура на книга со наслов: „Management Information Systems“ 11/E, Laudon, K. & Laudon, J., Prentice Hall, 2008; (стручно читање на преведени материјали од англиски на македонски јазик);
- коедитор на Зборникот на трудови од Меѓународната конференција посветена на перспективите и предизвиците на корпоративното управување во комплексно и динамично бизнис окружување, организирана во рамките на прославата на јубилејот 20 години постдипломски студии по МБА - МЕНАЏМЕНТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје, ноември 2012;
- член на организационен одбор за потребите на меѓународната конференција од областа на корпоративното управување организирана во рамките на прославата на јубилејот 20 години постдипломски студии по МБА - МЕНАЏМЕНТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, 7 и 8 ноември 2012 Скопје;
- член при организација и реализација на научноистражувачкиот проект „Македонската младина за бизнис форумот“ (Macedonian Youth to Business Forum), одржан на 30 ноември 2011 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје;

- член на комисија за обработка на податоци на студентите кои конкурирале за упис во прва година на Економскиот факултет во Скопје во учебните: 2008/2009; 2009/2010; 2010/2011; 2011/2012; 2012/2013 и 2013/2014 година;
- член на Комисија за спроведување анкета за односот на наставниците и соработниците кон наставно-образовниот процес на Факултетот;
- заменик - член на Комисија за дисциплинска одговорност на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет - Скопје (2011-2013);
- член на работен тим за подготовка на акциони планови за отпочнување на процесот за исполнување на стандардите за стекнување на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет - Скопје со ЕФМД - меѓународна акредитација (2012-);
- член на Клубот на истражувачи во организација на Народната банка на Република Македонија (2013 -);
- член на Хрватското друштво за операциски истражувања (2013 -).

5. ОПШТИ КОНСТАТАЦИИ И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното за пријавената кандидатка д-р Виолета Цветкоска, за нејзините стручни и научни придонеси и за активностите, Комисијата е едногласна во следниве констатации:

- кандидатката д-р Виолета Цветкоска ги исполнува сите законски и нормативни критериуми за избор во повисоко звање;
- мошне солидно изработената и одбранета докторска дисертација на кандидатката д-р Виолета Цветкоска на тема: „Методи и модели на повеќекритериумско одлучување во менаџментот: емпириска студија за евалуација на ефикасноста на одредени организациони единици во Република Македонија“, како и претходно успешно завршените соодветни магистерски студии на Факултетот за организациски науки при Универзитетот во Белград на студиската програма за операциски менаџмент, програмско подрачје: операциски истражувања и квантитативни методи, само ја потврдуваат нејзината цврста определба за континуирано надоградување во вистински академски наставно-научен работник;
- во прилог на горенаведената констатација особено е вредно да се истакне дека кандидатката д-р Виолета Цветкоска од изборот во звањето помлад асистент па се до денес, исто така во континуитет ги надоградувала стекнатите знаења и вештини за широката лепеза на квантитативни методи и техники и преку перманентно следење на современа литература, бројни учества на меѓународни конференции, симпозиуми, семинари, обуки и работилници како во земјата така и во странство, а за збогатување на научно-едукативниот идентитет на кандидатката посебен придонес имаат и реализираните студиски престои во странство;
- кандидатката д-р Виолета Цветкоска располага со потребните академски, теоретски и практични знаења и вештини од избраната област, ги познава

широко прифатените методологии за решавање на комплексни проблеми и во рамките на едукативниот процес користи современи методи на предавање со кои успешно реализира интерактивна комуникација со студентите;

- д-р Виолета Цветкоска ги поседува особините: методичност, склоност кон анализа и научна љубопитност што доаѓаат до израз во нејзината научноистражувачка активност, а се потврдува со бројните објавени научни и стручни трудови во доменот на научното подрачје операциски менаџмент, и особено на дисциплината наука за менаџмент;
- исто така, кандидатката д-р Виолета Цветкоска е ангажирана во бројни стручно-апликативни активности и дејности од поширок интерес како на Факултетот, така и надвор од него. Сите активности се извршувани мошне професионално, одговорно и совесно;
- потврда за се што е наведено е и податокот за остварените 99,63 поени на кандидатката д-р Виолета Цветкоска, за нејзиниот севкупен шестгодишен ангажман во сите домени (прилог: табела Анекс 2 на рецензентскиот извештај).

*

* *

Врз основа на изнесеното во извештајот, Рецензентската комисија во целост е уверена дека кандидатката д-р Виолета Цветкоска во рамките на својот ангажман во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност претставува особено перспективен наставно-научен работник и истражувач во полето на дисциплината наука за менаџмент. Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, **Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, кандидатката д-р Виолета Цветкоска да биде избрана во звањето доцент по организациони науки и управување (менаџмент), по предметот наука за менаџмент.**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Благородна Тодосиоска с.р.

Проф. д-р Благоја Ѓорѓијовски с.р.

Проф. д-р Бобек Шуклев с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Виолета Војислав Цветкоска
Институција: Економски факултет – Скопје
Научна област: организациони науки и управување (менаџмент)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби: - Наука за менаџмент: $4 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6 = 10,8$ поени - Наука за менаџмент (во Штип): $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 2 = 1,8$ поени - Економско математички методи и модели: $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 4 = 3,6$ поени - Математички методи: $6 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 1 = 2,7$ поени - Математички методи – група од Проект 45: $5 \cdot 1 \cdot 0,03 \cdot 1 = 0,15$ поени	19,05
2.	Консултации со студенти: - Наука за менаџмент: $189 \text{ (студенти)} \cdot 0,002 \cdot 6 = 2,27$ поени - Економско математички методи и модели: $11 \text{ (студенти)} \cdot 0,002 \cdot 4 = 0,09$ поени - Математички методи: $212 \text{ (студенти)} \cdot 0,002 \cdot 1 = 0,42$ поени	2,78
	Вкупно	21,83

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Монографија: „Методи и модели на повеќекритериумско одлучување во менаџментот: емпириска студија за евалуација на ефикасноста на одредени организациони единици во Република Македонија“, докторска дисертација, Економски факултет-Скопје, Скопје, 2013; (8 поени)	8
2.	Монографија објавена во странство:	12

	• „Dvofazni pristup merenju efikasnosti primenom metoda DEA i AHP“ („Двофазен пристап за мерење на ефикасноста со примена на методите DEA и AHP“), магистерски труд, Универзитет во Белград, Факултет за организациски науки, 2010; (12 поени)	
3.	Дел од монографија објавен во странство: • „Globalization and Policy-making in the European Union“, коавтор, труд објавен во книгата: “The Economies of the Balkan and Eastern Europe Countries in the Changed World”, Cambridge Scholars Publishing, 2011; (90% од 6 поени = 5,4 поени)	5,4
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно популарно списание: • „Recruitment and Selection of Student Volunteers: A Multicriteria Methodology“, <i>Management</i>, Vol. 16, No. 61, 2011, pp. 113-117. Во коавторство, објавен на српски и на англиски јазик; (80% од 2 поена = 1,6 поени) • „Data Envelopment Analysis and Its Application in Education“, <i>Management</i>, 57, 2010, pp. 73-83. Објавен на српски и на англиски јазик; (= 2 поена)	3,6
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир: • „Data Envelopment Analysis Approach and Its Application in Information and Communication Technologies“, Зборник на Петтата Меѓународна конференција за информациски и комуникациски технологии во земјоделство, храна и животна средина, HAICTA (Hellenic Association of Information and Communication Technology in Agriculture, Food and Environment) / Michail Salampasis; Aris Matoropoulos (уредници), том 1, стр. 421-430, Скијатос, Грција, септември 2011; (2 поена) • „Квантитативна поддршка на процесот на одлучување во современата бизнис економија“, коавтор, Зборник на трудови во форма на ЦД на Меѓународната научна конференција на тема: „Економијата и бизнисот во пострецесискиот период“, Економски факултет – Прилеп, Прилеп, Р. Македонија, 2010; (90% од поените = 1,8 поени) • „Primena analiza obavijanja podataka za merenje efikasnosti u visokoobrazovnim institucijama u Makedoniji“, коавтор, Зборник на трудови во форма на ЦД на Дванаесетиот Меѓународен симпозиум на Факултетот за организациски науки на тема:	7,6

	„Организациски науки и управување со знаење“, XI-03, Златибор, Р. Србија, јуни 2010; (90% од поените = 1,8 поени) • „Uloga i primena kvantitativnih metoda i modela u menadžmentu“, Зборник на трудови на Седмиот собир на стопанственици и научници (SPIN'09) на тема: „Операциски менаџмент и глобална криза“, стр. 559-566, Белград, Р. Србија, ноември 2009; (2 поена)	
6.	Труд објавен во зборник на трудови на в.о. институција: • „Апликација на ВСС модели за мерење на ефикасноста на банките во Р. Македонија“, Годишник на Економски факултет – Скопје, том 47, стр. 405-414, 2012; (2 поена) • „Одредување на релативната ефикасност на енергетските и телекомуникациските компании во Р. Македонија и нивно рангирање со примена на методата DEA“, Годишник на Економски факултет - Скопје, том 46, стр. 567-584, 2011; (2 поена) • „Квантитативни основи на методата DEA – модели и подрачја на примена“, Годишник на Економски факултет – Скопје, том 45, стр. 629-642, 2010; (2 поена) • Примена на методите ELECTRE, PROMETHEE и АНР при избор на модел на автомобил (анализа на продажбата на нови автомобили во Р. Македонија за 2008 г.), Годишник на Економски факултет - Скопје, том 44, стр. 535-549, 2009; (2 поена)	8
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: • 8-11.9.2011 година: Петта меѓународна конференција за информациски и комуникациски технологии во земјоделство, храна и животна средина, HAICTA (Hellenic Association of Information and Communication Technology in Agriculture, Food and Environment) (наслов на трудот: „Data Envelopment Analysis Approach and Its Application in Information and Communication Technologies“); (2 поена) • 24-27.8.2011 година: Деветта меѓународна конференција за анализа на обвиеени податоци на тема: „Анализа на обвиеени податоци и управување со перформанси“, Универзитет „Македонија“, Солун, Грција (наслов на трудот: „A Two-Stage Approach for Measuring the Efficiency of Banks with the Application of DEA and AHP“, во коавторство); (2 поена)	10

	• 9-12.6.2010 година: Дванаесетти меѓународен симпозиум на Факултетот за организациски науки на тема: „Организациски науки и управување со знаење“, Златибор, Р. Србија (наслов на трудот: „Data Envelopment Analysis and Its Application in Education“); (2 поена) • 9-12.6.2010 година: Дванаесетти меѓународен симпозиум на Факултетот за организациски науки на тема: „Организациски науки и управување со знаење“, Златибор, Р. Србија (наслов на трудот: „Primena analiza obavijanja podataka za merenje efikasnosti u visokoobrazovnim institucijama u Makedoniji“, коавтор); (2 поена) • 7-9.5.2010 година: Втора меѓународна конференција „ЕВЕЕС 2010“ (наслов на трудот: „Globalization and Policy-making in the European Union“, коавтор); (2 поена)	
8.	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): • 1-2.11.2011 година: Осми собир на стопанственици и научници, SPIN'11 на тема: „Операциски менаџмент во функција на одржлив економски раст и развој на Србија за 2011 – 2020“, организатори на собирот: Универзитет во Белград, Факултет за организациски науки, Центарот за операциски менаџмент и Стопанската комора на Србија, Белград, Р. Србија (наслов на трудот: „Recruitment and Selection of Student Volunteers: A Multicriteria Methodology“, во коавторство); (1 поен) • 5-6.11.2009 година: Седми собир на стопанственици и научници, SPIN'09 на тема: „Операциски менаџмент и глобална криза“, организатори на собирот: Универзитетот во Белград, Факултет за организациски науки, Центарот за операциски менаџмент и Стопанската комора на Србија, Белград, Р. Србија (наслов на трудот: „Uloga i primena kvantitativnih metoda i modela u menadžmentu“); (1 поен)	2
9.	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна): • „Application of the Cooper-Framework for Evaluation of the Efficiency of Bank Branches“, коавтор, апстракт објавен во Зборник на апстракти на XI балканска конференција за операциски истражувања, BALCOR (Balkan Conference on Operational Research), Универзитет во Белград, Факултет за организациски	3,7

	науки, Белград и Златибор, септември 2013; (90% од поените = 0,9 поени) • „A Two-Stage Approach for Measuring the Efficiency of Banks with the Application of DEA and ANP“, во коавторство, Зборник на апстракти на Деветтата меѓународна конференција за анализа на обвиеени податоци на тема: „Анализа на обвиеени податоци и управување со перформанси“, Универзитет Македонија, Солун, Р. Грција, август 2011; (90% од поените = 0,9 поени) • Analiza obavijanja podataka i njena primena u obrazovanje, Зборник на апстракти на Дванаесеттиот меѓународен симпозиум на Факултетот за организациски науки на тема: „Организациски науки и управување со знаење“, стр. 372, Златибор, Р. Србија, јуни 2010; (1 поен) • Globalization and Policy-making in the European Union, коавтор, труд објавен Зборник на апстракти од Втората Меѓународна конференција ЕВЕЕС 2010, Кавала, Грција, мај 2010; (90% од 1 поен = 0,9 поени)	
	Вкупно	60,3

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
		/
	Вкупно	/

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија • Евалуација на ефикасноста на филијалите и експозитурите на Комерцијална банка АД - Скопје за период од три години (2009, 2010 и 2011), Скопје, октомври 2011 - јуни 2012 година	1
2.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот: • Учество во промотивни активности на Економски факултет – Скопје за учебните: 2008/2009; 2009/2010; 2010/2011; (3*0,5 поени = 1,5 поени) • Промоција на Економски факултет – Скопје во	2

	средните училишта во земјата во 2011 година; (0,5 поени)	
3.	Лекторирање на трудови на странски/македонски јазик: Стручна лектура на книга со наслов: „Management Information Systems“ 11/E, Laudon, K. & Laudon, J., Prentice Hall, 2008; (стручно читање на преведени материјали од англиски на македонски јазик); (1 поен)	1
Дејности од поширок интерес		
4.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир: Коедитор на Зборникот на трудови од Меѓународната конференција посветена на перспективите и предизвиците на корпоративното управување во комплексно и динамично бизнис окружување, организирана во рамките на прославата на јубилејот 20 години постдипломски студии по MBA - МЕНАЏМЕНТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје, ноември, 2012; (1 поен)	1
5.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: - Член на организационен одбор за потребите на меѓународната конференција од областа на корпоративното управување организирана во рамките на прославата на јубилејот 20 години постдипломски студии по MBA - МЕНАЏМЕНТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, 7 и 8 Ноември, 2012 Скопје; (1 поен) - Член при организација и реализација на научно-истражувачкиот проект „Македонската младина за бизнис форумот“ (Macedonian Youth to Business Forum), одржан на 30 ноември 2011 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје; (1 поен)	2
6.	Студиски престој во странство: 1-31.5.2012 година: реализиран студиски престој на Факултетот за организација и информатика (ФОИ) при Универзитетот во Загреб; (0,5 поени) 1-30.4.2012 година: реализиран студиски престој на Економскиот факултет во Загреб при Универзитетот во Загреб; (0,5 поени) 1-31.3.2010 година: реализиран студиски престој на Факултетот за организација и информатика (ФОИ)	1,5

	при Универзитетот во Загреб; (0,5 поени)	
7.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект: • “<i>Improvement of youth employability and human capital in Macedonia, Kosovo and Serbia</i>”, соработник во изготвување и пријавување на проектот, 2011; (1 поен) • “<i>Intangible Investment in the Western Balkan Region</i>”, <i>proposal for the 7th framework programme</i>, соработник во изготвување и пријавување на проектот, 2009; (1 поен)	2
8.	Член на факултетска комисија: • член на комисији за обработка на податоци на студентите кои конкурирале за упис во прва година на Економскиот факултет во Скопје во учебните: 2008/2009; 2009/2010; 2010/2011; 2011/2012; 2012/2013 и 2013/2014 година; (6*0,5 поени = 3 поени) • член на Комисија за спроведување анкета за односот на наставниците и соработниците кон наставно-образовниот процес на Факултетот (2010-); (4*0,5 поени = 2 поена) • заменик - член на Комисија за дисциплинска одговорност на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет Скопје (2011-2013); (0,5 поени) • член на работен тим за подготовка на акциони планови за отпочнување на процесот за исполнување на стандардите за стекнување на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет Скопје со ЕФМД меѓународна акредитација (2012-); (0,5 поени)	6
9.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: • заменик - член на избирачко место, општина Ѓорче Петров (бр. 9/09 од 4.2.2009 година); (1 поен)	1
Спортска дејност		
		/
	Вкупно	17,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	21,83
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	60,3
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	17,5

Вкупно	99,63

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Благородна Тодосиоска с.р.
2. Проф. д-р Благоја Ѓорѓијовски с.р.
3. Проф. д-р Бобек Шуклев с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ - ДОЦЕНТ ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИСТОРИЈА НА СТАРОГРЧКАТА КНИЖЕВНОСТ И ИСТОРИЈА НА РИМСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата втора редовна седница одржана на 28.11.2013 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во насловно звање - доцент за научните области: историја на старогрчката книжевност и историја на римската книжевност. Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Весна Томовска, акад. проф. д-р Витомир Митевски и проф. д-р Валериј Софрониевски, по увидот во доставениот материјал, до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот што беше објавен во весникот *Дневник* на 1.9.2013 година, за избор на еден наставник во насловно звање - доцент за научните области: историја на старогрчката книжевност и историја на римската книжевност, се пријавил еден кандидат, д-р Даниела Тошева Николовска.

1. Биографски податоци и професионален развој

Д-р Даниела Тошева Николовска е родена 1980 година во Љубљана, Република Словенија. Основно образование и гимназија завршила во Свети Николе. Дипломирала на Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет во Скопје во 2004 година. Во академската 2004/2005 година се запишала на постдипломски студии на Институтот за класични студии во Скопје, насока: хеленска култура. Магистерскиот труд *Разбивањето на сценската илузија во комедиите на Менандар*, изработен под менторство на проф. д-р Весна Томовска, го одбрала во ноември 2007 година на Филозофскиот факултет во Скопје. Во ноември 2008 година на Филозофскиот факултет во Скопје ја пријавила докторската дисертација со наслов *Комичкиот ефект во хеленската комедија*, под менторство на проф. д-р Весна Томовска и ја одбрала во март 2013 година. Во периодот од 2008 до 2011 година работела како демонстратор на Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет во Скопје. Од 2011 год. работи како наставник по латински јазик во Државното училиште за рехабилитација на деца и младинци со оштетен вид „Димитар Влахов“ во Скопје, а од 2012 како наставник по латински јазик и во Приватното средно училиште „Алгоритам“ во Скопје. Во 2009 година е избрана за секретар на Здружението на класични филолози „Антика“ и за секретар на Управниот одбор на електронското списание "Systasis".

2. Наставно-образовна дејност и други педагошки активности

Д-р Даниела Тошева Николовска во периодот од 2008 до 2011 била ангажирана како демонстратор на Институтот за класични студии и држела вежби по следниве предмети: античка драма, античка лирика, античка епика, книжевна анализа на латински текстови 1. и 4. и книжевна анализа на старогрчки текстови 2. и 3. За потребите на вежбите изготвила пакет материјали за одредени предмети (преводи на антички лиричари, Калимах, Архилох, Катул, кои не се објавени на македонски јазик, аналитички прикази на повеќе драми од хеленската и римската драмска продукција, видеоматеријали од историскиот развој на античкиот театар).

Со свои авторски предавања учествувала на научни работилници: Одисеи за Одисеја, Филозофски факултет Скопје, 1.7.2008 г. (предавање: *Одисеј пример за (пара)мегарска шега во Аристофановата комедија „Оси“*) и Сите лица на смешното (од антиката до денес), Филозофски факултет-Скопје, 11.5.2012 г. (предавање: *Трпезните ликови во хеленската комичка традиција*). Самостојно предавање организирано од Здружението на класични филолози „Антика“ и Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет одржала на 14.4.2011 г., на Филозофскиот факултет, на тема „Наркис како митолошка фигура во хеленската литература пред Овидиј“. Со свое излагање учествувала и на трибината “Translating Ancient Greek and Roman Drama – Between the Reading Room and Stage”, организирана од Делегацијата на Европската унија, Министерството за култура и Издавачката кука „Профундум“.

Согласно со член 16 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски гласник* бр.173 од 1.8.2011 година), кандидатката д-р Даниела Тошева Николовска остварила вкупно 24,472 поени од наставно-образовната дејност.

3. Научноистражувачка дејност

Според увидот направен во доставениот матерјал на д-р Даниела Тошева Николовска може да се констатира дека нејзината научноистражувачка дејност во претходниот период била насочена кон изготвување и одбрана на магистерска работа (*Разбивањето на сценската илузија во комедиите на Менандар*, ноември 2007 година) и на докторска дисертација (*Комичкиот ефект во хеленската комедија*, март 2013 година). Покрај овие обемни научни трудови, д-р Даниела Тошева Николовска објавила неколку значајни трудови со оригинални научни резултати во научни списанија и во зборници на трудови од научни собири со меѓународен уредувачки одбор.

Докторска дисертација *Комичкиот ефект во хеленската комедија*, изработена под менторство на проф. д-р Весна Томовска и одбранета во март 2013 година.

Докторската дисертација *Комичкиот ефект во хеленската комедија* од Даниела Тошева Николовска претставува обемно научно дело кое по својата големина и содржина ги надминува рамките на предвидените академски стандарди за ваков вид научен труд. Таа се темели на обработка на богат изворен материјал. Во однос на ова, особена доблест на трудот е педантното евидентирање, анализирање и коментирање на сите достапни сведоштва, фрагменти и сочувани интегрални дела од хеленската комедија во нивниот изворен облик на старогрчки јазик. Оваа филолошка компетентност овозможува суверено и убедливо да се гради аргументативната постапка во толкувањето на комичкиот ефект како генерички маркер на комедијата. Во настојувањето да ја преиспита оваа појава во сите нејзини облици авторката ја евидентира нејзината присутност во сите слоеви на комедијата и како драмски текст и како драмска претстава. Сознанијата и заклучоците до кои се доаѓа во оваа дисертација претставуваат сериозен прилог кон ревидирање на досегашните обиди за воспоставување на хронолошки релации помеѓу некои трансформации на хеленската комедија. Покрај основниот текст на дисертацијата кој опфаќа 285 страници, приложени се и додатоци кон текстот од 44 страници. Еден од овие додатоци со наслов *Список на хеленските комедиографи и нивните дела* претставува самостојна целина со извонредно документарна вредност.

„Одисеј - пример за (пара)мегарска шега во Аристофановата комедија *Оси*“. *Одисеи за Одисеја*, зборник на трудови од научната работилница одржана на 1.6.2009 година. Приредиле Весна Томовска и Владимир Мартиновски. Скопје, 2010, стр. 163-74.

Со овој труд е направен сериозен исчекор во толкувањето на комедиите на Аристофан. Тој го свртува интелектуалното внимание кон структурата на овие комедии и особено кон едно нивно значајно и идентификувачко обележје, односно кон елементите кои се врзуваат за други познати книжевни родови од тој период. Интертекстуалноста на Аристофан најчесто се остварува во релација со трагедијата и особено онаа на Еврипид. Авторката на овој труд укажува на отстапката која во однос на оваа комедиографска традиција се сретнува во драмата *Оси*, каде што се употребува параепски генерички маркер. Иновативноста на трудот е во евидентирањето на начинот на кој се употребува овој маркер и неговата контекстуализација (комедијата *Оси* и останатите комедии на Аристофан) што упатува на еден друг генерички маркер, оној на мегарската комедија, која во периодот на Аристофан имала определена препознатлива структура и содржина.

“Satyr-play: tragedy at play or mockery drama?” *Živa Antika, Monographs No 10, Ad perpetuum memoriam Michaelis D. Petruševski* (ed. P. Hr. Ilievski, V. Mitevski, R. Duev), Skopje, 2012, 271-293.

Овој труд разгледува една книжевна појава која не само што не била многу популарна во антиката, туку еднакво не била често предмет на теориска и книжевно-историска расправа. Д-р Даниела Тошева Николовска токму во маргинализацијата на сатирската драма наоѓа поттик за нејзино истражување и продлабочено согледување на нејзините особености и релации со другите драмски

облици. Истражувањата што ги прави авторката на скудни остатоци од сатирската драма, како и врз разни автентични (антички) сведоштва за овој необичен и амбивалентен книжевен облик, овозможуваат да се согледа, па на некој начин и да се отпрета нејзината особеност на облик со двојна насока на партиципација и на развој: и во трагедијата како составен дел од нејзината перформативна структура на тетралогиија, но и во комедијата со својата јасно определена генеричка припадност на еден „смешен“ книжевен облик.

„Наркис како митолошка фигура во хеленската литература пред Овидиј“. *Systasis* бр. 19, 2011.

Во овој труд, д-р Даниела Тошева Николовска прави извесна археологија на митолошката материја на книжевната појава на Наркис кај Овидиј. Она што е евидентирано во книжевната наука како отсуство на историја на книжевниот лик на Наркис, авторката го демантира со педантно истражување на неговата метафорична природа која се поврзува со припадност на една некнижевна област (ботаника), а потоа и со препознавање на овој лик во фрагментите на Конон и на Павсаниј. Ваквиот увид во книжевната рефлексивност на митолошките содржини поврзани со Наркис овозможува да се скицира поинаква поетолошка постапка на составување „метаморфоза“ кај Овидиј.

„Елегискиот воин во новиот фрагмент на Архилох (P.Oxy. LXIX4708)“, во *Systasis*, бр. 23.

Научноистражувачката активност на д-р Даниела Тошева Николовска во овој случај е поттикната од скорешното објавување на еден фрагмент од поетот Архилох, што говори за нејзиното интелектуално присуство во актуелните тоткови на класичната филологија. Оваа елегиска песна содржи најдолг наратив чија содржина се темели на митот, и тоа не само во елегиската поезија на Архилох, туку воопшто во архајската елегија. Во оваа статија се разгледува статусот на воинот во поезијата на Архилох, следен преку примерот на Ахајците и Телеф во новиот фрагмент. За споредба се разгледуваат и другите воени песни на Архилох, но и епската поезија, која настанува истовремено со архајската поезија.

Согласно со член 16 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски гласник* бр.173 од 1.8.2011 година), кандидатката д-р Даниела Тошева Николовска остварила вкупно 45 поени од научноистражувачката дејност и со тоа двојно го надминала минималниот број поени (20) што треба да биде остварен по овој основ за избор во звањето насловендоцент.

4. Стручно-апликативна дејност

Стручно-апликативната дејност на д-р Даниела Тошева Николовска ја карактеризираат разни видови на активности. Според бројноста на остварени

дела, најбројни се категориите: книга од стручна област и преводи. Меѓу посечените особено се истакнува монографијата:

Даниела Тошева-Николовска, *Менандар и новата атичка комедија*. Скопје, Магор, 2009.

Во овој труд е посветено особено внимание на традицијата на текстовите на комедиите на Менандар и нивната хронологија. При тоа, авторката не изложува само таксативен преглед на досегашните текстолошки пронајдоци и обработки, туку самостојно и со компетентен коментар учествува во нивното хронолошко подредување, покажувајќи воедно висок степен на познавање на еволутивните промени во онтологијата на поетичкиот облик - хеленска драма, но и книжевна сензитивност за читање на уметничкиот состав. Во анализата на драматуршката постапка на Менандар, овој труд ја следи схемата на драмската, поточно театарската комуникација и ги обработува нејзините основни елементи: драмското дело, сценскиот простор како пренесувач на драматуршката порака и публиката како крајна цел на оваа порака. Во конституирањето на театарската порака еднакво учествуваат и драмскиот текст и неговата сценска презентација. Оттаму, авторот на овој труд во настојувањето зададената појава да ја испита во сите можни облици на нејзината појавност, должно внимание му посветува на театарот при што детално ги обработува сите негови елементи и воедно средства, или учесници во воспоставувањето на сценската илузија: орхестрата, сцената, театронот, глумците, хорот, маските и костумите. При обработката на овие елементи особено се анализира и се посочува нивната улога во дистанцирањето на содржините на драмскиот текст од реалното окружување на публиката и во стабилизирањето на поетичкиот статус на овие содржини во единствен, автотеличен облик.

Од особено значење за преводната литература на македонски јазик, но и за напредокот на класично-филолошките студии се коментирани изданија на преводите:

***Менандар: комедии и фрагменти*. Препев од старогрчки, белешки и предговор Даниела Тошева-Николовска. Профундум, Скопје, 2008.**

***Аристофан - „Оси“*. Препев од старогрчки, белешки и предговор Даниела Тошева-Николовска. Профундум, Скопје, 2011.**

***Сатирски драми: Еврипид – „Киклон“, Софокле – „Ловечки кучиња“*. Препев од старогрчки, белешки и предговор Даниела Тошева-Николовска. Магор, Скопје, 2012.**

Сите преводи од старогрчки јазик се на дела што за првпат се појавуваат на македонски јазик. Секое од овие изданија е придружено од студија која компетентно и стручно го определува контекстот на нивното настанување со што се овозможува моделирање на соодветна рецептивна позиција. Сепак, со особена вредност се истакнува изданието посветено на сатирската драма и уводната

студија во која најнапред се разгледува потеклото на сатирската драма, а потоа се истражува функцијата на сатирската драма со истиот аналитички апарат како трагедијата и комедијата, притоа покажувајќи дека сатирската драма не е само хибрид меѓу трагедијата и комедијата, туку посебен книжевен род, кој има свои генерички маркери. Во останатиот дел од предговорот се разгледува содржината на преведените драми, односно митот што се обработува во фабулата преку споредба со другите жанрови каде што се употребува истиот мит.

Од позиција на демонстратор, д-р Даниела Тошева Николовска учествувала во работата на Комисијата за државни натпревари по класични јазици, како и во промотивни активности на Филозофскиот факултет. Од дејностите од поширок интерес треба да се спомене нејзиното учество во организацијата и реализацијата на годишна (меѓународна) конференција на Еврокласика (2009) и функцијата секретар на Здружението на класични филолози „Антика“ од 2009, како и функцијата секретар на Управниот одбор на електронското списание "Systasis" од 2009.

Согласно со член 16 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски гласник* бр.173 од 1.8.2011 година), кандидатката д-р Даниела Тошева Николовска остварила вкупно 44 поени од стручно-апликативната дејност и со тоа многукратно го надминала минималниот број поени (5) што треба да биде остварен по овој основ за избор во звањето насловен доцент.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на горепрезентираниот преглед на активности во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност и врз основа на изнесените оценки, Комисијата констатира дека кандидатката д-р Даниела Тошева Николовска, согласно со член 16 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски гласник* бр.173 од 1.8.2011 година), остварила вкупно 113,472 поени од професионалните референци и со тоа го надминала минималниот број поени (80) што треба да биде остварен за избор во насловно звање - доцент.

Со оглед на изнесеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, кандидатката **д-р Даниела Тошева Николовска да биде избрана во насловно звање - доцент** за научните области: историја на старогрчката книжевност и историја на римската книжевност.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Весна Томовска, с.р.
Акад. проф. д-р Витомир Митевски, с.р.
Проф. д-р Валериј Софрониевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Даниела Љупчо Тошева-Николовска

Институција: *Филозофски факултет -Институт за класични студии*

Научна област: историја на старогрчката книжевност и историја на римската книжевност.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активностa:	Поени
Одржување на вежби	
2008/9 Античка драма (2 часа неделно, зимски семестар) Книжевна анализа на латински текстови 1 (1 час неделно, зимски семестар) Книжевна анализа на старогрчки текстови 3 (1 час неделно, зимски семестар) Античка лирика (2 часа неделно, летен семестар) Книжевна анализа на латински текстови 4 (1 час неделно, летен семестар) Книжевна анализа на старогрчки текстови 2 (1 час неделно, летен семестар)	3,6
2009/10 Античка драма (2 часа неделно, зимски семестар) Книжевна анализа на латински текстови 1 (1 час неделно, зимски семестар) Книжевна анализа на старогрчки текстови 3 (1 час неделно, зимски семестар) Античка лирика (2 часа неделно, летен семестар) Книжевна анализа на латински текстови 4 (1 час неделно, летен семестар) Книжевна анализа на старогрчки текстови 2 (1 час неделно, летен семестар)	3,6
2010/11 Античка лирика (2 часа неделно, летен семестар) Книжевна анализа на латински текстови 4 (1 час неделно, летен семестар) Книжевна анализа на старогрчки текстови 2 (1 час неделно, летен семестар)	1,8
2011/12 Античка драма (2 часа неделно, зимски семестар) Античка епика (2 часа неделно, зимски семестар)	1,8

Други наставно-образовни активности	
Консултации со студенти 2008/2009	0,042
Консултации со студенти 2009/2010	0,040
Консултации со студенти 2010/2011	0,038
Консултации со студенти 2011/2012	0,052
Пакет материјали за одреден предмет	
Пакет материјали за предметот античка драма 2008/2009	1
Пакет материјали за предметот античка драма 2009/2010	1
Книжевна анализа на латински текстови 2008/2009	1
Пакет материјали за предметот античка драма 2010/2011	1
Пакет материјали за предметот античка драма 2011/2012	1
Пакет материјали за предметот античка лирика 2009/2010	1
Пакет материјали за предметот книжевна анализа на латински текстови 4 2010/2011	1
Пакет материјали за предметот книжевна анализа на старогрчки текстови 2 2010/2011	1
Пакет материјали за предметот античка епика 2011/2012	1
Настава во школи и работилници	
Учество на научен/стручен собир со реферат (орална презентација): Сите лица на смешното (од антиката до денес), Научна работилница, Филозофскиот факултет Скопје, 11.5.2012 г. (реферат: <i>Трпезните ликови во хеленската комичка традиција.</i>)	1
Учество на научен/стручен собир со реферат (орална презентација): Одисеи за Одисеја, Научна работилница, Филозофскиот факултет Скопје, 1.7.2008 (реферат: <i>Одисеј-пример за (пара)мегарска шега во Аристофановата комедија „Оси“.</i>)	1
„Наркис како митолошка фигура во хеленската литература пред Овидиј“. Предавањето е одржано на Филозофскиот факултет на 14.4.2011 г., организирано од Здружението на класични филолози „Антика“ и Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет.	1,5
Учесник на трибина “Translating Ancient Greek and Roman Drama – Between the Reading Room and Stage”, организирана од Делегацијата на Европската унија, Министерството за култура и Издавачката куќа „Профундум“.	1
Вкупно	24,472

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Одбранета докторска теза: <i>Комичкиот ефект во хеленската комедија, март 2013 година</i>	8
Одбранета магистерска теза: <i>Разбивањето на сценската илузија во комедиите на Менандар,</i>	4

ноември 2007 година	
Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: “Satyr-play: tragedy at play or mockery drama?” <i>Živa Antika, Monographs No 10, Ad perpetuum memoriam Michaelis D. Petruševski</i> (ed. P. Hr. Plievski, V. Mitevski, R. Duev), Skopje, 2012, 271-293.	6
Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собир : „Одисеј пример за (пара)мегарска шега во Аристофановата комедија <i>Оси</i> “. <i>Одисеи за Одисеја</i> , Зборник на трудови од научната работилница одржана на 1.6.2009 година. Приредиле Весна Томовска и Владимир Мартиновски. Друштво за класични филолози „Антика“, Друштво за компаративна книжевност на Македонија, Скопје 2010, стр. 163-74.	4
Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собир : „Трпезните ликови во хеленската комичка традиција“. <i>Сите лица на смешното (од антиката до денес)</i> , Зборник на трудови од научната работилница одржана на 11.5.2012 година. Приредиле: Весна Томовска и Владимир Мартиновски. Друштво за компаративна книжевност на Македонија, Друштво на класични филолози „Антика“, Скопје, 2013, стр. 129-137.	4
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: „Наркис како митолошка фигура во хеленската литература пред Овидиј“. <i>Systasis</i> бр. 19, 2011.	6
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: „Жената како структурирачки елемент во некои трагедии на Еврипид“, во: <i>Systasis</i> , бр. 6.	6
Учество на научен/стручен собир со реферат (орална презентација): Меѓународна конференција „100 години од раѓањето на академик Михаил Д. Петрушевски“, МАНУ, Скопје, 14-15 октомври 2011. (реферат: <i>Сатирската драма и сатиризирањето</i>)	1
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: „Елегискиот воин во новиот фрагмент на Архилох (Р.Оху. LXIX4708)“, во: <i>Systasis</i> , бр. 23.	6
Вкупно	45

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активност:	Поени
Книга од стручна област (автор)	
<i>Менандар и новата атичка комедија. Даниела Тошева-Николовска, Скопје, Магор, 2009.</i>	8
<i>Менандар: комедии и фрагменти. Препев од старогрчки, белешки и предговор Даниела Тошева-Николовска. Профундум, Скопје, 2008.</i>	8

Аристофан - „Оси“. Препев од старогрчки, белешки и предговор Даниела Тошева-Николовска. Профундум, Скопје, 2011.	8
Сатирски драми: Еврипид – „Киклон“, Софокле – „Ловечки кучиња“. Препев од старогрчки, белешки и предговор Даниела Тошева-Николовска. Магор, Скопје, 2012.	8
Учество во работата на комисији за државни натпревари:	
Учество во работата на Комисија за државни натпревари: Републички натпревар по класични јазици за учениците од средните училишта	1
Преводи на дел од книга	
Менандар - „Херос“, препев од старогрчки во <i>Systasis</i> бр. 8.	1
Катул - „Плетенката на Береника“ (66. песна), предговор, белешки и препев од латински Даниела Тошева-Николовска во <i>Systasis</i> бр. 17.	1
Архилох - „Заведување на помладата сестра“, предговор, белешки и препев од старогрчки во <i>Systasis</i> бр. 16.	1
Калимах: „Химна кон Севс“, предговор, белешки и препев од старогрчки Даниела Тошева во <i>Systasis</i> бр. 20.	1
Катул: 8. песна, препев од латински во <i>Systasis</i> бр. 2	1
Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	
Учество во промотивни активности - Отворен ден на Филозофски факултет-Институт за класични студии, за академските 2009/2010; 2010/2011 година	1
Дејности од поширок интерес	
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: Учесник во организацијата и реализацијата на годишната конференција на Еврокласика (Европска асоцијација на национални здруженија на класични филолози и професори по класични јазици), која се одржа во Скопје и Охрид, а беше организирана од Здружението на класични филолози „Антика“ и Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет, Скопје.	1
Секретар на Здружението на класични филолози „Антика“ 2009-	1
Секретар на Управниот одбор на електронското списание "Systasis" 2009-	1
Студија: Библиографија на преводи од старогрчки и латински јазик на македонски, објавен на страната на здружението на класични филолози „Антика“	2
Вкупно	44

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	24,472
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	45
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	44
Вкупно	113,472

Членови на Комисијата

Проф. д-р Весна Томовска, с.р.

Акад. проф. д-р Витомир Митевски, с.р.

Проф. д-р Валериј Софрониевски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
**„МЕТОДОЛОГИЈА НА ОДЛУЧУВАЊЕ ЗА ГРАДБА НА
ВРСКИТЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА КОНСТРУИРАЊЕ ЗА
ДЕМОНТАЖА НА ПРОИЗВОДОТ“**

ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ИЛЕ МИРЧЕСКИ, ДИПЛ.МАШ.ИНЖ., ПРИЈАВЕНА НА
МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 02-3328/2 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, донесена на 28.11.2013 година, формирана е Комисија за одбрана на докторската дисертација со наслов **Методологија на одлучување за градба на врските во процесот на конструирање за монтажа на производот**, изработена од кандидатот м-р Иле Мирчески, дипл.маш.инж.

Врз основа на извршениот преглед и деталната анализа на докторската дисертацијата, Комисијата во состав: проф. д-р Татјана Кандикјан, проф. д-р Ремон Поп-Илиев, вонр. проф. д-р Петар Симоновски, проф. д-р Валентина Гечевска и проф. д-р Софија Сидоренко, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

а) Содржина на трудот

Докторската дисертација под наслов **Методологија на одлучување за градба на врските во процесот на конструирање за монтажа на производот**, изработена од кандидатот м-р Иле Мирчески, дипл.маш.инж., претставува самостоен и оригинален научен труд од областа на машинските науки, кој се фокусира на конструирањето на производите од аспект на поедноставување на нивната недеструктивна монтажа. Основниот текст во докторската дисертација е презентираан во вкупно десет (10) поглавја напишани на 196 страници, илустрирани со 81 слика, цртежи, шеми и дијаграми, 21 табела, содржина, листа на слики, листа на табели и список на користена литература со 111 релевантни референци на користена литература од меѓународни научни списанија, конференциски публикации, книги, интерни скрипти, дисертации и друго.

Докторската дисертација се состои од десет глави. Глава 1 го дава воведот; во Глава 2 се дефинирани основните поими употребени во дисертацијата; Глава 3 дава преглед, разработка и анализа на претходните истражувања; во Глава 4 се прави проучување, анализа и систематизација на врските помеѓу компонентите од производот; во Глава 5 е претставена методологијата на одлучување за градба на елементите за врска помеѓу компонентите од производот во процесот на конструирање од аспект на недеструктивна монтажа; Глава 6 го објаснува во

целост проектирањето на оптималната секвенца за недеструктивна демонтиража, врз база на дефиниран математички модел и софтверски пакет изработени од кандидатот м-р Иле Мирчески; во Глава 7 е изложена архитектурата на софтверскиот пакет за недеструктивна демонтиража базирана на 3Д CAD-платформа; Глава 8 дава разработка на три примери со цел да се презентира и верификува предложената методологија; конечно, во Глава 9 се даваат заклучоците и препораките за идните истражувања; Глава 10 претставува листата на користена литература.

Во првата глава се дадени краток вовед за темата, мотивацијата за истражувањето, целите на истражувањето, доменот и структурата на истражувањето.

Во втората глава се дефинирани основните поими и терминологија кои се користат во истражувањето.

Третото поглавје презентира преглед, разработка и анализа на постоечката литература и најновите истражувања од областа на демонтиража на производите и конструирањето на производи за демонтиража. Презентирани се највлијателните трудови и нивните автори, кои во последните неколку години се презентирани во научните и стручните публикации, со цел да се даде детална и сеопфатна анализа на достигнувањата од областа на конструирањето за демонтиража. Исто така, даден е преглед, презентација и анализа на директивите кои се однесуваат на отпадот воопшто, потоа, отпадот од возилата со завршен животен век, и отпадот од електричната и електронската опрема, како и опасните материи од производите.

Во четвртата глава се проучуваат, се анализираат и се систематизираат поврзувањата помеѓу компонентите од производот. Направено е истражување за определување на допирите и видот на поврзувањата помеѓу компонентите, кое е од суштинско значење во процесот на демонтиража. Детално се анализирани слободните и ограничените движења помеѓу компонентите во производот и дефинирана е матрица на степените на слобода на движење. Анализирани се геометриските карактеристики на поврзувањето помеѓу компонентите во производот со цел да се дефинираат можностите за примена на одредени елементи за врска. Дефинирани се основните видови на споеви помеѓу компонентите во производот и анализирани се принципите на основа на кои се врши поврзувањето.

Петтата глава презентира методологија на одлучување за градбата на елементите за врска, кои треба да се вградат помеѓу компонентите од производот во процесот на конструирање, од аспект на недеструктивна демонтиража. Најпрво се дефинирани основните поими и објаснети се фазите на интегрираниот развој на производот, кои се прикажани со блок дијаграм. Исто така, наведени се и карактеристиките на процесот на конструирање. Детално е разработена матрицата

на одлучување по методот на Pugh, со цел да се помогне во одлучувањето при избор на врските се со цел да се олесни неструктивната демонтиража. Постапката се базира на робусното одлучување по методот на Ullman, што претставува моќна алатка во процесот на конструирање. Со овој метод може прецизно да се одреди кои типови на елементи за врска да се употребат со цел да се олесни неструктивната демонтиража на производите.

Шестата глава го презентира проектирањето на оптималната секвенца за неструктивна демонтиража. Претставен е математички модел на процесот на неструктивна демонтиража што претставува основа на која е направена софтверска алатка која работи под 3Д CAD-платформа. На тој начин се олеснува определувањето на оптималната секвенца за неструктивна демонтиража. Влез во математичкиот модел е 3Д CAD-модел на производот. Во математичкиот модел, дефинирана е матрица на контакти помеѓу компонентите и матрица на контакти помеѓу компонентите и елементите за врска. Дефинирани се сите можни потсклопови кои постојат во рамките на производот. На база на потсклоповите, дефинирани се операциите за неструктивна демонтиража и секвенците за демонтиража. Со помош на матрица на интерференци при демонтиража се определува кои од секвенците за демонтиража се можни, во согласност со насоките на демонтиража и соодветните попречувања помеѓу компонентите и елементите за врска во производот. Оптималната секвенца за демонтиража се добива врз база на направени пресметки за трошоците за демонтиража и остварените приходи од процесот на демонтиража.

Во седмата глава е презентирана архитектурата на софтверскиот пакет преку предложените алгоритми. Изложени се следниве алгоритми: алгоритам за отчитување на елементите за врска, компонентите, нивните материјали и тежини од 3Д CAD-софтверската платформа; алгоритмот за отчитување на допирите помеѓу објектите од 3Д CAD-моделот на склопот; алгоритмот за определување на матрица на интерференци при демонтиража добиена од 3Д CAD-моделот на склопот; алгоритмот за добивање на сите потсклопови; алгоритмот за добивање на операциите за демонтиража; алгоритмот за добивање на секвенците за демонтиража; алгоритмот за добивање на можните секвенците за демонтиража. Првите три алгоритми се рализирани во VBA macro во софтверската платформа SolidWorks. Останатите алгоритми се имплементирани во софтверско решение кое е изработено со помош на софтверскиот програмски пакет Microsoft Visual Web Developer 2010 со помош на програмскиот јазик Microsoft Visual C#.

Во осмата глава се разработени неколку примери на проектирање на секвенците за демонтиража на производи со различен степен на сложеност, со користење на развиениот софтверски систем. Поедноставните примери имаат за цел да ги илустрираат и верифицираат развиените процедури од софтверскиот

пакет. Посложените примери се замени од производи кои се реализирани во индустријата и ја илустрираат примеливоста на предложената методологија и софтверски пакет за анализа на реални проблеми.

Во деветтата глава се изнесени заклучоците добиени од истражувањето и дадени се насоки за понатамошни истражувања. Иако од особено значење се сите заклучоци изнесени во оваа глава, сепак за нагласување се донесените заклучоци со мериторен карактер од кои јасно се гледа дека кандидатот во целост ги има реализирано поставените цели во истражувањата на овој докторски труд, како и во целост ги потврдува поставените научни тези.

Проверката на докторскиот труд на тема под наслов **Методологија на одлучување за градба на врските во процесот на конструирање за демонтиража на производот**, изработена од кандидатот м-р Иле Мирчески, дипл.маш.инж., е направена од продеканот за меѓународна соработка, наука и развој, вонр. проф. д-р Игор Ѓурков, на 19.11.2013. Како резултат за документот е добиено дека документот содржи **55993** зборови, од кои за **592 (1.06%)** е пронајдено совпаѓање во 202 документи. Притоа, зборовите кои се совпаѓаат се од општ карактер, врз основа на што може да се смета дека оваа докторска дисертација претставува оригинален и самостоен научен труд на кандидатот.

б) Публикација на резултатите од истражувањата

Резултатите од истражувањата во докторската дисертација досега се објавени на две меѓународни конференции, во зборници на трудови на тие конференции, како и во едно меѓународно списание, и тоа:

[1] Mircheski, I. and Kandikjan, T., Design for disassembly methodology for determination of optimal disassembly sequence based on contact relations between components and fasteners in the product assembly, 11th International Scientific Conference MMA 2012 –Advanced Production Technologies, Faculty of Technical Sciences Novi Sad, Serbia, ISBN 978-86-7892-429-3, September 20-21, 2012.

[2] Mircheski, I., Kandikjan, T. and Prangoski, B., A mathematical model of non-destructive disassembly process, International Journal of Mechanical and Production Engineering Research and Development, TJPRC, ISSN (Online): 2249-8001, November 30, 2012

[3] Mircheski, I., Kandikjan, T. and Pop-Iliev, R., 3D CAD integrated method for optimizing the design for non-destructive disassembly, Proceedings of TMCE 2014 Symposium, Budapest, Hungary, May 19-23, 2014 (accepted for publication in proceedings).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација со наслов „**Методологија на одлучување за градба на врските во процесот на конструирање за демонтирање на производот**“, изработена од кандидатот м-р Иле Мирчески, дипл.маш.инж., претставува висококвалитетен и оригинален научен труд, кој дава значаен научен придонес во областа на машинското инженерство со фокус на конструирањето на производите од аспект на нивна недеструктивна демонтирања.

Развиената методологија има за цел да им помогне на конструкторите во фазата на одлучување за употреба на елементите за врска во производот, како и за подобрување на архитектурата на производот. За одлучување за градбата на елементите за врска, успешно е конципирана и применета методологија за робусно одлучување, која може да се примени во раната фаза од процесот на конструирање од аспект на недеструктивна демонтирања. Освен тоа, дефинирана е и методологија за проектирање на секвенците за недеструктивна демонтирања и избор на оптимална секвенца за демонтирања на производ, која е базирана на 3D CAD платформа. Проектирањето на секвенците на демонтирања се базира на математички модел развиен од кандидатот, врз база на кој е реализирана предложената методологија во софтверски систем. Интегрирањето на одлучувањето за избор на елементите за врска и проектирањето на секвенците за недеструктивна демонтирања овозможува да се подобри архитектурата на производот од повеќе аспекти, како сервисирање, поправки и конечно поврат и рециклирање на материјалите и компонентите.

Врз основа на претходната евалуација, Комисијата заклучува дека докторскиот труд со наслов **Методологија на одлучување за градба на врските во процесот на конструирање за демонтирања на производот**, изработена од кандидатот м-р Иле Мирчески, дипл.маш.инж., претставува оригинален научен труд кој дава значаен научен придонес и во целост ги исполнува критериумите и барањата за успешно изработена докторска дисертација. Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да го прифати овој извештај и да закаже јавна одбрана на докторската дисертацијата.

Комисија

1. Проф. д-р Татјана Кандиќјан,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Машински факултет – Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Ремон Поп-Илиев,
Универзитет во Онтарио, Институт за технологии (УОИТ), Факултет за инженерство и применети науки, Ошава, Онтарио, Канада, с.р.
3. Вон. проф. д-р Петар Симоновски,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Машински факултет – Скопје, с.р.
4. Проф. д-р Валентина Гчевска,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Машински факултет – Скопје, с.р.
5. Проф. д-р Софија Сидоренко,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Машински факултет – Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „НАЦИОНАЛИЗМОТ И МЕЃУНАРОДНИТЕ
КОНФЛИКТИ И СЛУЧАЈОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“, ОД М-Р ВИКТОР
ЃОРЃИЕСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со Одлука донесена на седницата одржана на 29.11.2013 год., формираше Комисија за оцена и одбрана на темата за докторска дисертација **Национализмот и меѓународните конфликти и случајот на Република Македонија** од кандидатот **м-р Виктор Ѓорѓиески**, во состав: проф. д-р Денко Малески, проф. д-р Љубомир Фрчкоски, доц. д-р Зоран Илиески, доц. д-р Мишо Докмановиќ и доц. д-р Јулија Брсакоска Базеркоска.

По разгледувањето на доставениот материјал, до Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Комисијата го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I

Докторската дисертација на кандидатот **м-р Виктор Ѓорѓиески**, под наслов **Национализмот и меѓународните конфликти и случајот на Република Македонија**, дава исцрпна анализа на национализмот кој ја претвора приврзаноста кон нацијата во принципи или програми, давајќи приказ на голем број меѓународни конфликти кои се резултат на преземање политички акции од страна на националистите во различни држави.

Главна цел на докторската дисертација е преку истражување на одредени меѓународни конфликти да се утврди присуството и улогата на национализмот во нив.

При изработката на дисертацијата, авторот ги користи следниве методи: метод на анализа и синтеза, метод на индукција и дедукција, метод на апстракција и конкретизација; историски метод и метод на испитување.

Докторскиот труд **Национализмот и меѓународните конфликти и случајот на Република Македонија** содржи 281 страница компјутерски отчукаан текст и се состои од вовед, три дела и заклучок.

Во *првата тема* со наслов „Национализам“ е направен теоретски приказ на основните категории кои се предмет на истражување во трудот. Конкретно е дефиниран национализмот, неговата историја, дискутирано е за карактерот на национализмот од аспект на тоа дали национализмот е идеологија која спојува или идеологија која носи конфликт, определена е врската помеѓу национализмот и самоопределувањето, религијата и надворешната политика, а по дефинирањето на поимот „идентитет“ направена е дистинкција помеѓу етнички и национален идентитет.

Според анализата содржана во оваа глава, генерално се прифатени две групи на пристапи кон дефинирање на национализмот. Првата група го смета национализмот за идеја, верување или принцип, додека втората го дефинира национализмот како процес кој може да биде обединувачки или да произведе конфликт. Вториот пристап е резултат на двете групи теории за национализмот: интеграциски теории и теории на конфликт. Се

оди и дотаму што постојат и теоретичари кои прават синтеза на претходниве две групи теории сметајќи дека национализмот е процес кој може истовремено да обединува и да разединува. Конечно, евидентна е поврзаноста на национализмот со останатите појави во меѓународните односи. Особено значајна е врската со процесот на самоопределување, етничноста, националниот и етничкиот идентитет, религијата и надворешната политика. Секако дека постои мултипликација на ефектите од заедничкото дејствување на повеќе од споменатите појави врз спојувањето или конфликтот.

Национализмот или служењето на националните интереси е најголема причина за државата да продолжи да се движи во непозната иднина. Кризите што се јавуваат поради авторитетот се можна причина државите да бидат поделени на два дела, но резултатот би бил територија која би ѝ се приклучила на некоја соседна држава или создавање нова, независна држава. Доколку една држава е мотивирана од страна на екстремн национализам и идеологија, во тој случај успешно го победува соседот, а резултатот е поголема држава. Без разлика дали национализмот придонесува за одржување на државата или за нејзина поделба, резултатот е секогаш ист – држава. Незаинтересирани за пренесување на моќта и на сувереноста во некаква меѓународна организација, а помалку во светската влада, националистите уште и се сомневаат во регионалните здруженија помеѓу државите кои помагаат да се утврди фактот дека дури и народите од Европската унија сепак се нарекуваат Германци, Французи, Британци, а не Европејци.

Дополнително, либералите или плуралистите сметаат дека национализмот е примарна причина за конфликтите во светот. Но, во врска со можноста за скротување на национализмот и покрај катастрофата во Југославија, тие се поголеми оптимисти. Ова ќе се случи со политика, следејќи ја логиката на социоконструктивистите. Луѓето можат да учат од грешките во минатото. Нови можности за подобрување на односите помеѓу народите нудат невладините организации и растечкото глобално граѓанско општество. Како што предвидуваа марксистите и федералистите – идеалисти, државата нема да исчезне. Главен фокус на идентитетот ќе продолжат да бидат државата и нациите, со што не значи дека функцијата на државата е да биде средство за изразување на националните предрасуди во однос на другите народи и држави.

Втората тема со наслов Меѓународни конфликти преку еден аналитички пристап, најнапред да ги детерминира појавите „конфликт“ и „меѓународен конфликт“, потоа, преку детална дескрипција да ги објасни шесте најприфатени видови на меѓународен конфликт, за на крајот да понуди една анализа на поврзаноста меѓу двата главни концепта во оваа дисертација: национализмот и меѓународните конфликти.

Според анализите во оваа глава, авторот доаѓа до заклучок дека национализмот обично се смета како принцип кој ја дефинира врската помеѓу индивидуалците и општеството. Националната идентификација на индивидуата ги подредува во социјален поредок како член на една замислена заедница од нацијата. Сепак, национализмот и националната идентификација, исто така, служат како основна врска помеѓу општеството и светскиот поредок, генерално. Во моменталниот светски поредок, државите се доминантни единици на политичка организација поради што може да се каже дека покрај тоа што обезбедува внатрешна структура на нации и држави, национализмот исто така е во неразделива „дијалектичка врска“ со меѓународните односи и надворешната политика.

Национализмот не само што ги дава кретириумите на политичка организација, туку исто така придонесува за политичка мобилизација со примената на привлечна реторика базирана на историски митови. Исто така, националистичката реторика ја креира илузијата на објективно колективно „себе“ како да тоа е суперегото на нацијата, притоа придавајќи му неприкосновено влијание и морални историски права. Значи, процесот на создавање на национално „себе“ е тесно поврзан со процесот на креирање граници и креирање на „другиот“. Токму тој, „другиот“, е предмет на национална

реторика и акција, а исто така е и мета на националистичко однесување, а неговото постоење е клучно за креирање на надворешната политика во првата фаза. Имајќи предвид дека „другиот“ е најчесто сограѓанин или сосед кој е предмет на национализам со свои лични националистички реторики, може да се каже дека секој меѓународен спор може да се смета како интернационалистички спор во однос на вкоренетоста во две спротивставени националистички реторики.

На крајот, по направениот спој помеѓу двата феномена, национализмот и меѓународните конфликти, авторот доаѓа до заклучок дека педесет години националистичките балкански проекти немаат поддршка кај големите европски сили поради тоа што тие не го поддржуваат екстремниот национализам. Сепак, глобално гледно, национализмот има големо влијание врз избувнувањето и постоењето на меѓународните конфликти.

Третата тема го детерминира македонскиот национализам и неговите карактеристики од аспект на предизвикување конфликти со соседите. Од сите карактеристики, посебен акцент е ставен на идентитетот на античките Македонци и идентитот на современите Македонци, како и на религијата, како клучни елементи од македонскиот национализам кои се тесно поврзани со причините за конфликтите со соседите. Потоа, анализирани се македонските национализми спрема соседите и национализмите на соседите спрема Македонија. Потоа следува и евалуација на степенот на влијание на македонскиот национализам врз започнувањето и нерешавањето на конфликтот за името со Грција. Евалуацијата е направена најпрво преку претставување на аргументите со кои се служат двете страни во спорот и причините поради кои сметаат дека токму нивната страна е во право, за потоа да бидат претставени хронолошки најзначајните настани во минатите години кои или беа иницирани или од нив беше составен дел национализмот на едната или другата страна. Во последниот дел од оваа, трета, тема, исто така, е анализиран карактерот на спорот за името меѓу Македонија и Грција од аспект на политиката и правото. Во контекст на претходново, преку анализа на теорите од меѓународните односи е определено која од нив најдобро го објаснува овој спор.

Од анализите во оваа последна и најоширна тема, може да се заклучи дека во сите меѓународни конфликти на Македонија со соседите, национализмот игра значајна улога и е една од најголемите пречки за нивно решавање. Конкретно, исто така, е заклучено дека спорот за името меѓу Македонија и Грција е политички спор, реализмот е најдобрата теорија во меѓународните односи која може најпрецизно да го опише, а поради сето тоа единствено политичка, а не правна одлука може да стави крај на овој децениски конфликт.

Во *заклучокот* се сумирани сознанијата произлезени од анализите во сите три глави. Македонските национализми кои придонесуваат за нефлексибилност при превенција или решавање на меѓународните конфликти во кои е инволвирана Македонија, како што се религиозниот конфликт со Србија, идеолошкиот конфликт со Бугарија, етничкиот конфликт со Албанија и територијалниот, односно спорот околу името со Грција, кои придонесуваат Република Македонија да заостанува во процесите за интеграција во Европската Унија и НАТО, што воедно претставува евидентна потврда на поставената хипотеза во оваа докторска дисертација.

При изготвувањето на трудот е користена обемна научна и стручна домашна и странска литература, како и домашни прописи и документи.

III

По разгледувањето на текстот на докторската дисертација под наслов ***Национализмот и меѓународните конфликти и случајот на Република Македонија*** од кандидатот ***м-р Виктор Ѓорѓиески***, Комисијата констатира дека се работи за солидно подготвена докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за изготвување на научни трудови од ваков вид, предвидени со соодветната законска регулатива и актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на погоре изнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, да ја прифати како успешна докторската дисертација на кандидатот ***м-р Виктор Ѓорѓиески*** под наслов ***Национализмот и меѓународните конфликти и случајот на Република Македонија*** и да овозможи нејзина јавна одбрана.

КОМИСИЈА

1. Д-р Денко Малески, редовен професор
2. Д-р Љубомир Фрчкоски, редовен професор
3. Д-р Зоран Илиески, доцент
4. Д-р Мишо Докмановиќ, доцент
5. Д-р Јулија Брсакоска Базеркоска, доцент

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВАЈЦА НАСТАВНИЦИ ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ПСИХИЈАТРИЈА И МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011 и 51/2011), а во врска со членовите 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 173/2011), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, донесе решение за избор на два наставника во сите звања по предметот **ПСИХИЈАТРИЈА И МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЈА**. Во согласност со конкурсот од 12.10.2013 година се формира Рецензентската комисија во состав:

1. проф. д-р Весна Пејоска-Герасова,
2. проф. д-р Антони Новотни
3. проф. д-р Сашо Стојчев
4. проф. д-р Витомир Мицев и
5. проф. д-р Георги Чадловски.

На конкурсот објавен во весникот „Дневник“ и во весникот „Коха“ на 12.10.2013 година, се пријавија кандидатите вонр. проф. д-р Марија Ралева и вонр. проф. д-р Викторија Вујовиќ. По разгледувањето на доставените документи и познавањето на кандидатките, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Вонр. проф. д-р Марија Ралева

Биографски податоци

Родена е во Скопје на 30.5.1958 г. Основно и средно образование завршила во Скопје. Во учебната 1976/77 г. се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје, на кој дипломирала во 1983 година со среден успех 9,63.

По завршувањето на студиите се вработила на Клиниката за нервни и душевни болести во Скопје во 1983 г. Специјалистичкиот испит по предметот невропсихијатрија го положила во 1990 г. Оттогаш постојано работи на Одделот за детска и адолесцентна психијатрија на ЈЗУ Универзитетската клиника за психијатрија, а од 2004 г. е раководител на тој Оддел.

Наставна дејност

За помлад асистент по предметот невропсихијатрија била избрана во 1988 г., а за асистент по истоимениот предмет била избрана во 1991 г. Повторно била избрана за асистент по предметот психијатрија во 1995 и во 2000 г. Во 2004 г., по одбраната на докторската дисертација, била избрана за доцент, а во 2009 г. за вонреден професор на Медицинскиот факултет по предметите психијатрија и медицинска психологија.

Тековно, на првиот циклус студии на Медицинскиот факултет учествува во изведувањето на теоретската настава по неколку предмети: по предметот психијатрија, за студентите на општа медицина и стоматологија, по предметот супервизија, за студентите на тригодишните студии за стручни сестри, радиотехнолози, логопеди и физиотерапевти,

по предметот психијатрија со психотерапија, за студентите на тригодишните студии за логопеди и по предметот психијатрија, за студентите на тригодишните студии за физиотерапевти. Одговорен наставник е за предметот медицинска психологија за студентите на општа медицина и за студентите на тригодишните студии за стручни сестри, радиотехнолози, логопеди и физиотерапевти.

На првиот циклус студии на филозофскиот факултет, одговорен наставник е за предметите детска и младинска психопатологија за студентите на Институтот за психологија и студентите на Институтот за дефектологија.

На вториот циклус студии на филозофскиот факултет, одговорен наставник е за предметите детска и младинска психопатологија и ментално здравје на Институтот за дефектологија.

На третиот циклус студии на Медицинскиот факултет во Скопје, во моментот е ментор на тројца докторанди. Член е на Научниот одбор и на Советот за трет циклус-докторски студии, како и на Одборот за судскомедицински вештачења при Медицинскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Во март 1998 г. ја пријавила докторската дисертација на тема „Соодносот помеѓу кризните состојби во адолесценцијата и семејната дисфункционалност: можности за превенција и интервенција“, која ја одбрала во април 2003 г.

Меѓународни научноистражувачки проекти :

1. 2009-2012, раководител на проектот на 7. Рамковна програма на Европската комисија за колаборативни проекти во здравството за Македонија - *Copy number variations conferring risk of psychiatric disorders in children* (Бројот на варијации на копии коишто го пренесуваат ризикот за психијатриски нарушувања кај децата)
2. 2009-2013, раководител на Балканскиот колаборативен проект за Македонија на 7. Рамковна програма на Европската комисија за колаборативни проекти во здравството за Македонија – BECAN – Balcan Epidemiologicam Study on Child Abuse and Neglecta (БЕКАН – Балканска епидемиолошка студија за злоупотребата и запоставувањето на децата)
3. 2008-2010, раководител на проектот на СЗО, Одделението за превенција на насилство и повреди – Adverse childhood experience study on a representative sample of university and secondary school students in the Republic of Macedonia (Студија за негативните искуства во детството на популација ученици и студенти во Р. Македонија).
4. 2010-2012, учесник во меѓународниот проект на СЗО – Женева – Assessment of the child maltreatment prevention readiness in the Republic of Macedonia (Проценка на подготвеноста на заедницата за превенција на злоупотреба на деца во Република Македонија), изведен во 6 земји во светот (Бразил, Кина, Јужна Африка, Малезија, Македонија и Саудиска Арабија).

Во последните 5 години – ментор била на три одбранети докторски дисертации од областа на психијатријата; ментор на еден одбранет магистерски труд од областа на детската психијатрија; во моментот е ментор на три кандидати – докторанди на докторските студии на Медицинскиот факултет во Скопје.

Во последните 5 години била автор и коавтор на 13 оригинални научни труда објавени во списанија со меѓународна редакција или во странски списанија.

Во последните 5 години одржала 8 пленарни предавања на научни стручни собири со меѓународно учество во земјава и во странство.

Во последните 5 години била член на рецензентски комисии за подобност и оцена на 8 докторски дисертации и на 2 магистерски труда и во комисија за одбрана на 11 докторски дисертации во областа на психијатријата и другите медицински науки.

Стручно-апликативна дејност

Специјалистичкиот испит по невропсихијатрија со медицинска психологија го положила во 1990 г. и се здобила со звањето специјалист-невропсихијатар, а во 2013 г. се стекнала со звањето супспецијалист по детска и адолесцентна психијатрија.

Имала едукации во областа на следниве психотераписки пристапи: психоаналитичка психотерапија, системска семејна терапија (терапевт и едукатор), Гештатл психотерапија.

Завршила едногодишна специјализација за превенција и третман на злоупотреба и занемарување на деца изведена од Институтот за третман на случаи на злоупотреба на деца во текот на 1997 г., со диплома од Children's Mental Health Alliance, New York.

Од 2004 г. е раководител на Одделот за детска и адолесцентна психијатрија при ЈЗУ Универзитетска клиника за психијатрија-Скопје.

Учествувала во стручна редакција на дел од сеопфатниот учебник по психијатрија на Kaplan i Sadok 2012, и стручна редакција на дел од Нелсоновиот учебник по педијатрија, 2012.

Од 2003 г. е избрана за претседател на Здружението за детска и адолесцентна психијатрија и сродни дисциплини при Лекарското друштво на Македонија.

Од 2009 до 2011 г. раководела со 18 еднодневни работилници за превенција на насилство TEACH VIP Capacity Building за општи лекари во примарната здравствена заштита, педијатри, лекари во превентивната здравствена заштита, гинеколози во различни региони на Македонија.

Во текот на 2011 г. била водител на 4 еднодневни работилници: "Упатства за примена на мултисекторскиот протокол за превенција и постапување при семејно насилство".

Од 2009 до 2013 г. одржала 23 дводневни работилници за рано препознавање, превенција и третман на сите видови злоупотреба и занемарување на деца и млади; за препознавање, превенција и третман на доцни последици од стрес и траума; за психолошките карактеристики во развојот на децата и младите; превенција на семејното насилство, социјална правда, предрасуди, дискриминација и нивните психолошки последици.

Дејности од поширок интерес

Била член на Научниот одбор на IV конгрес на психијатри на Р. Македонија со меѓународно учество, 27-31 мај 2009 г., Охрид, и член на Научниот одбор на V конгрес на психијатри на Р. Македонија со меѓународно учество, 23-26 мај 2013 г., Охрид.

Била член на меѓународни научни одбори на повеќе стручни собири, конгреси и симпозиуми.

Од 2006 г. па наваму е национален соработник на СЗО и на Министерството за здравство за превенција на насилство.

Член е на Националното координативно тело за заштита од семејно насилство и учествувала во изготвувањето на Националната стратегија за заштита и борба против семејното насилство 2012-2015 г.

Координатор била на интерсекторската работна група за изготвување на Националниот акционен план за заштита на децата од злоупотреба и занемарување 2012-2015, донесен во ноември 2012 и член е на Националното координативно тело за заштита на децата од злоупотреба и занемарување.

Член е на неколку национални комисии за изготвување на стратегии во областа на: превенција на употребата на дроги, превенција на насилство и семејно насилство, како и на изготвување на Заедничкиот протокол за постапување при семејно насилство и Протоколот за постапување при семејно насилство од страна на здравствениот сектор.

Член е на 4 комисии за избор во звања (во мандатниот период 2009-2013).

Член е на Националната комисија за заштита на менталното здравје при Министерството за здравство, како и член на повеќе од 20 комисии за полагање на специјалистички испит по психијатрија.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Марија Стефан Ралева

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за психијатрија, Медицински факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Катедра за психијатрија со медицинска психологија

Научна област: психијатрија со медицинска психологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава – прв циклус студии	
1.1	Одржување на настава по предметот детска и младинска психопатологија на Филозофскиот факултет, 2008-2013 година 60 часа x 0,04 x 5 години,	12
1.2	Одржување на настава по предметот психијатрија за студентите по општа медицина, 2008-2010 година 10 часа x 0,04 x 3 години,	1,2
1.3	Одржување на настава по предметот психијатрија за студентите по општа медицина, 2011-2012 година 7 часа x 0,04 x 2 години,	0,56
1.4	Одржување на настава по предметот медицинска психологија психијатрија за студентите по општа медицина, 2008-2010 година 10 часа x 0,04 x 3 години,	1,2
1.5	Одржување на настава по предметот медицинска психологија психијатрија за студентите по општа медицина, 2011-2012 година 9 часа x 0,04 x 2 години,	0,72
1.6	Одржување на настава по предметот психијатрија психијатрија за студентите по стоматологија, 2008-2010 година 7 часа x 0,04 x 3 години,	0,84
1.7	Одржување на настава по предметот психијатрија психијатрија за студентите по стоматологија, 2011-2012 година 6 часа x 0,04 x 2 години,	0,48
1.8	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишни стручни студии за медицински сестри, 2008-2010 година 6 часа x 0,04 x 3 години,	0,72

1.9	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишни стручни студии за медицински сестри, 2011-2012 година 5 часа x 0,04 x 2 години,	0,4
1.10	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишни стручни студии за физиотерапевти, 2008-2010 година 6 часа x 0,04 x 3 години,	0,72
1.11	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишни стручни студии за физиотерапевти, 2011-2012 година 5 часа x 0,04 x 2 години,	0,72
1.12	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишни стручни студии за радиотехнолози, 2008-2010 година 6 часа x 0,04 x 3 години,	0,72
1.13	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишни стручни студии за радиотехнолози, 2011-2012 година 5 часа x 0,04 x 2 години,	0,4
1.14	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2008-2010 година 6 часа x 0,04 x 3 години,	0,72
1.15	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2011-2012 година 5 часа x 0,04 x 2 години,	0,4
1.16	Одржување на настава по предметот супервизија на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2008-2012 година 2 часа x 0,04 x 5 години,	0,4
1.17	Одржување на настава по предметот супервизија на тригодишните стручни студии за физиотерапевти, 2008-2012 2 часа x 0,04 x 5 години,	0,4
1.18	Одржување на настава по предметот супервизија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2008-2012 2 часа x 0,04 x 5 години,	0,4
1.19	Одржување на настава по предметот супервизија на тригодишните стручни студии за радиотехнолози, 2008-2012 2 часа x 0,04 x 5 години,	0,4
1.20	Одржување на настава по предметот психијатрија со психотерапија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2008-2010 година	0,96

	8 часа x 0,04 x 3 години,	
1.21	Одржување на настава по предметот психијатрија со психотерапија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2011-2012 година 7 часа x 0,04 x 2 години,	0,56
1.22	Одржување на настава по предмет психијатрија на тригодишните стручни студии за физиотерапевти, 2008-2012 4 часа x 0,04 x 5 години,	0,9
1.23	Одржување на настава по предметот ментално здравје на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2008-2010. 8 часа x 0,04 x 3 години,	0,96
1.24	Одржување на настава по предметот ментално здравје на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2011-2012 7 часа x 0,04 x 2 години,	0,56
1.25	Консултации со студенти за последните пет години (2008-2012) (2000 x 0,002)	4
2.	Одржување на настава – втор циклус студии Детска и младинска психопатологија на Институтот за психологија и Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет, Скопје; 10 часа x 0,05 x 3 години = 1,5 Ментално здравје за студентите на втор циклус студии на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет, Скопје; 8 часа x 0,05 x 3 години = 1,2	2,7
3	Едукатор на специјализација по психијатрија и медицинска психологија 2008-2012 година 10 часа x 0,08 x 5 години	4
4	Ментор на дипломска работа (2 x 0,2)	0,4
5	Член на комисија за оценка и одбрана на докторат (11 x 0,5)	5,5
6	Член на комисија за оценка и одбрана на магистериум (2 x 0,3)	0,6
7	Настава во школи и работилници -раководител	
	Обука на обучувачи – универзитетски професори и специјалисти – раководител на повеќе тродневни работилници за превенција на	

7.	насилство и повреди: „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди за високо образование на СЗО“, 16-18 декември 2008, Охрид (1 x 1,5) „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди за високо образование на СЗО“, 26-27 мај, 2009 Охрид. (1 x 1,5) „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди за високо образование на СЗО“, 3-5 ноември 2009, Охрид. (1 x 1,5) „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди за високо образование на СЗО“ 12-14 октомври 2010, Скопје. (1 x 1,5) Континуирана медицинска едукација на лекари од општа медицина и специјалисти – раководител на повеќе еднодневни работилници за превенција на насилство и повреди: „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди за лекари во примарна здравствена заштита во Р. Македонија“, одржани 8 работилници во тек на 2009 година. (8 x 1,5) „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди на деца за педијатри и училишни лекари во Р. Македонија“, одржани 6 работилници во тек на 2010 година. (6 x 1,5) „Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку (TEACH-VIP) обука, едукација, унапредување на здравството, наставни програми за превенција на насилство и повреди на жени и стари	1,5 1,5 1,5 1,5 12 9 6

	лица за гинеколози во Р. Македонија“, одржани 4 работилници во тек на 2011 година. (4 x 1,5)	
	Вкупно поени од Наставно-образовна дејност	77,54

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поен и
1.	Ментор на докторска дисертација	
	Ментор на 3 одбранети докторски дисертации (3x3) Ментор на 3 докторанди на трет циклус студии на Медицинскиот факултет (3x3)	18
2.	Национален координатор на меѓународен научен проект	
	PsychCNVs—Copy number variations conferring risk of psychiatric disorders in children – FP7-HEALTH-2007-B, collaborative projects Project number: 223423 2009-2012	6
	BECAN—Balkan Epidemiological Study on Child Abuse and Neglect FP7-HEALTH-2007-B Collaborative projects; Project number: 223478 2009-2013	6
	Child Maltreatment Prevention readiness in Low and Middle Income Countries, WHO-VIP, Geneva 2009-2010	6
	Adverse Childhood Experience International Questionnaire: Pilot study 2010-2011	6
3.	Раководител на национален научен проект	
	Adverse Childhood Experience Study in the Republic of Macedonia WHO Regional Office for Europe, Copenhagen 2009-2011	6
4.	Дел од монографија објавена во странство	
	Bipolarni afektivni poremećaj sa ranim početkom: Javno-zdravstveni problem, vo Curcic, V. (ur.) <i>Razvoj i mentalni poremećaji</i> , DEAPS: Beograd 2013 Str 66-84	6
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	1. Christopher Mikton, Mick Power, Marija Raleva,	

Mokhantso Makoe, Majid Al Eissa, Irene Cheah, Nancy Cardia, Claire Choo, Maha Almuneef, The assessment of the readiness of five countries to implement child maltreatment prevention programs on a large scale, **Child Abuse & Neglect**; Available online 17 August

2013 | doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.07.009 (3,6 + I.f. 1.610)

2. **Raleva Marija**, Trpchevska Liljana, Pesevska Jordanova Dimitrinka, Filov Izabela, Coneva Aleksandra, Incidence and Prevalence Study on Violence against Children in the Republic of Macedonia, **Physioacta.**, Vol. 7 (2) (2013) 63-73 (1,6)

3. S Steinberg, S de Jong, M Mattheisen, J Costas, D Demontis, S Jamain, O P H Pietiläinen, K Lin, S Papiol, J Huttenlocher, E Sigurdsson, E Vassos, I Giegling, R Breuer, G Fraser, N Walker, I Melle, S Djurovic, I Agartz, A Tuulio-Henriksson, J Suvisaari, J Lönngqvist, T Paunio, L Olsen, T Hansen, A Ingason, M Pirinen, E Strengman, GROUP, D M Hougaard, T Ørntoft, M Didrikse, Freitag, J Meyer, P Magnusson, E Saemundsen, I Martsenkovsky, I Bikshaieva, I Martsenkovska, O Vashchenko, **M Raleva** et al., Common variant at 16p11.2 conferring risk of psychosis, **Molecular Psychiatry** (20 November 2012) 1-7 | doi:10.1038/mp.2012.157 (3,6 + i.f.14,897)

4. K. Haxhihamza, C. R. Doarn, **M. Raleva**, D. Jordanova Pesevska, R. Isjanovska, I. Filov, V. Isjanovski, L. Susevska, Domestic and Peer Violence in Secondary School Among Adolescents – Can Telemedicine Help? **Telemedicine and E-Health** Vol.17 (9) (2011) 1-5 (3,6 + i.f. 1,416)

5. C. Mikton, R. Mehra, A. Butchart, D. Addis, M. Almuneef, N. Cardia, I. Cheah, J. Chen, M. Makoe, **M. Raleva**, A multidimensional model for child maltreatment prevention readiness in low-income and middle-income countries, **Journal of Community Psychology**, Vol. 39, No.7 (2011) 826-843 (3,6 + I.f. 1.082)

6. L. Ignjatova, **M. Raleva**, Gender difference in the treatment outcome of patients served in the mixed-gender program, **Bratisl Lek Listy**, Vol. 110 (5) (2009) 285-289 (5,4)

	7. Игњатова Л, Ралева М., Родови разлики во семејната историја кај пациенти во метадонска програма за одржување. Мак Мед Преглед, 2009; 63 (1):10-16 (3,6) 8. Игњатова Л, Ралева М. Родова разлика во историјата на злоупотреба кај пациенти во метадонска програма за одржување. Мак Мед Преглед, 2009; 62 (2):19-23 (3,6) 9. Полазаревска М., Ралева М., Пејовска Геразова В., Обид за самоубиство и епилепсија, Physioacta., Vol. 4 (2) (2010) 97-104 (3,2) 10. V Isjanovski, V Vukovic, <i>K Hadjihamza</i>, V Pejoska-Gerazova, M Raleva, Some characteristics of patients with schizophrenia who attempted suicide, Contributions / Macedonian Academy of Sciences and Arts, Section of Biological and Medical Sciences 12/2010; 31(2):183-93. (3,6) 11. Kadri Haxhihamza, Marija Raleva, Florentina Hani et al., Relationship of violence and use of alcohol in adolescents, Medicus, Vol. XV (1)2011, (2,4) 12. Kadri Haxhihamza, Marija Raleva, Florentina Hani et al. Relationship between domestic and peer violence on adolescents and use of drugs, Medicus Vol. XV (1) 2011, (2,4) 13. Dimitar Bonevski, Antoni Novotni, Marija Raleva, Andromahi Naumovska, Childhood abuse and the level of manifested anxiety in adult patients with anxiety disorder, Macedonian Journal of Medical Sciences, 2012 Mar. 15; 5(1) 94-98 (2,4)	
	Вкупно	115.605
6.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	1.Raleva M., Early onset bipolar disorder: Possibility of correct diagnosis and therapeutical approach, IV Congress of Psychiatrists of R. Macedonia, 28.05. 2009, Ohrid (3) 2.Ралева М., Психобиолошки аспекти на злоупотреба на деца, IV Конгрес на психијатрите на Р. Македонија, 27.05.2009, Охрид. (3)	

	3. Raleva M., Early onset bipolar disorder: Clinical and public health problem, II Congress of DEAPS, 25.04.2010, Zlatibor (3) 4. Raleva M., “Stidljive devojčice” i “jogunasti dečaci”: Mogu li antipsihotici da leče psihozu podržavajući izazovni adolescentni razvoj ?, XIV Nacionalni kongres Udruženja psihijatara Srbije, III Kongres Udruženja psihijatara Istočne Evrope i Balkana, 18-21 April, 2012 Beograd. (3) 5. Raleva M., BECAN epidemiological study on Child Abuse and Neglect among school children in the Republic of Macedonia, BECAN International Conference, 13-14.09.2012, Athens. (3) 6. Raleva M., Reporting Child Abuse and Neglect in the Republic of Macedonia: Findings from a national dataset of cases reported to the social and medical services, BECAN International Conference, 13-14.09.2012, Athens. (3) 7. Raleva M., Neurobiology of resiliency in the light of the attachment theory and childhood adversities, V Macedonian Psychiatric Congress, 22-26.05.2013, Ohrid. (3) 8. Raleva M., Child Abuse and Neglect as risk factor for substance abuse in adolescence, V Macedonian Psychiatric Congress and International Meeting, SEEA NET, 22-26 May 2013, Ohrid. (3)	
	ВКУПНО	24
7.	Пленарни предавања на научен/стручен собир	
	1. Ралева М., Растројства од аутистичниот спектар-дијагностички можности, Симпозиум на тема „Растројства од аутистичниот спектар – дијагностика, рана интервенција, превенција“, 13.04.2011, Скопје (2) 2. Ралева М., Рана дијагностика на аутизмот и психозите во детството: примена на дијагностички инструменти, Симпозиум на тема „Рана интервенција и развојни пореметувања“ 19-21.05.2011, Охрид (2) 3. Ралева М., Поврзаноста меѓу негативните искуства во детството и ризичното однесување на младите: резултати од истржувачка студија, Меѓусекторска конференција за превенција на злоупотреба на деца, Скопје 19.06.2012 (2) 4. Ралева М., Малолетни зависници од дроги - искуства на УКП Скопје – Оддел за деца и адолесценти, Тркалезна маса на тема: Заштита на децата од злоупотреба на дроги и други психотропни супстанции, Народен правобранител на РМ, 29.03.2012, Скопје (2)	
	ВКУПНО	8

8.	Учество на научен/стручен собир со реферат – усна презентација	
	1. Марија Ралева, Камка Пакетчиева, Нарушувања од аутистичниот спектар наспроти рани детски психози - Повеќекратно развојно нарушување (MCDD)- подтипови на неспецифицирани развојни нарушувања (PDD-NOS), Симпозиум на тема „Растројства од аутистичниот спектар – дијагностика, рана интервенција, превенција“, 13.04.2011, Скопје 2. Марија Ралева, Аутизам и шизофренија: коморбидитет или развоен исход, Годишен состанок на Македонското научно здружение за аутизам, 23.12.2011, Скопје 3. Marija Raleva, Dimitrinka Jordanova Pesevska, Izabela Filov, Association between adverse childhood experiences and health risk behaviors of the adolescents: results from research study, 5 Congress of the Pediatric Association of Macedonia, 05-09.10.2011, Ohrid 4. Бошковска М, Ралева М., Сексуална злоупотреба на деца: Последици врз физичкото и менталното здравје и ран третман, 5. Конгрес на педијатрите на Република Македонија, 05-09.10.2011, Охрид 5. Marija Raleva, Liljana Trpchevska, Izabela Filov, Aleksandra Coneva Prevalence of child abuse and neglect in a sample of school dropout children in Republic of Macedonia, ISPCAN Congress, 9-12.09.2012, Istanbul 6. Marija Raleva, Dimitrinka Jordanova Peshevska Ethical considerations in epidemiological study on CAN, XIX ISPCAN Congress, 9-12.09.2012, Istanbul 7. Marija Raleva, Dimitrinka Jordanova Peshevska, Izabela Filov, Meri Boshkovska, Adverse childhood expereinces and the risk of attempting suicide during adolescence: A survey among secondary school and university students, XIX ISPCAN Congress, 9-12.09.2012, Istanbul 8. Марија Ралева, БЕКАН епидемиолошката студија во Република Македонија: Етички прашања, одобренија, фокус групи, подготовка, региони опфатени со студијата, БЕКАН Национална конференција „Истражување за злоупотребата и занемарувањето на децата во Р. Македонија, 07.12.2012, Скопје 9. Изабела Филов, Марија Ралева, Резултатите од БЕКАН епидемиолошката студија во Р. Македонија, БЕКАН Национална конференција „Истражување за злоупотребата и занемарувањето на децата во Р. Македонија, 07.12.2012, Скопје 10. Marija Raleva, Naser Durmishi, Kamka Paketchieva, Angelina Filipovska, Nensi Manuseva, Zoja Babinkostova, Branislav Stefanovski, Magda Manojlovska, Violeta Filovska, Meri Kujundziska CNV conferring risk for early onset psychosis and bipolar disorders V Macedonian Psychiatric Congress, 22-26 May 2013, Ohrid, 11. Raleva Marija, Meri Boskovska, Attachment Disorders as Risk Factors for Behavioral Disorders in adopted children, IV International Conference “Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities, 17-19.10.2013 Ohrid	

	(11x1=11)	
	Вкупно	11
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат – постер презентација	
	1. Marija Raleva, Kadri Hadzihamza, Izabela Filov, Dimitrinka Jordanova Pesevska, Rozalinda Isjanovska Association between physical, emotional and sexual abuse and household dysfunction in Macedonian students: results from the ACE survey, 14th International Congress of ESCAP - European Society for Child and Adolescent Psychiatry, 11-15 June 2011, Helsinki, Finland (0,5) 2. Meri Boskovska, Marija Raleva, Early Diagnosis and Treatment of Autistic Spectrum Disorder the R. Macedonia, 14th International Congress of ESCAP -European Society for Child and Adolescent Psychiatry, 11-15 June 2011, Helsinki, Finland (0,5)	
	Вкупно	1
10.	Апстракт објавен во зборник на конференција	
	1. Marija Raleva, Early onset bipolar disorder: Possibility of correct diagnosis and therapeutical approach, IV Congress of Psychiatrists of R. Macedonia, 28.5. 2009, Ohrid (1) 2. Марија Ралева, Психобиолошки аспекти на злоупотреба на деца, IV Конгрес на психијатрите на Р. Македонија, 27. 5.2009, Охрид. (1) 3. Marija Raleva, Early onset bipolar disorder: Clinical and public health problem, II Congress of DEAPS, 25.4.2010, Zlatibor (1) 4. H. Steffanson, H. Petursson, D.A. Collier, P. Bolton, S Frangou, V. Golimbet, I. Martzenkowsky, M. Raleva, M. Pejovic, T. Silagadze, ... PSYCH-CNVs: Copy number variation conferring risk of psychiatric disorders in children, XVIII World Congress on Psychiatric Genetics, 3-7.10, Athens. (1) 5. Marija Raleva, Dimitrinka Jordanova Pesevska, Izabela Filov, Association between adverse childhood experiences and health risk behaviors of the adolescents: results from research study, 5 Congress of the Pediatric Association of Macedonia, 5-9.10.2011, Ohrid (1) 6. Filov I., Jordanova-Peshevska D., Raleva M., Карактеристики на насилници врз деца: Ризик фактори за насилство врз деца меѓу индивидуи со проблеми во менталното здравје. 5 Конгрес на Здружението на педијатрите на Р. Македонија, 5-9.10.2011, Охрид (1) 7. Boskovska M, Raleva M, Providing services for counselling children and mothers witnesses /victims of Family violence, XIX ISPCAN International Congress on Child Abuse and Neglect, 9-12. 9.2012, Istanbul (1)	

	8.Бошковска М, Ралева М., Сексуална злоупотреба на деца: Последици врз физичкото и менталното здравје и ран третман, 5. Конгрес на педијатрите на Република Македонија, 5-9.10.2011, Охрид (1) 9.Marija Raleva, Kadri Hadzihamza, Izabela Filov, Dimitrinka Jordanova Pesevska, Rozalinda Isjanovska, Association between physical, emotional and sexual abuse and household dysfunction in Macedonian students: results from the ACE survey, 14th International Congress of ESCAP -European Society for Child and Adolescent Psychiatry, 11-15 June 2011, Helsinki, Finland (1) 10. Meri Boskovska, Marija Raleva, Early Diagnosis and Treatment of Autistic Spectrum Disorder the R. Macedonia, 14th International Congress of ESCAP -European Society for Child and Adolescent Psychiatry, 11-15 June 2011, Helsinki, Finland (1) 11.Marija Raleva, Dimitrinka Jordanova Peshevska, Izabela Filov, Meri Boshkovska, Adverse childhood experiences and the risk of attempting suicide during adolescence: A survey among secondary school and university students, XIX ISPCAN International Congress on Child Abuse and Neglect, 9-12.9.2012, Istanbul (1) 12.Marija Raleva, Naser Durmishi, Kamka Paketchieva, Angelina Filipovska, Nensi Manuseva, Zoja Babinkostova, Branislav Stefanovski, Magda Manojlovska, Violeta Filovska, Meri Kujundziska, CNV conferring risk for early onset psychosis and bipolar disorders V Macedonian Psychiatric Congress, 22-26 May 2013, Ohrid, (1) 13.Raleva Marija, Meri Boskovska, Attachment Disorders as Risk Factors for Behavioral Disorders in adopted children, IV International Conference "Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities, 17-19.10.2013 Ohrid (1) 14.Neurobiology of resiliency in the light of the attachment theory and childhood adversities, V Macedonian Psychiatric Congress, 22-26.5.2013, Ohrid. (1) 15.Child Abuse and Neglect as risk factor for substance abuse in adolescence, V Macedonian Psychiatric Congress and International Meeting, SEEA NET, 22-26 May 2013, Ohrid. (1)	
	Вкупно:	15
	Вкупно од сите категории Наставно-научна дејност	174,605

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

1.	Книга од стручна област	
	Марија Ралева , Димитринка Јорданова Пешевска, Динеш Сети Извештај за негативните искуства во детството: Истражување спроведено во Р. Македонија нанационален репрезентативен примерок на ученици и	

	студенти од средните училишта и факултетите, Министерство за здравство на Р.М., Скопје, 2012 (7)	
	Marija Raleva , Dimitrinka Jordanova Peshevska, Dinesh Sethi, Report on adverse childhood experience study in the R. of Macedonia on a nationally representative sample of secondary school and university students, WHO Regional Office for Europe, 2013 (7)	
	Marija Raleva , Report on the Child Maltreatment Prevention Readiness in the Republic of Macedonia, available online: http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/c_hild/cmp_readiness/en/index.html (8)	
	Dinesh Seti, Mark Bellis, Karen Hughes, Ruth Gilbert, Francesco Mitis, Gauden Galea (Eds), European report on preventing child maltreatment, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen 2013 (Соработник)	
	Вкупно 22 поени	22
	Стручна редакција на превод на учебници на македонски јазик	
	Садок и Садок, (ур.) Сеопфатен учебник по психијатрија на Каплан и Садок (поглавје 2.13.) (0,5)	
	Клингман, Берман, Џенсон, Стантон (ур.) Нелсонов учебник по педијатрија (поглавје 19-32) (0,5)	
	Вкупно 1 поен	
	Завршена специјализација во областа на медицинските науки – Невропсихијатрија (2)	
	Завршена субспецијализација во областа на медицинските науки – Детска и адолесцентна психијатрија (1)	
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект – Студија за негативните искуства во детството (носител) (1)	
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект -A Multidimensional Model for Child Maltreatment Prevention Readiness Assessment (nositel) (2)	
	Изготвување на експертски мислења по налог на Судско медицински одбор (x5)	5

	Вкупно	7
	Вкупно за стручно - апликативна дејност	34

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

	Член на уредувачки одбор на стручно/научно списание – Македонски медицински преглед (0,5)	
	Член на научен одбор на IV конгрес на психијатри на Р. Македонија со меѓународно учество, 26-29. 5. 2009, Охрид, (0,5)	
	Член на научен одбор на V конгрес на психијатри на Р. Македонија со меѓународно учество, 23-26.5.2012, Охрид (0,5)	
	Претседател на научен одбор на Симпозиумот на тема „Растројства од аутистичниот спектар – дијагностика, рана интервенција, превенција“, 13.4.2011, Скопје (1)	
	Претседател на научен одбор на БЕКАН Национална конференција „Истражување за злоупотребата и занемарувањето на децата во Р. Македонија, 7.12.2012, Скопје (1)	
	Раководител на внатрешна организациона единица – раководител на Одделение за детска и адолесцентна психијатрија при ЈЗУ Универзитетска клиника за психијатрија, Скопје (3)	
	Член на факултетска комисија – -член на Научен одбор на Медицинскиот факултет во Скопје (0,5) -член на Судскомедицинскиот одбор на Медицинскиот факултет во Скопје (0,5)	
	Член на комисија за избор во звање – член на 3 комисии за избор во звање (0,6) Член на 2 рецензентски комисии за оцена на магистерски труд (0,4) Член на 5 рецензентски комисии за оцена на докторска дисертација (1)	
	Подготовка на национални документи – член на Координативно тело за изготвување на Национална стратегија за спречување и заштита од семејно насилство 2012-2015 (2)	
	Национален координатор за превенција на насилство (3)	
	Учество во изработка на национална програма – член на работна група за изготвување на Национален протокол за постапување во случаи на семејно насилство (3)	
	Учество во изработка на национална програма – координатор на работната група за изготвување Национален акционен план за превенција на злоупотреба и занемарување на деца 2012-2015 (3)	
	Учество во изработка на програма – координатор на Национален протокол за постапување при злоупотреба и занемарување на деца (3)	

	Вкупно поени	22,1

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	77,54
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	174,605
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	56,1
Вкупно	308,245

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Весна Пејоска Геразова, претседател	с.р.
2. Проф. д-р Антони Новотни, член	с.р.
3. Проф. д-р Сашо Стојчев, член	с.р.
4. Проф. д-р Витомир Мицев, член	с.р.
5. Проф. д-р Георги Чадловски, член	с.р.

Вонр. проф. д-р Викторија Вујовиќ

Биографски податоци

Родена е во Скопје, во 1963 година, каде што завршила основно и средно образование со одличен успех. Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје во 1987 година со среден успех 9,07. По дипломирањето волонтирала една година на Клиниката за нервни и душевни болести, а потоа како лекар од општа практика работела една година во Ирак, самостојно со асистенција на медицинска сестра гржејќи се за телесното и душевното здравје на 1500 вработени градежници. Од 1990 година е во редовен работен однос на Психијатриската клиника при Клиничкиот центар во Скопје. Стручен испит за лекари положила во 1991 година. Специјалист по психијатрија е од 1996 година. Во мај 1999 година е назначена за шеф на Отсекот за неврози. Континуираната едукација надвор од задолжителните турнуси ја вршела секој викенд во периодот од 1989 до 2000 год. (вкупно 2300 часови психотерапевтска едукација).

Дваесет и три години години е вработена на Клиниката за психијатрија, вклучувајќи се воедно во бројни активности на владиниот и невладиниот сектор.

Наставно-образовна дејност

За помлад асистент по предметот психијатрија со медицинска психологија е избрана во 1993 година, а за асистент во 1997 година. Во април 1999 година, ја пријавила докторската дисертација на тема: Нарушувањата во исхраната-ризик фактори (влијанието на индивидуалната предиспонираност, социјалните и семејните фактори).

Докторската дисертација ја одбрала на 9.7.2003 година. Во звањето доцент е избрана 2004 година, а за вонреден професор е избрана во 2009 година.

Активно е вклучена во наставата за студентите по медицина, стоматологија, трогодишни стручни студии за сестри, радиотехнолози, логопеди, физиотерапевти. Била наставник по предметот криминалистичка психопатологија на Полициската академија во

додипломската и постдипломската настава. Креативно и професионално ги подготвува предавањата, со изворедна способност да го поттикне интересот на слушателите, вклучувајќи ги во интерактивна едукација.

Во актуелниот момент, раководител е на одделот Амбулантско-поликлиничка дејност и организација на конзилијарната служба. Стручниот интерес е посебно насочен кон психотерапевтскиот аспект на третманот на оваа популација пациенти и во таа насока се одвивала и се одвива нејзината стручна едукација. Таа опфаќа низа едукативни семинари од областа на групната и индивидуалната психотерапија: психодрама, Гешталт психотерапија, научно толкување на соништа, его психологија, системска семејна терапија, едногодишен постдипломски курс за психосоцијален и траума стрес-разбирање, превенција, третман, во организација на СЗО. (сертифицирани 2300 часови, психотерапија, во период на едукација од 10 години). Активно учествувала во тимот на Центарот за кризни состојби за деца и млади при „Институтот отворено општество - Македонија“, во реализацијата на превентивните програми - во склоп на проектот "Воведување на здравствените програми во осумгодишните училишта - превенција на ризичното однесување". На стручно усовршување во странство учествувала на следниве семинари: "Разрешување на конфликти - тренинг програм", Приморско, Бугарија, јуни 1995 година, "Превентивни училишни програми" - Доленске Топлице, Словенија, септември и септември 1998, "Салцбург Корнел семинари", од областа на психијатријата, Австрија, Германија, Хрватска, Португалија, Ирска, Унгарија, Велика Британија. Од периодот кога е избрана во доцентско звање до сега имала повеќе стручни престоји во Приштина, Невропсихијатриски конгрес во Пула, Интернационален семинар за психодрама во Охрид, Современ третман на шизофренијата во Лисабон и Прага. Современо лечење на нарушувања на расположението во Задар, шизофренија и биполарно растројство, Сончев брег, Бугарија, на Хрватско психијатриско биенале во М.Лошињ во 2011 година и во Примоштен во 2013 година.

Учествувала во едукацијата на психијатрите на Р.Македонија, низ интерактивни предавања и работилници.

Во 2013 година заврши супспецијализација по психотерапија и се стекна со звање супспецијалист по психотерапија.

Научноистражувачка дејност

Со научноистражувачка дејност се занимава од студентските денови. Учествувала со свои трудови на повеќе конгреси и симпозиуми во земјата и во странство. Учесник е во научноистражувачки проекти од областа на психофармакологијата, психоонкологијата, консултативната психијатрија (психотерапевтски третман на ХИВ-позитивни и болни од СИДА (проект при Министерството за здравство), кардиолошки пациенти со кардиохирушки интервенции и операции, Едукатор е во склоп на активностите на континуираната интерна едукативна програма, која се спроведува секојдневно на Клиниката, педагошките искуства, со особена умешност во областа на комуникацијата и етиката, ја остварува својата професионална определеност во секојдневното здравствено и наставно работење.

Во периодот од последниот избор во звањето вонреден професор континуирано ја продолжува својата научноистражувачка дејност, учествувајќи на конгреси, состаноци конференции, работилници и издавајќи трудови во индексирани списанија.

Стручно - апликативна дејност

Често била ангажирана од страна на Судскомедицинскиот одбор за изготвување на експертски мислења за вештачења.

Била рецензент на стручни психијатриски трудови во списанија од областа на медицината во РМ и во странство.

Имала чести ангажмани со тематски предавања (акредитирани од ЛК на РМ) во склоп на професионалното Здружение на психијатрите на РМ.

Во 2009 г. - раководител на 4 еднодневни работилници наменети за специјалисти по психијатрија во РМ со наслов „Како до вистинскиот избор“.

Во 2012 г. - раководител со 2 тродневни работилници: „Невролошки проблеми, патологија и физиотерапевтски третман“, за Здружението на физиотерапевти на РМ.

Дејности од поширок интерес

Во април 2008 год. назначена е од страна на Лекарската комора за член на Судот на честа, што и дава огромна доверба од страна на Комората, но воедно одговорност и предизвик во извршувањето на функцијата.

Член е на организациониот одбор на IV конгрес на психијатри на Р. Македонија со меѓународно учество одржан од 27 до 31 мај 2009 год. во Охрид

Член е на организациониот одбор на V конгрес на психијатри на Р. Македонија со меѓународно учество одржан 2013 год. во Охрид.

Член била на Етичката комисија за истражување на луѓе при Медицинскиот факултет во Скопје, а актуелно е член на Одборот за јавно здравство.

Член е на Хелсиншки комитет за човекови права.

Член е на Комисијата за изготвување на Протокол за лекување на зависници од опиоиди со метадон и план за дисперзија на бупренорфинот во здравствени установи кои имаат дозвола за вршење на дејност на превенција и третман на злоупотреба на дроги, при Министерството за здравство на РМ.

Раководител е на Одделот на амбулантно-поликлиничка дејност.

Член е на научни и интернационални советодавни одбори на повеќе интернационални стручни собири, конгреси и симпозиуми.

Акредитиран судски вештак е од Министерството за правда на РМ.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Викторија Вујовиќ

Институција: Медицински факултет, Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за психијатрија

Научна област: психијатрија и медицинска психологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава по предметот психијатрија за студентите по општа медицина, 2009-2010 година 10 часа x 0,04 x 2 години,	0.8
2.	Одржување на настава по предметот психијатрија за студентите по општа медицина, 2011-2013 година 7 часа x 0,04 x 2 години,	0.56
3.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија за студентите по општа медицина, 2009-2010 година 10 часа x 0,04 x 2 години,	0.8
4.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија за студентите по општа медицина, 2011-2013 година 9 часа x 0,04 x 3 години,	1.08
5.	Одржување на настава по предметот психијатрија за студентите по стоматологија, 2009-2010 година 7 часа x 0,04 x 2 години,	0.56
6.	Одржување на настава по предметот психијатрија за студентите по стоматологија, 2011-2013 година 6 часа x 0,04 x 3 години,	0.72
7.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2009-2010 година 6 часа x 0,04 x 2 години,	0.48
8.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2011-2013 година 5 часа x 0,04 x 3 години,	0.6
9.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за физиотерапевти, 2009-2010 година 6 часа x 0,04 x 2 години,	0.48
10.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за	0.6

	физиотерапевти, 2011-2013 година 5 часа x 0,04 x 3 години,	
11.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за радиотехнолози, 2009-2010 година 6 часа x 0,04 x 2 години,	0.48
12.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за радиотехнолози, 2011-2013 година 5 часа x 0,04 x 3 години,	0.6
13.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2009-2010 година 6 часа x 0,04 x 2 години,	0.48
14.	Одржување на настава по предметот медицинска психологија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2011-2013 година 5 часа x 0,04 x 3 години,	0.48
15.	Одржување на настава по предметот супервизија на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2009-2013 година 2 часа x 0,04 x 5 години,	0.4
16.	Одржување на настава по предметот Супервизија на тригодишните стручни студии за физиотерапевти, 2009-2013 2 часа x 0,04 x 5 години,	0.4
17.	Одржување на настава по предмет Супервизија на Тригодишни стручни студии за Логопеди, 2009-2013 2 часа x 0,04 x 5 години,	0.4
18.	Одржување на настава по предмет Супервизија на тригодишни стручни студии за Радиотехнолози, 2009-2013 2 часа x 0,04 x 5 години,	0.4
19.	Одржување на настава по предметот психијатрија со психотерапија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2009-2010 година 8 часа x 0,04 x 2 години,	0.64
20.	Одржување на настава по предметот психијатрија со психотерапија на тригодишните стручни студии за логопеди, 2011-2013 година 7 часа x 0,04 x 3 години,	1.4
21.	Одржување на настава по предметот психијатрија на тригодишните стручни студии за физиотерапевти, 2009-2013 4 часа x 0,04 x 5 години,	0.8
22.	Одржување на настава по предметот ментално здравје на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2009-2010. 8 часа x 0,04 x 2 години,	0.64
23.	Одржување на настава по предметот ментално здравје на тригодишните стручни студии за медицински сестри, 2011-2013	0.84

	7 часа x 0,04 x 3 години,	
24.	Консултации со студенти за последните пет години (2009-2013) (2000 x 0,002)	4
25.	Ментор на дипломска работа (x2)	0.4
26.	Ментор на докторска дисертација (x1)	3
27.	Едукатор на здравствена специјализација (психијатрија) 2009-2013 година 10 часа x 0,08 x 5 години	4
28.	Член на комисија за оцена на докторат (x5)	2.5
29.	Член на комисија за подобност на на докторат (x5)	2.5
30.	Член на комисија за одбрана на докторат (x7)	3.5
31.	Член на комисија за оцена на подобност магистерски труд (x4)	1.2
32.	Член на комисија за одбрана на магистерски труд (x6)	1.8
33.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (x5)	1
34.	Член на комисија за специјалистички испит (x 23)	4.6
	Вкупно	43.14

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на магистерска работа (x1)	0.5
2.	Ментор на докторска дисертација (x1)	3
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
	1. Sexual Dysfunction as a Side Effects of Hyperprolactinemia in Methadone Maintenance Therapy. A.Spasovska Trajanovska, V.Vujovic , L.Ignjatova, D.Janicevic Ivanovska. Medicalá Archives. Journal of the Academy of Medical.2013;67(1):1-80 indeksiran casopis	2,4
	2. Different serum BDNF levels in depression: results from bdnf studies in fyr macedonia and bulgaria Gordana Ristevska-Dimitrovska, Rinaldo Shishkov, Vesna Pejoska Gerazova, Viktorija Vujovik , Branislav Stefanovski, Antoni Novotni, Petar Marinov, Izabela Filov Psychiatria Danubina, 2013; Vol. 25, No. 2, pp 120-125 Original paper© Medicinska naklada - Zagreb, Croatia	2,4
	3. Seksualna funkcija kaj maski heroinski zavisnici postaveni na metadonski tretman na odrzuvanje. A.Spasovska Trajanovska, V.Vujovic , D.Janicevic Ivanovska, M.Grozdanovska Naumovska Physioacta	2,4

	2012; Vol 6 No1 4. Clinical Implications of prolactin dysfunction in men receiving methadone maintenance for opioid dependence. A.Spasovska Trajanovska, V.Vujovic, L.Ignjatova, D.Janicevic, M.Grozdanovska Numovska. MEDICUS 2012, vol 17 No2 5. Relationship between methadone dose and sexual dysfunction in methadone maintenance patients. A.Spasovska Trajanovska, V.Vujovic, D.Janicevic. Physioacta 2012, Vol 6 No2 6. The effect of antidepressant treatment on serum brain-derived neurotropic factor levels in depressed patients. Pilot study. Ristevska-Dimitrovska G., Pejaska Gerazova V., Vujovic V., Stefanovski B., Novotni A., Durmishi N., Ristevska S., Stepanoska J., Hadzihamza K. Medicus, vol. XVII (1) (2012) 7. Spasovska Trajanovska A., Vujovic V., Janicevic D., Grozdanovska Naumovska M. Clinical implication of prolactine disfunction in men receiving methadone maintenance for opioide dependance, 6th Adriatic Drug Addiction Treatment Conference and 8th SEEA Symposium on Addictive Behaviors, Tirana (Albania) Addictions, vol XII, supl.1, June 2012	2,4 2,4 2,4 2,4
4.	Секциско предавање на научен/стручен собир Предавач на КМЕ-работилници во организација на Здружение на психијатрите при МЛД (x 12)	12
5.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. Поканет предавач на 4. Белупов психијатриски биенале 2011 во Мали Лошињ-Хрватска 2. Предавач на Психијатриски средби Скопје-Ниш-Софија, Скопје, 18-20 јуни 2010	3 3
6.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција 1. Влијанието на психосоциотераписките активности во подобрувањето на целокупното функционирање кај пациентите со шизофрено растројство. Арсова С., Вујовиќ В., Геразова В., Новотни А., Хаџихамза К., Манушева Н., Бајрактаров С., Величковска Е., Бабинкостова З., Исјановски В. О-006, Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на	1

	Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	
2.	Менаџирање на ризикот за суицид и дизајнирање на ефективна суицид – превентивна стратегија кај шизофренијата. Исјановски В., Арсова С., Хаџихамза К., Кујунџиска М., Вујовиќ В. , Ралева М., Новотни А., О-007, Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	
3.	Современи трендови на примена на ЕЕГ во психијатријата. Манушева Н., Новотни А., Стефановски Б., Пејоска-Герасова В., Ралева М., Вујовиќ В. , О-018, Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	1
4.	Поврзаност помеѓу сексуалната дисфункција и депресивна симптоматологија кај пациенти поставени на метадонски третман. Спасовска Трајановска А., Игњатова Л., Вујовиќ В. , Николиќ Н., О-045 Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	1
5.	Escitalopram (elicea) во третманот на пациенти со панично растројство. Вујовиќ В. , Арсова С., О-75 Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	1
6.	Влијанието на семејната поддршка, семејната Оптовареност и работата во квалитетот на живот кај пациентите со шизофренија. Арсова С., Вујовиќ В. , Манушева Н., Хаџихамза К., Бајрактаров С., Мицева Е., Бабинкостова З., Исјановски В., Р-003, Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	1
7.	Другарство, пријателство, љубов, доверба.... Вујовиќ Викторија , PL-40, Зборник на апстракти, V конгрес на психијатрите на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2013	1
8.	Параметри на квантифицирана електро-енцефалографија кај биполарно афективно	1

	растројство. Манушева Н., Арсова С., Стефановски Б., Полазаревска М., Вујовиќ В., Ралева М., Пејоска Геразова В. 5. Конгрес на невролози на РМ со меѓународно учество, Охрид, 2012, Зборник на апстракти,	1
9.	Prolactin hormonal desires in opioid users with sexual dysfunction. A.Spasovska Trajanovska, V. Vujovic, D. Janicevic, A. Cibisev, L. Ignjatova 6-th Adriatic drug addiction conference.8-th SEEA net symposium on addictive behaviors. Tirana, Albania June 21-st-23-rd, 2012. Addictions Vol XII, Supl 1, 2012:23.	1
10.	Третман со сертралине (асентра) и оланзапине (заласта) кај пациенти со панично растројствоС. Арсова Хаџи-Анѓелковска, Хаџи-Анѓелковски Ѓ., Геразова В., Новотни А., Вујовиќ В., XIV National Congress of the Serbian Psychiatric Association and III Congress of the Psychiatric Association for Eastern Europe and the Balkans, Beograd, 2012, 127.	1
11.	Социјално корисни активности (работа и училиште) кај пациентите со шизофренија. Арсова С., Манушева Н., Пејоска Геразова В., Вујовиќ В., Бајрактаров С. 5. Конгрес на невролозите на РМ со меѓународно учество, Охрид, 2012, Зборник на апстракти.	1
12.	Influence of night shift work on the nurses psycho-social functioning. Bajraktarov S, Manuseva N, Dimovski D, Miceva-Velickoska E, Chalovska-Samardziska V, Vujovic V. JSR 21 (suppl.1); September 2012:271. P774.	1
13.	Quantitative EEG parameters in bippolar patients correlated with psychopathology. Manusheva N, Arsova S, Novotni A, Stefanovski B, Gerazova V, Raleva M, Vujovic V. XIV Nacionalni kongres Udruzenja psihijatara Srbija, III Kongres Udruzenja psihijatara Istocne Evrope i Balkana, 18-21 April 2012 Beograd, Srbija. Psihijat Dan suppl. 2012/XLIV/1-232/BEOGRAD.	1
14.	Patients with schizophrenia and self care. Arsova S, Manusheva N, Gerazova Pejaska V, Vujovic V, Novotni A, Stefanovski B. XIV Nacionalni kongres Udruzenja psihijatara Srbija, III Kongres Udruzenja psihijatara Istocne Evrope i Balkana, 18-21 April 2012 Beograd,	1

	Srbija. Psihijat Dan suppl. 2012/XLIV/1-232/BEOGRAD. 15. Klinicki implikacii na prolaktinot kaj heroinski zavisnici, A.Spasovska Trajanovska, V. Vujovic, Prv psihijatriski kongres na privatnite psihijatri na R. Bugarija, Sofija 2011 16. Epidemiological characteristics of patients with schizophrenia who attempted suicide. Isjanovski V., Vujovic V., Arsova S., i kol., Days of preventive medicine, XLV International scientific meeting, 2011, abook of abstracts, p127. 17. Relationship between methadone dose and sexual dysfunction in methadone maintenance patients. Spasovska Trajanovska A., Vujovic V., Janicevic D., Cibisev A., Injatova L. 6th Adriatic Drug Addiction Treatment Conference and 8th SEEA Symposium on Addictive Behaviors, Tirana (Albania) Addictions, vol XII, supl.1, June 2012. 18. Spasovska Trajanovska A., Vujovic V., Janicevic D., Grozdanovska Naumovska M. Clinical implication of prolactine disfunction in men receiving methadone maintenance for opioide dependance, 6th Adriatic Drug Addiction Treatment Conference and 8th SEEA Symposium on Addictive Behaviors, Tirana (Albania) Addictions, vol XII, supl.1, June 2012. 19. Параметри на квантифицирана електро-енцефалографија кај биполарно афективно растројство. Манушева Н., Арсова С., Стефановски Б., Полазаревска М., Вујовиќ В., Ралева М., Пејоска Геразова В. 5-ти Конгрес на невролозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид (Македонија), јуни 2012, Зборник на апстракти: 100-101. 20. Социјално корисни активности (работа и училиште) кај пациентите со шизофренија. Арсова С., Манушева Н., Геразова Пејоска В., Вујовиќ В., Бајрктаров С. 5-ти Конгрес на невролозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид (Македонија), јуни 2012, Зборник на апстракти: 96-97. 21. Patients with schizophrenia and self-care. Arsova S., Manusheva N., Gerazova Pejoska V., Vujovic V., Novotni A., Stefanovski B. XIV National Congress of Serbian Psychiatric Association and III Congress of the Psychiatric Association for Eastern Europe and the Balkans, Belgrade (Serbia), april 2012, Apstract book.	1 1 1 1 1

	22. Effect of chronic AD treatment and BNF in patients suffering from depression. Risteska-Dimitrovska G, Pejovska-Gerazova V, Vujovic V., Stefanovski B, Novotni A. XI National conference of college private psychiatry & Meeting of psychiatrist from Sofija-Nis-Skopje Sofija 30.09.-01.10. 2011. 23. The effect of antidepressant treatment on serum brain-derived neurotrophic factor levels in depressed patients. Risteska-Dimitrovska G., Pejovska Gerazova V., Vujovic V., Stefanovski B., Novotni A., Durmishi N., Risteska S., Stepanoska J. 2nd International Congress on Neurobiology, Psychopharmacology & Treatment Guidance, Abstract Book, Thessaloniki (Greece) November 2011: 166. 24. Epidemiological characteristics of patients with schizophrenia who attempted suicide. Isjanovski V., Vujovic V., Arsova S., Isjanovska R. XLV International Scientific Meeting, Nis (Serbia) september 2011, Abstract book pp. 22. 25. Clinical implications of prolactin dysfunction in men receiving methadone maintenance for opioid dependence. A.Spasovska Trajanovska, V. Vujovic, D. Janicevic, A. Cibisev, L. Ignjatova 11-th National conference of college "Private Psychiatry", Sofija, 30. 9.-1.10. 2011 26. Сексуална дисфункција кај зависници на уличен хероин. Јадранска конференција, Охрид, 2010 27. Постмаркетиншко клиничко испитување на Zanafexa XR (Venlafaxine). Манушева Н, Новотни А, Стефановски Б, Пејоска-Геразова В, Вујовиќ В, Ралева М. IV македонски психијатриски конгрес со меѓународно учество Охрид, 29 мај 2009. 28. Оланзепин (Заласта) во третманот на шизофренија, биполарна манија (адјувантна терапија кај други психијатриски состојби), следење на БМИ. Вујовиќ В., Пејоска Геразова В., Хаџи-Анѓелковска С., Хаџи-Анѓелковски Ѓ., Стефановски Б., Бајрактаров С., Мицев В., Хаџи-Хамза К., Зафирова Б., Алексовска Љ. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Зборник на апстракти, О-60. 29. Третман со сертралине (асентра) и оланзапине (заласта) кај пациенти со панично растројство С. Арсова Хаџи-Анѓелковска, Хаџи-Анѓелковски Ѓ.,	1 1 1 1 1 1 1 1

	Геразова В., Новотни А., Вујовиќ В. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид мај 2009, зборник на апстракти, 76.	
30.	Квалитет на живот кај пациенти со шизофренија третирани со рисперидон во депо форма. Арсова С., Хаџи-Анѓелковски Ѓ., Геразова В., Вујовиќ В., Новотни А., Самарџиска В., Бајрактаров С., Мицева Е., Бабинкостова З. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Зборник на апстракти, 94.	1
31.	Адјувантна терапија во третманот на рекурентно депресивно растројство, биполарно афективно растројство и опсесивно компулсивно растројство. Вујовиќ В., Стефановски Б., Геразова В., Арсова С. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Зборник на апстракти, 83.	1
32.	Пап синдром - приказ на случај. Пејоска Геразова В., Хаџи-Анѓелковска С., Вујовиќ В., Георгиевска А., Полазаревска М., Хаџи-Анѓелковски Ѓ., Дамјановиќ Љ. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Зборник на апстракти, П-071.	1
33.	Превентивни училишни работилници наменети за основни училишта. Шеји Е., Вујовиќ В., Пејоска Геразова В., Хаџи-Анѓелковска С. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Зборник на апстракти, П-037.	1
34.	Конструктивни справувања со чувството на страв кај хив/аидс лица и нивните семејства. Вујовиќ В. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, PL-10 Зборник на апстракти.	1
35.	Ефикасност на терапија со репетативна транскранијална магнетна стимулација (РТМС) кај депресивни растројства. Бајрактаров С., Рихтер Соколовска К., Новотни А., Боневски Д., Вујовиќ В., Манушева Н., Мицева IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, О-01 Зборник на апстракти.	1

	36. Психосоцијално функционирање кај пациенти со Шизофренија во услови на дневна болница. Хаџи-Анѓелковска Арсова С., Хаџи-Анѓелковски Ѓ., Геразова В., Новотни А., Вујовиќ В., Чаловска Самарџиска В., Бабинкостова З., Мицева Величкоска Е., Бајрактаров С., Алексовска Љ. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, О-40, Зборник на апстракти. 37. Donepezil in the treatment of vascular dementia Dolnenec-Baneva N., Stojanov M., Georgievska A., adulovic-Becarovska S., Petrovska-Cvetkovska D., Vujovic V., Zafirova-Ivanovska B. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Р-073, Зборник на апстракти. 38. Постапоплектични емоционални растројства. Радуловиќ Б.С., Бекаровски Н., Вујовиќ В., Банева Н., Цветковска Д. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Р-081, Зборник на апстракти. 39. Примена на релаксациони техники кај фобично однесување при патување со авион. Дамјановиќ Љ., Хаџи-Ангелковска С., Геразова В., Вујовиќ В., Хаџи-Ангелковски Г. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Р-091, Зборник на апстракти. 40. Адјувантна терапија во третманот на рекурентно депресивно растројство, биполарно афективно растројство и опсесивно компулсивно растројство, резистентни на терапија (користен адјувант-таблети оланзепине-заласта). Вујовиќ В., Стефановски Б., Пејоска-Геразова В., Арсова Хаџи-Ан елковска С., Хаџихамза К., Хаџи-Анѓековски Ѓ., Зафировска-Иванова Б., Алексовска Љ. IV конгрес на психијатрите на РМ со меѓународно учество, Охрид, мај 2009, Р-118, Зборник на апстракти.	1 1 1
Вкупно		78,3

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Поени
1.	Наставник на Факултетот за безбедност - Скопје при Универзитет „св. Климент Охридски“-Битола на додипломски 2007-2010, и на постдипломски студии 2007-2012 год. ; 10 часа x 0,05 x 4 години = 2 6 часа x 0,05 x 5 години = 1,5	3,5
2.	Ревизија на научен труд за научно списание Physioacta (x2)	2
3.	Ревизија на научен труд за научно списание Македонски медицински преглед (x3)	3
4.	Ревизија на научен труд во научно списание Прилози (Contributions) (x2)	2
5.	Изготвување на експертски мислења по налог на Судско-медицински одбор (x3)	3
6.	Раководител на оддел	3
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
1.	Член на Комисија за проверка на услови за признавање и полагање на државен испит при Лекарска комора на РМ	1
2.	Член на Кадровски одбор на Медицински факултет	0,5
3.	Член на Етичка комисија за истражување на луѓе при МФ	0,5
4.	Член на Одбор за јавно здравство	0,5
5.	Член на рецензиона комисија за избор на пом. Асс (x4)	0,8
6.	Член на рецензиона комисија за избор на доцент (x7)	1,4
7.	Член на рецензиона комисија за избор на вонреден професор (x1)	0,2
Вкупно		21,4

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	43,14
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	78,3
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21,4
Вкупно	142.84

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Весна Пејоска Гењразова, претседател	с.р.
2. Проф. д-р Антони Новотни, член	с.р.
3. Проф. д-р Сапо Стојчев, член	с.р.
4. Проф. д-р Витомир Мицев, член	с.р.
5. Проф. д-р Георги Чадловски, член	с.р.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на извршениот увид во доставената документација и бодирањето согласно со образецот кон извештајот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од август 2011, Рецензентската комисија утврди дека кандидатките вонр. проф. д-р Марија Ралева и вонр. проф. д-р Викторија Вујовиќ ги исполнуваат критериумите за избор во звањето редовен професор на Катедрата за психијатрија и медицинска психологија.

Земајќи ги предвид вкупниот број на бодови и нивната квалитативна застапеност, Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи вонр. проф. д-р Марија Ралева и вонр. проф. д-р Викторија Вујовиќ да бидат избрани во звањето редовен професор на Катедрата за психијатрија и медицинска психологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Весна Пејовска-Герасова, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Антони Новотни, член, с.р.
3. Проф. д-р Сапо Стојчев, член, с.р.
4. Проф. д-р Витомир Мицев, член, с.р.
5. Проф. д-р Георги Чадловски, член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЛИЦЕ ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПЕДИЈАТРИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија број 35/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011 и 51/2011), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката во избор за наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, донесе Одлука **за избор на наставници во сите наставно-научни звања (за редовни професори) и за еден научен работник (научен советник)** по предметот **ПЕДИЈАТРИЈА** на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје, во согласност со конкурсот објавен во весникот *Дневник* и во весникот *Коха* од сабота 12. октомври 2013 година, со формирана Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Зоран Гучев, проф. д-р Софијанка Гламочанин, проф. д-р Розана Кацарска, проф. д-р Стојка Нацева Фуштиќ, проф. д-р Филип Дума. По разгледувањето на доставените документи на кандидатката, Рецензентската комисија го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Снежана Борис Јанчевска

Биографски податоци: Снежана Борис Јанчевска е родена 1955 година во Скопје, каде што се стекнала со основно и гимназиско образование. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирала во 1980 година со просечна оценка 9,4. Во 1989 година завршила специјализација по педијатрија на Клиниката за детски болести при Медицинскиот факултет во Скопје. Во 1990 година се вработила на Клиниката за гинекологија и акушерство во Скопје, на Одделението за новородени деца.

Стручна активност

Во областа на неонатологијата се едуцирала преку повеќекратни стручни престои во странство: преку УНИЦЕФ и СЗО остварува едномесечни престои во Будимпешта (се здобива со меѓународен сертификат за надворешен проценител на Болници-пријатели на бебињата), во 1997 год во Загреб, Хрватска, во 2000 год во International Institute of child health во Лондон (се здобива со сертификат за консултант за доење и лактација). Во рамките на активностите на Иницијативата *Болници-пријатели на бебињата*, кандидатката го формира Комитетот за поддршка на доењето на Р. Македонија, а како раководител на проекти координирани од УНИЦЕФ и СЗО, го воведува Rooming-in системот во породилиштата во Р. Македонија.

Во 2001 година престојувала во Сиднеј, Австралија, во текот на 6-месечна едукација за неонатална интензивна нега и терапија во Royal Prince Alfred Hospital, во склоп на проектот за намалување на перинаталниот морбидитет и

морталитет, спроведуван од Министерството за здравство на РМ и Светската банка.

Во 2013 година кандидатката е сертифицивана за завршен World Clinical Seminar *Golden First Hours after Birth*. Ipokrates Foundation, во Краков, Полска.

Во 2006 година се здобила со звањето примариус.

Во 2007 година кандидатката завршува програма и испит за менаџмент и лидерство во здравството во организација на Министерството за здравство и Медицинскиот факултет. Од 2000 до 2010 година е шеф на отсек на Одделението за неонатална интензивна нега и терапија, а од 2010 година како раководител на ова Одделение воведува новини во организацијата и методологијата на работа.

Наставна дејност

Во 1994 година кандидатката е избрана за асистент по предметот педијатрија, во 2004 година е избрана во звањето научен соработник, а во 2009 година во звањето виш научен соработник. Забележителна е нејзината едукативна активност на повеќе од 40 семинари низ Македонија во врска со доењето, организирана преку УНИЦЕФ и СЗО.

Учествува во практичната и теоретската настава за студенти по медицина и студенти на тригодишните стручни студии од областа педијатрија и перинатологија. Учествува во стручно-наставната дејност на Клиниката за педијатрија и Клиниката за гинекологија и акушерство со свои предавања, презентации за специјализанти по педијатрија и специјализанти по гинекологија и акушерство, предавања на состаноци на Здружението на перинатолози и Здружението на неонатолози на РМ.

Кандидатката била ментор на дипломска работа на медицинска сестра од ТСС и активен ментор на студенти на медицина и ТЦЦ од ромска националност, во Програмата за медицински стипендии/компонента за застапување, во рамките на *Декада на Ромите*.

Научна дејност

Магистерските студии ги завршила во 1992 година, а докторската дисертација со наслов *Проценка на степенот на контаминација со тежки метали на биолошки медиуми кај мајка и новородено дете во релација со екомедиумите* ја одбрала во 1999 година.

Член е на Здружението на педијатри на РМ, Здружението на гинеколози и акушери на РМ, Здружението на перинатолози на РМ, потпретседател на Здружението на неонатолози на РМ, Здружението за ХПВ на РМ, дописен член на ISS (и ISSN) од 2011 год член на ESPID од 2013 година.

Учесник е во неколку научно-стручни проекти од меѓународен и национален карактер.

Како автор/коавтор на стручно-научни трудови има свои презентации на конгреси и симпозиуми од меѓународен и републички карактер. Автор или коавтор е на 130 труда.

Трудовите од 1 до 17 се рецензирани во Билтен број 629 на Универзитетот *Св Кирил и Методиј* од 1994 година;

Трудовите 18-30 се рецензирани во Билтен број 702 од 1998 год,

Трудовите 31-33 се рецензирани во Билтен број 666 и 781,

Трудовите 34-38 се рецензирани во Билтен број 733 и 821,

Трудовите 39-62 се рецензирани во Билтен број 847 од 2004 год,

Трудовите 63-104 се рецензирани во Билтен број 938 од 2008 год,

Трудовите од 105-120 рецензирани во Билтен бр. 1031 од 2012 год.

За овој избор се приложуваат 10 труда.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Снежана Борис Јанчевска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област:
Педијатрија

КРИТЕРИУМИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊА
 (адаптирани за Медицински факултет)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

	поени
Одржување на настава (се мисли на теориски предавања одржани од страна на наставници) ¹	2,00
- од прв циклус студии (додипломска настава) 1. Предавање: Клиничко испитување за студенти по медицина: -Преглед на имунолошкиот систем/симптоми и знаци на имунолошките заболувања/алергија 2010/11, зимски/летен семестар 2 часа -Преглед на имунолошкиот систем/симптоми и знаци на имунолошките заболувања/алергија 2011/12, зимски/летен семестар, 2 часа -Преглед на новородено, 2011/2012, зимски/летен семестар, 2 часа -Преглед на имунолошкиот систем/симптоми и знаци на имунолошките заболувања/алергија 2012/13, зимски/летен семестар, 2 часа -Преглед на новородено, 2012/13, зимски/летен семестар, 2 часа -Преглед на имунолошкиот систем/симптоми и знаци на имунолошки заболувања/алергија 2013/14, зимски семестар, 1 час -Преглед на новородено, 2013/2014, зимски семестар, 1 час Вкупно: 2+2+2+2+2+1+1=12 часа*0,04= 0,48 2. Предавање: Педијатрија за студенти по медицина -Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови,	

зимски/летен семестар 2011/12, 2 часа - Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови, зимски/летен семестар 2012/13, 2 часа - Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови, зимски семестар 2013/14, 2 часа Вкупно 2+2+2=6 часа*0,04=0,24 3. Предавање: Педијатрија за логопеди (редовни, вонредни): - Инфективни заболувања, 2011/12, 3 часа - Инфективни заболувања, 2012/13, 3 часа Вкупно 3+3=6 часа*0,04=0,24 4. Предавање: Здравствена нега на деца и маладина со педијатрија за студенти (редовни, вонредни) на ТСС: - Сестринска анамнеза, летен семестар 2011/12, 1 час - Сестринска анамнеза и сестринско отпусно писмо, летен семестар 2011/12, 1 час - Сестрински статус, летен семестар 2011/12, 2 часа - Нега на дете на механ вентилација, летен семес 2011/12, 2 часа - Инфективни болести, летен семестар 2011/12, 2 часа - Вклучување на возрастните во ЗН на деца и младаина, летен семестар 2011/12, 1 час - Витални функции, летен семестар 2011/12, 2 часа - Венепункција, поставување на и.в. канила, летен семестар 2011/12, 1 час - Сестринска анамнеза, летен семестар 2012/13, 1 час - Сестр анамнеза и сестр отпусно писмо, летен семес 2012/13, 1 час - Сестрински статус, летен семестар 2012/13, 2 часа - Нега на дете на механ вентилација, летен сем. 2012/13, 2 часа - Инфективни болести, летен семестар 2012/13, 2 часа - Вклучување на возрастните во ЗН на деца и младаина, летен семестар 2012/13, 1 час - Витални функции, летен семестар 2012/13, 2 часа - Венепункција, поставување на и.в. канила, летен семестар 2012/13, 1 час Вкупно:1+1+2+2+2+2+1+2+1+1+1+2+2+2+1+2+1=24 часа*0,04=0,96 5. Предавање: Диететика за студенти на ТСС. - Исхрана кај бремени жени, 2011/12, 1 час - Исхрана кај бремени жени, 2012/13, 1 час Вкупно:1+1=2 часа* 0,04=0,08 ВКУПНО: 0,48+0,24+0,24+0,96+0,08=2,00	
- од втор циклус студии (специјализанти и магистранти) - Семинар по неонатологијаза специјализанти по педијатрија на	0,15

07.05.2008, Дерматолошки особености на новородено дете во семанаталниот период 2 часа -Семинар по неонатологија за специјализанти по педијатрија на 06.03.2013, Терморегулација кај новородено дете 1 час ВКУПНО: 2+1=3 часа 3*0,05=0,15	
Настава во летни школи и работилници	6,0
- раководител --Работилница за специјализанти по гинекологија/акушерство и педијатрија, на 27.03.2012 год од 11 до 14 часот, на Клиника за гинек/акушерство: Терморегулација-основа на примарна неонатална реанимација. Примарна реанимациона постапка кај новородено дете. --теоретски дел, практичен приказ на фантом и поединечна вежба на секој од 5 учесници. 1,5 поен -- Работилница за специјализанти по гинекологија/акушерство и педијатрија, на 17.10.2012 год од 11 до 14 часот, на Клиника за гинек/акушерство: Примарна реанимациона постапка кај новородено дете. --теоретски дел, практичен приказ на фантом и поединечна вежба на секој од 3 учесника. 1,5 поен --Работилница за специјализанти по гинекологија/акушерство и педијатрија, на 18.10.2012 год од 11 до 14 часот, на Клиника за гинек/акушерство: Умбиликална венска катетеризација кај новородено дете --теоретски дел, практичен приказ на кадавер и поединечна вежба на секој од 2 учесника. 1,5 поен --Работилница за специјализанти по гинекологија/акушерство и педијатрија, на 19.10.2012 год од 11 до 14 часот, на Клиника за гинек/акушерство: Примарна реанимациона постапка кај новородено дете. --теоретски дел, практичен приказ на фантом и поединечна вежба на секој од 3 учесника. 1,5 поен Вкупно: 4*1,5=6 поена	
Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика -Ментор на специјализантски турнус- едномесечна клиничка практика по неонатологија во породилиште за 5+1=6 специјализанти по гинекологија/акушерство и педијатрија, 2011 год вкупно: 40 часа*4седмици*0,05*=8 8*6 студенти=48 поени	175,36

-Ментор на специјализантски турнус-едномесечна клиничка практика по неонатологија во породилиште за 6+5=11 специјализанти по гинекологија/акушерство и педијатрија, 2012 год вкупно: 40 часа*4седмици*0,05*=8 8*11 студенти=88 поени -Клиничка практика-педијатрија (општа медицина) и педијатрија, 2012 и 2013 год, за 2 групи по 3 студенти, (5 дена x 8 часа x 6 студенти=240) Вкупно: 240 часа*0,06=14,4 поени -Менторство во програмата на Јавно Здравство, проект- Програма за медицински стипендии за студенти Роми, на студии по медицина и ТСС-медицински сестри, за 2 студента (Фондација Отворено општество и Медицински факултет Скопје), од 01.01.2013 до 30.06.2013 год од учебната 2012/13, 24 седмици: Вкупно: 208 часа*2 студента*0,06=24,96 поени ВКУПНО: 48+88+14,4+24,96=175,36 поена	
Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд)² 1.Педијатрија: 4 часа по 11 седмици зимски семестар 2010/11, 4 часа по 11 седмици летен семестар 2010/11; 4часа*11седмици*2семестри=88часа 2.Клиничко испитување: 4 часа по 5 седмици зимски семестар 2010/11, 4 часа по 5 седмици летен семестар. 4часа*5седмици*2семестри=40часа 3.Педијатрија за студенти по стоматологија: 4 часа по 11 седмици зимски семестар 2010/11; 4часа*11седмици*1семестар=44часа 4.Педијатрија: 4 часа по 11 седмици зимски семестар 2011/12, 4 часа по 11 седмици летен семестар 2011/12; 4часа*11седмици*2семестри=88часа 5.Клиничко испитување: 4 часа по 5 седмици зимски семестар 2011/12, и 4 часа по 5 седмици летен семестар 2011/12; 4часа*5седмици*2семестри=40часа 6.Ургентна медицина: 4 часа зимски семестар 2011/12; 4часа*1недела*1семестар=4часа 7.Педијатрија за студенти по стоматологија: 4 часа по 11 седмици	26,94

зимски семестар 2011/12; 4часа*11седмици*1семестар=44часа 8.Педијатрија за студенти по медицина: Зимски семестар 2012/13: група А15 4часа*11седмици*2семестри=88часа група Б30: 4часа*11седмици*2семестри=88часа Летен семестар 2012/13 група А15 4часа*11седмици*2семестри=88часа група Б30: 4часа*11седмици*2семестри=88часа Вкупно:(88+40+44+88+40+4+44+88+88+88+88)=700 часа -Клиничка практик-изработка на семинарски труд-педијатрија (општа медицина) и педијатрија –семинар (општа медицина), 2012 и 2013 год, за 2 групи по 3 студенти. Вкупно: 2 групи*3 студенти*1 час=6 часа -Програма на Јавно Здравство, проект- Програма за медицински стипендии за студенти Роми, на студии по медицина и ТСС-медицински сестри, за 2 студента (Фондација Отворено општество и Медицински факултет Скопје), клиничка пракса и изработка на семинарски трудови, зимски семестар учебна 2012/13, по 2 часа седмично за секој студент (2+2=4 часа): Вкупно: 24 седмици*4часа*2 студента=192 часа ВКУПНО:88+40+44+88+40+4+44+88+88+88+88+6+192=898 часа 898 часа*0,03=26,94 поени	
Ментор на дипломска работа --Улогата на медицинската сестра во примена на <i>Топлиот ланец</i>: Снежана Јаковлеска, ТСС-медицински сестри, 2012/13. ВКУПНО: 0,2 поени	0,2
Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 1.Оценка за подобност на тема за изработка на докторска дисертација	2,5

од Ас д-р Атанас Сивевски под наслов <i>Евалуација на ефектите на спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилката и новороденото</i>, 28.10.2005, бр. 0903-628; 2.Оцена на докторска дисертација од ас д-р Атанас Сивевски под наслов: <i>Евалуација на ефектите на спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилката и новороденото</i> 22.11.2010 бр.0903-628. 3.Одбрана на докторска дисертација од ас д-р Атанас Сивевски под наслов: <i>Евалуација на ефектите на спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилката и новороденото</i>, 17.03.2011, бр. 0903-649. 4.Оцена на подобност на тема за изработка на докторска дисертација од ас д-р Анет Папазовска Черепналковски под наслов: <i>Влијание на наследниот дефицит на глукозо-6-фосфат дехидрогеназата врз појавата на неонатална жолтица во Република Македонија</i> од 31.05.2011 бр. 0802/741. 5. Оцена на подобност на тема за изработка на докторска дисертација од ас д-р Наташа Најдановска Алулоска под наслов <i>Скрининг на слух кај новородени</i> од 11.6.2012 број 0802-2366/49. ВКУПНО: 5*0,5=2,5 поени	
Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура --кандидат: Емилија Бадева, тема: Ризик фактори за појава на респираторен дистрес синдром кај прематурни новороденчиња во Република Македонија, 20.12.2012, бр. 02-5929/80. ВКУПНО: 1*0,3 поени	0,3
Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа --кандидат: Шерафедин Беба, педијатрија, на 04.05.2012 г ВКУПНО: 1*0,2 поен	0,2
Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 1.Оцена на дипл. работа, (21.2.2011) на Милена Буџаровска под наслов: <i>Превенција на нозокомијални инфекции кај ризични новородени</i>, бр. 13-5033/2; 2.Одбрана на дипл. теза (25.03.2011) на Милена Буџаровска под наслов: <i>Превенција на нозокомијални инфекции кај ризични новородени</i>. 3.Оцена на дипл. работа (28.09.2011) на Даниела Јакимовска под	0,6

наслов: <i>Клинички манифестации на генерализирани инфекции во најраната детска возраст</i>, бр. 13-271/2. 4. Одбрана на дипл. работа (11.11.2011) на Даниела Јакимовска под наслов: <i>Клинички манифестации на генерализирани инфекции во најраната детска возраст</i>. 5. Оцена за дипл. работа (19.12.2012) на Снежана Јаковлеска под наслов: <i>Улогата на медицинската сестра во примена на Топлиот синцир, терморегулација кај новородено дете</i>, бр. 13-2360/3. 6. Одбрана на дипл. работа (1.02.2013) на Снежана Јаковлеска под наслов: <i>Улогата на медицинската сестра во примена на Топлиот синцир, терморегулација кај новородено дете</i>. ВКУПНО: 6*0,1=0,6	

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Поени
Учесник во национален научен проект --Развој/адаптација на протоколи во перинатологија, член на Национална работна група, 28.11.2008 бр.12-16221/2 Министерство за здравство на Р. Македонија, министер д-р Бујар Османи. ВКУПНО: 1*3=3 поени	3
Учесник во меѓународен научен проект -Безбедно мајчинство, спроведуван од ЗМСТАМ, Министерство за здравство на Р. Македонија, Кралскиот англиски колеџ од Лондон, СЗО, 2007-2011год. 1*5=5 поени --Мече болница на ЕМСА Македонија при Медицински факултет Скопје, како член на европска ЕМСА од 2012 год, како предавач на тема: <i>Психофизички развој на детето од 3 до 7 годишна возраст</i>. 1*5=5 поени --меѓународен проект Програма за медицински стипендии за Роми/компонента за застапување. Roma Health Scholarship Program. Fondation Open Society-Macedonia, во соработка со Медицински факултет Скопје, 2012/13 год. 1*5=5 поени ВКУПНО: 3*5=15 поени	15
Дел од монографија⁶ --Јанчевска С.: Рекурентна респираторна папиломатоза.	4

Поглавје 29, 269-75 во: ХИВ инфекција и асоцирани болести: превенција, дијагноза и третман. /главен уредник Горан Димитров. Здружение за ХИВ на ПМ, 2013. ВКУПНО: 1*4=4 поени	
Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор⁸ (на пр. Прилози или NDT или Croatian Medical Journal) --Јанчевска С.: Взаемна врска на кадмиумови нивоа во дијадата мајка-новородено дете. <i>Medicus</i>, Vol. XVIII(2) dekemvri, 2012 во печат. 6 поени -- Јанчевска С., Хаџи Лега М.: Нарушен <i>Топол синџир</i>: неонатална хипотермија. Архиви на јавно здравје. 2013 Рецензиран труд, во печат. 5,4 поени ВКУПНО: 6+5,4=11,4 поени	11,4

Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество --<i>Милениумските цели на развојот изразени во македонската сестринска и матернална грижа</i>, Скопје, мај 2010, како член на Комитетот за поддршка и спроведување на меѓународниот македонско-англиски проект Безбедно мајчинство (2007-2011). ВКУПНО: 2 поена	2
Секциско предавање на научен/стручен собир --Здружението за перинатална медицина на Република Македонија, во Дебар, на 12.06.2009 со тема <i>За посебноста на хипотрофичните новороденчиња</i>; 1 поен --ЕМСА, ЕПСА, Медицински факултет Скопје: Проект <i>Мече болница</i>, предавање за психофизичкиот развој на децата, со наслов <i>Од обележјата на предучилишно дете</i>, на 04.10.2012 год. 1 поен ---ЕМСА, ЕПСА, СПФФ Фармацевтски факултет Скопје: Проект <i>Мече болница</i>, предавање за психофизичкиот развој на децата, со наслов <i>Од обележјата на предучилишно дете</i>, на 23.11.2012 год. 1 поен ---ЕМСА, ЕПСА, Медицински факултет Скопје: Проект <i>Мече болница</i>, предавање за психофизичкиот развој на децата, со наслов <i>Од обележјата на предучилишно дете</i>, на 24.04.2013 год. 1 поен ВКУПНО: 1+1+1=3	3
Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	9

1 Janchevska S, Shishko A: Borderline between help and harmful: congenital diaphragmatic hernia. 4th International Emergency Medicine Conference, Kosova, Prishtina, 2011, 50. 3 поени 2. Janchevska S, Shishko A: Meconium aspiration syndrome: What is necessary? 4th International Emergency Medicine Conference, Kosova, Prishtina, 2011, 51. 3 поени 3 Janchevska S: Connection between fetal distress, short umbilical cord and newborn's neutrophils. Book of Abstracts Second Pediatric Conference, Prishtina, 2011, 124-126. 3 поени Вкупно: 3*3=9 поени	
Апстрактите објавени во зборник на конференција -меѓународна --Jancevska S, Rajcanovska Z: Association between neonate's neutrophils at birth and short umbilical cord. 6th World Congress of the World Society for Pediatric Infectious Diseases, Buenos Aires, Argentina, 2009, 485. 0,9 поени -- Rajcanovska Z, Jancevska S: The infectious factor-provocateur of the altered capillary endothelium-Morbus Kawasaki. 6th World Congress of the World Society for Pediatric Infectious Diseases, Buenos Aires, Argentina, 2009, 491. 0,9 поени --Rajcanovska Z, Jancevska S: The effect of the vaccineprofilax on morbidity and epidemiology of the pertussis in the municipality of Negotino. 6th World Congress of the World Society for Pediatric Infectious Diseases, Buenos Aires, Argentina, 2009, 490. 0,9 поени --Janchevska S, Shishko A: Mercury blood level correlation between pregnant women and newborn baby. 4th Congress of Peditricians in B&H with International Participation, Neum 2010, 63-64; 0,9 поени --Janchevska S, Petkovska E, Rajchanovska Z, Shishko A: Retinol blood level at birth in Small for gestational age newborn babies. 4th Congress of Peditricians in B&H with International Participation, Neum 2010, 44; 0,6 поени --Janchevska S, Shishko A: Some neonatal sequels of oligohydramnios. I Congress of Kosova Society of Orthopaedics and trauma surgeons-KSOTS with international participation, Abstract Book, Prishtina, 2010. 0,9 поени --Janchevska S., Shishko A.: Borderline between help and harmful:	13,5

congenital diaphragmatic hernia. 4th International Emergency Medicine Conference, Kosova, Prishtina, 2011, 50.

0,9 поени

--**Janchevska S.**, Shishko A: Meconium aspiration syndrome: Wath is necessary? 4th International Emergency Medicine Conference, Kosova, Prishtina, 2011, 51. **0,9 поени**

--**Janchevska S.:** Connection between fetal distress, short umbilical cord and newborn's neutrophils. Book of Abstracts Second Pediatric Conference, Prishtina, 2011, 124-126. **1 поен**

--Shishko A, **Janchevska S:** Asphixioni perinatal si acut ne repartin neonatologjise-Gostivar. 4th International Emergency Medicine Conference, Kosova, Prishtina, 2011, 65 **0,9 поени**

--**Јанчевска С:** Еколошки отсјај: улога на постелката во прочистувањето од внатрешното загадување со тешки метали кајновородените деца. 5ти Конгрес на Здружението на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Зборник на абстракти и трудови, Охрид, 2011, 301-2. **1 поен**

--**Janchevska S:** Postnatal hypothermia and newborn babies' neutrophils dynamic. VIth Recent Advances in Neonatal Medicine, An International Symposium, Wurzburg, Germany, 2011, 23.

1 поен

-- **Janchevska S.**, Shishko A.: Expression and assessment of the fifth vital sign in newborn babies. Abstracts of 4th International Conference for Pain Treatment. Prizren, R. of Kosova, 2012, 74-7.

0,9 поени

-- **Janchevska S.**, Rajchanovska Z.: Look at the Newborn, Not the Scale: Acute Weight Loosing Versus Neutrophils. Acta Med Port. Global Neonatology& Perinatology. Union of European Neonatal and Perinatal Societies 3th Inernational Congress Suplementio 2, Volume 25, 2012, 151. **0,9 поени**

--Rajchanovska Z., **Janchevska S.:** Hepatitis B Immunization for Newborns in PHI Health Centre Negotino 2004-2011. Acta Med Port. Global Neonatology& Perinatology. Union of European Neonatal and Perinatal Societies 3th Inernational Congress Suplementio 2, Volume 25, 2012, 180. **0,9 поени**

Вкупно:

(0,9+0,9+0,9+0,9+0,6+0,9+0,9+0,9+1+0,9+1+1+0,9+0,9+0,9)=13,5 поени

Апстракти објавени во зборник на конференција -национална --Јанчевска С: Неонатална неутрофилија на раѓање. Први национални неонатолошки денови на РМ со меѓународно учество, Охрид, 2008, 60-63. 0,5 поена --Јанчевска С, Костадинова Р: Неонатален кожен раш на раѓање. Први национални неонатолошки денови на РМ со меѓународно учество, Охрид, 2008, 156. 0,45 поени --Јанчевска С., Шишко А.: За посебноста на хипотрофичните новороденчиња. Medicus, ISSN 1409-6366 UDC 61 Supplement 4, Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, Simpozium, Collection of studies, Tetovo, 2009, 147. 0,45 поени --Јанчевска С., Шишко А.: Клиничка експресија на акутно абдоминално страдање на новороденче при вродени пречки во пасажата. Medicus ISSN 1409-6366 Supplement 5, Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, Simpozium Abdomen acuta, Tetor, 2010, 152-153. 0,45 поени --Шишко А. Рамадани Х. Јанчевска С. Screening-uneonatali hipotireozes neonatale repartin e neonatologjise-Gostivar. Medicus ISSN 1409-6366 UDC 61 Supplement 3, Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, Simpozium Hipertensioni arterial, Collection of studies, Kumanovo, 2008, 201. 0,3 поени --Јанчевска С.: Вонпулмонална индукција на неонатален респираторен синдром. Medicus ISSN 1409-6366 Supplement 6, Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, Simpozium, Гостивар, 2011, 23-4. 0,5 поени --Shishko A., Janchevska S.: Vuajtjet respiratore te teposalindurit matur gjate infeksioneve kongjenitale. Medicus ISSN 1409-6366 Supplement 6, Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, Simpozium, Gostivar, 2011, 25. 0,45 поени -- Јанчевска С., Јакимоска М.: Псеудоконгенитален рубеола синдром: приказ на случај. 5 Конгрес на невролозите на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2012, 95-6. 0,45 поени ВКУПНО: (0,5+0,45+0,45+0,5+0,3+0,45+0,45+0,45)=3,55 поени	3,55

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

	Поени
Воведување нова лабораториска/клиничка метода - првпат во државата воведена метода --Screening ROP сеопфатен менаџмент од раководител на Одделение за интензивна нега/терапија на новородени деца, на воведување на методата скринирање на ретинопатија од прематуритет кај новородени деца (индиректна офталмоскопија). 4 поени --РОП-ласерски третман на одделение за неонатална интензивна нега и терапија на Универзитетска Клиника за гинекологија и акушерство, Скопје. 4 поени --Третман на РОП кај недоносени новородени деца на ОИИТ со Авастин. 4 поени --Меѓународно проценителство на болници – пријатели на бебињата. Активен проценител. 4 поени - првпат во институцијата воведена метода --Формирана единица за дезинфекција и стерилизација на апаратура од одделение за неонатална интензивна нега и терапија. 1 поен --третман на апнеа од прематуритет со перорален препарат Кофеин цитрат. 1 поен --флаери со национална листа на ризици и флаери со препораки, како додатоци на исписен картон на новороденото дете. 1 поен ВКУПНО= (4+4+4+4+1+1+1)=19 поени	19

Дејности од поширок интерес

	Поени
Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир -- Symposium for arterial hypertension, Kumanovo, 24 October, 2008 (Kryesia e punes). 0,5 поени	1

-- Први национални неонатолошки денови на РМ, Охрид 2008 (програмски одбор-VII слободни теми). 0,5 поени ВКУПНО: 1 поен	
Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир -Први неонатолошки денови на РМ со меѓународно учество, Охрид 2008 2 бода ВКУПНО: 2 бода	2
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир -- Први национални неонатолошки денови на РМ со меѓународно учество, Охрид 2008 (програмски одбор-VII слободни теми). 1 поен --4th International Emergency Medicine Conference, Kosova, Prishtina, 2011 (moderatore, May 28 2011). 1 поен --Second Pediatric Conference, Prishtina, Kosova, 2011, (Sesioni I Pergjithshem, moderatore). 1 поен --4th International Conference for Pain Treatment. Prizren, R. of Kosova, 2012 (модератор). 1 поен --Ретки болести во југоисточна Европа. МАНУ, Скопје, РМ, Истражувачки центар за генетско инжинерство и биотехнологија Г.Д.Ефремов, ноември 2012. 1 поен ВКУПНО= (1+1+1+1+1)=5 поени	5
Студиски престој во странство	
- до три месеци --Ipokrates Clinical Seminar <i>Golden First Hours after Birth</i>. Ipokrates Foundation, Marth 2013, Cracow, Poland. 0,5 поени ВКУПНО: 1*0,5=0,5 поен	0,5
Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	

- носител --Неагресивна механичка вентилација-континуиран позитивен воздушен притисок за третман на респираторен дистрес синдром кај недоносени деца. 1 поен --Транскутана билирубинометрија кај новородени деца на интензивна нега и терапија-бескрна скрининг метода. 1 поен ВКУПНО: 1+1=2 поени	2

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ = 214,25 ПОЕНИ

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ = 64,45 ПОЕНИ

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ = 19,0 ПОЕНИ

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС = 10,5 ПОЕНИ

ВКУПНО = 308,20 ПОЕНИ

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Зоран Гучев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Софијанка Гламочанин, член, с.р.
3. Проф. д-р Розана Кацарска, член, с.р.
4. Проф. д-р Стојка Нацева Фуштиќ, член, с.р.
5. Проф. д-р Филип Дума, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК

Д-р Снежана Борис Јанчевска е реномиран педијатар, особено неонатолог, со постојан напредок во стручната, едукативната и научноистражувачката работа. Со проектните активности и објавувањето трудови дава придонес во осовременувањето на неонатологијата. Ценејќи ја севкупната стручна, наставна и

научноистражувачка дејност на кандидатката, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет, д-р Снежана Борис Јанчевска да биде избрана во звањето научен советник.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Зоран Гучев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Софијанка Гламочанин, член, с.р.
3. Проф. д-р Розана Кацарска, член, с.р.
4. Проф. д-р Стојка Нацева Фуштиќ, член, с.р.
5. Проф. д-р Филип Дума, член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ЕКОНОМСКИ НАУКИ ПО ПРЕДМЕТИТЕ
БИЗНИС ЛОГИСТИКА И Е-МЕНАЏМЕНТ НА ОДНОСИ СО ПОТРОШУВАЧИТЕ
НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје бр. 0202-3797/9, донесена на седницата одржана на 18.12.2013 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник од областа на економските науки по предметите бизнис логистика и е-менаџмент на односи со потрошувачите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет - Скопје.

По разгледувањето на доставените материјали, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс од страна на ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а по предлог на деканот на Економскиот факултет во Скопје, за избор на наставник по економски науки по предметите бизнис логистика и е-менаџмент на односи со потрошувачите на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во дневните весници „Дневник“ и „Коха“ на 5.12.2013 година, се пријави само кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска, досегашен вонреден професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет - Скопје.

I. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Лидија Пулевска-Ивановска е родена на 18.7.1975 година во Скопје. Основното и средното образование ги завршила во Скопје. На Економскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1993/94 година, а дипломирала на 9.7.1997 година со просечен среден успех 9,67, за што била наградена како најдобро дипломиран студент во генерацијата од страна на деканот на Факултетот и од ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во учебната 1999/2000 година посетувала постдипломски студии по економија на Универзитетот во Рејкјавик, Исланд, како стипендист на Европското здружение за слободна трговија (ЕФТА). Магистрирала на 21.10.2000 година, со што се здобила со диплома за стекнат академски степен магистер по економски науки. Оваа диплома е нострифицирана од страна на Министерството за образование и наука на Република Македонија со одлука од 19.3.2001 година.

На 12.2.2004 година на Економскиот факултет во Скопје ја одбрала докторската дисертација под наслов „Економско моделирање на економската нееднаквост, со посебен осврт на Република Македонија“, со што се стекнала со академски степен доктор по економски науки.

Во периодот ноември 1997-јуни 1998 година работела во Народната банка на Република Македонија како помлад референт во Дирекцијата за платен биланс. Од 10.6.1998 година се вработува како помлад асистент на Економскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а на 9.7.2001 е избрана за асистент. На

9.7.2004 година е избрана за доцент по предметот логистика. На 21.5.2009 година е избрана за вонреден професор по предметите логистика и оптимализација во интернет окружување. Во периодот 2005-2006 година учествувала во изведувањето настава на постдипломските студии по јавни политики и менаџмент, организирани од страна на Школата за постдипломски студии по јавна администрација од Питсбург, САД.

Кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска активно го владее англискиот јазик. Досега реализирала бројни стручни усовршувања и студиски престои во странство, од кои позначајни се престоите на London School of Economics and Political Science, Stockholm School of Economics, HEC School of Management, University of Paris I–Pantheon Sorbonne, Rotterdam University, Universidade Nova de Lisboa, University of Iceland и др.

II. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

II/1. Наставно-образовни активности на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет - Скопје

Во извештајниот период, кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска изведува настава на прв циклус студии по предметите:

1. логистика (бизнис логистика според новиот наставен план од 2012/13)
2. оптимализација во интернет окружување (е-менаџмент на односи со потрошувачите според новиот наставен план од 2012/13)
3. маркетинг преку повеќе канали (е-бизнис дистрибутивни канали новиот наставен план од 2012/13).

На втор циклус студии на Економскиот факултет во Скопје, д-р Лидија Пулевска-Ивановска го предава предметот менаџмент на синџирот на снабдување на студиската програма по Е-бизнис менаџмент.

На трет циклус на студии на програмата организациски науки и управување (менаџмент), д-р Лидија Пулевска-Ивановска е координатор на предметот електронски менаџмент на синџирот на снабдување.

Наставата, испитите и литературата по сите овие предмети се на англиски јазик.

II/2. Наставно-образовни активности надвор од Економскиот факултет во Скопје

На студиската програма на втор циклус студии по јазици, бизнис и меѓународна трговија на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во соработка со Универзитетот во Орлеан, Франција, д-р Лидија Пулевска-Ивановска го предава предметот транспорт и логистика, почнувајќи од учебната 2012/13 година.

Во рамките на International Business Days 2012, кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска одржала три предвања на тема “Inventory management” на Rotterdam University, Rotterdam Business School, Rotterdam, Netherlands, во периодот 19-23.3.2012.

II/3. Комисии за оцена и одбрана на докторски дисертации, магистерски тези, дипломски работи и рецензии

Во извештајниот период, проф. д-р Лидија Пулевска-Ивановска е ментор на докторски студии на 3 кандидати, ментор на 7 одбранети магистерски трудови и ментор на 200 дипломски работи од сите три предмети за кои изведува настава.

Исто така, во овој период таа била член на 5 комисии за оцена и одбрана на докторски дисертации, 3 комисии за оцена на подобност за изработка на докторски дисертации, 20 комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови и 56 комисии за оцена и одбрана на дипломски работи.

Во наведениот период, д-р Пулевска-Ивановска била член на 3 рецензентски комисии за избор на соработници и наставници:

- член на Комисија за избор на помлад асистент по економски науки по група предмети по е-бизнис;
- член на Комисија за избор на соработник (асистент) по економски науки по група предмети по е-бизнис;
- член на Комисија за избор на наставник по економски науки на Универзитетот „Св. Апостол Павле“ во Охрид.

Исто така, во наведениот период кандидатката д-р Пулевска-Ивановска е член на рецензентски одбори на следниве меѓународни научни списанија и конференции:

- “Economic Research”, Juraj Dobrila University of Pula, Croatia;
- „Економски погледи“, Научноистражувачки центар, Економски факултет, Универзитет во Приштина;
- конференции организирани од страна на International Academy of Business and Economics (IABE).

III. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

III/1. Објавени трудови и публикации по изборот на кандидатката во звањето вонреден професор

Меѓу позначајните научни трудови кои ги објавила д-р Лидија Пулевска-Ивановска, во периодот по нејзиниот избор во звањето вонреден професор (2009-2013), можат да се наведат следниве:

1. Пулевска Ивановска Л., „Логистички вештини и компетенции за управување со синџирот на снабдување“ – *Годишник на Економскиот факултет во Скопје*, Том 44, Скопје, 2009, стр. 325-333.
2. Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Knowledge Management and Information Technology in Military Organizations” - *Proceedings from the International Conference "Education, science, economics and technologies"*, University "Prof. Dr. Assen Zlatarov", Faculty of social sciences, 4-6 September, 2009, Bourgas, Bulgaria, објавено во списанието *Management and Education*, vol. V(1), 2009, pp. 160-166.
3. Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Towards Army Knowledge Management” - *Proceedings from the 7th International Scientific Conference "Towards the Knowledge Era"*, Faculty of Management-Novi Sad, Faculty of Maritime-Split, Faculty of Economics-Split and Faculty of Philosophy-Split, 23-26 September, 2009, Split, Croatia.
4. Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Organization Transformation through Knowledge Management and Information Technologies” – *Proceedings from the 29th International Conference on Organizational Science Development "People and Organization"*, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 24-26 March 2010, Portorož, Slovenia, pp. 1199-1205.
5. Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Application of e-CRM in Macedonian Tourism Industry” – *Proceedings from the Fourth International Biennial Congress "Hospitality"*

- and Tourism-Holistic Approach*”, College of Hotel Management-Belgrade, Faculty of Management-Prešov, Slovakia and College of Economy, Tourism and Social Sciences-Kielce, Poland, 22-23 April 2010, Belgrade, Serbia.
6. Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Logistics and Supply Chain Management in Small and Medium Enterprises in Macedonia” - *Proceedings from the International Scientific Conference “Small and Medium Enterprises - Possibilities and Perspectives 2011”*, 25 april 2011, University of Novi Pazar, Serbia, pp. 353-360.
 7. Пулевска Ивановска Л., „Влијание на Интернетот врз менаџментот на синџирот на снабдување“ - *Годишник на Економскиот факултет во Скопје*, Том 46, Скопје, 2011, стр. 385-396.
 8. Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Supply Chain Management as a Key Factor for Improving Macedonian SMEs’ Competitiveness” - *Proceedings from the International Conference “Information and Communication Technologies for Small and Medium Enterprises”*, Technical faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin, University of Novi Sad, 22.09.2011, Arandjelovac, Serbia.
 9. Pulevska Ivanovska L., Postolov K., “Challenges for logistics development in Macedonia”, *Economic Outlook* 2/2011, pp. 45-50.
 10. Postolov K., Pulevska Ivanovska L., “The role of work teams in providing efficiency and effectiveness in functioning of enterprises”, *Economic Outlook* 2/2012, pp. 28-37.
 11. Pulevska Ivanovska L., Postolov K., Ivanovski S “Logistics development in Macedonia—opportunities and perspectives” – *Proceedings from the II International Symposium Engineering Management and Competitiveness 2012 (EMC 2012)* June 22-23, 2012, Zrenjanin, Serbia, pp. 217-221.
 12. Пулевска Ивановска Л., Калешовска Н., „Анализа на предусловите за примена на е-менаџмент на синџирот на снабдување во Република Македонија“ - *Годишник на Економскиот факултет во Скопје*, Том 47, Скопје, 2012, стр. 257-265.
 13. Jovevski D., Josimovski S., Trenevskа Blagoeva K., Pulevska Ivanovska L., “Trends in social media usage on Macedonian market – comparative analysis” – *Proceedings from the International Conference on Applied Internet and Information Technologies 2012*, Technical faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin, University of Novi Sad, October 26th 2012, Zrenjanin, Serbia, pp. 203-207.
 14. Pulevska Ivanovska L., *Logistics/Supply Chain Management*, учебник, второ издание, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет-Скопје, 2013, стр. 330.
 15. Pulevska-Ivanovska L., Kaleshovska N., “Adoption of e-SCM practices for smart working (in co-authorship) – *Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development “Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things”*, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 870-877.
 16. Kiselicki M., Josimovski S., Trenevskа Blagoeva K., Pulevska Ivanovska L., “The Effects of Cloud Computing Implementation in SMEs in the Republic of Macedonia” - *Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development “Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things”*, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 352-362.
 17. Josimovski S., Pulevska Ivanovska L., Jovevski D., “Social Networks Integration in Companies on Macedonian Market – Comparative Analysis” - *Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development “Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things”*, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 306-313.

18. Pulevska Ivanovska L., Josimovski S., Kaleshovska N., "The significance of efficient logistics and supply chain management practices for Macedonian small and medium enterprises" - *Proceedings from the First Logistics International Conference LOGIC*, University of Belgrade, 28-30.11.2013, Belgrade, Serbia.
19. Pulevska Ivanovska L., Kaleshovska N., "Implementation of e-Supply Chain Management", *TEM Journal*, 2(4), November 2013, pp. 314-322.

III/2. Учество во научноистражувачки проекти и проектни активности

1. TEMPUS JEP 40093-2005 Master of E-Business management-long distance learning at the Faculty of Economics-Skopje (2006-2009), член на тимот за акредитација.
2. Risk Assessment for Customs in Western Balkans (RAC WeB) – проект на Европската комисија во рамките на FP6-програмата "Information Society Technologies" (2007-2009), учесник.
3. Управување со синџирите на снабдување во малите и средните претпријатија во Република Македонија, SCM Forum, 2010, раководител.
4. Проект за условени парични трансфери, Министерство за труд и социјална политика, 2009 и 2012, учесник.
5. WBC-INCO.NET – Co-ordination of research Policies with the Western Balkan Countries, an FP7 funded project (2008-2013), учесник.
6. Меѓусекторска преносливост на методи за дизајн и евалуација, Министерство за образование и наука (2011-2013), учесник.

III/3. Учество на конференции, симпозиуми, семинари и работилници

1. International Conference "*Education, science, economics and technologies*", University "Prof. Dr. Assen Zlatarov", Faculty of social sciences, 4-6 September, 2009, Bourgas, Bulgaria (со прифатен труд)
2. Training and WB-EU networking workshop in ICT for Learning and eLearning, organized by two EU-funded projects: ICT-WEB-PROMS "Promoting ICT cooperation opportunities and policy dialogue with the Western Balkan Countries" and WINS-ICT "Western Balkan Countries INCO-NET Support in the field of ICT", September 18, 2009, Thessaloniki, Greece.
3. The 7th International Scientific Conference "*Towards the Knowledge Era*", Faculty of Management-Novi Sad, Faculty of Maritime-Split, Faculty of Economics-Split and Faculty of Philosophy-Split, 23-26 September, 2009, Split, Croatia (со прифатен труд).
4. The 29th International Conference on Organizational Science Development "*People and Organization*", Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 24-26 March 2010, Portorož, Slovenia (со прифатен труд).
5. The Fourth International Biennial Congress "*Hospitality and Tourism-Holistic Approach*", College of Hotel Management-Belgrade, Faculty of Management-Prešov, Slovakia and College of Economy, Tourism and Social Sciences-Kielce, Poland, 22-23 April 2010, Belgrade, Serbia (со прифатен труд).
6. International Scientific Conference "*Small and Medium Enterprises - Possibilities and Perspectives 2011*", 25.04. 2011, University of Novi Pazar, Serbia (со прифатен труд).

7. Sub-Regional Workshop on the SAFE Framework of Standards/Authorized Economic Operator (AEO), organized by WCO and OSCE, RTC Skopje, 17-20 May 2011.
8. International Conference on Indicators and Concepts of Innovation “*Challenge Social Innovation*” (ICICI 2011), Vienna, Austria, 18-22.09.2011.
9. International Conference “*Information and Communication Technologies for Small and Medium Enterprises*”, Technical faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin, University of Novi Sad, 22.09.2011, Arandjelovac, Serbia (со прифатен труд).
10. FP7 Training Workshop –WBC INCO-NET Project, October 11th, 2011, Thessaloniki, Greece.
11. International Business Days 2012, Rotterdam University, Rotterdam Business School, Rotterdam, Netherlands, 19-23.03.2012.
12. II International Symposium “*Engineering Management and Competitiveness 2012*” (EMC 2012) June 22-23, 2012, Zrenjanin, Serbia (со прифатен труд).
13. “International Conference on “*Applied Internet and Information Technologies 2012*”, Technical faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin, University of Novi Sad, October 26th 2012, Zrenjanin, Serbia (со прифатен труд).
14. 32nd International Conference on Organizational Science Development “*Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things*”, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 870-877 (со прифатен труд).
15. First Logistics International Conference *LOGIC*, University of Belgrade, 28-30.11.2013, Belgrade, Serbia (со прифатен труд).

IV. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

IV/1. Студиски престои во странство

1. Institut d'Administration des Entreprises de Paris University of Paris I – Pantheon Sorbonne (IAE), Paris, France, 20-24.9.2009.
2. International Business Days 2012, Rotterdam University, Rotterdam Business School, Rotterdam, Netherlands, 19-23.3.2012.

IV/2. Членство во тела надвор од рамките на Универзитетот:

- член на уредувачки одбор на “Revista de Turism”, University of Suceava, Romania (2008-2012);
- член на уредувачки одбор на “Journal of Business Theory and Practice”, Scholink, United Kingdom (2012-).

IV/3. Други активности (во рамките на Економскиот факултет во Скопје):

- секретар на Наставно-научниот колегиум за втор циклус студии на Економскиот факултет во Скопје(2002-2011);

- член во Комисија за јавни набавки (2008-2010);
- член на Редакциониот одбор за изработка на Библиографија на книги и списанија на Економскиот факултет;
- член на Редакциониот одбор на Годишникот на Економскиот факултет во Скопје за 2011 година;
- член на Комисија за изготвување предметни програми и водич низ прв и втор циклус на студии за студентите на Економскиот факултет во Скопје во академската 2011/12 година;
- член на Одбор за издавачка дејност (2011-2015);
- заменик-член на Комисија за јавни набавки (2012-);
- координатор на работниот тим за подготовка на анкетискиот план за исполнување на стандардот за придонес за заедницата за стекнување на ЕФМД-меѓународна акредитација на Економскиот факултет во Скопје;
- претседател на поткомисија за евалуација на студиската програма по Е-бизнис.

V. ОСВРТ ВРЗ ТРУДОВИТЕ НА КАНДИДАТОТ

Во понатамошниот дел од извештајов ќе дадеме осврт на некои од позначајните трудови на кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска, објавени по изборот на кандидатката во звањето вонреден професор во 2009 година, на Економскиот факултет во Скопје.

Пулевска Ивановска Л., „Логистички вештини и компетенции за управување со синцирот на снабдување“ – *Годишник на Економскиот факултет во Скопје*, Том 44, Скопје, 2009, стр. 325-333.

На современите логистички менаџери им е потребна нова палета вештини. Според едно истражување, еден од најголемите предизвици со кои ќе се соочуваат менаџерите во иднина ќе биде реткоста да се најде добар менаџер за синцирите на снабдување. Со цел да им се излезе во пресрет на овие предизвици, потребни се драстични промени во едукацијата и тренингот на менаџерите на синцирите на снабдување. Предмет на елаборација во овој труд се вештините и компетенциите кои им се потребни на современите логистички менаџери, преку осврт на релевантната литература, како и изведените заклучоци од спроведеното сопствено истражување за состојбите во Република Македонија.

Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Application of e-CRM in Macedonian Tourism Industry” – *Proceedings from the Fourth International Biennial Congress “Hospitality and Tourism-Holistic Approach”*, College of Hotel Management-Belgrade, Faculty of Management-Prešov, Slovakia and College of Economy, Tourism and Social Sciences-Kielce, Poland, 22-23 April 2010, Belgrade, Serbia.

Овој труд е посветен на е-менаџментот на односите со потрошувачите применет во туристичката дејност во Република Македонија. Бидејќи Интернетот може да се смета како последна револуција во продажбата и дистрибуцијата на туристички информации, туристичките компании мора да развиваат нови бизнис

модели со цел да управуваат со нивните односи со посредниците и крајните потрошувачи. Очигледно е дека примената на е-бизнис методи во менаџментот на односите со потрошувачите (e-CRM) обезбедува таква можност.

Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., "Logistics and Supply Chain Management in Small and Medium Enterprises in Macedonia" - *Proceedings from the International Scientific Conference "Small and Medium Enterprises - Possibilities and Perspectives 2011"*, 25 april 2011, University of Novi Pazar, Serbia, pp. 353-360.

Ефикасната логистика и ефикасниот менаџмент на синџирот на снабдување се сметаат за клучни фактори за подобрување на профитабилноста и конкурентските перформанси на претпријатијата, а посебно за малите и средни претпријатијата. Овој труд ги обработува придобивките кои логистиката и менаџментот на синџирот на снабдување ги обезбедуваат за малите и средните претпријатија, како и резултатите од направеното истражување во Република Македонија.

Пулевска Ивановска Л., „Влијание на Интернетот врз менаџментот на синџирот на снабдување“ - *Годишник на Економскиот факултет во Скопје*, Том 46, Скопје, 2011, стр. 385-396.

Брзиот развој на информациските технологии, а посебно интернетот, предизвикаа револуционерни промени во многу области, вклучувајќи го тука и менаџментот на синџирот на снабдување. Интеракцијата помеѓу интернетот и менаџментот на синџирот на снабдување доведе до дефинирање на новиот концепт наречен електронски менаџмент на синџирот на снабдување или е-менаџмент на синџирот на снабдување. Имплементацијата на е-менаџментот на синџирот на снабдување носи бројни придобивки за претпријатијата, како на пример: автоматизација на задачите во вкупниот процес, пристап до голем број синхронизирани информации, намалување на нивото на грешки, брзо и навремено доставување одговори, пократок рок на испорака, намалување на јазот меѓу партнерите во синџирот и низа други предности кои осигуруваат подобри резултати, ефикасност и ефективност во работењето, а со тоа и можност за стекнување конкурентска предност. Истражувањето спроведено во Република Македонија покажува дека кај нас повеќе можеме да зборуваме за примена на традиционален концепт на менаџмент на синџирот на снабдување, отколку за е-менаџмент на синџирот на снабдување.

Pulevska Ivanovska L., Postolov K., "Challenges for logistics development in Macedonia", *Economic Outlook* 2/2011, pp. 45-50.

Се смета дека перформансите на синџирот на снабдување во иднина ќе бидат клучен показател на вкупниот корпоративен успех и основна предност при влезот на странски пазари и натпреварувањето со земји кои нудат ниски цени. Претпријатијата со ефикасна логистика и ефикасен менаџмент на синџирот на снабдување ќе можат да ја максимизираат својата профитабилност и да ја подобрат својата конкурентност. Овој труд го анализира нивото на моменталниот логистички развој во Република Македонија, како и предизвиците за идниот развој.

Pulevska Ivanovska L., *Logistics/Supply Chain Management*, учебник, второ издание, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет-Скопје, 2013, стр. 330.

Учебникот беше позитивно рецензиран при неговото објавување и затоа Комисијата, во оваа прилика, се осврнува само накратко. Материјата што е презентирана во трудот е систематизирана во следниве 12 глави: Вовед во логистиката/управувањето со синџирот на снабдување; Стратегија и планирање на логистиката/управувањето со синџирот на снабдување; Производот во фокусот на внимание на логистиката; Управување со порачки и услуги за потрошувачите; Логистички информациски систем; Управување со побарувачката и предвидување; Управување со набавките; Управување со залихите; Управување со транспортот; Управување со складирањето; Управување со производството; и Е-бизнисот и управувањето со синџирот на снабдување.

Содржината на учебникот во целост е во согласност со усвоената предметна програма по предметот логистика на депарتمانот е-бизнис. Нивото на обработка на материјата е во согласност со барањата на наставата и е прифатливо за студентите. Материјата е адекватно структурирана, организирана и логички секвенционирана, што го прави учебникот прегледен и лесен за употреба и комуникација. Учебникот е пишуван на англиски јазик бидејќи наставата по предметот логистика се изведува на англиски јазик.

Josimovski S., Pulevska Ivanovska L., Jovevski D., “Social Networks Integration in Companies on Macedonian Market – Comparative Analysis” - *Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development “Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things”*, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 306-313.

Главната цел на овој труд е да ја прикаже важноста на интеграцијата на социјалните медиуми од аспект на претпријатијата во Југоисточна Европа и Република Македонија. Секојдневно се појавуваат нови пристапи и модели кои се користат од страна на компаниите со цел да бидат поблиску до корисниците кои даваат повеќе вредност за нив и да се постигне подобра сегментација на пазарот. За потребите на овој труд, направено е истражување за интеграцијата на социјалните медиуми во компаниите во Република Македонија во 2012 година и компаративна анализа со резултатите од исто такво истражување направено во 2010 година.

Pulevska-Ivanovska L., Kaleshovska N., “Implementation of e-Supply Chain Management”, *TEM Journal*, 2(4), November 2013, pp. 314-322.

Развојот и еволуцијата на интернетот и информациската технологија го трансформираат традиционалниот начин на работа во електронски, и на тој начин отвораат нови можности и перспективи. Овој труд е посветен на концептот на електронски менаџмент на синџирот на снабдување, давајќи увид во природата на овој концепт и можностите кои ги нудат информациските технологии. Исто така, преку анализа на реални компании кои го имаат имплементирано концептот на електронски менаџмент на синџирот на снабдување, овој труд ги проучува придобивките и предностите на овие организации во градење на одржлива конкурентна предност.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Последните пет години, колку што поминале од изборот во наставно-научното звање вонреден професор, кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска ги исполнила со интензивна работа од која произлегле забележителни резултати.

На полето на образовниот процес на Факултетот, кандидатката особено се истакнува со совесно, редовно и одговорно извршување на задачите, пред сè со квалитетно извршување на наставата, со непосредна соработка и помош на студентите во совладувањето на наставната материја, и воопшто, со нејзиниот сериозен однос кон работата.

Комисијата посебно ја истакнува оцената дека д-р Лидија Пулевска-Ивановска направила видни чекори и постигнала забележителни успеси во целокупната нејзина наставна и научна дејност. Објавениот учебник од предметот *логистика*, бројните објавени трудови на меѓународни конференции и учеството во домашни и меѓународни научни проекти ја претставуваат д-р Лидија Пулевска-Ивановска како солиден и афирмиран научен работник и како самостоен истражувач.

Покрај тоа, кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска успешно е вклучена во задачи што ги добива од органите на Факултетот, а кои произлегуваат од сложеното работење и функционирање на Факултетот во современите услови на зголемена конкуренција.

Врз основа на погоре изнесеното, Комисијата е напълно уверена дека кандидатката д-р Лидија Пулевска-Ивановска, со својата досегашна работа во наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и публицистичката активност, стручните и научните квалитети се претставува како сериозен, солиден и високопрофесионален наставно-научен работник и истражувач.

За сите наведени активности сведочи и високиот број на вкупни поени што кандидатката проф. д-р Лидија Пулевска-Ивановска ги има остварено (236,35), а кои се дадени во Анекс 2 во прилог на овој Извештај, и тоа по основ на наставно-образовна дејност (112,55), научноистражувачка дејност (109,7) и стручно-апликативна дејност (14,1).

Поради тоа, во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, да ја избере кандидатката проф. д-р Лидија Пулевска-Ивановска **за наставник по предметите бизнис логистика и е-менаџмент на односи со потрошувачите во звањето редовен професор.**

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Сашо Јосимовски, с.р.
2. Проф. д-р Нада Секуловска, с.р.
3. Проф. д-р Љубомир Дракулевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Лидија Митко Пулевска-Ивановска

(име, татково име и презиме)

Институција: Економски факултет - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: економски науки

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување настава на прв циклус студии по предметите: - Логистика ($4 \cdot 15 \cdot 0,04 \cdot 5$ години = 12) - Оптимализација во интернет окружување ($4 \cdot 15 \cdot 0,04 \cdot 5$ години = 12) - Маркетинг преку повеќе канали ($4 \cdot 15 \cdot 0,04 \cdot 5$ години = 12)	36
2	Одржување настава на втор циклус студии по предметите: - Менаџмент на синџирот на снабдување ($3 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 5 = 11,25$) - Транспорт и логистика ($4 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 1 = 3$)	14,25
3	Подготовка на нов предмет (Предавања по предметот транспорт и логистика)	1
4	Консултации со студенти: - Логистика ($140 \cdot 0,002 \cdot 5 = 1,4$) - Оптимализација во интернет окружување ($130 \cdot 0,002 \cdot 5 = 1,3$) - Маркетинг преку повеќе канали ($100 \cdot 0,002 \cdot 5 = 1$) - Менаџмент на синџирот на снабдување ($50 \cdot 0,002 \cdot 5 = 0,5$)	4,2
5	Ментор на дипломска работа ($200 \cdot 0,2$)	40
6	Член на комисија за оценка или одбрана на докторат ($5 \cdot 0,5$)	2,5
7	Член на комисија за оценка или одбрана на магистратура ($20 \cdot 0,3$)	6
8	Член на комисија за оценка или одбрана на дипломска работа ($36 \cdot 0,1$)	3,6
9	Изменето и дополнето издание на учебник (автор) ($1 \cdot 4 = 4$)	4
10	Пакет материјали за одреден предмет (транспорт и логистика)	1
	Вкупно	112,55

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на докторска дисертација ($3 \cdot 3 = 9$)	9

2	Ментор на магистерска работа (7*1)	7
3	Раководител на национален научен проект - Управување со синцирите на снабдување во малите и средните претпријатија во Република Македонија, SCM Forum	6
4	Учесник во национален научен проект - Проект за условени парични трансфери, Министерство за труд и социјална политика	3
5	Учесник во меѓународен научен проект (4*5 = 20) - TEMPUS JEP 40093-2005 Master of E-Business management-long distance learning at the Faculty of Economics-Skopje, член на тимот за акредитација - Risk Assessment for Customs in Western Balkans (RAC WeB) – Проект на Европската Комисија во рамките на FP6 програмата "Information Society Technologies" - WBC-INCO.NET – Co-ordination of research Policies with the Western Balkan Countries, an FP7 funded project - Cross-sectorial Transfer of Design and Evaluation Methods, MK-AT Scientific technological cooperation	20
6	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научно-стручни списанија со меѓународни уредувачки одбори - Pulevska Ivanovska L., Postolov K., "Challenges for logistics development in Macedonia", <i>Economic Outlook</i> 2/2011, pp. 45-50. (6*0,9=5,4) - Postolov K., Pulevska Ivanovska L., "The role of work teams in providing efficiency and effectiveness in functioning of enterprises", <i>Economic Outlook</i> 2/2012, pp. 28-37. (6*0,9=5,4) - Pulevska-Ivanovska L., Kaleshovska N., "Implementation of e-Supply Chain Management", <i>TEM Journal</i> , 2(4), November 2013, pp. 314-322. (6*0,9=5,4)	16,2
7	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор - Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., "Knowledge Management and Information Technology in Military Organizations" - <i>Proceedings from the International Conference "Education, science, economics and technologies"</i> , University "Prof. Dr. Assen Zlatarov", Faculty of social sciences, 4-6 September, 2009, Bourgas, Bulgaria, објавено во списанието <i>Management and Education</i> , vol. V(1), 2009, pp. 160-166. (3*0,9=2,7) - Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., "Towards Army Knowledge Management" - <i>Proceedings from the 7th International Scientific Conference "Towards the Knowledge Era"</i> , Faculty of Management-Novi Sad, Faculty of Maritime-Split, Faculty of Economics-Split and Faculty of Philosophy-Split, 23-26 September, 2009, Split, Croatia. (3*0,9=2,7) - Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., "Organization	29,7

	Transformation through Knowledge Management and Information Technologies” – <i>Proceedings from the 29th International Conference on Organizational Science Development “People and Organization”, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 24-26 March 2010, Portorož, Slovenia, pp. 1199-1205. (3*0,9=2,7)</i> - Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Application of e-CRM in Macedonian Tourism Industry” – <i>Proceedings from the Fourth International Biennial Congress “Hospitality and Tourism-Holistic Approach”, College of Hotel Management-Belgrade, Faculty of Management-Prešov, Slovakia and College of Economy, Tourism and Social Sciences-Kielce, Poland, 22-23 April 2010, Belgrade, Serbia. (3*0,9=2,7)</i> - Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Logistics and Supply Chain Management in Small and Medium Enterprises in Macedonia” - <i>Proceedings from the International Scientific Conference “Small and Medium Enterprises - Possibilities and Perspectives 2011”, 25 april 2011, University of Novi Pazar, Serbia, pp. 353-360. (3*0,9=2,7)</i> - Pulevska Ivanovska L., Ivanovski S., “Supply Chain Management as a Key Factor for Improving Macedonian SMEs’ Competitiveness” - <i>Proceedings from the International Conference “Information and Communication Technologies for Small and Medium Enterprises”, Technical faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin, University of Novi Sad, 22.09.2011, Arandjelovac, Serbia. (3*0,9=2,7)</i> - Pulevska Ivanovska L., Postolov K., Ivanovski S “Logistics development in Macedonia – opportunities and perspectives” – <i>Proceedings from the II International Symposium Engineering Management and Competitiveness 2012 (EMC 2012) June 22-23, 2012, Zrenjanin, Serbia, pp. 217-221. (3*0,8=2,4)</i> - Jovevski D., Josimovski S., Trenevaska Blagoeva K., Pulevska Ivanovska L., “Trends in social media usage on Macedonian market – comparative analysis” – <i>Proceedings from the International Conference on Applied Internet and Information Technologies 2012, Technical faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin, University of Novi Sad, October 26th 2012, Zrenjanin, Serbia, pp. 203-207. (3*0,6=1,8)</i> - Pulevska-Ivanovska L., Kaleshovska N., “Adoption of e-SCM practices for smart working (in co-authorship) – <i>Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development “Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things”, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 870-877. (3*0,9=2,7)</i> - Kiselicki M., Josimovski S., Trenevaska Blagoeva K., Pulevska Ivanovska L., “The Effects of Cloud Computing Implementation in SMEs in the Republic of Macedonia” - <i>Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development “Smart Organization -</i>	

	<i>High Potentials. Lean Organization. Internet of Things</i>, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 352-362. (3*0,6=1,8) - Josimovski S., Pulevska Ivanovska L., Jovevski D., "Social Networks Integration in Companies on Macedonian Market – Comparative Analysis" - <i>Proceedings from the 32nd International Conference on Organizational Science Development "Smart Organization - High Potentials. Lean Organization. Internet of Things"</i>, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, 20-22 March 2013, Portorož, Slovenia, pp. 306-313. (3*0,8=2,4) - Pulevska Ivanovska L., Josimovski S., Kaleshovska N., "The significance of efficient logistics and supply chain management practices for Macedonian small and medium enterprises" - <i>Proceedings from the First Logistics International Conference LOGIC</i>, University of Belgrade, 28-30.11.2013, Belgrade, Serbia. (3*0,8=2,4)	
8	Трудови објавени во зборник на трудови на високообразовна институција - Пулевска Ивановска Л., „Логистички вештини и компетенции за управување со синџирот на снабдување“ – <i>Годишник на Економскиот факултет во Скопје</i>, Том 44, Скопје, 2009, стр. 325-333. (2) - Пулевска Ивановска Л., „Влијание на Интернетот врз менаџментот на синџирот на снабдување“ - <i>Годишник на Економскиот факултет во Скопје</i>, Том 46, Скопје, 2011, стр. 385-396. (2) - Пулевска Ивановска Л., Калешовска Н., „Анализа на предусловите за примена на е-менаџмент на синџирот на снабдување во Република Македонија“ - <i>Годишник на Економскиот факултет во Скопје</i>, Том 47, Скопје, 2012, стр. 257-265. (2*0,9=1,8)	5,8
9	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација (10*1)	10
10	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет - Rotterdam Business School, Rotterdam University, 2011	3
	Вкупно	109,7

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
		/
	Вкупно	/

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Експертски активности	4

	- Рецензент на 4 научноистражувачки проекти, Министерство за образование и наука (4*1)	
Дејности од поширок интерес		
1	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание - Член на Редакциониот одбор на Годишникот на Економскиот факултет во Скопје за 2011 година	0,5
2	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание - Revista de Turism - Journal of Business Theory and Practice	2
3	Студиски престои во странство - до три месеци (2*0,5 = 1) - University of Paris I – Pantheon Sorbonne (IAE), Paris, France, 20-24.09.2009 - Rotterdam University, Rotterdam Business School, Rotterdam, Netherlands, 19-23.03.2012	1
4	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект, соработник	1
5	Член на факултетска комисија (8*0,5 = 4) - секретар на Наставно-научниот колегиум за втор циклус на студии на Економскиот факултет во Скопје(2002-2011) - член во Комисија за јавни набавки (2008-2010) - член на Редакциониот одбор за изработка на Библиографија на книги и списанија на Економскиот факултет - член на Одбор за издавачка дејност (2011-2015) - член на Комисија за изготвување предметни програми и водич низ прв и втор циклус на студии за студентите на Економскиот факултет-Скопје во академската 2011/12 година - координатор на работниот тим за подготовка на анкетскиот план за исполнување на стандардот за придонес за заедницата за стекнување на ЕФМД-меѓународна акредитација на Економскиот факултет во Скопје - заменик-член на Комисија за јавни набавки (2012-) - претседател на поткомисија за евалуација на студиската програма по Е-бизнис (2013-)	4
6	Член на комисија за избор во звање (3*0,2) - Комисија за избор на помлад асистент - Комисија за избор на асистент (соработник) - Комисија за избор на наставник	0,6
7	Учество во комисии и тела на државни и други органи - член на работна група за секторот услуги и логистика при Националниот совет за претприемништво и конкурентност	1
Спортска дејност		/
Вкупно		14,1

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	112,55
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	109,7
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14,1
Вкупно	236,35

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Сашо Јосимовски, с.р.
2. Проф. д-р Нада Секуловска, с.р.
3. Проф. д-р Љубомир Дракулевски, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ПОМЛАД АСИСТЕНТ-ИСТРАЖУВАЧ (ДВАЈЦА
ИЗВРШИТЕЛИ) ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
„КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 26. седница одржана на 12. XII 2013 год., донесе Одлука за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Александра Ѓуркова, н. сов., проф. д-р Наталија Андријевска, н. сов., и проф. д-р Лидија Тантуровска, н. сов., во врска со конкурсот објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 4. XII 2013 год. за избор на помлад асистент-истражувач (двајца извршители) во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје.

Рецензентската комисија ги разгледа материјалите пристигнати на конкурсот за избор на помлад асистент-истражувач (двајца извршители) во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс се пријавија петнаесет кандидати: Борче Арсов, Душко Деспотовски, Николче Мицкоски, Македонка Додевска, Ивана Главичиќ, Влатко Симјановски, Дијана Петровска, Билјана Никовска, Мери Тодорова-Младеновска, Биљана Стојановска, Мирјана Вељаноска, Зоран Радически, Милена Николовска, Бобан Карапејовски и Васка Ташова.

По разгледувањето на приложените документи на кандидатите, Рецензентската комисија ги констатира следниве податоци за кандидатите.

Кандидатот **Борче Арсов** е роден на 18. IX 1984 год. во Белград, Република Србија. Во 2008 год. завршил високо образование (VII/1 степен) на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик и јужнословенски јазици, и се стекнал со звањето **дипломиран филолог по македонски јазик и словенечки јазик** (просек 9,97). Бил студент на генерацијата 2008 год. Во 2009 год. се запишал на постдипломските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги положил испитите (просек 10,00) и во 2011 год. го одбрал својот магистерски труд „Морфологија на именските зборови во Кониовското евангелие (1852 г.) во споредба со Кулакиското евангелие (1860 г.)“ и се стекнал со звањето **магистер на филолошки науки**. Во 2011 год. пријавил, а во 2012 год. му е одобрена тема за изработка на докторска дисертација под наслов „Постапки на стилизација на морфолошко, зборообразувачко и на лексичко рамниште во Кониовското, Кулакиското и Бобошчанското евангелие (споредби)“. Од 2009 год. до моментот е ангажиран како демонстратор по предметите современ македонски јазик 1, 2 и 3 на групата по новинарство на Правниот факултет „Јустинијан Први“ на УКИМ, а од 2010 год. до моментот и како демонстратор по предметот фонетика и

лингвистика на групата по логопедија на Медицинскиот факултет во Скопје на УКИМ. Работел како демонстратор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ по предметите: историска граматика на македонскиот јазик, историја на македонскиот јазик, развој на македонскиот писмен јазик, современ македонски јазик и граматика на македонскиот јазик, а бил ангажиран и како демонстратор по предметот современ македонски јазик 2 на групата по новинарство на Правниот факултет „Јустинијан Први“ на УКИМ. Работел како професор по словенечки јазик во „Македонски и славистички јазичен центар“ и како лектор по македонски јазик за странци на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Досега има објавено 12 научни и стручни трудови, самостојно и во коавторство; има предадено во печат 3 труда. Досега учествувал во работата на следниве научноистражувачки проекти: „Јазикот на електронските медиуми на национално ниво во РМ“ (проект на Советот за радиодифузија на РМ), „Кониковско евангелие – The Konikovo Gospel“ (меѓународен финско-македонски проект), „Преведување на словенечки текстови“ (словенечко-македонски проект). Во моментот е ангажиран на меѓународниот финско-македонски проект „Современа лингвистичка мапа на западниот регион на Виа Игнација: јазици и идентитети преку границите“. Според приложените документи, кандидатот има познавање од следниве странски јазици: словенечки (C2), англиски (C2), српски (C2) и француски (B2/B1). Има остварено неколку студиски престои во Словенија (2004 и 2006 год.), Србија (2007 год.) и во Австрија (2011 год.).

Кандидатот **Душко Деспотовски** е роден на 29. V 1988 год. во Тетово. Во 2011 год. завршил високо образование на Државниот универзитет во Тетово, Филолошки факултет, група македонски јазик и литература, и се стекнал со звањето **дипломиран професор по македонски јазик** (просек 8,06). Во 2010/2011 год. се запишал на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на студиската програма македонистика со комуникологија. Одобрена му е изработка на темата за магистерски труд под наслов „Говорот на с. Сиричино“. Во 2012 год. бил ангажиран на проектот „Дигитализација на дијалектен материјал од картотеката на Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик: 1. Занаети, 2. Домашни животни“. Кандидатот навел познавање на следниве странски јазици: англиски (познавање), српски (одлично), руски (пасивно познавање) и албански (разбирање).

Кандидатот **Николче Мицкоски** е роден на 20. I 1981 год. во Прилеп. Во 2006 год. завршил високо образование (VII/1 степен) на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата англиски јазик – преведување и толкување, и се стекнал со звањето **дипломиран толкувач по англиски јазик и германски јазик** (просек 8,64). Во 2008 год. се запишал на постдипломските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во 2012 год. го одбрал магистерскиот труд „Дефинирање терминологија од областа на информатичките технологии во македонскиот јазик“ и се стекнал со звањето **магистер по конференциско толкување македонски јазик (од англиски на македонски јазик и обратно и од српски на македонски јазик)**. Запишан

е на докторските студии по македонистика на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на УКИМ. Работи како самостоен толкувач и преведувач за македонски и за англиски јазик во проекти на Владата на РМ. Исто така, ангажиран е како стручен соработник по предметите: консекутивно толкување од англиски на македонски јазик 1, 2, 3 и 4; консекутивно и симултано толкување од англиски на македонски јазик 1 и 2; преведување од англиски на македонски јазик 1, 2, 3 и 4; стручен предмет терминологија од областа на информатичките и комуникациските технологии; стручен предмет економија; електронски преведувачки помагала на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Катедрата за преведување и толкување на УКИМ. Ангажиран е во работата на проектот „Поимник на зборови од областа на информатичката технологија“ како раководител. Во 2010 год. учествувал во работата на проектот „Дигитализација на топонимски материјал од Северозападна Македонија“ (помлад истражувач), а од 2009 до 2011 год. во проектот „Речник на топонимите од Воденско“ (помлад истражувач). Автор е на 6 научни трудови, на повеќе стручни изданија, како и на преводи од англиски на македонски јазик и обратно.

Кандидатката **Македонка Додевска** е родена на 2. III 1989 год. во Кочани. Во 2011 год. дипломирала на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик и јужнословенски јазици, и се стекнала со звањето **дипломиран професор по македонски јазик и литература** (просек 9,54). Во учебната 2011/2012 год. се запишала на постдипломските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и ги положила предвидените испити со просек 10,00. Во 2012 год. ѝ е одобрена темата за изработка на магистерски труд под наслов „Овчеполскиот и словенечкогоришкиот (горичански) дијалект – две паралели во јужнословенскиот јазичен свет“. Работела како волонтер на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје и на Филозофскиот факултет во Љубљана, Словенија. Зела учество на научниот собир „Денови на Благоја Корубин“ во 2012 год. Според податоците кандидатката има познавање од следниве странски јазици: англиски (одлично), француски (одлично), германски (A2) и словенечки (одлично). Има остварено студиски престој во Љубљана, Словенија (2013), каде што одржала две предавања од областа на македонистиката.

Кандидатката **Ивана Главичиќ** е родена на 25. I 1988 год. во Скопје. Во 2013 год. дипломирала на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик и јужнословенски јазици, македонски јазик и литература, и се стекнала со звањето **дипломиран професор по македонски јазик и литература** (просек 8,32). Во 2013/2014 год. се запишала на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на студиската програма македонистика со комуникологија.

Кандидатот **Влатко Симјановски** е роден на 30. VI 1988 г. во Тетово. Во 2011 год. дипломирал на Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во

Тетово, група: македонски јазик и литература, и се стекнал со звањето **дипломиран професор по македонски јазик** (просек 8,59). Во 2010/2011 год. се запишал на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на студиската програма македонистика со комуникологија. На 4. XI 2013 год. го доставил изработениот магистерски труд под наслов „Називите на диви животни, лазачи и инсекти во македонските дијалекти“. За потребите за изработка на магистерскиот труд го внел во компјутер материјалот од Картотеката на проектот „Македонски дијалектен атлас“ што се однесува на прашањата врзани за називите на диви животни, лазачи и инсекти. Во 2012 год. бил ангажиран и на проектот „Речник на антонимите во македонскиот јазик“. Кандидатот навел познавање на следниве странски јазици: англиски, српски/хрватски, руски и албански. Приложил уверение за положен испит за лектор.

Кандидатката **Дијана Петровска** е родена на 23. II 1975 во Тетово. Во 1998 год. завршила високо образование (VII/1 степен) на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје и се стекнала со звањето дипломиран професор по одделенска настава на македонски јазик. Во 2011 год. дипломирала на Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во Тетово, група: македонски јазик и литература, и се стекнала со звањето **дипломиран професор по македонски јазик** (просек 9,57). Во 2006/2007 год. се запишала на постдипломски студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од областа македонски јазик, и ги положила предвидените испити со просечен успех 9,80. Во 2013 год. го одбрала магистерскиот труд под наслов „Улогата на учебникот во контекст на другите современи средства за стекнување знаења“ и се стекнала со звањето **магистер на филолошки науки**. Од 1996 год. до моментот работи како наставничка по македонски јазик за учениците од другите заедници во основно образование. Од 2011 год. до денес е ангажирана како надворешен соработник (волонтер) на проектот „Македонски дијалектен атлас“. Во 2011 год. зела учество и во проектот „Дигитализација на лексички материјал од тематските области: 1. Делови на човечкото тело; 2. Физички и психички особини на човекот; 3. Болести и лекување; 4. Хигиена; 5. Роднински односи“, а во 2012 год. е ангажирана како дел од тимот на проектот „Говорот на исламизираниите Македонци во Полошко“. Учествовала во запишување во дигитална форма на собраниот материјал од горанскиот говор на косовска територија и посебно од с. Брод, како и во теренските истражувања на с. Урвич и с. Јеловјане, Тетовско. Има 4 објавени научни трудови и еден во печат. Според податоците, кандидатката има познавање од следниве странски јазици: англиски (VIII степен) и албански (IV степен). Приложила уверение за положен испит за лектор.

Кандидатката **Билјана Никовска** е родена на 14. VII 1978 год. во Скопје. Во 2004 год. завршила високо образование (VII/1 степен) на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик и јужнословенски јазици, и се стекнала со звањето **професор по македонски јазик и книжевност** (просек 7,74). Во 2012/2013 год. се запишала на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на студиската програма македонистика со комуникологија.

Работела како преведувач/кореспондент по англиски јазик. Кандидатката се стекнала со меѓународен сертификат (C1) на Универзитетот Кембриџ за активно познавање на англискиот јазик, а приложила и диплома за германски јазик (A2). Навела познавање на други странски јазици: српски, хрватски и бугарски. Дала податок за еден научен труд во печат.

Кандидатката **Мери Тодорова-Младеновска** е родена на 8. X 1980 год. во Прилеп. Во 2012 год. завршила високо образование на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и се стекнала со звањето **дипломиран професор по македонски јазик и книжевност** (просек 8,70). Во 2013/2014 год. се запишала на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на студиската програма македонистика со комуникологија. Волонтира на проектот за банскиот говор во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје. Кандидатката наведува познавање на следниве странски јазици: англиски, хрватски, српски и бугарски.

Кандидатката **Биљана Стојановска** е родена на 25. IX 1989 год. во Битола. Во 2012 год. завршила високо образование на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик и јужнословенски јазици, и се стекнала со звањето **дипломиран филолог по македонски јазик со словенечки јазик како втор студиум** (просек 9,91). Во 2013/2014 год. се запишала на втор циклус студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Учествовала на проектот „Општословенски лингвистички атлас“ во ИЦАЛ при МАНУ. Кандидатката наведува познавање на следниве странски јазици: словенечки (високо ниво), англиски (високо ниво) и германски (високо ниво). Остварила студиски престој на Филозофскиот факултет во Љубљана, Република Словенија (2012, 2013).

Кандидатката **Мирјана Вељаноска** е родена на 27. VII 1985 год. во Тетово. Во 2009 год. завршила високо образование на Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во Тетово, група: македонски јазик и литература, и се стекнала со звањето **дипломиран професор по македонски јазик** (просек 9,37). Во 2010/2011 год. се запишала на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на студиската програма македонистика со комуникологија. Одобрена ѝ е тема за изработка на магистерскиот труд под наслов „Говорот на с. Рогачево“. Кандидатката е активен соработник на проектот „Македонски дијалектен атлас“ во ИМЈ. Во 2010 год. извршила дигитализација на 150 индекси од картотеката на проектот. Во 2011 год. зела учество и во проектот „Дигитализација на лексички материјал од тематските области: 1. Делови на човечкото тело; 2. Физички и психички особини на човекот; 3. Болести и лекување; 4. Хигиена; 5. Роднински односи“, а во 2012 год. е ангажирана како дел од тимот на проектот „Говорот на исламизираниите Македонци во Полошко“. Учествовала во запишување во дигитална форма на собраниот материјал од горанскиот говор на косовска територија од с. Брод, како и во теренските истражувања на с. Урвич, Тетовско. Работела како наставник по македонски јазик во с. Брвеница. Има објавено еден научен труд во коавторство. Зела учество во

подготовката за печатење на дијалектолошки труд објавен во ИМЈ. Кандидатката навела познавање на следниве странски јазици: англиски (одлично), српски (одлично), хрватски (одлично) и шпански (одлично). Кандидатката доставила Потврда за положен лекторски испит.

Кандидатот **Зоран Радически** е роден на 11. VIII 1985 во Скопје. Во 2009 год. завршил високо образование (VII/1 степен) на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата преведување и толкување, и се стекнал со звањето **дипломиран стручен толкувач од германски и англиски јазик на македонски и обратно** (просек 8,65). Во 2010/2011 год. се запишал на втор циклус студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на научната област македонски јазик, и ги положил испитите со просек 10,00. Кандидатот наведува дека е во тек постапката за одбрана на неговиот магистерски труд под наслов „Лексичко-семантичка анализа на германизмите во македонскиот јазик (со осврт на дијахронискиот прилив)“. Работел како преведувач, толкувач, едукатор и проект-менаџер. Бил ангажиран како асистент на проект за современи семантички истражувања во македонскиот јазик од областа на балканската лингвистика (Минхен, Германија). Кандидатот наведува 2 објавени научни труда и 4 необјавени. Има неколку студиски престои: Латвија (2009), Германија (2008) и Австрија (2007).

Кандидатката **Милена Николовска** е родена на 20. XII 1979 во Велес. Во 2004 год. завршила високо образование на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата источнословенски и западнословенски јазици и книжевности, и се стекнала со звањето **професор по руски јазик и книжевност со македонски јазик** (просек 7,83). Во 2011/2012 год. се запишала на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ на студиската програма македонистика со комуникологија. Била ангажирана како волонтер на проектот „Дигитализација на топонимскиот материјал од Северозападна Македонија“ и на други проекти во Одделението за ономастика во ИМЈ. Работела како деловен кореспондент, професор по руски јазик и како преведувач и административен асистент. Кандидатката наведува познавање на следниве странски јазици: руски, англиски и српски.

Кандидатот **Бобан Карапејовски** е роден на 28. VIII 1987 год. во Тетово. Во 2010 год. завршил високо образование на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик, и се стекнал со звањето **дипломиран македонист** (просек 10,00). Добитник е на наградата „Франк Манинг“ за најдобар студент во завршната година од студирањето од Ректоратот на УКИМ и на Пофалница од Филолошкиот факултет за постигнат висок успех во студирањето. Во учебната 2010/2011 год. се запишал на постдипломските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и ги положил предвидените испити со просек 10,00. Во 2012 год. го одбрал својот магистерски труд под наслов „Дистрибуцијата на заменските клитики во македонскиот јазик“ и се

стекнал со звањето **магистер на филолошки науки, област: македонски јазик**. Во 2013 год. се запишал на докторските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на УКИМ. Од 2011 год. е ангажиран како соработник на макропроектот „Критичко издание на целокупните дела на Блаже Конески во 12 тома“ при МАНУ. Бил ангажиран како соработник/библиотекар на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици. Има објавени 10 научни и стручни трудови (самостојно и во коавторство) и 4 во печат. Кандидатот наведува познавање на следниве странски јазици: англиски (одлично, Уверение од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“), руски (пасивно), словенечки (пасивно), српски/хрватски (одлично), бугарски (C2), албански (основно ниво) и француски (основно ниво).

Кандидатката **Васка Ташова** е родена на 24. III 1980 год. во Штип. Во 2004 год. завршила високо образование на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата македонски јазик и јужнословенски јазици, и се стекнала со звањето **дипломиран професор по македонски јазик и книжевност** (просек 8,36). Во 2005 год. се запишала на постдипломски студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и ги положила испитите со просек 9,60. Во 2011 год. го одбрала магистерскиот труд под наслов „Лексичките особености во прозата на Петре М. Андреевски“ и се стекнала со звањето **магистер на филолошки науки**. Од 2009 год. работи како надворешен соработник на проектот „Речник на синоними во македонскиот јазик“ во ИМЈ. Работи како професор по македонски јазик во средно образование.

Заклучок и предлог

Врз основа на изнесените информации за пријавените кандидати може да се согледа дека на конкурсот за избор на помлад асистент-истражувач (двајца извршители) во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје се пријавија петнаесет (15) кандидати. Условите предвидени во конкурсот ги исполнуваат тринаесет (13) кандидати, а кандидатките Билјана Никовска и Милена Николовска не го исполнуваат условот за постигнат просечен успех на студиите од најмалку осум. Рецензентската комисија констатира дека кандидатите што ги исполнуваат условите предвидени во конкурсот ги поседуваат квалификациите потребни за работното место помлад асистент-истражувач и можат да извршуваат научноистражувачка работа во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје.

Рецензентската комисија како основен критериум го зеде постигнатиот просечен успех на студиите, имајќи ја предвид неговата важност за оформување на квалитетен научноистражувачки кадар. Со оглед на тоа што повеќе кандидати имаат постигнато особено висок просечен успех во студирањето (над 9,00), предност им даваме на кандидатите што, покрај највисокиот просечен успех, добиле пофалница или награда за најдобро дипломиран студент. Според тоа, Рецензентската комисија ги оценува со највисока оцена кандидатите што следуваат.

Кандидатот **Бобан Карапејовски** дипломирал со просек 10,00 на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Добитник е на наградата „Франк Манинг“ за најдобар студент во завршната година од студирањето од Ректоратот на УКИМ и на Пофалница од Филолошкиот факултет за постигнат висок успех во студирањето. Предвидените испити на постдипломските студии ги положил со просек 10,00 и ги заокружил со одбрана на својот магистерски труд под наслов „Дистрибуцијата на заменските клитики во македонскиот јазик“. Во моментот е докторанд на докторските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на УКИМ. Својата подготвеност за научноистражувачка работа ја потврдува со објавените 10 научни и стручни трудови (самостојно и во коавторство), како и со четирите во печат, од што се согледува неговиот основен научноистражувачки интерес во областите на синтаксата на современиот македонски јазик и на социолингвистиката. Има учествувано на 12 конференции и научни собири во земјава и во странство. Неговата способност за тимска работа доаѓа до израз преку ангажманот во проекти, а организациските способности ги потврдува со членството во Организацискиот одбор на Осмиот меѓународен научен собир на млади македонисти. Неговите квалитети ги дополнува и познавањето на 8 странски јазици.

Кандидатот **Борче Арсов** дипломирал со просек 9,97 на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Бил студент на генерацијата во 2008 год. Предвидените испити на постдипломските студии ги положил со просек 10,00 и го одбрал својот магистерски труд под наслов „Морфологија на именските зборови во Кониовското евангелие (1852 г.) во споредба со Кулакиското евангелие (1860 г.)“. Во моментот работи на својата докторска дисертација под наслов „Постапки на стилизација на морфолошко, зборообразувачко и на лексичко рамниште во Кониовското, Кулакиското и Бобошчанското евангелие (споредби)“. Досега објавените 12 научни и стручни трудови, самостојно и во коавторство, како и трите труда предадени во печат, ја потврдуваат неговата подготвеност за научноистражувачка работа и ја покажуваат неговата насоченост кон дијахрониските истражувања на македонскиот јазик. Со својата ангажираност на проекти, каде што доаѓа до израз тимската работа, покажува интерес и кон областа на социолингвистиката, како и кон истражувањата на словенечкиот јазик. Кандидатот има висок степен на познавање на 4 странски јазици.

Од изнесеното во извештајот, оценувајќи ги досегашните активности на кандидатите, на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ со задоволство му предлагаме **Бобан Карапејовски** и **Борче Арсов** да бидат избрани за помлади асистенти-истражувачи во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Александра Ѓуркова, научен советник, с.р.

Проф. д-р Наталија Андријевска, научен советник, с.р.

Проф. д-р Лидија Тантуровска, научен советник, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК ПОД НАСЛОВ
„ВОЗРАСНИТЕ И ПИСМЕНОСТА“
ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ЕЛЕНА РИЗОВА

Врз основа на член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и член 16 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница, одржана на 24. X 2013 година, ме избра за рецензент на ракописот за учебник со наслов „Возрасните и писменоста“, поднесен од авторот доц. д-р Елена Ризова. Во тоа својство имам посебна чест до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот насловен *Возрасните и писменоста* од доц. д-р Елена Ризова во целост кореспондира со барањата и потребите за реализација на предметната програма *описменување на возрасни*, која се реализира на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје како избран предмет во четврти (IV) семестар со вкупен фонд на часови 2+2, односно 6 ЕКТС-кредити. Ова прво издание на авторката е содржински, целно и методички во согласност со предметната програма *описменување на возрасни* која го третира проблемот со писменоста на возрасните од различни аспекти и во целост ги задоволува критериумите да биде издадено како универзитетски учебник.

Структурата на ракописот „Возрасните и писменоста“ е јасно и конзистентно поставена. Аналитичкиот пристап што го применила авторката гради јасна патека на запознавање со проблемот што се истражува. Секоја глава има последователност и сопствена хомогеност. Учебникот „Возрасните и писменоста“ има конзистентна структура претставена во тринаесет посебни и функционално поврзани целини кои опстојно го третираат проблемот на истражувањето, распространети на околу 350 страници. Секоја од комплексните целини е обработена коректно, применувајќи го правилото: од општото кон посебното, со што авторката ја поставува пирамидалната конструкција која овозможува лесно читање и запознавање со истражуваниот проблем. Ракописот поседува структура која овозможува реализација на основната цел: да се испита состојбата и тенденциите со писменоста на возрасните во Република Македонија и таа да се компарира во светски размери. Вака поставената цел е третирана на поширок системски план како манифестација која е одраз на влијанијата на економската и општествената состојба, состојбите во образовната сфера, мотивацијата на возрасните и сл. Конкретните потреби на определени процеси и нивното влијание врз учењето на возрасните се третирали како суштинска системска, но и персонална компонента на процесот на учење. Операционализацијата на вака поставените цели, кандидатката ја спроведува преку:

- проучување на современата андрагошка литература и развојни документи од национален и интернационален карактер, која за свој предмет не ја има само постојната ситуација во образованието на возрасните, т.е. неписменоста на возрасните кај нас и во светот, туку и развојните правци и модели за надминување на овој проблем, со посебен акцент на доживотното учење;
- дефинирање на индикаторите за квалитативните и квантитативните потреби на современото живеење и потребата од доживотно образование поставена како надградба на располагањето со компетенции за самоучење;
- идентификување на меѓународните и националните документи со кои се дефинира теоретската анализа на трудот, преку анализа на односите меѓу образованието и останатите сфери на човечката манифестација;
- анализа на процесите на описменување, учење и вреднување кај возрасните;
- анализирање на нормативните, програмските и практичните решенија на постојниот систем на образование на возрасните од аспект на базичното образование;
- анализа на дидактичката заснованост на процесот на описменување.

Расправата започнува со дефинирање на писменоста и нејзино третирање како цивилизациски проблем, за преку терминолошката диференцијација и видовите на писменост, да заврши со локализација на концептот на описменувањето на возрасните во контекст на општествениот развој и неговата манифестација во Република Македонија.

Ракописот опстојно ги дефинира сите видови и нивоа на писменост кај возрасните гледани од аспект на нивната теориска заснованост кај домашни и странски автори. Притоа, користени се современи извори кои претставуваат фундаментални документи во кампањите за образованието на возрасните во европскиот простор. Во овој дел, со право авторката отстапува значаен дел во анализа на трудовите на најголемиот педагог/андрагог на 20 век—Пауло Фреире. На тој начин, авторката успешно ја поставува фундаменталната основа на своето истражување во потребите за: нови базични вештини за сите, поголеми инвестиции во човечките ресурси, иновации во наставата и учењето, евалуација на учењето, афирмирање на важноста на описменувањето и базичното образование на возрасните, професионалната афирмација и просторното доближување на учењето до луѓето.

Во анализата на писменоста, авторката дава цела лепеза на идејни зачетоци, почнувајќи од Месопотамија, преку Унеско, па сè до македонските преродбеници, како идејна, но и политичка рамка за состојбите со писменоста на возрасните во земјите во светот и кај нас.

Основа за анализа на авторката претставуваат единечни стручни трудови, но и државни развојни документи кои му овозможуваат на кандидатот да ја следи појавата не само како развој на идејата за образование на возрасните, туку и нејзината операционализација на институционално ниво, во процесите на описменувањето на возрасните.

Во трудот „Возрасните и писменоста“ авторката се фокусира на описменувањето како манифестен феномен и продукт на наставниот процес. Намерата на авторката е да даде теоретска поткрепа на својата цел на истражување - описменувањето, со тоа што го третира овој проблем преку дидактичките аспекти на организацијата и реализацијата на описменувањето на возрасните. Покрај третманот на елементарната писменост (оспособеноста за читање, пишување и сметање), авторката врши анализа и на т.н. секундарна или функционална писменост (разбирање на она што е напишано/кажано и негово контекстуално применување на истото, односно оспособеност за користење на читањето, пишувањето и сметањето за свој личен развој, како и за развојот на својата заедница), како и на терцијарната писменост (која произлегува и се однесува на современата информациско комуникациска технологија). Со право, авторката заклучува дека новите видови на писменост сè повеќе ја доживуваат својата експанзија: аписменост, компјутерска писменост, критичка, дигитална, здравствена, научна, статистичка, визуелна, емоционална, еколошка, културна, информатичка и медиумска писменост.

Аналитичкиот пристап кој авторката го применува и настојувањето да се проучат каузалните односи на истражуваната појава, т.е. идентификацијата и систематизацијата на квантитативните и квалитативните аспекти на учењето во процесите на описменување на возрасните и неговата корелација со компетенциите за самоучење, му даваат специфична научна тежина и висока оригиналност на овој труд. Бездруго, овој труд ќе отвори сосема поинаков пристап не само во следење на појавата, туку и во пристапот на развојните планови и зафати во образованието на возрасните во иднина. Поради сето тоа, може да се каже дека делото „Возрасните и писменоста“ целосно ги задоволува условите да биде категоризирано како универзитетски учебник и нема предлози за потребни корекции.

Учебникот „Возрасните и писменоста“, изработен од доц. д-р Елена Ризова, претставува редок и сериозен придонес во андрагошката наука. Овој труд претставува сам по себе значаен извор, стимулација и поддршка на други истражувања од овој домен. Поради тоа, може да се заклучи дека станува збор за труд кој има аспирации да констатира, но и да отвори низа значајни прашања од доменот на образованието на возрасните во нашата земја. Трудот претставува дело кое успешно ја има споено теориската и практичната димензија. Практичните импликации што ги сугерира и ги носи како свој потенцијал го прават овој труд ексклузивен од аспект на можностите за апликација.

Земајќи ги предвид сите претходно изнесени ставови за квалитетот и актуелноста на третираната проблематика во овој труд, како и оригиналноста на предложените решенија кои претставуваат не само завршни длабински согледувања туку и препораки за идна акција и насоки за интервенции во описменувањето на возрасните, со посебна чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје му предлагам да одобри издавање на овој учебник.

Рецензент

Проф. д-р Зоран Велковски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК ПОД НАСЛОВ
„ВОЗРАСНИТЕ И ПИСМЕНОСТА“
ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ЕЛЕНА РИЗОВА

Врз основа на член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и член 16 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница, одржана на 24. X 2013 година, ме избра за рецензент на ракописот за учебник со наслов „Возрасните и писменоста“, поднесен од авторот доц. д-р Елена Ризова. Во тоа својство имам посебна чест до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Авторскиот труд со наслов *Возрасните и писменоста* од доц. д-р Елена Ризова е напoлно компатибилен со барањата и потребите за реализација на предметната програма *описменување на возрасни*, која се реализира на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје како изборен предмет во четврти (IV) семестар со вкупен фонд на часови 2+2, односно 6 ЕКТС-кредити. Овој ракопис може да се користи и како дополнителна литература за предметните програми *доживотно учење и образование на возрасните во Република Македонија*, застапени во студиската програма на Институтот за педагогија. Учебникот е наменет и за студентите кои ќе ја изберат предметната програма *описменување на возрасни* од листата на слободни изборни предмети од Филозофскиот факултет и од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Ова прво издание на авторката е содржински, целно и методички во согласност со предметната програма *описменување на возрасни*, која го третира проблемот со писменоста на возрасните од различни аспекти и во целост ги задоволува критериумите да биде издадено како универзитетски учебник.

Во прилог на тоа одат и општите податоци за учебникот, неговата содржина која се однесува на состојбата со писменоста на возрасните во Република Македонија и светот. Содржината е логично и конзистентно структурирана во тринаесет комплексни единици, односно наслови кои се детално разработени: Дефинирање на писменоста; Видови писменост; Нивоа на писменост; Неписменоста и нејзиното влијание врз општествениот прогрес; Статистичка слика на (не) писменоста во светот; Неписменоста и интернационалните документи; Писменоста во рамките на концептот за доживотното учење; Мотивација на возрасните за описменување; Неписменоста во Република Македонија; Моделот за описменување на Пауло Фреире; Пост-описменувачки период; Дидактички аспекти на организација и реализација на описменувањето на возрасните во Република Македонија.

Авторката прави успешен обид, преку анализа на домашна и светска литература, да изврши компарација на видовите дефиниции за писменоста, но и да ги утврди начините на кои тие се користат во согледувањето на стапката на

неписменост на возрасното население во земјата и во светот. Преку дефинирањето на писменоста се согледува и нејзиното огромно значење како цивилизациски проблем со енормно влијание врз општествениот, економскиот, но и персоналниот развој на човекот.

Во ракописот се разграничуваат различни видови на писменост групирани во три пошироки категории: основна или базична писменост, функционална писменост и терцијарна писменост. Со современиот развој на општествата базирани на знаење се диференцираат различни видови писменост иманентни за третата категорија писменост, наречена терцијарна писменост: компјутерска писменост, дигитална писменост, критичка писменост, здравствена писменост, научна писменост, визуелна писменост, статистичка писменост, емоционална писменост, еколошка писменост, културна писменост, аписменост итн. Соодветно на различните видови писменост, вредно е да се напомене дека авторката ги анализира и различните нивоа на писменост, степенувани од најниско кон највисоко ниво на писменост кои резултираат со соодветни на нив образовни излези.

Во ракописот „Возрасните и писменоста“, преку анализите на авторката, се обработува и статистичката слика на (не)писменоста во светот изразена процентуално низ региони во светот и анализирана на начин кој не нè остава рамнодушни на фактот дека образовната епидемија наречена неписменост рапидно зазема сè поголеми размери не само во неразвиените земји и земјите во развој, туку и во развиените земји.

Проблемот со писменоста на возрасните авторката го третира и од аспект на анализа и компарација на интернационалните документи, како и заклучоците и препораките содржани во нив кои го трасираат патот кон отстранување на неписменоста во светот и подигање на образовното ниво на возрасните. Овие импликации содржани во меѓународните официјални образовни документи, директно се однесуваат и на концептот на доживотното учење согледан низ призмата на следниве аспекти: нови базични вештини за сите, поголеми инвестиции во човечките ресурси, иновации во наставата и учењето, евалуација на учењето, афирмирање на важноста на описменувањето и базичното образование на возрасните, професионалната афирмација и просторното доближување на учењето до луѓето.

Во ракописот „Возрасните и писменоста“, авторката дава приказ и на основните мотиви за описменување на возрасните кои ги сведува во четири пошироки групи кои во голема мера ги опфаќаат сите индивидуални аспирации на возрасните за описменување: симболички причини, инструментални причини, опортунистички причини и причини кои потекнуваат од мотивот за понатамошен образовен развој, со што се потенцираат можните начини преку кои образовните авторитети би можеле да го засилат и насочат образовното дејствување.

Приказ и детална анализа се дава и на комплексниот процес на описменување на возрасните во Република Македонија, преку историскиот развој на описменувањето на возрасните, националните документи кои ја третираат оваа

проблематика, сè до денешната состојба и моменталните заложби и проектни активности за отстранување на неписмената популација.

Предмет на анализа е и моделот на описменување на бразилскиот педагог и андрагог Пауло Фреире, на чии основи авторката се надоврзува предлагајќи осовременување на моменталниот начин на описменување на возрасните и негово заменување со новоконципиран модел, базиран на функционалниот начин на описменување. Авторката со право потенцира дека брзите и масовни кампањи за описменување доведуваат до појавата на последователна нуспојава - повторната неписменост. За таа цел, авторката му придава соодветно значење на пост-описменувачкиот период во процесот на описменување како интегрален, а не како одвоен дел од него.

Обемот на учебникот изнесува околу 350 страници печатен текст со богата библиографија од домашни и странски автори, со повеќе од 200 библиографски единици.

Аналитичкиот пристап кој авторката го применува во идентификувањето и систематизацијата на идеите поврзани со описменувањето на возрасните и обидите за ерадикација на неписменоста, му даваат специфична научна тежина и висока оригиналност на овој труд.

Имено, овој труд несомнено ќе отвори сосема поинаков пристап не само во следење на појавата, туку и во пристапот на развојните планови и зафати во образованието на возрасните во иднина.

Учебникот „Возрасните и писменоста“ дава силна теоретска и широка база на најзначајните прашања во однос на писменоста на возрасните во Македонија и во светот, што отвора можности за натамошно проучување на оваа проблематика и бездруго претставува сериозен придонес во развојот на андрагошката наука во нашата земја и пошироко.

Имајќи го предвид квалитетот и неоспорната современа потреба во изборот на проблематиката и начините на етаблирањето, сметам дека нема потреба од никаков вид на корекции на овој ракопис. Тој може да биде квалификуван како сериозен, научно втемелен и дидактички коректно обликуван научен придонес во педагошката и андрагошката литература.

Врз основа на претходно изнесеното се наметнува **заклучок** за предлог за објавување на поднесениот ракопис за учебник со наслов „Возрасните и писменоста“, поднесен од авторот доц. д-р Елена Ризова.

Земајќи ги предвид сите претходно изнесени ставови за квалитетот и актуелноста на третираната проблематика, како и оригиналноста на предложените препораки за надминување на проблемот со неписменоста, со посебна чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје му предлагам да одобри издавање на овој учебник.

Рецензент

Проф. д-р Марија Тофовиќ-Ќамилова, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК ПОД НАСЛОВ
„ИНТЕРАКТИВНИ ПРИСТАПИ ВО НАСТАВАТА“
ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ЕЛИЗАБЕТА ТОМЕВСКА-ИЛИЕВСКА

Врз основа на член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и член 16 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 24. X 2013 година, ме избра за рецензент на ракописот за учебник со наслов „Интерактивни пристапи во наставата“, поднесен од авторот доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска. Во тоа својство имам посебна чест до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Поднесенiот ракопис според својата структура и содржина има карактер на учебник. Авторката доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска подготвила учебник чии содржини се во најмал поглед компатибилни, а многу често и идентични со програмските содржини од повеќе предметни програми, како основна литература за предметната програма интерактивни пристапи во наставата, или како дополнителна литература за предметните програми дидактика на јазично и уметничко подрачје и педагошка комуникација, застапени во студиската програма на Институтот за педагогија. Учебникот е наменет и за студентите кои ќе ја изберат предметната програма интерактивни пристапи во наставата од листата на слободни изборни предмети од Филозофскиот факултет и од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Со оглед на ваквата широка можност за примена на учебникот во различни студиски и предметни програми, евидентни се разликите во фондот на часовите и ЕКТС-кредитите.

Предметната програма интерактивни пристапи во наставата (ПЕ606И), со статус на изборен предмет се изучува во VI семестар (на Институтот за педагогија), застапен е со фонд на часови 2+2 и дава можност за стекнување со 6 кредити.

Во рамките на студиската програма на Институтот за педагогија, предметната програма дидактика на јазично и уметничко подрачје (ПЕ701З) има статус на задолжителен предмет, се изучува во VII семестар, застапен е со фонд на часови 4+2 и дава можност за стекнување со 6 кредити.

Предметната програма педагошка комуникација (ПЕ814И) има статус на изборен предмет од опционата училишна група на предмети, кој се изучува во VIII семестар, застапен е со фонд на часови 2+2 и дава можност за стекнување со 6 кредити.

Евидентно, учебникот кореспондира со целите на предметните програми и претставува образовна поддршка за развој на наставните вештини и педагошките компетенции на многу широка популација студенти на наставничките факултети, како и на сите други кои пројавуваат интерес за стекнување на знаења и

развивање на педагошки компетенции за примена на современи-интерактивни модели во нивната идна работа.

Предложениот учебник е компатибилен со наведените предметни програми и со своите содржини го поддржува остварувањето на програмските цели.

Ова е прво издание на овој учебник што дава посебно значење на самиот акт на неговото издавање, особено со оглед на елаборираните проблеми, современи и значајни за идните наставници и педагози.

Во прилог на тоа одат и општите податоци за учебникот, неговата содржина која се однесува на интеракцијата како наставна основа. Содржината е логично и конзистентно структурирана по повеќе наслови и поднаслови, и тоа: Терминолошки определби и толкувања на основните поими. Во овој труд се споменуваат, се објаснуваат, се анализираат и се споредуваат повеќе поими кои се носечки во определбата на предметот на трудот. Поимите што се сретнуваат во насловот на трудот, всушност, се во директна зависност со предметот на елаборацијата. Поблиското и прецизното определување на суштината на овие поими е направено преку нивното дефинирање и толкување. Со тоа се исклучува можноста тие да бидат погрешно или различно разбрани. Меѓу мноштвото поими кои се споменуваат во ракописот, основни поими кои се јавуваат во насловот се: интеракција, наставник, дидактички компетенции и интерактивни модели.

Интеракцијата како дидактичка категорија. Во нашата практика долго време наназад, примерите за користење на интерактивните модели во образовнието на идните наставници биле повеќе присутни како поединечни случаи или, пак, како примена на поединечни интерактивни методи, при што не може да се зборува за користење на сеопфатна стратегија за интеракција. Интерактивната настава на ова ниво, во една поопшта форма ќе се дефинира како „работа на одредена тема со јасно дефинирани цели, која се базира врз разбирањето на учењето како активна конструкција на знаења, како интегрален и контекстуален процес, од што следат одредени принципи на учење и различни стилови на учење“. Интерактивната настава се реализира со примена на различни типови на активности и интерактивни методи на работа и ги има следниве компоненти: *подготовка, реализација и поддршка*.

Интерактивната настава во ракописот се третира како: „размена на (искуства, знаења, уверувања и потреби на хоризонтално и вертикално ниво), поврзување со сопственото искуство и практично делување (тргнување од искуства, анализа на искуствата и практичното дејствување, користење и промена на праксата), соработка и партнерство (кооперативно учење, однос базиран врз рамноправност, комплементарност, компетентност, почитување и демократска процедура)“. Реализација на интерактивната настава. Во учебникот е застапен концепт во кој реализацијата на интерактивната настава се базира врз „трикратна релација“: процес-цел-односи. Вреднување на интеракцијата. Авторката инсистира на вреднувањето како составен дел на воспитно-образовните акции и на неговите ефекти.

Во ракописот интеракцијата се третира како современа образовна стратегија. Современи пристапи во иницијалното образование на наставниците; Партнерски односи во наставата; Стратегии за интерактивното учење во основното образование; Концептот на „соодветна развојност“ како основа на интеракцијата;

Програмска поддршка на интерактивниот концепт; Детерминанти на интеракцијата во високото образование; Компетенции за развој на интеракцијата во наставата; Интерактивни вештини на наставникот во високото образование; Активности за поддршка на интеракцијата; Имплементација на интеракцијата во високото образование; Дидактичко дизајнирање на интерактивните модели.

Дидактичкото дизајнирање на интерактивните модели е производ на потребата за осовременување на образованието на сите степени, при што интересот на ова истражување е насочен кон наставата во високото образование и развивање на посебни дидактички компетенции на идните наставници, кои со својата работа ќе партиципираат во осовременувањето на наставата по првите два образовни циклуса во основното образование. Учебникот третира два процеса кои се меѓусебно условени, кои постојано се развиваат и надоградуваат. Имено, практиката која ја реализираат компетентни наставници во првиот и во вториот образовен степен (основно и средно образование) претставува идеална средина и модел за развивање на дидактичките компетенции на наставниците, кој во истражувањето е поддржан со интерактивна реализација на високообразовно ниво. Интерактивни модели за развивање на дидактички компетенции во наставата по дидактика на јазично подрачје; Предлог-истражувачки активности на интерактивниот концепт. Во учебникот е направена своевидна операционализација на основните принципи на интеракцијата во наставата преку етаблирање на интерактивен модел за воведување во интерактивниот процес.

Обемот на учебникот изнесува околу 300 страници печатен текст со богата библиографија од домашни и странски автори.

Учебникот дава јака теоретска и широка рамка на најзначајните прашања во однос на интеракцијата како дидактичка категорија, што отвора можности за натамошно проучување на оваа проблематика, од аспект на имплементација на интерактивен пристап кон конкретни содржини, релевантни за зајакнување на дидактичките компетенции на идните наставници и педагози.

Имајќи ги предвид квалитетот, научниот карактер и инвентивноста во изборот на проблематиката и начините на етаблирањето, сметам дека нема потреба од никаков вид на корекции. Што се однесува до оцената на учебникот, тој може да биде квалификуван како сериозен, научно втемелен и дидактички одлично обликуван.

Врз основа на претходно изнесеното се наметнува **заклучок** за предлог за објавување на поднесениот ракопис за учебник со наслов „Интерактивни пристапи во наставата“, поднесен од авторката доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска.

Ова оди дека постои потреба и оправданост за објавување на предложениот учебник со наслов „Интерактивни пристапи во наставата“, поднесен од авторката доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска.

Земајќи ги предвид сите претходно изнесени ставови за квалитетот и актуелноста на третираната проблематика, како и оригиналноста на предложените решенија за подобрување на наставата, со посебна чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје му предлагам да го одобри издавањето на овој учебник.

Рецензент

Проф. д-р Марија Тофовиќ-Камилова, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИКОТ ПОД НАСЛОВ
„ИНТЕРАКТИВНИ ПРИСТАПИ ВО НАСТАВАТА“
ОД ДОЦ. Д-Р ЕЛИЗАБЕТА ТОМЕВСКА-ИЛИЕВСКА

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, донесена на I редовна седница одржана на 24. X 2013 година, избрана сум за рецензент на ракописот за учебник со наслов „Интерактивни пристапи во наставата“, поднесен од авторот доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска. Согласно со член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и член 16 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, имам чест до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го доставам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Предложениот ракопис под назив *Интерактивни пристапи во наставата* од авторката доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска примарно е наменет да послужи како учебник за студентите од прв циклус на студии на Институтот за педагогија на Филозофскиот факултет во Скопје. Според својата структура и содржина, ракописот во најголем дел кореспондира со програмските содржини од предметот со идентичен назив - интерактивни пристапи во наставата со код ПЕ606И, кој има статус на избран предмет и се изучува во VI семестар, со неделен фонд од 4 часа (2+2) и 6 кредити оптовареност за студентот. Ракописот е погоден да послужи како основна литература на студентите за подготвување на испитот и да овозможи поуспешна реализација на целите на оваа предметна програма.

Понудените содржини во ракописот делумно кореспондираат и со предметните програми по дидактика на јазично и уметничко подрачје и педагошка комуникација застапени во истата студиска програма и во овие случаи понудениот ракопис може да послужи како дополнителна литература за студентите. Во рамките на студиската програма на Институтот за педагогија, предметот дидактика на јазично и уметничко подрачје носи код: ПЕ701З и има статус на задолжителен предмет што се изучува во VII семестар, застапен е со фонд на часови 4+2 и нуди можност за стекнување 6 кредити. Предметната програма по педагошка комуникација е со код: ПЕ814И и има статус на избран предмет од опционата училишна група на предмети. Се изучува во VIII семестар, и е застапена со фонд на часови 2+2 и 6 кредити оптовареност за студентот.

Учебникот истовремено е наменет и за студентите кои ќе ја изберат предметната програма интерактивни пристапи во наставата од листата на слободни изборни предмети од Филозофскиот факултет и од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Покрај примената на ракописот како учебник за предметните програми на Институтот за педагогија на Филозофскиот факултет, тој нуди и многу поширока примена како образовна поддршка за развој на наставни вештини и педагошки компетенции за сите студенти на наставничките факултети во Република

Македонија, како и на сите останати кои пројавуваат интерес за стекнување знаења и развивање компетенции за примена на современи интерактивни модели во воспитно-образовната работа.

Во ова прво издание на учебникот елаборирани се сите релевантни аспекти на конкретната проблематика, низ коректно структурираната содржина поделена во повеќе поглавја насловени како: Терминолошки определби и толкувања на основните поими, Интеракцијата како современа образовна стратегија, Современи пристапи во иницијалното образование на наставниците, Партнерски односи во наставата, Стратегии за интерактивното учење во основното образование, Концептот на „соодветна развојност“ како основа на интеракцијата, Програмска поддршка на интерактивниот концепт; Детерминанти на интеракцијата во високото образование; Компетенции за развој на интеракцијата во наставата; Интерактивни вештини на наставникот во високото образование; Активности за поддршка на интеракцијата; Имплементација на интеракцијата во високото образование; Дидактичко дизајнирање на интерактивните модели. На крајот од учебникот е приложена релевантна библиографија и соодветни прилози во вид на слики, дијаграми и табели.

Целокупната содржина на учебникот е во функција на успешно дидактичко обликување на педагошките пристапи во наставата на креативен и интерактивен начин. Она што досега беше парцијално елаборирано во состав на друга педагошка литература, во овој ракопис добива комплексност и целовитост. Авторката нуди различни типови на активности и интерактивни методи на работа почнувајќи од нивната подготовка, преку потребната поддршка до нивната реализација и вреднување.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Учебникот нуди солидна теоретска елаборација на интеракцијата како дидактичка категорија, но и практични методички упатства за имплементација на интерактивни пристапи во педагошката работа. Може да биде корисен како основна и помошна литература за повеќе предметни програми на Институтот за педагогија на Филозофскиот факултет, но и да биде интересен и корисен за сите оние што сакаат да ги зајакнат своите знаења и компетенции за примена на современи интерактивни модели во воспитно-образовната работа.

Врз основа на претходно изнесеното, може да се заклучи дека постои потреба и оправданост за објавување на предложениот учебник со наслов „Интерактивни пристапи во наставата“, поднесен од авторот доц. д-р Елизабета Томевска-Илиевска, и предлагаме Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го одобри издавањето на овој учебник.

Рецензент

Проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска, с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје од VIII-та седница на Наставно-научниот совет одржана на 24.12.2013 година

Кандидат	Наслов на труд МК	Наслов на труд ENG	Ментор
Мартин Лазов	Споредба на нутритивни својства на традиционално произведен ајвар од одделни сорти пиперки	Comparison of nutritive characteristics of traditionally produced ajvar from certain varieties of peppers	Проф. д-р Љубица Каракашова
Надица Сандева	Молекуларна карактеризација на гени поврзани со квалитетните својства кај македонски генотипови пченица (<i>Triticum aestivum</i> L.)	Molecular characterization of quality related genes in Macedonian wheat genotypes (<i>Triticum aestivum</i> L.)	Проф. д-р Љупчо Јанкулоски
Соњаца Ѓорѓиевска	Примена на агроколошките мерки со цел зачувување на растителниот биодиверзитет	Usage of agroecological measures with the aim for protecting of plant biodiversity	Проф. д-р Елизабета Ангелова

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Природно-математички факултет – Скопје, на седницата на
Наставно-научниот совет на Факултетот,
одржана на 28.11.2013 година.

Кандидат	Тема	Ментор
Јовица Лешоски, дипломиран инженер по биологија	„ПРОМЕНИ ВО МЕТАБОЛИЗМОТ НА ЖЕЛЕЗОТО КАЈ ИНСУЛИН ЗАВИСНА И ИНСУЛИН НЕЗАВИСНА ПОПУЛАЦИЈА СО DIABETES MELLITUS“	д-р Митко Младенов, вонреден професор на ПМФ – Скопје.
Марија Димковска, дипломиран инженер по биологија	„D-ГАЛАКТОЗА ИНДУЦИРАНА СЕНЕСЦЕНЦИЈА КАКО МОДЕЛ ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА ОКСИДАТИВНИ НАРУШУВАЊА“	д-р Митко Младенов, вонреден професор на ПМФ – Скопје.
Ершен Картал, дипломиран професор по географија	„МИГРАЦИИ НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО ОПШТИНА ЦЕНТАР ЖУПА“	д-р Мирјанка Маџевиќ, редовен професор на ПМФ – Скопје.
Златко Лозановски, дипломиран инженер по преработка на анимални производи	„СИНТЕЗА, ФИЗИЧКО-ХЕМИСКИ И ГАС ХРОМАТОГРАФСКИ СВОЈСТВА НА 2,4-ДИНИТРОФЕНИЛХИДРАЗОНСКИ ДЕРИВАТИ НА НЕКОИ НИСКОМОЛЕКУЛАРНИ АЛДЕХИДИ“	д-р Јане Богданов, доцент на ПМФ – Скопје.
Павлинка Кокошкарлова, дипломиран инженер по биологија	„ХЕМИСКИ СВОЈСТВА И ФУНКЦИИ НА НОВИ БЕНЗОХИНОНСКИ ДЕРИВАТИ ДОБИЕНИ ПРИ РЕАКЦИЈА НА КОЕНЗИМ Q-о ВО АЛКАЛНА СРЕДИНА“	д-р Рубин Гулабоски, вонреден професор на УГД – Штип и насловен вонреден професор на ПМФ – Скопје.
Гоце Иванов, дипломиран инженер по хемија	„ПРЕПОРАКИ ЗА ВАЛИДАЦИЈА НА БИОХЕМИСКИ АНАЛИТИЧКИ МЕТОДИ И НИВНА ПРИМЕНА ЗА ПРОВЕРКА НА СПЕКТРОФОТОМЕТРИСКА МЕТОДА ЗА МЕРЕЊЕ НА ГЛУКОЗА И ИМУНОЛОШКА МЕТОДА ЗА МЕРЕЊЕ НА ТИРЕОСТИМУЛИРАЧКИ ХОРМОН“	д-р Марина Стефова, редовен професор на ПМФ – Скопје.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МАКЕДОНСКОТО ПРАШАЊЕ ВО
ПОЛИТИКАТА НА ОСМАНЛИСКАТА ДРЖАВА (1876-1909) " ОД М-Р
АДНАН ШЕРИФ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА
ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје, на седницата одржана на 10. X 2013 година, донесе Одлука (бр.10-520/1 од 5. XI 2013 година) со која не информира дека сме определени за Комисија за одбрана на докторската дисертација на м-р Аднан Шериф под наслов: **Македонското прашање во политиката на Османлиската држава (1876-1909)**, во состав: д-р Александар Трајановски, д-р Марија Пандевска, д-р Катерина Тодороска, д-р Драги Ѓоргиев и д-р Јован Јанев, сите редовни професори во ИНИ-Скопје. Откако Комисијата го разгледа подготвениот ракопис приложен од докторандот, а веќе одобрен од менторот, има чест на Научниот совет на ИНИ во Скопје да му го предложи следниов

ИЗВЕШТАЈ

Образложение на докторската дисертација:

Изработената докторска дисертација под наслов „Македонското прашање во политиката на Османлиската држава (1876-1909)“ од м-р Аднан Шериф е грижливо подготвена на 334 страници. Докторската дисертација е посветена на една мошне досега воопшто незасегната тематска целина, барем што се однесува на користените архивски материјали, кои главно се потпираат на документи воопшто не обработени, а донесени од турските архиви. Понудената докторска дисертација на м-р Аднан Шериф ги содржи следниве елементи: Предговор (од 1 до 19 стр.), Вовед (20-26), три работни глави (27-313), Заклучок (314-318)), Извори и литература (319-331) и Содржина (332-334).

Во предговорот, докторандот м-р Аднан Шериф методолошки го избрал потешкиот пат при обработката на дисертацијата. Уште во предговорот докторандот Аднан Шериф на прво место се задржал и го проследил македонското прашање низ историографијата, следено од бројни македонски и светски истражувачи и авторите, а имено сите оние кои на одреден начин се занимавале со тематиката поврзана со македонското прашање, тесно поврзано со Османлиите и воопшто Османската Империја. Значи, уште на почетокот на докторската дисертација докторандот м-р Аднан Шериф сакал да ги регистрира на едно место главно сите автори (македонски и странски) кои афирмативно се ангажирале да осветлат делови во тесна корелација со содржини поврзани со предложената тема: „Македонското прашање во политката на Османлиската Империја 1876-1909)“. Во таа смисла, во текстот докторандот регистрирал над 60 најзначајни историографи

и автори и нивните приближно 300 веќе објавени публикации или научни прилози, тесно поврзани со тематиката што м-р Андан Шериф ја третира во дисертацијата.

Потребно е уште во предговорот посебно да се истакне дека докторандот Аднан Шериф при одработката на докторската дисертација во најголем број случаи се потпора на податоците кои се наоѓаат во документите користени од османлискиот фонд *Јилдиз* – Jildiz, односно „Yıldız“, кои поголем дел од нив, а што се однесуваат за османлиската провинција Македонија во крајот на XIX и почетокот на XX век, се веќе донесени и се наоѓаат сè уште необранотени во Дравниот архив на Република Македонија во Скопје. Тој познат, богат и досега послабо обработуван фонд беше пренесен селектиран дел на архивски материјали релевантни за македонската историска наука од Османлискиот архив во Истанбул при Владините државни архиви на Република Турција, а имено „Basbakanlık Arsivi – Istanbul“, меѓу другото и со негово непосредно ангажирање.

Во краткиот „Вовед“, докторантот м-р Андан Шериф нè воведува во основната тематика: појавата на македонското националноослободително движење во текот на Големата источна криза, основањето на Македонската револуционерна организација во 1893 година и бројни други интересни настани сè до 1909 година.

Првата глава е насловена *Внатрешните состојби во Македонија од 1876 до 1902 година*, односно до Илинденското востание. Во оваа воведна глава, Аднан Шериф се задржува на бројните немирни и секојдневни значајни настани, востанички пројави, превирања и буни низ кои поминал македонскиот народ во текот на Источната криза сè до почетокот од основањето на Македонската револуционерна организација, како што се впрочем: Разловечкото востание (1876), Пијанечкото востаничко пројавување (1878), Кривопаланечкото (1878) и Македонското/Кресненско/ востание (1878-1879), Демирхисарската буна (1880-1881), основањето на Македонската револуционерна организација (МРО) во 1893 година во Солун, изразена подоцна низ неколку фази и форми, како: Внатрешна македонската револуционерна организација (ВМРО по 1894 година), Тајна македонско-одринска револуционерна организација (ТМОРО по 1896 година) и Внатрешна македонско-одринска револуционерна организација (ВМОРО) по Рилскиот конгрес (1905). Меѓу другото, во оваа глава доминантни се судирите на османлиските власти, аскерот и жандармеријата со четите на ВМРО и Врховниот македонски комитет во Солунскиот, Битолскиот и Косовскиот вилает.

Доста интересни и носечки се следните две глави во докторската дисертација на Андан Шериф, особено втората глава. Така, во втората глава *Османлиската и странската дипломазтија за разрешување на македонското прашање*, докторандот откако најпрво ќе го начне танзиматскиот период преку декретите на Ѓилханскиот хаттишериф (1839) и Хатихумајнот (1856), постепено и систематски навлегува на политиката на големите европски држави кон Македонија и македонското прашање, а имено онаа на Русија, Австро-Унгарија, Франција, Велика Британија, делумно на Соединетите Американски Држави и другите помали европски земји кон актуализација и решавање на македонското

прашање следени најпрво преку Рајшатдската спогодба од 8 јули 1876 година, Цариградската конференција во крајот на истата година, Македонското прашање на Будимпештанската тајна конвенција (во јаниари 1877 година), Сан-Стефанскиот прелиминарен мировен договор (од 3 март 1878), Македонското прашање на Берлинскиот конгрес (од 13 јуни до 13 јули 1878), Мирџштегската мировна програма (октомври 1903), Финансиските реформи (1905) и други дипломатски лагрдии на големите европски држави во врска со македонското прашање сè до Ревалската средба меѓу британскиот и рускиот владетел од јуни 1908 година. Тогаш се дале најповолни можности за добивање автономија на Македонија. Меѓутоа, избувнувањето на Младотурската револуција (1908) го попречила нивното спроведување во дело, така што при крајот на 1909 година големите сили ја откажале реформската акција во Македонија. Во сржта на сите овие политичко-дипломатски настани, поврзани со политиките и ставот на големите сили кон Македонија и македонското прашање, секогаш во центарот на вниманието се автентичките и за првпат ползуваните турски архивски материјали од прв рака директно извадени од наведениот архивски фонд Јилдиз.

Третата глава *Македонското прашање во односите на балканските држави кон Османлиската Империја* е посветена на политиката на кнежевството Бугарија, кралствата Србија и Грција кон македонското прашање во посочениот период.

Во заклучокот докторандот ги сумира основните резултати во докторската дисертација, посочувајќи, меѓу другото, дека во Централна Румелија, односно Македонија од 1876 до 1909 година доминантно „се наоѓал и живеел македонскиот народ“.

Заклучок и предлог:

Врз основа на автентичните селектирани архивски материјали од турска провениенција, црпени од досега неползуваниот фонд Илдиз, пронајдени во Османлискиот архив во Истанбул и донесени во Државниот архив на Република Македонија-Скопје, кои материјали доминантно се застапени во изработената докторска дисертација под наслов „**Македонското прашање во политиката на Османлиската држава од 1876 до 1909 година**“, авторот м-р Андан Шерид имал задача да го проследи и осветли горливото македонско прашање од крајот на XIX и почетокот на XX век. Во услови кога македонскиот национален идентитет континуирано се негира, особено од создавањето на Република Македонија до денес, се негира главно од некои наши балкански соседи и нивните европски поддржувачи, а тргнувајќи од засега успешното грчко лоби, поставувањето на дневен ред на една ваква тема, иако во вид на докторска дисертација, треба да предизивува особен интерес и значење. Да се пишува најдиректно за македонското прашање, а со тоа и за македонското име, како тоа сусетствувало во крајот на XIX и почетокот на XX век, како било актуализирано од страна на османлиската официјална дипломатија, а во таа смисла каков однос и пристап кон него имале балканските и европските држави, несомнено дека е значаен чинител за поздравување. Во услови што повеќе да се избистрат нештата околу заматеното

но сè уште и секогаш актуелно македонско прашање, дури уште од времето на султанот Абдул Хамид II (1876-1909) во континуитет до денес, секако дека расфетлувањето на оваа доста интересна и значајна проблематика треба да претставува приоднес во македонската, турската и, воопшто, европската и светската историографија. Тоа ќе биде дотолку позначајно што тоа согледување, анализирање и осветлување произлегува од дипломатските известувања кои главно потекнуваат од земјата (Османлиската држава), под која господаречка палка се наоѓала во крајот на XIX и почетокот на XX век турската провинција Македонија. А сето тоа го осмислил, обработил и го предлага пред објективната научна јавност, во овој момент во вид на докторска дисертација, авторот-докторат по локација и националност автохтон Турчин (м-р Аднан Шериф), а по место на живеење и државјанство Македонец. Значи, авторот на предложениот ракопис под горниот наслов во вид на докторска дисертација, имал намера со аргументи и врз основа на најнови автентични сè уште недоволно публикувани или необработени архивски материјали за научно ползување, црпи од архивскиот фонд Илдиз, најобјективно да го претстави на највисок пиједестал македонското прашање од крајот на XIX и почетокот на XX век, онака како што тоа се појавувало, развивало и актуализирало на историската сцена. Со неговиот изострен видопоказ на познавач на автентичната османска документација, главно пишувана на статотурски јазик, кој м-р Андан Шериф суверено го владее, потоа знаењето на турскиот, арапскиот, персискиот, албанскиот и англискиот јазик, се аргументите кои треба да имаат голема гаранција дека станува збор за интересно изработена докторска дисертација, поради што се предлага таа јавно да се брани пред објективниот научен аудиториум.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

1. Д-р Александар Трајановски, редовен професор с.р.
2. Д-р Марија Пандевска, редовен професор с.р.
3. Д-р Катерина Тодороска, редовен професор с.р.
4. Д-р Драги Ѓоргиев, редовен професор с.р.
5. Д-р Јован Јанев, редовен професор с.р.

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на Филолошкиот
факултет “Блаже Конески”-Скопје

<i>Име и презиме на кандидатот</i>	<i>Наслов на тема за магистерски труд</i>	<i>Ментор</i>
Марија Томеска	„Усвојување на минатите определени времиња во македонскиот јазик од страна на албанските изучувачи”	проф. д-р Станислава-Саша Тофоска-Јаневска
Соња Попоска	„Јазичните грешки во усвојувањето на македонскиот јазик кај учениците од турската националност во средното образование (врз материјал од скопските средни училишта)”	проф. д-р Татјана Гочкова-Стојановска
Мери Јанкулова	„Егзилот во македонската книжевност на почетокот на 21 век”	проф. д-р Јасна Котеска
Маја Филиповиќ	„Мисиите на свв. Кирил и Методиј”	проф. д-р Добрила Миловска
Хајдин Укај	„Микротопонимија на селата Станчиќ и Дунав”	доц. д-р Исмет Османи
Весна Зафировска	„Антропонимите во германскиот и во македонскиот јазик од аспект на зборообразувањето со посебен осврт на личните имиња”	проф. д-р Силвана Симоска
Ивана Дуцкиноска	„Усвојувањето на слабите и јаките форми на англиските граматички зборови од страна на македонските изучувачи на англискиот јазик”	проф. д-р Марија Јанева-Михајловска

Костадин Голаков	„Стилските особености во преводите на драмите на А. П. Чехов: „Вишновата градина“, „Платонов“ и „Три сестри““	проф. д-р Красимира Илиевска
Севдија Демирова Абдулова	„Анализа на газелите на диванскиот поет Недим од 18 век“	доц. д-р Фадил Хоџа
Ергин Баки	„Тематска анализа на поезијата на Фахри Али“,	доц. д-р Фадил Хоџа
Виктор Јованоски	„За неможноста на класичната <i>Прометеја</i> “	проф. д-р Владимир Мартиновски
Ерсин Керала	„Тематска анализа на поезијата на Нусрет Дишо Улку“	доц. д-р Фадил Хоџа
Надица Серафимовска	„Кривичноправната терминологија во толкувањето од германски на македонски јазик“	проф. д-р Емилија Бојковска

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
“ПРОМОЦИЈАТА ВО ОПШТЕСТВЕНИОТ МАРКЕТИНГ СО ОСВРТ ВРЗ ПОТРЕБАТА И ЕФЕКТИТЕ НА ПРИМЕНАТА НА ПРОМОЦИЈАТА НА РАБОТНАТА СИЛА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ВИОЛЕТА СТОЈАНОВИЌ,
 ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет бр.0202-3787/2 од 20.12.2013, а врз основа на член 120 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 64/00, 49/03, 113/05 и 51/07), членовите 56, 57, 58, 59, 60 и 61 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје (Универзитетски гласник бр. 7/2001) и член 39 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 18.12.2013 година, именува Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов: **“Промоцијата во општествениот маркетинг со осврт врз потребата и ефектите на примената на промоцијата на работната сила во Република Македонија”**, поднесена од кандидатката м-р Виолета Стојановиќ. По прегледувањето на трудот, Комисијата, пред членовите на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. СОДРЖИНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Докторската дисертација со наслов **“Промоцијата во општествениот маркетинг со осврт врз потребата и ефектите на примената на промоцијата на работната сила во Република Македонија”**, поднесена од кандидатот м-р Виолета Стојановиќ, е обработена на вкупно 251 страница компјутерски среден текст. Содржината на трудот освен: вовед (стр. 8-15), апстракт и клучни зборови на македонски и на англиски јазик, заклучок (237-243), референци (стр. 243-251), е систематизирана во 7 (седум) глави:

Глава 1. Концептот на општествениот маркетинг (15-40)

Глава 2. Видови на општествен маркетинг (стр. 40-71)

Глава 3. Промоцијата како инструмент на општествениот маркетинг (стр. 71-111)

Глава 4. Промоција во функција на користење на општествениот маркетинг од страна на државни институции и агенции (стр.111-148)

Глава 5. Важноста на примената на промоцијата на работната сила, како дел од општествениот маркетинг, во политиката за вработување на Република Македонија (148-229)

Глава 6. Препораки за развој на промоцијата како елемент на општествениот маркетинг во Република Македонија (229-233)

Глава 7. Препораки за развој на промоцијата на пазарот на труд во Република Македонија (233-237)

Првата глава е со наслов „**Концептот на општествениот маркетинг**” во која се дефинира теоретско-методолошкиот пристап на општествениот маркетинг со главните атрибути, целта и потребата од неговата примена, историскиот развој на науката за општествениот маркетинг и неговата примена, со осврт на неговиот развој во САД и Канада, како и во одделни европски држави. Во оваа глава се истакнати и одредени компаративни заклучоци во однос на комерцијалниот маркетинг, истакнувајќи ги сличностите и разликите помеѓу нив, како и критиките што се среќаваат во научната литература и во праксата, а што се однесуваат на примената на маркетинг-концептот за реализација на општествените цели.

Целта на оваа глава е да се истакне концептот на општествениот маркетинг и неговите атрибути со што се согледува можноста од неговата примена во општествените дејности, а со тоа и можноста и потребата на примена на промоцијата на пазарот на труд како една од областите на општественото делување.

Концептот на општествениот маркетинг, всушност, својата основа ја црпи од теоријата на општествениот маркетинг која претставува комбинација на теоретски гледишта и сет на маркетинг техники, користејќи концепти на пазарна сегментација, истражување на потрошувачите, конфигурација на идеи, комуникација, стимуланти и теоријата на размена за максимирање на одговорите и реакциите на таргет-групите.

При креирање на општествено маркетиншки програми се користат различни применети теории и модели. Теориите и моделите за општествениот маркетинг се користат во зависност од видот на општествените проблеми и конкретната ситуација за кои тие се најсоодветни и би покажале најдобри резултати.

Во втората глава од докторската дисертација со наслов „**Видови на општествен маркетинг**” се дава осврт на областите на примената на општествениот маркетинг за кои е заедничко влијанието врз одредени целни групи, што подразбира достигнување на одредена цел, преку техниките и принципите на маркетингот, при организирањето и примената на социјалните програми.

Општествено социјалните промени во едно општество можат да бидат фокусирани во разновидни области кои, всушност, претставуваат области на општествено делуваат како што се образованието, научно истражувачката-дејност, културата, уметноста, здравството, социјалната заштита, екологијата, а како специфични области на делување на општествениот маркетинг се подразбираат политиката, религијата како и маркетингот на идеи. Особено е значајна сферата на социјалната политика и политиката за вработување, за кои и Република Македонија има најголеми приоритети.

Голем број на некомерцијални организации и институции како што се јавните и државни институции и агенции, како и непрофитните организации, започнаа со почесто испитување на маркетинг-логиката како средство за исполнување на нивните институционални цели и задачи.

За да се поддржи иновацијата која е тренд и неопходен услов за успешно функционирање на државите, креирањето на нови технологии и проток на информации како во приватниот така и во јавниот сектор, неоспорно е се поголемо вклучување на

популацијата во образовниот систем како формалниот така и неформалниот, како и негово приспособување на истиот во согласност со барањата на иновациите. Тоа е тесно поврзан круг кој секогаш мора да се надополнува. При креирање на стратегијата на општествениот маркетинг во областа на образованието присутни се предизвиците на креаторите на политиката во државата, на образовните институции и агенции. Сите овие треба да дејствуваат како поврзани алки, за да се постигнат посакуваните ефекти.

Зелениот маркетинг е движење кое може да биде иницирано како од државните институции, така и од страна на многубројни граѓански невладини и непрофитни организации. Под нивно влијание и самите компании го модифицираат процесот на производството во насока на производство на производи кои се безбедни за животната средина и вршат промени во маркетиншките активности промовирајќи потрошувачка на еколошки производи.

Третата глава е со наслов **Промоцијата како инструмент на општествениот маркетинг**, во која се елаборира улогата на промоцијата како најдоминантен елемент во маркетинг-миксот како и процесот на промоцијата во општествениот маркетинг. Процесот на промоцијата ги подразбира следниве активности:

- а) анализа на окружувањето, при што се користи методологија слична како и кај деловниот маркетинг со кој се истражуваат пазарот, корисниците, конкурентите и макроокружувањето;
- б) истражување и избор на целните групи каде што се користат различни критериуми во зависност од областа на дејствување како и од производот, односно програмите што се нудат;
- в) избор на промотивна стратегија која исто како и кај промоцијата кај комерцијалниот маркетинг е насочена кон оптималното задоволување на потребите на целна група;
- г) планирање и утврдување на промотивниот микс, односно промотивни облици кои се најсоодветни за конкретната програма;
- д) организација, контрола и вреднување на промотивните активности;

Во овој дел, вниманието е насочено и на компаративните специфичности на промоцијата во општествениот маркетинг во однос на промоцијата во комерцијалниот маркетинг како и на најчесто користените облици на промоцијата во општествениот маркетинг во САД и Канада како и во некои европски земји.

Многу често, при реализирање на општествените кампањи, за промоцијата се размислува како мас-медиумот комуникација, меѓутоа таа е многу пошироко од тоа бидејќи вклучува доста сложени активности и облици од промоцискиот микс.

Тоа што е уште позначајно е дека промоцијата и промотивниот микс се само еден елемент од интегрираната маркетинг-стратегија, иако претставуваат суштински составен дел и највидливиот елемент на маркетинг-миксот.

Во четвртата глава со наслов **Промоција во функција на користење на општествениот маркетинг од страна на државни институции и агенции**, посебен акцент се става на општествениот маркетинг во функција на државните агенции и институции каде што се анализираат и претставуваат државните институции како носители на политиките во делот на општественото дејствување и се објаснува всушност нивната одлучувачка улога во прифаќањето на современиот тренд на дејствување, каде што примената на промотивниот микс наоѓа се поголема оправданост. Во овој дел се

елаборираат и ограничувачките елементи за делување на промоцијата меѓу кои се лимитирачките финансиски средства чиј главен извор е државниот буџет.

Државните институции и агенции се значајно различни споредени со приватните компании, особено во однос на нивните цели, како и надворешното окружување, но сепак и маркетингот како и менаџментот треба да се разгледува и користи гледано и од нивен контекст.

Маркетингот во јавниот сектор е насочен кон развој на соодветни стратегии за промовирање на програми на таргет групите на начин на кој ќе се обезбеди најдобро имплементирање на програмите од една страна, а од друга страна, ефикасност со намалување на трошоците преку високо таргетираните стратегии.

Светските искуства говорат дека маркетингот се покажува како најдобра платформа за планирање и предвидување на јавните агенции кои што сакаат да ги задоволат потребите и барањата на граѓаните и да испорачаат вистински вредности. Централниот фокус на маркетингот е да се произведат, да се создадат производи и резултати кои целниот пазар ги вреднува и ги бара. Во приватниот сектор поентата на маркетингот е во задоволување на потребата на купувачот, додека поентата во јавниот сектор е задоволување на граѓанските потреби и нивното задоволство.

Петтата глава од докторскиот труд е со наслов **Важноста на примената на промоцијата на работната сила, како дел од општествениот маркетинг, во политиката за вработување на Република Македонија**. Во оваа глава се објаснуваат главните причини за тековната состојба на пазарот на труд во Република Македонија, меѓу кои е и стихијното дејството на работната сила, со што уште повеќе се нагласува важноста на стратешкото дејствување на инструментите на маркетингот, особено промоцијата. Со примената на промотивните облици треба да се делува на менувањето на однесувањето на целните групи, а тоа се однесува на „купување,, на активните програми и мерки кои се дел од политиките за вработување на државата, чие консумирање ќе доведе до зголемување на општествените, како и на индивидуалните бенефити. При тоа е потребно оптимално утврдување на промотивниот микс во согласност со поставените цели. Потребата од алокација на ресурсите за промотивните активности на пазарот на труд во единиците на локалната самоуправа е уште една значајна димензија која е опфатена во овој дел, а предизвикува посебен интерес во однос на регионалните разлики на невработеноста како една од спецификите на пазарот на работна сила во Република Македонија.

Шестата глава од докторската дисертација е со наслов **Препораки за развој на промоцијата како елемент на општествениот маркетинг во Република Македонија**.

Воведувањето на маркетинг-концептот во јавниот и непрофитен сектор претставува еден од најефикасните средства за елиминирање на бирократијата, зголемувањето на транспарентноста и приближување кон граѓаните како рамноправен партнер, кон што цели модерниот и современ државен апарат. Со тоа наместо реакции и недоверба кон услугите и производите од него, кои се дизајнирани во насока на граѓански бенефит, но истите не секогаш се предмет на посакувано однесување, се создава процес на соработка и менување на однесувањето на граѓаните во согласност со новите трендови.

Со оглед на фактот дека промоцијата е највидливиот инструмент во маркетингот воопшто, а особено во општествениот маркетинг, многу често при нејзината примена во јавниот и непрофитен сектор, доаѓа до истоветување на промоцијата со маркетинг процесот. Тоа е една од причините што промотивните активности кои се реализираат во

јавниот и непрофитен сектор и во нашата земја, не се дел од комплексен маркетиншки процес, комплексен маркетиншки план туку најчесто се одвоени, изолирани облици, најчесто соопштенија, јавни огласи, конференции за печат, одржување форуми исл. Со тоа, менаџментот испушта од можноста да ги има во контрола и да го користи бенефитот од другите важни аспекти на маркетинг миксот.

Седмата глава од докторската дисертација е со наслов **Препораки за развој на промоцијата на пазарот на труд во Република Македонија.**

Целите и приоритетите на политиките за вработување, вклучувајќи ги стратешките, оперативните и акциските програми и планови во сферата на вработувањето како една од најприоритетните политики на Македонија, ја одредуваат големата потреба и оправданост за примена на промоцијата.

Пазарот на труд дејствува како и другите пазарни механизми, но самиот факт за негово неурамнотежување покажува дека станува збор за еден поинаков пазар, па како и кон таков, треба да се пристапи со особена претпазливост и комплексност кога станува збор за примена на промоцијата како инструмент на општествениот маркетинг.

Институциите кои се инволвирани во посредувањето на пазарот на труд имаат мисија тоа посредување успешно да го извршуваат со усовршување на сопствените знаења, вештини, воведување на иновации во работењето и создавање на партнерски односи со учесниците на тој пазар, со цел точно утврдување на нивните потреби, ставови и преференции. Токму последното го потврдува се поголемата потреба за целосна примена на маркетинг-концептот и во оваа област.

Во последните години се направени значителни напори за примена на промотивни активност во оваа област, но сепак стои непобитно фактот дека е потребен многу покомплексен приод кон таа примена, односно креирање на маркетинг-стратегија и тоа внатре во институциите кои се од оваа сфера.

Потребата, пак, од градење и одржување на бренд имиџ од страна на сите вработени кои се во контакт со клиентите-граѓаните како и со другите засегнати страни, претставува причина повеќе за потребата од нивно постојано маркетиншко едуцирање и размислување.

Во Македонија постои добра основа за реализација на потребната комплексна промотивна стратегија којашто ќе ја има очекуваната улога и резултати и ќе им помогне на невработените да најдат алтернативни и реалистични начини за своето вработување, а на компаниите квалитетно пополнување на слободните работни места, поддршка при креирањето на нови работни места, поради постоењето и понатамошното планирање на добри политики во областа на трудот.

При тоа потребна е поголема селективност на промотивни облици во зависност од програмите кои се предмет на промовирање, а со тоа и целните групи кон кои се насочени тие. Имено, спецификите, како и предизвиците кои се присутни на пазарот на труд во Македонија треба да ги одредат промотивните облици кои ќе се применуваат.

II. ОПШТА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Предмет на истражување на овој докторски труд е промоцијата како суштествен елемент на општествениот маркетинг, нејзината примена од страна на јавниот и непрофитен сектор како и нејзината примена на пазарот на работната сила.

Поради фактот што општествениот маркетинг претставува дизајнирање, имплементација и контрола на програми креирани со цел да влијаат на прифаќање на општествени идеи, неговата примена и софистицирање во развиените земји бележи постојано нагорен тренд, инкорпорирајќи се во различни области на општествено социјалниот живот.

Основна цел на истражувањето е врз основа на елаборираните ефекти од примената на промоцијата како инструмент на општествениот маркетинг во развиените земји, да се разбере потребата и оправданоста од нејзината примена во Република Македонија, со осврт на оправданоста и потребата од нејзината примена на пазарот на труд, во насока на намалување на невработеноста и зголемување на конкурентноста на работната сила.

Примената на концепти слични на комерцијалниот маркетинг, на програми кои се дизајнирани да го менуваат однесувањето, станува се почесто и позначајно во работењето на владите на многу држави, со користење на стратегии на општествениот маркетинг кои се дел од стратегиите на повеќе политики на државата.

Преку анализата и истражување, во трудот се предочуваат позитивните ефекти на САД, Канада, некои европски земји, од примената на маркетинг концептот во области каде што бенефитот ќе биде како на таргет групата, така и на општеството во целина.

Бидејќи невработеноста како макроекономска категорија и приоритет на глобално ниво во Република Македонија се изразува со загрижувачки бројки, како голем предизвик беше анализирањето и елаборирањето на факти кои ја истакнуваат потребата од примената на најдоминантниот инструмент на маркетингот, на едно специфично подрачје како што е пазарот на труд.

Од друга страна, за имплементирањето на политиките за вработување, што се дел од владините и државни институции и агенции, а кои се генератор за намалувањето на невработеноста, несомнено и задолжително потребно е примена на промотивна стратегија која ќе биде резултат на маркетиншкиот пристап на работење.

Како синтеза на досегашното излагање се согледува дека основна хипотеза на докторската дисертација е согледување на позитивните ефекти од се позначајната примена на промоцијата и воопшто на општествениот маркетинг во земјите во светот, како и потребата за нејзина примена во Република Македонија, со акцент на пазарот на трудот.

При изготвување на трудот, примена најдоа повеќе соодветни стручни методи почнувајќи од дескриптивниот метод како метод за опишување на истражуваните појави, но исто така и индуктивно-дедуктивниот метод, методот на анализа и синтеза, логичко – историскиот метод и компаративниот метод.

Методологијата на истражувањето е сообразена со карактерот на обработената материја во трудот.

Консултираните извори обезбедија солидна основа за примена на компаративниот метод. Компарирани се сознанија за промоцијата во општествениот маркетинг во повеќе земји во светот. Посебното значење на компаративниот метод се гледа при споредбата на искуствата на Република Македонија во промоцијата на работната сила со оние на развиените земји.

Општествениот маркетинг, користејќи маркетинг-техники и принципи за реализација на општествените цели, претставува ефективно орудие во јавниот и непрофитен сектор. Тоа се јавува како резултат на согледувањата за можноста од примена на маркетинг-концептот и неговите атрибути во општествените дејности, кои додека кај комерцијалниот маркетинг имаат за цел максимирање на профитот со продажба на

производите и услугите, кај општествениот маркетинг целта е испорачување вредност за одредено однесување на јавноста кое води кон максимирање на општествениот бенефит.

Образованието, културата, здравството, екологијата, социјалната заштита и пазарот на труд, како и специфичните области на дејствување како што се политиката, религијата, се општествени дејности во кои примената на секој елемент на маркетинг-миксот претставува своевиден предизвик и можност за моќно влијание во настојувањето да се влијае на целните групи за одредено однесување кое носи реформи во посакуваниот правец на општествениот развој.

Сите овие области имаат свое значајно место во едно општество, а особено во сферата на социјалната политика и пазарот на труд, кои се со висок приоритет во секоја земја, вклучувајќи ја и Република Македонија. Инвестирањата во образованието, во мерки кои ќе обезбедат полесна транзиција помеѓу образованието и вработувањето, особено на младите луѓе, е неопходен услов за да се поддржи иновацијата која е тренд и поттикнувач на успешно функционирање на државите. Здравството, особено примарната здравствена заштита чијашто важност е понагласена во земјите во развој, користи разновидност на приоди вклучувајќи го здравственото образование и регулатива со цел да се обезбедат соодветни промени во однесувањето на целната јавност. Општествениот маркетинг, користејќи го маркетинг-миксот и истражувањето на пазарот, како специфичност со која се разликува од другите приоди, може многу успешно да се примени за да се разберат специфичните потреби на сегментираната јавност, нивните специфични бариери и да се насочат да прифатат поздрав начин на живеење и однесување.

Сè поголемото исцрпување на природните ресурси кое е проследено со загадување на животната средина е дојдено до алармантна точка каде што е потребно преземање итни активности на глобално ниво. Република Македонија, како дел од глобалната заедница, мора да се однесува во согласност со светските насоки за промовирање на т.н. зелени кампањи кои не подразбираат само рециклирање, туку начин на размислување за живот, кој не го загадува екосистемот. Со оглед на комплексноста на проблемот и фактот дека се работи за глобален проблем, улогата и соработка со меѓународните институции е голема, меѓутоа потребно е надлежните институции да имаат концепт и стратегија во која општествено-маркетиншкиот концепт има значајно место. Тоа е гледиште кое веќе во голема мера го применуваат развиените земји.

Како теоретските, така и практичните искуства на општествениот маркетинг покажуваат дека промоцијата како највидлив дел од маркетингот е најчесто применуван инструмент во јавниот и непрофитен сектор и многу често користен како синоним на целиот маркетинг-процес, игнорирајќи ги притоа многу важните алатки на маркетинг-миксот како што се производот, цената и дистрибуцијата. Маркетинг-миксот како суштествен концепт со своите елементи е клучен за планирање и примена на интегрирана маркетинг-стратегија.

Промоцијата во општествениот маркетинг се однесува на која било комуникација што се случува помеѓу креаторот на општествено-маркетиншките програми и јавноста. Целта на таа комуникација вклучува убедување за да се влијае на одредени ставови или однесувања, за кое е потребно да се привлече вниманието на целната група на која што се сака да се влијае. Притоа, целните групи, без разлика дали станува збор за пазар на комерцијални производи и услуги или пазар на општествени производи и услуги, делуваат под влијание на одредено окружување кое е потребно да се анализира во насока на успешно реализирање и примена на промотивните облици. За разлика од окружувањето

кое не може да се контролира од страна на маркетерите и институцијата, туку само да се набљудува и да се изврши соодветно приспособување, изборот и дефинирањето на целните групи треба да биде резултат на детално истражување при што се врши сегментација на пазарот која подразбира процес на селектирање на широката популација во хомогенизирани подгрупи во согласност со одредени критериуми.

Државните агенции и институции, како носители на политиките во делот на општественото дејствување кои треба да претставуваат генератори и поттикнувачи на иновации во едно општество, имаат одлучувачка улога во прифаќањето на современиот тренд на дејствување меѓу кои треба неизоставно да биде примената на промотивниот микс како составен дел на маркетинг-концептот.

Својата оправданост, примената на промоцијата ја добива од сè поголемото согледување на потребата да биде користена како голем потенцијал во успешната реализација на ефективните политики на општествените дејности, особено кога се насочени кон менување на ставовите и однесувањата на популацијата во општеството.

Тоа се потпира на ориентираност кон клиентите и купувачите, која е еден од основните постулати на маркетинг-филозофијата, со што реформите во државниот апарат, услугите и општествените производи кои ги извршуваат и јавното финансирање стануваат пофлексибилни и поблиски до вистинските потреби на граѓаните, со што наоѓаат оправданост за нивното постоење.

Институционализирањето на маркетингот што ги има предвид специфичностите на јавниот сектор, со оглед на фактот дека јавниот сектор се разликува од приватниот, може да биде голема потпора и поддршка на институциите и државните агенции, иако неговата примена е понекогаш отежната и се доведува во прашање поради големиот број критики, како и ограничувачки елементи кои ја диктираат и ја придушуваат неговата примена.

Покрај други фактори, на кои работната сила не може да влијае, голем удел на постојната состојба на пазарот на труд во Република Македонија има нејзиното пасивно однесување кое доведува до поголемо продлабочување на нејзината неконкурентност, со што истовремено генерира тешкотии кај компаниите при пополнување на слободните, истовремено и потребни работни места за нивно нормално функционирање, а уште повеќе за зголемување на нивната продуктивност.

Со стратешко дејствување на инструментите на маркетингот, особено промоцијата, треба да се зголеми свесноста на „трудот“ и со оптимално утврдување на промотивниот микс во согласност со поставените цели на политиката за вработување, кои се секогаш тесно поврзани со целите на образовната и социјалната политика, треба да се дејствува на менувањето на однесувањето на целните групи, како во однос на понудата, така и во однос на побарувачката на пазарот на труд. Тука треба да се напомене дека во оваа област многу е важно облиците на промоцијата да бидат насочени и кон другите чинители на пазарот како што се донаторите, другите институции, меѓународните организации кои делуваат во нашата земја итн.

Активните програми и мерки за вработување, услугите насочени кон компаниите и работната сила, корпоративниот бренд, се општествени производи и услуги на пазарот на труд кои треба да се обликуваат во согласност со потребите и барањата и да се насочат кон соодветните целни групи преку дефинираните облици на промоцијата.

Иако трошоците за примена и реализација на маркетинг-концептот во јавниот сектор не се мали, а од друга страна, секогаш е присутна бариерата на лимитиранiot државен буџет, треба да се имаат предвид ефектите што би произлегле од неговата

примена, како што се поедуцирана јавност за здравствена заштита и превентива, за одржување и ненарушување на животната средина, млада популација која е насочена и ќе влезе на пазарот на труд со потребните квалификации и вештини кои се соодветни на потребите поради добрата насоченост во образовниот систем, активното дејствување на невработената работната сила во насока на скратување на времето за кое е неактивна, зголемување на довербата на граѓанскиот сектор во однос на државните институции и јавниот сектор.

Во однос на претходно кажаното, ако се споредат трошоците што ги покрива државата за лекови кои би можеле, ако не целосно, барем делумно да се избегнат со посакуваното здравствено однесување на населението, понатаму социјалните трансфери за надоместоци на ранливите групи, трошоците од непродуктивната работна сила поради несоодветните квалификации и вештини, како во компаниите, така и надвор од нив, поради амортизираност на нивната работна способност во текот на неактивниот период, во тој случај трошоците за преземените маркетинг-напори со потенцирање на промотивните, како една од најзначајните алатки за дејствување во општествените дејности се неспоредливи со потенцијалните и очекувани ефекти.

Докторската дисертација претставува научно истражувачка работа поврзана со примената на маркетингот во областите на општествените дејности, чија цел се повисоки општествени цели во кои спаѓа и пазарот на труд чија компонента –неактивираниот дел од работната сила претставува приоритет број еден на економиите на глобално ниво.

Според досега презентираниот, Комисијата е цврсто убедена дека кандидатката м-р Виолета Стојановиќ, во целост, ги има постигнато поставените цели на докторската дисертација.

Проверката на докторскиот труд на тема под наслов **Промоцијата во општествениот маркетинг со осврт врз потребата и ефектите на примената на промоцијата на работната сила во Република Македонија**, поднесена од кандидатката м-р Виолета Стојановиќ, е иницирана од менторот проф. д-р Нада Секуловска, на 4.12.2013. Резултатот за документот е: **документот содржи 73345 зборови, од кои за 2388 (3,26%) е пронајдено совпаѓање во 523 други документи.** Притоа, зборовите кои се совпаѓаат се од општ карактер, врз основа на што потврдуваме дека оваа докторска дисертација претставува оригинален и самостоен труд на кандидатката.

III. ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесената кратка содржина и оцената на научниот придонес на докторската дисертација **Промоцијата во општествениот маркетинг со осврт врз потребата и ефектите на примената на промоцијата на работната сила во Република Македонија**, поднесена од кандидатката м-р Виолета Стојановиќ, а поаѓајќи од тоа дека овој труд ги исполнува сите критериуми на ниво на докторска дисертација, Комисијата има чест да му предложи на Наставно - научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

прво: да донесе одлука со која ќе го прифати извештајот на Комисијата за позитивната оценка на докторска дисертација, и

второ: да одобри закажување на ден за јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА И ОДБРАНА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Проф. д-р Нада Секуловска, с.р.

Проф. д-р Снежана Ристевска Јовановска, с.р.

Проф. д-р Ристо Христов, с.р.

Академик проф. д-р Таки Фити, с.р.

Проф. д-р Анита Циунова Шулеска, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНАТА ОБЛАСТ НАВОДНУВАЊЕ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата осма редовна седница одржана на 24. 12. 2013 година, донесе Одлука бр. 02–2798/2 за формирање на Рецензентска комисија во состав: д-р Ордан Чукалиев, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Илија Иљовски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, во пензија и д-р Татјана Миткова, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со задача да изврши преглед и оцена на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на кандидатот пријавен за избор во звањето вонреден професор од наставно-научната област наводнување.

Врз основа на распишаниот конкурс во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 11.12.2013 година од страна на деканот на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата ги разгледа поднесените документи и констатира дека за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област наводнување се пријави само кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ, доцент на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

По прегледот на доставената документација, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Вјекослав Танасковиќ е роден на 22.8.1976 година во Кочани. Основно и средно образование завршил во родното место, а високото образование го продолжил на Земјоделскиот факултет во Скопје, на градинарско-цвекарската насока. Како апсолвент заминал на работна практика во Англија, а по враќањето дипломирал во март 2002 година со просечен успех 8,34.

Од април 2002 година е вклучен како асистент во научноистражувачките активности на предметот наводнување на Земјоделскиот факултет во Скопје, на проектите „Современи геоматски техники за унапредување на земјоделското производство“ и „Фертиригација како можност за зголемување на приносите и заштита на животната средина“. Од септември 2002 година е примен како стручен соработник на предметот наводнување, а во ноември истата година е избран од страна на Наставно-научниот совет при Земјоделскиот факултет во Скопје за помлад асистент по предметот наводнување. Во истата 2002 година се запишал на постдипломски студии на групата наводнување на Земјоделскиот факултет во Скопје, а предвидените испити ги положил со просечен успех 10,00. Магистерскиот труд под наслов „Влијание на фертиригацијата врз зголемување на

приносот на доматиите” го одбрал на 14 јануари 2005 година. По магистрирањето, на 27.4.2005 година, од страна на Наставно-научниот совет при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, избран е во звањето асистент по предметот наводнување. Во април 2007 година ја пријавил докторската дисертација под наслов „Режим на заливање на пиперката со микронаводнување и влијание врз приносот и ефикасноста на користењето на водата во Скопско”, а истата ја одбрал на 18.3.2009 година. На 31.6.2009 година, од страна на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на УКИМ во Скопје, е избран за доцент на предметот наводнување.

Во текот на работниот ангажман на предметот наводнување посетил повеќе меѓународни и домашни курсеви, работилници, конференции итн. Така, од 9 до 22 јуни 2002 година учествувал на меѓународниот курс од областа користење на ГИС-програмата во земјоделството во лабораториите на Земјоделскиот факултет во Солун, Универзитет „Аристотел”, Р. Грција, а од 2 до 7 септември 2002 година учествувал на меѓународната работилница „GIS (Win-GIS) Education in Forestry and Agriculture” на Земјоделскиот факултет во Нови Сад, СР Југославија. Од 5 до 11 октомври 2003 година учествувал на II меѓународна работилница „Promotion of Organic Agriculture in the Balkan Region”, одржана во Р. Бугарија, а во организација на GTZ. Како резултат на заинтересираноста за потесната област микронаводнување и фертиригација, од 10 ноември до 5 декември 2003 година посетил и меѓународен курс под наслов „R&D in Irrigation and Fertigation in Controlled Environment”, во организација на MASHAV, Центар за интернационална соработка, Министерство за надворешни работи, Ерусалим, Израел. Од 10 до 11 февруари и од 17 до 18 март 2005 година учествувал на дводневната работилница „Помош во спроведувањето на новата законска регулатива за ЕИА (Оценка на влијанието врз животната средина) процесот во Македонија”, организирана од Министерството за животна средина и просторно планирање и Регионалниот центар за заштита на животната средина за Централна и Источна Европа со канцеларија во Македонија. Од 1 до 30 ноември 2005 година, посетил меѓународна обука под наслов „Contaminants and Residues in Food and Environment”, во LAVES Институтот, во Брауншвиг, Германија. Од 1 до 25 октомври 2007 година, во лабораториите за земјоделство и биотехнологија на FAO/IAEA, во Сајберздорф, Австрија, учествувал на меѓународна обука од областа на наводнување со наслов „Use of Nuclear and Related Techniques to Measure Storage, Flows and Balance of Water in Cropping Systems”. Од 24 до 25 јануари 2008 година, учествувал на сесија за обука на VII рамковна програма под наслов „EU Balkan Fabnet and Food-N-CO Multipliers Training Session”, на Земјоделскиот факултет во Земун, Белград, Република Србија. Во рамките на Норман Борлоут меѓународната програма за земјоделство и технологија при Министерството за земјоделство на САД, од 21 март до 24 април 2008 година, на Колеџот за земјоделство при Државниот универзитет во Ајова успешно реализирал обука од областа на наводнувањето. На Земјоделскиот факултет во Земун на Универзитетот во Белград, Република Србија, од 17 до 23 мај 2009 година, учествувал на обуката „NATO ATC: Food Safety and Security”. Од 26 октомври до 1 ноември 2009 година, на Заводот за мелиорации при Земјоделскиот факултет на Универзитетот во Загреб, учествувал во програмата за научна соработка на истражувачи. Во организација на Светска банка, Министерството за земјоделство, шумарство и

водостопанство на РМ и Министерството за животна средина и просторно планирање на РМ, на 12 мај 2010 година, учествувал на работилницата „Reducing Vulnerability to Climate Variability and Change in Macedonian Agricultural Systems“, одржана во Скопје. Од 14 до 16 март 2012 година, учествувал на меѓународната конференција на тема „Regional Cooperation and Networking in the Forestry and Water Management Sector and Sustainable Development in the River Basins of the South-Eastern Europe Countries“ одржана во Дубровник, Република Хрватска, организирана од страна на SWG и GIZ. На 19 април 2012 година учествувал на Националниот семинар „Резултати и перспективи на проектот Drought Management Centre for South East Europe-IPA project“, организиран од страна на Управата за хидрометеоролошки работи на Република Македонија. Од 18 до 23 јуни 2012 година учествувал како предавач на Летна школа на тема „CLIMATE CHANGE AND NATURAL RESOURCE MANAGEMENT“, организирана од страна на CEI University Network Joint Programme, CASEE, Funds for Incentives, Земјоделски факултет во Загреб и 6 други факултети, меѓу кои и Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на УКИМ во Скопје. Во септември 2012 година посетил меѓународна тренинг обука на тема „Irrigation and Fertilization Management for Cotton Growth“, одржана на Земјоделскиот факултет на Универзитетот Дичле, Дијарбакир, Турција. На 9 ноември 2012 година учествувал како предавач на конференцијата „Адаптација на земјоделството кон климатските промени“ организирана од страна на Мрежата за рурален развој на Република Македонија и УСАИД. Во рамките на проектот РУЛАНД од ИПА пограничната соработка поддржана од ЕУ, како раководител и учесник реализирал три работилници во Битола. Првата работилница под наслов „Правилно управување со наводнувањето за подобрување на приносите во растителното производство“ е реализирана на 15.5.2013 година. Втората работилница е одржана на 28.5.2013 година, со наслов „Современи техники за определување на времето и количеството на вода за заливање и конзервација на вода во земјоделското производство“. Третата работилница под наслов „Систем за поддршка на фармерите за правилно и ефикасно наводнување во земјоделското производство“ е одржана на 26.11.2013 година.

Активно се служи со стручна литература на англиски, хрватски, српски и бугарски јазик, како и со неколку компјутерски програми (Word, Excel, Power Point, FAO Cropwat, ArcView и др).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ, во периодот од кога е вклучен во наставниот-образовниот процес, активно ги изведува наставните активности по предметите од наставно-научната област наводнување, со студентите од старите и новите студиски програми на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Така, до изборот во звањето доцент, како соработник на предметот наводнување, учествувал во реализирање на вежбите, теренските активности и консултациите по предметите наводнување, квалитет на водите, принципи на наводнување и техники на наводнување. По изборот во наставно-научното звање доцент, покрај вежбите и теренските активности со студентите, започнува и со реализирање на наставата на неколку студиски програми на прв циклус студии. Така, во учебната

2009/10 и 2010/11 година ја реализирал наставата на предметните програми наводнување на градинарски и цвеќарски култури на студиската програма градинарство и цвеќарство и наводнување на студиска програма заштита на растенијата-фитомедицина, како дел од старите студиски програми на Факултетот. Во учебната 2009/10 година ја реализирал и наставата на предметната програма наводнување на градинарски и цвеќарски култури на дисперзираната студиската програма градинарство и цвеќарство во Струмица. Во учебната 2011/12 година, покрај на старите студиски програми по градинарство и цвеќарство и лозаро-овоштарство, учествувал и во наставата на новите студиски програми по градинарство и цвеќарство, како и на дисперзираната студиска програма по производство и преработка на тутун во Прилеп. Од учебната 2012/13 година, ја одржува наставата, вежбите, теренските активности и консултациите на реакредитираните предметните програми по наводнување (студиски програми: поледелство, лозарство и винарство и екоземјоделство), наводнување на градинарски и цвеќарски култури (студиска програма: градинарство и цвеќарство), наводнување на овошни и лозови насади (студиска програма: овоштарство со лозарство) и квалитет на почви и води (студиски програми: екоземјоделство, агроекономика, квалитет и безбедност на храна и заштита на растенијата-фитомедицина). Од 2009 година, активно е вклучен во наставата на втор циклус студии на предметите техники на наводнување, на магистерските студии на групата наводнување. Со новите акредитации од 2010/11 и реакредитациите од 2012/13 година, вклучен е во реализирање на наставата на едногодишните и двегодишните студии на втор циклус на студиската програма менаџмент на природните ресурси и животната средина во земјоделството на предметните програми: наводнување-одбрани поглавја, принципи и техники на наводнување-одбрани поглавја, наводнување на земјоделските култури, одбрани поглавја од фертиригација, квалитет на водата и информациски технологии во наводнувањето.

Согласно со новите студиски програми од 2010/11 и реакредитациите од 2012/13 година, учествувал во изработка на нови предметни програми на прв и втор циклус студии, и тоа на предметите: фертиригација (прв циклус студии), одбрани поглавја од фертиригација (втор циклус едногодишни и двегодишни) и информациски технологии во наводнувањето (втор циклус едногодишни и двегодишни). Со новите предметни програми, на студентите им се овозможува поголем избор на програми во кои се применуваат современи техники и технологии во земјоделското производство, односно во практиката на наводнување.

Како ментор, учествувал во еден успешно одбранет магистерски труд, а како член на Комисија за одбрана, бил вклучен во еден магистерски труд. Како ментор за оцена и одбрана на дипломски труд, учествувал во 12 дипломски труда, а како член во Комисија бил вклучен во 13 дипломски труда.

По изборот во звањето-доцент, кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ бил предавач на една летна школа и четири работилници, од кои на три работилници учествувал и како раководител.

До изборот во наставно-научно звање доцент, учествувал во изработка на едно интерно учебно помагало и практични примери за реализирање на вежбите по предметот наводнување. Во 2010 година бил вклучен во изработката на Работна

тетратка за евалуација на самостојната работа на студентите по предметот наводнување на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во 2011 година учествувал како одговорен уредник во подготовка на Информатор за студиски и предметни програми и правила за студирање на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

НАСТАВНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Како резултат на континуираната научно-стручна активност, кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ активно учествувал како дел од истражувачките тимови на повеќе научноистаржувачки и апликативни проекти од земјоделството и наводнувањето, од меѓународен и национален карактер. Така, до изборот за доцент учествувал во 7 меѓународни и 5 национални проекти, презентирани во Билтен број 965 од 1 јуни 2009 година. По изборот во звањето доцент, бил раководител на еден меѓународен и еден национален проект, а бил вклучен како учесник и во уште три меѓународни проекти:

- меѓународни проекти

1. Education, Research and Training for Global Environmental Change and Sustainable Management of Natural Resources in Western Balkans. Norwegian University of Life Sciences, University of Belgrade SIU, Norwegian Cooperation Program, 2006-2010;
2. Characterization and integrated utilization of advanced wheat mutant lines for food and feed. IAEA – Viena, 2012 – ;
3. Заштита на водите за одржлив развој на земјоделството при стопанисување со Хидромелиоративните системи. Билатерелен проект помеѓу Република Хрватска и Република Македонија финансиран од МОХ, 2012- ;
4. Interactive Farmers Support System for Efficient Water Use Management-RULAND. IPA Cross Border Programme. 2012-2013.

- национални проекти

1. Примена на фертиригацијата и технологија на кроење на пиперката со цел унапредување на производството и заштита на животната средина. Проектот е финансиран од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија, 2012 година.

Како резултат на перманентното ангажирање во научноистражувачката и апликативната дејност, како автор или коавтор објавил 12 брошури/прирачници, 3 учебни помагала, едно едукативно помагало и 27 научни и стручни трудови, објавени во меѓународни и домашни списанија. Четиринаесет труда, две учебни помагала, пет брошури/прирачници и едукативното помагало (филм) се презентирани и рецензирани во Билтен број 965 од 1 јуни 2009 година, при изборот во звањето доцент. Од изборот во звањето доцент, објавил 7 брошури/прирачници, 1 интерна скрипта за вежби и 13 научни и стручни трудови, и тоа:

Прирачници/брошури:

6. Постоловски, М., Чукалиев, О., Мукаетов, Д., Кипријановски, М., Лазаревска, Станислава., Ѓамовски, В., **Танасковиќ, В.** (2008). Примена на стандардите на добра земјоделска пракса (ГАП) во јаболковото производство. Прирачник за примена на интегралното земјоделско производство и интегралната заштита на растенијата според стандардите на добра земјоделска пракса. Програма за развој на Обединетите нации (УНДП);
7. Чукалиев, О., Мукаетов, Д., **Танасковиќ, В.** (2009). Примена на фертиригација кај јаболков насад. Програма за развој на обединетите нации (УНДП);
8. Чукалиев, О., Лазаревска, Станислава., Кипријановски, М., Мукаетов, Д., **Танасковиќ, В.** (2011). Агроеколошки мерки во јаболкопроизводството. Програма за развој на Обединетите нации (УНДП);
9. Мукаетов, Д., Белески, К., Кипријановски, М., Ѓамовски, В., Димов, З., **Танасковиќ, В.**, Банџо, С. (2012). Влијание на климатските промени во земјоделството. USAID и Мрежа за рурален развој на Република Македонија;
10. Мартиновски, Ѓ., Агич Рукие., **Танасковиќ, В.** (2013). Потребa, оправданост и технологија на производство на пиперки во пластеници. USAID-AgBizProgram, MCG и ЦИПОЗ;
11. **Танасковиќ, В.**, Чукалиев, О. (2013). Определување на правилен режим на заливање на земјоделските култури како мерка за конзервација на вода. USAID и Мрежа за рурален развој на Република Македонија;
12. **Танасковиќ, В.**, Чукалиев, О. (2013). Фертиригација како мерка за зголемување на приносот кај земјоделските култури и заштеда на вода. USAID и Мрежа за рурален развој на Република Македонија.

Учебно помагало:

1. Чукалиев, О., **Танасковиќ, В.**, (2010) „Работна тетратка за евалуација на самостојната работа на студентите по предметот Наводнување“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, стр. 42.

Трудови:

15. Чукалиев, О., Џабирски, В., Порчу, К., **Танасковиќ, В.**, Мукаетов, Д., (2008) Емисија на стакленички гасови во Република Македонија од сектор земјоделство подсектор растително производство. III конгрес на еколозите на Македонија со меѓународно учество и обележување на 80-годишнината од животот на проф. д-р Љупчо Групче и 60 години научна работа. Зборник на трудови, стр. 400-406, Скопје, Р. Македонија;
16. Cukaliev, O., **Tanaskovik, V.**, Kanwar, R. S., Heng Kheng Lee., Mukaetov, D., (2008). Irrigation and fertigation effects on nitrogen use efficiency & tomato yield. International Agricultural Engineering Journal 17 (1-4): pp. 19-26;
17. Markoski, M., Mitkova Tatjana, Mitrikeski, J., Cukaliev, O., **Tanaskovic, V.**, (2009) The Influence of Mechanical Composition on the Retention Curves at Soil Moisture in the Chernozems. Acta Biologica Jugoslavica. Soil and Plant, Vol 58, No. 2, 2009, Beograd;
18. Даница Андреевска., **Танасковиќ, В.**, Верица Илиева., Андов, Д., Андреевски, М., (2010). Влијание на времетраењето на наводнувањето на оризот по фазата

метличење врз времето на жетва и приносот, Факултет за земјоделски науки и храна, година 55, стр. 39-45, Скопје, Р. Македонија;

19. **Tanaskovik, V.**, Cukaliev, O., Romic, D., Ondrasek, G., (2011). The Influence of Drip Fertigation on Water Use Efficiency in Tomato Crop Production. Agriculture Conspectus Scientificus. Vol.76, No. 1, pp. 57-63;

20. Даница Андреевска., **Танасковиќ, В.**, Андов, Д., Емилија Симеоновска., Андреевски, М., (2011). Влијание на времетраењето на наводнувањето на оризот по фазата метличење врз рандманот на белиот ориз, Факултет за земјоделски науки и храна, година 56, стр. 17-26, Скопје, Р. Македонија;

21. Srdjevic, B., Cukaliev, O., **Tanaskovic, V.**, Srdjevic, Z., Blagojevic, B., (2012). Voting Systems and Multi-Criteria Optimization Models in Participative Decision Making. 5 th Conference on Water, Climate and Environment, BALWOIS, Ohrid, Republic of Macedonia;

22. Ondrasek, G., Romić, D., Savić, R., **Tanaskovik, V.**, (2012). Procjena specijacije kadmija u saliniziranim okolišnim uvjetima, Agroznanje, vol.13, br.2, pp.289-295;

23. **Tanaskovik, V.**, Cukaliev, O., Jankuloski, Z., Markoski M., Iljovski, I., Nechkovski, S. (2013). Determination of evapotranspiration under different irrigation and fertilization techniques in green pepper crop production. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, pp.755-768;

24. Moteva Milena., Dimov, Z., **Tanaskovik, V.**, (2013). Cotton production in Bulgaria and Macedonia through the years. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, pp.86-96;

25. Jankulovska Mirjana., Bosev, D., Ivanovska Sonja., Jankuloski, L., Kuzmanovska Biljana., **Tanaskovik, V.**, Angeleska Simona., (2013). Multivariate analysis of quantitative traits in maize hybrids. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, pp.619-625;

26. Šimunić, I., Marija Vukelić Shutoska., Mustać, I., **Tanaskovik, V.**, (2013). Impact of precipitation upon nitrate leaching and crop yield at different pipe drainage spacing. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia pp.282-296;

27. Spalevic, V., Curovic, M., **Tanaskovik, V.**, Oljaca, M., Djurovic Nevenka., (2013). The impact of land use on soil erosion and runoff in the Krivaja River basin in Montenegro. Proceedings. The First International Symposium on Agricultural Engineering, Belgrade, Zemun, Serbia, pp. VI 1-VI 14.

Кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ учествувал со реферати на шест меѓународни конгреси, два меѓународни симпозиума, две меѓународни конференции, два семинара и едно советување, од кои три учества на конгреси, две на симпозиума и едно на конференција се реализирани по изборот во звањето доцент.

Од 2009 година, редовно објавува стручни и информативни текстови во популарното списание за фармери „Моја земја”.

Како поканет предавач на странски универзитет, во октомври 2009 година, одржал едно предавање на Заводот за мелиорации на Земјоделскиот факултет при Универзитетот во Загреб, на тема: Experience of Irrigation Practice in Republic of Macedonia.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

По изборот во наставно-научното звање доцент, во септември 2010 година, од страна на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје е избран за продекан за настава. Во месец април 2013 година, избран е за в.д. продекан за настава, а во мај истата година повторно е избран за продекан за настава на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Како продекан за настава, преку подготовка на преглед на ангажираност на наставнички и соработнички кадар, распоред на часови, распоред на термини за изведување на испити, распоред на теренска настава, реализирање на практичната настава, подготовка на информатори за студиските програми на прв циклус студии, воведување на I-Know системот за електронско водење на досието и индексот на студентите, консултации со наставниците, соработниците и студентите итн., активно учествува во организирањето на наставно-образовниот процес на прв и втор циклус студии на Факултетот. Исто така, учествува и во организирањето на наставата на дисперзираните студиски програми на прв циклус студии во Струмица и Прилеп.

Од периодот септември 2010 до март 2013 година е избран за претседател на Комисијата за настава и Комисијата за втор циклус студии, а од мај 2013 година, повторно е избран за претседател на истите комисији. Како претседател и член на Комисијата за настава и Комисијата за втор циклус студии, активно учествува во работата и редовните активности на овие комисији, а особено во подобрувањето на наставно-образовниот процес и креирањето на развојни програми и активности на прв и втор циклус студии на Факултетот.

Во учебната 2009/10 година бил член на Конкурсната комисија за реализирање на уписите на прв циклус студии, а од учебната 2011/12 до денес е претседател на истата Комисија.

Од септември 2010 до март 2013 година, како и од мај 2013 година, кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ по службена должност е член на Деканатската управа на Факултетот, Комисијата за наука, Комисијата за меѓународна соработка, Комисијата за нормативна дејност и работни односи, Комисијата за спорт и студентски активности.

Како координатор на работна група за усогласување и измени на студиски програми на прв и втор циклус студии, во 2012 година учествувал во усогласување и измени на 10 студиски програми на прв и 8 студиски програми (едногодишни и двегодишни студии) на втор циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Во 2011 и 2012 година бил учесник во работната група за изготвување на Правилникот за организација и систематизација на работните места и Правилникот за утврдување на платите и надоместоците на вработените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје.

Од 2012 година е член на уредувачкиот одбор на меѓународното научно и стручно списание *Agriculturae Conspectus Scientificus*, во издание на Земјоделскиот факултет при Универзитетот во Загреб.

Во 2012 година бил член на организацискиот одбор на Меѓународниот симпозиум за земјоделство и храна организиран од страна на Факултетот за земјоделски науки и храна, одржан во периодот од 12 до 16 декември во Скопје.

Кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ е член на МАКЦИД, Македонско здружение за наводнување и одводнување.

Како национален експерт за наводнување, во 2012 и 2013 година учествувал во изработка на физибилити-студијата за Хидромелиоративниот систем Злетовица, фаза 2 Наводнување.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на сето претходно изнесено, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ во својата досегашна професионална кариера покажал извонредни достигнувања во наставната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Од досегашната наставна работа на повеќе предмети на додипломските и постдипломските студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, како и врз основа на позитивната оценка на интерната евалуација од страна на студентите, може да се заклучи дека д-р Вјекослав Танасковиќ е оформен учесник во наставата на предметите од наставно-научната област наводнување. Наставните обврски ги иведува одговорно и навремено, а од неговиот избор во наставно-научното звање доцент, продолжува и натаму успешно да им ги пренесува теоретските и практичните знаења и искуства на студентите.

Кандидатот д-р Вјекослав Танасковиќ покажува одлични резултати во научноистражувачката дејност преку публикуваните научни и стручни трудови во меѓународни списанија и зборници на трудови од научно-стручни собири во земјата и во странство. Раководењето и учеството во меѓународни и домашни научноистражувачки проекти, менторствата и учествата во комисији за оценка и одбрана на магистратури и дипломски работи, укажуваат дека кандидатот владее со методите на научноистражувачката работа во наставно-научната област наводнување, а со тоа се развива и во солиден научен работник.

Како резултат на погоре наведеното, а според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, имаме чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Вјекослав Танасковиќ да биде избран за наставник во наставно-научната област наводнување, во звањето вонреден професор.

Рецензентска комисија

1. Д-р Ордан Чукалиев, редовен професор, с.р.
Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје
2. Д-р Илија Иљовски, редовен професор во пензија, с.р.
Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје
3. Д-р Татјана Миткова, редовен професор, с.р.
Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р ВЈЕКОСЛАВ СВЕТОМИР ТАНАСКОВИЌ

(име, татково име и презиме)

**Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет
за земјоделски науки и храна – Скопје, Институт за
животна средина**

(назив на факултетот/институтот)

Наставно-научна област: наводнување

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активноста	Поени
	Одржување на настава од прв циклус студии	
1	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (3+0), студиска програма градинарство и цвеќарство и градинарство и цвеќарство-Струмица, летен семестар (VI) 2009/10 (ФЗНХ)	3.6
2	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (2+0), студиска програма: заштита на растенијата летен семестар (IV) 2009/10 и 2010/11 (ФЗНХ)	2.4
3	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (3+0), студиска програма: градинарство и цвеќарство, летен семестар (VI) 2010/11 (ФЗНХ)	1.8
4	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (3+0), студиска програма: градинарство и цвеќарство, летен семестар (IV и VI) 2011/12 (ФЗНХ)	3.6
5	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (3+0), студиска програма: производство и преработка на тутун, летен семестар (IV) 2011/12 (ФЗНХ)	1.8
6	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (2+0), студиска програма: лозаро-овоштарство, летен семестар (VI) 2011/12 (ФЗНХ)	1.8

7	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (3+0), студиска програма: поделство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	3.6
8	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (3+0), студиска програма лозарство и винарство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	3.6
9	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување на овошни и лозови насади (3+0), студиска програма: овоштарство со лозарство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	3.6
10	Одржување на настава од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (1.5+0), студиска програма: екоземјоделство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	1.8
11	Одржување на настава од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (1.5+0), студиска програма: квалитет и безбедност на храна, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	1.8
12	Одржување на настава од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (1.5+0), студиска програма: агроэкономика, летен семестар (IV) 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
13	Одржување на настава од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (1.5+0), студиска програма: заштита на растенијата- Фитомедицина, летен семестар (IV) 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
14	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (3+0), студиска програма Екоземјоделство, летен семестар (VI) 2012/13 (ФЗНХ)	1.8
15	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (3+0), студиска програма градинарство и цвеќарство, летен семестар (IV) 2012/13 (ФЗНХ)	1.8
Одржување на настава од втор циклус студии		
1	Одржување на настава од втор циклус студии: Техники на наводнување (2+0), група: наводнување, летен семестар (II) 2009/10 (ФЗНХ)	1.5
2	Одржување на настава од втор циклус студии: Наводнување-одбрани поглавја (2+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	3

3	Одржување на настава од втор циклус студии: Принципи и техники на наводнување-одбрани поглавја (1.5+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	2.25
4	Одржување на настава од втор циклус студии: Наводнување на земјоделски култури (1.5+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	2.25
5	Одржување на настава од втор циклус студии: Одбрани поглавја од фертиригација (1.5+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	2.25
6	Одржување на настава од втор циклус студии: Информациони технологии во наводнувањето (1.5+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	2.25
7	Одржување на настава од втор циклус студии: Квалитет на водата (1.5+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	2.25
8	Одржување на настава од втор циклус студии: Наводнување-одбрани поглавја (3+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	2.25
9	Одржување на настава од втор циклус студии: Принципи и техники на наводнување-одбрани поглавја (3+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: Наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	2.25
10	Одржување на настава од втор циклус студии: Наводнување на земјоделски култури (3+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	2.25
11	Одржување на настава од втор циклус студии: Одбрани поглавја од фертиригација (3+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	2.25
12	Одржување на настава од втор циклус студии: Квалитет на водата (3+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	2.25

13	Одржување на настава од втор циклус студии: Наводнување-одбрани поглавја (3+0), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2013/14 (ФЗНХ)	2.25
	Настава во школи и работилници	
1	World Bank, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy and Ministry of Environment and Physical Planning of RM "Reducing Vulnerability to Climate Variability and Change in Macedonian Agricultural Systems" (учесник)	1
2	CEI University Network Joint Programme, CASEE, Funds for Incentives, University of Zagreb Faculty of Agriculture and other 6 University partners International Summer School: "CLIMATE CHANGE AND NATURAL RESOURCE MANAGEMENT". 18-23 јуни, 2012 година (предавач и учесник на летна школа)	1
3	„Правилно управување со наводнувањето за подобрување на приносите во растителното производство“, прва работилница во рамки на проектот РУЛАНД, организирана од страна на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, 15.5.2013 год., Битола (раководител)	1.5
4	„Современи техники за определување на времето и количеството на вода за заливање и конзервација на вода во земјоделското производство“, втора работилница во рамки на проектот РУЛАНД, организирана од страна на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, 28.5.2013 год., Битола (раководител)	1.5
5	„Систем за поддршка на фармерите за правилно и ефикасно наводнување во земјоделското производство“, трета работилница во рамки на проектот РУЛАНД, организирана од страна на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, 26.11.2013 год., Битола (раководител)	1.5
	Одржување на вежби од прв циклус студии	

1	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (0+2), студиска програма: градинарство и цвеќарство и градинарство и цвеќарство-Струмица, летен семестар (VI) 2009/10 (ФЗНХ)	1.8
2	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување (0+2), студиска програма: заштита на растенијата, летен семестар (IV) 2009/10 и 2010/11 (ФЗНХ)	1.8
3	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (0+2), студиска програма: градинарство и цвеќарство, летен семестар (VI) 2010/11 (ФЗНХ)	0.9
4	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (0+2), студиска програма градинарство и цвеќарство, летен семестар (IV и VI) 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
5	Одржување на настава од прв циклус студии: Наводнување (0+2), студиска програма: производство и преработка на тутун, летен семестар (IV) 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
6	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување (0+2), студиска програма: лозаро-овоштарство, летен семестар (VI) 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
7	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување (0+2), студиска програма: поледелство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	1.8
8	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување (0+2), студиска програма: лозарство и винарство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	1.8
9	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување на овошни и лозови насади (0+2), студиска програма: овоштарство со лозарство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	1.8
10	Одржување на вежби од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (0+1), студиска програма Екоземјоделство, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	0.9

11	Одржување на вежби од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (0+1), студиска програма: квалитет и безбедност на храна, зимски семестар (V) 2012/13 и 2013/14 (ФЗНХ)	0.9
12	Одржување на вежби од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (0+1), студиска програма агроэкономика, летен семестар (IV) 2012/13 (ФЗНХ)	0.45
13	Одржување на вежби од прв циклус студии: Квалитет на почви и води (0+1), студиска програма: заштита на растенијата- Фитомедицина, летен семестар (IV) 2012/13 (ФЗНХ)	0.45
14	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување (0+2), студиска програма: екоземјоделство, летен семестар (VI) 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
15	Одржување на вежби од прв циклус студии: Наводнување на градинарски и цвеќарски култури (0+2), студиска програма: градинарство и цвеќарство, летен семестар (IV) 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
Одржување на вежби од втор циклус студии		
1	Одржување на вежби од втор циклус студии: Наводнување-одбрани поглавја (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
2	Одржување на вежби од втор циклус студии: Принципи и техники на наводнување-одбрани поглавја (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
3	Одржување на вежби од втор циклус студии: Наводнување на земјоделски култури (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
4	Одржување на вежби од втор циклус студии: Одбрани поглавја од фертиригација (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
5	Одржување на вежби од втор циклус студии: Информациски технологии во наводнувањето (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: Наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	0.9
6	Одржување на вежби од втор циклус студии: Квалитет на водата (0+1), студиска програма МПРЖСЗ, модул Наводнување, семестар I, 2010/11 и 2011/12 (ФЗНХ)	0.9

7	Одржување на вежби од втор циклус студии: Наводнување-одбрани поглавја (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: Наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
8	Одржување на вежби од втор циклус студии: Принципи и техники на наводнување-одбрани поглавја (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
9	Одржување на вежби од втор циклус студии: Наводнување на земјоделски култури (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
10	Одржување на вежби од втор циклус студии: Одбрани поглавја од фертиригација (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
11	Одржување на вежби од втор циклус студии: Квалитет на водата (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2012/13 (ФЗНХ)	0.9
12	Одржување на вежби од втор циклус студии: Наводнување-одбрани поглавја (0+1), студиска програма: МПРЖСЗ, модул: наводнување, семестар I, 2013/14 (ФЗНХ)	0.9
Подготовка на нов предмет (предавања)		
1	Фертиригација (прв циклус студии)	1
2	Одбрани поглавја од фертиригација (втор циклус едногодишни и двегодишни)	1
3	Информациони технологии во наводнувањето (втор циклус едногодишни и двегодишни)	1
Подготовка на нов предмет (вежби)		
1	Фертиригација (прв циклус студии)	0.5
2	Одбрани поглавја од фертиригација (втор циклус едногодишни и двегодишни)	0.5
3	Информациони технологии во наводнувањето (втор циклус едногодишни и двегодишни)	0.5
Консултации со студенти на прв циклус студии во учебна година		
1	Консултации со студенти на прв циклус студии во учебна година: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 и зимски семестар во 2013/14	0.684

2	Консултации со студенти на втор циклус студии во учебна година: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 и зимски семестар во 2013/14	0.046
	Ментор на дипломска работа	
1	Ментор на 12 дипломски трудови	2.4
	Член на Комисија за оцена или одбрана на магистратура	
1	Член на Комисија за одбрана на магистерски труд (м-р Јулијана Пејовска)	0.3
	Член на Комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	
1	Член на Комисија за оцена или одбрана на 13 дипломски труда	1.3
	Интерна скрипта од вежби	
1	Работна тетратка за евалуација на самостојната работа на студентите по предметот Наводнување, 2010 година	3
	Уредник на зборник на текстови за одреден предмет	
	Одговорен уредник во подготовка на Информатор за студиски и предметни програми и правила за студирање на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје.	2
	Вкупно	112.68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Реден број	Назив на активността	Поени
	Ментор на магистерска работа	
1	Режим на залевање на домот при користење на различни техники на наводнување во Битолскиот регион, 2013 година (м-р Стојанче Нечковски)	1
	Раководител на национален научен проект	
1	Примена на фертиригацијата и технологија на кроење на пиперката со цел унапредување на производството и заштита на животната средина. Проект финансиран од Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија, 2012.	6
	Национален координатор на меѓународен научен проект	
1	Interactive Farmers Support System for Efficient Water Use Management-RULAND. IPA Cross Border Programme. 2012-2013	6
	Учесник во меѓународен научен проект	

1	Заштита на водите за одржлив развој на земјоделството при стопанисување со Хидромелиоративните системи. Билатерелен проект помеѓу Република Хрватска и Република Македонија финансиран од МОН, 2012-	5
2	Characterization and integrated utilization of advanced wheat mutant lines for food and feed. IAEA – Viena, 2012 -	5
3	Education, Research and Training for Global Environmental Change and Sustainable Management of Natural Resources in Western Balkans. Norwegian University of Life Sciences, University of Belgrade SIU, Norwegian Cooperation Program, 2006-2010	5
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно Списание	
1	Tanaskovik, V. , Cukaliev, O., Romic, D., Ondrasek, G., (2011). The Influence of Drip Fertigation on Water Use Efficiency in Tomato Crop Production. Agriculture Conspectus Scientificus. Vol.76, No. 1, pp. 57-63	2.4
2	Ondrasek, G., Romić, D., Savić, R., Tanaskovik, V. , (2012). Procjena specijacije kadmija u saliniziranim okolišnim uvjetima, Agroznanje, vol.13, br.2, pp.289-295	2.4
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
1	Cukaliev, O., Tanaskovik, V. , Kanwar, R. S., Heng Kheng Lee., Mukaetov, D., (2008). Irrigation and fertigation effects on nitrogen use efficiency & tomato yield. International Agricultural Engineering Journal 17 (1-4): pp. 19-26 (SJR IF. 0,123)	6.123
2	Markoski, M., Mitkova Tatjana, Mitrikeski, J., Cukaliev, O., Tanaskovic, V. , (2009). The Influence of Mechanical Composition on the Retention Curves at Soil Moisture in the Chernozems. Acta Biologica Jugoslavica. Soil and Plant, Vol 58, No. 2, 2009, Beograd	6
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
1	Чукалиев, О., Џабирски, В., Порчу, К., Танасковиќ, В. , Мукаетов, Д., (2008). Емисија на стакленички гасови во Република Македонија од сектор земјоделство подсектор растително производство. III Конгрес на еколозите на Македонија со меѓународно учество и обележување на 80-годишнината од животот на проф. д-р Љупчо Групче и 60 години научна работа. Зборник на трудови, стр. 400-406,	2

	Скопје, Р. Македонија	
2	Srdjevic, B., Cukaliev, O., Tanaskovic, V. , Srdjevic, Z., Bosko Blagojevic (2012). Voting Systems and Multi-Criteria Optimization Models in Participative Decision Making. 5 th Conference on Water, Climate and Environment, BALWOIS, Ohrid, Republic of Macedonia	2
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
1	Tanaskovic, V. , Cukaliev, O., Jankuloski, Z., Markoski M., Iljovski, I., Nechkovski, S. (2013). Determination of evapotranspiration under different irrigation and fertilization techniques in green pepper crop production. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, pp.755-768	3
2	Moteva Milena., Dimov, Z., Tanaskovic, V. , (2013). Cotton production in Bulgaria and Macedonia through the years. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, pp.86-96	3
3	Jankulovska Mirjana., Bosev, D., Ivanovska Sonja., Jankuloski, L., Kuzmanovska Biljana., Tanaskovic, V. , Angeleska Simona., (2013). Multivariate analysis of quantitative traits in maize hybrids. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, pp.619-625	3
4	Šimunić, I., Marija Vukelić Shutoska., Mustać, I., Tanaskovic, V. , (2013). Impact of precipitation upon nitrate leaching and crop yield at different pipe drainage spacing. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia pp.282-296	3
5	Spalevic, V., Curovic, M., Tanaskovic, V. , Oljaca, M., Djurovic Nevenka., (2013). The impact of land use on soil erosion and runoff in the Krivaja River basin in Montenegro. Proceedings. The First International Symposium on Agricultural Engineering, Belgrade, Zemun, Serbia, pp. VI 1-VI 14	3
	Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција	
1	Даница Андреевска., Танасковиќ, В., Верица Илиева., Андов, Д., Андреевски, М., (2010). Влијание на времетраењето на наводнувањето на оризот по фазата метличење врз времето на жетва и приносот, Факултет за земјоделски науки и храна, година 55, стр. 39-45, Скопје, Р. Македонија	2
2	Даница Андреевска., Танасковиќ, В., Андов, Д.,	2

	Емилија Симеоновска., Андреевски, М., (2011). Влијание на времетраењето на наводнувањето на оризот по фазата метличење врз рандманот на белиот ориз, Факултет за земјоделски науки и храна, година 56, стр. 17-26, Скопје, Р. Македонија	
	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет	
1	Experience of Irrigation Practice in Republic of Macedonia, Faculty of Agriculture of the University of Zagreb, 26.10-01.11.2009, Zagreb, Republic of Croatia	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
1	Markoski, M., Mitkova, T., Tanasković, V. , Vasilevski, K., Nečkovski, S. (2013) The influence of mechanical composition and organic matter on the retention curves at soli moisture in the humic calcaric regosol. 1 st International congress for soil-water-plants XIII Congress in soil sciences. (постер презентација)	0.5
2	Tanaskovik, V. , Cukaliev, O., Spalevic, V., Markoski, M., Nechkovski, S., (2013). The effect of irrigation and fertilization techniques on specific water consumption of green pepper crop. 1st International congress for soil-water-plants XIII Congress in soil sciences. (постер презентација)	0.5
3	Spalevic, V., Curovic, M., Tanaskovik, V. , Oljaca, M., Djurovic Nevenka., (2013). The impact of land use on soil erosion and runoff in the Krivaja River basin in Montenegro. Proceedings. The First International Symposium on Agricultural Engineering, Belgrade, Zemun, Serbia, pp. VI 1-VI 14 (орална презентација)	1
4	Srdjevic, B., Cukaliev, O., Tanaskovic, V. , Srdjevic, Z., Bosko Blagojevic (2012). Voting Systems and Multi-Criteria Optimization Models in Participative Decision Making. 5 th Conference on Water, Climate and Environment, BALWOIS, Ohrid, Republic of Macedonia (орална презентација)	1
5	Tanaskovik, V. , Cukaliev, O., Jankuloski, Z., Markoski M., Iljovski, I., Nechkovski, S. (2012). Determination of evapotranspiration under different irrigation and fertilization techniques in green pepper crop production. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia (орална презентација)	1
6	Moteva Milena., Dimov, Z., Tanaskovik, V. , (2012). Cotton production in Bulgaria and Macedonia through the years. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia (орална презентација)	1

7	Jankulovska Mirjana., Bosev, D., Ivanovska Sonja., Jankuloski, L., Kuzmanovska Biljana., Tanaskovik, V. , Angeleska Simona., (2012). Multivariate analysis of quantitative traits in maize hybrids. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia (постер презентација)	0.5
8	Šimunić, I., Marija Vukelić Shutoska., Mustać, I., Tanaskovik, V. , (2012). Impact of precipitation upon nitrate leaching and crop yield at different pipe drainage spacing. Proceedings. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia (орална презентација)	1
9	Rusevski, R., Bandzo Katerina., Kuzmanovska Biljana., Sotiroski, K., Risteski, M., Tanaskovik, V. , (2012). Occurrence, Distribution and Dynamics of virus antigen accumulation in pepper cultivation on open fields in R. Macedonia during 2008-2009. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia (постер презентација)	0.5
10	Ondrasek, G., Romic, D., Savic, R., Tanaskovik, V. , (2010). Salinization processes in delta of Neretva river. XI Congress of Croatian Society of Soil Science, Plitvice, 05-08.07.2010. (постер презентација)	0.5
11	Markoski, M., Mitkova, T., Mitrikeski, J., Čukaliev, O., Tanasković, V. (2009). The influence of mechanical composition on the retention curves at soil moisture in the Chernozems. Status and prospective of soil protection, management and use Fruška Gora. National Park – Andrevlje. Novi Sad. R. Serbia. (орална презентација)	1
Апстракти објавени во зборник на конференција		
1	Tanaskovik, V. , Cukaliev, O., Spalevic, V., Markoski, M., Nechkovski, S., (2013). The effect of irrigation and fertilization techniques on specific water consumption of green pepper crop. 1st International congress for soil-water-plants. XIII Congress in soil sciences.	1
2	Markoski, M., Mitkova, T., Tanasković, V. , Vasilevski, K., Nečkovski, S. (2013) The influence of mechanical composition and organic matter on the retention curves at soli moisture in the humic calcaric regosol. 1 st International congress for soil-water-plants. XIII Congress in soil sciences.	1

3	Spalevic, V., Curovic, M., Tanaskovik, V. , Pivic Radmila, Djurovic Nevenka., (2013). Estimation of soil erosion intensity and runoff in the river basin of Bjeli Potok , Northeast of Montenegro. 1st International congress for soil-water-plants. XIII Congress in soil sciences.	1
4	Rusevski, R., Bandzo Katerina., Kuzmanovska Biljana., Sotiroski, K., Risteski, M., Tanaskovik, V. , (2012). Occurrence, Distribution and Dynamics of virus antigen accumulation in pepper cultivation on open fields in R. Macedonia during 2008-2009. International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia	1
5	Ondrasek, G., Romic, D., Savic, R., Tanaskovik, V. , (2010). Salinization processes in delta of Neretva river. XI Congress of Croatian Society of Soil Science, Plitvice, 05-08.07.2010.	1
	Вкупно	84.42

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активноста	Поени
	Координатор во подготовката на елаборат за нова студиска програма	
1	10 студиски програми од прв циклус студии (1*10)	10
2	8 студиски програми од втор циклус студии (1*8)	8
	Физибилити студија	
1	Физибилити-студија за Хидромелиоративен систем Злетовица, фаза 2 Наводнување, учесник/соработник	1
	Учество во промотивни активности на Факултетот	
1	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје 2012/13	0.5
2	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје 2011/12	0.5
3	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје 2010/11	0.5
4	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје 2009/10	0.5
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	
1	Член на уредувачки одбор на Agriculturae Conspectus Scientificus, 2012, 2013 година	1

	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен / стручен собир	
1	Член на организационен одбор на Меѓународниот симпозиум за земјоделство и храна организиран од Факултет за земјоделски науки и храна-УКИМ, 12-16 декември 2012 година	1
	Студиски престој во странство	
1	Земјоделски факултет во Земун, Универзитет во Белград, Србија. NATO ATC: Food Safety and Security. 17-23 мај 2009 година	0.5
2	Универзитет во Загреб, Земјоделски факултет, Завод за мелиорации, програма за Научна соработка на истражувачи. 26.10-1.11 2009 година	0.5
3	CEI University Network Joint Programme, CASEE, Funds for Incentives, University of Zagreb Faculty of Agriculture and other 6 University partners International Summer School: "CLIMATE CHANGE AND NATURAL RESOURCE MANAGEMENT". 18-23 јуни 2012 година	0.5
4	Dicle University, Agricultural Faculty, Diyarbakir, Turkey International training workshop on irrigation and fertilization management for cotton growth. 24-28 септември 2012 година	0.5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
1	Унапредување на градинарското производство преку примена на хемигација со систем за микронаводнување и технологија на контролиран раст на пиперката со цел зголемување на приносот и заштита на животната средина, МЗШВ, 2009 година (носител на проектот)	1
2	Трансфер на знаења и технологии од областа на наводнувањето на градинарските и овошните култури со цел зголемување на приносите и подобрување на капацитетите кај примарните земјоделски производители, МЗШВ, 2009 година (учесник)	0.5
3	Наголемување на продуктивноста на водата во земјоделското производство, МОН, 2010 година (учесник)	0.5
4	Примена на хемигација преку систем за микронаводнување и технологија на контролиран раст на пиперката со цел унапредување на производството и заштита на животната средина, МЗШВ, 2010 година (носител)	1

5	Генотипски и фенотипски диверзитет на популациите од <i>Botrytis cinerea</i> -причинител на сивото гниење кај домотот. МОН. 2010-соработник (учесник).	0.5
	Продекан за настава на ФЗНХ-УКИМ во мандатниот период септември 2010-април 2013	4
	Член на Комисија за настава во мандатниот период септември 2010-април 2013 (претседател на Комисијата)	0.5
	Член на Комисија за втор циклус студии во мандатниот период септември 2010-април 2013 (претседател на Комисијата)	0.5
	Член на Конкурсната комисија за реализација на конкурсот за запишување на студенти во учебните 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 (член во 2009/10 и 2010/11 и претседател во 2011/12, 2012/13)	0.5
	Раководител на постдипломски/втор циклус студии на сите студиски програми на ФЗНХ-УКИМ	2
	Вкупно	36

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	112.68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	84.42
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	36.00
Вкупно	233.10

Рецензентска комисија

4. Д-р Ордан Чукалиев, редовен професор, с.р.
Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје
2. Д-р Илија Иљовски, редовен професор во пензија, с.р.
Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје
3. Д-р Татјана Миткова, редовен професор, с.р.
Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
"РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОЦЕНА НА БЕЗБЕДНОСТА НА
МОТОРНИТЕ ВОЗИЛА ВО ЗАВИСНОСТ ОД НИВНАТА СОСТОЈБА",
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р КРИСТИНА ЈАКИМОВСКА, ДИПЛ. МАШ.ИНЖ.,
ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 02-2652/2 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, донесена на 26.9.2013 год., формирана е Комисија за одбрана на докторската дисертација со наслов: „Развој на методологија за оценка на безбедноста на моторните возила во зависност од нивната состојба“, изработена од м-р Кристина Јакимовска, дипл.маш.инж.

По прегледувањето на дисертацијата, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на м-р Кристина Јакимовска претставува оригинален и самостоен научен труд од областа на безбедноста на моторните возила, со посебен акцент на една релативно млада област на истражување за оценка на перформансите безбедноста на возилата врз основа на нивната состојба во текот на времето на користење.

Дисертацијата е презентирана на 194 страници, при што обработуваната проблематика е сместена во следниве поглавја:

1. Вовед и состојба во областа
2. Безбедност на возилата
3. Оценка на безбедноста на ново возило
4. Оценка на техничката исправност на возило во експлоатација
5. Индикатори на перформанси на безбедноста
6. Методи за повеќекритериумско одлучување и оценување
7. Примена на методите за повеќекритериумско одлучување за оценка и рангирање на возилата
8. Заклучоци
9. Литература

Во дисертацијата се вклучени 38 слики и дијаграми, 44 табели. Списокот на литература содржи 219 наслови.

Воведниот дел на дисертацијата е изложен во првата глава и во него се објаснети мотивацијата за направените истражувања, предметот, целите и применетата методологија на истражувањето. Во ова поглавје е даден и осврт кон претходните релевантни истражувања во предметната проблематика. Притоа, разгледани се многубројни истражувања за безбедноста на возилото во европските проекти за истражување и развој (FP5, FP6 и FP7 проекти) во областа на активната, пасивната и каталитичката безбедност. Исто така, анализиран е значителен број на повелби, асоцијации, совети, комитети, агенции, компании во Европа и во светот кои дејствуваат во доменот на безбедноста на возилата.

Во втората глава се дефинирани теоретските основи на безбедноста на возилата. Анализирани се параметрите за безбедноста на возилата, односно параметрите на активната, пасивната и каталитичката безбедност и опишани се нивните влијателни фактори. Освен тоа, набројани се основните услови за

активна, пасивна и каталитичка безбедност на возилата. Во склоп на втората глава извршено е истражување на европската политика во однос на патната безбедност, каде што се наведени наодите и препораките од различни светски и ЕУ - институции, како и нивните цели и долгорочни политики. Освен ЕУ - истражувањето во доменот на безбедноста, даден е осврт и на Националната стратегија на РМ во однос на безбедноста на возилата, каде што се опишани целите, главните подрачја и мерките и алатките за дејствување на Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата како главен носител на оваа функција.

Во третата глава е направен јасен преглед на критериумите за оценување на ново возило. Презентирана е постапката за одобрение на тип на возило и оцена за сообразност на возило (CoC), дадени се шемите за одобренија за нови моторни возила и нивните приколки во ЕУ и актуелните директиви. Во другиот дел од ова поглавје, даден е осврт и на европската програма за оцена на безбедноста на возилата Euro NCAP, каде што се наведени тестовите што се изведуваат во рамките на Euro NCAP, целокупното рангирање на безбедноста во определените области, начинот на селекција на возила за тестирање и даден е и јасен опис на протоколот на оцената, т.е. севкупното рангирање од добиените резултати од Euro NCAP - тестовите.

Во четвртата глава е извршен преглед на досегашната практика за оцена на безбедноста на возило кое се наоѓа во експлоатација. Дефинирани се прописите за периодична контрола на техничката исправност, а посебно во Европската унија, опишан е нивниот развој и наведени се актуелните ЕУ - директиви. Освен тоа, дадени се и униформните правила во Европската унија, интервалите на технички преглед во Европа и потребните квалификации на персоналот за тестирање. Аналогно на овие прописи опишани се и прописите за периодична контрола на техничката исправност на возилата во РМ опфатени во Законот за возила во РМ и Правилникот за технички преглед на возила. Во понатамошниот дел од текстот е опишана состојбата со техничката исправност на возилата, при што се доаѓа до заклучок дека воведениот систем за задолжителна периодична проверка на техничката исправност на возилата не дава доволно информација за безбедноста на возилото во зависност од неговата состојба и не придонесува во можноста за управување со безбедноста на сообраќајот.

Во петтата глава е даден воведен дел за истражување на причините кои довеле, во ново време да се воведат индикаторите на перформансите на безбедноста. Прикажана е разликата помеѓу индикаторите и индексите воопшто, и е дефиниран индексот на перформансите на безбедноста на возилата. Определени се веќе постојните индикатори на перформансите на безбедноста во транспортот, како и на индикаторите на перформансите на безбедноста во патниот транспорт. Врз основа на многубројните статистики, начинот на избор на горенаведените индикатори и според актуелните директиви за возната исправност се дефинирани две варијанти на индикатори на перформансите на возната исправност кои се користат во понатамошните пресметки.

Во шестата глава од истражувањето се опишани основните концепти на техники за одлучување при повеќе критериуми - MCDM - методи и нивниот процес на одлучување. Извршен е преглед на различните MCDM - методи и се опишани сите нивни предности и недостатоци за на крај да се даде објаснување

зашто се избрани методите TOPSIS, fuzzy TOPSIS, DEA и АНР за тековното истражување. На крајот се дадени и влезни објаснувања за fuzzy MCDM - истражувањето.

Во седмата глава е развиена методологија која ќе може да ја оцени безбедноста на моторните возила во зависност од нивната состојба и таа оценка е претставена преку индексот на перформансите на возната исправност (анг. Vehicle Roadworthiness Performance Index - VRWPI) на моторно возило во експлоатација. Претходно се дефинирани теоретските основи на секоја користена метода поединечно и направени се алгоритми со кои е опишана постапката на пресметка. Со интеграција на индикаторите на перформансите на возната исправност кај возилата и избраните MCDM - методи: TOPSIS, fuzzy TOPSIS, DEA и АНР извршена е пресметка и конструирани се математички модели со кои е добиен индексот на перформансите на возната исправност - VRWPI. Извршена е споредбена анализа на методите TOPSIS, fuzzy TOPSIS и DEA и дефинирана е оптимална техника за одлучување при повеќе критериуми која е најдобро применлива во тековното истражување. Од анализата на добиените резултати може да се заклучи дека разликите во крајните резултати се прифатливи и се должат на комплексноста на проблематиката, како и на други одредени влијателни фактори кои не се земени или се апроксимативно земени во теоретските модели.

Во осмата глава се дефинирани придонесите од докторската дисертација, и се сумирани заклучоците од дисертацијата. На крајот се дефинирани и препораките за понатамошна работа во соодветната проблематика.

Во последната глава е приложен список на користена литература при изработката на трудот со наслови од предметната проблематика.

Врз основа на извршениот преглед на дисертацијата, Комисијата го донесува следниов

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација со наслов „Развој на методологија за оцена на безбедноста на моторните возила во зависност од нивната состојба“, изработена од м-р Кристина Јаковска, дипл. маш. инж., претставува самостоен, оригинален и квалитетен научен труд кој дава значаен научен придонес во областа на моторните возила од аспект на оцена на нивната безбедност.

Во дисертацијата е обработена комплексна, мултидисциплинарна материја со практично значење. Авторот, користејќи оригинален пристап, успешно ги извршил аналитичките истражувања и донел заклучоци што може да имаат реална примена.

Дисертацијата претставува темелно научно теориско-аналитичко истражување во областа на перформансите на безбедноста на возилата и во неа е дефинирана методологија за нејзина пресметка и оценка, при што се утврдени индикатори на перформансите на возната исправност. Кандидатот спроведува анализа на влијателните технички и експлоатациски параметри и развива методологија за повеќекритериумско одлучување за оцена на безбедноста на возилата врз основа на нивната состојба. Со примената на оваа методологија се определува индексот на перформансите на возната исправност. Добиените резултати можат да користат како основа за понатамошно истражување во доменот на безбедноста на возилата, каде што воведените индекси на перформансите на

возната исправност би претставувале влезни параметри. Истотака, ова истражување дава придонес во можностите за управување со безбедноста на сообраќајот во поширок интерес, со реален потенцијал за примена во практика, што сега не е случај.

Авторот покажал широко и фундаментално познавање на предметната проблематика од областа на безбедноста на моторните возила, направил преглед и избор на соодветни методи на повеќекритериумско одлучување, со исчекор во креирање методологија за добивање оценка на перформансите на возната исправност кај ново возило и кај возило во експлоатација.

Врз основа на гореизнесените констатации, Комисијата заклучува дека трудот со наслов „Развој на методологија за оценка на безбедноста на моторните возила во зависност од нивната состојба“, изработена од м-р Кристина Јакимовска, дипл. маш. инж., во целост ги исполнува барањата и критериумите за успешно изработена докторска дисертација и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да го прифати овој извештај и да закаже јавна одбрана на дисертацијата.

Комисија

-

1. Проф. д-р Чедомир Дубока, с.р.
Машински факултет, Белград, Р. Србија
2. Проф. д-р Милан Косевски, с.р.
Машински факултет, Скопје
3. Вонр. проф. д-р Игор Ѓурков, с.р.
Машински факултет, Скопје
4. Вонр. проф. д-р Дарко Данев, с.р.
Машински факултет, Скопје
5. Проф. д-р Алекса Малчески, с.р.
Машински факултет, Скопје

Реферат

**ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА
И ЗА ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ м-р ГОЦЕ ТАСЕВСКИ
ЗА НАУЧНА РАБОТА**

Со Одлука бр.02-2806/2 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 4.11.2011 година, формирана е Комисија во состав:

- 1. проф. д-р Кочо Ангџушев, Машински факултет – Скопје**
- 2. вонр. проф. д-р Златко Петрески, Машински факултет – Скопје**
- 3. вонр. проф. д-р Виктор Гаврилоски, Машински факултет – Скопје ,**

со задача да ги прегледа пријавата и доставените материјали од м-р Гоце Тасевски и да даде оценка на оспособеноста на кандидатот за научна работа и за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов:

ДИЗАЈНИРАЊЕ НА СИСТЕМИ СО ВИСОКИ ДИНАМИЧКИ ПЕРФОРМАНСИ СО ПРИМЕНА НА МЕХАТРОНИЧКИ ПРИОД.

По прегледот на пријавата и доставените материјали, врз основа на членовите 63 и 174 од Законот за високото образование и член 49 од Правил-никот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Оспособеност на кандидатот за научна работа

Кандидатот м-р Гоце Тасевски, дипл.маш.инж., е роден на 24.9.1982 година во Скопје. По завршеното основно образование со одличен успех, средното образование го продолжил во ДЕТУ “Михајло Пупин” во Скопје, како електротехничар, насока: автоматика. За тоа време на школувањето бил корисник на стипендија од Министерството за образование и наука на Република Македонија. Средното образование го завршил во учебната 2000/2001, со одличен успех. Во учебната 2001/2002 се запишал на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката хидротехника пневматика и автоматика, а дипломирал на 2.2.2007 година со среден просек 9,35. Дипломската работа под наслов “Проектирање и пресметка на хидрауличен патнички лифт управуван со програмабилен логички контролер” успешно ја одбрал. За време на студирањето бил повеќепати наградуван за постигнат висок просек со пофалници од страна на деканот на Машинскиот факултет во Скопје. Исто така, за постигнатиот висок просек,

награден е како најдобар студент од генерацијата на Машинскиот факултет со Годишната награда за 2008 год. од Фондацијата „Проф. д-р ДИМИТАР СТАМБОЛИЕВ” – Скопје. Неговите високи резултати биле повод за да биде ангажиран како демонстратор по повеќе предмети од страна на Институтот за механика. Во текот на неговите додипломски студии бил корисник на стипендии од Министерството за образование и наука на Република Македонија.

Во учебната 2007/2008 год. се запишал на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје, на Институтот за механика и насоката мехатроника. Сите испити ги положил во предвидениот рок, со просечен успех 10,00. На 15.1.2010 година успешно ја одбрал магистерската тема со наслов “Динамичко и математичко моделирање на мехатронички систем на машина за обработка на жица со анализа на влијателните параметри”, под менторство на Проф. д-р Кочо Анѓушев, со што се стекнал со звањето магистер на машински науки.

Неговиот професионален ангажман започнува уште за време на последните години од студирањето, во јуни 2006 година, како машински инженер во претпријатието МАКЛИФТ-Скопје, каде што работел на проектирање и производство на лифтови. Од септември 2007 година се вработил на Машинскиот факултет во Скопје, при Институтот за механика, како помлад асистент, каде што активно е ангажиран во одржување на вежби по повеќе предмети, и тоа: статика, јакост на материјалите 1, техничка механика, кинематика, механика на машини, динамика на машини, динамика осцилации и механизми, динамика на енергетски машини и заштита од вибрации и бучава. Како коавтор учествувал во изработка на учебни помагала со решени задачи наменети за студентите на Машинскиот факултет во Скопје, по предметите статика и јакост на материјалите 1. Во јули 2010 година, од страна на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, избран е за асистент на Институтот за механика.

Во октомври 2008 година, учествувал на Симпозиум во Охрид во рамките на ТЕМПУС-проектот 19017 “Numerical Simulation program in Mechanical Engineering”, а во февруари 2009 година остварил посета на Институтот за нумеричка и техничка механика на Универзитетот во Штутгарт и Универзитетот Брије во Брисел во рамките на истиот проект. Во јуни 2011 година престојувал еден месец во APS-европскиот центар за мехатроника во Ахен, Р. Германија, во склоп на ТЕМПУС IV-проектот “Development of regional interdisciplinary mechatronic studies”. Кандидатот владее со оперативниот систем Windows, и софтверските пакети: Microsoft Office, AutoCAD, а го користи и MATLAB/Simulink. Од светските јазици, кандидатот го говори англискиот јазик.

2. Образложение на предлог-темата за докторска дисертација

Со цел да бидат конкурентни на светскиот пазар, производителите мора да се осигураат дека нивните производи во целост ќе ги исполнат побарувањата на купувачите во поглед на перформансите и квалитетот. Како синергија на голем број технологии, мехатрониката стана најголема инструментална алатка во остварувањето на таквите цели на компаниите. Зборот “мехатроника” денес има пошироко значење и се користи за да ја опише интердисциплинарноста во

инженерската технологија, во која постои координирана и истовремено развиена интеграција на механиката со електрониката и интелигентното компјутерско управување, во дизајнирањето и производството на производите и процесите. Поради ова, многу од поранешните функции што се извршувале со механички елементи се заменети со електронски управувачки функции, кое резултира со поедноставна механичка структура и зголемена функционалност. Како последица на овој пристап, инженерите треба да ги прифатат интердисциплинарноста и интегрираниот пристап и да ги имплементираат во нивната работа.

Неодамнешниот напредок во сите дисциплини релевантни за мехатрониката значително влијае на идните трендови на мехатроничкиот дизајн на производи, и го забрзуваат технолошкото подобрување на постоечките производи. Тоа исто така води до дизајнирање на сосема нови класи на производи како што се машините со мехатронички системи. Мехатроничкиот дизајн на машините ги синхронизира сите активности со цел да се обезбедат супериорни карактеристики споредено со конвенционалните машини. Ова беше неопходно бидејќи конвенционалниот пристап во дизајнирањето на машините ги ограничува понатамошните подобрувања на истите, што се должи на ограничувањата наметнати од механичките компоненти и механичките подсистеми на машините. Ако една машина се разгледа како мехатронички систем, тогаш таа треба да биде дизајнирана на следниов начин:

а) минимален број на механички и електронски компоненти – само оние хардверски компоненти кои се сметаат апсолутно неопходни;

б) интелигентна единица за да ги процесира сите информации и функции поврзани со машината;

в) сензори за да ги примат и актуатори да одговорат на овие информации.

Тенденцијата што се јавува во мехатроничките машини е да се елиминираат механичките спојки (преноси), а електрониката прецизно да ги координира различните движења. Управувањето ќе го координира дејствувањето на сите актуатори врз основа на поставените внатрешни релации. Типичните апликации како што се стартување, позиционирање, синхронизирано работење можат да се наречат стандардни функционални блокови. Сите овие функции, сега изведени софтверски, се конфигурираат за да одговорат на одредена апликација на машината. Одговорот кој што е добиен од корисниците на овие мехатронички системи е дека со имплементацијата на мехатроничкиот пристап во дизајнирањето на машините, намалени се работните трошоци и трошоците за одржување, а зголемена е нивната флексибилност и продуктивност.

Во овој докторски труд, акцентот ќе биде ставен на машините кои се одликуваат со исклучително високи динамички перформанси, со поголем број на степени на слобода, кои по својата природа претставуваат комплексен мехатронички систем. Ваквите мехатронички системи мора да бидат флексибилни и секогаш спремни брзо и навремено да одговорат на сите новонастанати промени во текот на работењето. Динамиката на електрониката секогаш е побрза од динамиката на механичките елементи поради инерцијата која се јавува во нив. Особено важни се преодните режими, пуштањето во работа и запирањето на машините, при кои се јавуваат големи забрзувања. Имајќи го тоа предвид, мехатроничкиот систем мора постојано да ги усогласува таквите разлики за да овозможи стабилно и непречено работење на машините.

Во докторската дисертација ќе биде развиен алгоритам за дизајнирање на мехатронички системи со поголем број на степени на слобода, со високи динамички перформанси. Притоа ќе бидат разгледани постојните методологии и тие ќе се применат и надоградат во дизајнирањето на машините за обработка на жица.

На почетокот за извлекување на жица се употребувале машини со еден блок. Со пронајдокот на матрици за извлекување од цементен карбид и зголемените подобрувања во техниките на заварување се постави основата за појава на машини за континуирано влечење на жица. Тие овозможуваат да се извршат повеќе од две извлекувања симултано. Денес, со воведувањето на мехатроничките системи во овие машини се постигнуваат се поголеми брзини на извлекување, иако бројот на степени за редукција на жицата повеќекратно е зголемен во однос на машините од претходните генерации. Моментално ваквите машини за обработка на жица имаат и до 15 степени за редукција, со тенденција тој број да се зголемува. Со тоа се овозможува да се изврши особено висока редукција на дијаметарот на жицата при едно пуштање на машините, што директно се одразува во зголемување на продуктивноста. Бројот на актуатори во ваквите системи еднаков е на бројот на степени за редукција. Доколку настане промена во брзината само на еден актуатор, тоа ќе предизвика промена на брзините и на останатите актуатори во системот бидејќи тие се во директна корелација. Во тој момент, системот на управување мора брзо да одговори на таквите промени, да изврши регулација на параметрите на машината и да ја синхронизира работата на актуаторите, се со цел да не настане кинење на жицата и прекин во работењето. Затоа од посебно внимание треба да биде пратењето на водечката компонента во управувањето т.е. да се врши пратење и синхронизирање на брзините на актуаторите. Покрај ова системот на управување треба да земе во предвид и одредени пореметувачки фактори на процесот. Зголемените температури во матриците за редукција може да алармираат системот да престане со работа, истрошеноста на матриците доведува до промени во посакуваните димензии на жицата, а тоа предизвикува нарушување во понатамошниот процес на обработка итн. Одовде може да се констатира дека системот на управување, покрај следењето на водечките параметри, треба да ги следи и нарушувачките фактори во процесот. Тој треба да дејствува во насока на намалување на нивното влијание врз процесот со цел системот да продолжи непречено со неговата работа.

Флексибилноста на овие машини и зголемените брзини на извлекување придонеле за одредени конструктивни измени. Акумулационите машини, кои ја компензираат бавната синхронизација на брзините на актуаторите, преку намотување на жицата на барабаните од блоковите, постепено се заменуваат со неакумулациони машини.

3. Цели на докторската дисертација

Целите на истражувањата кои ќе се спроведат во оваа докторска дисертација, се насочени кон формирање на еден општ динамички и математички модел на еден мехатронички систем на машина, која се одликува со висока динамика. Моделирањето е една од суштинските фази во процесот на

дизајнирање на мехатроничките системи. Преку динамичкиот модел се дава опис на функционалното и динамичкото однесување на системот, а со математичкиот модел се врши формулирање на физичките законитости и релациите помеѓу нив. Потоа, врз изградениот модел на системот ќе се применат современи методи и алгоритми на управување, со цел да се анализира однесувањето на мехатроничкиот систем при променливи параметри на процесите. Како резултат на тие анализи, ќе се дојде до алгоритам за дизајнирање на мехатронички системи со поголем број на степени на слобода, со високи динамички перформанси. Неговата примена при дизајнирањето, директно се одразува на постабилно и попродуктивно работење на системите.

Врз основа на развиениот алгоритам, ќе се пристапи кон дизајнирање на еден мехатронички систем на машина за обработка на жица. Со подетално проучување на структурата на една таква машина, ќе се создаде динамички и математички модел на системот. Притоа ќе се детерминираат релациите помеѓу неговите функционални делови и ќе се идентификуваат водечките параметрите на процесот кои треба да се управуваат.

Покрај главните параметри, истражувањата ќе се насочат и кон анализа на влијанието на пореметувачките фактори врз процесот на машината. Идејата е нивното постоење да се имплементира во системот на управување со цел да се дејствува врз нив, т.е. да се најде начин за минимизирање на нивното влијание во работењето на машината.

Откако ќе се добие математичкиот модел на мехатроничкиот систем на машината, претставен преку диференцијални равенки, ќе се пристапи кон градење на моделот во програмски пакет. Истражувањето на динамичките карактеристики на системот ќе се направи преку компјутерско симулирање на изградениот модел. Целта на симулацијата е да даде информации за однесувањето на системот, и нуди можност да се споредат методите на управување кои ќе се применат.

На крајот ќе се направат експерименталните мерења на една реална машина во работни услови. Податоците што ќе се добијат од експерименталните испитувања на машината, ќе послужат за да се верификуваат резултатите кои ќе произлезат од компјутерската симулација на моделот на системот.

4. Методологија на истражувањето

Методологијата што ќе се примени за остварување на поставените цели на истражувањето во оваа докторска дисертација, ќе ги опфати следниве чекори:

- преглед и анализа на литературата која се однесува на разгледуваната проблематика;
- детално анализирање на процесот во системот и определување на параметрите кои имаат влијание врз него;
- воспоставување на функционална зависност помеѓу елементите кои го сочинуваат системот;
- развивање на алгоритам за дизајнирање на мехатронички системи со поголем број на степени на слобода, со високи динамички перформанси;

- изведување на динамички модел на системот, а потоа и математички модел со примена на Lagrange-овиот метод;
- правење на симулации на математичкиот модел на системот во програмски пакет, со воведување на параметри на управување;
- изведување на експериментални испитувања на еден реален систем
- верификација на моделот преку споредба на добиените резултати од компјутерската симулација и експерименталните испитувања;
- анализа и коментар на резултатите произлезени од истражувањето.

5. Очекувани резултати од истражувањето

Од истражувањата што ќе се извршат во оваа докторска дисертација, се очекува да се развие алгоритам за дизајнирање на мехатронички системи односно, врз основа на разгледување на постојните методологии, истите да се надоградат и да се применат во дизајнирањето на системите со поголем број на степени на слобода, со високи динамички перформанси.

Исто така се очекува да се добие еден општ динамички и математички модел на еден мехатронички систем на машина со висока динамика. Моделот во целост треба да ја одсликува динамичката состојба на една реална машина за обработка на жица, со повеќе степени за редукција на дијаметарот на жица.

Покрај управувањето на водечките параметри на процесот, во системот на управување ќе се земат предвид и пореметувачките фактори. Со вклучување на овие фактори во системот на управување, се очекува да се намали нивното влијание врз функционирањето на системот. Сето тоа води кон постабилно и попродуктивно работење.

Преку анализата на добиените податоци од симулацијата на изградениот модел во програмскиот пакет, се очекува да се дијагностицираат и оптимизираат влијателните параметри на мехатроничкиот систем на машината.

Со споредба на резултатите од извршените експериментални испитувања на една ваква мехатроничка машина за обработка на жица, и резултатите од компјутерската симулација на моделот, се очекува да се изврши оцена и верификација на развиениот динамички и математички модел на машината.

ЗАКЛУЧОК

1. Врз основа на досегашниот степен на образование и активностите во поглед на научноистражувачката и стручна работа, Комисијата заклучува дека кандидатот м-р Гоце Тасевски, дипломиран машински инженер, располага со потребните знаења и способности за изработка на предложената тема за докторска дисертација и ги исполнува предвидените услови со Правилникот за стекнување докторат на Машинскиот факултет во Скопје.
2. Врз основа на образложението на пријавената тема, методологијата на истражувањето, целите и очекуваните резултати, Комисијата смета дека предложената тема за докторска дисертација со наслов „Дизајнирање на системи со

високи динамички перформанси со примена на мехатронички приод” е подобна и претставува мошне актуелно и современо истражување во областа на мехатрониката и ги исполнува потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.

3. За ментор на кандидатот при изработување на докторската дисертација го предлагаме проф. д-р Кочо Ангџушев, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје.

К о м и с и ј а

1. Проф. д-р Кочо Ангџушев, Машински факултет – Скопје, с.р.
2. Вонр. проф. д-р Златко Петрески, Машински факултет – Скопје, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Виктор Гаврилоски, Машински факултет – Скопје, с.р.

Р е ф е р а т

ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА И ЗА ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-р ЈОВАНА ЈОВАНОВА ЗА НАУЧНА РАБОТА

Со Одлука бр.02-3090/2 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 1.12.2011 година, формирана е Комисија во состав:

4. проф. д-р Емилија Ветацокоска, Машински факултет – Скопје, проф. во пензија
5. вонр. проф. д-р Виктор Гаврилоски, Машински факултет – Скопје
6. вонр. проф. д-р Златко Петрески, Машински факултет – Скопје,

со задача да ги прегледа пријавата и доставените материјали од м-р Јована Јованова и да даде оценка на оспособеноста на кандидатката за научна работа и за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов:

АНАЛИЗА НА ДИНАМИЧКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА АКТИВНИ СИСТЕМИ СО ПИЕЗОЕЛЕКТРИЧНИ ПОВРШИНСКИ АКТУАТОРИ.

По прегледот на пријавата и доставените материјали, врз основа на членовите 63 и 174 од Законот за високото образование и член 49 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Оспособеност на кандидатот за научна работа

Кандидатката Јована Јованова е родена на 4.8.1985 год. во Скопје. По завршеното основно образование со одличен успех се запишала во природно-математичката гимназија „Никола Карев“ во Скопје, каде што ги завршила првите две години од средното образование и била наградена за првенец на генерацијата. Потоа заминала во Оклахома, САД, каде што го комплетира средното образование во средното училиште Deer Creek High School во мај 2003. Истата година се запишала на Машинскиот факултет во Скопје. Во текот на студирањето била наградувана за постигнатиот одличен успех во текот на сите години од студирањето и била ангажирана како демонстратор на Институтот за механика. Таа зборува одлично англиски јазик, а добро се служи и со германскиот и со шпанскиот јазик.

Додипломските студии ги завршила со просек 9,94 како најдобар студент на генерацијата. Од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје била наградена со златник за најдобар студент, од Инженерската институција на Македонија со

„Инженерски прстен“, кој ѝ беше врачен во Охрид од страна на претседателот на Република Македонија, а ја има добиено и годишната награда на Фондацијата „Проф. д-р ДИМИТАР СТАМБОЛИЕВ“, чиј стипендист била во текот на студирањето.

Во учебната 2007/08 се запишала на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје, на Институтот за механика, на насоката мехатроника. Испитите ги положила во предвидениот рок со просечна оценка 10. На 12.11.2010 год. успешно ја одбрала магистерската работа на тема „Анализа на перформансите на систем за активно пригушување на вибрации“.

Од јули 2008 год. кандидатката е вработена на Машинскиот факултет во Скопје, при Институтот за механика, прво како помлад асистент, а од јануари 2011 како асистент. Покрај ангажманот со вежби на предметите кои ги покрива Институтот за механика, активно е вклучна во научноистражувачката и апликативната дејност како на Институтот, така и на Факултетот.

Како вработена на Институтот за механика при Машинскиот факултет во Скопје, остварила неколку студиски престои во странство меѓу кои 15-дневен студиски престој во декември 2008 г. во рамките на TEMPUS- JEP-проектот JEP-19017-2004: „Numerical Simulation Program in Mechanical Engineering“, на Техничкиот универзитет во Штутгарт – Германија, како и подолги престои на Факултетот за машинство и мехатроника во Ахен, Германија, едниот од јуни до август 2009 г. каде што работела на магистерската работа, а вториот од јуни до јули 2011 г.

Активно е вклучена во тимот кој работи на имплементација на TEMPUS-проектот: „Development of Regional Interdisciplinary Mechatronic Studies – DRIMS“ со траење од јануари 2010 до јануари 2013 година. Исто така е дел од тимот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје при Европскиот информативен и иновативен центар во Македонија.

2. Образложение на темата

Развојот на напредни технички системи со високи перформанси претставува предизвик за современото инженерство и главен двигател на техничко-технолошкото иноваторство. Потребата од вакви системи наметнува промена во дизајнот и исполнување на барањата за примена на полесни конструкции кои се карактеризираат со подобрени статички и динамички карактеристики при променливи работни услови и нарушувачки големини.

Потребата од намалување на тежините доведува до развој на нови материјали со високи јакосни карактеристики, што предизвикува развој на лесни еластични структури. Меѓутоа, еластичните лесни конструкции можат да имаат неповолно динамичко однесување. Од друга страна, системите составени од пасивни елементи заради своите константни карактеристики во текот на времето не можат да ги задоволат барањата за добри динамички карактеристики при променливи услови. Можен начин за обезбедување на добро динамичко однесување на лесните конструкции е примена на концептот на активен систем.

Концептот на активен систем со пиезоелектрични површински актуатори применет за придушување на вибрации се базира на создавање на точно определена сила од пиезоелектричните актуатори спротивна на побудната сила, со што се овозможува поништување на овие две сили и намалување на принудните

вибрации. Во светски рамки денес, многу научни институции и научници од различни области, вложуваат огромни напори и ресурси за истражување на концептот на активните системи и неговата примена во различни апликации.

Активните системи за придушување на вибрациите наоѓаат примена во широк дијапазон на различни технички системи како што се: придушување на микровибрации на високопрецизни системи, намалување на акустичната емисија од виброактивни структури или пригушување на вибрациите кај елисите од ротирни системи. Под високопрецизни системи се подразбираат системи чија точност во позиционирањето се движи во мали толерантни граници, како системите за позиционирање на огледалата кај големите телескопи, машини алатки кои обработуваат исклучително прецизни делови, роботски системи за употреба во нанотехнологиите, медицински работи кои служат за асистенција при извршување на специфични оперативни зафати и др. Акустичната емисија од виброактивни структури, како на пример кај авионите и автомобилите, се пренесува на патниците што доведува до чувство на неудобност при возењето, а со примена на концептот на активен систем за придушување на вибрациите, несаканиот ефект врз патниците може во голема мера да се елиминира.

Активните системи за придушување на вибрациите се базираат на механички систем со интеграција на електронски компоненти, сензори и актуатори, како и управувачки елемент во самата основна конструкција на системот, што ги вбројува во мехатроничките системи. Со интензивниот развој на мехатроничките системи во последно време се очекува се поголема застапеност на активните системи за придушување на вибрациите во апликативни комерцијални примери. Поради комплексната природа на мехатроничките системи, активните системи со пиезоелектрични површински актуатори применети за придушување на вибрации треба да бидат детално истражувани со цел да се постигне нивна интегрираност во комплексни мехатронички системи за подобрување на перформансите на системите.

Иако концептот за активен систем за придушување на вибрации е познат од раните 30-ти години на минатиот век, неговата применливост е овозможена во последните неколку години со равојот на електрониката, материјалите, сензорите, актуаторите и управувачите. Многу од истражувањата на активните системи за придушување на вибрациите се посветени на надградба на основната структура со цел да се овозможи промена на сопствените динамички карактеристики во зависност од надворешните влијанија, што вообичаено се нарекува паметна структура. Кога за првпат биле имплементирани паметни материјали во активни системи за придушување на вибрациите, во 70-тите години од минатиот век, во употреба биле аналогни кола со кои реално невозможна била физичката изведба на овие системи, што допринесло за стагнација на развојот на активните системи. Со појава на моќни управувачи, како што се дигиталните процесори за обработка на сигнали, се постигнува брза обработка и анализа на податоците, што е предуслов за успешна имплементација на еден активен систем за придушување на вибрациите во реално време.

Со денешниот интензивен развој на електрониката, како и со развојот на нови паметни материјали, активните системи сè повеќе го наоѓаат своето место во многу истражувачки области, посветени на реална имплементација на својствата на паметните структури. Во светски рамки се прават интердисциплинарни

истражувања посветени на својствата на материјалите и нивната примена во електромеханички компоненти за нивна интеграција во активните системи. Со најголем потенцијал за комерцијална примена во активни системи, во последните неколку години се издвоија пиезоелектричните сензори и актуатори, поради достигнувањата во развојот на нивната форма, големина, прецизност, брзина и точност. Воспоставување на веродостојна методологија за избор на тип, број и местополжба на сензорите и актуаторите претставува предизвик за инженерите, со цел поставувањето на сензорите и актуаторите на лентестата конструкција да овозможи обезбедување на најдобри резултати.

Пиезоелектричните површински актуатори се наметнаа како лидери при имплементација на активни системи за придрушување на вибрациите на еластични структури, бидејќи наликуваат на лепенки кои се поставуваат на површината на еластичната структура. Предноста на површинските актуатори наспроти друг тип на пиезоелектрични актуатори е во нивната форма, што овозможува тие да бидат многу тенки и флексибилни, а според тоа и лесно приспособливи на произволни површини. Оваа карактеристика кај површинските пиезоелектрични актуатори е исклучително битна, бидејќи овозможува нивна примена кај структури со специфични нерамни површини, а од друга страна нивната еластичност и нивната занемарливо мала дебелина не предизвикува промена на крутосните и инерцијалните карактеристики на системот.

Од претходно изложеното се наметнува потребата за детално истражување на динамичките карактеристики на активен систем со пиезоелектрични површински актуатори.

3. Цели на докторската дисертација

За остварување на целите на оваа докторска дисертација ќе се реализираат детални теоретски и експериментални истражувања. Основната цел на дисертацијата е преку анализа на динамичките карактеристики на една активна структура да се потврди концептот на активен систем со примена на пиезоелектрични површински актуатори за придрушување на вибрации.

Врз основа на теоријата на еластичност ќе се воспостави аналитички модел на еластична лентеста конструкција. Врз основа на постојните истражувања од областа на моделирање на еластични системи ќе се даде осврт на карактеристиките на различни аналитички модели, а со цел да се добие јасна претстава за влијанието на воведените апроксимации и за потребниот степен на дискретизација на системот.

При теоретските анализи базирани на аналитички модели се воведуваат одредени идеализирања кои се однесуваат на граничните услови и врските со други тела, како и поедноставувања со цел да се добијат поедноставни математички интерпретации. При моделирање на технички системи со голема осетливост на граничните услови, аналитички добиените модели не ја задоволуваат потребната точност заради неможноста да се земат сите влијателни параметри во процесот на моделирање. Затоа се наметнува потребата од примена на други методологии кои вклучуваат експериментално добивање на математичкиот модел, односно примена на техники за идентификација на системи.

Со цел да се примени концептот на идентификација на системот за добивање на експериментален модел, кој би можел да се користи во техниките на управување базирани на модел кај активен систем, потребно е да се изврши детална анализа на техниките за идентификација и да се даде одговор за нивната применливост кај активните еластични структури. За таа цел ќе се анализираат различни техники на идентификација на системи, ќе се развие соодветна методологија и таа ќе се примени за експериментално моделирање на еластична лентеста греда. Со компаративна анализа на аналитичкиот модел со експериментално добиените модели, ќе се верифицира и оцени усвоената методологија за идентификација на системот.

Аналитичкиот и експериментално добиениот математички модел на системот ќе послужат за анализа на динамичките карактеристики на активниот систем кој е предмет на ова истражување, со цел да се добие јасна претстава за можностите за придушување на вибрациите со примена на пиезоелектрични површински актуатори. Посебно внимание во истражувањето ќе се посвети на влијанието на бројот и местоположбата на површински пиезоелектрични актуатори и сензори, со цел да се предложи методологија за правилен избор и поставување на истите.

Со цел да се избере најповолен алгоритам за управување на вибрациите на еластичниот систем со пиезоелектрични актуатори, потребно е да се изврши анализа на динамичките карактеристики на системот при примена на различни алгоритми на управување. Со симулација на активен систем со пиезоелектрични актуатори ќе се изврши оценка на перформансите на системот при различни алгоритми на управување.

Дел од теоретските анализи ќе бидат потврдени со експериментални истражувања на реален еластичен систем со пиезоелектрични површински актуатори, со цел да се изврши верификација на применетите методологии и да се оцени степенот на подобрување на динамичките карактеристики при реална примена на концептот на активно пригушување на вибрациите со пиезоелектрични површински актуатори.

4. Методологија на истражувањето

Имајќи ја предвид комплексноста на поставените цели на докторската дисертација, кандидатот ќе спроведе аналитички, нумерички и експериментални истражувања, односно ќе биде спроведена следнава методологијата:

- анализа на постојните истражувања објавени во достапната литература;
- аналитичко моделирање на еластичен конструкции;
- анализа на техниките за идентификација на системи;
- експериментално моделирање на еластична конструкција;
- компаративна анализа на аналитичкиот и експериментално добиениот модел;
- оценка на применливоста на техниката за идентификација на системи кај активен систем за придушување на вибрациите;
- анализа на влијателните параметри врз динамичките карактеристики на активен систем за придушување на вибрации;
- анализа на различни техники на управување и избор на соодветен алгоритам за примена кај активен систем за придушување на вибрации;

- оцена на перформансите на системот при различни алгоритми за управување и различни побуди;
- експериментална верификација на применетите техники и методологии за активен систем за придушување на вибрациите со пиезоелектрични површински актуатори.

5. Очекувани резултати

Анализите спроведени при аналитичко моделирање на еластични лентести конструкции ќе дадат јасна претстава за влијанието на одредени апроксимации и за потребниот степен на дискретизација на системот при практична употреба на аналитичкиот модел.

Од анализата на различни техники за идентификација на системи се очекува да се добие одговор за нивната применливост кај активните еластични структури и да се развие соодветна методологија што ќе се примени за експериментално моделирање на еластична лентеста греда. Компаративната анализа на аналитичкиот модел, со експериментално добиените модели, ќе допринесе за верификација и оцена на усвоената методологија за идентификација на системот.

Од анализа на динамичките карактеристики на активниот систем со пиезоелектрични актуатори ќе се предложи методологија за правилен избор и поставување на површински пиезоелектрични актуатори и сензори.

Со симулациите кои ќе се спроведат на активен систем и со анализата на динамичките карактеристики при различни алгоритми за управување ќе се изврши оцена на перформансите на системот со што се очекува да се даде одговор за критериумите за избор на најповолен алгоритам за управување на вибрациите применет на активен систем со пиезоелектрични актуатори

За потврда на дел од теоретските анализи ќе бидат направени експериментални истражувања на реален еластичен систем со пиезоелектрични површински актуатори, со кои се очекува да се верифицираат применетите методологии и да се оцени степенот на подобрување на динамичките карактеристики при реална примена на концептот на активно придушување на вибрациите со пиезоелектрични површински актуатори.

ЗАКЛУЧОК

4. Врз основа на биографските податоци и активностите и врз база на личното познавање, Комисијата заклучува дека кандидатката м-р Јована Јованова, дипломиран машински инженер, располага со потребните знаења и способности за изработка на предложената тема за докторска дисертација и ги исполнува предвидените услови со Правилникот за стекнување докторат на Машинскиот факултет во Скопје.
5. Врз основа на образложението на пријавената тема, методологијата на истражувањето, целите и очекуваните резултати, Комисијата смета дека

предложената тема за докторска дисертација со наслов „Анализа на динамичките карактеристики на активни системи со пиезоелектрични површински актуатори” е подобна, претставува актуална современа тема од областа на активните системи и ги исполнува потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.

6. За ментор на кандидатот при изработување на докторската дисертација го предлагаме вонр. проф. д-р Виктор Гаврилоски од Машинскиот факултет во Скопје.

К о м и с и ј а

1. Проф. д-р Емилија Ветаџокоска,
Машински факултет–Скопје, проф. во пензија, с.р.
2. Вонр. проф. д-р Виктор Гаврилоски, с.р.
Машински факултет– Скопје
3. Вонр. проф. д-р Златко Петрески, с.р.
Машински факултет–Скопје

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК ПО ПРЕДМЕТОТ ИМУНОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/13 и 24/13), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, донесе решение за избор на 1 научен работник по предметот ИМУНОЛОГИЈА во согласност со конкурсот од 10.10.2013 година и формираше Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Мирјана Кочова, проф. д-р Перко Колевски, проф. д-р Кочо Димитровски, проф. д-р Весела Малеска Ивановска и проф. д-р Елена Трајковска Докиќ. Рецензентската комисија детално ги разгледа поднесените документи и го изготви следниов

ИЗВЕШТАЈ

1.Анита Христова-Димчева

Д-р Анита Христова-Димчева е родена 1962 година во Скопје. Основно училиште и гимназија завршила во родниот град. Медицинскиот факултет го завршила на Медицинскиот факултет во Скопје во 1986 година со просечна оценка 9,86. Во периодот 1988-1989 година работела како лекар во Заводот за мајки и деца во Здравствен дом-Скопје, а од 1989 година е вработена во Републичкиот завод за трансфузиологија во Скопје. Специјализацијата по трансфузиологија ја завршила во 1994 година, а докторирала во 2004 година. Била претседател на Управен Одбор во РЗТ во периодот 2007-2010 година. Од 2011 година е раководител на ИТМ-Скопје. Во 2012 година- избрана за претседател на Здружението на трансфузиолози на РМ. Во 2009 година е избрана за научен соработник по предметот имунологија (реферат објавен во Билтен бр. 958/2009). За асистент по предметот имунологија е избрана во 1999 година (реферат објавен во Билтен бр. 732/1999), а реизбрана е за асистент по предметот имунологија во 2001 (реферат објавен во Билтен бр. 797/2002), како и во 2006 (реферат објавен во Билтен бр. 894/2006).

Стручна дејност

Покажува посебен интерес за имуногенетиката. Активно била ангажирана на Одделението за хистокompatibilност и клеточна имунологија како член на тимот за бубрежна трансплантација. Учествувала во формирањето на Одделението за молекуларна биологија со воведување на основни методи за молекуларно определување на ХЛА- алели и молекуларно определување на мутации на фактор 5 Лајден и фактор 2 протромбин. Се усовршувала во АМЦ, Амстердам, Холандија, во два наврата, во 1994 - 6 месеци и во 1995 – 2 месеца, потоа во ЛУМК, Лајден,

Холандија, во 1997 – 6 месеци, во АНРИ, Лондон, Велика Британија, во 2003 – 6 месеци, во ЕФС, Нант, Франција, во 2006 – 1 месец. Во 2000 година учествувала на Семинар за напредни лабораториски методи во трансфузиологија во Кастеланца, Италија, во 2001 година учествувала на Имунолошката школа за молекуларни основи на имуногенетиката во Љубљана, Словенија, а во 2007 година учествувала на Школата за напредни техники за молекуларно типизирање на ткива и органи во Виена, Австрија.

Досегашни избори: асистент по предметот имунологија-1999, преизбор за асистент по предметот имунологија-2001, преизбор за асистент по предметот имунологија-2006, избор за научен соработник по предметот имунологија-2009.

Наставно-образовна дејност

Кандидатката учествува во практичната настава по имунологија и во колоквиумите и завршните тестови по имунологија.

Учествува во рецензии на трудови, рецензии на научноистражувачки проекти, во стручна ревизија на книга и во стручна редакција на поглавје од универзитетски учебник- Wintrobe's Clinical Hematology 12-th edition (во прилог документи и бодирање во табела).

Научноистражувачка дејност

Од областа на својот интерес, д-р Анита Христова-Димчева учествувала во 2 научноистражувачки проекта:

- 1989-1994, учесник во проектот „Имунолошки аспекти на малигни заболувања”, Министерство за наука и образование, главен истражувач □ проф. д-р Перко Колевски;
- 1994-1997, учесник во проектот „Добивање на моноклонални хибридома антители”, Министерство за наука и образование, главен истражувач □ проф. д-р Перко Колевски.

Коавтор е во Прирачник за анти тромботична терапија. Има објавено значаен број трудови кои се презентирани на домашни и меѓународни конгреси, а некои се печатени во целост. Рецензент е на стручни и научни трудови, како и на национални проекти.

Објавените трудови се рецензирани во:

Билтен 732/1999 21 труд

Билтен 797/2002 28 труда

Билтен 897/2006 30 труда

Билтен 958/2009 13 труда (во прилог рецензирани трудови)

За овој избор приложува 42 труда, од кои 3 се објавени во целост (во прилог трудови за рецензија).

Стручно-апликативна дејност

Д-р Анита Христова-Димчева работи во Одделението за молекуларна биологија и трансплантациона имунологија и активно учествува во изработката на молекуларните тестови за определување на ХЛА класа II- алели и во молекуларна детекција на мутации на фактор 5 Лајден и фактор 2 протромбин.

Учествувала во бројни републички проекти под покровителство на Министерството за здравство, а за подобрување на трансфузиолошката служба во Република Македонија.

Член е на:

Македонско лекарско друштво
 Лекарска комора на Македонија
 Здружение на трансфузиолози на РМ
 Здружение за базична и клиничка имунологија на Македонија
 Здружение за трансплантација на ткива и органи на РМ
 Европско здружение за имуногенетика (ЕФИ).

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на анализата на доставените материјали, личното познавање на кандидатката, успешната работа на стручен план, постојаната желба за усовршување, досегашните покажани резултати и констатацијата дека кандидатката ги исполнува условите, Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи д-р Анита Христова-Димчева да биде избрана во звањето виш научен соработник по предметот имунологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Мирјана Кочова – претседател, с.р.

Проф. д-р Перко Колевски, с.р.

Проф. д-р Кочо Димитровски, с.р.

Проф. д-р Весела Малеска Ивановска, с.р.

Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат ☐ Христова-Димчева Никола Анита

Институција ☐ Медицински факултет, Скопје, Институт за трансфузиона медицина

Научна област ☐ медицина и имунологија

НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Настава во школи и работилници (учесник)		Бодови	Вкупно
- Школа за изведување на ЛИПА ХЛА - молекуларни тестови и нивна интерпретација, Скопје, Македонија, 2009		1	1
- Работилница за згрижување на лица со хемофилија во РМ со меѓународно учество, Скопје, Македонија, 2009		1	1
- Работилница за современа антикоагулантна терапија, Скопје, Македонија, 2010		1	1
- Работилница за имплементација на системот за квалитет во службата за трансфузиона медицина, Скопје, Македонија, 2011		1	1
- Работилница за матични клетки и регенеративна медицина со меѓународно учество, Скопје, Македонија, 2011		1	1
- Меѓународен семинар за биотехнологија и трансплантација, Скопје, Македонија, 2012		1	1
- Работилница за примена на Olerup SSP метода за ХЛА-типизација и примена на HELMBERG SCORE софтверска интерпретација на резултати, Скопје, Македонија, 2013			
Одржување на вежби Имунологија		12.87	12.87
Учебна година	Часови на одржана практична настава*		
2008/2009	60		
2009/2010	99		
2010/2011	84		
2011/2012	102		
2012/2013	42		
2013/2014	42		
*формула за 1 семестар	Бр.на часови x 15 x 0,03		
Консултации со студенти Имунологија, 40 студенти		0,4	0,4

Учебна година	Бодови*		
2009	0,08		
2010	0,08		
2011	0,08		
2012	0,08		
2013	0,08		
*формула за 1 семестар	Бр. на студенти x 0,002		
Научно популарна книга (коавтор)		2	2
Рецензент на универзитетски учебник		1	1
Вкупно			23,27

НАУЧНО – ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Учесник во меѓународен научен проект		
- 2010-2013 учесник во проект “Blood Safety Project”, СЗО и Министерство за здравство, носители Оливиа Лигија Бурта и Снежана Чичевалиева	2	2
Дел од монографија	1	1
Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/ стручно списание		
1. Христова-Антова Е, Георгиевска-Исмаили Љ, Србиновска Е, Спировска В, Радуловиќ В, Андова В, <u>Христова-Димчева А</u> , Жантева-Наумоска М: Ехокардиографски параметри како предиктори за упатување на пациентите со аортна валвуларна стеноза на валвуларен репласман. Physioacta Vol.2, No.2, 2008.	2,4	2,4
2. Антова Е, Георгиевска-Исмаили Љ, Србиновска Е, Спировска В, <u>Христова-Димчева А</u> , Жантева-Наумоска М: Преживување кај пациенти со асимптоматска аортна стеноза. Мак. мед. преглед 2008:62(2):57-63.	2,4	2,4
3. Христова-Антова Е, Србиновска Е, Спировска В, Георгиевска-Исмаили Љ, Андова В, <u>Христова-Димчева А</u> , Жантева-Наумоска М: Значење на ехокардиографски параметри кај асимптоматските пациенти со тешка аортна стеноза. Мак. мед. преглед 2009:66(1):33-38.	2,4	2,4
4. Христова-Антова Е, Георгиевска-Исмаили Љ, Србиновска Е, Спировска В, <u>Христова-Димчева А</u> , Жантева-Наумоска М: Годишен степен на прогресија на брзината на аортниот млаз и преживување кај асимптоматска тешка аортна стеноза. Прилози. МАНУ XXX/1, 2009, 91-104.	2,4	2,4
5. А.Сенев, К.Димитровски, <u>А.Христова-Димчева</u> , В.Петковска: ХЛА совпадливост помеѓу паровите со повторувачка загуба на бременоста во РМ. Physioacta Vol.7, No.1, 2013.	2,4	2,4

Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	1,8	1,8
1. R. Grubovic, R. Dukovski, S. Useini, A. Hristova-Dimceva, M. Grubovic: The appropriate clinical use of red blood cells transfusion. First Macedonian Conference on Transfusion alternatives in critically ill patients with international participation. Skopje, 16-17.11.2012.		
Пленарно предавање на научен/стручен собир		
1. А. Христова-Димчева: Нови методи за определување на HLA класа II алелите. Пленарно предавање во зборник на трудови. 37-ми Октомвриски средби со меѓународно учество, Охрид, 1-4.10.2009.	2	2
Учество на научен/стручен собир со усна презентација		
1. А.Христова-Димчева, В.Петковска, Ј.Папеш, К.Димитровски, Р.Дуковски: Примена на INNO-LIPA INNOGENETICS китовите за определување на HLA класа II алелите. III конг. на трансф. на РМ. Мак. мед. преглед 63, супл.75, 73, 2009.	1	1
Абстракт објавен во зборник на конференција меѓународна		
1. A. Hristova-Dimceva, P. Kolevski, K. Dimitrovski, V.Petkovska, J. Papes, T. Makarovska-Bojadzieva, E. Velkova, R. Dukovski: HLA compatibility in 220 patients with renal transplantation. Vox Sanguinis Vol 96, suppl.1, april, 2009.	1+2	3
2. A. Hristova-Dimceva, R. Dukovski, R. Grubovic, E. Velkova, O. Damevska-Todorovska: Use of INNO-LIPA INNOGENETICS kits for determination of HLA class II alleles in solid organ and bone marrow transplantations. Bulletin of Transfusion Medicine. Transfusion days of Serbia 2012 with international participation. Nis, 04-06.10.2012.	1+1	2
Абстракт објавен во зборник на конференција национална		
1. А.Христова-Димчева, К.Димитровски, В.Петковска, Ј.Папеш, Е.Велкова, Т.Макаровска-Бојаджиева, Ј.Ангеловски, О.Дамевска-Тодоровска, Р.Дуковски: HLA compatibility in 250 patients with renal transplantation. III	0,5	0,5

конг. на трансф. на РМ. Мак. мед. преглед 63, супл.75, 73, 2009. 2. A. Hristova-Dimceva, R. Dukovski, V.Petkovska, K. Dimitrovski: Genetic analysis of HLA class II antigens for Macedonian kidney registry. IV-th Congress of the Macedonian Society of nephrology, dialysis, transplantation and artificial organs with international participation. Ohrid, 21.06-24.06.2012.	0,5	0,5
Коавтор на апстракти печатени во зборник на апстракти 1. E.Velkova, S. Drakulevski, T. Makarovska-Bojadzieva, A. Hristova-Dimceva, J.Angelovski, I. Nikoloska, K. Dimitrovski, R. Grubovic: Significance of immunohematological management in pregnancy. Macedonian Journal of Medical Sciences Vol. 1, suppl. 1, 2008. 5-th Balkan Congress of Immunology, Ohrid, 01-03.06.2008 2. T. Makarovska-Bojadzieva, M. Blagoevska, A. Hristova-Dimceva, K. Dimitrovski, E.Velkova, I. Nikoloska, J.Angelovski, O. Damevska-Todorovska: Diagnosis of thrombotic thrombocytopenic purpura (TTP)- case report. Macedonian Journal of Medical Sciences Vol. 1, suppl. 1, 2008. 5-th Balkan Congress of Immunology, Ohrid, 01-03.06.2008 3. T. Makarovska-Bojadzieva, R. Dukovski, M. Blagoevska, S. Kostovska, E.Velkova, J.Angelovski, A. Hristova-Dimceva, I. Nikoloska, R. Apostolovska: RBC alloimmunization in haemoglobinopathic politransfused patients. XXX-th International Congress of the ISBT, MacaoSAR, China, 07-12.06.2008, Book of abstracts p.93 4. E.Velkova, S. Drakulevski, V. Dejanova-Ilijevska, A. Hristova-Dimceva, T. Makarovska-Bojadzieva, J. Angelovski, I. Nikoloska, N.Veljanovski: Antiphospholipid syndrome and pregnancy – treatment and prophylaxis. XXX-th International Congress of the ISBT, MacaoSAR, China, 07-12.06.2008, Book of abstracts p.67 5. E.Velkova, S. Drakulevski, J. Papes, J.Angelovski, T. Makarovska-Bojadzieva, I. Nikoloska, A. Hristova-Dimceva: Detection of ABO HDN in Immunohematology. Balkan Journal of Clinical Laboratory Vol XVII, No.1, 2009 6. Dimitrovski K, Papes J, Petkovska V, Hristova-Dimcheva A, Kolevski P: HLA compatibility at patients with infertility and recurrent pregnancy. Balkan Journal of Clinical Laboratory Vol XVII, No.1, 2009 7. T. Makarovska-Bojadzieva, R. Dukovski, M. Blagoevska, I. Nikoloska, E. Velkova, E. Todorovska, O. Damevska-Todorovska, A. Hristova-Dimceva: Safe blood grouping for safe transfusion. Vox Sanguinis Vol 96, suppl.1, april, 2009 8. T. Makarovska-Bojadzieva, R. Dukovski, O. Damevska-Todorovska,	0,5 1+2 1 1 1 1 1 1	0,5 3 1 1 1 1 1

E. Velkova, M. Blagoevska, A. Hristova-Dimceva, I. Nikoloska, E. Todorovska, J. Samonikov-Tosevska, R. Grubovic: The incidence of RBC alloantibodies in haemoglobinopathic patients. Vox Sanguinis Vol 96, suppl.1, april, 2009	1	1
9. Е.Велкова, С.Дракулевски, Т.Макаровска-Бојадиева, А.Христова-Димчева, Ј.Ангеловски, И.Николоска, В.Дејанова-Илијевска: АИХА во бременост и мултипли антители: опис на сличај. III конг. на трансф. на РМ со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 63, suppl.75, 95, 2009	0,5	0,5
10. Т.Макаровска-Бојадиева, Р.Дуковски, М.Благоевска, Ј.Ангеловски, Е.Велкова, Р.Грубовиќ, А.Христова-Димчева, И.Николоска: Крвнотипна типизација во микротитарски плочи. III конг. на трансф. на РМ со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 63, suppl.75, 185, 2009	0,5	0,5
11. Р.Грубовиќ, М.Грубовиќ, Р.Дуковски, Г.Андонов, Р.Каламарас, С.Усеини, Ф.Рака, А.Христова-Димчева: Преглед на крводарувања во Републичкиот завод за трансфузиологија-Скопје во период од 1999 до 2009г. III конг. на трансф. на РМ со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 63, suppl.75, 133, 2009	0,5	0,5
12. О.Тодоровска, Т.Макаровска-Бојадиева, А.Христова-Димчева, Д.Станковиќ, В.Нецева, Л.Митевска, М.Благоевска, В.Миленков, Р.Дуковски, Н.Димоска, Г.Андонов: Забележани неусогласености како дел од процесот на управување со осигурувањето на квалитет во Институтот за трансфузиона медицина, Скопје. III конг. на трансф. на РМ. Мак. мед. преглед 63, suppl.75, 188, 2009	0,5	0,5
13. E.Velkova, S.Drakulevski, J. Papes, J.Angelovski, T.Makarovska-Bojadzieva, I.Nikoloska, A.Hristova-Dimceva: Detection of ABO HDN in immunohaematology. 17-th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5-th Macedonian National Congress of Medical Biochemists, Ohrid, 16-19.09.2009. Abstracts volume p.148	1	1
14. E.Velkova, S.Drakulevski, A.Hristova-Dimceva, J.Angelovski, T.Makarovska-Bojadzieva, I.Nikoloska, V. Dejanova-Ilijevska, K. Dimitrovski: Fetomaternal incompatibility and the severity of haemolytic disease of the new born. Vox sanguinis. Vol 99, suppl.1. XXXI International Congress of the ISBT, Berlin, Germany, 26.06-01.07.2010	1	1
15. E.Velkova, S.Drakulevski, T.Makarovska-Bojadzieva, A.Hristova-Dimceva, J.Angelovski, I.Nikoloska, V. Dejanova-Ilijevska, K. Dimitrovski: Severity of the HDFN caused by antibodies other than anti-D. Bulletin of Transfusion Medicine. 4-th Transfusion Medicine Congress of Serbia with international participation, Belgrade, 10-12.11.2010	1	1
16. L. Mitevska, M. Blagoevska, R. Dukovski, A. Hristova-Dimceva, O. Todorovska: Continuing medical education at National Institute of Transfusion Medicine in Macedonia – current situation and perspectives. Vox Sanguinis 2012; 103 (Suppl. 1): 70	1	1
17. O. Todorovska-Damevska, A. Hristova-Dimceva, R. Dukovski, T. Makarovska-Bojadzieva: Quality indicators trends in the Institute of Transfusion Medicine Skopje, Macedonia. Vox Sanguinis 2012; 103	1	1

(Suppl. 1): 83		
18. E. Velkova, A. Hristova-Dimceva, M. Blagoevska, T. Makarovska-Bojadzieva, I. Nikoloska, J. Angelovski, J. Samonikova: Importance of cold autoimmune antibodies in regularly transfused patients with hematology disorders. Vox Sanguinis 2012; 103 (Suppl. 1): 209	1	1
19. R. Grubovic, R. Dukovski, A. Hristova-Dimceva, S. Useini, B. Georgievski, L. Cevreska, S. Genadieva-Stavric, A. Pivkova, Z. Stojanoski, M. Grubovic: Harvesting of autologous peripheral blood stem cells in hematological patients. Vox Sanguinis 2012; 103 (suppl.1): 254. Impact factor: 2.856; ISI Journal Citation Reports: ranking: 2012: 29/68 (Hematology); ISSN: 1423-0410	1	1
20. R. Grubovic, B. Georgievski, R. Dukovski, L. Cevreska, A. Hristova-Dimceva, S. Genadieva-Stavric, S. Useini, A. Pivkova, A. Stojanovic, M. Grubovic: Collection of peripheral blood stem cells in healthy donors. Vox Sanguinis 2012; 103 (Suppl. 1): 256	1	1
21. R. Grubovic, B. Georgievski, R. Dukovski, L. Cevreska, A. Hristova-Dimceva, S. Genadieva-Stavric, S. Useini, Z. Stojanoski, A. Pivkova, M. Grubovic: Allogeneic and haematopoietic peripheral blood stem cell collection: 11 years experience. EBMT 2013 London	1	1
	1	1
Вкупно		46,3

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Експертски активности евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија		
	1	1
1. Изготвување на нова систематизација на ИТМ РМ, 2010	1	1
2. Рецензија на труд објавен во Physioacta, 2010/2011	1	1
3. Рецензија на труд објавен во ММП, 2010/2011	1	1
4. Рецензија на труд објавен во ММП, 2010/2011	7 x 1	7
5. Рецензија на 7 научно/истражувачки проекти пратени од Министерство за образование и наука, 2010	1	1
6. Стручна ревизија на книга –Имунологија-Д.Маил, 2007		
7. Стручна редакција на поглавје од универзитетски учебник Wintrobe's Clinical Hematology 12-th edition, 2011	1	1
Воведување нова лабораториска метода во институцијата		
- Метод на амплификација со термосајклер и метод на хибридизација за определување на ХЛА- алели од втора класа со молекуларна типизација	4	4
- Метод за молекуларно определување и детекција на мутации на фактор V Лајден и фактор II	1	1
- Метод за детекција на антинуклеарни антитела	1	1
Вкупно		19

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Претседател на организационен или програмски одбор на научен/ стручен собир – Претседател на здружение на трансфузиолози на РМ	1	1
Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир		
1. Работилница ФИЗИОТЕРАПИЈА КАЈ ЛИЦАТА СО ХЕМОФИЛИЈА ВО РМ, 2009, Скопје	2	2
2. Симпозиум за хемофилија, 2010, Скопје	2	2
3. Стручен собир на тема БАКТЕРИСКА ИНАКТИВАЦИЈА КАЈ ТРОМБОЦИТНИ ПРОДУКТИ, 2012, Скопје	2	2
4. Стручен собир на тема A Decade of Proven Safety and Efficacy for a Safer Blood Supply	2	2
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир		
1. Трет конгрес на трансфузиолозите на РМ со меѓународно учество, 10-14.6. 2009, Охрид	1	1
2. Прва македонска конференција за алтернативи во трансфузијата кај критично болни пациенти со меѓународно учество под патронат на НАТА, 16-17.11.2012, Скопје	1	1
Студиски престој во странство до три месеци	0,5	0,5
Изготвување и пријавување на научен /образовен национален проект		
Соработник	2	2
- 2008-2011, учесник во проектот „Реорганизација и интеграција на службата за трансфузиологија во Национална установа за трансфузиона медицина”, Министерство за здравство, носител □ прим. д-р Ристо Дуковски	2	2
- 2009-2011, учесник во проектот „Едукација на персоналот во службите за трансфузиона медицина за имплементација на системот за квалитет во работењето”, Министерство за здравство, носител □ прим. д-р Ристо Дуковски	2	2
- 2012-2014, учесник во проектот „Имплементација на ИССО 9001 стандарди во трансфузионата служба”, Министерство за здравство, носител □ прим. д-р Ристо Дуковски	2	2
- 2011-2014, учесник во проектот за ИПА- фондови □ „Јакнење на системот за безбедна крв”, Министерство за		

здравство, носител □ прим. д-р Ристо Дуковски		
Раководител на внатрешна организациона единица	3	3
Учество во изработка на национална програма од одредена област	3	3
Вкупно		25,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ ЗА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	23,27
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	46,3
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	19
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	25,5
ВКУПНО	114,07

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Мирјана Кочова – претседател, с.р.

Проф. д-р Перко Колевски, с.р.

Проф. д-р Кочо Димитровски, с.р.

Проф. д-р Весела Малеска Ивановска, с.р.

Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ: „МОДЕЛ НА ГРАВИТАЦИСКИ И
ХИДРОЛОШКИ НЕПОГОДИ ВО ОХРИДСКИОТ РЕГИОН ВО ПРОЦЕСОТ НА
ПРОСТОРНОТО ПЛАНИРАЊЕ“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ИНЖ. ЛИДИЈА ТРПЕНОСКА-
СИМОНОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА ШУМАРСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 0201-844/5 од 14.11.2013 на Наставно-научниот совет на УКИМ - Шумарски факултет во Скопје, на XIV седница е формирана Комисија за оцена и одбрана на напред наведената докторска дисертација, во состав:

1. д-р Иван Блинков, редовен професор на Шумарски факултет во Скопје
2. д-р Александар Трендафилов, редовен професор на Шумарски факултет во Скопје
3. д-р Македонка Стојановска, вонреден професор на Шумарски факултет во Скопје
4. д-р Александар Стојмилов, редовен професор во пензија на ПМФ во Скопје
5. д-р Катерина Донева, редовен професор на Градежен факултет во Скопје

Комисијата, по прегледот на поднесениот докторски труд, има чест на Наставно-научниот совет на УКИМ, Шумарски факултет во Скопје, да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на м-р инж. Лидија Трпеноска-Симоновиќ, под наслов „Модел на гравитациски и хидролошки непогоди во охридскиот регион во процесот на просторното планирање“, е изработена согласно актите. Трудот содржи вкупно 166 страни основен текст во нормален проред, 10 претходни страници и 4 страници прилог. Сето тоа е презентирano на актуелен научен пристап, со методи препознатливи на меѓународно ниво.

Покрај ова, како заднински материјал на дисертацијата, е креирана и геопросторна база за истражувачкиот регион, како и геопросторни модели во врска со тематиката.

Изложениот материјал во докторската дисертација е поделен на:

Претходен текст:

1. Наслов и благодарница, на 2 (две) страници;
2. Апстракт на македонски и англиски јазик на 2 (две) страници;
3. Содржина на 2 (две) страници;
4. Список на табели и слики на 4 (четири) страници;

и

Основен текст кој е поделен на:

1. Вовед на 29 (дваесет и девет) страници;
2. Досегашни истражувања на 16 (шеснаесет) страници;
3. Методологија на истражување на 17 (седумнаесет) страници;
4. Геопросторни карактеристики на истражувачкото подрачје на 27 (дваесет и седум) страници;
5. Резултати и дискусија на 65 (шеесет и пет) страници;
6. Заклучоци и препораки на 7 (седум) страници и
7. Литература на 5 (пет) страници.

Во прилогот, на 4 страници е презентирани прашалникот кој е користен за градација на непогодите според Делфи-методот.

Во Апстрактот, согласно со стандардите за пишување научни дела, се презентирани најзначајните делови од сите поглавја од трудот и тоа на македонски и на англиски јазик.

Преку првите 2 поглавја е воспоставен контекстот на работа. Овие поглавја даваат одговор на основните прашања на еден ваков труд: Што се проучува? Зошто е важно прашање тоа? Што знаеме за оваа проблематика пред да се направи овој труд? Како овој труд ќе ги унапреди нашите знаења?

Структурата на **Воведот** е поставена правилно почнувајќи од најопшти информации и дефиниции во врска со проблематиката (природни непогоди, просторно планирање и моделирање на процеси) и одејќи понатаму постепено преку образложение на проблематиката, фокусирајќи се на крај на специфичниот проблем што се проучува. Ранливоста на населените области и штетите од природните непогоди се сведоштво за човековото живеење во конфликт со околината, делумно и како последица на просторното планирање кое не успеало соодветно да ги земе предвид непогодите и ризиците при носењето на одлуките за развој и користење на земјиштето. За да се одбегне/ублажи негативното влијание од природните непогоди, потребно е да се утврди нивната просторна застапеност, интензитет и честота, а сето тоа во релација со просторната дисперзија на населбите и другите, за човекот значајни структури.

Главната цел на овој труд е изнаоѓање оптимална процедура-пристап за анализа, прикажување и усогласување на природните гравитациски и хидролошки опасности во просторното планирање, како и модел во кој се застапени просторите кои можат да бидат погодени од непогоди и содржините на просторот, постојни и планирани, на кои им е потребна заштита. Моделот кој произлегува од ова истражување треба да ја олесни и визуелно да ја приближи информацијата не за единечните, туку за сложените непогоди, со што се зголемува веројатноста дека таа ќе биде употребена во процесот на планирање/одлучување.

За да се дојде до главната цел, поставени се неколку објективи (задачи), и тоа:

- Какви се пристапите во врска со изработка на модели за гравитациски и хидролошки непогоди во Република Македонија и колку се усогласени со современите пристапи во Европа?
- Која е најсоодветната форма на подготовка, анализа и приказ на геопросторна база на карактеристиките потребни за моделирање на опасности и ризици од непогоди во Република Македонија, со оглед на достапноста на базните податоци?
- Која е разликата меѓу единечен хазард и мултихазард пристап за потребите на просторното планирање?
- Кои се оптималните процедури за изработка на модел на гравитациски и хидролошки непогоди за потребите на просторното планирање во РМ?

Теоретската база и **Досегашните истражувања** се презентирани на 16 страни. Дел од истражувањето имаше за цел да ги спореди пристапите за изработка на карти на опасности и ризици во Република Македонија со современите европски приоди за моделирање на непогодите. Во првиот дел се разработени пристапите кои досега се практикуваа во Република Македонија. Во понатамошниот дел се анализирани современите пристапи и модели кои се користени во Европа, при што е даден посебен осврт на истражувањата спроведени преку проектите на ЕСПОН, проектот АРМОНИА и др., а детално се анализирани и тезите на Philipp Schmidt – Thomme. Усогласеност се воочува во третманот на непогодите како ризичен, односно лимитирачки фактор за

развој на подрачја погодени од непогоди. Интердисциплинарниот приод во одлучувањето при планирањето на идниот развој и користењето на современите ГИС- технологии се другите заеднички карактеристики. Непостоењето на утврдени стандарди за начинот на картирање, содржината и деталноста (размерот) на прикажаните непогоди е, исто така, заедничко. Клучната разлика се воочува во прикажување и пресметување на ризиците, кои изразени во средства, не се присутни во планирањето во Република Македонија.

Во следното поглавје **Методологија на истражувањето**, кандидатката се фокусира на предметот на дисертацијата. Методологијата на работа е приспособена на типот на ова истражување. При работата се користени и квалитативен и квантитативен метод за анализа на примарните и секундарните податоци, со кои се дава одговор на поставените истражувачки задачи. Методологијата на работа се заснова на креирање на потребните основни параметри и датотеки за натамошни анализи, кои се добиени преку теренски мерења, утврдувања на мерени елементи и собирање на потребни хартиени, текстуални, аналогни и дигитални подлоги.

Теренското истражување опфаќа комуникација со институции кои имаат свои надлежности во областите на планирање, но и на справување со природните непогоди. За да се дојде до информации кои можат да се употребат за креирање на просторни модели, употребена е следнава методологија:

1. идентификација на природните непогоди и на просторните содржини кои се чувствителни на анализираните непогоди;
2. обработка на податоците и креирање геодатабаза;
3. утврдување на групите на информации според нивната структура и карактер, начинот на нивното организирање, манипулирање и анализирање;
4. примена на повеќе ГИС-алатки и методи за генерирање, класификација и комбинирање на информациите;
5. детална анализа на применетите методи и пристапи и утврдување на оптималниот за нивото и деталноста на расположливите информации во истражувачкото подрачје, а всушност и целата држава.

Базната геодатабаза во овој труд е оформена како персонална геодатабаза, со користење на софтверот ArcGIS 10.1. Дел од податоците (основните податоци, топографските карти, топонимите и сл.) се црпиени од централната геодатабаза на Агенцијата за планирање на просторот (АПП).

Во наредното поглавје **Геопросторни карактеристики на регионот**, кое опфаќа 27 страници, се презентирани резултатите од подготвениот интегрален геопросторен модел на теренот на истражувачкото подрачје кое ги опфаќа општините Охрид и Дебарца. Токму овој создаден геопросторен модел претставуваше и појдовна база за натамошните анализи и моделирања. Во овој геопросторен модел прво се обработени сите потребни природни фактори (геолошка подлога, педолошки карактеристики, климатски карактеристики итн.). Во понатамошниот дел е посветено внимание на потребните социоекономски карактеристики на регионот кои се користат во развој на моделите на ризик. Секој од потребните параметри е геопросторно дефиниран, како по опфат, географска поставеност, така и по тип, а за некои параметри и по интензитет. Сето тоа е изработено во т.н. ГИС – опкружување.

Резултатите од истражувањето, вклучувајќи ја и дискусијата по добиените резултати, се презентирани на 65 страници.

При презентација на резултатите се одвоени поглавјата каде што се развиени моделите на подложност, односно моделите на ризици.

Генерално се презентирани резултатите од компаративните анализи на пристапите и процедурите во софтверот ArcGIS за креирање на вакви модели, од кои се

избира најсоодветниот пристап според одреден критериум за понатамошна софтверска анализа и, како аутпут, во текстот е дадена карта.

Во првиот дел од резултатите се презентирани моделите на единечна и сложена подложност.

Во трудот се креирани единечни модели за подложност на суша (врз основа на класификација на земјишниот покров со параметри усвоени од центарот за управување со суши на Југоисточна Европа), ерозија и седиментација (според методологијата користена при изработка на картата на ерозија на Република Македонија), поплави (крајбрежни, притоки на Охридското Езеро, и Слатинско Езеро), свлечишта и одрони. За да се добие моделот кој ја прикажува подложноста на теренот на свлечишта и одрони, се изработи модел кој ги комбинира податоците од геолошката стабилност и наклоните на теренот. При тоа е запазено унифицирано вреднување, односно најстрмните делови и најлошите по состав карпи се вреднувани со пондер 3. Вредност 2 е доделена за поблагите стрмнини и условно нестабилните терени, а 1 добиваат благите терени и стабилните карпи. Резултатот натаму се третира како една непогода.

Моделот на сложена подложност на непогоди е добиен со комбинирање на резултатите од единечните непогоди. Притоа, сушата не е земена во анализите бидејќи таа нема влијание на создадените вредности за кои се моделира ранливоста. Свлекувањето и одронувањето се третираат како една непогода, поради тоа што условите кои доведуваат до нивна појава се еднакви, односно подразбираат соодветен наклон и геолошка градба. Ерозијата учествува во анализите со своите најсилни категории - тоа се прва, втора и трета категорија на ерозија. Согласно со оценките на загрозеност подготвени од локалните самоуправи, издвоени се три типа зони кои се подложни на поплавување: крајбрежни, по текот на одредени водотеци и полињата под Слатинското Езеро. За анализа на подложноста од одронување/свлекување користена е класифицираната геолошка карта и наклонот на теренот генериран од 3Д-моделот. Моделот кој ги обединува наведените непогоди е генериран така што секоја непогода е претставена со растер (гريد) кој има бинарен карактер. Областите каде што нема непогода, или очекуваната јачина е мала, добиваат вредност нула, а областите кои можат да бидат погодени со непогода која има потенцијал да предизвика поголема, до значителна штета, добиваат вредност која ја идентификува непогодата. Со вака утврдени пондерираны вредности и нивно комбинирање - сумирање, се добива збирната карта на непогоди.

Капацитетот на просторот се однесува на степенот до кој одреден тип на предел или област може да се адаптира на промените, без тоа да има значителен ефект врз неговиот карактер, или глобално, врз промена на типот на пределот. Не постои формула со која би можел да се пресмета капацитетот на просторот, но може да се усвојат некои оптимални или минимални вредности кои гарантираат условна неменливост на карактерот на просторот. Во трудот, капацитетот на просторот произлегува од неговата намена, при што анализата се темели на неменливоста на карактерот на просторот, поточно сочувување на карактерот на секој негов елемент (населби, простори со културно наследство, природни области итн.). Главна карактеристика на анализираниот простор е нерамномерната распределеност на населението, јавните функции (институции), недвижното културно наследство и економските вредности. Доминацијата на градот Охрид е воочлива во сите споменати области. Овој факт влијае на изборот на методот за вреднување на елементите на просторот со доделување на тежинските коефициенти. Доколку се користат методи кои пропорционално на бројот на жители го генерираат растерот за нивна дистрибуција, ќе се добие дека, освен Охрид, другите места немаат вредност, односно нивниот придонес е незначителен. Истиот проблем се јавува и при анализа на јавните функции (образование, здравство) и културното наследство. За илустрација на применливоста на методите за рекласифицирање на густината на

населеност, направени се повеќе обиди со следниве методи: стандардна девијација, природни прекршувања и квантили.

Резултатите укажуваат дека единствено последниот метод ги респектира сите населени места, независно од нивната големина според бројот на жители. За да се изнајде модел кој го покажува влијанието на непогодата на одделни просторни структури, треба да се утврди која непогода влијае на која структура. Големата слика која се добива со еден просторен план и која ги дефинира макро-локациите на непогодите и создадените вредности треба да послужи како индикатор за потребата од детални истражувања во сите простори каде што подложноста на непогоди и ранливоста од нив се преклопуваат. Наједноставно решение е да се подготват паралелно картите на подложност - или карти на ризици и картите на создадени вредности, да се поедностават и потоа да се преклопат.

Во трудот се применети два пристапа за создавање модел на сложен ризик.

Првиот пристап, кој е поедноставен, претставува едноставно кумулирање на областите подложни на непогоди и социоекономските елементи ранливи од непогодите. Овој пристап дава слика за подрачјата кои се помалку или повеќе подложни на една или повеќе непогоди, но без информација за интензитетот на ризикот.

Вториот пристап е, всушност, мултикритериумска проценка на интензитетот на непогодите. Круцијален момент претставува определувањето на тежинскиот индекс на различните параметри, со што се овозможува согледување и на интензитетот на ризикот. Мерењето на ризикот го содржи и субјективниот фактор, односно доживувањето на непогодата, а тоа е можно со користење на повратни информации. За таа цел е користен Делфи-методот, со кој може да се генерираат мерливи фактори на повеќе непогоди за проценка на вкупниот ризик на одредено подрачје.

По принципот на збир на вреднуваните непогоди, генерирани се моделот и картата која го градира просторот од високо до нискоризичен, се разбира од аспект на непогодите што се земени во анализа. Изведени се две варијанти на комбинирање на подложноста на непогодите при што во првата варијанта, трите растери (непогоди) се со еднаков тежински коефициент, а во втората варијанта, која произлезе од анализите со Делфи-методот, непогодите се со различен коефициент од 1 до 3. Со понатамошна рекласификација на добиените модели според двете варијанти, во 3 категории, според методот на еднакви интервали, се добиени минорни разлики кои, изразени во површинска мерка, изнесуваат 3-12%, а пак, од друга страна претставуваат соодветно 1,8%, 1,79% и 0,01% од вкупната површина на анализираниот простор за прв, втор и трет степен на ризичност. Оттука произлегува дека согласно со карактерот и прецизноста на еден просторен план, а имајќи ја предвид незначителната разлика во просторната опфатеност, во случај на недостиг на податоци, или изградено стручно мислење, може да се препорача првата варијанта, која сепак дава слика за збирниот ризик од природните непогоди на определен простор

Врз основа на сите анализи, кандидатката ја наведува и оптималната процедура за изработка на модел на гравитациски и хидролошки непогоди која се состои од:

- утврдување на подложност на непогоди како функција од природните карактеристики;
- креирање тематски слој, пондерирање, рекласифицирање и издвојување на просторите со повисок степен на подложност за секоја непогода (свлекување/одронување, ерозија и поплави);
- утврдување на ранливоста, која е функција од изградени/планирани структури;
- креирање слоеви за населбите, јавните функции, културното наследство и инфраструктурата, при што потенцијалната опасност од непогодите го прикажува интегрално просторот на кој се сместени вредностите, постојни или планирани, и тој се третира како ранлив и

- интерполирање на единечните во збирна карта на непогоди со користење на некои од математичките функции. Интерполирањето може да биде:
 - а) едноставно кумулирање на областите подложни на непогоди (издвоените повисоки категории), со што се добива информација за подложноста и видот на непогоди присутни во просторот.
 - б) мултикритериумска проценка на интензитетот на непогодите, за кој суштествено е определувањето на тежински индекс на параметрите кои го сочинуваат моделот на опасности/ризичи, при што непогодите се вреднуваат, се пресметува нивниот збир и се генерира карта која го градира просторот од ниско до високо ризичен. Во недостиг на верификувано стручно мислење, се применуваат еднакви тежински коефициенти, со што сепак, за потребите на еден просторен план се добива слика за збирниот ризик (интензитет) од природните непогоди на определен простор.

Примената на оваа процедура се очекува да го поддржи интердисциплинарниот, сеопфатен приод во просторното планирање.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од напред изнесеното може да се заклучи дека докторската дисертација под наслов: „Модел на гравитациски и хидролошки непогоди во охридскиот регион во процесот на просторното планирање“, изработена од м-р инж. Лидија Трпеноска-Симоновиќ, претставува оригинален и самостоен научен труд, кој е всушност и мултидисциплинарен бидејќи опфаќа не само сродни области на истражувања туку и повеќе подрачја на истражување распоредени во 3 истражувачки полиња (природно-математички, техничко-технолошки науки и биотехнички науки), со што се дава значаен придонес за науката и практиката. Пристапот и процедурите кои се дефинирани со истражувањето се генерални и се применливи за целата држава и пошироко. Тие практично се применети на еден регион, за кој е развиен посебен модел.

Добиените резултати при проучувањата, констатациите и заклучоците од нив, секако имаат посебно значење за науката од подрачјето земјиште и вода, а е поврзана и со просторното планирање, шумската животна средина, водостопанството, земјишната политика, геoinформатиката и управувањето со ризици, но и за практиката во врска со овие области.

Имајќи го предвид сето напред наведено, Комисијата позитивно ја оценува докторската дисертација и има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Шумарскиот факултет во Скопје, да ја прифати како оригинален и самостоен научен труд и да започне постапка за негова јавна одбрана.

КОМИСИЈА

1. Д-р Иван Блинков, редовен професор на Шумарски факултет-Скопје, с.р.
2. Д-р Александар Трендафилов, редовен професор на Шумарски факултет-Скопје, с.р.
3. Д-р Македонка Стојановска, вонреден професор на Шумарски факултет-Скопје, с.р.
4. Д-р Александар Стојмилов, редовен професор во пензија на ПМФ-Скопје, с.р.
5. Д-р Катерина Доневска, редовен професор на Градежен факултет-Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАСТАВНО- НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ И РАЗВОДНИ ПОСТРОЈКИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии, на својата редовна седница одржана на 18 декември 2013 година, нè определи за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник по предметите од наставно-научната област електрични центри и разводни постројки (Одлука бр. број 02-2906/5 од 18.12.2013 година).

На конкурсот објавен во дневните весници „Дневник“ и „Коха“ на 3.12.2013 година, за горенаведената наставно-научна област се пријави само еден кандидат, д-р Невенка Китева Роглева, дипл. ел. инж., за избор во звањето доцент.

По прегледот на доставените документи како и од личниот увид во досегашните професионални, стручни и научни достигнувања во наставно-научната област за која конкурира кандидатката, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци за кандидатката

Д-р Невенка Китева Роглева е родена на 19.7.1979 год. во Кавадарци, каде што завршила основно училиште и гимназија. На Електротехничкиот факултет во Скопје – насока: електроенергетика се запишала во учебната 1998 година. На Електротехничкиот факултет дипломирала во јули 2003 година на тема „Моделирање на еден агрегат во ХЕЦ „Тиквеш“, под менторство на проф. д-р Вангел Фуштиќ. Во текот на студиите постигнала просечен успех 9,00.

Во учебната 2003/04 година, кандидатката се запишала на постдипломските студии на Електротехничкиот факултет во Скопје, на насоката електрични центри и разводни постројки, под менторство на проф. д-р Вангел Фуштиќ, каде што работела на примена на современите системи на автоматизација во електричните центри и разводните постројки. Во јуни 2009 година го одбрала магистерскиот труд со наслов „Методологија на менаџмент на ризик кај хидроцентралите“, со што се стекнала со научното звање магистер на електротехнички науки во областа електрични центри и разводни постројки.

Во јануари 2006 година, Невенка Китева Роглева е избрана од Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, во звањето помлад асистент.

Во септември 2009 година, м-р Невенка Китева Роглева пријавила тема за изработка на докторска дисертација со наслов „Проценка и менаџмент на ризик од примената на нови технологии во електротехниката“, под менторство на проф.

д-р Вангел Фуштиќ. Пријавената тема за изработка на докторска дисертација и подобноста на кандидатот се прифатени на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во октомври 2009 година. Докторската дисертација успешно ја одбрала на 24 октомври 2013 година, со што се стекнала со научното звање доктор на технички науки.

Во јануари 2013 година м-р Невенка Китева Роглева е избрана од Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, во звањето асистент на наставно-научната област електрични центри и разводни постројки.

Кандидатката активно го владее англискиот јазик и има познавања од германскиот јазик.

2. Наставна дејност како демонстратор и помлад асистент

М-р Невенка Китева Роглева има и значително искуство како демонстратор во периодот 2004-2006 год., како помлад асистент во периодот 2006-2012 година и како асистент на Институтот за ЕЦРП од јануари 2013 година, при изведувањето на аудиториските и лабораториските вежби по предметите:

- проектирање на ЕЦРП (аудиториски и лабораториски вежби)
- проектен менаџмент (аудиториски и лабораториски вежби)
- релејна заштита (аудиториски и лабораториски вежби)
- мали ХЕЦ (аудиториски и лабораториски вежби)
- когенеративни постројки (аудиториски и лабораториски вежби)
- планирање на погон и градба на електрични центри (аудиториски вежби)
- софтверски алатки во електроенергетика (лабораториски вежби)
- менаџмент со инженерска економика (аудиториски и лабораториски вежби)
- комуникациски и презентациски вештини (аудиториски и лабораториски вежби).

Кандидатката го владее следниов софтвер: MATLAB/Simulink, Pascal, MS Office, Графика (Adobe Photoshop, Ulead Video Studio, Corel Graphics Suite), Оперативни системи (MS Windows95/98/2000/XP; MS Dos), (Word/Excel/PowerPoint/Outlook/Visio/Project), Web Dizajn (Macromedia Dreamweaver, Macromedia Director), Internet Explorer, Netscape Navigator.

Сите наставни задачи кандидатката ги извршувала квалитетно, стручно и навремено. Активно учествувала во подготвувањето на аудиториските и лабораториските вежби по предметите кои припаѓаат на новите студиски програми кои за првпат се активирани. Со студентите воспоставувала коректен однос и секогаш била подготвена да им помогне во совладувањето на предметната проблематика.

Невенка Китева Роглева членува во професионалните организации IEEE и CIGRE Paris. Таа е секретар на Комитетот за високонапонска опрема - Мако

СИГРЕ и член е на Извршниот одбор на Здружението на енергетичари во Република Македонија- ЗЕМАК.

а) Научно истражувачки проекти

Д-р Невенка Китева Роглева учествувала во следниве научноистражувачки проекти:

1. меѓународен проект финансиран од DAAD со Универзитетот во Росток, Германија: “Modelling and simulation of the Macedonian power plants and power system operation in a new technological and market environment” - главен истражувач: проф. д-р Вангел Фуштиќ;
2. Определување на техничките аспекти на ризикот во инвестиционите проекти на малите хидроелектрични централи, главен истражувач: проф. д-р Вангел Фуштиќ, Министерство за наука на Република Македонија, 2003-2005.

б) Научноистражувачки престои и стручни посети

1. Еднонеделен престој во рамките на тренинг-семинар на Institute fur Electrische Energietechnik, Rostock, Германија 2004.
2. Еднонеделен престој во рамките на тренинг-семинар на Institute fur Electrische Energietechnik, Rostock, Германија 2005.

3. Апликативна дејност

а) Учество во проекти

1. V. Fustik, K. Najdenkovski, V. Stojkovski, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, ROT Project, “Expert’s Revision of the Activities and Equipment for the Transfer of the HPP’s: Kalimanci, Matka, Dosnica, Pena, Sapuncica, Zrnovci & Pesocani”, EVN Macedonia Elektrani, 2013.
2. V. Fustik, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, Revision of the Design documentation for Treska Cascade Control Center, AD ELEM, HEC Treska, 2013
3. V. Fustik, K. Najdenkovski, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, Revision of the “As-Built” documentation for HPP Sv. Petka – Electrical part, AD ELEM/HEC Treska, 2013.
4. V. Fustik, A. Causevski, K. Najdenkovski, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, EBRD/ELEM, Expert’s Study: “Macedonia power generation increase study” – TPP Bitola 300 MW, FEIT/AF MERCADOS EMI, 2011.
5. V. Fustik, K. Najdenkovski, N. Kiteva Rogleva, Basic Design documentation for HPP Kadina Reka, IMPG/MF, 2011.
6. V. Fustik, K. Najdenkovski, N. Kiteva Rogleva, Basic Design documentation for HPP Zrnovska Reka, IMPG/MF, 2012.
7. Учество во изработка на техничка документација за МХЕЦ, 2012
8. Учество во Ревизија на:

- Основен проект ТС 400/110 kV ТС „Битола 2“ 110 kV ДВ поле за поврзување со ТС „Битола 4“, I. КНИГА Е1: Електротехнички дел;
 - Основен проект ТС 110/10 kV ТС „Битола 3“ 110 kV ДВ поле за поврзување со ТС „Битола 4“, КНИГА Е1: Електротехнички дел;
 - Основен проект ТС 110/10 kV ТС „Битола 4“. Две 110 kV ДВ полиња за поврзување со ТС „Битола 2“ и ТС „Битола 3“, I. КНИГА Е1: Електротехнички дел, декември 2010.
9. В. Фуштиќ, К. Најденкоски, В. Панарин, Н. Китева Роглева, “Пумпна станица Брушани – електротехнички дел“, Основна проектна документација, Водостопанство „Тиквеш“ Кавадарци, 2011.
 10. В. Фуштиќ, К. Најденкоски, Н. Китева Роглева, “Елаборат за анализа на дефектот на роторската намотка на генератор Б во ХЕЦ Вруток“, ХЕЦ Маврово, 2009.
 11. Учество во изработка на Елаборат од испитување, мерење и проверка на заземјувањето и громобранската инсталација за ТС 400/110kV – Штип, декември 2010.
 12. Учество во проект за Термовизиска контрола на високонапонската опрема во подружница РЕК „Осломеј“, октомври 2010.
 13. Активно учество во РОТ проектот за ревитализација на мали хидроелектрични центри во Р. Македонија и при изработката на тендерската документација за ХЕЦ „Св. Петка“.

б) Стручни и апликативни трудови

Д-р Невенка Китева Роглева има објавено 25 научни труда како автор и коавтор, објавени на домашни и меѓународни конференции, еден труд е објавен во списанието „Енергетика“ и еден труд е објавен во меѓународно списание. Во периодот 2009-2013 година ги има објавено следниве трудови:

1. В. Фуштиќ, А. Илиев, К. Најденковски, Н. Китева Роглева, В. Стојковски, К. Цветанов, О. Стојчевски, ЕКСПЕРТСКА АНАЛИЗА НА ОПРЕМАТА ВО ФАЗАТА „ТРАНСФЕР“ НА МАЛИТЕ ХИДРОЦЕНТРАЛИ ВО РОТ ПРОЕКТОТ, МАКО СИГРЕ, 8. Советување, Охрид 2013

Во трудот се дава приказ на поважните фази на проектот РОТ (Рехабилитирај, Оперирај, Трансферирај) и објектите опфатени со рехабилитацијата, со акцент на специфичностите на целиот проект до фазата „трансфер“.

2. В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева, Е. Шуклева, Примена на менаџмент на ризик за донесување на одлуки во енергетски компании, Мако СИГРЕ, 8. Советување, Охрид, 2013.

Обработен е пример на моделирање и анализа на ризик на високонапонската опрема во постројките. Како резултат на извршената анализа е даден одговор на

ризик кој може да се искористи при донесување на одлуки за одредување на интервалите за одржување и ремонти или можни инвестиции во постројките.

3. Nevenka K. Rogleva, Anton Petrovski, Vangel Fustic, Failure Modes and Effect Analysis for Transmission Power System, Proceedings of the International Conference on Information Technologies (Infotech-2013) 20-21 September 2013, Bulgaria.
4. N. Kiteva Rogleva, V. Trajkovik, V. Fustik, Managing Risk in Transmission System with Implemented Service Oriented Architecture, XLVIII International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies ICEST, Охрид 2013
5. Nevenka Rogleva, Vangel Fustik, Sofija Nikolova-Poceva, Atanas, Iliev, Anton Causevski, Application Of New Information Technology In Transmission Power System, Third International Conference „Engineering, Technologies and Systems” - Techsys 2013, 29 - 31 May, Plovdiv

Во трудовите е прикажан модел на имплементација на СОА и анализа на грешки/ефекти во преносните системи. Моделот е направен со примена на софтверот Netbeans и се користи за анализа на ризик во трафостаниците и високонапонските водови, за планирање и мониторинг на системот.

6. Dimitar Dimitrov, Atanas Iliev and Nevenka Kiteva Rogleva, "Optimal Modules Deployment in Large-Scale Photovoltaic Plants", ICEST 2013, Ohrid, R.Macedonia.
7. Sofija Nikolova-Poceva, Anton Causevski, Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, Atanas Iliev, Strategy For Operation Of Hybrid Energy System With Integrated Wind And Solar Power Plants, Third International Conference „Engineering, Technologies And Systems” - Techsys 2013, 29 - 31 May, Plovdiv.
8. V. Fustik, N. Kiteva Rogleva: Technical Risk Assessment As Supporting Tool For Decision Making Process In HV Power System Facilities, Special Issue Proceedings of the International Journal on Information Technologies and Security, pp 106-113, (ISSN 1314-1023), 20-21, September 2011, St. St. Konstantin and Elena resort -Varna, (Bulgaria).
9. В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева, Аспекти на доверливост и одржување на преносниот систем, Меѓународен симпозиум “ЕНЕРГЕТИКА 2012”, Книга 1, (2012) 993-999, Р. Македонија.

Во трудовите е направена базата на податоци за анализа и проценка на ризиците со акцент на регистар на ризици според поодделните компоненти во високонапонските електроенергетски постројки. Статистички се обработени податоците за одделни испади во електроенергетската мрежа. Потоа се развива стратегија за инвестирање во нова технологија, опрема и одржување, која ќе обезбеди поголема сигурност и адекватност, но и помали трошоци.

10. В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева: Менаџмент на ризик во високонапонските електроенергетски постројки, МАКО СИГРЕ, 7. Советување, Охрид 2011

11. В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева: Менаџмент на ризик во високонапонските електроенергетски постројки, *Energetics* Nb.80/2011,81/2012, Macedonia.

Во трудовите се дава студиска анализа на техничките аспекти на менаџментот на ризик во високонапонските електроенергетски постројки и општо ЕЕС. Студиската анализа ги опфаќа: фазите на менаџмент на ризик со акцент на индикаторите за ризик во ЕЕС и опис на квалитативната и квантитативната анализа на ризиците според високонапонските електроенергетски компоненти, водовите и другата опрема.

12. V. Fustik and Nevenka Kiteva Rogleva: The Main Features Of Treska Cascade Control Center, 10th IASTED European Conference on Power and Energy Systems (EuroPES 2011), June 22 - 24, 2011, Crete, Greece.
13. Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, and Vladimir Trajkovic: Risk Management Methods For Service Oriented Architecture Implementation In Electric Power System, 10th IASTED European Conference on Power and Energy Systems (EuroPES 2011), June 22 - 24, 2011, Crete, Greece.

Трудот се фокусира на можностите за примена на новите технологии во диспечерските центри и стратегијата за проценка на ризикот во систем со применета сервисно ориентирана архитектура. Даден е модел на енергетски систем и извршена е анализа на менаџмент на ризик од примена на новите информатичко комуникациски технологии во енергетските системи.

14. A. Petrovski, V. Fustik, N. Kiteva Rogleva, Goran Leci: Risk Management And Application Of Hardfibber Process Bus System, Proceedings of 25-th International Scientific Conference Systems for Automation of Engineering and Research, 15-16 September 2011, St. St. Konstantin and Elena resort -Varna, (Bulgaria), (Full paper on CD, Proceedings pp.). (ISSN 1314-1023).
15. V. Fustik, A. Petrovski, N. Kiteva Rogleva, G. Leci :Functional Requirements For Electronic Highway And Risk Analysis For Data Management, Proceedings of 25-th International Scientific Conference Systems for Automation of Engineering and Research, 15-16 September 2011, St. St. Konstantin and Elena resort -Varna, (Bulgaria), (Full paper on CD, Proceedings pp.). (ISSN 1314-1023).

Во овие трудови се дава анализа на оптималните начини за функционално разграничување на преносот на електричната енергија од дистрибуцијата на електрична енергија и производството на електрична енергија.

Основната цел е да се постигне одвоеност на сопственоста на опремата и функционалноста која се базира на квалитетно и доверливо работење со сопствена опрема и системи во преносот и која нема да зависи од евентуалните дефекти или испади во дистрибуцијата/производството.

Во анализата е даден и преглед на функционалните барања и техничките спецификации на системите за надзор и управување за комплетната реализација на разграничувањето и опремата. При тоа е дадена и презентација на сите потребни чекори до пуштање во експлоатација на новите технички системи во дефинираната хиерархиска структура на управувачкиот систем.

16. Konstantin CVETANOV, Oliver STOJCEVSKI, Nevenka K. ROGLEVA, Vangel FUSTIK, The Influence Of The Rehabilitation Of The Intake Structures On The SHPP Production, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010.
17. Ivan KUKOVSKI, Nevenka K. ROGLEVA, Vangel FUSTIK, The Analysis Of The Hpp Vrutok Rehabilitation For Energy Efficiency, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010.
18. Vangel FUSTIK, Ivan KUKOVSKI, Krste NAJDENOVSKI, Nevenka K. ROGLEVA, The Analysis Of Specific Operational Outages In Large Rehabilitated Hydro Units, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010.
19. Vangel FUSTIK, Oliver STOJCEVSKI, Nevenka K. ROGLEVA, Konstantin CVETANOV, Project and Rehabilitation Characteristics of the Units in New SHPP Matka, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010.

Во трудовите е дадена експертска анализа на специфични работни дефекти кај рехабилитираниот хидрогенератор во ХЕЦ Вруток. Појавата на доземни куси врски кај ротор од хидрогенератор претставува сериозен проблем кој бара итно решавање и санација или исклучување на агрегатот од погон. Во трудот се анализирани можните причини за појавување на доземни куси врски и начините за нивно санирање.

20. Nevenka K. ROGLEVA, Vladimir TRAJKOVIK, Prof. d-r Vangel FUSTIK, Risk Management Strategy For Introducing The ICT In Power System, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010

Во трудот е анализирана можноста од имплементација на новите технологии во диспечерските центри и е развиена стратегијата за проценка на ризикот во систем со имплементирани SOA. Како резултат на анализата прикажани се можните ризици кои влијаат на безбедноста на системот и начините за обезбедување сигурност на информациите.

21. Ante PETROVSKI, Nevenka K. ROGLEVA, Vangel FUSTIK, Control Systems In Transmission Power System Plants In The Condition Of Separation Of Transmission Distribution Companies, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010

Во овој труд е направен обид да се изврши техноекономска анализа на можноста од примена на ново концепциско и техничко решение од доменот на системите за заштита надзор и управување со електроенергетските објекти – Hard Fiber Process Bus System. Во трудот се обработени: архитектурата, техничка спецификација, дескрипција на компонентите на техничкото решение и техноекономска анализа на оправданоста од примената на HF PBS.

22. Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, A Modern Approach In Hydro Project Planning With Identification Of The Risk Factors, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010

За да се предвиди и процени ризикот во една хидроцентрала, во трудовите се користи методологија на менаџмент на ризик, со која се врши структурна анализа на дадениот систем; определување на потсистеми кои имаат придонес во доверливоста на системот и дефинирање на нивната логичка зависност. Анализата се состои во идентификацијата на несигурните настани, определување на нивната доверливост, придонес на критичниот елемент во системот во зависност од бројот на настанати грешки и влијанието на последиците од нив и одредување на факторот на ризик. Анализата на несаканите настани е извршена на два начина: со формирање на дрво на грешка за придонес на нерасположливоста на централата и блок дијаграм на доверливост за секој од елементите.

23. Вангел Фуштиќ, Крсте Најденковски, Иван Куковски, Невенка Китева-Роглева, Хавариски стоп на хидрогенераторот во ХЕЦ Сапунчица и анализа на настанот и оштетувањето, Мако-Cigre 6. Советување, Охрид, 4-6 октомври 2009

Во трудот се дава приказ на хавариското запирање на хидрогенераторот ТГ-1 во ХЕЦ Сапунчица Тип Y 160/55-6, поради настанатиот механички дефект на роторот настанат во пробен период на работа по извршените рехабилитациони работи во хидроцентралата. Анализирани се настанот и причината на дефектот, како и текот на некои електрични големини при запирањето. Даден е приказ на последиците од дефектот со настанатото оштетување на статорот и половите на роторот.

24. Невенка Китева, Вангел Фуштиќ, Методи на пресметка на ризици кај хидроелектраните, Мако-Cigre 6. Советување, Охрид, 4-6 октомври 2009
25. Невенка Китева, Вангел Фуштиќ, Пресметка на доверливост и расположивост на опремата во ХЕЦ, Мако-Cigre 6. Советување, Охрид, 4-6 октомври 2009

Во трудот е прикажан модел на хидроагрегат изработен со примена на софтверот AvSim, кој со голема точност го одредува ризикот во проектите. За анализата на грешките во моделот се користи дијаграм на дрво на одлука кој опишува ситуација под размислување и импликации на секој од достапните избори и можните сценарија; моделирање и симулацијата на проект. Симулациите се базирани на методот Монте Карло при што, за време на симулацијата, проектниот модел ќе се итеративира повеќе пати со влезни вредности: дефекти, времетраење, трошок на проектните елементи или времетраење на ремонтите, избрани за секоја итерација случајно од веројатносните дистрибуции за секоја варијабла.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од претходно изложеното, Комисијата може да се заклучи дека д-р Невенка Китева Роглева е современ научен работник кој е посветен на проблематиката во областа што ја негува Институтот за ЕЦРП, која континуирано постигнува одлични резултати во нејзината наставно-образовна, научноистражувачка и стручно-апликативна активност. Од списокот на активности во приложениот

образец може да се заклучи дека кандидатката остварила завиден број на поени ($48,73+50,2+14,5=113,43$) во сите три дејности.

Врз основа на изнесеното, ценејќи ги сите достигнувања на кандидатката, Рецензентската комисијата заклучува дека кандидатката ги исполнува сите услови за звањето во кое конкурира и со задоволство му предлага на Наставно - научниот совет на ФЕИТ да ја избере д-р Невенка Китева Роглева во звањето доцент по предметите од наставно-научната област електрични центри и разводни постројки.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Вангел Фуштиќ, с.р.
2. Проф. д-р Атанас Илиев, с.р.
3. Проф. д-р Антон Чаушевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Невенка Ристо Китева Роглева**

(име, татково име и презиме)

**Институција: Факултет за електротехника и
информациски технологии - Скопје**

(назив на факултетот/институтот)

**Научна област: електрични центри и разводни
постројки****1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

	Назив на активност	Поени
1	Одржување на настава (прв циклус студии)	0
2	Одржување на вежби (прв циклус студии)	44.1
	Проектирање на електрични центри и разводни постројки (2 ч.), летен 2003/04	0.9
	Менаџмент (5 ч.), зимски 2004/5	2.25
	Релејна заштита (2 ч.), летен 2005/6	0.9
	Проектирање на електрични центри и разводни постројки (2 ч.), летен 2005/6	0.9
	Менаџмент (5 ч.), зимски 2005/6	2.25
	Софтверски алатки (2 ч.), зимски 2005/6	0.9
	Проектирање на електрични центри и разводни постројки (3 ч.), летен 2006/7	1.35
	Проектен менаџмент (4 ч.), зимски 2006/07	1.8
	Релејна заштита (3 ч.), летен 2006/07	1.35
	Проектирање на електрични центри и разводни постројки (3 ч.), летен 2007/8	1.35
	Релејна заштита (3 ч.), летен 2007/08	1.35
	Проектен менаџмент (4 ч.), зимски 2008/09	1.8
	Когенеративни постројки (2 ч.), зимски 2008/09	0.9
	Проектирање на електрични центри и разводни постројки (2 ч.), летен 2008/9	0.9
	Релејна заштита (3 ч.), летен 2008/09	0.45
	Мали ХЕЦ летен 2008/2009	0.9

	Когенеративни постројки (2 ч.), зимски 2009/10	0.9
	Проектен менаџмент (4 ч.), зимски 2009/2010	1.35
	Проектирање на електрични центри и разводни постројки (2 ч.), летен 2009/2010	0.9
	Мали ХЕЦ летен 2009/2010	0.9
	Менаџмент со инженерска економика летен 2009/2010	1.35
	Управување и контрола на електроенергетски објекти зимски 2010/2011	0.9
	Проектен менаџмент 2010/2011	1.35
	Планирање на погон и градба на електроенергетски објекти 2012/2013	0.9
	Управување и контрола на електроенергетски објекти зимски 2012/2013	0.9
	Софтверски алатки во електроенергетиката 2012/2013	1.8
	Проектен менаџмент 2012/2013	1.8
	Комуникациски вештини летен 2012/2013	3.15
	Мали ХЕЦ летен 2012/2013	0.9
	Менаџмент со инженерска економика летен 2012/2013	1.35
	Планирање на погон и градба на електроенергетски објекти 2013/2014	0.9
	Управување и контрола на електроенергетски објекти зимски 2013/2014	0.9
	Софтверски алатки во електроенергетиката 2013/2014	1.8
	Проектен менаџмент 2013/2014	1.8
3	Подготовка на нов предмет (прв циклус студии)	0.500
	Комуникациски вештини (вежби)	0.500
4	Одржување на консултации (прв циклус студии)	1.134
	Зимски 2007/08 (60 студ,)	0.120
	Зимски 2008/09 (67 студ,) летен 2008/09 (67 студ,)	0.234
	Зимски 2009/10 (110 студ,) и летен 2009/10 (160)	0.540
	Зимски 2010/11 (60 студ,) и летен 2010/11 (50)	0.220
	Зимски 2011/12 (67 студ,)	0.134
	Зимски 2012/12 (110 студ,) и летен 2012/12 (160)	0.540
	Зимски 2013/14 (120 студ,)	0.240
5	Одржување на настава (втор циклус студии)	0.000
6	Подготовка на нов предмет (втор циклус студии)	0.000
7	Настава во летни школи и работилници	0.000
8	Ментор на дипломска работа (0)	0
9	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (0)	3
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски	0

	труд (о)	
	ВКУПНО	48,734

2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Назив на активността	Поени
1	Ментор на магистерска работа (о)	0
2	Учесник во меѓународен научен проект	8
	Project DYSIMAC - Modelling and Simulation of the Macedonian Power Plants and Power System Operation for a New Technological and Market Environment - University of Rostock and German government	5
	Risk management in the investment projects of small hydro-power plants - Ministry of Science	3
3	Раководител на меѓународен научен проект	0
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (фактори 1,0; 0,8; 0,6 x 6 б.)	0
5	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (фактори 1,0; 0,9; 0,8; 0,6 x 3 б.)	24.6
	Nevenka K. Rogleva, Anton Petrovski, Vangel Fustic, Failure Modes And Effect Analysis For Transmission Power System, Proceedings Of The International Conference On Information Technologies (Infotech-2012) 20-21 September 2012, Bulgaria	2.4
	Nevenka Kiteva Rogleva, Vladimir Trajkovik, Vangel Fustik, Atanas Iliev and Dimitar Dimitrov, "Managing Risk In Transmission System With Implemented Service Oriented Architecture", ICEST 2013, Ohrid, R. Macedonia	1.8
	Dimitar Dimitrov, Atanas Iliev and Nevenka Kiteva Rogleva, "Optimal Modules Deployment in Large-Scale Photovoltaic Plants", ICEST 2013, Ohrid, R. Macedonia.	1.8
	Nevenka Rogleva, Vangel Fustik, Sofija Nikolova-Poceva, Atanas, Iliev, Anton Causevski, Application Of New Information Technology In Transmission Power System, Third International Conference „Engineering, Technologies And Systems” - Techsys 2013, 29 - 31 May, Plovdi	1.8
	Sofija Nikolova-Poceva, Anton Causevski, Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, Atanas Iliev, Strategy For Operation Of Hybrid Energy System With Integrated Wind And Solar Power Plants, Third International Conference „Engineering,	1.8

	Technologies And Systems” - Techsys 2013, 29 - 31 May, Plovdiv	
	V. Fustik, N. Kiteva Rogleva: TECHNICAL RISK ASSESSMENT AS SUPPORTING TOOL FOR DECISION MAKING PROCESS IN HV POWER SYSTEM FACILITIES, Special Issue Proceedings of the International Journal on Information Technologies and Security, pp 106-113, (ISSN 1314-1023), 20-21, September 2011, St. St. Konstantin and Elena resort -Varna, (Bulgaria)	3.6
	V. Fustik and Nevenka Kiteva Rogleva: THE MAIN FEATURES OF TRESKA CASCADE CONTROL CENTER, 10th IASTED European Conference on Power and Energy Systems (EuroPES 2011), June 22 - 24, 2011, Crete, Greece	2.7
	Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, and Vladimir Trajkovic: RISK MANAGEMENT METHODS FOR SERVICE ORIENTED ARCHITECTURE IMPLEMENTATION IN ELECTRIC POWER SYSTEM, 10th IASTED European Conference on Power and Energy Systems (EuroPES 2011), June 22 - 24, 2011, Crete, Greece	2.4
	A. Petrovski*, V. Fustik*, N. Kiteva Rogleva*, Goran Leci: RISK MANAGEMENT AND APPLICATION OF HARDFIBBER PROCESS BUS SYSTEM, Proceedings of 25-th International Scientific Conference Systems for Automation of Engineering and Research, 15-16 September 2011, St. St. Konstantin and Elena resort -Varna, (Bulgaria), (Full paper on CD, Proceedings pp.). (ISSN 1314-1023)	1.8
	V. Fustik*, A. Petrovski*, N. Kiteva Rogleva*, G. Leci :FUNCTIONAL REQUIREMENTS FOR ELECTRONIC HIGHWAY AND RISK ANALYSIS FOR DATA MANAGEMENT, Proceedings of 25-th International Scientific Conference Systems for Automation of Engineering and Research, 15-16 September 2011, St. St. Konstantin and Elena resort -Varna, (Bulgaria), (Full paper on CD, Proceedings pp.). (ISSN 1314-1023)	1.8
	Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, Hydrogenerator Reliability, ICEST 2009, Sofia, Bulgaria	2.7
6	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (фактори 1,0; 0,8; 0,6 x 2 б.)	17.6
	Невенка К. Роглева, Вангел Фуштиќ, Примена на менаџмент на ризик за донесување на одлуки во енергетски компании, МАКО СИГРЕ, 7. Советување, Охрид 2013	1.8
	Вангел Фуштиќ, Атанас Илиев, Крсте Најденковски, Невенка К. Роглева, ЕКСПЕРТСКА АНАЛИЗА НА ОПРЕМАТА ВО ФАЗАТА „ТРАНСФЕР“ НА МАЛИТЕ ХИДРОЦЕНТРАЛИ ВО РОТ ПРОЕКТОТ,, МАКО СИГРЕ, 7. Советување, Охрид 2013	1.2
	В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева, АСПЕКТИ НА ДОВЕРЛИВОСТ И ОДРЖУВАЊЕ НА ПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ, Меѓународен симпозиум “ЕНЕРГЕТИКА 2012”, Книга 1, (2012) 993-999, Р. Македонија.	1.8
	В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева: МЕНАЏМЕНТ НА РИЗИК ВО ВИСОКОНАПОНСКИТЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ПОСТРОЈКИ, МАКО СИГРЕ, 7. Советување, Охрид 2011	1.8
	В. Фуштиќ, Н. Китева Роглева: МЕНАЏМЕНТ НА РИЗИК ВО ВИСОКОНАПОНСКИТЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ ПОСТРОЈКИ, Energetics	1.8

	Nb.80/2011,81/2012, Macedonia	
	K. Cvetanov, O. Stojcevski, N. K. Rogleva, V. Fustik, The Influence Of The Rehabilitation Of The Intake Structures On The SHPP Production, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.2
	V. Fustik, O. Stojcevski, N. K. Rogleva, K. Cvetanov, Project And Rehabilitation Characteristics Of The Units In New SHPP Matka, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.2
	Vangel Fustik, Ivan Kukovski, Krste Najdenovski, Nevenka K. Rogleva, The Analysis Of Specific Operational Outages In Large Rehabilitated Hydro Units, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.6
	I. Kukovski, N. K. Rogleva, V. Fustik, The Analysis Of The Hpp Vrutok Rehabilitation For Energy Efficiency, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.2
	Ante PETROVSKI, Nevenka K. ROGLEVA, Vangel FUSTIK, Control Systems In Transmission Power System Plants In The Condition Of Separation Of Transmission Distribution Companies, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.2
	Nevenka K. ROGLEVA, Vladimir TRAJKOVIK, Prof. d-r Vangel FUSTIK, Risk Management Strategy For Introducing The ICT In Power System, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.2
	Nevenka Kiteva Rogleva, Vangel Fustik, A MODERN APPROACH IN HYDRO PROJECT PLANNING WITH IDENTIFICATION OF THE RISK FACTORS, International Symposium “Energetics 2010”, Ohrid 2010	1.6
	ВКУПНО	50,2

3. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		
Р.бр	Назив на активнoста	Поени
1	V. Fustik, A. Causevski, K. Najdenkovski, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, EBRD/ELEM, Expert’s Study: “Macedonia power generation increase study” – TPP Bitola 300 MW, FEIT/AF MERCADOS EMI, 2011.	1.00
	V Fustik, K, Najdenkovski, N Kiteva Rogleva, Basic Design documentation for HPP Kadina Reka, IMPG/MF, 2011.	1.00
2	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија	7.50
	V. Fustik, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, Revision of the Design documentation for Treska Cascade Control Center, AD ELEM, HEC Treska, 2013.	0.5
	V. Fustik, K. Najdenkovski, A. Iliev, N. Kiteva Rogleva, Revision of the “As-Built” documentation for HPP Sv. Petka – Electrical part, AD ELEM/HEC Treska, 2013.	1
	В. Фуштиќ, А. Илиев, К. Најденковски, Н. Китева Роглева, Ревизија на Основен проект ТС 400/110 kV ТС „Битола 2“ 110 kV ДВ поле за поврзување со ТС „Битола 4“, I. КНИГА Е1: Електротехнички дел, АД	1

	МЕПСО, 2010.	
	В. Фуштиќ, А. Илиев, К. Најденкоски, Н. Китева Роглева, Ревизија на Основен проект ТС 110/10 kV ТС „Битола 3“ 110 kV ДВ поле за поврзување со ТС „Битола 4“, КНИГА Е1: Електротехнички дел, АД МЕПСО, 2010.	1
	В. Фуштиќ, А. Илиев, К. Најденкоски, Н. Китева Роглева, Ревизија на Основен проект ТС 110/10 kV ТС „Битола 4“. Две 110 kV ДВ полиња за поврзување со ТС „Битола 2“ и ТС „Битола 3“, I. КНИГА Е1: Електротехнички дел, АД МЕПСО, 2010.	1
	В.Фуштиќ, К.Најденкоски, Н.Китева-Роглева, “Термовизиска контрола на високонапонската опрема во подружница РЕК Осломеј“, 2010	1
	В. Фуштиќ, К. Најденкоски, В. Панарин, Н. Китева Роглева, Ревизија на Елаборат за проверка (мерење и пресметка) на системот за заземјување во ТС 400/110kV Штип, МЕПОС- СИМЕНС, 2010	1
	В. Фуштиќ, К. Најденковски, Н. Китева Роглева, Елаборат за мерење, испитување и проверка на Системот за заземјување и Громобранската заштита во ТС 400/110 kV Штип, МЕПОС, 2010.	1
Дејности од поширок интерес		
5	Раководител на внатрешна организациона единица	0.00
6	Член на факултетска комисија	0.00
7	Член на организационен одбор на меѓународен научен собир	2.00
	ЗЕМАК	1
	Мако цигре	1
8	Член на меѓународна асоцијација која подржува / организира научноистражувачка дејност	4.00
	Cigre Paris	2.00
	IEEE	2.00
	Изготвување и пријавување на научен/ образовен национален проект	0.00
9	Носител (о)	0
	Соработник (о)	0
	Изготвување и пријавување на научен/ образовен меѓународен проект	0.00
10	Носител (о)	0
	Соработник (о)	0
	Член на комисија за избор во звање	0.00
12		0
	ВКУПНО	14,50
	Збирен преглед:	

	Наставно-образовна дејност	<i>48.73</i>
	Научно-истражувачка дејност	<i>50.20</i>
	Стручно-апликативна дејност	<i>14.50</i>
	ВКУПНО	<i>113.43</i>

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Вангел Фуштиќ, с.р.
2. Проф. д-р Атанас Илиев, с.р.
3. Проф. д-р Антон Чаушевски, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ
ВО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Ментор</i>
1.	Ирена Иванова	“Позиционирање на брендот ХИПП (Hipp) на пазарот на детска храна во Република Македонија”	Д-р Марија Ацковска
2.	Тања Салева	“Нефункционални кредити во банкарството во Република Македонија-состојби, тенденции и перспективи”	Д-р Климентина Попоска
3.	Александар Костовски	“Компарација на неформални и формални извори на финансирање кај малите и средни претпријатија во Република Македонија”	Д-р Климентина Попоска
4.	Александар Донеv	“Развој на претприемништвото и поттикнување на иновативниот процес за малиот бизнис”	Д-р Климентина Попоска
5.	Димитар Шавкуловски	“Интернационализацијата и нејзиното влијание врз современите компании”	Д-р Диана Бошковска
6.	Дијана Поповска	“Улогата и значењето на транснационалните компании во поттикнувањето на корпоративниот развој во Република Македонија”	Д-р Васил Поповски
7.	Ана Накевска	“Управување со побарувањата од купувачите во Алкалоид АД Скопје”	Д-р Неда Петроска-Ангеловска
8.	Мирјана Накевска	“Управување со паричните средства во Нико Компјутери”	Д-р Неда Петроска-Ангеловска
9.	Симона Трајковска	“Примена на иновативни практики за развој на брзорастечки бизниси во Република Македонија”	Д-р Васил Поповски
10.	Јулијана Крстевска-Петрушевска	“Современи трендови во управувањето со јавниот сектор”	Д-р Снежана Костадиновска-Милошеска

РЕФЕРАТ

**ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА “ПРИЛОГ КОН ОПТИМИРАЊЕ НА РЕЖИМОТ НА РАБОТА НА
КОГЕНЕРАТИВНА ПОСТРОЈКА ЗА ТРИГЕНЕРАЦИЈА СО ПРИРОДЕН ГАС, ВО
ОДНОС НА КРАЈНИОТ КОРИСНИК НА ЕНЕРГИЈА” И НАУЧНАТА
ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ м-р. МАРЈАН ГАЦЕВСКИ**

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје бр. 02-872/2, донесена на редовната седница одржана на ден 30.4.2009 година, формирана е комисија во состав:

1. проф. д-р Славе АРМЕНСКИ, Машински факултет-Скопје,
2. проф. д-р Миле ДИМИТРОВСКИ, Машински факултет-Скопје,
3. доц. д-р Доне ТАШЕВСКИ, Машински факултет-Скопје,

со задача да го прегледа доставениот материјал од м-р Маријан ГАЦЕВСКИ и да даде оценка за оспособеноста на кандидатот за научна работа и утврдување на подобноста на темата на докторската дисертација со наслов:

**ПРИЛОГ КОН ОПТИМИРАЊЕ НА РЕЖИМОТ НА РАБОТА НА
КОГЕНЕРАТИВНА ПОСТРОЈКА ЗА ТРИГЕНЕРАЦИЈА СО ПРИРОДЕН
ГАС, ВО ОДНОС НА КРАЈНИОТ КОРИСНИК НА ЕНЕРГИЈА**

Врз основа на поднесената пријава и прилозите, согласно со член 14 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Подобност и оспособеност на кандидатот за научна работа

Кандидатот м-р Маријан ГАЦЕВСКИ е роден на ден 6.7.1979 година во Радовиш, Р. Македонија. Основно и средно училиште завршил во родното место. Средното училиште го завршил во ДСУ “Коста Сусинов”, на насоката природно-математичка гимназија, како истакнат и солиден ученик со висока просечна оценка.

На Машинскиот факултет во Скопје се запишал веднаш по завршувањето на средното училиште во учебната 1998/99 година, на насоката енергетско машинство и инженеринг, за на 8.5.2003 година да дипломира со средна оценка 9,25, за што е и награден од страна на Деканот на Машинскиот факултет во Скопје. Во текот на студиите, секоја година е наградуван како одличен студент кој навремено ги завршувал студиите заклучно со јунската сесија со просечна оценка

над 8,5. За време на неговото студирање повеќе пати е избран и за демонстратор по предметите од областа на информатиката, математиката и механиката.

Веднаш по неговото дипломирање во 2003 година се запишал на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, а на 12.11.2008 година го одбрал магистерскиот труд под наслов “Оптимална експлоатација на изворите во електроенергетските системи”, и се стекнал со звањето магистер на машински науки.

Во текот на неговата 10-годишното работно искуство работи во повеќе фирми, како што се: **ФОНКО**, фирма за вентилација, климатизација, ладење и греење; **ТУРБОИНЖИНЕРИНГ**, фирма за продажба на пумпи и пумпни станици и проектирање на пумпни инсталации и хидросистеми; **ТЕХНОЛАБ-РУДАРСКИ ИНСТИТУТ**; **МЗТ Пумпи**, фабрика за производство на пумпи и пумпни станици; и **Топлификација АД Скопје**, Друштво за производство и дистрибуција на топлинска енергија на град Скопје, каде што и денес работи. Кандидатот изработил и неколку главни проекти за централно греење, бил автор на 9 реферати објавени на меѓународни советувања од областа на енергетиката и коавтор на 4 реферати. Учествовал на повеќе семинари, курсеви и симпозиуми во земјата и во странство. Член е на повеќе асоцијации, како што се: ЗЕМАК (Здружение на енергетичарите на Р. Македонија), МАЦЕФ (Македонски центар за енергетска ефикасност) и др.

Од компјутерската техника до сега ги совладал компјутерските програми: **AutoCAD**, **MATLAB (Основи)**, **Corel Draw (Основи)**, **C++ (Основи)**, **MS Office**, **Photoshop**, **Visual Basic and**, **DataBasis (Основни познавања)**, **Windows (група алатки, програми и софтвери)**.

2. Образложение на темата со работен наслов

Во последно време се повеќе сме сведоци на енормното зголемување на потрошувачката на електрична енергија како во нашата земја, така и во регионот па и пошироко во Европа и во целиот свет. Сè повеќе во прв план се става подобрувањето на енергетската ефикасност на постојните постројки, чијашто основна функција, е производство и снабдување со топлинска и електрична енергија. Интензивно се работи и на изнаоѓање на нови извори на енергија, со нови поевтини и понадежни горива, пред сè во однос на заштитата на околината, додека кај новопроектираните постројки на поефикасното искористување на примарната енергија.

Подобрувањето на енергетската ефикасност на веќе постојните, или на термоенергетски постројки во изградба, освен на заштедата на гориво е насочено и на заштитата на околината, т.е. што помала емисија и имисија на несакани отпадни цврсти материи и соединенија во атмосферата.

Природниот гас како фосилно гориво, покрај обновливите извори на енергија, е еколошки најпогоден и затоа при ревитализацијата на постојните, или изградбата на нови термоенергетски постројки, сè повеќе се применува како погонско гориво.

Когенерацијата, која претставува истовремено производство на два или повеќе видови енергија, е најповолно решение за зголемување на енергетската ефикасност на термоенергетските постројки. Денес во примена се повеќе видови на когенеративни постројки на природниот гас, кои истовремено произведуваат топлинска и електрична енергија, како што се постројките со: два циклуса (гасна и парна турбина); со три циклуса (гасна, парна и тн. органска турбина); постројки со горивна ќелија, постројки со стационарни мотори СВС и парна турбина и др.

Денес во светот сè повеќе се вршат истражувања за изградба на постројки кај кои одземената топлинска енергија во летниот период ќе се користи и за ладење и климатизација на станбени простории. Системите, односно постројките кај кои се добиваат три вида енергија: електрична, топлинска и ладилна се нарекуваат тригенерациски.

Во повеќе земји од ЕУ и САД веќе се во експлоатација постројките со тригенерација. За подобрување на енергетската ефикасност на когенеративни постројки во Р. Македонија (во изградба и што ќе се градат во иднина) е вградување на апсорпциони ладилни машини за добивање и на ладилна енергија.

Тригенерацијата со својата економичност, ефикасност и еколошка подобност, освен што може да се применува во новите термоенергетски постројки, може да се примени и кај веќе постојните термоенергетски постројки за комбинирано производство на енергија.

3. Цели на докторската дисертација

Целта на докторската дисертација е да се разработи стратегија и да извршат комплексни истражувања, кои ќе ги опфатат моделирањето и симулациите за примена на тригенерацијата во паро-гасните термоенергетски когенеративни постројки (ПГТКП), со акцент на нивната ефикасност во работата. Цели на докторската дисертација се:

- развивање на научен пристап и методологија за нумеричко моделирање на когенеративните постројки за тригенерација;
- компјутерски симулации на ефикасноста при експлоатација на когенеративните постројки за тригенерација во зависност од погонските мотори и пропратната опрема;
- анализа на придобивките од компјутерските симулации на техно-економски показатели кај различните видови когенеративни постројки со тригенерација;
- проширување на научните сознанија за можностите за подобрување на карактеристиките на постројките за тригенерација, во однос на применетите видови на погонски мотори, апсорпциони ладилни машини и друга опрема;
- анализа на техно-економските параметри и можностите за примена на тригенерацијата кај веќе постојните когенеративни термоенергетски постројки со цел подобрување на нивната енергетската ефикасност, односно заштедата на гориво и заштитата на животната средина;

- споредбена анализа на нумерички моделираните (компјутерски симулации) когенеративни постројки за тригенерација;
- анализа на енергетските и еколошките придобивки со оптимирање на работата на ПГТКП со тригенерација во зависност од крајниот корисник на енергија;
- споредбена анализа и компјутерски симулации во однос на можностите за примена на когенеративните постројки со тригенерација со мала единечна моќност, наменети за индивидуална примена, или во помали урбаните средини;
- проучување, истражување и продлабочена анализа на разните видови погонските мотори, погодни за примена кај когенеративните постројки за тригенерација;

Истражувањата ќе придонесат за:

- иницирање и поттикнување на идејата за поширока примена на когенеративните системи за тригенерација која треба да најде место во стратегијата за развој на енергетиката во Р. Македонија, со што ќе се помогне во подобрувањето на енергетиката во нашата држава;
- дефинирање на можни предлог-решенија за дефинирање на оптималните работни параметри и оптималниот работен режим на когенеративните постројки со тригенерација во зависност од електричните и топлинските/ладилните потреби на крајниот потрошувач.

4. Методологија на истражувањето

Истражувањата во изработката на оваа докторска дисертација ќе бидат организирани со аналитички и нумерички пристап, при што:

- во првата фаза ќе се изврши детално и целосно пребарување на голем дел од постојната светска литература, интернет страниците и каталози од разни производители кои нудат технологии за изработка на постројки за когенерација, погонски мотори, апсорпциони ладилни машини и горивни ќелии;
- проучување на слични веќе постојни когенеративни системи со тригенерација, со различни погонски мотори, во зависност од добиената електрична и топлинска/ладилна енергија,
- ќе се симулираат, ќе се моделираат и ќе се оптимизираат техно-економските параметри на термоенергетските когенеративни постројки со тригенерацијата кои влијаат на карактеристиките на: технолошката шема на когенеративната постројка со тригенерација, погонските мотори, ладилните постројки и потребите за електрична, топлинска/ладилна енергија на крајниот корисник;
- на крајот ќе биде даден предлог за можностите за ефикасна примена на тригенерација кај когенеративните постројки и системи на локално ниво во урбаните средини (индивидуални објекти-домаќинствата, станбени згради, болници, јавни установи, итн.), како и анализа на постојните термоенергетски постројки за когенерација во нашата држава и можности и начини за примена на тригенерацијата.

5. Очекувани резултати од истражувањето

Со истражувањето во докторската дисертација би требало да се достигнат нови научни и технолошки сознанија за когенеративните постројки и тригенерацијата, енергетската ефикасност и заштитата на животната средина. Ќе бидат детално и исцрпно истражени можностите и начините од примената на тригенерацијата кај термоенергетските когенеративни постројки со: парна и гасна турбина, стационарни мотори СВС и горивни ќелии.

Со дисертацијата ќе се направи техно-економска анализа, како и анализа на еколошките придобивки од примената на когенеративните постројки со тригенерација, а со самото тоа ќе се даде иницијатива и поттик за нивно вклучување во стратегијата за развој на енергетиката, владините програми и идни проекти од ваков вид што ќе се градат во Р. Македонија.

Покрај претходно наброените резултати, со истражувањето ќе се добијат и конкретни резултати за дефинирање на оптималниот режим на работа на овој тип постројки во зависност од крајниот корисник на енергија.

ЗАКЛУЧОК

1. Врз основа на досегашниот степен на образование, досегашната стручна и научно истражувачка работа, како и условите предвидени со Правилникот за стекнување на докторат на Машинскиот факултет во Скопје, кандидатот м-р Маријан ГАЦЕВСКИ во целост ги исполнува условите и располага со потребните знаење и оспособеност за изработка на докторска дисертација.
2. Предложената тема со наслов:

**ПРИЛОГ КОН ОПТИМИРАЊЕ НА РЕЖИМОТ НА РАБОТА НА
КОГЕНЕРАТИВНА ПОСТРОЈКА ЗА ТРИГЕНЕРАЦИЈА СО
ПРИРОДЕН ГАС, ВО ОДНОС НА КРАЈНИОТ КОРИСНИК НА
ЕНЕРГИЈА**

е подобна и претставува актуелно и современо истражување во областа на термоенергетиката, додека предложената методологија, обемот на истражувањата и очекуваните резултати ги задоволуваат потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.

3. За ментор на кандидатот во текот на изработката на докторската дисертација се предлага да биде проф. д-р Славе АРМЕНСКИ.

Комисија:

Проф. д-р Славе АРМЕНСКИ, Машински факултет-Скопје, с.р

Проф. д-р Миле ДИМИТРОВСКИ, Машински факултет-Скопје, с.р

Доц. д-р Доне ТАШЕВСКИ, Машински факултет-Скопје, с.р

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ
 „ОСНОВИ НА КЛИНИЧКАТА ТРАНСФУЗИСКА ПРАКТИКА”
 ОД АВТОРИТЕ
 МИЛЕНКА БЛАГОЕВСКА И ТАТЈАНА МАКАРОВСКА-БОЈАЦИЕВА

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на УКИМ во Скопје, а во врска со членовите од 15 до 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно-научниот совет, постапувајќи по предлогот на издавачката дејност на Факултетот, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, донесе Одлука за одредување на рецензенти за пишување на рецензија за доставениот ракопис за учебно помагало за специјализанти од областите кои во својата програма имаат и турнус од областа на трансфузиската медицина со наслов: „Основи на клиничката трансфузиска практика”, од авторите проф. д-р Миленка Благоевска и науч. сор. д-р Татјана Макаровска-Бојациева. За рецензенти на доставениот ракопис беа избрани:

1. насл. вонр. проф. д-р Владимир Миленков
2. насл. вонр. проф. д-р Олга Дамевска-Тодоровска.

Прегледувајќи го доставениот текст за учебникот, рецензентите насл. вонр. проф. д-р Владимир Миленков и насл. вонр. проф. д-р Олга Дамевска-Тодоровска го доставија следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот со наслов: „Основи на клиничката трансфузиска практика” од авторите проф. д-р Миленка Благоевска и науч. сор. д-р Татјана Макаровска-Бојациева е наменет за наставната програма по трансфузиологија. Учебното помагало во целост го покрива наставниот материјал од областа на трансфузиската медицина. Ова учебно помагало е наменето за специјализација по интерна медицина, хирургија, педијатрија, гинекологија, орална хирургија, анестезиологија и фармацевтска технологија. Наставата по трансфузиона медицина се обавува во соодветниот семестар на специјализациите по наведените предмети. Фондот на часови е соодветен и со теоретска и со практична настава во склоп на соодветната специјализација. Приложениот материјал во потполност одговара и е во согласност со наставната програма за специјализанти од наведените специјалности по барањата на современата трансфузиона медицина. Назначувањето на рецензентите е извршено на 7.11.2013 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет бр.12-5466/59, а врз основа на членовите 16, 18 и 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје. Ова учебно помагало е ПРВО ИЗДАНИЕ за оваа намена. Ракописот не претставува дополнение или повторно издание на слично наставно помагало. Досега, ваков учебник за специјализанти по горенаведените области не е објавуван. Покрај воведот и основните податоци за крводарувањето и автологната трансфузија, овој учебник се состои од три големи поглавја:

I. КРВНИ КОМПОНЕНТИ И ДЕРИВАТИ
 II. ТРАНСФУЗИСКО ЛАБОРАТОРИСКО ТЕСТИРАЊЕ
 III. КЛИНИЧКА ТРАНСФУЗИСКА ПРАКТИКА

Учебникот содржи 20 табели, 10 слики и неколку алгоритми и формулари: алгоритем за постапка за давање на трансфузија, алгоритам за постапка при несакана трансфузиска реакција, побарување за крв, извештај на службата за трансфузија по пријава на несакана трансфузиска реакција, картон за трансфузија, трансфузиска чек листа за елективни хируршки зафати. Вкупно овој учебник содржи 120 страници. По содржина, учебникот е комплексна материја што ја содржи есенцијата на трансфузиона медицина соодветно припремена токму за намената, т.е. за едукација на специјализанти. Се состои од ред и редослед на трансфузиони целини кои го одразуваат патот на крвта од дарителот кон болниот и нивниот след. Во првиот дел, авторите се осврнуваат на дарувањето на крв автологно и алогено. Потоа ги опишуваат и анализираат сите крвни компоненти (еритроцити, леукоцити, тромбоцити, плазма криопреципитат) и нивната примена, за да завршат со плазма продуктите, деривати кои се добиваат преку припрема во фармацевтски плантови. Вториот дел претставува приказ на лабораториските методи за детекција на крвнотрупните антигени и системи како и антитела, природни или стекнати со трансфузија, трансплантација или бременост. Следуваат добро подготвени и на специјализантот пренесени основите и примената на коагулационите механизми и практична примена на резултатите од хемостазиолошките иследувања. Третиот дел е претставен преку активности кои треба да се преземат од страна на клиничките одделенија за да се спроведе една трансфузија. Особено е истакнат приодот кога трансфузијата на крвна компонента е соочена со итност и витална индикација на пациентот. Следуваат детални описи на мерките за подготовка на крвната компонента во службата за трансфузиона медицина со сите потребни придружни анализи и документација.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „Основи на клиничката трансфузиска практика“, од авторите проф. д-р Миленка Благоевска и науч. сор. д-р Татјана Макаровска-Бојациева, смета дека ќе овозможи разбирање и осознавање на програмските содржини при изучувањето на клиничките аспекти на трансфузиската медицина. По обемот и темите што ги обработува учебникот, тој во целост одговара на делот од наставната програма на специјализантите по интерна медицина, хирургија, педијатрија, гинекологија и др. кои практикуваат терапија со крв и крвни компоненти. Обработените содржини ќе им помогнат на клиничарите во праилното и рационално користење на крвта, пред се во поставувањето на индикација за трансфузија, избор на соодветна крвна компонента, за соодветниот болен и во вистинско време. Посебно внимание е посветено на едукацијата на клиничарите за алтернативите на трансфузијата и начините на кои може да се намали клиничката употреба на крвта, а со тоа и можните ризици со различни постапки во преоперативната и периоперативната подготовка на болниот за време на самата операција и потоа.

Особено е значаен илустративниот приказ (преку соодветни табели) на практичната примена на лабораториските резултати од хемостазиолошките иследувања од трансфузионата медицина со сите потребни придружни анализи и документација. Потоа е опишано чувањето на крвните компоненти и транспортот на крвната единица за да се обезбеди ладниот синцир. Следува постапката на прием на крвта во клиничкиот оддел и проверка на соодветната компонента и идентитетот на болниот. Понатаму, е опишан надзорот над трансфузијата и водењето на соодветната документација.

Авторите со големо внимание и детален опис се осврнуваат на употребата на крв во хирургијата, а особено при масивни трансфузии и влијанието врз хемостазата, електролитите и метаболизмот на примателот.

Употребата на крв во перинаталниот, бебешкиот и детскиот период и сите негови карактеристики се особено добро прикажани, а дел од тоа е трансфузијата кај новороденото и малото дете. Трансфузиските реакции, симптомите, постапката за детекција и терапијата на разните видови е одлично подготвена и прикажана на современ начин со алгоритамски табели. Последиците од трансфузија како хемосидероза, нејзиниот третман и превенција исто така се поместени во овој учебник. Имуномодулацијата, алоимунизацијата и имуносупресијата како дел и последица од трансфузијата на крвни компоненти, имаат свое место при крајот од овој учебник. Рецензентот е на мнение дека корекции на учебникот „ОСНОВИ НА КЛИНИЧКАТА ТРАНСФУЗИСКА ПРАКТИКА“ не се потребни. Ова се однесува и на стилот и на концепцијата и на современите поставки во него, како и на сите поглавија.

Сметаме дека ракописот на учебното помагало „ОСНОВИ НА КЛИНИЧКАТА ТРАНСФУЗИСКА ПРАКТИКА“, од проф. д-р Миленка Благоевска и науч. сор. д-р Татјана-Макаровска-Бојациева, е едно ново, солидно, педагошки оправдано, едукативно содржајно, јасно конципирано и подредено, современо учебно помагало.

Ова е учебно помагало за специјализанти по интерна медицина, хирургија, педијатрија, гинекологија, анестезиологија, орална медицина и фармацевтска технологија и е прво од ваков вид на Медицинскиот Факултет при универзитетот “Св. Кирил и Методиј”. Генерален заклучок е дека ова учебно помагало е повеќе од неопходно да се објави за да можат сите гореименувани учесници во специјализациите, како и предавачите на други катедри за истите специјализации да се едуцираат од едно современо и во пракса секојдневно применливо учебно помагало

Рецензенти

1. Насл. вонр. проф. д-р Владимир Миленков с.р.
2. Насл. вонр. проф. д-р Олга Дамевска-Тодоровска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОВОШТАРСТВО НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на својата осма седница одржана на 24.12.2013 година, со решение бр. 02-2798/2, избра Рецензентска комисија во состав: д-р Марјан Кипријановски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Аргир Живондов, редовен професор во Институтот за овоштарство во Пловдив, Р. Бугарија и д-р Сребра Илиќ-Попова, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со задача да изврши преглед и да даде оценка на стручните и научните трудови пристигнати по конкурсот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област овоштарство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

По прегледот на доставената пријава, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за избор на наставник во звања од областа овоштарство, објавен во весникот „Дневник“ и „Коха“ од 11.12.2013 година, се пријави кандидатот д-р Тошо Арсов, досегашен доцент по предметот овоштарство на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

1. Биографски податоци

Кандидатот д-р Тошо Арсов е роден на 18.2.1972 година во Штип. Основно училиште завршил во Злетово. Средно образование завршил во МУЦ „Д-р Панче Караџов“ во Скопје. Во учебната 1990/91 година се запишал на Земјоделскиот факултет во Скопје на општата насока, каде што дипломирал на 26.9.1995 година со просечен успех 8,22. Во учебната 1995/96 година се запишал на постдипломски студии на Земјоделскиот факултет, група: овоштарско производство. Предвидените испити од постдипломските студии ги положил со просечен успех 8,50. Магистерскиот труд под наслов „Тестирање на семенците од праска на заморени почви“ го одбрал на 18.9.2003 година на Земјоделскиот факултет во Скопје. На 12.3.2009 година ја одбрал докторската дисертација под наслов „Интензивни системи за одгледување на јаболка“ на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со што се стекнал со звањето доктор на земјоделски науки.

Д-р Тошо Арсов, во периодот април 1996 - април 1999 година, волонтирал во ЈНУ Земјоделски институт, Оддел за овоштарство, во Скопје. Во април 1999 година е избран во звањето помлад асистент, а на 1.2.2004 година е избран во звањето асистент во ЈНУ Земјоделски институт, Оддел за овоштарство, во Скопје. Во мај 2007 година, д-р Тошо Арсов е избран во звањето помлад асистент на група предмети по овоштарство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Во јуни 2009 година е избран за доцент по предметот овоштарство, каде што се наоѓа и сега.

Од вработувањето до денес, кандидатот доц. д-р Тошо Арсов учествувал на повеќе меѓународни конференции, симпозиуми и конгреси од областа на овоштарството одржани во земјата и во странство.

Активно се служи со стручна литература на англиски, хрватски, српски и бугарски јазик, како и со неколку компјутерски програми (Word, Excel, Power Point, и др).

2. Наставно-образовна дејност

Кандидатот доц. д-р Тошо Арсов, по изборот за доцент, ја одржува наставата по повеќе предметни програми од областа на овоштарството кои се предвидени во различни студиски програми од прв и втор циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

И покрај комплексноста и разнородноста на материјалот и различните студиски и предметни програми, доц. д-р Тошо Арсов успешно ги изведува наставата и вежбите, консултациите, колоквиумите и испитите и им дава друга помош на студентите. Спрема студентите има коректен и авторитативен однос. Доц. д-р Тошо Арсов е член на Комисијата за настава на ФЗНХ. Кандидатот доц. д-р Тошо Арсов во периодот по изборот за доцент бил ментор на 2 дипломски работи, член на комисија за оцена и одбрана на докторска дисертација и член на 10 комисии за одбрана на дипломска работа. Во извештајниот период, доц. д-р Тошо Арсов има објавено една авторизирана скрипта од предавање.

3. Научноистражувачка дејност

Кандидатот доц. д-р Тошо Арсов, по изборот за доцент, учествувал во проектен тим и реализација на повеќе научноистражувачки проекти во областа на овоштарството, финансирани од домашни и странски владини и невладини институции.

Како член на проектен тим, доц. д-р Тошо Арсов учествувал во следниве проекти:

1. меѓународен научен проект: COST Action 863 „Euroberry Research: from Genomics to Sustainable Production, Quality & Health“ (2005-2010);
2. меѓународен научен проект „South-Eastern European Development Network on Plant Genetic Resources“, финансиран од SIDA (2005-2010);
3. меѓународен научен проект „Characterization of apple local varieties (Malus × domestica Borkh.) from South East European region“- SIDA (2009-2010);
4. меѓународен научен проект COST action 1104 „Sustainable production of high-quality cherries for the European market“ - EY (2011-2016);
5. национален научен проект: „Интродукција на високо жбунеста боровинка во производни региони во Македонија“, финансиран од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Р. Македонија (2009);

6. билатерален проект со Р. Хрватска. „Морфолошка и генетска карактеризација на автохтониот генофонд на цреша (*Prunus avium* L.)”, финансиран од МОН, (2013-2015).

Доц. д-р Тошо Арсов во извештајниот период бил ментор на 3 студенски труда презентирани во земјата и странство, со што активно учествувал во создавањето на млади научни кадри во овоштарството. Со стручни и научни трудови кандидатот настапувал на повеќе конференции, симпозиуми и конгреси во земјата и во странство.

До изборот за доцент, кандидатот д-р Тошо Арсов има објавено 26 научни и стручни трудови, и две брошури рецензирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” бр. 722, 842, 916 и 964, а за овој избор приложил 16 трудови објавени во домашни и меѓународни научни публикации и списанија.

4. Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

Кандидатот д-р Тошо Арсов по изборот во звањето доцент бил активен и во стручно-апликативната дејност. Во овој период, во соработка со други автори, кандидатот има одржано голем број обуки и предавања од областа на овоштарството. Активно учествува во изготвување и реализација на програми и студии за подигање и одгледување на овошни насади кај повеќе правни и индивидуални субјекти.

Д-р Тошо Арсов во периодот по изборот за доцент бил активен и во дејностите од поширок интерес. Тој е член на уредувачки одбор на едно странско научно списание и член на организационен одбор на едно советување, и член на секретаријатот на еден симпозиум. Во овој период има изготвено и пријавено шест научноистражувачки меѓународни, национални и билатерални проекти. Кандидатот учествувал во работата на различни комисији и тела на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Факултетот за земјоделски науки и храна, како и во комисији на други институции во земјата.

Заклучок и предлог

Д-р Тошо Арсов, во периодот по изборот во наставно-научното звање доцент, ги развивал активностите во наставно-образовната дејност, ја интензивирал научно-истражувачката и стручно-апликативната работа. Како потврда за ова зборува фактот што кандидатот успешно ја изведува наставата на повеќе предметни програми на прв и втор циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна. Објавените научни и стручни трудови во домашни и меѓународни списанија, учеството во домашни и меѓународни научноистражувачки проекти, како и учеството во комисиите за оцена на докторските дисертации го претставуваат како солиден научен работник. Остварената стручно-апликативна дејност зборува за фактот дека кандидатот има солидни познавања во областа на овоштарството.

Врз основа на изнесените активности на пријавениот кандидат, Комисијата заклучува дека д-р Тошо Арсов се карактеризира со одлични наставни, научни и апликативни способности. Според наведените квалитети и постигнати резултати, кандидатот ги исполнува потребните критериуми според Законот за

високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, да му предложи д-р Тошо Арсов, доцент на истиот Факултет, да биде избран за наставник во научната област овоштарство, во звањето вонреден професор.

Рецензентска комисија

- 1. Проф. д-р Марјан Кипријановски, с. р.**
- 2. Проф. д-р Аргир Живондов, с. р.**
- 3. Проф. д-р Сребра Илиќ-Попова, с. р.**

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Тошо Славко Арсов

Институција: УКИМ Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје

Научна област: овоштарство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Овоштарство на студиска програма Заштита на растенијата и Градинарство со цвекарство (3+0), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	14,4
2	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Избрани технологии од лозарство и овоштарство на студиска програма Агроекономика (3+0)/2, 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	3,6
3	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Овошни култури на студиска програма Преработка на земјоделски производи (3+0), 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	3,6
4	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Искористување на дива овошна флора на студиска програма Овоштарство со лозарство и Преработка на земјоделски производи (3+0), 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	7,2
5	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Стандардизација и чување на овошје и зеленчук на студиска програма Лозарство со овоштарство и Преработка на земјоделски производи Скопје и Струмица (3+0)/2, 2011/12 (ФЗНХ)	2,7
6	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Овоштарство 2 на студиска програма Енологија и Општа насока (3+0), 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ЗФ при УГД)	10,8
7	Одржување на предавања од 1. циклус студии: Производство на калем од лоза и овошен саден материјал на студиска програма Енологија (4+0)/2, 2010/11, 2011/12, (ЗФ при УГД)	2,4
8	Одржување на предавање на 2. циклус студии: Избор на подлоги во овоштарството на студиска програма Растителна биотехнологија, модул Овоштарско производство (4+0), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	4,5
9	Одржување на предавање на 2. циклус студии: Методи на	6

	научно истражувачка работа на студиска програма Овоштарско производство (3+0), 2009/10, 2010/11(ФЗНХ)	

10	Одржување на предавање на 2. циклус студии: Технологија на складирање и конфекционирање на овошјето на студиска програма Растителна биотехнологија, модул Овоштарско производство (4+0), 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	6
11	Одржување на предавање на 2. циклус студии: Овошни култури на студиска програма Квалитет и безбеднос на храна, модул Етноботаника (4+0), 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	6
12	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Овоштарство на студиска програма Заштита на растенијата и Градинарство со цвекарство (0+2), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	7,2
13	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Избрани технологии од лозарство и овоштарство на студиска програма Агроекономика (0+2)/2, 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	4,5
14	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Овошни култури на студиска програма Преработка на земјоделски производи (0+2), 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	1,8
15	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Искористување на дива овошна флора на студиска програма Овоштарство со лозарство и Преработка на земјоделски производи (0+2), 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	3,6
16	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Стандардизација и чување на овошје и зеленчук на студиска програма Лозарство со овоштарство и Преработка на земјоделски производи во Скопје и Струмица (0+2)/2, 2011/12 (ФЗНХ)	1,35
17	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Овоштарство 2 на студиска програма Енологија и Општа насока (0+2), 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ЗФ при УГД)	5,4
18	Одржување на вежби од 1. циклус студии Подигање и одгледување на овошни насади за насоката Овоштарство и лозарство (0+2), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	3,6
19	Одржување на вежби од 1. циклус студии Подигање и одгледување на овошни насади за насоката Лозарство и винарство (0+2), 2012/13 (ФЗНХ)	0,9
20	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Производство на калем од лоза и овошен саден материјал на студиска програма Енологија (0+2), 2010/11, 2011/12, (ЗФ при УГД)	1,8
21	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Производство на овошен саден материјал (0+2), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	4,5

22	Одржување на вежби од 1. циклус студии: Општо овоштарство (0+2), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14 (ФЗНХ)	4,5
23	Одржување на вежби на 2. циклус студии: Избор на подлоги во овоштарството на студиска програма Растителна биотехнологија, модул Овоштарско производство (0+2), 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	3,6

24	Одржување на вежби на 2. циклус студии: Методи на научно истражувачка работа на студиска програма Овоштарско производство (0+2), 2009/10, 2010/11(ФЗНХ)	1,8
25	Одржување на вежби на 2. циклус студии: Технологија на складирање и конфекционирање на овошјето на студиска програма Растителна биотехнологија, модул Овоштарско производство (0+2), 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	1,8
26	Одржување на вежби на 2. циклус студии: Овошни култури на студиска програма Квалитет и безбеднос на храна, модул Етноботаника (0+2), 2011/12, 2012/13 (ФЗНХ)	1,8
27	Член на 10 комисији за одбрана на дипломска работа	1
28	Ментор на две дипломски работи	0,4
29	Член на комисија за одбрана на докторски труд: Проучување на влијанието на различни слабобујни подлоги врз порастот, приносот и квалитетот на јаболката.	0,5
30	Коксултации со студенти по предметите во 1. циклус: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14.	2,4
31	Коксултации со студенти по предметите во 2. циклус: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13.	0,1
32	Авторизирана скрипта „Овоштарство“ Марјан Кипријановски, Тошо Арсов за предметите Овоштарство и Избрани технологии од лозарство и овоштарство	4
33	Припрема на предавања и вежби за нов предмет Искористување на дива овошна флора	1,5
34	Припрема на предавања и вежби за нов предмет Берба и постбербени технологии во овоштарството	1,5
35	Припрема на предавања и вежби за нов предмет Овошни култури	1,5
	Вкупно:	128,25

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	COST action 863 Euroberry research for genomic to sustainable	5

	production, quality and health- EY (2005-2010) – учесник	
2	Characterization of apple local varieties (<i>Malus × domestica</i> Borkh.) from South East European region- SIDA (2009-2010) – учесник	5
3	Collection and field evaluation of local plum (<i>Prunus domestica</i>) genetic resources from South East European network- SIDA (2009-2010) – учесник	5
4	COST action 1104 Sustainable production of high-quality cherries for the European market - EY (2011-2016) – учесник	5
5	Интродукција на високо жбунеста боровинка во производни региони во Македонија. 2009. МЗШВ -учесник	3
6	Билатерален проект со Р. Хрватска. Морфолошка и генетска карактеризација на автохтониот генофонд на цреша (<i>Prunus avium</i> l.). 2013-2015. МОН, -учесник	5

7	Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V., Damovski K., 2009. Study of certain introduced apple cultivars in the Prespa region. ISHS Acta Horticulturae 825, 125-132.	1,8
8	Kiprijanovski M., Ristevski B., Arsov T., Gjamovski V., 2009. Influence of planting distance to the vegetative growth and bearing of apples cultivar Jonagold on rootstock MM106. ISHS Acta Horticulturae 825, 453-458.	1,8
9	Gjamovski V., Rusevski R., Popovska Melpomena, Arsov T., 2009. Evaluation of different type of media for multiplication and rooting on apple rootstock M 26. ISHS Acta Horticulturae 825, 269-272.	1,8
10	Kiprijanovski M., Arsov T., Duralija B., Cmelik Z., Gjamovski V. 2009. Possibilities of out of season strawberry production in Republic of Macedonia. ISHS Acta Horticulturae 825, 357-361.	1,8
11	Arsov T., Rusevski R, Gjamovski V., Popovska M. 2009. Investigation of type of media for micropropagation and rooting of Gizela 5 rootstock. ISHS Acta Horticulturae 825, 273-275.	1,8
12	Marina Kajdzanovska, Viktor Gjamovski, Toso Arsov, Marjan Kiprijanovski, Marina Stefova. 2010. Phenolic profiles of cultivated berries from Macedonia and correlation to antioxidant activity. Polyphenols communications, vol. 1: 151-152.	1,8
13	Kiprijanovski M., Gjamovski V., Arsov T., 2010. Comparative investigation of some peach rootstocks. Contemporary Agriculture. The Serbian Journal of Agricultural Science. Vol 59, No. 1-2, 105-111.	3,2
14	Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V., 2010. Alba, Maya and roxana-newly introduced strawberry varieties in Macedonia. Contemporary Agriculture. The Serbian Journal of Agricultural Science. Vol 59, No. 1-2, 112-118.	3,2
15	Arsov T., Kiprijanovski M., Gjamovski V., 2010. Research of high	3,2

	bush blueberry (<i>Vaccinium corymbosum</i> L.) cultivated in Macedonia. Contemporary Agriculture. The Serbian Journal of Agricultural Science. Vol 59, No. 1-2, 99-104.	
16	Кипријановски М., Арсов Т., Ѓамовски В. 2011. Време на зреење, органолептички карактеристики и можности за чување на одредени сорти јаболка погодни за одгледување во Р. Македонија. Зборник на трудови од второ советување “Чување на свеж зеленчук, овошје и грозје, важна компонента на извозниот потенцијал”, 68-76.	2,4
17	Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. 2011. Research of agronomic characteristics of peach rootstocks on calcareous soil-twelve yearly results. Journal of agricultural science and technology B. Volumen 1, Number 6, 810-819.	5
18	Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. 2012. Performance of some Italian strawberry genotypes grown under conditions of Republic of Macedonia Acta Hort. (ISHS) 926:177-184	2,4
19	Gjamovski., Kiprijanovski M., Arsov T. 2013. Fruit quality parameters of apple cultivar ‘Granny Smith’ produced on nine different dwarfing rootstocks. ISHS Acta Horticulturae 981, 581-586.	2,4
20	Arsov T., Kiprijanovski M., Gjamovski. 2013. The Effect of Different Training System on Yield and Fruit Quality of ‘Jonagold’ Apple Variety. ISHS Acta Horticulturae 981, 243-247.	2,4
21	Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. 2013. Research of quality characteristics of some autumn pear varieties. Proceeding of International symposium for agriculture and food, R. Macedonia (585-594)	2,4
22	Kiprijanovski M., Gjamovski V., Arsov T. 2013. Deep planting of the trees-alternative way for cultivation of apple on dwarfing rootstocks in changed climate condition. Proceeding of International symposium for agriculture and food, R. Macedonia (574-584)	2,4
23	Учество на научен/стручен собир со реферат. Кипријановски М., Арсов Т., Ѓамовски В. (2009). Време на зреење, органолептички карактеристики и можности за чување на одредени сорти јаболка погодни за одгледување во Р Македонија. Второ советување и работилница „Чување на свеж зеленчук, овошје и грозје важна компонента на извозниот потенцијал. (орална презентација) Струмица	1
24	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. (2010). Performance of some Italian strawberry genotypes grown under conditions of Republic of Macedonia. 28 th International Horticultural Congress. Lisboa, Portugal (постер)	0,5
25	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski	0,5

	M., Arsov T., Gjamovski V. (2010). First results from high bush blueberry (<i>Vaccinium corymbosum</i> L.) research in R Macedonia. 28 th International Horticultural Congress. Lisboa, Portugal (постер)	
26	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski M., Gjamovski V., Arsov T. (2011). The effect of deeper planting of apple on some M9 types on growth and bearing of the trees. Second Balkan Symposium of Fruit Growing. Pitesti, Romania (постер)	0,5
27	Учество на научен/стручен собир со реферат. Arsov T., Kiprijanovski M., Gjamovski V. (2011). The effect of different training system on yield and fruit quality of cv. Jonagold. Second Balkan Symposium of Fruit Growing. Pitesti, Romania (орална презентација)	1
28	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. (2011). Comparative investigation of oblacinka sour cherry on own root and grafted on mahaleb. Second Balkan Symposium of Fruit Growing. Pitesti, Romania (постер)	0,5
29	Учество на научен/стручен собир со реферат. Gjamovski V., Kiprijanovski M., Arsov T., (2011). Fruit quality parameters of apple cultivar 'Granny Smith' produced on nine different dwarfing rootstocks. Second Balkan Symposium of Fruit Growing. Pitesti, Romania (постер)	0,5

30	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski Marjan, Arsov Tosho, Gjamovski Viktor. (2012). Morphological and pomological characteristics of some autochthonous cherry varieties in republic of Macedonia. 14th Serbian Congress of Fruit and Grapevine Producers (постер)	0,5
31	Учество на научен/стручен собир со реферат. Gjamovski Viktor, Kiprijanovski Marjan, Arsov Tosho. (2012). Some reproductive haracteristics of apple cultivar Granny Smith' grown on nine different dwarfing rootstocks. 14th Serbian Congress of Fruit and Grapevine Producers (постер)	0,5
32	Учество на научен/стручен собир со реферат. Arsov Tosho, Kiprijanovski Marjan, Gjamovski Viktor. (2013). The effect of different training system on yield and fruit quality of braeburn apple variety. International symposium for agriculture and food, R. Macedonia (орална презентација)	1
33	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski M., Gjamovski V., Arsov T. (2013). Deep planting of the trees-alternative way for cultivation of apple on dwarfing rootstocks in changed climate condition. International symposium for agriculture and food, R. Macedonia (орална презентација)	1
34	Учество на научен/стручен собир со реферат. Kiprijanovski	1

	M., Arsov T., Gjamovski V. (2013). Research of quality characteristics of some autumn pear varieties. International symposium for agriculture and food, R. Macedonia (опална презентација)	
35	Апстаркт објавен во зборник на конференција. Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. (2010). First results from high bush blueberry (<i>Vaccinium corymbosum</i> L.) research in R Macedonia. 28 th International Horticultural Congress. Lisboa, Portugal	1
36	Апстракт објавен во зборник на конференција. Kiprijanovski M., Gjamovski V., Arsov T. (2011). The effect of deeper planting of apple on some M9 types on growth and bearing of the trees. Second Balkan Symposium of Fruit Growing. Pitesti, Romania	1
37	Апстракт објавен во зборник на конференција. Kiprijanovski M., Arsov T., Gjamovski V. (2011). Comparative investigation of oblacinka sour cherry on own root and grafted on mahaleb . Second Balkan Symposium of Fruit Growing. Pitesti, Romania	1
38	Апстракт објавен во зборник на конференција. Kiprijanovski Marjan, Arsov Tosho, Gjamovski Viktor. (2012). Morphological and pomological characteristics of some autochthonous cherry varieties in republic of Macedonia. 14th Serbian Congress of Fruit and Grapevine Producers	1
39	Апстракт објавен во зборник на конференција. Gjamovski Viktor, Kiprijanovski Marjan, Arsov Tosho. (2012). Some reproductive haracteristics of apple cultivar Granny Smith' grown on nine different dwarfing rootstocks. 14th Serbian Congress of Fruit and Grapevine Producers	1

40	Апстракт објавен во зборник на конференција. Arsov Tosho, Kiprijanovski Marjan, Gjamovski Viktor. (2013). The effect of different training system on yield and fruit quality of braeburn apple variety. International symposium for agriculture and food, R. Macedonia	0,5
	Вкупно	81,8

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13	2
Дејности од поширок интерес		
2	Член на национална работна група за овошните култури при SEEDNET (Southeast European PGR Network)	1
3	Член на национална работна група за Fruit and Vitis при	1

	SEEDNET (Southeast European PGR Network)	
4	Надворешен член на уредувачкиот одбор на списанието „Journal of mountain agriculture on the Balkans“	1
5	Член на организационен одбор на стручен собир: II советување: Чување на свеж зеленчук, овошје и грозје-важна компонента на извозниот потенцијал, Струмица, 2009	0,5
6	Член на секретаријатот за организирање на меѓународен симпозиум, 2012, ФЗНХ	0,5
7	Член на Конкурсната комисија за реализација на конкурсот за запишување на студенти во учебната 2011/12, 2012/13	0,5
8	Член на Стручна комисија за спроведување на постапка за регистрирање на заштитена ознака на потекло – „Охридска цреша“ при МЗШВ	1
9	Член на постојана подсекторска група за овоштарство при МЗШВ	1
10	Член на Група за развој на потсектор јаболко	1
11	Член на група за изготвување на Национална стратегија за овоштарство и преработки (2014-2020)	3
12	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект: Characterisation of sweet cherry (Prunus avium L.) genofond in the West Balkan countries using molecular tools. SEE-ERA.NET. 2009- соработник	1
13	Изготвување и пријавување на апликативен предлог-проект: Интродукција на нови сорти јаболка во производните насади, 2012, МЗШВ. –учесник	0,5
14	Изготвување и пријавување на апликативен предлог-проект: Осовременување на технологијата на производство на актинидија, 2012, МЗШВ, раководител.	1
15	Изготвување и пријавување на билатерален предлог-проект со Р. Бугарија, МОН, Испитување на интродуцирани, домашни и новосоздадени сорти и подлоги од слива и цреша со цел воведување во системот за производство сертифициран овошен саден материјал, 2010, главен истражувач.	2
16	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект: Усовршување на технологијата на производството и ревитализацијата на крушата во Република Македонија, МОН, 2011, – соработник.	0,5
17	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен предлог-проект во SEE TCP. High trunk orchards of South east Europe – a biodiversity hot spot in a rural landscape. 2012, член.	1
18	Член на Комисија за настава при ФЗНХ	0,5
19	Член на Комисија за самоевалуација при ФЗНХ	0,5
	Вкупно:	19,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	128,25
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	81,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	19,5
Вкупно:	229,55

Рецензентска комисија

- 4. Проф. д-р Марјан Кипријановски, с.р.**
- 5. Проф. д-р Аргир Живондов, с.р.**
- 6. Проф. д-р Сребра Илиќ Попова, с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ОД НАУЧНАТА ОБЛАСТ ХЕМИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на својата седма редовна седница одржана на 5. 12. 2013 година, со Одлука бр. 02-2606/1, формира Рецензентска комисија во состав: д-р Биљана Петановска-Илиевска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна, д-р Олга Бауер, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна, во пензија и д-р Мирјана Јанкуловска, доцент на Факултетот за земјоделски науки и храна, со задача да изврши преглед и оценка на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на кандидатот пријавен за избор во звањето доцент од научната област хемија.

Комисијата изврши преглед на доставената документација и констатира дека на распишаниот конкурс од страна на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ од 13. 11. 2013 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област хемија, се пријавил само еден кандидат.

По прегледот на доставената документација, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс, за избор на наставник во сите наставно-научни звања од научната област хемија, се пријавила д-р Ленче Велкоска-Марковска, асистент на Катедрата за квалитет и безбедност на храна, Институт за храна при Факултетот за земјоделски науки и храна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на пријавата и останатите приложени документи, Рецензентската комисија го констатира следново:

1. Биографски податоци

Д-р Ленче Д. Велкоска-Марковска е родена на 6. 9. 1974 г. во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје, со континуиран одличен успех. Во учебната 1993/94 г. се запишала на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Институтот за хемија, а дипломирала на 16. 4. 1999 година, со средна оценка 8,88.

За време на студиите учествувала во Организацискиот одбор на Третиот конгрес за чиста и применета хемија на студентите од Македонија, одржан на 28-29 мај 1998 година во Скопје.

На 5.10.2000 година е избрана за помлад асистент по предметот хемија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Во учебната 1999/2000 година се запишала на постдипломски студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Институтот за хемија. Предвидените испити ги положила со средна оценка 10,00.

Магистерскиот труд под наслов „Разработка на HPLC-методи за истовремено определување на активните компоненти фенмедирам, десмедирам и етофумесат во пестицидната формулација Inter of“ го одбрала на 12. 11. 2008 година, со што се стекнала со правото на научен степен - *магистер на хемиски науки*.

На 26. 3. 2009 година е избрана за асистент по предметот хемија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Во декември 2008 година пријавила изработка на докторска дисертација под наслов „Разработка на HPLC-методи за квантитативно определување на некои хербициди и органофосфорни инсектициди во различни матрици“ на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Докторирала на 9. 10. 2013 година со што се стекнала со право на научен степен - *доктор на хемиски науки*.

Активно се служи со англискиот јазик и компјутерските програми.

2. Наставно-образовна дејност

Од учебната 1999/2000 година времено е ангажирана како демонстратор во изведувањето на вежбите по предметот хемија на Земјоделскиот факултет во Скопје, каде што од 5. 10. 2000 година е избрана за помлад асистент по предметот хемија.

Д-р Ленче Велкоска-Марковска е ангажирана во изведувањето на вежбите по предметите хемија, неорганска, органска, аналитичка хемија и хемиско-физички опасности во храна. Од учебната 2005/06 година учествува и во изведувањето на вежбите по предметите хемија и аналитичка хемија на дисперзираните насоки на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, во Струмица и во Прилеп. Вежбите ги изведува со голема одговорност, на високо стручно и научно ниво. Има коректен однос со студентите и успешно им го пренесува знаењето од овие наставни дисциплини.

3. Научноистражувачка дејност

Покрај ангажираноста во наставата, д-р Ленче Велкоска-Марковска е вклучена во научноистражувачката дејност на предметот хемија. Кандидатката учествува во реализација на 1 домашен и 4 меѓународни проекти, на повеќе манифестации со научен, стручен и апликативен карактер со меѓународно учество, а има посетено и повеќе професионални курсеви, работилници и студиски престои во Србија, Унгарија и Германија. Нејзиниот пристап кон реализацијата на разни задачи од научната, стручната и апликативната дејност на предметот е исклучително сериозен и темелен. Како резултат на досегашната научноистражувачка работа, како автор или коавтор, д-р Ленче Велкоска-Марковска има објавено 12 оригинални научни труда, вклучувајќи ги магистерскиот труд и докторската дисертација, од кои 3 во меѓународни списанија со фактор на

влијание, како и 4 интерни скрипти за вежби за студентите од Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје.

4. Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

Од 2000 година кандидатката д-р Ленче Велкоска-Марковска е дел од тимот што работи на определување на физичко-хемискиот состав на пестицидни формулации, како и определување на остатоци од пестициди во различни матрици. Како член е вклучена во работната група за подготовка на Мониторинг-програма за производство, преработка, складирање, дистрибуција, употреба, сообразност на производите за заштита на растенијата, како и нивни резидуи во производите во примарно земјоделско производство. Како соработник е вклучена во изготвување и пријавување на четири научно/образовни национални проекти и еден меѓународен проект. Исто така, кандидатката редовно учествува во промотивните активности на Факултетот за земјоделски науки и храна.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложената документација за постигнатите резултати, како и личното познавање и следење на кандидатката, Рецензентската комисија констатира дека д-р Ленче Велкоска-Марковска, во текот на изминатиот период, покажала забележителна активност во однос на извршувањето на своите наставни обврски и научно усовршување. Добиените обврски секогаш ги извршува совесно и одговорно, со што ги оправдува и нашите очекувања за нејзино издигнување во солиден наставен и научен работник. Според Законот за високото образование на Република Македонија, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 251/2013) и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), ги исполнува сите услови да биде избрана за наставник во научната област хемија, во звањето доцент. Поради тоа, со задоволство му предлагаме на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје, д-р Ленче Велкоска-Марковска да биде избрана во звањето доцент во научната област хемија на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Рецензентска комисија

5. Д-р Биљана Петановска-Илиевска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.
6. Д-р Олга Бауер, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, во пензија, с.р.
3. Д-р Мирјана Јанкуловска, доцент на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Ленче Димитар Велкоска - Марковска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет
за земјоделски науки и храна – Скопје, Институт за храна
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: хемија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
Одржување на вежби од прв циклус студии		
1.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - зимски семестар 1999/00 (ЗФ - Скопје) 15*2*10*0,03	9
2.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - летен семестар 1999/00 (ЗФ - Скопје) 15*2*8*0,03*	7,2
3.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - зимски семестар 2000/01 (ЗФ - Скопје) 15*2*8*0,03	7,2
4.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - летен семестар 2000/01 (ЗФ - Скопје) 15*2*6*0,03*	5,4
5.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2002/03 (ЗФ - Скопје) 15*3*5*0,03	6,75
6.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2002/03 (ЗФ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
7.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2003/04 (ЗФ - Скопје) 15*3*5*0,03	6,75
8.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2003/04 (ЗФ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
9.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2004/05 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*5*0,03	6,75
10.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2004/05 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
11.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2005/06 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*5*0,03	6,75
12.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2005/06 (ФЗНХ -	1,35

	Скопје) 15*3*1*0,03	
13.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2007/08 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*4*0,03	5,4
14.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2007/08 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*2*0,03	2,7
15.	Хемија, дисперзирани студии во Струмица (0+3) - зимски семестар 2007/08 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
16.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2008/09 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*5*0,03	6,75
17.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2008/09 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*2*0,03	2,7
18.	Хемија, дисперзирани студии во Струмица (0+3) - зимски семестар 2008/09 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03*	1,35
19.	Хемија, сите студиски програми (0+3) - зимски семестар 2009/10 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*2*0,03	2,7
20.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи (0+3) - летен семестар 2009/10 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*2*0,03	2,7
21.	Хемија, дисперзирани студии во Струмица (0+3) - зимски семестар 2009/10 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
22.	Хемија, дисперзирани студии во Прилеп (0+3) - зимски семестар 2009/10 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
23.	Неорганска хемија, студиска програма квалитет и безбедност на храна (0+2) - зимски семестар 2010/11 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*2*0,03	1,8
24.	Хемија, дисперзирани студии во Прилеп (0+3) - зимски семестар 2010/11 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
25.	Аналитичка хемија, дисперзирани студии во Струмица (0+3) - летен семестар 2010/11 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
26.	Аналитичка хемија, дисперзирани студии во Прилеп (0+3) - летен семестар 2010/11 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
27.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - зимски семестар 2011/12 (ФЗНХ - Скопје) 15*2*3*0,03	2,7
28.	Органска хемија, студиска програма квалитет и безбедност на храна (0+2) - летен семестар 2011/12 (ФЗНХ - Скопје) 15*2*1*0,03	0,9
29.	Аналитичка хемија, насока: преработка на земјоделски производи и квалитет и безбедност на храна (0+2) - летен семестар 2011/12 (ФЗНХ - Скопје) 15*2*3*0,03	2,7
30.	Хемија, дисперзирани студии во Прилеп (0+3) - зимски семестар 2011/12 (ФЗНХ - Скопје) 15*3*1*0,03	1,35
31.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - зимски семестар	1,8

	2012/13 (ФЗНХ - Скопје) 15*2*2*0,03	
32.	Хемија, сите студиски програми (0+2) - зимски семестар 2013/14 (ФЗНХ - Скопје) 15*2*4*0,03	3,6
33.	Хемиско-физички опасности на храна, студиска програма квалитет и безбедност на храна (0+2) - зимски семестар 2013/14 (ФЗНХ - Скопје) 15*2*1*0,03	0,9
34.	Консултации со студенти, 2000/01 (198 студенти) 198*0,002	0,40
35.	Консултации со студенти, 2002/03 (134 студенти) 134*0,002	0,27
36.	Консултации со студенти, 2003/04 (142 студенти) 142*0,002	0,28
37.	Консултации со студенти, 2004/05 (161 студенти) 161*0,002	0,32
38.	Консултации со студенти, 2005/06 (150 студенти) 150*0,002	0,3
39.	Консултации со студенти, 2007/08 (221 студенти) 221*0,002	0,44
40.	Консултации со студенти, 2008/09 (186 студенти) 186*0,002	0,37
41.	Консултации со студенти, 2009/10 (187 студенти) 187*0,002	0,37
42.	Консултации со студенти, 2010/11 (168 студенти) 168*0,002	0,34
43.	Консултации со студенти, 20011/12 (193 студенти) 193*0,002	0,39
44.	Консултации со студенти, 20012/13 (46 студенти) 200*0,002	0,09
45.	Консултации со студенти, 2013/14 (110 студенти) 110*0,002	0,22
46.	Интерна скрипта за лабораториски вежби по хемија	3
47.	Интерна скрипта за лабораториски вежби по неорганска хемија	3
48.	Интерна скрипта за лабораториски вежби по органска хемија	3
49.	Интерна скрипта за лабораториски вежби по аналитичка хемија	3
	Вкупно	125,14

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
<i>Учесник во национален научен проект</i>		
1.	Разработка на HPLC-методи за квантитативно определување на	3

	дазомет во пестицидната формулација Basamid granulat, Финансиран од МОН на Р. Македонија, 2003 – 2005.	
<i>Учесник во меѓународен научен проект</i>		
1.	FP7 project - REGPOT-2008 „SWOT - CHEMISTRY - FOOD“, 2009 – 2010.	5
2.	Quality and Regulatory Infrastructure Development for Food Safety & Quality in Macedonia, funded by Sida and implemented by Consortium consisting of SWEDAC and the National Food Administration, 2009 – 2011.	5
3.	RER5013 Evaluation of Natural and Mutant Resources for increased phytonutrient Levels in Vegetable Crops and Potatoes, 2009 – 2011.	5
4.	„Improvement and Establishment of Biotechnology in Higher Education“, Tempus IV, ETF-JP-00295-2008, 2009 – 2011.	5
<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор</i>		
1.	L. Velkoska-Markovska , B. Petanovska-Ilievska, L. Vodeb, RP-HPLC-DAD method for simultaneous determination of desmedipham, phenmedipham and ethofumesate in a pesticide formulation, <i>Maced. J. Chem. Chem. Eng.</i> 31 (1), 39-46, (2012). (I. F. (2012) = 1,079).	7,079
2.	A. Markovski, L. Velkoska-Markovska , The leaf characteristics of jujube (<i>Ziziphus Jujuba</i> Mill.) types, <i>Zemljiste i biljka</i> , 61 (3), 165-178, (2012). (I. F. (2012) = 0,04).	6,04
3.	L. Velkoska-Markovska , B. Petanovska-Ilievska, L. Vodeb, Simultaneous determination of phenmedipham, desmedipham, and ethofumesate in a pesticide formulation by normal-phase high-performance liquid chromatography, <i>Acta Chromatogr.</i> , 20 (1), 109–118, (2008). IF ₍₂₀₀₈₎ = 0,75	6,75
<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание</i>		
1.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Определување на содржината на активните супстанции хлорпирифос и циперметрин во препаратот Pirel-D со помош на високоефикасна течна хроматографија, <i>Заштита на растенија</i> , Скопје, (XX), 142-146 (2009).	3,2
2.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Квантитативно определување на пиримикарб во пестицидната формулација Pirimor 25 WG со помош на високоефикасна течна хроматографија, <i>Заштита на растенија</i> , Скопје, (XX), 147-151 (2009).	3,2
3.	Л. Велкоска-Марковска , Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб. Разработка на HPLC-метод за истовремено определување на фенмедифам, десмедифам и етофумесат во препаратот Inter of на колоната Lichrosorb CN column, <i>Заштита на растенија</i> , Скопје, (XX), 137-141 (2009).	3,2
<i>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на</i>		

<i>трудови од научен/стручен собир</i>		
1.	А. Марковски, Л. Велкоска-Марковска , Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Хемиски состав на плодовите од типови и сорти кинеска урма (<i>Zizyphus jujuba</i> Mill.), <i>Јубилеен годишен зборник на Земјоделски институт – Скопје</i> , (26/27), 223-230, (2008/2009).	2
2.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска . Определување на β -цифлутрин во пестицидната формулација Responsar SC 025 со реверзно-фазна течна хроматографија, <i>Годишен зборник за заштита на растенијата</i> , Скопје, 233-243, (2004).	2
3.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Разработка на HPLC-метод за квантитативно определување на активната компонента пиримикарб во пестицидната формулација Pirimor 25 WG, <i>Годишен зборник за заштита на растенијата</i> , Скопје, 187-199 (2003).	2
4.	А. Марковски, Л. Велкоска , Ожилување на резници од кинеска урма (<i>Zizyphus jujuba</i> L.) со користење на фитохормон IBA, <i>Годишен зборник на Земјоделски институт</i> , Скопје, (XX), 145-150 (2000).	2
<i>Учество на научен/стручен собир со реферат</i>		
1.	V. Trajkovska, S. Petrovska-Jovanovic, L. Velkoska , Development and optimization for simultaneous determination of triazines using solid-phase extraction and high-performance liquid chromatography, 37 th IUPAC Congress, <i>Book of abstracts</i> , pp. 753, APP-2-135, Berlin, Germany, 14-19 August, 1999. (<i>постер и апстракт</i>)	1,5
2.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Разработка на HPLC-методи за квантитативно определување на активната компонента пиримикарб во пестицидната формулација Pirimor 25 WG, XXVIII средба за заштита на растенијата, Охрид, Р. Македонија, 11-13. 11. 2003. (<i>усна презентација</i>)	1
3.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Определување на β -цифлутрин во пестицидната формулација Responsar SC 025 со реверзно-фазна течна хроматографија, XXIX средба за заштита на растенијата, Охрид, Р. Македонија, 7-10. 12. 2004. (<i>усна презентација</i>)	1
4.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Определување на содржината на активните супстанции хлорпирифос и циперметрин во препаратот Pirel-D со помош на високоефикасна течна хроматографија, XXXIII традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, Охрид, Р. Македонија, 15-18. 12. 2008. (<i>усна презентација</i>)	1
5.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Л. Велкоска-Марковска , Квантитативно определување на пиримикарб во пестицидната формулација Pirimor 25 WG со помош на високоефикасна течна	1

	хроматографија, XXXIII традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, Охрид, Р. Македонија, 15-18. 12. 2008. (усна презентација)	
6.	Л. Велкоска-Марковска , Б. Петановска-Илиевска, Л. Водеб, Разработка на HPLC-метод за истовремено определување на фенмедифам, десмедифам и етофумесат во препаратот Inter of на колоната Lichrosorb CN column, XXXIII традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, Охрид, Р. Македонија, 15-18. 12. 2008. (усна презентација)	1
7.	Б. Петановска-Илиевска, Л. Велкоска-Марковска , Л. Водеб, Квантитативно определување на активните супстанции во пестицидната формулација Inter of со помош на високоефикасна течна хроматографија, XXXV традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, Охрид, Р. Македонија, 23-26. 11. 2010. (усна презентација)	1
8.	Л. Велкоска-Марковска , Б. Петановска-Илиевска, Оптимизација на RP-HPLC метод за квантитативно определување на 2,4-D во пестицидни формулации, XXXVII традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, Охрид, Р. Македонија, 20-21. 12. 2012. (усна презентација)	1
9.	B. Petanovska-Ilievska, L. Velkoska-Markovska , M. S. Jankulovska, Development of RP-HPLC method for simultaneous determination of benzoates and sorbates in beverages, International symposium for agriculture and food XXXVII faculty-economy meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII symposium for vegetable and flower production, <i>Book of abstracts</i> 183, 12-14 December, Skopje, Republic of Macedonia, (2012). (усна презентација и апстракт)	2
	Вкупно	70,97

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

1.	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје	7
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
2.	Член на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1
<i>Студиски престој во странство:</i>		
3.	Студиски престој во странство: на University Hohenheim, Stuttgart, Germany, 1-7. 12. 2011.	0,5
4.	Студиски престој во странство: во Central Food Research Institute, Budapest, Hungary, 16-27. 11. 2009.	0,5
5.	Студиски престој во странство: на Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija, 18-22. 5. 2009.	0,5
<i>Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект</i>		
6.	„Хемиска лабораторија за контрола на квалитет и безбедност на примарните земјоделски производи“, предлог-проект во МОН (соработник), 2010.	0,5

7.	„Разработка на HPLC - методи за квантитативно определување на некои хербициди и органофосфорни инсектициди во различни матрици“, предлог-проект во МОН (соработник), 2010.	0,5
8.	„HPLC - методи за определување на некои хербициди и органофосфорни инсектициди во препарати и нивни остатоци во вода и овошни сокови“, предлог-проект во МОН (соработник), 2011.	0,5
9.	„Разработка на HPLC методи за квантитативно определување на некои хербициди и органофосфорни инсектициди во различни матрици“ – предлог научно-истражувачки проект за млади истражувачи (носител), 2011.	1
<i>Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект-соработник</i>		
10.	Increased capacity building of FOOD Research Institute in Republic of Macedonia, FP7-REGPOT-2010-5	1
11.	Учество во работна група за подготовка на Мониторинг-програма за производство, преработка, складирање, дистрибуција, употреба, сообразност на производите за заштита на растенијата, како и нивни резидуи во производите во примарно земјоделско производство, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Р. Македонија, 2012.	1
Вкупно		14

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	125,14
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	70,97
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14
Вкупно	210,11

Рецензентска комисија

7. Д-р Биљана Петановска-Илиевска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.
8. Д-р Олга Бауер, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, во пензија, с.р.
3. Д-р Мирјана Јанкуловска, доцент на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.

